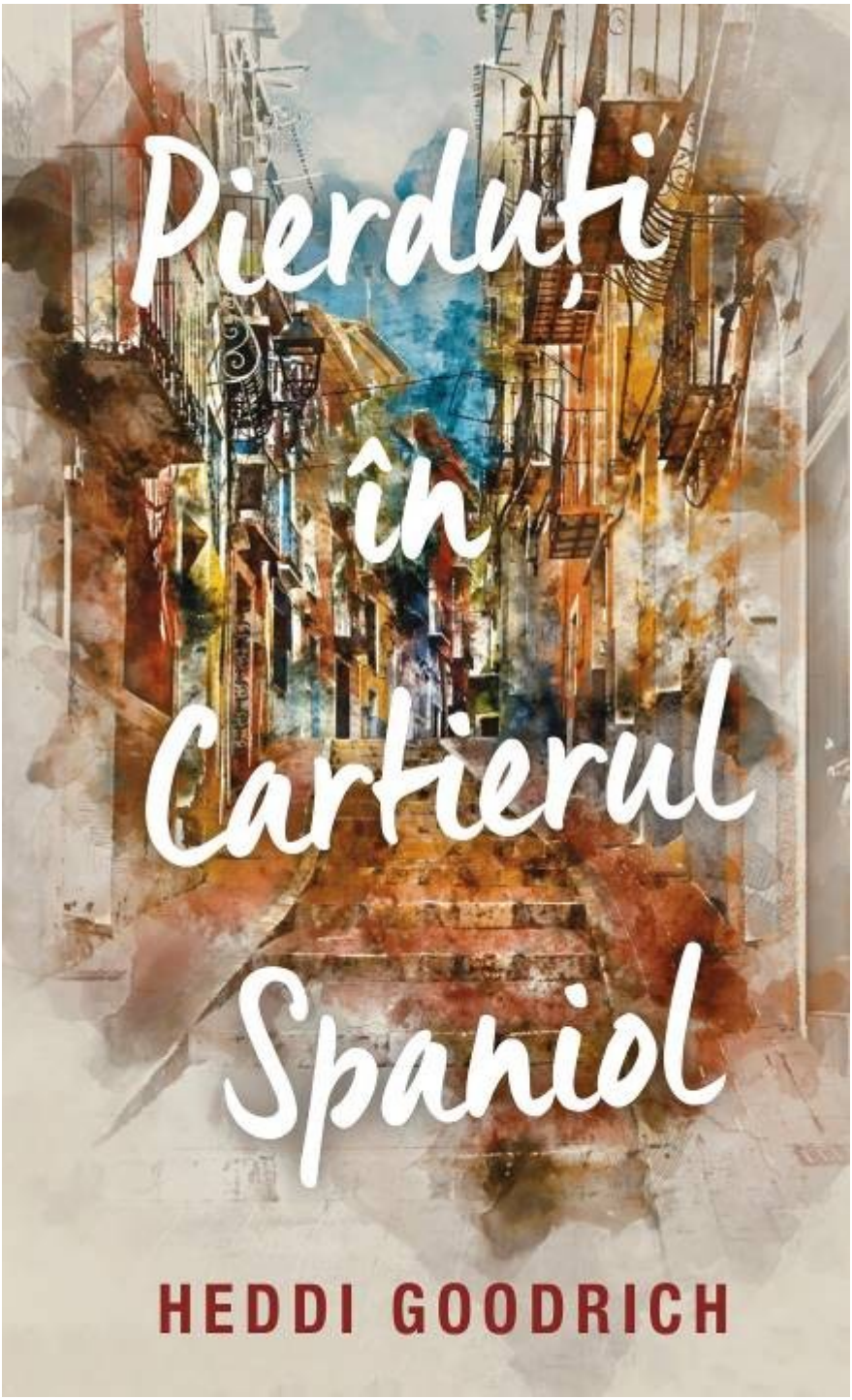
Pierduți
în
Cartierul
Spaniol
HEDDI GOODRICH

HEDDI GOODRICH

Heddi studiază glotologia la Facultatea de Litere a Universităţii Orientale.

Este americancă. Pietro studiază geografia. Este italian. Ea este săracă şi nomadă. El este bogat şi tradiţionalist. Amândoi sunt străini într-un oraş dens, plin de istorie şi de viaţă: Napoli! Este dragoste la prima vedere. O dragoste complicată şi profundă, care îi pune ia încercare în toate modurile pe tinerii boemi. în adâncul galeriilor de sub oraş, dar şi pe culmile Vezuviului. Cartierul Spaniol este deopotrivă un labirint atrăgător şi un păpuşar care conduce o scenă de iubire. Heddi Goodrich are curajul să povestească o parte din propria dragoste studenţească, pe care mulţi dintre cititori au trăit-o.

„Uitaţi de Elena Ferrante! în acest roman, Napoli este încântător, hipnotic, descris cu iubire şi nostalgie”.

Daniele Bresciani, IL *MESSAGGERO*

„Imposibilitatea de a părăsi un oraş care îşi urmăreşte propriii copii”.

IL FOGLIO

„O poveste care este o declaraţie de dragoste pentru Napoli, deloc previzibilă, puternică şi autentică, tocmai pentru că vine dintr-o privire străină ce nu este deloc intimidată de vasta şi adesea dificila înţelegere a oraşului”.

LA REPUBBLICA

„Napoli, văzut prin ochii unei străine care, surprinzător, i-a găsit cea mai autentică voce”.

CORRIERE DELLA SERA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
GOODRICH, HEDDI
Pierduţi în Cartierul Spaniol / Heddi Goodrich;

Tatălui meu, în memoriam

De la: tectonic@tin.it
Către: heddi&yahoo.com
Data: 22 noiembrie

Ştiu că preferi să mă ştii mort. Sunt aproape viu. Nu mă aştept la răspuns şi n-o să-ţi mai scriu. Dar sunt aproape patru ani de când încerc să-ţi scriu ceva. Ar trebui să-ţi scriu o scrisoare de cel puţin o sută de pagini pentru a încerca o explicaţie. N-aş reuși niciodată. Nu îţi voi da explicaţii nici de data asta.

Sunt un incapabil, am avut mereu încredere în instinctul meu, care este fals, trădător şi idiot. Dar, acum câţiva ani, am făcut cea mai mare greşeală din viaţa mea, irecuperabilă, inexplicabilă, inimaginabilă. Un timp, m-am amăgit (uneori încă mi se mai întâmplă) că aş fi făcut ceea ce mintea mea, instinctul meu comandau… poate asta trebuia să fac, dar mi-a distrus viaţa. Doar asta voiam să-ţi comunic. Pentru că meriţi să ştii că viaţa mea nu face doi bani. Ai dreptul să ştii că de fiecare dată când sunt la masă, cu tacâmurile în mână, sunt tentat să-mi găuresc ochiul cu un cuţit.

Sper din răsputeri ca asta să-ţi smulgă un mic zâmbet de satisfacţie, aşa cum sper ca timpul petrecut împreună să însemne pentru tine doar o amintire urâtă, teribilă, şi nu crucea ta. Vreau doar ca viaţa mea să treacă rapid, să mă reîncarnez în cineva sau ceva mai bun decât actualul meu Eu şi poate să te întâlnesc pe un aeroport din Stockholm sau Buenos Aires.

Nu mă ierta, nu-mi răspunde, nu te întrista. Fii foarte fericită, fa copii, scrie cărţi, înregistrează nişte casete, fă nişte poze… aşa îmi place să mi te imaginez mereu. Şi, din când în când, dacă poţi şi dacă vrei, aminteşte-ţi de mine.

„Heddi”.

Mi-am auzit sunetul numelui aşa cum nu-l mai auzisem de ani întregi, precum numele unei specii exotice. Pronunţat pe un ton interogativ, dar perfecţionat, ca şi când ar fi fost recitat iar şi iar – cu multă respiraţie uşoară şi vocalele scurte –, până când a alunecat pe buze cu o dezinvoltură uimitoare. Niciun alt sunet din Cartierul Spaniol, nici urletul sfâşietor al unei femei trădate, nici rafalele de gloanţe trase într-un acces de răzbunare nu m-ar fi făcut să mă îndepărtez de trosnetele calde ale şemineului într-o noapte atât de geroasă.

În faţa mea se afla un băiat, un bărbat, cu un surâs forţat, ca şi când tocmai ar fi spus ce avea de spus şi acum era rândul meu. Avea cămaşa băgată în pantaloni, mânecile suflecate până la cot şi un buzunar foarte util, chiar deasupra inimii, întins de efortul de a cuprinde un pachet de ţigări. Total diferit de ceilalţi oaspeţi, care încercau să şteargă, cu piercinguri, dreaduri[1] şi o paloare nesănătoasă, semnele unei copilării liniştite, presărate cu gnocchi de cartofi şi excursii la mare. în ciuda orei, mirosul lor dulce – pat[houli, amestecat cu haşiș şi haine second-hand – persista încă în bucătărie, dizolvându-se în cel de bere trezită şi de risotto cu şofran. Nu, el cu siguranţă nu făcea parte din tribul nostru de lingvişti de la

Universitatea Orientală. Şi totuşi stătea acolo, precum apa liniştită a unui lac adânc.

— Poftim, am făcut-o pentru tine, a spus în timp ce scotea un obiect din buzunarul pantalonilor.

Avea, cu siguranţă, un accent meridional, dacă nu chiar napolelan. Mâna i-a tremurat, ca o uşoară ameninţare a apei, în timp ce mi-a întins o casetă într-o carcasă decorată manual. Pentru Heddi, chiar aşa scria, începând cu H-ul majuscul şi până la pata de cerneală, micul punct deasupra acelui i pe care aproape că nu mai şi (i-am că-l am.

Am fost descumpănită. Era chiar pronunţarea

1 Mod de împletire a părului prin încurcarea (legarea) șuvițelor și apoi strângerea lor (n.tr.)

numelui meu, cea care-i deraia fonetica, pentru că era uşor să-l transporţi în extrema hii literală, cu un e lungit melodramatic şi un d întărit prin dublarea lui consonantică, la care cei din sudul Italiei ţineau atât de mult. Era cu totul de iertat faptul ca H-ul fusese trecut cu vederea: la Napoli, aspiraţia era rezervată exclusiv râsului. „Ca Eddie Murphy?", mă întrebau, iar eu dădeam din cap afirmativ şi atât. Nu mă deranja prea tare. înainte era Heddi. Acum era Eddie.

— Muzică? l-am întrebat, iar el a făcut din cap că da, vădit jenat şi cu pumnul strâns în jurul unei sticle goale de bere.

Aveam spatele încălzit de la dansul tremurător al flăcărilor şi de la râsetele inocente ale prietenilor pe care-i numeam cu afecţiune „copiii". Faptul că făceam şi eu parte din acel clan şi că puteam, în orice moment, să mă întorc la ei îmi oferea o senzaţie fără egal de privilegiu şi siguranţă în care însă acum vedeam o oarecare nedreptate.

La etajul inferior, uşa de la intrare a vibrat cu o bufnitură seacă, probabil dată de ultimul oaspete care se împleticea pe drumul de plecare. Tipul care mi-a dat caseta a tresărit, dându-şi seama că petrecerea, care înainte vuise în jurul lui, se terminase. A încercat să-şi ascundă stânjeneala, dar eu am perceput-o oricum. A fost ca o ciupitură, o mică durere însoţită de regretul că rămăsesem, încă o dată, singura trează.

— O fi târziu, a spus el.

— Cred că da, dar în toată casa este doar un ceas.

Şi-a mutat brusc greutatea de pe un picior pe celălalt şi, fără să vreau, am repetat ca în oglindă această asimetrie, înclinându-mi capul într-o parte. Măcar aşa puteam să-i văd mai bine chipul, pe care-l ascundea ori de câte ori căuta refugiu în imaginea propriilor pantofi – genul de încălţări comode, practice – de culoare închisă. Nu-l mai văzusem până atunci, puteam să bag mâna în foc pentru asta, fiind[ɔr dacă ne-am mai fi privit vreodată în ochi, nu aş fi uitat acea uitătură, a unuia hotărât să aibă

răbdare.

— În fine.

A aşezat sticla de bere pe blatul mesei, de parcă i-ar fi fost teamă să nu spargă geamul, cu toate că bucătăria invita la haos, prin sticlele răsturnate, tigăile unsuroase şi ceştile pătate cu vin roşu, ca nişte dinţi îmbătrâniţi.

— Scuze, cum ai spus că te cheamă?

— Pietro.

Avea un nume tradiţional şi puţin cam dur şi ridică din sprâncene parcă scuzându-se.

— Mulţumesc pentru casetă… am spus, dar numele lui mi s-a oprit în gât. Deci, pleci acum?

— Păi, da. Trebuie să mă trezesc devreme. Mă întorc la mine în sat pentru câteva săptămâni. Adică acasă la ai mei, pe lângă Avellino. Merg în fiecare an de Paşte. Adică nu doar de Paşte, ştii cum e…

Nu ştiam cum e, dar am dat oricum din cap afirmativ, recunoscătoare pentru acele fraze legate. Aveam încă speranţa că, în ultimele clipe, înainte de a pleca (şi probabil că nu aveam să-l mai revăd), aş fi reuşit să rezolv misterul legat de felul în care reuşise să se familiarizeze atât de bine cu numele meu şi cum de se deranjase să-mi facă un cadou.

— Atunci, pa.

— Pa, distracţie plăcută pe pământ. Vreau să spun, şedere plăcută. Acolo, la ţară.

Acum nu-mi doream decât să plece, el care fusese martorul erorii mele semantice. Era exasperant felul în care limba italiană, travestirea mea perfectă, ceda puţin în astfel de momente, în care eram luată prin surprindere.

Un salut pentru toţi şi a plecat. Mi-am reluat locul lângă şemineu şi am băgat caseta în buzunarul fustei mele mini vintage din piele întoarsă. Flăcările erau puternice şi scăpărau fără pudoare bucăţi din ceea ce fusese cândva piciorul unui scaun respectabil sau tăblia unui pat de o persoană. în câteva secunde, căldura a îndepărtat orice urmă de jenă care mi s-ar fi putut citi pe chip.

— Cum îl chema pe tipul alaa? m-a întrebat Luca, de

lângă mine, în timp ce arunca un chiştoc în foc, scoţând pe gură o panglică albă de fum.

— Cred că Pietro, am spus, savurând, în sfârşit, soliditatea acelui nume.

— Am înţeles. E un prieten al lui Davide.

— Care Davide?

— Acela micuţ, cu părul creţ, a intervenit Sonia, cealaltă fată din grupul nostru restrâns.

Ah, da, Davide! Luca uneori cânta cu trupa lui. Davide, Pietro, care-i diferenţa? Ideea era că nu mai voiam pe nimeni în clanul nostru. Ne era bine aşa.

Mie-mi era bine.

Hipnotizaţi de flăcări, am lăsat noaptea să alunece într-un limb[2] fără ore, fără luni. Am vorbit despre hinduism, alfabetul fenician, Mani Pulite[3]. Din când în când, câte un ciot de lemn se prăbuşea peste jar, declanşând o impresionantă explozie de scântei şi câteva sunete admirative pentru acel mic spectacol dramatic. Când focul a început să dea semne de somnolenţă, Luca a cotrobăit printre lemnele reciclate lângă care se afla şi o chitară acustică. Spre ea s-a întins mâna păroasă a lui Tonino.

— Doar n-o s-o arunci şi pe aia! a spus Angelo, unul dintre băieţi.

— Nu, Tonino, te rog! a spus Sonia.

— Petrecerea s-a încheiat, copii, a spus el, cu un puternic accent din regiunea Puglia, în timp ce-şi aşeza chitara pe un genunchi. Ce dracu, e nevoie de un cântec de leagăn ca să pricepeţi?

Asta era partea mea preferată. Vulgarităţile lui Tonino întărâtau intimitatea şi ochelarii lui rotunzi se aprindeau ca nişte inele de aur în lumina flăcărilor, în timp

---

2 în religia catolică, loc imaginar unde ar ajunge după moarte sufletele copiilor nebotezați și ale oamenilor virtuoși care au trăit înaintea venirii lui Hristos (n.tr.)

3 Cea mai mare operațiune anticorupție din istoria Italiei, inițiată în anul 1992 de magistratul Antonio Di Pietro (n.tr.)

ce cânta o melodie care amintea vag de Attenti al lupo[4], zdrăngănind cu mâinile lui scurte, groase şi păroase, ca mâinile unui pitic de grădină care prinsese viaţă. Şi păros era peste tot. Mă rugase odată să-l epilez pe spate ca să scape definitiv de păduchii lăţi, asta fiind singura dovadă palpabilă a faptului că reuşise cu adevărat să atragă o fată în patul lui, o spanioloaică, după spusele sale. Una peste alta, dacă era tuns ca un miel primăvara, Tonino avea trăsături aproape delicate, care-l făceau să semene, din unele unghiuri, cu fratele meu.

A cântat urlând, aproape sugrumat: „E o profesoară atât de mică… cu megatupeu ca să te poată pica… Şi un student atât de mic… care ar trebui să se apuce de învăţat… Şi are un creier atât de mare… plin de masturbări mentale încă nefăcute[5]…”

— La naiba, o să fie un hit, a spus Angelo. Ascultă-mă! Lasă-te de studii şi pune de o trupă punk.

— De ce nu? Şi o rog şi pe profa de sanscrită să fie la tobe, măcar aşa o să lovească şi în altceva, nu doar în mine.

— Mai bine ne cânţi una dintre acele melodii vechi napoletane, a propus Luca.

Tonino i-a pasat chitara.

— Eu nu sunt un napoletan de rahat, replică el, dar o spusese în sens apreciativ. Sunt napoletan doar pe jumătate.

— Jumătatea plină, desigur, a spus Angelo.

Luca a îmbrăţişat instrumentul, chipul îi era acum ascuns de părul lung până la umeri. Le-a aruncat băieţilor un zâmbet strâmb, deşi privirea îi era fixată asupra mea. Acel zâmbet schiţat era în sine un compliment, pentru că Luca era atent atât cu zâmbetele, cât şi cu vorbele, de parcă şi-ar fi trăit ultima reîncarnare cunoscând toată ironia din lume şi ar fi atins zenul în această viaţă. Deşi, tehnic vorbind, era şi el unul dintre băieţi, îl privisem

4' Hit al anilor ’90 interpretat de cunoscutul și îndrăgitul cantautor italian Lucio Dalia (n.tr.)

5 Parafrază vulgară a textului melodiei Attenti al lupo (n.tr.)

mereu altfel. Era, pur şi simplu, Luca Falcone.

— Asta-i pentru tine.

De la primele note am înţeles. Tu vud fa ¡americane a lui Carosone, cânta Luca. M-am simţit demascată, americanca incognito. Drept dovadă, Luca se întorsese către mine aşteptând.

Nu aveam chef, dar la a doua strofa am început să cânt. Am făcut-o pentru că mi-am dat seama că ceilalţi chiar nu ştiau versurile şi că era treaba mea să umplu tăcerea. Poate că am făcut-o şi pentru Luca – să-i demonstrez măcar că puteam să imit un accent napoletan impecabil, chiar mai visceral decât al lui. Ca să încerc să-i smulg un zâmbet. Pentru el am făcut din asta o scenetă comică, am gesticulat ca un vânzător de peşte, m-am transformat ca prin minune în proprietara unui vascio[6], o încăpere meschină şi umedă. Eram ea în pragul uşii, eram mama, sora, iubita care aşteaptă, cu ochii strânşi, având ori pumnul, ori zâmbetul pregătit. Şi, când avea să se întoarcă nenorocitul ~~a~~la care se credea cine ştie ce şmecher, cu limba dezgheţată de whisky and soda şi şoldurile de rocchenroll, l-aş fi luat la palme sau Laş fi mângâiat şi apoi i-aş fi spus direct, în faţa întregului cartier, *Tu sii napulitan* şi, dacă ar fi îndrăznit să încerce să se scuze cu un patetic *ailoviii*, m-aş fi transformat în bestie. Cuvinte în dialect şi pseudoamericane pe care n-aş fi ştiut niciodată să le scriu şi pe care fără muzică nici n-aş fi îndrăznit să le pronunţ. Erau aspre şi adevărate şi fierbeau de acea satiră pe care napoletanii erau atât de abili să o îndrepte către ei înşişi încă de la decăderea oraşului lor. Tocmai cuvintele au fost cele care m-au ghidat şi m-au transformat în personajul lor şi, pentru câteva momente, nu am mai fost o americancă, ci o *vasciaiola*[7] care cotrobăia tocmai în acea americanitate. Nimic mai

6 Vascio, sau basso: locuințe cu o încăpere sau două situate exclusiv la parter, cu acces direct din stradă. Astfel de locuințe se găsesc în orașul Napoli și în împrejurimile acestuia și sunt considerate simbol al unei condiții economice și sociale inferioare, (n.tr.)

7 Locuitoare din vascio (n.tr.)

mult decât o scenetă.

Ceilalţi băteau ritmul cu piciorul şi se alăturau la refren. La final, Luca a trecut cu mâna peste corzi.

— Nu mai ţin minte cum se termină.

M-am lăsat pe spătarul scaunului, transpirată şi ameţită. în mine locuia mereu un artist stradal sau poate un iubitor al jocurilor de noroc, pregătit să se trezească. Am profitat de jocul leneş al focului ca să sar în picioare:

— Ne trebuie bucăţi mai mari de lemn. Mă duc până sus.

— Vin cu tine, Eddie, a spus Sonia. Chiar mi-ar prinde bine o gură de aer.

Lipsit de posibilitatea de a continua pe aceeaşi temă, repertoriul a alunecat către o melodie a celor de la Pearl Jam. Băieţilor le venea mai la-ndemână engleza decât napoletana, dar o pronunţau într-un mod deformat, despărţind diftongii şi strivind grupurile consonantice. Sonia şi cu mine am urcat pe scara în spirală aflată lângă şemineu. Spaţiul era atât de mic încât ea, care era înaltă, a trebuit să se aplece, făcând să vibreze treptele metalice sub bocancii ei şi aproape că le-a atins cu pletele sale negre. Am ieşit pe acoperiş.

— Dumnezeule, ce frig e! am spus şi cuvintele au ieşit ca nişte norişori în noapte. Mă congelez.

Sonia şi-a încrucişat braţele pentru a se încălzi şi a adăugat cu accentul ei sard, limpede precum aerul:

— Deci, îl cunoşti pe Pietro.

— Pietro? Tipul din seara asta?

— Da, da, Pietro.

Numele îi alunecase de pe vârful limbii cu o uşurinţă extraordinară. Pentru o clipă mi-a venit ideea ciudată că poate eu şi ea vorbeam despre două persoane complet diferite.

— Cum ţi se pare?

— Sinceră să fiu, nu-l cunosc.

M-am ghemuit ca să caut printre lemne, un sertar dezmembrat proptit de parapet.

— De ce te interesează?

— Nu le spune băieţilor!

Sonia a îngenuncheat pe acoperişul spongios, avea chipul ca o lună plină şi am înţeles că nu era vorba doar despre o gură de aer, ci despre o mărturisire. Din poziţia aia, părea mult mai scundă şi la fel de tânără cum era în realitate, era abia în anul doi la Universitatea Orientală. Vorbea în şoaptă, de parcă stelele ar fi putut să ne audă.

— Cred că am schimbat cu totul zece cuvinte, dar are ceva deosebit, nu ştiu…

— Nu ştiu ce să zic, pare simpatic.

Instinctiv, mi-am pipăit buzunarul. Caseta era acolo, o umflătură ruşinoasă.

— Chiar îmi place de el. Data viitoare când îl văd, o să fac ceva.

— Foarte bine. N-ai nimic de pierdut.

Când era neliniştită, Sonia obişnuia să-şi muşte buza inferioară. A expirat puternic aerul de parcă se pregătea pentru un sprint.

— Fă-ţi curaj, Sonia. Eşti frumoasă, inteligentă. Pietro ăsta ar fi un fraier dacă nu ţi-ar da o şansă.

Îmi plăcea zâmbetul Soniei, o strâmbătură adorabilă. Mi-am dat seama că-mi părea rău, mă simţeam aproape jenată, pentru că folosisem un asemenea cuvânt legat de acel străin pe nume Pietro. Fraier. Sonia s-a oferit să mă ajute, luând în mână o stinghie de lemn, deşi tremura.

— Ţi-e frig, i-am spus. Du-le tu pe astea jos şi mă ocup eu aici.

— OK.

Imediat ce am rămas singură, am aşezat lemnele pe jos şi m-am sprijinit de parapet, singura barieră în calea unei căderi libere de şapte etaje. „Tonight…”, m-am trezit şoptind în limba mea maternă fără să am nicio idee de cum aş putea continua fraza.

Un vânt îngheţat a ajuns până la mine, încărcat de miros de peşte şi ţiţei. Era mirosul golfului. Sub mine, oraşul strălucea până jos la mare, şirurile de lumini galbene ale felinarelor erau întrerupte ici şi colo de câte o perlă albă, bucătării în care nu se stinsese încă lumina.

Napoli nu dormea niciodată, niciodată cu adevărat. Chiar şi în inima nopţii, neoanele luminau, cu lumina lor economică şi antiestetică; rude încă treze loveau cu palma în masa din bucătărie în mijlocul vreunei discuţii aprinse, al unei glume, ori al unei mărturisiri. Iar eu, ca un fluture de noapte, eram atrasă de acele străluciri albe. Dacă aş putea, mă gândeam, aş zbura până acolo şi aş intra pe fereastră. Aş rămâne acolo fără să fac niciun zgomot, confundându-mă cu tapetul, încercând să reînnod frazele lor frânte într-o poveste cu sens.

S-a auzit fluieratul unei sirene. Cine ştie de pe ce navă venea: în pecinginea neagră a golfului, navele-container erau invizibile. Luminile lor formau jocul „uneşte punctele”. Era una dintre acele nopţi rare, foarte limpezi, în care nu se vedea nici măcar vulcanul îrţ absenţa lunii. Singurul indiciu al prezenţei lui erau casele luminatei care-i schiţau conturul până unde se putea. De jumătate de secol, Vezuviul nu spunea niciun cuvânt, dar eu îl priveam prin perdeaua întunecată a nopţii, încercând să mi-l imaginez viu, în varianta în care scuipa flăcări, ca în tablourile în ulei din secolul al XIX-lea. îl priveam atât de intens încât aproape credeam că puteam să îl readuc la viaţă doar prin voinţa privirii.

Mâinile îmi deveniseră ca de marmură, dar nu terminasem de sorbit mirosurile din Napoli, nu-l devorasem suficient cu privirea. Totul era în zadar. Oraşul era ca o apă care mi se scurgea printre degete şi chiar simplul fapt că-l iubeam mă întrista. Era o melancolie pe care nu reuşeam nici să o alung, nici să o înţeleg. Mă dăruisem acestui oraş cu totul, uneori chiar în detrimentul meu şi totuşi, după toţi aceşti ani, Napoli încă mă ţinea la distanţă.

Vif Napule e po muor[8], se spune. O frază prea des

8 Aici în dialect napoletan, in limba italiană vedi Napoli e poi maori, vezi Napoli și apoi mori - zicală populară, care face referire la frumusețea desăvârșită a orașului. Zicala a fost citată și de scriitorul german Johann Wolgang (von) Goethe, în opera sa „Călătorie în Italia“, (n.tr.)

exploatată pe care n-aş fi folosit-o niciodată într-o conversaţie, dar pe care în acea noapte mi-am şoptit-o ca pe un adevăr. Apoi am adunat lemnele şi m-am întors către trepte.

De la: heddiæ©yahoo˙com

Către: tectonictin˙it

Data: 30 noiembrie

Pietro.

Nu ştiu ce să-ţi spun. De patru ani interminabili aştept veşti de la tine. Timpul atenuează totul, face suportabilă chiar şi aşteptarea. Sau poate că, pur şi simplu, nu-mi mai aminţeam ce aşteptam.

Încă nu înţeleg de ce ai făcut ceea ce ai făcut. Uneori, noaptea, privesc stelele şi caut în ele răspunsul. E absurd, ştiu, de parcă în constelaţii ar fi scrisă o poveste – cu un început, un şir de evenimente şi, eventual, cu un final fericit. Dar, sinceră să fiu, nu înţeleg nimic. Nu sunt în stare să recunosc nici măcar cele mai simple constelaţii: cerul de aici mi se pare confuz, pe dos, greşit. Cu toate astea, tot îmi place să privesc stelele. în fond, fiecare dintre ele este urma unui corp luminos unic şi perfect care nu mai există. O amintire luminoasă?

M-am chinuit să uit tot ce era legat de tine – un tip de amnezie voluntară care a avut un succes limitat. Ajută, desigur, să nu am în jurul meu locuri, persoane, sau obiecte care să-mi stârnească amintirile. Cu excepţia statuetei romane, care, până la urmă, cel mai probabil nu reprezenta un om, ci un mic zeu. Dar ăsta nu este un obiect pe care să-l poţi face cadou altcuiva sau pe care să-l poţi arunca. Poate că ar fi mai corect ca într-o zi să-l reîncredinţez pământului…

Ţin pisica tolănită pe picioarele mele, îşi arată ghearele. E o femelă de culoare gri pe care am luat-o dintr-un adăpost pentru animale, deci, într-un fel, i-am salvat viaţa. Dar poate că ar fi mai corect să spun că ea a salvat-o pe a mea. Sunt bine. Mi-am găsit rostul, un serviciu care-mi place şi prieteni noi care ştiu despre mine şi despre trecutul meu doar atât cât vreau eu să le comunic. Mă

bucur să primesc veşti de la tine. Mă bucur să îmi spui că îţi pare rău. Sau poate ţi-am pus în gură cuvinte pe care nu le-ai spus?

h.

2

Era ziua de după, ziua de după beţie. Eram aşezată cu o carte în braţe pe patul care scârţâia când am simţit sosirea lui Luca pe coridor, chiar înainte ca vocea lui să acopere lamentările melodiilor bulgăreşti şi murmurul ploii. Mirosul tutunului său a fost cel care l-a trădat. Fumul a intrat prin uşa deschisă şi s-a oprit în faţa mea, sinuos şi vaporos ca o dorinţă.

Luca Falcone fuma dintotdeauna ţigările alea rulate manual. Fuma o astfel de ţigară şi atunci când mi-a fost prezentat, sprijinit de tencuiala tristă a barului aflat vizavi de facultatea mea. Cu tăria în mână şi pantalonii demodaţi, din piele, părea că nu dădea doi bani nici pe epoca istorică, nici pe locul geografic în care nimerise. Era deja în anul trei sau patru şi avea chipul brăzdat de urmele intemperiilor, precum un călător care a traversat un întreg deşert pentru a ajunge în acel bar, la acel burbon, în acel loc tranzitoriu.

Acela a fost începutul vieţii mele universitare aşa cum era ea acum, pentru că, în mod surprinzător, Luca mă simpatizase şi mă introdusese tiptil în cercul lui de prieteni apropiaţi – o gaşcă de ciudaţi, înscrişi la specializări precum urdu, swahili sau coreeană la Facultatea de Studii Arabo-Islamice din Zona Mediteraneeană sau la cea de Studii Orientale, ale căror origini îndepărtate (Puglia, Basilicata, Sicilia, Sardinia) îi etichetau şi pe ei în nişte străini.

— Începe filmul, a spus, cu accentul lui melodios din zona Várese, în timp ce intra la mine în cameră.

— Termin pagina şi vin.

De aproape, Luca mirosea a săpun cu lavandă. M-a sărutat apăsat pe frunte, aşa cum se face la plecarea dintr-o gară, dar apoi s-a oprit ezitant în golul uşii. M-a fixat cu privirea, aşa cum făcea uneori, cu o privire aproape

hipnotizantă, al cărei sens nu reuşeam niciodată să-l înţeleg, dar care mă convingea cel puţin cât dura acea secundă că prietenia noastră nu era una legată de moment şi circumstanţe, ci una eternă. Ştiam că sunt ridicolă şi că nu sunt o excepţie: toţi voiau o bucată din Luca Falcone.

De tocul uşii lipisem cu scot[h nişte fotografii ale mele în alb şi negru, făcute cu opţiunea macro şi tipărite manual. Erau frumoase, puţin cam abstracte. Ploaia făcea din fereastra mea un ecran plin de scări şi şerpi care, împreună cu blocul din faţă, obstrucţiona priveliştea către oraşul bombardat de apă şi de timp. Dar era duminică şi la ora aia magazinele erau închise şi pieţele volante demontate, iar fiecare fiinţă vie se întorsese deja acasă pentru a da piept cu un maraton culinar. Apoi urma siesta de rigoare. Duminică, la ora prânzului, era singurul moment în care oamenilor le era milă de mine. Biata de ea, ca un câine vagabond, atât de departe de casă.

Casă. Cuvântul în sine mă lăsa perplexă. Acasă nu însemna oare imaginea tatălui meu care rumenea fripturile pe grătar sau mama mea vitregă, psihoterapeut, care-mi interpreta visele? Acasă nu însemna oare masajele shiatsu ale mamei mele, cu mâinile reci şi sufletul cald, sau fratele meu care ciupea corzile bassului? Pisicile? Se pare că nu, pentru că pentru toţi ceilalţi studenţi din afara oraşului, acasă însemna un loc. Colle Alto, în provincia oraşului Benevento, Adelfia, în provincia oraşului Bari. însemna un punct roşu pe hartă, un punct de referinţă minuscul, dar care părea să conţină tot. Era un cuvânt de la sine înţeles, de parcă ar fi fost vorba, pur şi simplu, de una dintre emoţiile umane elementare – bucurie, furie, tristeţe, casă – şi, cu toate astea, privirea celui care-l pronunţa se aprindea. Mă străduiam, ca o persoană cu autism, să înţeleg acel concept extraterestru, dar până la urmă nu reuşeam să-l simt cu adevărat. Pentru a-l înţelege, recurgeam la logică.

Eu veneam de oriunde şi de nicăieri. Washington D.C.; Maryland; Virginia Beach; periferia Bostonului; Athens în Ohio; şi încă vreo câteva locuri la fel de uşor de

uitat. Până la şaisprezece ani, când, printr-un schimb cultural prin intermediul AFSAI[9], mi-a fost atribuit un punct pe hartă. Ţara Italia, provincia oraşului Napoli, localitatea Castellamare di Stabia, casa unei femei divorţate cu doi copii deja mari, care-şi spunea Mamma Rita. Ea a fost cea care m-a rugat să rămân şi după încheierea anului de schimb cultural şi cea care a înţeles cât de importantă era diploma de bacalaureat cu profil lingvistic pentru „fiica ei americancă”.

Atunci m-am convins că nimic pe lumea asta nu este întâmplător. Acea bucată de hârtie a fost cea care mi-a permis să mă infiltrez în Universitatea de Studii Orientale. Tipa de la secretariat a strâns din ochi. Nu eram italiancă, dar cu o asemenea diplomă nu puteam să nu fiu italiancă. Marcând cererea mea cu patru glorioase ştampile oficiale, m-a transformat într-un student ca mulţi alţii. Apoi, intrând în gaşca lui Luca, devenită de acum şi a mea, mimetizarea mea era aproape perfectă.

Eu şi băieţii aveam un joc ce începea prin comandarea unei beri reci şi se încheia, de cele mai multe ori, cu o ceaşcă de ceai cald.

— Te rog, puştoaico, m-a implorat în acea după-amiază Tonino, lălăit în formă de stea de mare pe patul lui Luca.

La lumina intermitentă a televizorului se putea vedea atât mizeria de pe chipul lui, cât şi cea de pe vechiul tapet, acoperit, cât de bine se putuse, cu foi înscrise cu grafie arabă de către Luca.

— Dacă nu mai introduc alt alcool în sistemul circulator, nu îmi mai trece niciodată nenorocita asta de durere de cap.

— Ţi-a trebuit bicicletă, eh? i-a spus Angelo.

— Ţi-a trebuit bong, blondule?

— Ascultaţi-mă puţin, am spus eu pe un fals ton sever, neadresându-mă lui Luca, ocupat să îşi ruleze o

9 Asociație internațională, fondată în anul 1958 și care are ca scop intermedierea schimburilor culturale între elevi și studenți din țări diferite (n.tr.)

ţigară. Mâine aveţi curs la prima oră. Hai, băieţi, e ultima săptămână înainte de vacanţă, hai că puteţi! Zahăr sau miere?

Ca să facă şi el ceva, Tonino a înjurat în trei dialecte. N-au opus rezistenţă. Am zâmbit pentru mine în timp ce mă îndreptam spre bucătărie. Aia nu aveau nevoie de băutură: voiau doar puţină iubire maternă. Prin uşa întredeschisă a camerei lui Angelo, am zărit covorul său din piele de vacă alb cu negru pe care deseori sorbeam ceaiul verde din ceşcuţe japoneze descifrând, fiecare după caz, scrierile în kanji şi chirilică. Am urcat treptele, lipsite deja de balustradă, iar în capătul lor am evitat, dintr-o superstiţie din copilărie, să calc pe crăpătura din pardoseală. Step on a crack, break your mother3s back. Crăpătura pornea de la şemineul din bucătărie, de la jumătate de metru de perete, pentru a săgeta salonul secţionând dalele până la terasă. Ce ciudat că nu remarcasem o crăpătură atât de îndrăzneaţă atunci când mă mutasem acolo cu băieţii. Cu siguranţă fusese din cauza frumuseţii pălite a acelei case senioriale, care-ţi distrăgea atenţia cu şemineele, şi frescele, şi basoreliefurile sale ce îmbătrâneau în întuneric.

M-am întors cu nişte căni pline cu ceai şi un pachet de biscuiţi; patul s-a înmuiat sub greutatea noastră colectivă. Pierdusem primele scene, dar în fond era un film neozeelandez pe care-l văzusem şi revăzusem, Once Were Warriors. Cunoşteam deja subiectul: scandalagii maori se încăierau noaptea prin parcări, în baruri, pe pajişti, din cauza unor nedreptăţi din trecut; se acopereau de tatuaje, de sânge şi de vorbe urâte, dublate într-o italiană civilizată.

— Frumos în Noua Zeelandă, a spus Angelo transpus.

— Frumoasă, a naibii, a răspuns Tonino.

— Dar nu cred că e aşa de periculoasă. Uite şi tu ce spaţii deschise, păi, ăştia fac fix cum vor ei. Chiar aş vrea să merg.

— Da, □ cu siguranţă mai bine să te ia la bătaie o gaşcă de maori decât să-ţi rupă picioarele mafia.

Angelo s-a îmbufnat şi, cu o smucitură, a tras pledul în sus. Avea un piercing în nas şi un mândru accent sicilian care ar fi trebuit să-i confere un aer de dur. Dar nu era chip: Angelo era un tip solar, aborda orice problemă ca un copil într-un magazin de dulciuri, iar pe asta Tonino nu o trecea cu vederea. Desigur, nu-l ajuta nici coloritul lui, mai degravă suedez decât sicilian – o albeaţă care nu se limita la capul lui angelic. Descoperisem asta când făcusem pe infirmiera pentru o durere cervicală. Angelo se întorsese cu faţa în jos pe covorul din piele de vacă şi-şi coborâse pantalonii, iar eu, până să-mi pot pierde curajul, afundasem rapid seringa cu antiinflamator în fesa lui dreaptă.

— Într-o zi tot mă duc acolo, a răspuns cu un biscuit în gură.

— Ţi-ai fumat creierii.

— Eu zic să te duci. Lumea e o carte…

Acea frază obscură a lui Luca răsărise din fum. Nici nu credeam că ne ascultă măcar. O scenă nocturnă a cufundat încăperea în întuneric, dar pandantivul lui, făcut probabil din os, strălucea parcă reflectând lumina provenită dintr-o sursă necunoscută.

— Dar Noua Zeelandă e departe, am spus eu, care preferam Sardinia, Umbria, Ţările de Jos, Kievul sau Viena – cu sau fără familia mea. Sau şi mai bine: Capri, Procida, Campi Flegrei, străzile înguste din Napoli. Cine vrea să vină să viziteze Biserica Maria Santissima del Carmine în vacanţă? am sugerat eu. încă una din „excursiile” mele, după cum le spuneau băieţii.

— O biserică de Paşte? a spus Angelo. Nu prea cred. Mai bine la masă cu o *cassata*[10] în faţă…

— I se mai spune şi Cimitero delle Fontanelle, a remarcat Luca. Merită mers.

În mine s-a aprins speranţa. Poate că de data asta

10 Prăjitură preparată de sărbători, tradițională din sudul Italiei, alcătuită dintr-un blat de pandișpan și cremă din ouă, brânză mascarpone, zahăr și ornată cu o multitudine de bomboane colorate, fructe uscate și bucăți de ciocolată (n.tr.)

Luca Falcone ar fi abandonat cercetările pentru lucrarea de diplomă şi probele cu trupa lui ca să mă însoţească să descopăr oraşul care era al lui prin drept de sânge. Dar el n-a adăugat altceva şi a dispărut de tot în penumbră.

— Eu n-aş putea să vin nici pentru toate femeile din lume, a spus Tonino. în martie, la noi se tund măslinii… ah, da, ştiu, voi, intelectualii, nici nu vreţi să auziţi să vă murdăriţi mâinile cu pământ. Dar face bine. Că doar muşchii ăştia nu sunt numai de frumuseţe.

Băieţii au izbucnit în râs, iar eu am tresărit. *Pietro*. Nu mă mai uitasem la casetă de când mi-o făcuse cadou cu o seară în urmă. Era un obicei de-al meu. Puneam deoparte scrisori sau pachete pe care le primeam din America, uneori chiar şi zile întregi, doar din pura plăcere a anticipării. Sau poate că voisem să uit de casetă după confesiunea Soniei. Dar acum era o urgenţă. Oare unde o pusesem?

— Hei, unde te duci? a strigat Angelo în urma mea. Acum e partea în care Nig face ritualul de iniţiere!

Fusta mea din piele întoarsă păstra amintirea nopţii precedente: mirosea puternic a fum de tabără şi păstra pachetul foarte fragil pe care i-l încredinţasem. Acum, că aveam lumină bună, puteam să văd că lista de melodii scrisă cu o caligrafie ordonată, dar nonconformistă era înconjurată cu modele de tipul benzilor desenate: gărgăriţe şi peşti desenaţi cu cerneală ruginie. Era un detaliu atât de jucăuş, plin de grijă şi, fără doar şi poate, intim, încât m-a luat ameţeala.

M-am aşezat pe pat şi am băgat caseta în casetofon. Prima melodie era *Son of a Preacher Man*, în varianta Arethei Franklin. Dragostea adevărată, fiul predicatorului. Am suspinat. Până în momentul ~~ş~~a, viaţa mea amoroasă fusese un şir de melodrame prost înţelese.

La Castellaminare îl cunoscusem pe Franco, tânăr membru al Camorrei[11]. Pe vremea aia credeam că este

11 Cea mai veche și mai extinsă organizație criminală italiană, care are ca sferă de influență regiunea Campania, dar cu legături în întreaga lume. Originile sale datează din secolul al XVI-lea și, spre deosebire de

dragoste – sau un film de dragoste. Scena în care îi încingeam cu braţele talia masivă, pe motocicleta Vespa care şerpuia printre ruinele unui cartier-fantomă, o zonă pedepsită încontinuu de-a lungul secolelor prin cutremure şi alunecări de teren. Scena din acel *basso* prost luminat unde mama gemea din cauza durerii cronice de la picioarele umflate ca nişte trunchiuri de copac. Cea în care ascultam povestea despre prietenul omorât de clanul rival. Scena în care-l ţineam pe Franco în braţe, care, în ciuda oricărui cod al onoarei, plângea, iar pe fundal era casa veche, împrumutată de la un prieten şi care nu avea nici măcar curent electric. Aveam şaisprezece ani şi voiam să-l salvez. într-o zi, fără nicio explicaţie, m-a părăsit. Un final previzibil, chiar preferabil. După asta, apusurile tinereţii peste marea poluată mi s-au părut şi mai frumoase – sângerii şi îmbietoare ca nişte portocale siciliene.

Cesare a fost o eroare de judecată pe care am plătit-o scump. Cu mintea de pe urmă îmi dădeam seama că ar fi trebuit să-mi imaginez că genialitatea şi excentricitatea lui erau primele semne ale schizofreniei. Dar atunci eram îndrăgostită de îndrăgosteala lui, de privirea arzătoare, de dinţii lui strâmbi. Era ciufulit, poate şi urât, dar avea o stimă de sine impresionantă şi scria poezii seci şi dense ca poemele japoneze. în scurt timp, Cesare a început să dea semne de comportament obsesiv şi abia mai târziu am descoperit că-mi oferise cadoul inutil şi mizer al propriei virginităţi. Multă vreme după ce abandonase studiile ca să se interneze într-un spital de nebuni din oraşul lui natal, Catanzaro, a continuat să-mi trimită pachete, chiar şi acasă la tatăl meu şi la Barbara, în Washington, care conţineau poezii din producţia proprie sau instrucţiuni top secret pentru a construi bombe. Cu fiecare declaraţie de dragoste eternă, una mai grandioasă decât cealaltă, mi se agrava nu numai herpesul labial, ci şi ruşinea, vecină cu scârba, pentru că mă jucasem de-a fata fără pudoare şi folosisem sexul ca pe un experiment intelectual al

---

Cosa Nostra, care are origine rurală, Camorra este de origine urbană, (n.tr.)

carnalului, pentru lipsa mea de delicateţe şi pentru instinctul meu de supravieţuire care luase repede locul compasiunii.

Apoi a fost Luca. Sau, mai bine zis, n-a fost. într-o seară, în timp ce ne uitam la un film întinşi în pat, am adormit şi am ajuns învăluită de braţele lui. M-am trezit brusc. Filmul se terminase, iar pieptul lui Luca se umfla şi se dezumfla într-un ritm liniştit şi detaşat în acelaşi timp, lucru care mi se părea fascinant în sine. Avea părul desprins din coadă şi buzele uşor întredeschise, dar chiar şi aşa, abandonat somnului, îşi păstra fascinaţia aspră. Doar mă prefăceam că dorm. Paralizată de plăcere şi de ascultare, am lăsat noaptea să se consume uşor, uşor, cu fiecare ticăit digital şi fiecare lumină verde a radioului cu ceas deşteptător electronic şi pandantivul lui Luca să-mi imprime pe piele scrierea lui criptică. îmi era teamă să-l trezesc. Voiam să-i rămân alături atât timp cât îmi fusese permis în mod miraculos, voiam să absorb tot ceea ce însemna el. Cunoştinţele lui ezoterice, imperturbabilitatea lui, răbdarea lui şi încrederea pe care o avea în sine. în timpul acelei superbe şi lungi nopţi mi s-a părut că am făcut o descoperire importantă: ceea ce simţeam pentru el nu era o simplă simpatie – era mult mai mult. Nu-l doream pe Luca Falcone, îmi doream *să fiu el*.

M-am ghemuit pe pernă ca să ascult textul care vorbea despre o sărutare pe ascuns, şoapte liniştitoare. Melodia avea un soi de beţie şi o senzualitate inconfundabilă pe care nu o remarcasem niciodată, deşi o ascultasem de o mie de ori în viaţa mea. Mă întrebam dacă Pietro o înţelegea cu adevărat, dacă-şi dăduse seama că-mi dedicase o melodie de dragoste.

3

Nu reuşeam să-mi amintesc prea bine chipul lui Pietro: întâlnirea durase doar câteva minute, iar eu chiar grăbisem despărţirea. Cu cât mă chinuiam să-i vizualizez chipul, cu atât îmi scăpa; trăsături făcute parcă din fum, care se pierdeau printre multitudinea de ochi, nasuri, guri care populau cinematograful Astra în timpul orei de

glotologie. De teamă să nu-l pierd definitiv în mulţime, mi-am impus să nu mă gândesc prea mult şi să mă concentrez la curs.

În cinematograf era întuneric şi cald ca într-un pântec, scaunele erau comode şi îmbrăcate în catifea roşie, vocea profesorului meu avea o frecvenţă joasă. Nici caii sălbatici n-ar putea să mă târască afară de aici, am gândit înainte să-mi dau seama că asta era a doua melodie de pe caseta lui Pietro, *Wild Horses*, a celor de la Rolling Stones.

Mi-am refocalizat atenţia pe caietul meu, încercând să-mi notez fiecare cuvânt care-mi ajungea de pe podium.

— Toate limbile lumii variază în funcţie de taxonul lor, adică sistemul de înrudire, am scris cu o caligrafie clară şi compactă. Culoarea este un tip de unitate taxonomică importantă: de altfel, se poate vorbi despre cromatică etnică…

— Vai, ce naşpa.

Fata brunetă care stătea lângă mine a mijit ochii fardaţi şi a adăugat şoptit:

— Şi unde mai pui că Signorelli are şi capul ~~a~~la care seamănă cu un gigantic ou Kinder.

— Dar e foarte bun.

Ba, mai mult, eu îl vedeam ca pe un rockstar.

— Da, dar nu ştie să predea, citeşte direct textul din carte.

Nu era întru totul adevărat, dar am fost nevoită să gonesc obişnuita teamă că mă înscrisesem la o universitate aflată într-o stare de degradare totală după cum deseori auzeam spunându-se.

— Te-am văzut de o grămadă de ori la cursul de rusă. Cum te cheamă?

— Eddie. Pe tine?

— Eşti străină?

Colega mea s-a apropiat mult, prea mult, de parcă aş fi avut pe piele o pulbere magică pe care să i-o pasez. Nu o cunoşteam, dar recunoşteam acea foame atât de răspândită la Facultatea de Limbi Europene, dorinţa de a fi teleportat într-o galaxie foarte, foarte îndepărtată. M-a

întrebat dintr-o răsuflare:

— De unde eşti? Eşti nemţoaică? De ce ai venit la *Napoli*?

— Vin din… Cartierul Spaniol.

Învăţasem să rup terminaţia şi să îndulcesc sp-ul, aşa cum făceau cei din Napoli, învăţasem să-mi domolesc stupefacţia din privire atunci când mă plimbam prin oraş, dar nu puteam să mă ascund de fizionomia mea atât de nemeridională. Prin urmare, fata n-a căzut în plasă, dar măcar şi-a mutat atenţia de la mine la profesor.

— … o diferenţă între albul strălucitor şi cel nestrălucitor. în limba greacă, *melas* înseamnă negrul strălucitor, un concept care s-a pierdut de tot în trecerea de la limbile antice la cele moderne. Şi nu ştim de ce. în Antichitate exista o atenţie deosebită acordată strălucirii…

— Gata, o să recitesc din carte acasă, şușoti ea cu vădită încântare, închizându-şi caietul. La Sala Consilina, plec mâine-dimineaţă cu trenul.

— Sala Consilina…

— Lângă Salerno. N-ai cum să-l ştii, nu e decât un orăşel.

Se vedea că era jenată. Voiam să-i spun să nu-şi facă probleme, pentru că adevărata provincială eram eu, care crescusem într-o serie de suburbii americane. Dar n-ar fi înţeles. Sentimentul de inferioritate al celor care migraseră din provincie era o realitate istorică profund înrădăcinată, în vreme ce ruşinea mea era una a vremurilor moderne – amestecată confuz cu jena, sută la sută americană, de a şti că eşti până la urmă privilegiat.

— Drum bun! atunci.

— Paşte fericit!

Am privit din nou capul chel al lui Signorelli. Era într-adevăr un geniu, capabil nu numai să transmită atâtea lucruri fascinante despre evoluţia limbajului, ci şi să declanşeze în mine intuiţii surprinzătoare cu privire la natura umană în general. Asemenea străfulgerări nonverbale sau poate preverbale îmi puteau veni în timpul unui curs sau în cele mai neaşteptate momente, dar nu

apucam niciodată să le notez, că deja dispăreau precum licuricii.

Rareori însă se întâmpla un lucru extraordinar. Unele dintre acele iluminări mute, pe care nu reuşisem să le capturez, dar care, în mod evident, nu mă abandonaseră de tot, începeau să se închege unele cu altele şi să şoptească între ele. Secrete într-o limbă străină, una animalică, poate, care formau împreună un bâzâit. în scurt timp, bâzâitul se amplifica într-o cacofonie ciudată şi excitantă, precum instrumentele care sunt acordate înaintea unui concert. Încet-încet, acele sunete indefinite începeau să se organizeze şi să se consolideze într-o singură idee dominantă care ar fi explicat totul. Şi nu avea să fie o simplă afirmaţie, ci un răget, ceva atât de inedit şi de uimitor încât să-ţi spargă timpanele. *Adevărul*.

Dacă aş putea să-mi ţin respiraţia suficient de mult, mă gândeam, încât acel crescendo de note să alunece împreună şi să genereze acel muget, acel sunet misterios, atunci aş fi putut cu adevărat *să ştiu*. Aş cunoaşte pârghiile primordiale ale umanităţii, motivele adevărate pentru care oamenii fac ceea ce fac şi sunt ceea ce sunt, de când lumea şi pământul. Arta, războiul, religia… iubirea.

Am început să fredonez *Wild Horses*. Dintr-odată, m-am simţit prizoniera acelui fotoliu, acelui cinematograf fără ferestre. Voiam să fug, să alerg acasă ca să mai ascult caseta aia. Ca să mai ascult printre rânduri.

Am ieşit. Studenţii năvăleau din baruri şi din anticariate, făcând maşinile să încetinească, curmându-le voinţa. în zona asta, oraşul ne aparţinea. Dintre membrii tribului nostru, i-am zărit pe Constantino, înscris la japoneză, şi pe Rina, care studia limba franceză, dar, cum nu ne-am putut opri în mulţime, ne-am limitat să ne salutăm călduros cu mâna de la distanţă. înaintam contra curentului. Era ca şi când toţi s-ar fi îndepărtat de centrul istoric în direcţia gării. Unii azi, alţii mâine, toţi se pregăteau să plece către localităţile natale. M-am simţit atinsă, împinsă, ciocnită – dar niciodată cu răutate, doar cu familiaritate. Dar mi-am ţinut drumul drept pe strada mea,

Spaccanapoli, acea stradă lungă şi premeditată care tăia în două inima oraşului, pentru a mă înapoia în Cartier.

Vacanţa mi-a oferit libertatea de a merge la Chiesa del Carmine. Lucru neobişnuit pentru mine, am luat autobuzul: nu ştiam drumul către cartierul Sanità. Era atâta linişte acolo că părea aproape ceva bolnăvicios. Câteva etaje deasupra mea am auzit zgomotul făcut de un cuţit pe un tocător; în depărtare, bâzâitul leneş al unui scuter. Cu siguranţă nu era un loc în care să foloseşti aparatul foto, un Minolta, care-i aparţinuse tatălui meu. Am scos, în schimb, o hartă folosită, trezind-o din cutele ei comode. Apoi am virat la stânga.

Aleile erau de capul lor şi strângeau ca o menghină. Pantofii îmi trădau prezenţa, la fiecare pas scoteau un sunet sec pe acei *basali* napoletani, nişte dale vulcanice, pătrate şi şlefuite, dar brăzdate de mici şanţuri, care transformau străzile în lungi plăpumi mâncate de molii. Mergeam cu paşi regulaţi, aproape ca un ritm muzical. Ah, iată, ritmul paşilor mei era dictat de o altă melodie a lui Pietro, şi anume una a celor de la *U2*. *Where The Streets Have No Name*.

M-am oprit. Ca şi când aş fi fost într-o fundătură deşertică, am văzut în faţa mea zidurile înalte din tuf. Totul avea culoarea nisipului, dar soarele nu pătrundea acolo. Din nişte peşteri naturale se iveau case, locuinţe foarte sărace, fără ferestre, ce păreau ţintuite acolo de greutatea rocii. O tânără femeie în pijama, însărcinată, stătea în deschizătura unei uşi. Uneori, crezându-mă invizibilă, îmi îngăduiam luxul de a privi fix. Când m-a văzut, a închis uşa.

Am mers de-a lungul acelei limite extreme a cartierului până când am ajuns la o biserică, aflată şi ea într-o adâncitură din rocă. Avea aceeaşi culoare a tufului, dar dădea impresia că nu este un produs al rocii de deasupra ei, ci o elegantă declaraţie de insurgenţă împotriva propriei condiţii.

Am intrat mai mult ca să caut adăpost; mă-ndoiam că este biserica pe care o căutam. Interiorul nu avea nimic

neobişnuit: aceeaşi marmură colorată, tămâie, două femei în vârstă rulând rozarii[12]. Una din femei a sărit în picioare ca să îmi vină în întâmpinare.

— Ai venit pentru morţi. Nu-i aşa, frumoaso?

— Adevărul este că da.

După ce îşi dăduse seama? După faptul că intrasem gâfâind, după faptul că uitasem să perforez cu degetele apa sfinţită?

— Te duc eu jos.

Vorbea în maniera tipică a văduvelor napoletane, târşâind sunetele de parcă ar fi purtat doliul şi de silabe, dar, cu toate astea, zâmbea. în timp ce o urmam în direcţia altarului, s-a întors să-mi spună:

— Nu eşti de pe aici, nu?

— Nu.

În capăt, m-a condus jos, pe nişte trepte. Mirosea a umezeală. Era aproape întuneric total şi am coborât bâjbâind până când am simţit pământul bătătorit sub picioare. Pe măsură ce mă obişnuiam cu lumina slabă, spaţiul mi se expanda în faţa ochilor. O cărare din pământ îşi croia drum printre mormane instabile de beţe aşezate unele peste altele de-a lungul pereţilor nisipoşi ai grotei. O singură deschizătură în partea de sus lăsa ziua să intre, un pătrat de cer invadat de buruieni. în acea lumină verzuie, mormanele începeau să-şi arate forma sinistră.

— Ale cui sunt?

— Dumnezeu ştie. Sunt morţii fără nume. Cei care au murit în urma cutremurelor sau a ciumei. Cădeau ca muştele pe vremea aia, s-a răspândit cu ecou vocea femeii.

O intimitate întâmplătoare între indivizi, fragmente printre care am putut identifica femururi, vertebre şi oase foarte mici, ce ar fi putut fi fragmente de degete. în viaţa mea privisem moartea în faţă o singură dată, la înmormântarea mamei mele vitrege, şi mi se păruse a fi un vid ciudat, un manechin. Nu mă speria moartea, ci doar

12 Șirag de mărgele din lemn, sticlă etc., aranjate într-o anumită ordine și având la unul dintre capete o cruciuliță, folosit de credincioșii romano-catolici pentru a număra rugăciunile rostite (n.tr.)

teama de a face o gafă: un cuvânt lipsit de respect, un pas greşit.

— Credincioasele de aici îşi dedică rugăciunile acestor persoane, a adăugat femeia. în speranţa că le vor apărea apoi în vis.

M-am apropiat de un os foarte subţire şi curbat. Oare ce voise femeia să spună *eu le vor apărea în vis7*. M-am întors ca s-o întreb, dar dispăruse.

Abia atunci am început să mă mişc cu respect. Am înţeles că adevărata biserică se afla acolo, dedesubt. Cărarea a devenit tot mai îngustă, oasele au devenit tot mai groase. Nu era înfricoşător, ci doar liniştit, o plimbare printr-o pădure de pini doborâţi, un drum presărat de ramuri, rămurele şi ace. Dar imaginaţia mea alerga la galop. Poate, într-una dintre multele epidemii de holeră care loviseră oraşul, murise o femeie, poate măritată şi mamă a doi sau trei copii şi apoi, în miezul unei nopţi, fusese aruncată acolo, ca o păpuşă de cârpă, în acea grotă de tuf. Sau poate că vulcanul scuipase lavă în timp ce era deschisă piaţa de duminică şi un băiat care vindea kaki[13], cele din prima recoltă, care îţi lasă gura pungă, care-ţi transformă limba într-o fâşie de hârtie, fusese sufocat de gazele toxice. Nu, aşa ceva era imposibil: Vezuviul era inactiv de multă vreme, nu era nimic altceva decât un fundal de partea cealaltă a golfului. Poate că din cauza cutremurului căzuse un zid peste el, iar fructele se transformaseră în bile care se rostogoleau pe caldarâm.

Umezeala din grotă începuse să-mi înţepe oasele, era o senzaţie de artrită pe care o cunoşteam foarte bine din anii pe care-i petrecusem în încăperi neîncălzite, în care vopseaua se cojea de parcă ar fi fost un plasture vechi, iar tencuiala se cicatriza greu în urma vechilor cutremure. M-am oprit în faţa unui coşciug făcut din lemn recuperat, cum era cel pe care eu şi băieţii îl adunasem pentru foc. Era gol, am constatat cu o uşurare amestecată cu o dezamăgire de nemărturisit. Puţin mai în faţă, era alt

13 Fruct al unui arbore exotic, cu pulpa moale și dulce, având aspectul unei tomate (n.tr.)

coşciug. Era mai vechi, asta se vedea după lemnul putred şi mult mai mic, de dimensiunile unui copil.

Mă aflam acolo în mod abuziv, acum îmi era clar. Dar ochii mei erau prea curioşi, aşa că am continuat să merg pe cărare până când am ajuns la un morman de cranii. Erau lustruite de parcă ar fi fost mângâiate zilnic, ani la rândul, până ce ajunseseră să semene cu lemnul lăcuit, iar unele dintre ele erau aşezate în casete improvizate, decorate cu cruci sculptate manual. M-am ghemuit lângă una dintre casete.

Chipul este singura poartă materială de acces către suflet. Găvanele mari şi negre mă priveau uimite de propria soartă, gura era încremenită într-un urlet mut. Asta nu mai era o excursie; şi nu mă mai simţeam nici veselă, nici curioasă. Voiam să rămân acolo cu acea persoană, să găsesc curajul să-mi trec şi eu o mână peste acel cap, ca şi când aş fi pus la culcare un copil şi i-aş fi vegheat somnul. Voiam să demonstrez că nu-mi era frică de moarte, pentru că destinul ştie ce face. Sau nu?

— Totul în ordine?

Liniştea a fost spartă de vocea femeii care cu siguranţă se întorsese ca să verifice – şi poate că, într-adevăr, nu se putea sta în osuar neînsoţit.

— Fiecare craniu este în responsabilitatea a câte unui enoriaş, mi-a explicat cu aceeaşi lentoare care, înţelegeam acum, nu era un doliu, ci efortul de a vorbi în limba italiană. Enoriaşul îl îngrijeşte, îl tratează ca pe un membru al familiei. Are grijă să fie curat, îi construieşte un altar şi apoi, în fiecare zi, se roagă ca acel biet creştin să poată ieşi din purgatoriu.

Ascultam fără să spun nimic. Purgatoriul mi-l imaginam ca pe o sală de aşteptare, iar în viaţa mea nu cunoscusem niciodată infernul… şi poate nici paradisul.

— În viaţa asta avem mereu nevoie de cineva care să aibă grijă de noi, a continuat ea, lăsând să se audă puţin dialectul: *Quaccheruno că te fa nu poco lavvocato cu b Signore1*.

Unele adevăruri se pot spune doar în napoletană.

Dacă aş fi fost credincioasă, aş fi spus *Amin*. Ţinând cont de studiile mele din antropologie, ştiam că femeia avea dreptate – în fond, suntem fiinţe sociale –, cu toate astea, mi-am dat seama că vorbele ei nu erau adresate întregii omeniri, ci mie în mod personal (abia când a adăugat cu o voce joasă şi răguşită de fumător):

— Ai un iubit?

— Eu? Nu.

Era singurul răspuns posibil. Cu toate astea, în acel moment, mi s-a strâns puţin inima. Pentru că odată cu acel *nu*, care părea mai mult un protest decât o stare de fapt, mi-a venit în minte imaginea lui Pietro cu o limpezime de care nu credeam că memoria mea este capabilă. Constituţia uscăţivă, privirea dură, nasul impunător şi puţin strâmb, gura care părea să sigileze o plăcere misterioasă.

— *Na bella guagliona cununa*te. *Ce adda sta quaccheruno*.[1415]

Îmbrăcându-şi dialectul de parcă şi-ar fi pus o veche pereche de saboţi ca să se plimbe prin casă, femeia mi-a luat mâna cu ale ei, aspre şi calde.

— *Cesta un ommca testa aspiettanno, scummittiss l ultimo sordu dinţa sacca*.[16]

Un bărbat care mă aşteaptă? Privirea mea a întâlnit-o pe a ei. Ochii ei aveau o căldură deseori întâlnită la napoletana autentici, care aproape că m-a împins să destăinui unei necunoscute, într-o groapă comună, povestea unui băiat care-mi făcuse un cadou pe care nu mai puteam să mi-l scot din minte. Un străin pe care, cel mai probabil, nu aveam să-l revăd, dar care, în mod evident, recunoscuse ceva în mine, în *noi*, ceva ce eu nu eram în stare să văd.

---

14 Cineva care să facă puțin pe avocatul cu Dumnezeu pentru tine. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

15 O fată frumoasă ca tine. Trebuie să existe cineva. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

16 Există sigur un bărbat care te așteaptă, pun pariu și ultimul bănuț din buzunar. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

Am spus, însă:

— Îmi place să fiu singură.

— Singură, zici?

Femeia m-a lovit peste mână – prea tare, a fost aproape o palmă – înainte să-i dea drumul. Intimitatea se frânsese. Dar nu fusese ea cea care, cu câteva clipe în urmă, îmi privise în suflet şi poate chiar în viitor?

Afară din cimitir, soarele era insuportabil de puternic şi cartierul insuportabil de viu, în ciuda siestei anticipate, a magazinelor închise şi a unor graffiti leneşe. Aici, străzile aveau nume? Un văl de lacrimi, nu ştiam dacă din cauza disconfortului fizic sau din cauza emoţiilor, mi-a acoperit ochii, transformând cartierul Sanità într-o realitate lichefiată, halucinantă. Oare lumea se plia pe viziunea mea sau atomii din care eram alcătuită, învârtindu-se ca nişte dervişi dansatori, se contopeau cu lumea înconjurătoare? Pentru o clipă, un moment de o frumuseţe aproape sfâşietoare, fără graniţe. Totul era posibil.

PIERDUŢI ÎN CARTIERUL SPANIOL 39

De la: tectonictin˙it

Către: heddiæɞyahoo˙com

Data: 3 ianuarie

Dragă Heddi.

Ar fi trebuit să-ţi răspund mai devreme. încerc acum, pentru a nu ştiu câta oară, nefiind sigur dacă am acumulat suficient curaj în aceşti ani pentru a-ţi scrie adevărul despre viaţa mea.

Am o viaţă care nu-mi place. De circa doi ani, muncesc în mijlocul Mării Adriatice, pe platformele petroliere. Cincisprezece zile pe lună sunt muncitor, celelalte cincisprezece sunt liber (un fel de-a spune). Munca mea nu-mi oferă nicio satisfacţie. Mă tem că sunt mereu acelaşi, o zi după alta.

Încă mă străduiesc să-mi găsesc de lucru în străinătate şi de fiecare dată când trimit un CV, petrec zile întregi imaginându-mi cum ar fi să găsesc de lucru nu departe de tine, eventual să putem bea o cafea şi să stăm de vorbă.

Deseori mă gândesc la greşelile pe care le-am făcut (şi sunt multe), care conduc la un soi de faliment general. Probabil că te întrebi ce vreau de la tine. Nu ştiu. Dar eşti singura femeie pe care am iubit-o cu adevărat. Te-am rănit şi, nici măcar după ani întregi, nu ştiu de ce am fugit. Tot ce reuşesc este să-mi găsesc scuze. Ştiu foarte bine că am eliminat singura şansă pentru o viaţă senină, alături de tine. Este conştiinţa dezvoltată a faptului că am călcat în picioare iremediabil sentimentele, respectul şi dragostea celei mai frumoase fiinţe pe care am cunoscut-o şi pe care o voi cunoaşte vreodată. Este certitudinea faptului că am vrut să joc la loto, că mi-am irosit cărţile când aş fi putut să câştig potul cel mare.

Revin la întrebare: ce vreau de la tine? Vreau să ştii că respectul meu de sine este redus la minimum, vreau ca tu să ştii că nu va mai exista în viaţa mea *o* femeie ca tine. Am avut scurte şi rapide relaţii din care am ieşit şi mai convins de cantitatea de gunoi în care m-am îngropat. Vreau ca tu să vezi cât de murdară este existenţa mea, vreau să fiu sigur că ţi-am demonstrat că aveai dreptate.

Îmi face bine să ştiu şi că nu ai îngropat definitiv numele meu, că mi-ai povestit de tine şi de pisica ta. E un cadou pe care nu-l merit. Sper că o să mai vrei să-mi scrii. îmi doresc să mi te pot imagina, ce faci, unde-ţi faci cumpărăturile, ce găteşti, cum îţi petreci sfârşitul de săptămână. Până atunci, transmite-le salutările mele cowboylor mexicani şi, dacă vrei, Barbarei şi tatălui tău.

P

4

— Ghici cine vine diseară, a spus Sonia în timp ce aşezam masa împreună, scoasă pe terasă pentru această ocazie. Angelo l-a invitat.

Şoptea şi zâmbea, semiluna i se reflecta pe frumosul ei chip mediteraneean, în timp ce adieri de vânt călduţ îi ridicau şuviţe de păr, lipsindu-le de gravitaţie, de parcă ar fi fost nişte alge negre în mare.

Scirocco[17] începuse să sufle cu câteva zile înainte,

17 Vânt cald și uscat, încărcat de praf saharian, ce suflă din Sahara

înaintând tiptil în spatele nostru. Deşi vântul saharian sosea mereu punctual în acea perioadă a anului, ne lua mereu prin surprindere. Se rostogolea pe străduţele din Cartierul Spaniol, cald şi puternic, ca o revărsare de noroi şi, în avansarea lui pufoasă, se atingea vulgar de tot ce întâlnea în cale: pulpele femeilor măritate, blana câinilor vagabonzi, verzele tăiate în jumătăţi. Odată ce se strecura în cartier, devia imediat pe străduţe, la stânga şi la dreapta, la nord şi la sud, neavând, de fapt, niciun alt scop decât acela de a sufla un nisip deşertic foarte fin peste dantela chiloţeilor aşezaţi la uscat sau peste corpul metalic al scuterelor rămase parcate de prea mult timp şi de a învălui orice persoană într-o căldură lânoasă şi întortocheată.

Exista însă şi o plăcere brută în scirocco, în anarhia lui temporară, în senzaţia de neputinţă şi în căldura lui, care ne oferea, în sfârşit, oportunitatea de a lua cina afară. Vântul păstorit, uşor-uşor, din Africa anunţa sosirea iminentă a verii, iar în acel an îmi doream, mai mult ca de obicei, venirea acelui anotimp lung şi dezinvolt. Dorinţă care, la auzul vorbelor Soniei, s-a transformat într-o neaşteptată nevoie care mi-a comprimat viscerele cu o durere surdă. Am auzit un murmur în ureche. Era vântul. *Grăbeşte-te*, îmi spunea.

— M-am hotărât. în seara asta vorbesc cu el.

— Foarte bine, Sonia. Faci foarte bine…

— Vai, pastele!

— Mă duc eu.

Măcar în bucătărie nu era nimeni, nici măcar vântul. M-am apucat să amestec în bucatini[18], braţe lungi şi palide care nu se făceau niciodată cum ar fi trebuit şi nici acum nu se lăsau îmblânzite de lingura mea de lemn. După nu prea mult timp, am auzit nişte voci la etajul inferior. Paşi

---

spre nordul Africii și este resimțit în bazinul mediteraneean. Cuvântul italienesc are origini arabe ce înseamnă „vânt cald“, (n.tr.)

18 Paste lungi, groase, cu centrul găurit, asemănătoare cu macaroanele, folosite, datorită formei lor, în special la preparate cu sosuri bogate (n.tr.)

pe scări.

Angelo striga:

— La naiba, chestia asta e o bombă!

Apoi o voce masculină vag cunoscută.

— Chiar şi bunicii mei prepară aşa ceva acasă.

Şi, într-un final, o voce joasă, incisivă:

— Nu e la fel de bună ca anul trecut. Sper să vă placă oricum.

Cum putusem, în seara cu petrecerea, să rămân indiferentă la puterea acelei voci? Pietro a apărut primul în capul scărilor, ţinând în mână o sticlă de vin făcut în casă. Nu l-am privit pe el, ci pe băiatul creţ din spatele lui, pe care l-am recunoscut a fi Davide, urmat de Angelo, care avea în mână ceva învelit în hârtie pentru alimente.

— Ia uite ce ne-a adus Pietro de la el de acasă, a spus Angelo încântat, în timp ce desfăcea pachetul pentru a-mi arăta.

— Soppressata[19] făcut în casă, ce părere ai?

— Bună, am spus, trăgând cu ochiul la Pietro care aştepta nemişcat sub stucatura tavanului. Avea un aer încurcat şi îşi sprijinea toată greutatea pe un singur picior (de parcă ar fi fost şchiop).

Am lăsat deoparte lingura aburind.

— Pe aici, am spus în şoaptă şi, fie că mă auzise sau nu, m-a urmat afară.

— Doamne, Dumnezeule, a fost prima lui observaţie. Ce e aici, palatul regal?

Privea fântâna din stuc ciobit aflată pe o parte a terasei. în vremuri mai bune, apa ar fi ţâşnit în bazin din gura acelui chip diabolic.

Tonino l-a lovit bărbăteşte pe spate, înainte să-i ia vinul lui l3ietro.

— Cel care a construit-o trebuie să fi fost, fără doar şi poate, doar un idiot care se credea regele Ferdinand al IV-lea. Ai văzut şi frescele? Foarte dezamăgitoare.

---

19 Salam de porc tipic din Italia Centrală și de Sud, al cărui nume provine de la forma turtită, strivită, pe care o primește în timpul uscării (n.tr.)

— Cu alte cuvinte, nivel abuziv, a comentat Luca. A fost construit peste un palat original din secolul al XVIII-lea. E de prin anii ’30, cel mult.

— Dar, lăsând secolul la o parte, a răspuns Pietro, proprietarii trebuie să fi avut bani cu duiumul.

— Poate acum câţiva ani, când cartierul ăsta era ceva mai locuibil, a spus Angelo. Dar actualii proprietari sunt o adunătură de *vasciaioli*. Mocofani şi şarlatani. Ar trebui să-i auzi ce italiană elegantă vorbesc atunci când ne sună ca să ne mărească chiria.

— Ziua şi-o petrec în *vascio*, a subliniat Luca. Dar camerele sunt la etaj.

— Ce să spun, mare diferenţă…

— Cum naiba faci de ştii mereu astfel de lucruri, Falcone? a spus Tonino.

— N-am putut să nu-l remarc pe extrem de rafinatul vostru vecin, a intervenit Davide şi adevărul era că nu trecea niciodată neobservat travestitul, feminizatul, cum stătea nemişcat, cu picioarele lui de cal, în uşa basso-ului din faţa clădirii noastre. Nu era uşor să treci prin faţa acelei uşi fără să încetineşti pasul şi în acelaşi timp să-ţi smulgi privirea din măruntaiele acelei încăperi care, mobilată cu o canapea roşu-sângeriu şi cu accesoriile ei din aur fals şi marmură sintetică, părea că vrea să te înghită ca un bordel chinezesc.

— Aproape suficient de bun încât să te facă să devii homosexual, a spus Tonino, cu masculinitatea intactă.

Angelo dădea din cap neîncrezător.

— Dar din ce motiv ar alege cineva să trăiască într-un *basso*, în loc să locuiască aici, sus, ca un paşă? Chiar nu înţeleg.

— Ca să scape de nenorocitele astea de trepte, a spus Tonino. Jur[20] că într-o zi, astea şase etaje, o să mă omoare.

— Sau ca să fie în centrul cartierului, în inima acţiunii, a presupus Luca, în timp ce-i întindea lui Pietro un pachet de tutun vărsat.

---

20 Rețetă tipică a bucătăriei napoletane pe bază de sos de roșii, ulei de măsline, usturoi, măsline negre, capere și oregano (n.tr.)

Pietro a refuzat cu un gest cordial din mână. A scos la rândul lui un pachet de Mariboro şi a părut mult mai relaxat după prima gură; de fum.

— Sunt light, a spus către mine.

Era o justificare.

Sonia a apărut cu oala de bucatini alia puteanesca1, preparatul ideal pentru adunarea noastră pestriţă, pentru că se făcea cu ingrediente adunate din fundul cămării şi pentru că originea lui era incertă (Sicilia? Roma? Ischia?). Ne-am aşezat cu toţii la masă. Pietro stătea în faţa mea şi am turnat din vinul roşu adus de el. Eu nu beam aproape deloc – alcoolul nu făcea altceva decât să-mi provoace greaţă –, dar în acea seară i-am lăsat să-mi toarne un deget... fie, două degete. Din bun-simţ, am sorbit puţin şi o căldură lichidă mi-a ţâşnit imediat prin vene, precum modul invaziv, dar plăcut în care scirocco îşi plimba acum degetele groase şi calde prin părul meu. Mi l-am adunat şi l-am strâns într-un coc nereuşit.

— Poftă bună!

Am mâncat, ca de obicei, în linişte, aşa cum cere o masă bună, în plus, haosul generat de vânt impunea un anumit grad de concentrare solitară. Era ocazia cea mai bună pentru a-l studia pe Pietro fără să fiu observată, ca să verific dacă amintirea mea se pupa cu realitatea. Trăsăturile erau acelea, dar acum mă lovea singularitatea lor. Pietro avea ochii enormi ai unui cerb în pădure, dar nasul lung şi osos îi oferea profilului său o maiestuozitate babiloniană. în ce priveşte gura, ochii mei au refuzat să o privească.

Îl priveam în timp ce-i umplea paharul lui Davide („Nu e un vin serios”, spunea, „dar e mai bun decât apa”) şi mi-am dat seama că faţa lui nu avea o frumuseţe comună, ci una exagerată, aflată la graniţa cu urâţenia. Cu toate astea, chiar dacă Pietro flirta încontinuu cu acea graniţă dintre frumuseţea inaccesibilă şi vulgaritatea facilă, nu a trecut-o niciodată. Era ciudat şi magnific. îl examinam cu atâta atenţie, încât aş fi putut jura că (deşi eram despărţiţi de masă) puteam simţi căldura expirată de

nările lui şi gâdilatul provocat de puful genelor lui; *Grăbeşte-te*, mi-a şoptit din nou scirocco.

Am dat peste cap o înghiţitură mare de vin şi am remarcat că şi Sonia îl studia. îi privea buzele. Erau uşor înroşite de la sosul de roşii, se mişcau şi abia atunci mi-am dat seama că Pietro vorbea. Tonino îl întrebase ceva.

— Hidrogeologia, spunea Pietro, se foloseşte pentru a găsi apa din subteran, ca să ştii, de exemplu, unde să sapi un puţ.

— De ce, mai sunt încă oameni care sapă puţuri? a întrebat Sonia.

Tonino a spus:

— Auzi, daz, tu nu erai din Sardinia?

— Ah, tineretul urban din ziua de azi… a spus Angelo, prefăcându-se că oftează resemnat. îl amuza să o tachineze cu bonomie pentru că era şi ea născută la limita extremă a teritoriului ţării.

— Nu poţi să foloseşti un băţ din ăla ca să găseşti apa? a întrebat Davide.

— Prin părţile mele, bătrânii încă le mai folosesc, a spus Pietro.

— Beţele alea care se folosesc la bătut nevestele? a spus Tonino. Tatăl meu are unul.

Au izbucnit cu toţii în râs şi am râs, din solidaritate, şi eu. A râs şi Pietro până când şi-a întins degetele subţiri în jurul gurii într-o manieră contemplativă şi şi-a fixat privirea tocmai asupra mea. Avea privirea apăsată, ca şi cum de la începutul serii nu aşteptase decât acea oportunitate confuză şi zgomotoasă, în care erau toţi neatenţi, pentru a o descărca asupra mea. Acel strop de frivolitate pe care reuşisem să-l adun a dispărut instant. Nu mai auzeam vocile vesele din jurul meu, pentru că adevărul era că nu mai eram la masă cu prietenii mei, ci alături de Pietro, într-o lume limpede precum fundul mării, unde era o linişte care pulsa în urechi în ritmul încetinit şi inevitabil al valurilor.

Acolo, noi doi eram singuri. Pietro nu mai era nici pe departe un necunoscut. Mă privea pe mine, privea în mine,

cu ochii nemişcaţi, străpungând tot ce-mi era mai drag şi, fără niciun cuvânt, a spus: În *seara asta*, *am venit aici pentru tine*. Am înţeles. Furculiţa, aflată în echilibru între degete, s-a transformat în plumb – puţin a lipsit să nu-mi alunece din mână – şi m-am albit atât de violent încât din mine n-a mai rămas decât un suflet în derivă. Scirocco făcea acum cu mine ce voia, dar nu aveam puterea de a mă opune şi nici să suport privirea lui Pietro nicio clipă în plus.

M-am întors. Râsetele mi-au asaltat din nou urechile. Pietro şi-a întors privirea în partea cealaltă şi a dispărut certitudinea, de netăgăduit cu doar o clipă mai devreme, că noi doi am fi purtat un dialog fără să vorbim. Cu siguranţă deliram, dacă nu eram chiar beată.

— Studiezi şi vulcanologie? a întrebat Luca.

Pietro a răspuns, fără să arate vreo emoţie şi fără să se adreseze cuiva în mod special, că o studiase doar un an.

— Să spunem că nu mă specializez în studiul vulcanilor, dar că am un mare respect pentru ei.

Aşadar, era înscris la Facultatea de Geologie. Buzunarul cămăşii, pantofii *a*-ia: acum, totul căpăta sens. Ce putea să aibă un student la Geologie care să mă intimideze?

— Vezuviul, am spus, surprinsă de propria mea voce, L-ai studiat?

— Puţin. E un bun exemplu de „stratovulcan”.

— Ce înseamnă? a întrebat Sonia, iar Pietro a explicat că „stratovulcanii” erau vulcanii tipici în formă conică, formaţi în mii de ani de erupţii periodice, revărsări succesive de lavă care aduceau la lumina zilei bazalt, riolit şi alte mistere.

— Un fel de coş gigantic, a sintetizat Davide, mestecând o felie de soppressata.

Pietro zâmbi, acoperindu-şi din nou gura şi mângâindu-şi bărbia foarte bine bărbierită.

— Un fel de-a spune. Dar sunt cei mai periculoşi vulcani de pe pământ.

— Doamne, trebuie să fim îngrijoraţi? a întrebat

Sonia.

— Poate. Circa jumătate din vulcanii care au erupt recent au fost stratovulcani.

— Defineşte *recent*, a spus Tonino.

— În ultimii zece mii de ani.

În partea opusă a mesei, Davide şi Angelo râdeau cu poftă pentru cine ştie ce tâmpenie. Gălăgia mi-a condus atenţia dincolo de marginea terasei, dincolo de oraş și de golf, până ce s-a aşezat pe vulcan, radiant în lumina portocalie a adierii vântului.

— Dar asta nu înseamnă, m-am auzit spunând, că va avea loc o erupţie a Vezuviului în timpul vieţii noastre. S-ar putea să nu se întâmple în mii de ani, nu?

— Cine ştie, dar n-are sens să ne facem griji. Astea sunt legile haosului. Putem face puţin spre nimic.

Pietro vorbise cu o fatalitate care nu se potrivea cu vocea lui baritonală, hotărâtă şi liniştitoare în acelaşi timp, vocea unui meteorolog care anunţă furtuna perfectă. Drept dovadă, Sonia a spus:

— Atunci, încă nu mă panichez.

Când i-am văzut chipul luminându-se, am revenit la realitate. Nu era seara mea, ci a Soniei. Poate că-i mărturisise deja secretul ei lui Angelo, care încercase să o ajute invitându-l pe Pietro la cină. Am luat în considerare şi posibilitatea ca Pietro să nu fi înţeles niciun cuvânt de pe acea casetă muzicală, care să nu fi fost pentru el decât un schimb muzical cu o fată născută în patria rock prollului. M-am convins din nou că ceea ce eu interpretasem ca fiind un dialog mut de la două capete opuse ale mesei nu fusese decât o privire aruncată în direcţia mea şi care, ca toate privirile, nu durase mai mult de câteva secunde. Era posibil chiar ca Pietro să fi venit la noi acasă pentru Sonia, sau să nu fi venit pentru nimeni în mod special. Mi-am impus să nu dramatizez – şi să nu mai beau nicio înghiţitură din vinul lui.

Pietro a mai feliat nişte soppressata, pe care a adus-o la masă.

— Oricum ar fi, am avea ceva avertismente de la

cutremure înainte.

— Aşa a descris şi Plinius cel Tânăr, a intervenit Luca şi, aşa cum se întâmpla de fiecare dată când se hotăra să vorbească, toată lumea a tăcut. Şi locuitorii din Pompeii simţiseră cutremurele din zilele precedente erupţiei, dar nu le-au legat de Vezuviu.

— Şi apa avea miros de sulf înainte să dispară complet din puţuri, a adăugat Pietro. Dar n-au făcut legătura. Le lipseau cunoştinţele ştiinţifice. Oamenii nici măcar nu ştiau ce e aia un vulcan. Pentru ei era doar un munte care le dădea struguri buni, pentru vin…

Parcă pentru a-şi înfrâna un hohot de râs nepotrivit sau pentru că spusese prea mult, şi-a acoperit din nou gura cu mâna.

Aceste detalii îl impresionaseră în mod evident pe Luca, pentru că, din acel moment, i-a dat cuvântul lui Pietro cu colegialitate şi chiar galanterie, pentru a completa toate detaliile geologice ale povestirii lui istorice. Poate că cea mai mare înţelepciune a lui Luca era aceea de a şti ceea ce nu ştia, iar Pietro completa sau corecta cu aceeaşi modestie. Potrivit povestirii lor, într-o zi, în jurul orei unu, s-a auzit o mare bubuitură, urmată de o coloană eruptivă de circa treizeci de kilometri. Lovind tavanul cerului, coloana s-a deschis ca un pin în formă de umbrelă, potrivit relatării tânărului de optsprezece ani, Plinius, care urmărea dezastrul de la Miseno. în scurt timp însă, pământul a vrut să ia înapoi ceea ce îi aparţinea de drept şi tot materialul aruncat de erupţie a început să cadă înapoi – cenuşă, piatră ponce, roci. Dintr-odată s-a făcut întuneric ca noaptea. Toată după-amiaza şi toată noaptea au căzut pietre, o ploaie diabolică ce a găurit acoperişurile şi a umplut casele şi străzile, îngropând Pompeii şi Stabia şi cruţând Ercolano, pentru a-l lăsa la cheremul avalanşelor de noroi. Norii de cenuşă asfixiantă au ajuns din urmă supravieţuitorii care fugeau. La fel ca marea, care se retrăgea de lângă coastă, abandonând animalele marine pe nisipul uscat, la fel şi zeii abandonau oamenii.

În timp ce Luca vorbea, scirocco îi împrăştia fumul

tutunului ba la est, ba la vest, până să-l destrame în noapte.

— Şi mai erau şi gazele toxice.

— Şi căldura puternică, a spus Pietro. Fluxurile piroclastice. Luca a confirmat cu recunoştinţă înainte să încheie:

— În ziua aia au murit peste zece mii de oameni.

Ascultam pironită în scaun. în toţi anii pe care-i petrecusem chiar acolo la Stabia – localitate în care pierise, prin sufocare, Plinius cel Bătrân –, şi eu, ca toţi ceilalţi, mă gândisem foarte puţin la istoria de sub picioarele mele. Acum, dintr-un motiv care nu-mi era clar, acea realitate familiară mi-a provocat o frică electrizantă, vecină cu euforia, poate din cauza firelor strălucitoare pe care Luca le introdusese în povestire sau poate din cu totul şi cu totul alt motiv.

Am tras cu ochiul în direcţia lui Pietro. Ca şi mine, îl fixa cu privirea pe Luca, în timp ce sorbea atent din ceaşca lui, indiferent la vântul african care-i desprindea şuviţe de păr din coadă. îl privea în acelaşi fel în care-l priveam şi eu deseori, cu o admiraţie pe care voiam din toate puterile să o pot ascunde, mai ales în astfel de momente, când i se dezlega limba – că era din cauza vinului sau a vântului, nu puteam spune. Ceilalţi, în schimb, îşi întindeau capetele pentru a vedea vulcanul dincolo de luminile oraşului, de parcă abia acum şi-ar fi dat seama că era acolo.

— Ca să nu mai vorbim despre devastanta erupţie din 1631, a spus Luca într-un final.

Nimeni n-a îndrăznit să întrebe despre 1631. De pe străduţele de jos s-a auzit un strigăt, cauciucurile unei motociclete au scârţâit, părea totul atât de îndepărtat. Pietro a întins mâna ca să scoată pachetul de Mariboro Light, care făcea din buzunarul cămăşii un dreptunghi perfect. Când s-a mişcat, cămaşa i s-a crăpat puţin, cât să pot zări un pandantiv de argint. Un soare, poate.

Am mutat imediat privirea. Nu era un cadou ce-mi revenea mie. Cu toate astea, scirocco se juca mai departe cu gulerul mâncat de molii al jachetei mele şi-mi sufla pe

gât, aspirându-mi numele: *Heddi*, *Heddi*, *grăbeşte-te*!

Vinul s-a terminat, soppressata la fel, dar seara nu. Scaunele desperecheate s-au îndepărtat, uşor-uşor, de masă, ca piesele unui joc de dame, iar Davide s-a aşezat pe marginea fântânii goale pentru a vorbi aprins cu Luca. Conversaţia noastră s-a mutat către subiecte mai uşoare. La un moment dat, Angelo a luat o coajă de pâine şi şi-a aşezat-o în echilibru pe buza superioară.

— Cum îmi stă cu mustăţi?

— Semeni cu domnul Rossi, a comentat, sec, Tonino.

— Ah, da, domnul Rossi, tipul ~~a~~la îndesat din desene animate, a spus Sonia. îl adoram de când eram mică.

— Daz, ce, pe vremea aia aveaţi televizor în Sardinia? a tachinat-o Angelo.

Din nou râsete. Nu m-am uitat în direcţia lui Pietro ca să văd dacă râdea sau nu. Cu siguranţă el, la fel ca toţi ceilalţi, ştia bine cine era domnul Rossi din copilăria lor. M-am ridicat ca să strâng vasele.

— Te ajut, a spus Pietro, care era deja lângă mine şi aşeza una peste alta farfuriile murdare.

I-am mulţumit şi i-am făcut semn să mă urmeze în bucătărie. în urma mea am auzit:

— Se spune despre tine că vorbeşti foarte bine limbile străine.

— De unde ştii asta?

— Şi că vorbeşti cinci.

— Nu, doar patru. La rusă sunt un dezastru, am spus, în timp ce aşezam farfuriile pe bufet, lângă ale lui.

— Rusă, felicitări! E şi un cu totul alt alfabet de învăţat.

— Nu e greu. Te pot învăţa să-l citeşti în cinci minute.

— Mi-ar plăcea mult.

Avusesem neobrăzarea de a-i propune o lecţie privată? Nu asta intenţionasem. însă îl adusesem cu mine în casă, departe de ceilalţi, un lucru nu foarte logic, având în vedere că aş fi putut foarte bine să strâng vasele singură. Lucrul de care eram însă sigură era că, departe de vântul neliniştit, era mult mai uşor să stăm de vorbă. L-

am chemat aproape de mine, în faţa şemineului rece şi plin de funingine. De aproape îi puteam mirosi aftershave-ul. Un parfum proaspăt, ca o pădure de pini.

I-am arătat înfloriturile maro de pe dale:

— Tu ce părere ai de crăpătura asta?

— Ah, a spus el, până unde ajunge?

— Până la terasă.

L-am urmărit cum făcea paşi de-a lungul fisurii, cu grija ce ar fi fost cuvenită unei râpe.

— Cred că se măreşte, am adăugat, dar băieţii nu-i dau prea mare atenţie, nici măcar Angelo, care are o crăpătură pe tavanul camerei lui.

— Mda. Având în vedere că traversează întreg zidul exterior, nu promite nimic bun.

S-a oprit şi s-a aşezat pe vine.

Am făcut şi eu la fel. Nu ştiam ce speram să obţin de la el, care nu era nici inginer, nici arhitect, ci unul care studia pământul, dar singurul lucru cert era că simţeam o plăcere unică stând chircită lângă el, într-o poziţie atât de familiară, fără să fie nevoie să ne privim în ochi.

A întrezărit-o pe Sonia afară, pe terasă. Era o fată cu suflet bun şi de familie bună. în ciuda aiurii de bâtlan, încă mai păstra în obraji acea rotunjime de copil pe care eu o pierdusem cu câţiva ani în urmă, de pe o zi pe alta. De sub ei apăruseră nişte pomeţi proeminenţi pe care nici nu ştiam că-i am, precum pietrele după retragerea mareei, probabil nişte reminiscenţe ale sângelui de indian cherokee care-mi curgea prin vene şi care, deşi într-o cantitate mică, reuşea mereu să trezească nomadul din mine.

M-am gândit la confesiunea solemnă a Soniei din noaptea aceea, de pe acoperiş, dar nu ştiam câtă importanţă să-i dau. Era ca în jocul ~~ş~~la în care primul care pune cărţile pe masă are dreptul automat să câştige mâna? într-un fel sau altul, aşa părea şi, tot conform regulilor jocului, nu conta că Pietro îmi făcuse un dar şi nici că femeia de la Cimitero delle Fontanelle ştia, în mod misterios, de existenţa lui şi nici că amintirea atitudinii lui

grijulii era o melodie care nu îmi mai ieşea din cap şi că acum chipul lui exagerat, cu acel nas, aflat în prim-plan şi de o delicateţe neaşteptată, era îndreptat spre mine cu o expresie gravă. Era preocupat de crăpătura din pardoseală sau avea aceleaşi gânduri ca mine?

5

Două zile mai târziu, lângă universitate, m-am întâlnit întâmplător cu Pietro care, fără prea multe preambuluri, m-a invitat la o cafea, în acea după-amiază, în casa unde locuia cu fratele lui. A propus pe la patru, în timp ce mâzgălea pe o bucată de hârtie: „Strada De De-o 33. Innace”. Din câte se părea, locuia în Cartier, la doar patru-cinci străzi de casa mea.

Dar pe drum m-am pierdut, exact aşa cum voiau străzile în formă de grilă ale cartierului, încă de la proiectarea lor ca bază militară. Baruri şi tarabe cu fructe practic identice, cărora li se adăugau tarabe cu ouă sau ţigări de contrabandă, erau împrăştiate peste tot, cu scopul de a transforma acea reţea de străzi într-un joc de oglinzi care să excludă pe oricine era străin şi să-i apere pe cei care-i aparţineau.

Ca să depăşesc problema, învăţasem nişte trasee care traversau cartierul. De exemplu, din poarta mea până la universitate, făceam stânga, apoi din nou stânga, dreapta la altar, apoi drept înainte, evitând bălţile de apă de sub tăvile cu caracatiţe şi scoici, până când strada, cu o îmbrâncitură finală, mă arunca din Cartierul Spaniol pe drumul principal, strada Roma. Ghidată de memoria motorie, mergeam ca un echilibrist pe un fir care putea fi desenat printre antene şi haine întinse la uscat, printre smog şi ţipete, astfel încât să-l traversez vie şi nevătămată. Cartierul nu se lăsa cucerit, dar, mulţumită acelor trasee, aveam controlul interior necesar pentru a mă putea orienta prin el, chiar şi cu ochii închişi. Dar strada De De-o nu se afla pe niciunul dintre traseele mele. Ţineam strâns geanta cu cărţi, trăgând cu ochiul la numele străzilor.

— Hei, slăbănoago!

M-a privit glaciar o puştoaică de opt sau nouă ani,

gata de scandal. Era greu de înţeles ce credeau localnicii despre noi, studenţii. Se spunea că încearcă să ne ferească de afacerile necurate, cine ştie. Uneori păreau curioşi, alteori agresaţi. în majoritatea timpului ne priveau cu aceeaşi expresie cu care priveau câinii vagabonzi din cartier, o expresie de disconfort, dar nu lipsită de gingăşie. Ne ţineau la distanţă.

Fetiţa s-a plictisit şi a trecut în faţa mea. Am văzut cu coada ochiului ceva în alb şi negru care se strecura pe o străduţă şi dispărea într-un *basso*. Eram aproape sigură că fusese o capră. Şi credeam că văzusem deja tot ce era de văzut în Cartier, inclusiv un iepure alb băgat în mormanul de lemne de sub cuptorul unei pizzerii. Capra mi s-a părut un semn bun şi am pornit cu avânt pe acea străduţă.

Mirosea a grajd, dar nu era nici urmă de animal. Din intrându-rile încăperilor, locuitorii mă urmăreau cu priviri sumbre. Aveam ochii aţintiţi pe dalele vulcanice, dar frica începea deja să se agaţe cu ghearele ei mici şi disparate de picioarele mele rătăcite.

Am cotit pe prima stradă la dreapta. O băcănie, slavă Domnului! M-am adăpostit sub cărnurile atârnate ca să mă pot uita în linişte la plăcuţa cu numele străzii. Strada De De-o. Exact ca *Dumnezeu*, am gândit. Reală sau imaginară, capra îmi arătase drumul. La final, Napoli mă salva de fiecare dată.

Pulpele mi s-au întărit de la urcuşul abrupt. Scuterele făceau eforturi atletice, conduse de bărbaţi cu capul plecat şi încărcaţi în spate cu văduve aşezate ca amazoanele. Femeile târau la deal greutatea cumpărăturilor sau nişte copii. Douăzeci şi trei. Douăzeci şi cinci. Douăzeci şi şapte. îmi bătea inima tare, efect pe care l-am pus pe seama acelei străzi absurde care, dacă nu s-ar fi domolit, m-ar fi dus până la San Martino, mănăstirea care se afla în afara cartierului, dar atât de sus încât părea să fie chiar intrarea în paradis.

Treizeci şi trei. Printre gratiile porţii, am văzut o curte întunecoasă şi surprinzător de îngrijită, cu plante în ghivece. Mi-am lăsat privirea să alunece pe faţada abruptă

a clădirii. Deasupra era un dreptunghi albastru, o trimitere la vastitate, care mi-a dat senzaţia că sunt pe cale să crăp.

Am încercat să-mi amintesc că era vorba doar despre o cafea. Cu toate astea, când am presat butonul soneriei şi am auzit vocea care-mi spunea să urc la ultimul etaj, *clicul* porţii care a urmat mi-a sunat ca fiind vocea implacabilă a destinului.

Pietro a ridicat privirea de la masă. Aroma onctuoasă a cafelei umplea deja încăperea şi o ţigară ardea în scrumieră alături de altele, stinse şi îndoite. S-a ridicat ca să mă salute, cu un zâmbet ermetic şi cămaşa bine băgată în pantaloni. Părea că este pe punctul de a-mi întinde mâna: dar nu a făcut-o şi nici nu m-a sărutat pe obraz.

— Câtă lumină e aici, am spus răsuflând din greu.

— E un soi de Monte Carlo al nostru, a râs discret. Ia loc. Oriunde vrei. Cafeaua e gata. Cum o bei? mitralia cuvinte în timp ce se îndrepta spre bucătărie.

— Macchiato[21], dacă ai lapte: dacă nu, nu contează.

M-am aşezat la masă şi am privit în jur. Camera de zi era la fel de mare ca a noastră, dar alte comparaţii între cele două case nu puteau fi făcute, în ciuda faptului că amândouă se aflau la ultimul (şi probabil abuziv) etaj. De parcă s-ar fi mutat de curând, lipseau tablourile şi posterele: era un mare spaţiu respirabil, alb aerisit, întrerupt doar de metalul biroului şi de un rând de cărţi. Deasupra unei canapele din vinilin, o rampă modernă de scări ducea la etajul al doilea. Ferestrele, multe ferestre, lăsau soarele să intre până în cele mai inaccesibile unghere, descoperind chiar şi spaţiul de sub scări.

— Zahăr?

— Da, mulţumesc.

— Gabriele, cafeaua!

Vocea lui Pietro s-a propagat cu ecou în apartamentul gol.

— Fratele meu mai mare, a adăugat în timp ce aşeza

21 Mod de preparare a cafelei espresso prin adăugarea unei mici cantități de spumă făcută din lapte. în limba italiană se traduce prin „pătat“ (n.tr.)

ceşcuţa în faţa mea. Mâna îi tremura uşor: să fi fost de la prea multe ţigări sau din cauză că eram pentru prima dată singuri?

— Nu te-am mai întrebat, am spus în timp ce amestecam zahărul cu prea multă grijă, cum a fost la tine acasă?

— Eh, aceeaşi poveste.

— Adică?

— Infernal, ca de obicei.

Lămurirea nu a venit de la Pietro, ci de la o voce la fel de puternică. A apărut un bărbat cu păr negru şi rar, cu un nas care-mi era deja cunoscut, deşi acesta avea o formă mai puţin extravagantă. Când încă era în picioare, a spus:

— Gabriele. Mă bucur să te cunosc. E mai bine să-ţi spun de pe acum: dacă vei mai fi vreodată invitată la noi acasă, să refuzi. Cruţă-te de această suferinţă.

— Nu-l asculta. Nu e chiar atât de cumplit.

— Nu, nu e cumplit, a spus Gabriele teatral. Cum vrei să-i spui atunci? Bucolic? Elegiac? Un loc sugestiv care te îmbie la meditaţie?

— Iartă-l, te rog! Gabriele nu apreciază aerul curat, preferă smogul.

Gabriele şi-a aprins o ţigară din care părea că soarbe oxigen vital.

— Fratele meu mai mic are ochelari de cal, a spus. Nu e vina lui: e copilul preferat. Şi o merită din plin.

Apoi l-a privit pe Pietro cu un soi de iubire pe care n-o mai văzusem, un fel de adoraţie nervoasă care m-a făcut să-mi cobor privirea.

— Aşadar, aş avea chef să te mitraliez cu întrebările, dar sunt convins că fratele meu preferă să ţi le adreseze el şi, oricum, trebuie să termin un desen până la sfârşitul săptămânii. Prin urmare, n-o să mai deranjez.

A băut cafeaua dintr-o singură înghiţitură.

— Eşti artist? l-am întrebat pentru că, brusc, nu suportam ideea să plece Gabriele şi să ne lase singuri.

— Studiez arhitectura.

— Şi fratele meu e arhitect.

— Bravo lui. Mă tem că pentru mine este doar un vis. O să mă retrag acum, Eddie, dar sunt sigur că ne vom revedea curând.

Gabriele a dispărut sus cu paşi greoi, pe scări. Oare ce voia să spună cu *o să ne revedem curând7*. Aveam senzaţia clară că Pietro îi vorbise fratelui său despre mine. Şi totuşi, ce i-ar fi putut spune?

Partea proastă cu cafeaua este că se consumă într-un timp dureros de scurt. După o tăcere apăsătoare, Pietro m-a întrebat dacă-mi plăceau pietrele, o întrebare generică de care m-am agăţat imediat. I-am spus că, în copilărie, tatăl meu mă ducea pe plajă să căutăm fosile; i-am povestit despre recipientele lui pline cu diverse tipuri de nisip, comori adunate pe când călătorea în jurul lumii. Şi tatăl meu fusese înscris la Facultatea de Geologie înainte să trebuiască să-şi schimbe profilul de studii, un detaliu care, în sufletul meu, îmi oferea o legătură privilegiată, aproape genetică, cu pietrele.

— Pe plajă folosesc unul din acela, cum îi spune, un fel de ciocan…

— Ciocan geologic, folosit pentru prospecţiunile geologice, a spus Pietro vesel. Am şi eu unul.

— Ah, da?

— Toţi studenţii la Geologie trebuie să aibă unul. E un instrument al meseriei, precum sabia pentru cavaler.

Râdea, dar privea atent în interiorul ceştii lui, de parcă şi-ar fi putut citi propria soartă în dâra lăsată de cristalele de zahăr. Brusc, a ridicat ochii.

— Vrei să-l vezi? E sus.

Nu era doar o cafea. Deşi inima îmi bătea puternic, m-am abandonat acelei certitudini cu o oarecare uşurare. în timp ce-l urmam pe scări, a trebuit să-mi înfrânez un zâmbet. Nu era ceva de şcoală generală să inviţi o fată la tine în cameră ca să vadă un ciocan sau o colecţie de fluturi? Nu găsise nicio scuză mai bună? Dar tocmai acea balivernă, familiară din copilărie, a făcut invitaţia acceptabilă. Şi confortul generat de acea superbă minciună, în care eram amândoi complici, a măturat orice

dubiu: nu mai era nicio îndoială că a treia oară, când am fi avut din nou ocazia să ne vorbim, odată ajunşi la etaj, ne-am fi sărutat.

Camera lui Pietro era mare cât o debara, sau, în cel mai bun caz, cât cabina unei nave, cu portul încastrat în fereastră, ca o bijuterie. Abia dacă era loc pentru un pat de o persoană, o bibliotecă improvizată şi un poster cu Jimi Hendrix. Pietro a luat ciocanul din bibliotecă şi mi l-a întins de parcă ar fi fost făcut dintr-un rar porţelan translucid. Mi-a arătat că-şi incrustase, cu mâna lui, numele pe mâner. îl ascultam în timp ce spionam buza lui cărnoasă inferioară şi mă întrebam cum naiba o să facem să trecem de la ciocan la sărut.

— Îmi cer scuze, camera e mică, a spus. Dacă vrei să te aşezi, poţi să foloseşti patul.

Ah, iată trecerea! M-am aşezat fără să mă opun acelei mici schimbări a destinului. Dar mă simţeam pierdută. Nu-mi aminţeam cum ajunsesem acolo, în camera unui străin, în patul lui. O scădere alunecoasă de tensiune mi-a provocat ameţeală, în timp ce îmi simţeam dintr-odată trupul greu ca un sac de pietre. Dar intrasem deja în joc, trebuia să merg până la capăt. Deja îmi imaginam întoarcerea la siguranţa dormitorului meu, savurând acea sărutare care încă nu avusese loc sau mi-a trecut prin cap încercarea să şterg amintirea.

Pietro s-a aşezat lângă mine, spunând doar:

— Măcar să mă întind.

A lăsat ciocanul pe jos şi s-a aşezat comod, cu picioarele îndreptate către mare.

M-am întins şi eu, lucru care a atenuat puţin ameţeala. Am rămas aşa, întinşi pe spate în patul acela minuscul, potrivit pentru un copil, în timp ce toate pretextele urcau, unul câte unul, ca un abur, către tavan. Am privit multă vreme acel tavan înclinat, o oglindă în care am văzut reflectându-se o ameţitoare suită de posibilităţi.

— Îţi place Jimi Hendrix? am întrebat într-un final.

— Nu foarte mult. Pur şi simplu, mi-a plăcut posterul.

I-am simţit vocea mai aproape ca niciodată, tonul

grav îi accentua profunzimea. Voiam să-mi vorbească iar şi iar. în schimb, el mi-a pus o întrebare despre ce muzică îmi plăcea.

— Nu ştiu, puţin din toate, am ridicat din umeri către tavan. Mi-au plăcut melodiile pe care mi le-ai înregistrat tu.

I-a scăpat un râs stânjenit.

— M-am chinuit mult să-ţi fac caseta aia. Mi-a luat o grămadă de timp.

— Dar nici nu mă cunoşteai.

— A fost ca un al şaselea simţ, Heddi.

A urmat o tăcere gravă. Nu mă puteam întoarce către el, nu acum, când îi simţeam respiraţia pe piele. Dintr-odată, tavanul s-a întunecat într-o ciocnire de şmirghel peste gura mea. Am tresărit şi m-am tras înapoi. Oh, Doamne, ieşise foarte prost, ca de liceu.

— Ce este? Eşti OK?

— Doar că m-ai luat prin surprindere.

— De ce, nu ştiai că vreau să te sărut?

Şi, abătut, s-a lăsat la loc pe pat.

Am luat în calcul să las totul baltă şi să plec. Dar o voce interioară – sau poate că nu era altceva decât obişnuita mea sete de cunoaştere – mă îndemna să rămân, să trec peste stângăcia momentului şi peste ruşine. Trebuia *să ştiu*. M-am aplecat deasupra lui, un val de sânge în cap a fost leacul imediat pentru tensiunea scăzută şi i-am atins gura cu a mea, aproape ca să-l liniştesc. Pietro şi-a întins gâtul ca să mă prindă dintr-o muşcătură, ca şi când ar fi încercat să-mi paseze un măr roşu doar cu dinţii, ca în jocul ~~ş~~la de Halloween. M-am retras, curentată de părul ţepos din barba lui. Aşa se săruta în provincia Avellino?

Continuam să-i privesc buza inferioară, plină ca un fruct şi, fără să mă gândesc, l-am muşcat. Nu s-a opus. Acum stătea nemişcat, cu pleoapele lăsate şi respirând greu, probabil din cauza anxietăţii provocate de ceea ce eram pe cale să fac. Nu ştiam nici măcar eu.

Mi-am apăsat buzele, cu toată bunăvoinţa lor, peste

ale lui. De data asta am avut senzaţia pe care o ai când desfaci o smochină proaspătă şi-i simţi pulpa. Părea scăldată în soare şi coaptă cât trebuie. Mai voiam. încă o sărutare, apoi încă una şi, în scurt timp, gurile noastre nu mai păreau că vor să se sărute, ci să se hrănească una cu alta. O degustare ducea în mod inevitabil la alta şi apoi la alta, fără să sature. începea să semene cu o întrecere între cine poate să fure mai multe, o probă individuală şi chiar egoistă, în timp ce sărutările dispăreau, una câte una, ca cireşele dintr-un bol. Probabil că la final ar fi existat un câştigător şi un învins.

Eu nu eram deloc transportată de moment: eram poate prea conştientă, o fiinţă pur fizică, una care simţea în detaliu fiecare mişcare, fiecare stimul. Aveam buza superioară jupuită de barba lui, simţeam balsamul limbii lui, porţelanul dinţilor. Percepeam catarama de la cureaua lui care-mi intra în şold, nasturii încăpăţânaţi ai cămăşii, degetele lui lungi care mi se încurcau în păr. Percepeam mirosul lui de cafea şi parfum, de roşii şi transpiraţie. Trebuia să ţin ochii închişi, altfel ar fi fost imposibil să limitez cantitatea de senzaţii care mă invadau, pline de date pe care nu eram în stare să le pun cap la cap.

Am pierdut noţiunea timpului sau poate că timpul îşi pierduse liniaritatea. Când începusem să ne sărutăm: cu două minute în urmă, cu două ore în urmă? N-aveam nici cea mai vagă idee, începutul alunecase în timp, iar finalul nu mai era ceva inevitabil. Dintr-o sărutare se năştea sărutarea şi singura certitudine era că nu ne puteam opri.

Dintr-odată am avut o străfulgerare – dar nu o inspiraţie venită într-o explozie de lumină, ci în întuneric, un black-out. Am fost orbită, cufundată în noaptea cea mai profundă. Eram suspendată în obscuritate, trupul meu era lipsit de substanţă şi la fel şi simţul de sine, dar era o senzaţie atât de frumoasă încât aş fi vrut să rămân aşa pentru totdeauna, plutind prin univers. Oare ăsta era motivul pentru care drogaţii de pe stradă îşi injectau heroină? Şi dacă aşa era, era adevărat şi că noi ne drogasem cu acelaşi drog, cu aceeaşi seringă, pentru că fix

în acelaşi moment am deschis amândoi ochii.

Ne-am privit o eternitate sau poate doar vreme de o respiraţie. O privire transparentă şi manierată care mergea dincolo de evaluări sau jenă, chiar dincolo de curiozitate. Gurile noastre erau încă lipite, dar era ca şi când alte două persoane s-ar fi sărutat. Noi nu eram acolo, eram doar doi observatori ai minunăţiei lumii.

Am închis ochii, lăsând ca sărutările pe întuneric să ne lovească precum nenumărate mici explozii stelare. Decorul a dispărut. Buzele au deviat pentru a săruta pometii, bărbia, gâtul. Mi-am frecat obrazul de al său, aspru; acum chiar că voiam să mă doară. El s-a rostogolit deasupra mea, şoptind cuvinte de neînţeles, o ceaţă caldă prin păr, în urechi, o fărâmă de suflu divin. Iisuse, *aşa* se săruta în provincia Avellino? O confuzie totală a elementelor părea inevitabilă, aproape că mă speria şi în acel superb haos primordial, căutam din nou gura lui ca să-i mai sorb respiraţia, ca să mă ancorez. Am uitat unde eram şi cum ajunsesem acolo; am uitat chiar şi numele lui şi faptul că el era unul dintre atâţia indivizi ai planetei care posedau un nume, un trecut, preocupări cotidiene. Era doar *el*, acest bărbat a cărui gură era a mea pentru sărutări, în orice ungher al ei – cald şi viu şi al cărui piept era apăsat cu sternul, cu coastele, cu inima, peste al meu.

Când portul a fost scăldat într-un portocaliu de Fanta, ne-am privit din nou în ochi şi de data asta a fost clar că se reinstaurase o separare, conştientizarea faptului că eram doi indivizi de sine stătători. Am început să râdem fără motiv, poate de uşurare. M-am sprijinit de pieptul lui, parcă pentru a-l studia mai bine. Iată-l! Pandantivul pe care n-ar fi trebuit să-l văd când i se căscase cămaşa pe terasă: un soare zâmbitor din argint. L-am întrebat dacă avea o semnificaţie anume.

— L-am luat dintr-o piaţă acum vreo două luni. Şi, în timp ce-l cumpăram, mă gândeam cât de frumos ar fi să am cui să-l dăruiesc. Patetic, ştiu.

— Din contră.

Am luat soarele între degete. în jurul unui zâmbet

amplu erau raze ascuţite la atingere.

— Mi se pare pasional.

— Eşti cu adevărat un om bun, Heddi, a spus solemn.

— Cum de mi-ai ştiut numele?

— Am întrebat şi eu în jur, nu mi-a luat mult.

Mi-a rearanjat părul spunând:

— Mai eşti şi frumoasă, foarte frumoasă. Dar bănuiesc că ai auzit asta de o mie de ori.

Adevărul era că, la fel ca toate femeile, o auzisem de multe ori. în ce privea trupul femeii, în Cartier, un bărbat nu era bărbat dacă nu-şi vomita gândurile private pe stradă. Dar era cu totul şi cu totul altceva să o aud de la Pietro.

— Chiar n-am idee ce vezi la mine, a continuat el. Eu vin dintr-un orăşel, nu dintr-un mare oraş, ca tine.

— Care mare oraş?

Ca şi când oraşele americane ar fi fost clasificate pe criterii de verticalitate, am încercat să diminuez Washington, D.C., spunându-i că nu avea aproape deloc zgârie-nori. I-am spus că acel cartier în care locuiau tatăl meu şi mama mea vitregă colcăia de mexicani fără ocupaţie, cu tunsori de cowboy şi atât de beţi la prânz încât nu se ţineau pe picioare. N-am spus nimic despre ambasadele Poloniei şi Ugandei care se aflau la doi paşi: nu voiam să-mi fure scena capitala ţării. Dar n-am spus nimic nici despre cealaltă parte a vieţii mele, trăită cu mama mea şi cu tatăl meu vitreg la periferie.

Punctuleţul lui pe hartă se numea Vallesaccarda. Mi-a explicat că părinţii lui erau ţărani şi săraci – sau cel puţin aşa spuneau. Mama lui nu terminase ciclul primar, iar pe tatăl lui Pietro îl învăţase să se semneze cu numele lui.

— Înainte semna cu un x.

— Vrei să spui că e analfabet?

Pietro s-a întors spre perete:

— Cred că nu mi-ai acorda nici măcar o privire dacă m-ai vedea pe un tractor.

M-a privit din nou.

— Şi totuşi, Heddi, din primul moment în care te-am

văzut, am vrut să fiu cu tine. A fost ceva mai puternic decât mine.

Speram să nu-şi dea seama că inima mea bătea ca nebuna lipită de pieptul lui.

— Cine ştie? Poate că într-o zi o să te văd conducând un tractor… sau se spune să manevrezi un tractor?

— Să pilotezi un tractor.

Şi-a acoperit râsul cu un gest al mâinii. în ceea ce mă privea, gluma nu numai că mă scăpase de o eroare lingvistică, dar frânsese şi tensiunea, aşa că am râs cu poftă. A adăugat:

— Mi-ar plăcea să zbor la Washington într-o zi.

— Mie-mi place mai mult aici.

— Pe bune?

— Ador să trăiesc aproape de mare.

Mi-am lăsat capul pe pieptul lui. Abia dacă-l cunoşteam pe acest bărbat şi totuşi avea un miros care, deşi era exotic, îmi era deja familiar – un condiment nou, dar primar precum sarea, un gust de care poate că n-aş mai fi putut niciodată să mă lipsesc. Era un miros eliberat de cămaşa lui, acum şifonată, de părul lui plin de praf şi de parfumul lui delicat de pădure, pe care acum îl aveam şi eu pe faţă.

Sub noi, în cartier, se auzeau claxoanele şi răbufnirile de furie dinaintea cinei. Lumina târzie, aprinsă şi vâscoasă ca lava, arunca pe acoperişurile din jur umbre geometrice. Părea că nisipul insidios adus de scirocco dispăruse cu adevărat. Poate că nu avea să se întoarcă până anul viitor.

M-am ridicat brusc:

— Trebuie să mă duc acasă.

— Acum?

— E târziu. Băieţii trebuie să fie îngrijoraţi.

Dar adevărul era că nu mă gândeam la băieţi. Mă gândeam la Sonia.

De la: heddiæɞyahoo˙com

Către: tectonictin˙it

Data: 14 ianuarie

Dragă Pietro.

Ce ciudat este să-ţi scriu după atâta timp. Ce ciudat este să scriu, punct. Scriu doar puţinor oameni, nu am un jurnal… uneori am senzaţia că încă nu m-am împăcat cu vorbele şi că mă simt mai în largul meu într-o pădure, ascultând ciripitul păsărilor. îţi vine să crezi, eu, într-o pădure? îmi place să mă cufund în lumea lor, să aud toate acele limbi de neînţeles şi puţin melancolice care se întrepătrund regulat, ca într-o inimă care bate…

Cu toate astea, munca mea este alcătuită tocmai din cuvinte. Predau limba engleză străinilor, în marea loc majoritate chinezi, coreeni, ruşi. Să înveţi este o joacă: facem şi excursii împreună, devenim foarte legaţi unii de ceilalţi. Apoi elevii mei intră la facultate sau îşi găsesc locul de muncă la care visau et[. Şi nu ne mai vedem. Mă bucur că măcar i-am ajutat să-şi îndeplinească visurile, îmi amintesc de visurile tale. Ce s-a întâmplat cu ele?

E adevărat, uneori mă gândesc la visurile mele pe care le-am avortat şi sufăr. Dar nu trebuie să renunţi, Pietro. Nu e vina ta: e vina destinului. Sau, mai bine spus, a lipsei de destin şi de ordine în lume, e vina haosului. Trebuie să-mi asum şi eu responsabilităţile mele. Şi, oricum, în toţi anii ăştia fără tine, am învăţat un lucru important, şi anume că se poate trăi şi fără răspunsuri concrete. Supravieţuieşti, viaţa merge înainte. Lumea, cu mareele şi ritmurile ei naturale, e oricum frumoasă, chiar foarte frumoasă, deşi (sau poate tocmai pentru asta) este indiferentă faţă de suişurile şi coborâşurile noastre, faţă de inimile noastre frânte. Mi-ar plăcea cu adevărat dacă într-o zi ai vrea să treci pe la mine ca să mai pălăvrăgim, dar mi se pare puţin probabil. Nu trăiesc la Washington, aşa cum crezi tu, ci în Noua Zeelandă. Poate constelaţiile sunt cu adevărat pe dos aici, la capătul lumii…

h.

6

Sărutarea aia, sărutarea aia… Oare aşa să fi fost prima gură din fructul interzis? Doar o clipă de ezitare şi apoi recompensa imediată pentru că am uitat de bun-simţ:

o explozie de omnipotenţă divină pe limbă şi un val de plăcere perfectă, de neoprit, până în punctul în care nu mai poţi distinge între sucul fructului care-ţi curge pe bărbie şi propria ta salivă şi nici că-ţi pasă.

Nu ştiam mare lucru despre poveştile biblice, dar aveam senzaţia că era ceva atât de plăcut în acea sărutare încât să fie împotriva regulilor, chiar împotriva firii. Şi acum că gustasem, acum că ştiam, nu mă mai puteam întoarce. Nu puteam anula ceea ce am făcut, nu puteam să nu ştiu ceea ce ştiam. Cu toate acestea, nu aveam minima dorinţă de a mă întoarce. Pur şi simplu, mă simţeam şocată, chiar indignată. Cum era posibil ca un asemenea secret să-mi fi fost ascuns toată viaţa?

Revedeam neîncetat în minte acea sărutare. Spre deosebire de o casetă audio, amintirea nu se deteriora şi nici nu se distorsiona: cu cât o reîntâlneam, cu atât se îmbogăţea de detalii, de emoţii. Retrăind sărutarea, puteam să o văd cu încetinitorul şi, prin urmare, să o savurez în cele mai mici detalii, dintre care unele aproape că-mi scăpaseră prima oară – salinitatea din cutele de pe gât, căpruiul ochilor, proaspăt şi viu ca al unei crengi abia descojite, şi mâna lui delicată, dar suficient de mare încât să-mi cuprindă capul, de la ceafă şi până în creştet, în timp ce mă trăgea către el. Acea sărutare era ceva ce merita retrăit pentru că, după ce fusesem nevoită să trăiesc fără ea vreme de douăzeci şi trei de ani, îmi fusese îngăduită doar vreme de jumătate de oră.

Cel mult. De altfel, nici nu ştiam dacă o voi mai retrăi vreodată. Mă gândeam că o astfel de sărutare nu se va mai repeta: la fel ca muşcatul din fructul interzis, se putea întâmpla doar o dată. Adevărul este că, în mintea mea, nu mă gândeam că pentru a retrăi aşa ceva ar fi fost nevoie doar să fiu din nou singură cu Pietro. Acea sărutare nu avea nicio legătură specifică ţu o persoană. Era mai mare decât mine, decât el. Şi nu puteam să o recrcăm pentru că ne crease ea pe noi.

— Te pregăteşti să pleci la Guangzhou? m-a întrebat o voce de lângă mine.

— Poftim?

Luca mi-a arătat cu un gest al capului harta uriaşă a Chinei de sub geam, mândria sălii studenţilor de la Facultatea de Studii Orientale. Cine ştie de câtă vreme stăteam acolo privind nu în cartea mea de semiotică, ci harta aia, dar fără să o focalizez deloc.

— Pur şi simplu, învăţam.

— Vă ştiu eu pe voi, Racii.

Luca a aruncat geanta lui zdrenţăroasă pe masă şi a tras un scaun cu un zgomot puternic. Câţiva studenţi au ridicat privirile din cărţi.

— Şi Roberta face la fel.

— La fel, adică cum?

— Ca o cochilie care nu e niciodată goală.

Comparaţia cu Roberta a fost un mare compliment. Luca şi Roberta erau o pereche istorică, aproape indiscutabilă, care exista dinaintea venirii mele în Cartierul Spaniol. Dar mai târziu, deja de ceva vreme, Roberta plecase în Peloponez ca să traducă poezii antice greceşti pentru teza de licenţă. Mă întrebam dacă Luca îi simţea lipsa, dacă o mai *iubea*. Dar astfel de subiecte nu făceau parte din discuţiile noastre comune.

— Ai o clipă?

— Sigur.

Luca a scos o casetă din geantă. Voia să-l ajut să descifreze textul în engleză al unei melodii pe care voia să o cânte într-un concert cu trupa lui de metal rock. în timp ce îşi trăgea scaunul lângă al meu şi descâlcea căştile, m-am simţit flatată de faptul că Luca Falcone avea nevoie de ajutorul meu, chiar dacă doar pentru o clipă. Era mereu cufundat într-un proiect sau altul – caligrafia arabă, tabelele astrologice, runele[22] antice, restaurarea săbiilor de samurai –, dar cultivării proiectelor sale artistice îi dedica o atenţie aproape meditativă, care-l transporta departe, foarte departe de mine, de băieţi, de universitate, de Napoli.

---

22 Caractere grafice ale celor mai vechi alfabete germanice și scandinave (n.tr.)

Prin căşti, caseta mârâia fraze de neînţeles. îmi părea a fi o melodie foarte proastă, dar, dacă-i plăcea lui Luca, avea cu siguranţă ceva sublim pe care eu, pur şi simplu, nu eram în stare să-l surprind. Odată, Luca îmi arătase cum se prepară risotto cu şofran. Acele fragmente de coral roşu, protejate de o capsulă mică din sticlă, nu păreau nici pe departe comestibile, mai ales că aveau şi mirosul ~~a~~la ciudat de mucegai. Luca a rupt o rămurică pe care a trimis-o în oală cu o sărutare suflată. Ca printr-o magie, orezul, care clocotea uşor – şi puteam să jur că şi vaporii de deasupra lui –, a explodat într-un galben strălucitor. Luca era un alchimist, prin urmare, trebuia să fie ceva aur şi în melodia aia.

Am notat cuvintele cât de bine am putut. în tot acest timp, el mi-a urmărit scrisul, era atât de aproape de mine încât puteam simţi mirosul de lavandă al săpunului său şi scârţâitul jachetei sale din piele. La final, a spus:

— Ce m-aş face eu fără tine, Heddi!

Numele meu era nordic şi învechit, dar adoram să-l aud pronunţat de el. Era un lingvist exigent care vorbea corect arabă, franceză şi engleză, prin urmare, nu se limita la a-mi pronunţa corect numele: îl scotea din adâncul fiinţei lui, ca un suspin. Mi-a venit nebunia de a-i povesti despre Pietro, dar m-am abţinut. îmi era teamă că voi face să se evapore magia acelei după-amiezi, care încă îmi mai electriza mintea ca un secret şoptit la ureche. Şi dacă Sonia îi mărturisise şi lui sentimentele ei pentru Pietro? Nu voiam să am în ochii lui Luca niciun defect, moral sau de altă natură.

Micul moment în care aş fi avut posibilitatea să o fac s-a încheiat când a început să-şi închidă geanta.

— Tu învaţă în continuare. în ritmul ăsta, îţi vei lua diploma înaintea noastră.

— Ce-mi pasă mie de diplomă, am spus. E doar o bucată de hârtie.

— Corect, dar pentru majoritatea oamenilor valorează mai mult decât un preţios papirus islamic. Mai ales pentru tatăl meu.

Luca îşi pusese geanta pe umăr, dar era încă aşezat lângă mine; tonul vocii lui devenise intim, chiar puţin îndurerat. A suspinat:

— În plus, fie că vreau, fie că nu, acest capitol va trebui să se încheie.

— Ce capitol?

Mi-a zâmbit pieziş.

— Ai fost vreodată în Tunisia? E un loc fascinant, mi-ar plăcea să mai merg acolo. Şi prietenii din Japonia mă invită mereu. Dar mai întâi licenţa… şi serviciul militar.

Serviciul militar. A fost ca o înjurătură care nu se spunea niciodată în cercul nostru de prieteni. M-am simţit jignită – pentru mine, dar mai ales pentru el. Dar Luca mi-a explicat cu o voce senină sau poate resemnată că hotărâse să nu facă serviciul militar obligatoriu imediat după terminarea liceului, spre deosebire de colegii lui de clasă. Probabil că fusese o greşeală, pentru că viaţa într-o cazarmă era insuportabilă la vârsta asta. Avea să opteze pentru serviciul civil.

— Oricum ar fi, un an e prea mult, Luca!

Incredibil de lung, la fel de incredibil cum era şi gândul că, după acel an, Luca nu s-ar fi întors la Napoli.

— Un an şi jumătate, a precizat. Altfel ar fi o cale de scăpare uşoară.

— Nimic nu e uşor…

Voiam ca Luca să facă unul dintre trucurile lui magice şi să-l facă să dispară sau măcar să găsească o cale de scăpare. Nu a făcut însă altceva decât să mă fixeze cu privirea în modul său de a încerca să comunice cu mine la un alt nivel al existenţei. Eu însă nu am înţeles nimic şi am hotărât că nu merita să fac o tragedie grecească dintr-un lucru care se afla încă într-un viitor îndepărtat şi ceţos.

S-a ridicat şi m-a invitat să-l însoţesc înapoi în Cartier. Nu m-am lăsat rugată: am închis imediat cartea, am luat geanta. Faptul că am avut una dintre cele mai intime conversaţii ale noastre o făcea mai uşoară. Şi în timp ce parcurgeam Spaccanapoli într-un dulce nor de tutun, mergând la braţ şi cu paşi aproape sincronizaţi,

eram sigură că ceilalţi credeau că noi, Luca Falcone şi cu mine, în micimea mea, eram cei mai buni prieteni.

— Luca, spune-mi ce înseamnă că *lumea e o carte7*.

— Lumea este o carte şi cine nu călătoreşte citeşte o singură pagină.

— E fraza ta?

— Mă supraevaluezi. E a Sfântului Augustin. Dar pentru mine înseamnă şi că lucrurile care merită cu adevărat învăţate nu sunt neapărat în cărţi.

Eram foarte hotărâtă să mă pregătesc pentru discuţia cu Sonia, dar poate că am exagerat invitând-o la Caffe Gambrinus. Acolo, oglinzile aurii ajungeau să multiplice exponenţial clienţii selecţi, un efect delirant care m-a determinat să mă afund în fotoliul vechi, de o culoare liniştitoare, care-mi amintea de reversul catifelat al frunzelor de măslin. Dar în ziua aia aveam o puternică nevoie de refugiul meu preferat, unde, dacă comandai un cappuccino după miezul zilei, nu vedeai nicio schimonoseală de dezaprobare pe chipul ospătarului cu papion şi unde puteam să-mi permit să retrăiesc fanteziile mele adolescentine despre o Italie aşa cum trebuia să fie. Gambrinus, acel salon literar al secolului al XIX-lea, era una dintre ultimele urme ale unui Napoli capitală a Europei. DƷAnnunzio trăise la Napoli (şi frecventase cu regularitate Gambrinus), la fel şi Degas, şi Goethe. Şi Marchizul de Şade nu găsise acolo paradisul lui infernal?

Sonia s-a aşezat în partea cealaltă a mesei. Simţeam privirile celor din jur asupra jachetei mele deteriorate, asupra uniformei ei negre.

— La naiba, a spus, chiar că e şic aici.

Mi-a amintit de Pietro, în seara cinei de pe terasă, când a spus ceva asemănător legat despre casa noastră. Nu era greu să mi-i imaginez ca pe un cuplu potrivit: aveau aceeaşi candoare şi proveneau din aceeaşi lume, se uitaseră la aceleaşi desene animate. Mă simţeam de parcă o privasem de partenerul ei ideal, am avut senzaţia că am aruncat-o în cuşca leilor şi m-am dispreţuit.

Am sorbit din cafea şi am vorbit despre lectorii cei

mai severi ai fiecăreia. Cel al Soniei era un fanatic al gramaticii portugheze, iar al meu era o elegantă doamnă bulgăroaică – încă din prima zi, a interzis întregii clase (un fel de-a spune, că eram doar doi) să spună vreun cuvânt în limba italiană, dar care în scurt timp ne-a spus să o strigăm pe numele ei de botez, Iskra, şi să mergem la fiica ei în Bulgaria într-o călătorie de studii. Printre palavrele noastre, trăgeam cu ochiul afară la Piazza del Plebiscito care, până la sfârşitul primului meu an de studii, fusese o mare parcare. în urma recentei reorganizări urbane, fusese eliberată de maşini, scoţând astfel la iveală, pe lângă graffiti obscene şi afişe descojite, şi o aerare neaşteptată, un spaţiu deschis pentru o mie de posibilităţi.

Ceaşca goală a Soniei a atins farfurioara cu o lovitură surdă şi finală. Era atunci sau niciodată. Dar de unde puteam să încep? încă nu vorbisem cu nimeni despre Pietro. Acum puteam ori să banalizez ceea ce se întâmplase între noi, ori să mărturisesc adevărul devastator că din acea după-amiază cu greu reuşeam să citesc un rând, să dorm noaptea.

— Ai o faţă aşa serioasă. Doar n-ai intrat în vreo belea.

— Nu, nu, sunt bine, sunt bine… îţi mai aminteşti ce mi-ai spus despre Pietro în seara aia pe acoperiş?

— Ah, da, dar cât e de frumos!

Sonia şi-a rotit ochii în sus de parcă vorbea de ceva divin, apoi a adăugat:

— Vreau să spun, frumos într-un mod neobişnuit, nu crezi? Şi mai are şi mâinile alea superbe, de domn…

Observaţia ei m-a debusolat şi am început să înşirui rapid fraze fără să termin niciuna. Mă simţeam falsă şi neconcludentă, ca un clovn din acela de la circ, care cotrobăie într-o valiză cu balamalele rupte şi scoate tot felul de obiecte, unul mai inutil decât celălalt – un pantof, o umbrelă, o banană – înainte să găsească ceea ce caută. Şi ceea ce căutam era neclaritatea.

— Simt ceva pentru el, am spus până la urmă.

Zâmbetul Soniei s-a estompat uşor:

— Şi bănuiesc că şi el simte ceva pentru tine.

— Îmi pare rău, eu…

Sonia mi-a tăiat vorba, vorbind cu cadenţa ei sardă, atât de rapidă, încât îmi transmitea mereu o stare de urgenţă; cum că se bucura pentru mine, că se bucura foarte tare şi m-a învăluit într-o îmbrăţişare parfumată, cu miros de şampon de pepene roşu.

A fost ca acel *clic* glorios pe care îl face o piesă de puzzle adunci când se potriveşte perfect. Afară din cafenea, soarele prânzului se reflecta în vitrine în timp ce parcurgeam scurtul drum până în Cartierul Spaniol. M-am afundat pe străduţe, care m-au primit imediat cu strigătele vânzătorilor de peşte, cu torsul scuterelor, cu umbrela rufelor întinse la uscat. Am descoperit o vivacitate infinită a picioarelor în timp ce urcam pe strada De De-o. Din balcoane, ardeii copţi şi fripturile m-au învăluit într-un nor de mirosuri care-mi provocau foame. Mi-am amintit că de dimineaţă şi până atunci mâncasem puţin spre deloc şi stomacul s-a trezit. Foamea a ajuns să accentueze senzaţia de lejeritate pe care o aveam în minte şi în fiecare fibră a fiinţei mele în timp ce mă strecuram pe poarta întredeschisă şi urcam alergând pe trepte, două câte două. Nu telefonasem şi nici nu sunasem la interfon. Mă prezentam la ora prânzului iară să fi fost invitată şi fără să fi adus, din bun-simţ, măcar un colţ de pâine. Cu toate astea, mă grăbeam de parcă eram deja în întârziere.

7

Pietro s-a apucat să gătească pentru mine. Tăia ceapa de parcă-i era teamă să nu-i provoace durere, micşora cu grijă focul sub tigaie. Ştia să se mişte în bucătăria aia minusculă şi să se descurce cu ingredientele pe care le avea la dispoziţie, de parcă era obişnuit să se trezească ţu musafiri neanunţaţi la ora prânzului. Nu voia să-l ajut; era doar bucuros pentru că, în sfârşit, revenisem şi mă aşezase pe treapta terasei cu o mantie de soare pe spate. Ba chiar îmi pusese în mână şi un pahar cu vin care nu făcea rău deloc. Din contră, era un medicament care-mi limpezea gândurile, în loc să le întunece. Mi-am dat seama

că oferisem dimensiuni disproporţionate preocupării pentru discuţia cu Sonia şi acum toată drama se reducea la un fruct dulce aidoma cepelor care se rumeneau în tigaie alături de pancetta1.

— Eşti un bărbat cu multe abilităţi. Geolog, bucătar…

— Nu sunt încă geolog. Şi, oricum, aşteaptă să guşti din aceste amatriciana[23] înainte să spui că ştiu să gătesc, a spus cu un râs răguşit.

Vinul pe stomacul gol mi-a oferit o îndrăzneală care nu-mi era proprie şi am spus:

— De data asta nu ţi-ai acoperit gura când ai râs.

— Ai ochi de şoim.

— Ai un zâmbet frumos. De ce să-l ascunzi?

Pietro întârzia să răspundă: a vărsat în tigaie o conservă de roşii făcută în casă şi a început să amestece gânditor.

— Nu vezi de ce? Din cauza dinţilor.

L-am chemat până la mine şi, iară tragere de inimă, s-a aplecat în faţa mea făcând soarele de argint să scoată un clinchet. Apoi a deschis doar puţin buzele şi am simţit brusc cum vinul pe care îl băusem se întindea ca o meduză, tentacule roşii arzătoare de plăcere care-mi cuprindeau tot corpul.

— Ia să vedem.

Am încercat să mă concentrez la dinţii lui. Erau drepţi şi chiar mult prea uniformi, precum boabele unui ştiulete de porumb alb şi, văzându-i aşa netezi ca nişte perle, mi-a venit cheful să-mi trec limba peste ei, atunci şi acolo. Pietro a zâmbit. Nu remarcasem până atunci, dar pe unul dintre incisivi era o umbră gri.

— Aproape că nici nu se vede, i-am spus. Ne-am sărutat, un schimb intim de vin alb şi fum şi foame care mi-a făcut inima să o ia la galop.

S-a ridicat. în timp ce aşteptam să fiarbă apa, mi-a spus dintr-odată:

---

23 Produs asemănător cu baconul, dar preparat prin uscare, și pentru care se folosește exclusiv carnea provenită de pe adomenul animalului. Originar din centrul Italiei (n.tr.)

— Ştii că înainte locuiam la Roma?

Fără să vreau, am făcut ochii mari.

— Şi de ce ai venit la *Napoli*?

O întrebare ipocrită, care-mi fusese adresată de o mie de ori, de parcă răspunsul meu ar fi putut să explice de ce *noi toţi* eram acolo. Adevărul era că Napoli nu era niciodată o alegere. Era un cadou care-ţi era impus cu spatele la perete, o chesţiune de naştere sau de destin.

Pietro mi-a povestit că fratele lui fusese cel care voise să vină la Napoli ca să studieze Arhitectura. Părinţii lor fuseseră de acord fără ezitare. Chestii academice, Gabriele ştia să facă doar asta. Dar lui Gabriele nu-i fusese de ajuns: le spuse că nu avea să plece fără Pietro. Se gândise că şi fratele lui mai mic avea dreptul să-şi îndeplinească visul, cel de a studia Geologia. De data asta primise ca răspuns un nu. Nu erau dispuşi să piardă singurul fiu care ştia să transforme măslinele în acel preţios lichid verzui, grâul în praf auriu. Dar Gabriele era încăpăţânat, îndărătnic şi, până la urmă, părinţii au capitulat.

Dar nici Pietro nu s-a mulţumit cu atât. I-a anunţat pe ai lui că nu voia să studieze la Napoli, ci la Roma. Era cel mai îndepărtat loc unde se putea gândi să meargă. Şi probabil că pentru părinţi nici nu conta prea mult, având în vedere că, indiferent de oraş, aveau să-l piardă oricum. Ei nu fuseseră niciodată mai departe de Zürich, unde el şi Gabriele se născuseră, dar din Elveţia familia lor nu văzuse altceva decât un şir de case şi un coridor plin de jucării dintr-o casă închiriată. Mai mult decât un coridor, era o babysitten odată închise bine uşile, era un loc sigur în care puteau fi ţinuţi cei doi copii în orele în care turele părinţilor se suprapuneau. Uneori, când se întorcea acasă, mama lor le aducea de la fabrică îngheţată. Când crescuseră suficient încât să ajungă la clanţa uşii, îi adusese în Italia ca să înceapă şcoala împreună, în aceeaşi clasă, ca şi când ar fi fost gemeni.

De la Roma, Pietro avea mari aşteptări, dar realitatea era cu totul şi cu totul alta. Singura cazare pe care şi-o

putea permite era o garsonieră la limita autostrăzii. Cu mijloacele de transport în comun, îi lua mai mult de o oră să ajungă la Universitatea Sapienza. Ca să remedieze situaţia, cumpărase un scuter la mâna a doua, dar în felul ăsta, puţinii bani lunari ajungeau toţi în rezervor. Nu a vrut să le mai ceară bani alor lui, ar fi fost ca şi când le-ar fi dat dreptate. în orice caz, nu avea în zonă pe nimeni cu care să bea o cafea sau să mănânce o pizza: colegii lui îşi vedeau mereu de ale lor, unii îl tratau chiar pe faţă cu snobism. Singurul lui prieten era Giuliano, student şi el la Geologie şi originar dintr-un sat din zona Irpinia, dar, din păcate, locuia în cealaltă parte a oraşului.

Pietro studia fără oprire. S-a făcut remarcat în fizica pământului, s-a descurcat bine la mineralogie, dar a picat de două ori la matematică. A fost cuprins de dubii. Ce naiba căuta el acolo, în capitală? Ce-şi imaginase că avea să devină, nici mai mult, nici mai puţin decât geolog? Cu originile lui? Privind în urmă, probabil căzuse în depresie. Dacă nu ar fi fost Giuliano, cine ştie ce nebunie ar fi făcut...

Atunci l-a sunat pe fratele lui care, fără ezitare, i-a spus:

— Mută-te la Napoli.

Gabriele i-a explicat că acolo viaţa universitară era trai pe vătrai. Trăia în centrul istoric, putea ajunge oriunde pe jos şi se purtau discuţii despre politică, literatură, artă. La prânz beau vin, noaptea învăţau, ziua dormeau. La Napoli se putea trăi regeşte cu bani puţini. Studenţii aveau reduceri la teatru şi la cinema şi bonuri de masă pentru trei feluri de mâncare la doar două mii de lire. Ca să nu mai vorbim de chiriile infime din Cartierul Spaniol.

Când şi-a terminat Pietro povestea, pennele1 erau fierte al dente[24][25]. Ne-am aşezat la masă.

— Şi iată că mâncăm şi astăzi, a spus. Ziua de mâine trebuie încă să o scriem.

---

24 Tip de paste, sub formă de mici tuburi tăiate oblic (n.tr.)

25 Mod italienesc de a găti pastele, în care sunt fierte mai puțin, pentru a păstra o anumită duritate la mestecate (n.tr.)

Şi a râs iară niciun sunet.

Iubeam felul în care jongla cu cuvintele, le învârtea ca nimeni altul, dar mereu într-un mod firesc. Şi avusesem dreptate: era foarte priceput în bucătărie. Cu toate astea, după câteva înghiţituri, îmi trecuse foamea. Poate că băusem prea mult, deşi paharul meu încă plin demonstra contrariul. Ca dovadă, eram suficient de lucidă ca să observ că suprafaţa vinului era înclinată din cauza mesei care avea o adâncitură în mijloc. Am mai remarcat şi că lichidul vibra: o încreţitură provocată de televizorul vecinilor dat la volum maxim sau a tremurului meu interior?

Am lăsat furculiţa din mână.

— Ai luptat pentru convingerile tale, Pietro.

Era pentru prima oară când îi spuneam pe nume, un fel de lapsus care m-a ameţit şi m-a emoţionat de parcă ar fi făcut o declaraţie de dragoste.

— Şi iată-te aici.

— Iată-mă aici. Cu tine. Incredibil.

Pietro a lăsat şi el tacâmurile din mână.

— Slavă Domnului că am plecat de la Roma. A fost cea mai bună alegere pe care am luat-o în viaţa mea.

Privirile ni s-au întâlnit, am înţeles că şi lui îi trecuse foamea. La ce ne mai trebuia acum mâncare, acum sau vreodată?

M-a condus sus pe scări, dar fără senzaţia aia de şcoală generală, în camera lui minusculă, păream nişte giganţi. Mi-a luat chipul în mâini şi m-a sărutat ca pe o amantă pierdută, cu plăcere, dar şi cu agonie. Apoi şi-a trecut mâinile peste coastele mele şi m-a tras spre el cu forţă.

Pe neaşteptate, l-am împins în spate, pe patul minuscul. A cedat uşor, trăgându-mă odată cu el. Senzaţia trupului meu peste al lui – greutatea strivitoare, apropierea completă – mi-a dat o clipă de respira, până când i-am simţit sexul îngroşându-se cu o apăsare caldă şi atunci am înţeles că nimic din mine, dar chiar nimic, nu se liniştise şi nici nu se dădea deoparte.

Ne-am sărutat din nou, dar nu cum am făcut-o prima oară, ci ca şi când am fi vrut să reluăm lucrurile de unde le lăsasem, un salt fără teamă într-un întuneric perfect unde exista un *noi*, poate dintotdeauna; dar sărutările erau totuşi nerăbdătoare, care nu ştiu să aştepte, ca setea de după ce ai traversat deşertul, iar când te găseşti în faţa apei, bei fără să respiri.

Când mi-am plimbat buzele pe gâtul lui, deja umed de sudoare, el a încercat să-mi scoată elasticul din păr, dar a fost nevoit să renunţe pentru că sărutările preluaseră din nou conducerea şi nu ne puteam opri, chiar nu era posibil aşa ceva, nici măcar dacă o alunecare de teren ar fi ameninţat să cadă peste cartier dintr-un moment în altul şi să ne înghită cu totul. Numai *asta* conta, numai eu şi el, şi încercam să ne devorăm, să ne agăţăm unul de altul, chiar şi de păr şi curând am ajuns să implorăm, să implorăm un Dumnezeu în care nici măcar nu credeam şi m-am gândit inclusiv că e posibil să mori de plăcere.

Încălcăm mai multe reguli: încălţaţi în pat, fata deasupra, fereastra larg deschisă, totul la lumina zilei. Dar era ora siestei şi singurul care ne vedea era vulcanul.

Soarele după-amiezii lumina hainele noastre aruncate pe jos ca nişte rufe murdare. Am început să râdem, un râs din tot sufletul, cu dinţii dezveliţi, de parcă abia atunci înţelesesem poanta unui banc bun. Dincolo de fereastră, navele aşteptau în soare pe tava de argint a golfului. Părea într-adevăr că acea căldură anticipată sosea în urma vântului din sud.

— Vine vara în curând, am spus. O simt în aer.

— Aş vrea să mi-o petrec pe toată cu tine, dacă mă laşi.

M-am aşezat în arcul desenat de braţul lui, am simţit buzele lui umede pe frunte.

— Vino mai aproape, mi-a spus cu voce aspră. Dormi cu mine.

Ultimul lucru pe care-mi doream să-l fac era să dorm, dar era un ceva – poate un amestec dintre soarele după-amiezii care se aşternea peste noi ca o a doua cuvertură,

vinul care acum avea temperatura camerei, ca apa uitată în cadă, şi ritmul regulat al respiraţiei lui Pietro – care până la urmă mi-a liniştit mintea.

Mă aflam în afara unei vile singuratice, ca într-un bârlog. Era o casă la malul mării, poate aproape de Castellaminare, iar în spatele ei se afla un deal cu măslini, moale şi gri, ca o îndrăgită şi scămoşată pătură de lână. Dar când am privit mai atent am observat că peste pădurea de măslini şi peste casă, de fapt peste tot, trona peisajul, trona un perete de piatră care-ţi tăia respiraţia, ceva ce nu aparţinea acestei lumi, ci lumii giganţilor. Era Vezuviul. Cum de nu-mi dădusem seama înainte? Părea că se măreşte văzând cu ochii, prin urmare, nu am îndrăznit să-l pierd din ochi în timp ce mergeam înapoi către mare, dar cu cât priveam mai mult vulcanul, cu atât eram mai fascinată.

De nicăieri au apărut nori gri şi încărcaţi, care au început să se adune unul peste celălalt, parcă vrând să construiască un zid fără mortar. Soarele a dispărut. Cerul însuşi mă prindea în cursă şi atunci când pământul a început să-mi tremure sub picioare, n-am mai avut niciun dubiu despre ceea ce se întâmpla.

Am întors spatele vulcanului şi m-am clătinat în drum spre mare. Pe plajă era o barcă [u vâsle pe care am lansat-o pe mare dintr-o singură mişcare, măcinând pietricelele de sub ea. Am vâslit în larg, dar apa m-a uimit: era o oglindă, calmă, în ciuda dezastrului iminent. Marea şi cerul aveau aceeaşi culoare cenuşie, care nu era nici zi, nici noapte. Era culoarea sfârşitului timpurilor. Dintr-odată, într-o izbucnire de furie, de pasiune sau de nebunie, Vezuviul a eliberat roci incandescente pe versanţi, ca o ceară caldă care curge de-a lungul unei lumânări, un gest implacabil ce-i poate aduce distrugerea. Am privit uimită lava cum aluneca strălucitoare spre măslini, spre casă, în ciuda apatiei sale. De ce nu fusese un avertisment, nici cel mai mic semn? Dar toate astea treceau pe planul doi; trebuia să mă grăbesc. Să vâslesc, să vâslesc. Să fug.

Dintr-odată, am auzit nişte urlete: oameni care se

revărsau din pădurea de măslini, în marea lor majoritate femei şi copii. De unde răsăriseră? Eu aveam singura barcă, singura cale de scăpare. Trebuia neapărat să mă întorc la mal şi să-i iau cu mine, pe toţi cei pe care aş fi putut. Dar acum vulcanul scuipa şi pietre, care mitraliau apa din jurul meu. Am auzit o voce în cap: *dacă te întorci, o să mori*. Am rămas în barcă, încremenită de spaimă, în timp ce realizam ceea ce eram pe cale să fac.

După asta am văzut doar puţinele fire de păr de pe pieptul lui Pietro care se ridicau şi coborau. Mi s-a părut că am dormit doar o clipă. Am întins mâna ca să ating soarele lui de argint cu marginile franjurate.

— Ciao, a spus cu vocea groasă de somn.

— Am visat urât.

— Eşti speriată?

— Nu mai sunt.

S-a întors ca să mă sărute, o sărutare care ne-a absorbit cu puterea unui vârtej, care s-a învârtit şi s-a învârtit până când s-a epuizat într-o respiraţie.

— Într-o zi… a şoptit forţat, de parcă nu avea aer în plămâni, într-o zi o să te iau de nevastă.

8

În următoarele două sau trei nopţi, am fost de nedespărţit. Ziua – la cursuri, la bibliotecă sau în sala studenţilor – încercam să învăţ, dar era ca şi când m-ar fi lovit un puseu de febră. Eram distrasă, încălzită şi număram orele până când aş fi putut, în sfârşit, să-mi domolesc setea de Pietro în braţele lui, dar tot nu-mi ajungea. Nu ştiam prea bine ce mi se întâmpla. Cu toate astea, am reuşit să trec, în sesiunea de restanţe, examenul la antropologie culturală, dar cu o notă pe care nu ardeam de nerăbdare să o anunţ. Mă consolam spunându-mi că nu era la fel de importantă precum glotología sau semiotica.

— Poate că nu ai luat treizeci de puncte[26], puştoaice, a spus Tonino în timp ce urcam scările spre bucătăria noastră. Dar cu douăzeci şi opt mai mult decât am luat

26 în sistemul italian de învățământ, treizeci de puncte reprezintă nota maximă, echivalentul lui zece din sistemul românesc (n.tr.)

eu la sanscrită.

— Tu ştii că pentru a lua un examen trebuie să-l şi susţii, nu? l-a tachinat Angelo care, între timp, a sărbătorit venirea mea dându-mi o sărutare plină, cărnoasă, pe obraz.

— Atunci spune-mi tu, Angelo, urâţenia pământului, la ce naiba o să-mi folosească în viaţă chiar dacă ar fi să-l iau?

— Pentru cunoaştere, Tonino, am spus. Nu trebuie să fie în funcţie de nimic altceva.

În toată nebunia, nu am reuşit să-mi dau seama dacă băieţii îşi dăduseră seama de Pietro şi de mine sau dacă nu dădeau nicio importanţă faptului că ne arătam acasă doar noi doi singuri sau dacă observaseră că pandantivul lui de argint acum atârna, mândru, la gâtul meu. Am remarcat doar că Pietro, aflat în picioare exact în punctul în care, cu multă vreme în urmă, îmi făcuse cadou cu mâini tremurânde acea casetă, a fost primit fără uimire, doar cu un salut din cap. O astfel de dezinvoltură şi refuzul de a afirma ceea ce era evident le-am interpretat ca pe cea mai mare dovadă de iubire fraternă.

Adevărul era că venisem doar ca să-mi iau un schimb de haine şi, dintr-un motiv ce-mi rămânea de neînţeles, am fost uşurată de faptul că Luca nu era acasă. Dar băieţii, încă în pijama şi cu paginile cărţilor încă deschise şi acoperite de un strat de scrum de ţigară de grosimea unei ninsori, nu se grăbeau să ne lase să plecăm. Din contră. Au dat scaunele deoparte şi au scos o sticlă de whisky, de parcă toată ziua nu făcuseră altceva decât să aştepte să fie salvaţi de filosofia lingvistică sau de istoria caligrafiei. Şi ce pauză e mai bună decât o discuţie despre roci? Pietre, nisip, parf, astea chiar erau lucruri tangibile. La un moment dat, Angelo a întrebat cum se găseşte petrolul.

— Păi, mai întâi trebuie studiate sedimentele şi stratificarea solului, a răspuns Pietro. Apoi, dacă sunt semne că ar putea exista un zăcământ de hidrocarburi în subteran, se fac perforări de explorare.

Tonino a întrebat:

— Există posibilitatea ca, în timp ce-mi lucrez pământul, să dau cu sapa în puţin aur negru?

— Unde, în Puglia?

— Tu eşti comunist, a intervenit Angelo. La ce naiba îţi trebuie banii?

Am izbucnit cu toţii în râs şi s-a mai turnat nişte whisky. Fără niciun efort, Pietro se integrase în grupul băieţilor, care au început să-i adreseze injurii, semnul suprem de afecţiune pentru ei (şi în mod special pentru Tonino). Era mult peste ce sperasem eu. Ca de obicei, atunci când râdea, Pietro îşi acoperea gura cu mâna, cu un gest pe care ajunsesem deja să-l consider un semn de educaţie, chiar elegant. M-a lovit dintr-odată gândul că găsisem în el un soi de frumuseţe strălucitoare – o piatră preţioasă, poate inestimabilă, în mijlocul celor gri şi spălăcite, pe care le întâlnisem pe drumul meu – şi aproape că nu-mi venea să cred că, în camera aia cât un mic cufăr de comori, el era al meu.

Pietro a continuat să povestească, mai degajat ca niciodată, că erau multe oportunităţi în domeniul petrolului pentru cine era dispus să meargă departe şi pentru cine avea o relaţie bună cu profesoara de geologie a petrolului. Voia să o aibă profesor îndrumător pentru lucrarea de diplomă, iar ea, care avea multe legături atât în Italia, cât şi în străinătate, îi sugerase deja că exista posibilitatea să-i facă rost de un loc de muncă în industria petrolieră. Pietro a adăugat că erau multe ţări în care se putea munci în domeniu, iar în unele dintre ele nici n-ar fi crezut că există petrol:

— Ca, de exemplu, în Golful Mexic sau în largul coastelor Louisianei, a spus, în timp ce mi-a aruncat o privire care părea să aştepte de la mine mai mult decât o simplă confirmare a pronunţiei. Nu-mi pasă unde. Aş merge oriunde.

— Doar să nu fie oraşul ăsta de rahat, a spus Tonino.

Au făcut toţi gesturi de aprobare. Nu-mi era străin acest impuls, de a face bagajul rapid şi de a pleca în lume, însă, la un moment dat, din iubire pentru Napoli, îmi

domolisem impulsurile nomade. Dar acum, când toţi erau de acord asupra imposibilităţii de a trăi acolo şi asupra faptului că era un oraş înapoiat, acea iubire a mea, acea *nevoie* a mea, mi s-a părut infantilă şi excesivă.

— Ai mei habar n-au, a continuat Pietro. Pentru ei, o licenţă în geologie este ca un training în proprietăţile minerale ale bălegarului. Ei cred că după licenţă o să mă întorc pentru a mă ocupa tot de pământul lor.

— Ah, da, câte hectare aveţi? a întrebat Tonino, cu o ţigară nouă între buze.

Pietro a aprins mai întâi ţigara lui Tonino, apoi pe a sa. Au tras amândoi câteva fumuri în simbioză perfectă, folosind nişte unităţi de măsură complicate. Angelo şi cu mine am ridicat din umeri, aruncându-ne priviri perplexe de pe laturile opuse ale mesei.

— E grea viaţa la ţară, a spus Pietro. Opt luni pe an îţi îngheaţă oasele.

— Şi te poticneşti mereu de condiţiile meteo. Plouă, nu plouă, la naiba.

— Să fim sinceri: e o muncă ce te distruge. Peisajele sunt frumoase, e frumos să mergi din când în când. Dar să te muţi acolo? Doamne fereşte! îmi ajung anii pe care deja i-am petrecut acolo.

Câţiva porumbei băgăcioşi se giurgiuleau la fereasta de lângă noi. Pe sub masă, am simţit un semnal privat, mâna lui Pietro pe coapsă. M-am ridicat ca să-mi iau hainele curate şi nici când noi am plecat mai târziu împreună, tot nu am văzut vreo umbră de uimire pe chipurile băieţilor, ci doar dezamăgire pentru că asta însemna că trebuie să se reapuce de învăţat.

Într-o noapte, profitând de o scurtă plecare la Vallesaccarda a lui Gabriele, n-am mai dormit înghesuiţi în patul lui Pietro, ci în cel dublu al fratelui lui. în ciuda faptului că acea saltea, aşezată sub acoperişul înclinat direct pe jos, era foarte comodă, trezirea a fost brutală. Am auzit urlete într-un dialog accentuat – erau insulte, de asta eram sigură, dar care nu făceau parte dintr-un limbaj uman. Semănau mai mult cu sunetele scoase de doi câini

furioşi care se sfâşie între ei sau cu nişte accese puternice de tuse care provocau expectorarea unei substanţe cu potenţial infecţios. Orice ar fi fost acele sunete, îşi aveau originea la unul dintre etajele inferioare ale blocului nostru şi urcaseră amplificate prin curtea îngustă şi neagră ca un horn. într-un final, după o descărcare finală, văcarmul a încetat.

— Vai, baby, cât eşti de frumoasă, a murmurat Pietro trezindu-se şi el. Bunica mea spunea mereu că frumuseţea unei femei trebuie judecată dimineaţa, când abia s-a trezit.

Replica asta m-a făcut să râd întrucât era dimineaţă doar în teorie, pentru că ratasem o conferinţă despre istoria teatrului şi pentru că eram goală în aşternuturile fratelui amantului meu. în spatele patului, chiar deasupra capetelor noastre, era o fereastră care dădea spre cartier. Pe pervaz, Gabriele aşezase o plantă acvatică ce creştea într-o sticlă de vin. Pe pragul ~~ori~~a, planta dădea impresia că se află în mare pericol de moarte. Era atât de udă şi delicată, închisă în refugiul său verde şi doar câţiva centimetri o despărţeau de o cădere abruptă peste o amestecătură de case arse de soare, unde nu erau copaci, ca în Medina tunisiană. Nu trebuia decât să deschizi fereastra.

Am lărgit obiectivul ca să pot vedea toată camera lui Gabriele, mare, dar ticsită de cărţi, cu o masă de desen într-un colţ. Pe lângă multe cărţi, pe rafturi erau şi nişte obiecte foarte interesante – cutii gravate, casete cu intarsii, bile alunecoase, cioburi şi amfore, pene, conuri de pin – astfel că, dacă n-ar fi fost şi Pietro acolo, n-aş fi rezistat tenaţiei de a cotrobăi.

M-am ridicat în şezut, trăgând ceaceaful ca să-mi acopăr sânii.

— Eşti sigur că putem să stăm aici?

— Ţi-am spus, Gabriele nu se întoarce mai devreme de şase seara. Oricum, nici măcar n-o să-şi dea seama că am dormit în patul lui la cât de epuizat de muncă va fi, după câte i-au cerut ai mei să facă acasă.

— Daţ, ce trebuie să facă acolo? Să are, să sape?

— Nici vorbă, glumeşti? Ăla un e în stare nici măcar să fure un ou de la o găină. Nu, se ocupă de un proiect pentru mama.

Faţa mea era perplexă, aşa că Pietro a adăugat:

— Întreabă-l din când în când. Pun pariu că o să fie foarte încântat şi onorat să-ţi povestească despre al său design avangardist. Acum însă ar prinde bine un duş. Stai să văd dacă Madeleine e acasă.

Madeleine era colega lor de apartament, care venise la Napoli cu o bursă Erasmus, dar până atunci drumurile noastre nu se intersectaseră. Când eram la jumătatea scărilor, Pietro mi-a spus în şoaptă:

— Te avertizez, e chiar schizoidă, chiar dacă Gabriele preferă termenul „geniu al arhitecturii".

— Ce treabă are ea cu duşul nostru?

— Îţi arăt imediat.

Pietro a strigat-o o dată, de două ori şi era pe cale să renunţe când s-a deschis o uşă de la capătul scărilor şi a apărut o fată.

Îmi dădea impresia unei mici tornade perfect formate, care emana un farmec înfricoşător datorat părului scurt şi zburlit, tricoului scurt şi mototolit şi a buricului tentant. Felului în care-şi freca ochii cu pumnii şi-i blestema pe vecinii care-i stricaseră somnul din nou, vocii grunjoase cu vădit accent francez. Şlapilor purtaţi cu şosete albe (în stil japonez), staturii minuscule şi ochilor ei mari şi exasperaţi.

Privirea lui Madeleine a alunecat în sus pe scări până s-a oprit asupra mea. A părut că s-a trezit brusc şi ne-a privit cu o lăcomie ciudată, de parcă ar fi adulmecat în aer mirosul de sex. Am făcut cunoştinţă şi am studiat-o, poate până la limita bunului-simţ. Madeleine era de o frumuseţe feroce. Şi era singura străină pe care o cunoscusem în lumea universitară.

S-a întors către Pietro cu o bosumflare comică:

— Deci vrei ajutor meu cu duşul, nu? OK, şi mie ce-mi iese?

— O să mă revanşez.

— Şi o cafea făcută în casă?

— De acord. Imediat după duş.

— Ştii tu cum să iei domnişoarele, a spus ea cu o voce şi mai nisipoasă, astfel încât, întorcându-se în sus pe scări, Pietro a roşit.

Madeleine nu mi se părea deloc nebună, mă gândeam, în timp ce duşul s-a aburit în câteva secunde. Pârâiaşe de apă caldă coborau în zigzag pe pieptul lui Pietro iar unele dintre ele se vărsau în lacul care se formase în adâncitura sternului. L-am privit fără inhibiţii, de parcă aş fi privit o fotografie: corpul atletic, picioarele lungi de alergător, părul foarte negru din zona înghinală. Cât era de frumos, aproape prea frumos pentru a fi atins!

Dintr-odată s-a auzit o bubuitură de la etajul de jos.

— Ce se aude?

Pietro a râs:

— Are legătură cu presiunea apei, care e infectă aici, la etajul şapte. Vezi tu, când flacăra de la boiler se stinge, trebuie să-i dai o lovitură ca să pornească din nou. Dar îţi jur că franţuzoaica aia îi dă la pumni de parcă s-ar antrena pentru un meci de box. Ar trebui să se mai calmeze.

— Poate că vă trebuie un instalator.

— Eu am nevoie doar de tine.

Ne-am sărutat şi în timp ce apa călduţă ne prelingea în gură, Madeleine a început iar să altoiască boilerul. Am râs şi am rezistat tentaţiei de a rămâne la căldură şi dorinţei tot mai mari de a face dragoste în picioare şi ne-am ajutat reciproc, în grabă, să ne şamponăm.

Gabriele s-a întors din sat împovărat de biscuiţi cu migdale, ardei umpluţi şi vin roşu. înainte să închidem uşa în urma noastră, am luat o sticlă de vin pentru petrecerea de aniversare la care eram şi noi invitaţi.

Noaptea albastră se scurgea ca o acuarelă peste blocurile din Cartier, dar căldura timidă a acelei după-amiezi de primăvară rămăsese captivă pe străzile mici, agăţată în reţeaua de rufe întinse şi uitate acolo, şi în vaporii de calamar prăjit, şi în gunoiul dulceag. Am auzit o bufnitură în spatele nostru şi ne-am întors brusc. Cu un

zgomot de gheare pe dale, şobolani enormi – *târfe* le numeam şi noi, se împrăştiau numeroşi în jurul unei pungi de gunoi care, încă mişcându-se după căderea de la balcon, începea să elibereze pe stradă secretele ei uleioase şi ascuţite. Oricine ar fi fost deşteptul care o aruncase de la etaj ca să nu mai coboare scările, acum închidea uşa din sticlă în urma lui. Ce mai conta? Până dimineaţă, maşina de gunoi avea să mătură orice urmă.

— Vă deranjează dacă mă opresc să iau ţigări? a întrebat Gabriele.

— Nici eu nu mai am, a spus Pietro.

Strălucirea unei lumini fluorescente ne-a atras ca un far. La ora aia târzie, toate magazinele erau închise, aşa că basso-urile aveau undă liberă să se deschidă publicului. Acea dugheană era surprinzător de cochetă. Pe o masă la intrare erau aşezate bomboane, deasupra cărora atârnau ciorchini de chipsuri în pungi. Erau nişte mesaje, de invitaţie, primitoare, menite să anuleze graniţele dintre stradă şi casă, dintre public şi privat, în acelaşi fel în care aerul mlăştinos al nopţii anula diferenţa dintre căldura pe care o simţeam pe piele şi cea pe care o nutream în interior.

În încăpere, un bărbat în vârstă care mânca dintr-un şniţel s-a uitat la noi cu o privire absentă, de parcă am fi fost transparenţi. Nu avea motiv să se deranjeze pentru orice client, iar noaptea era încă la început. Dintr-un pat aflat dincolo de o cortină, soţia s-a ridicat târşâind papucii. Nu voiam să privesc acel pat, dar privirea îmi era atrasă cu violenţă de cuvertura din piele de leopard, de aşternuturile deranjate şi calde încă, de intimitatea aceea neîngrijită. într-un final, privirea mea a fost sedusă şi l-am privit cu aceeaşi oroare fascinată cu care priveşti ecranul unui televizor pe care se transmit scene cu sex sau sânge. Dar femeia era liniştită, poate chiar indiferentă, îmbrăcată într-un capot roz, se mişca agilă pe firul subţire dintre casă şi prăvălie, dintre somn şi muncă, dintre zi şi noapte. S-a strecurat în spatele soţului care mesteca, pentru a cotrobăi într-un sertar şi a ne înmâna ţigările de contrabandă.

Printr-un truc de magie, banii au dispărut într-un buzunar al capotului.

— Au un gust oribil, dar sunt ieftine, a spus Pietro, punând pachetul de Mariboro Light în buzunarul de la piept.

Am continuat drumul. Pantofii loveau dalele, un sunet de step întrerupt de sonorul televizoarelor aprinse din case. Gabriele s-a blocat dintr-odată.

— Doamne, şi acum ce ne facem?

Pietro şi cu mine ne-am oprit la rândul nostru. în faţa noastră ci a un câine masiv, atât de negru încât părea că nu poate veni decât din tenebre. Stătea întins pe un pat de carton şi privea fix spre noi cu ochii lui de oglindă care reflectau schije de lumină artificială. Nişte guguştiuci dolofani ca nişte găini se învârteau în jurul corpului lui, o hartă mâzgălită din cicatrice căpătate în urma cine ştie căror bătălii. Respira cu nările ca un cal sălbatic şi rotea ochii, când la stânga, când la dreapta, urmărind fiecare pas nesigur pe care-l făceam. M-am strâns tare de braţul lui Pietro.

— Mamă, ce bestie, a spus.

Câinele îmi părea că stă acolo cu un scop precis. Iată, păzea. în spatele lui se afla o suită de mici ziduri din ciment, care se înlănţuiau ca nişte mari piese de domino marcate cu graffiti şi care ne blocau trecerea de-a lungul întregului perimetru. în acel loc, fluxul urban se oprea. Ca pe un dig fără noimă, localnicii puseseră pe ele şezlonguri, scutere, veste de salvare. Şi, peste toate, o schelă la fel de înaltă ca blocurile din jur ştergea cerul, transformând acel colţ de cartier într-o cuşcă de metal. Câinele a scos o bolboroseală încruntată sau poate că era zgomotul unui scuter în depărtare.

— Eşti sigur că e în direcţia asta? a murmurat Pietro către fratele lui.

— Aşa pare.

Gabriele a scos o bucată de hârtie mototolită. Era invitaţia.

— Înseamnă că trebuie să trecem şi cu asta, basta!

— Dar şi dacă ne lasă câinele să trecem, am spus eu, cum trecem de zidurile alea?

Ar fi fost ca o cursă cu obstacole: singura gaură vizibilă din primul zid era acoperită de un scuter parcat.

— Corect. Cred că sunt nişte clădiri şubrede în fază de consolidare, a spus Gabriele contemplativ. Cu alte cuvinte, o baricadă.

Pietro a mimat din buze cu *alte cuvinte*, *o baricadă*, ridicând din sprâncene în mod ironic. M-am bosumflat, sperând că Gabriele nu observase gestul lui. Nu era evident şi pentru Pietro cât de mult ţinea fratele lui la el?

Ne-am întins să privim pe strada din stânga, dar şi aia era blocată de o serie de ziduri joase.

— Din păcate, potrivit acestei hărţi, a spus Gabriele, ca să ajungem acasă la Anna, trebuie neapărat să trecem în partea cealaltă. Dar mă tem că în seara asta trebuie să renunţăm la drumul direct.

A aruncat o privire câinelui înainte să-şi treacă mâna prin părul rar.

Nu există o altă cale. Ne-am întors ca să o apucăm pe un drum mai accesibil şi ~~a~~la a fost momentul în care ne-am pierdut. Pietro şi-a împletit degetele cu ale mele în timp ce încercam să găsim o logică a acelor străzi. în momentul în care ne-am aflat pentru a doua oară în faţa unor pantaloni violet întinşi la uscat, am ştiut că ne întorsesem în punctul de plecare. Pietro a propus să lăsăm baltă petrecerea, spunând că oricum nu cunoştea pe nimeni acolo, dar apoi, din pură întâmplare, am nimerit blocul corect.

Am mers pe urmele sunetului râsetelor şi al muzicii până la unul dintre etajele superioare. în uşă, Gabriele a sărutat-o pe sărbătorită, o colegă de-a lui de la Facultatea de Arhitectură, care a fost foarte încântată de vinul de casă, apoi a dispărut. Plăcile de gresie de pe jos, desprinse unele de altele, scârţâiau în timp ce Pietro şi cu mine ne croiam drum printre invitaţi. Apartamentul era alcătuit din încăperi luminate doar de lumânări care dădeau dintr-una într-alta, fără holuri. Vocile se auzeau puternic de peste tot

şi se simţea un miros dulce-acrişor de iarbă. Nişte pisici se plimbau cu pas liniştit prin casă: se lăsau prinse pentru mângâieri frugale şi apoi o zbugheau din braţe. Am urmărit una dintre ele până într-un salon mai puţin aglomerat şi aşa l-am pierdut pe Pietro. în faţa mea erau aliniate stângaci pe lângă perete nişte scaune. M-a înduioşat singurătatea lor, aşa că m-am aşezat.

În scurt timp, Gabriele s-a aşezat lângă mine şi mi-a pus în mână un pahar de plastic plin cu vin roşu.

— Bea, aşa o să te simţi mai în largul tău.

— Dar mi-e bine aşa, am spus, în timp ce luam totuşi o înghiţitură. Viaţa e cea care mă ameţeşte un pic.

— Ştiu, e contagios, a spus el, dând peste cap tot vinul din paharul lui. Vai, hălăduiala aia în cerc mi-a făcut o sete groaznică.

— În pătrat, mai bine zis.

I-aş fi oferit cu plăcere paharul meu lui Gabriele chiar şi fără pretextul ~~setei~~a. Ochii i s-au aprins în timp ce golea conţinutul în paharul lui, un gest care era dovada atât a rigurozităţii sale în ceea ce privea igiena, cât şi a apariţiei unui soi de intimitate între noi. M-a cuprins cheful de a-i povesti ceva despre mine şi, cine ştie de ce, mi-a venit să-i povestesc despre excursia la Cimitero delle Fontanelle.

În timp ce vorbeam, Gabriele a micşorat treptat distanţa dintre noi pentru a putea auzi mai bine în gălăgia petrecerii. Acea apropiere mi s-a părut plăcută. Vedeam în prim-plan maxilarul nebărbierit şi buzele care aveau deja o tentă violet dată de vin. în ciuda atenţiei pe care o acorda igienei, Gabriele se îngrijea prea puţin de propriul aspect. Era mereu nepieptănat, chiar şi la sprâncene, şi se îmbrăca neîngrijit: nasturi lipsă, pantaloni prea lungi care măturau pe jos. Şi acum, că era atât de aproape încât simţeam complexitatea aromelor din vinul lui de parcă l-aş fi băut eu, am avut pornirea nebunească de a-i aranja părul şi de a-i netezi reverele sacoului de catifea.

— Din păcate, Eddie, eu am puţin timp pe care îl pot dedica excursiilor. Dar ştiu că mai există şi în alte zone ale

oraşului astfel de peşteri, a spus, fără să precizeze dacă se referea la peşteri, pur şi simplu, sau la cele în care se păstrau *oase*. Mai sunt multe altele pentru că, sub picioarele noastre, Napoli este aproape gol.

— În ce sens gol?

O fâlfâire de foc i-a trecut prin privire, de parcă în pupilele lui s-ar fi adunat lumina tuturor lumânărilor din încăpere. Mi-am dat seama că Gabriele se bucura de nedumerirea mea, dar i-am îngăduit de bunăvoie acel efect, la fel cum îi oferisem şi vinul meu.

— Priveşte în jur. Blocul ăsta, cele din jurul lui, toate care îl înconjoară sunt făcute din piatră. Se întind departe cât vezi cu ochii, fără nici măcar puţină verdeaţă. După părerea ta, de unde provine tot acest material de construcţii?

— Nu m-am gândit niciodată.

Ţinând în mână acel pahar îneconstitent cu delicateţea demnă de un pocal, mi-a explicat că, în timp ce multe alte oraşe fuseseră construite cu materiale aduse din împrejurimi, Napoli nu era aşa. încă de pe vremea Greciei Antice, se ştia că solul era alcătuit aproape în întregime de tuf galben, un material de origine vulcanică ideal pentru construcţii, fiind uşor de prelucrat. Aşa că s-au apucat să-l extragă direct din subteranul oraşului şi din peşterile dealurilor din jur. Şi, în timp ce săpau şi goleau în mod invizibil solul de sub picioare, la suprafaţă, oraşul creştea văzând cu ochii. Tuful era atât de accesibil, încât aceste practici au continuat până la sfârşitul secolului al XIX-lea. Prin urmare, clădirile din Cartierul Spaniol fuseseră construite tot în acelaşi fel, chiar dacă aveau ziduri mai puţin groase decât palatele nobiliare ale oraşului. Probabil pentru a economisi, mai târziu, grosimea zidurilor scădea la etajele superioare.

— Etaje superioare, ca la voi acasă, am spus, ca să nu vorbesc de casa mea.

— Păi, ţine cont că blocurile din Cartier au fost construite cu maximum patru sau cinci etaje. Celelalte au fost adăugate ulterior.

— Cum adică?

— Construcţii abuzive, dragă Eddie, fără niciun control din partea statului. Gândeşte-te puţin. Să luăm grosimea minimă obligatorie pentru structura de rezistenţă originară: la asta adăugăm presiunea exercitată de greutatea etajelor neprevăzute iniţial şi rezultă o fragilitate a structurii deloc de neluat în seamă. Tuful din zonă este foarte friabil şi moale. Ai remarcat vreodată că dacă pui mâna acolo unde s-a cojit tencuiala se sfărâmă între degete?

În timp ce Gabriele scotea o ţigară şi cotrobăia după brichetă, am avut senzaţia că înţeleg pentru prima oară sensul cuvântului „abuziv”, un cuvânt extrem de des folosit la Napoli şi fără conotaţii morale negative. Abuziv nu însemna neapărat intrus, cât precar.

Şi-a aprins ţigara şi a tras un fum:

— Din motivul ăsta şi din multe altele, Napoli este un oraş unic în lume. Şi incomparabil.

În încăperea de alături s-a auzit o explozie de râsete şi aplauze şi m-am simţit lovită de toate informaţiile pe care tocmai le primisem. 1 letalii interesante şi în acelaşi timp deconcertante, ca nişte piese de lego, pe care nu eram în stare să le aşez împreună şi, prin urmare, iini alunecau printre degete şi cădeau zgomotos pe pardoseală precum râsetele din camera de alături. Nu înţelegeam Napoli, nu cu adevărat. îmi lipsea o imagine de ansamblu, un cadru mai amplu, o hartă adevărată. Din punctul ăsta de vedere, Napoli nu era oare precum Cartierul? Doar în aparenţă uşor de descâlcit, dar, în realitate, cu o logică misterioasă care-l transforma într-un ghem imposibil de întins. Lacunele mele în ce privea cunoaşterea oraşului meu adoptiv erau o probă de necontestat a faptului că nu aveam să fiu niciodată înţeleaptă şi în largul meu la Napoli precum Luca. Pentru că, în ciuda anilor petrecuţi acolo, în ciuda liceului şi a excursiilor, în ciuda pasiunii pe care i-o dedicasem şi a dorinţei de a mă lăsa transportată, chiar anulată, ceva important continua să-mi scape. Iubirea nu era suficientă.

L-am privit pe Gabriele. Din profil, cu ţigara între buze, semăna foarte tare cu Pietro – nasul lung şi ascuţit, curba gri a bărbii –, iar lumina volubilă a lumânărilor estompa şi mai mult graniţa dintre cei doi fraţi. Am realizat cu plăcere că între mine şi Gabriele se crea o legătură, poate chiar de afecţiune, lucru care mi se părea foarte important, deşi încă nu ştiam de ce. În acelaşi timp, nu aveam încredere în capacitatea mea de a doza acea afecţiune, pentru că, şi fără vin, şi fără prezenţa fizică a lui Pietro, în seara aia, ca întotdeauna, simţeam cum vorbele lui îmi aprind mintea, mângâierile lui îmi ard pielea, sărutările lui îmi îmbată gura. Noi nu făceam sex, era un fel de boală. Efectul colateral, ştiam bine asta, era că ɕu ajungeam

De la: tectonictin˙it

Către: heddiæɕyahoo˙com

Data: 23 februarie

Dragă Heddi.

Abia am revenit de pe platformă şi am găsit e-mailul de la tine. Chiar că e incredibil! De ce Noua Zeelandă? De cât timp eşti acolo? Ce anotimp e la tine? Ţi-ai făcut vreun tatuaj? De când nu l-ai mai văzut pe ai tăi? Câte întrebări. Aş vrea să văd o poză cu tine acolo, cred că eşti chiar mai bine ca înainte.

Aici e totul ca de obicei: nu merge nimic bine, dar totul merge înainte într-o stare de neplăcută inerţie. De când am primit emul lui tău, nu fac altceva decât să-l recitesc în speranţa (eu mă hrănesc doar cu speranţă) că voi găsi ceva printre rânduri, dar ce? Nu ştiu. Eşti o fată nemaipomenită. Eu n-aş fi putut niciodată să iert <au măcar să am cuvinte bune pentru un laş ca mine.

Acum nu mai sunt nici umbra a ceea ce eram acum câţiva ani. Sunt mai cinic, deziluzionat, obosit şi-ai dreptate – poate puţin deprimat. Tu erai adrenalina mea, ciocolata mea caldă, fularul meu de lână, rezerva mea de vin.

Uneori mă gândesc la omenire, la comportamentul oamenilor, la sensul nebuniei. Când mă simt foarte bun,

găsesc chiar şi nişte explicaţii plauzibile pentru ceea ce ţi-am făcut, dar când (şi asta este în majoritatea cazurilor) mă simt rău, nu pot face altceva decât să-mi spun că sunt un dobitoc. Am renunţat la tine pentru că mă simţeam puternic. Pentru că am crezut că pot trăi fără tine. Nimic din toate astea nu a fost adevărat. Erai şi vei rămâne pentru să eman o senzualitate pe care, în mod confuz, voiam şi nu voiam s-o perceapă şi ceilalţi. O senzualitate care mă depăşea, care-mi ieşea prin toţi porii şi se revărsa dezordonată în jurul meu, mai ales asupra lui Gabriele, care era, genetic, o parte din Pietro şi care îij momentul ~~o~~ la trimitea un fir de fum mătăsos spre tavan, absorbit de cine ştie ce gând.

— Şi nu e periculos? l-am întrebat.

— Poftim?

— Mă refer la toate acele structuri şi străzi construite peste un teren gol pe dinăuntru.

— Din contră.

Gabriele s-a întors spre mine cu o privire excitată şi complice, de parcă era pe cale să-mi dezvăluie un secret.

— Unii cred că e un avantaj pentru oraş, pentru că aşa Napoli a devenit mai „elastic” şi astfel a scăpat de pagubele mari ce ar fi putut fi provocate de cutremure. Satul nostru, fascinantul Vallesaccarda, a fost aproape ras de pe faţa pământului după cutremurul din ⁄80 şi, după cum bine ştii, localităţile din jurul Vezuviului au fost şi ele grav afectate. Prin urmare, cum se face că la Napoli au căzut doar câteva mici clădiri? Cu siguranţă, fratele meu ar putea să ne dea o explicaţie mai tehnică. Dar să spunem că, într-un fel sau altul, peşterile subterane au absorbit cumva undele seismice. Să-l întrebăm. Iată-l că vine.

Deseori mi se întâmpla asta când îl zăream pe Pietro. Mai întâi simţeam beţia ameţelii – lumea se deforma sau poate că se crea din nimic, în vreme ce mintea mea era doar un observator vrăjit. Apoi căderea, ca şi când m-aş fi prăbuşit dintr-un punct foarte înalt: dar să mă abandonez acelei căderi îmi provoca o fericire intensă, alarmantă.

De la: tectonictin˙it

Către: heddiæɔyahoo˙com
Data: 23 februarie
Dragă Heddi.

Abia am revenit de pe platformă şi am găsit e-mailul de la tine. Chiar că e incredibil! De ce Noua Zeelandă? De cât timp eşti acolo? Ce anotimp e la tine? Ţi-ai făcut vreun tatuaj? De când nu i-ai mai văzut pe ai tăi? Câte întrebări. Aş vrea să văd o poză cu tine acolo, cred că eşti chiar mai bine ca înainte.

Aici e totul ca de obicei: nu merge nimic bine, dar totul merge înainte într-o stare de neplăcută inerţie. De când am primit e-mailul tău, nu fac altceva decât să-l recitesc în speranţa (eu mă hrănesc doar cu speranţă) că voi găsi ceva printre rânduri, dar ce? Nu ştiu. Eşti o fată nemaipomenită. Eu n-aş fi putut niciodată să iert sau măcar să am cuvinte bune pentru un laş ca mine.

Acum nu mai sunt nici umbra a ceea ce eram acum câţiva ani. Sunt mai cinic, deziluzionat, obosit şi-ai dreptate – poate puţin deprimat. Tu erai adrenalina mea, ciocolata mea caldă, fularul meu de lână, rezerva mea de vin.

Uneori mă gândesc la omenire, la comportamentul oamenilor, la sensul nebuniei. Când mă simt foarte bun, găsesc chiar şi nişte explicaţii plauzibile pentru ceea ce ţi-am făcut, dar când (şi asta este în majoritatea cazurilor) mă simt rău, nu pot face altceva decât să-mi spun că sunt un dobitoc. Am renunţat la tine pentru că mă simţeam puternic. Pentru că am crezut că pot trăi fără tine. Nimic din toate astea nu a fost adevărat. Erai şi vei rămâne pentru totdeauna, chiar dacă nu vrei, singura femeie care mă făcea fericit. Am înţeles asta târziu, foarte târziu, în cea mai bună tradiţie a filmelor hollywoodiene.

Mă străduiesc să supravieţuiesc. îmi fac iluzii (atunci când sunt bun) că trebuie să existe puţină pace şi pentru mine. Dar mi-aş dori foarte tare să te reîntâlnesc. O obsesie recentă a mea este să mă imaginez proprietar al unei case la ţară, poate în Toscana, sau în Piemont şi îmi imaginez nişte copii blonzi şi pe tine scriind la computer.

Foarte pitoresc, nu ţi se pare? Halucinaţii, cum obişnuiam să am pe vremuri? Ne vedem într-una din zilele astea?

P

9

În Cartierul Spaniol există un fel de ierarhie a curţilor. La etajul şase sau şapte, aveam parte de un surplus de soare, de privelişti panoramice şi uneori de o briză marină. De la înălţimea aceea, anarhia de pe străduţe părea deseori foarte îndepărtată. Acele o sută şaizeci şi opt de trepte erau în acelaşi timp o probă de supravieţuire pentru cei mai puternici şi Marele Zid chinezesc al nostru.

Dar deja la etajul trei, pentru a nu mai vorbi de etajul doi – sau, Doamne fereşte, la primul –, te simţeai ca într-un castel din cărţi de joc. Balcoane care se înălţau unele peste altele, aşternuturi întinse unele peste altele şi chiar blocurile, de parcă nu ajungea că erau foarte apropiate între ele, erau legate unele de altele prin cabluri electrice, de care rezemau stâlpi de iluminat, parcă încercând să nu le lase să se îndepărteze. Până când moartea vă va despărţi. La etajele inferioare, lumina soarelui putea fi măsurată în centimetri. Câte un lingou de soare apărea o dată pe zi, ca şi când ar fi fost uitat de un musafir, pe masa din bucătărie, dar până să-l poţi băga în buzunar se transforma într-un romb strâmb cu marginile franjurate, roase de întuneric, până când devenea doar o pepită – şi apoi dispărea. Viaţa la parter, of, era ceva de neconceput.

Locuitorii din Cartier se foloseau deseori de coşul de răchită, o *panaro* în dialect. îmi plăcea să văd aceste coşuri făcând bunjee jumping de la etajele superioare pentru ca mai apoi, odată ajunse în stradă, să fie umplute cu pâine sau lapte sau să transporte chei uitate sau bani. Panerul mă ducea cu gândul la un păianjen care cobora pe un fir mătăsos, însoţit în coborârea lui temerară de indicaţii urlate – şi deseori prost înţelese. Dar pentru noi, studenţii din afara oraşului, ăsta era un obicei plebeu. Noi, pentru a ne conecta la zgomotoasa şi uneori violenta lume de jos, ne foloseam de un fir mult mai subţire şi cu siguranţă mai modern: interfonul.

— Hei, Pie Eddie este? s-a auzit într-o zi o voce stridentă.

— E Tonino. Pentru tine.

Am alergat la interfon măcinată de vinovăţie. Stătusem foarte puţin acasă, punând în pericol acea fragilă cotidianitate pe care se baza prietenia dintre mine şi băieţi, plus că-i lăsasem singuri în prag de examene. După cum mă temeam, vocea lui Tonino era dură.

— Eddie, trebuie să vii imediat acasă. Nu am timp să-ţi explic!

Am coborât în stradă. în ciuda picioarelor scurte, Tonino mergea de parcă ar fi participat la o cursă de marş pe străzile cartierului căzut în letargie după prânz: îmi era greu să ţin pasul. Tot drumul, soarele de argint de sub bluza mea a zăngănit într-un ritm tot mai susţinut, în timp ce eu îl îndemnam pe Tonino să-mi explice, dar el a spus doar:

— N-am reuşit să găsim aparatul tău foto.

— Şi la ce vă trebuie aparatul meu foto?

— Aşteaptă şi o să vezi. E ceva de trip mental.

Odată ajunşi la ultimul etaj, am trecut pragul casei. Am remarcat imediat, prin uşa deschisă a camerei lui Angelo, un aer dens, aproape ceţos, ca într-un film când obiectivul trece la scena din vis. Dar era totul adevărat, aerul îţi lăsa un gust de calciu în gură şi l-am văzut pe Angelo în picioare lângă fereastră. Avea un aer gânditor, dar era plin de făină ca un pizzaiolo[27]. Şi Sonia era la fel, ca o gheişă, stătea aşezată pe pat sprijinită de perete. Amândoi stăteau nemişcaţi ca doi actori care aşteaptă ridicarea cortinei.

— Ce se întâmplă aici?

De pe coridor s-a auzit vocea lui Luca:

— Priveşte în sus.

Deasupra patului lui Angelo, tavanul avea o adâncă rană brodată de mici pârâiaşe precum Sardinia. Dedesubt, chiar pe covorul din piele de vacă devenit aproape de nerecunoscut, era o placă enormă – nu-mi dădeam seama

27 Bucătar care lucrează într-o pizzerie (n.tr.)

dacă din calciu sau din piatră – şi oriunde puneai mâna era plin de moloz şi de praf. Ar fi trebuit să înţeleg şi totuşi scena de ansamblu era un asemenea dezastru, încât nu reuşeam să pricep.

— Sonia şi Angelo erau aşezaţi pe pat şi se uitau, ca de obicei, la mizeria aia de televizor, a explicat Tonino, când, din senin, le-a căzut în cap o bucată de tavan.

— Putea să ne frângă gâtul, a adăugat Angelo abia înăbuşindu-şi entuziasmul. A fost cât pe ce. M-a zgâriat la picior.

— Sunteţi bine?

Eram pe cale să escaladez dărâmăturile cu scopul de a ajunge la ei, când Tonino m-a oprit.

— Nu mişca nimic, puştoaico. Mai întâi trebuie să facem poze şi să le arătăm proprietarilor sau celor de la asigurări sau naiba ştie cui. Altfel n-o să ne creadă nimeni.

— Sunt bine, Eddie, a spus Sonia. Abia dacă m-a atins pe braţ. Am vrut să ne curăţăm, dar te-am aşteptat pe tine pentru poze.

— E în sertar… ~~a~~la de sub dicţionare, i-am spus neatentă lui Tonino.

— Dar are film alb-negru.

— Nu contează, oricum e totul alb.

Am focalizat cu aparatul meu Minolta şi abia atunci am fost în stare să dau un sens scenei pe care o aveam în faţă. Am fotografiat piatra rebelă care se rupsese atingând cu marginea ei patul. Angelo cu resturi de tencuială în păr. Plapuma plină de dărâmături, bocancii Soniei deveniţi albi. Dacă ea s-ar fi aflat cu doar câţiva centimetri mai departe de Angelo, probabil că i-ar fi rupt piciorul. Sau dacă el, tocmai în acel moment, s-ar fi mişcat pentru a schimba canalul… Angelo avea dreptate, amândoi scăpaseră ca prin urechile acului de răni grave – sau şi mai rău. Atunci, de ce mă rodea că stăteam în siguranţă în spatele obiectivului şi nu acolo cu prietenii mei, în camera aia pe care o cunoşteam atât de bine, să fiu şi eu plină de praf alb din cap până-n picioare? O invidie absurdă.

Abia terminasem, când Angelo a început să ocolească

placa, îndreptându-se spre bucătărie pentru o binemeritată cafea, iar Sonia către baie ca să facă un duş.

— Nu, a spus Luca, trebuie să plecăm de aici. Nu mai suntem în siguranţă în casa asta.

— Tavanul a căzut deja, Falcone. Ce, crezi că mai cade o dată? a răspuns Tonino.

— Crăpătura de la etaj se tot măreşte. Cu siguranţă sunt legate cele două. Casa asta se duce de râpă.

Spunând acestea, Luca ne-a expediat să bem cafeaua la un bar din cartier pentru ca el să poată vorbi cu proprietara casei. Doar Luca ştia în care *basso* din cartier locuia, având în vedere că el fusese cel care închiriase primul casa, înainte să apărem noi.

Ne-a ajuns din urmă după jumătate de oră. Ne-a povestit că proprietara l-a urmat până la noi acasă, în capot şi papuci, privind în jur şi ascultându-i povestirea cu o expresie care nu trăda nici emoţie, nici câţi aşi avea în mânecă. în schimb, scosese un celular mare din buzunar şi-l sunase pe nepotul ei, mitraliind cuvinte alert şi furibund în dialect, pe care nici măcar Luca, al cărui tată era napoletan, nu le înţelesese. Apoi închisese telefonul cu un zâmbet mieros şi-i spusese lui Luca rezultatul a ceea ce nu fusese o ceartă, ci o expertiză inginerească la distanţă. Avea încredere în nepot ca în propriul fiu, căci era, după părerea ei, cel mai bun inginer din Cartierul Spaniol sau avea să fie, odată licenţiat. Sfatul lui era de a instala nişte grinzi de oţel care să ancoreze podeaua care, într-adevăr, se desprindea de clădire de zidul exterior. Pentru consolidare erau necesare şase luni, în timp napoletan: până atunci, apartamentul era inutilizabil.

Pentru o vreme, râşniţa de cafea a acoperit în mod plăcut şi asurzitor liniştea dintre noi. Pleoştit pe scaunul său, Angelo a vorbit primul:

— La naiba, da eu iubesc casa aia.

I-am adunat o bucată de tencuială din păr.

— Şi eu, am spus, dar în acelaşi timp am simţit că mă mai trage ceva, o forţă irezistibilă, precum curenţii marini şi o parte din mine ştia că cel mai rău lucru era să-i opun

rezistenţă.

— Trebuie să fie şi o parte bună, a spus Sonia.

— Este! Şi încă cum!

Angelo aproape că a sărit din scaun.

— Mai e puţin şi vine vara şi oricum mergem fiecare la noi acasă. Aşa că, zic eu, hai să ne luăm strictul necesar şi să ne mutăm ici, colo, vreme de câteva luni.

— Chiar aş vrea să te văd pe tine, blond şi curăţel, cum te descurci într-o gaşcă de punkeri adevăraţi, a comentat Tonino.

— Şi tu ce naibii te bagi? Oricum mă gândeam să merg să stau la Davide, iar tu să mergi şi stai cu cine te suportă. Haideţi, oameni buni, am putea economisi o grămadă de bani din chirie şi, în plus, casa o să fie renovată şi consolidată în octombrie, exact când reîncepem cursurile.

Şi, odată ce şi-a spus punctul de vedere, s-a abandonat pe spătarul scaunului.

Poate pentru prima dată, Tonino a fost de acord cu Angelo. Din cealaltă parte a mesei, Luca mi-a aruncat una dintre acele priviri fixe, ca şi când ar fi încercat să-mi facă vrăji şi de data asta am fost sigură că încerca să-mi spună, în infinita lui înţelepciune, să-i las să vorbească – şi să mă las în voia curenţilor.

M-am mutat la Pietro. Decizia noastră avea o naturaleţe, o predictibilitate, pe care nu voiam să le aprofundez. în euforia momentului, nu aveam timp să analizez câte etape sărisem, să analizez posibilele consecinţe. Nu priveam spre viitor, probabil că n-o făcusem niciodată şi cu siguranţă nu priveam spre trecut. Odată plecată din acea casă nobiliară întunecoasă şi degradată, pe care o iubisem atât de mult, îmi părea că văd pentru prima dată ce fusese cu adevărat: o haltă temporară.

Pietro a aşezat salteaua pe jos şi a scos cadrul patului pentru a face loc pentru încă o saltea. Spaţiul, deja destul de mic, s-a micşorat şi mai mult. Eu am rămas în picioare în cadrul uşii neştiind cum să-l ajut cu acel puzzle mişcător

de obiecte, absorbită de gândul la băieţi şi întrebându-mă unde şi cu ce frecvenţă aveam să ne revedem acum.

— Eu cred că acolo vor sta bine, a spus Pietro.

Împinsese saltelele pe rând tot mai sus, până în colţul de sub fereastră, unde mai rămăsese loc doar pentru a deschide şi a închide uşa.

— Eşti sigur…?

— Foarte sigur.

— Pot să plătesc.

— Nici nu se pune problema.

— E doar peste vară…

— Mai vedem.

Îl priveam, uimită de forţa lui fizică, dar şi de hotărârea lui vizavi de acest subiect, de parcă toată viaţa ar fi visat să împartă cu o altă fiinţă umană o cameră de dimensiunile unei garderobe. Stătea acolo şi mă privea cu o expresie de umilă satisfacţie, poate pentru că reuşise să rezolve o problemă de geometrie, în timp ce, cu mâinile în şold, îşi sprijinea în mod nedrept toată greutatea pe piciorul preferat. Brusc, mi-a amintit de acel Pietro care, în acea primă seară în care venise la noi la cină, stătea sub stucatura rotundă de pe tavan, timid şi gâfâind, după ce urcase treptele, şi aşteptând să-i pice ceva din cer.

Acea imagine a lui pe când era doar un străin m-a îngheţat. Nu trecuseră, de fapt, nici două luni de atunci? Am simţit ciupitura rece a unui dubiu cristalin: pentru graba cu care mă mutasem la el, pentru cât de puţine lucruri ştiam despre el, pentru transportarea – aproape metamorfoza – pe care o simţeam de fiecare dată când mă atingea, pentru seminariile şi cursurile de la care lipsisem intenţionat, pentru toate acele alegeri impulsive, iresponsabile şi poate periculoase care mă făceau o străină în ochii mei.

Acum, cele două saltele alcătuiau un pat matrimonial cu o despicătură la mijloc.

— Îmi pare rău pentru crăpătura aia, a spus.

— E OK aşa.

În timpul nopţii, crăpătura s-a mărit. Când m-am

trezit, primul lucru pe care l-am văzut a fost dunga lungă şi albastră, ca a unui creion, a mării. Din acel unghi nou, Cartierul părea să fi dispărut în neant. Pietro încă dormea când m-am ridicat din pat.

Am folosit baia de la etajul inferior, aia în care se afla boilerul pe care Madeleine îl luase la pumni şi o cadă care primea liniştită apa caldă fără nicio nevoie de ajutor din exterior. Am pus pe foc aparatul de cafea şi am ieşit pe terasă. Două trepte mă despărţeau de covorul spongios al acoperişului.

Ce dimineaţă frumoasă! De jur împrejur, antene TV se întindeau în van încercând să găurească un cer alb de soare. Cine ştie câte dintre acele turnuri dărăpănate stăteau nesigur pe un teren gol, după cum îmi explicase Gabriele. Cine ştie dacă şi acel bloc nu era unul dintre ele. Dar ce conta? Acolo sus mă simţeam foarte înaltă, într-o lume fără tavan. Puţinele zgomote ale dimineţii ajungeau la mine pluşate, de parcă ar fi purtat papuci. Şi aerul era pe jumătate adormit: ţigări abia aprinse, bitum abia întins, pâine caldă şi mare proaspătă. Voiam să mă îndop cu mirosurile alea, să-mi umplu ochii cu acel cartier, să mă las îmbrăcată de strălucirea golfului. Pe suprafaţa calmă, navele-container păreau ireale: pluteau ca nişte fete morgane şi aveau culoarea ruginii, sau a prafului, un maro evanescent ca al vulcanului din spatele lor.

Cafeaua a gâlgâit uşor în aparat, aşa că am revenit în bucătărie. Am fost surprinsă să dau acolo de Madeleine, cu părul răvăşit şi hainele minimaliste, şi m-a surprins chiar mai tare faptul că m-a întâmpinat cu un zâmbet generos şi m-a pupat. Nu semăna deloc cu fata arţăgoasă care ne ajutase cu duşul. în mod evident, după opt ore de somn neîntretupt, era o încântare. A apărut şi Pietro şi ne-am aşezat toţi trei la masa strâmbă ca să bem cafeaua.

Orice dubiu în ceea ce-l privea dispăruse. Mă simţeam acasă şi îl iubeam.

Puteam doar să-mi imaginez şocul pe care-l resimţiseră Sonia şi băieţii, care trăiseră de aproape prăbuşirea tavanului, dar reacţia mea a fost aceea de a

porni în căutarea de confirmări că Napoli nu se prăbuşea cu totul. într-o duminică dimineaţă l-am dus pe Pietro într-o excursie în Parcul Capodimonte. Puteam la fel de bine să ne aflăm în Bali. Tunelurile formate din copaci fremătau de ciripituri exotice, iarba era tunsă şi umedă şi mai erau şi palmieri. Fiecare palmier din Napoli era pentru mine un semn vital, simbolul unei frumuseţi înnăscute şi indestructibile, iar acolo sus erau mulţi.

— Aici sus îmi clătesc ochii, a spus Pietro. Cum de n-am mai fost niciodată aici?

— Nu e cazul să te ruşinezi, am spus în glumă. Dar n-o să spun nimănui că ţi-a fost ghid o străină.

A scos un pachet de Mariboro şi a strâns ochii când şi-a aprins o ţigară.

— Iubesc faptul că vii din afară. în felul ăsta nu eşti ca toţi ceilalţi, care se lasă condiţionaţi de aceleaşi idei vechi.

— Care toţi ceilalţi?

— Majoritatea oamenilor, mai ales cei de unde vin eu.

Am rătăcit prin parc, ţinându-ne de mână sau umăr lângă umăr, trecând pe lângă urme liniştitoare de civilizaţie, aşezate pe ici, pe colo, ca de exemplu un felinar sau o bancă din fier. Din când în când, ne intersectam cu oameni extrem de normali: cupluri în vârstă stând pe bancă, părinţi care împingeau cărucioare, adepţi ai vieţii sănătoase care făceau footing[28] sau mergeau cu bicicleta. îi priveam pe toţi înăbuşindu-mi un zâmbet. Nu voiam să mi se citească pe chip mândria exagerată pe care o simţeam mergând alături de Pietro. Mi se părea că aş fi dat dovadă de proastă creştere dacă m-aş fi lăudat cu asta, dacă i-aş fi orbit cu fericirea mea nemărginită pentru ceva ce eu aveam şi ei nu.

Ne-am plimbat mult, până când una dintre aleile cu pietriş s-a deschis spre o panoramă a întinderii urbane care ajungea până la vulcan şi la golful mereu prezent, dar niciodată acelaşi.

---

28 Tip de antrenament în care se alternează cursele cu marșurile pentru a întări rezistența gambelor și a respirației (n.tr.)

Pietro a dat din cap în semn de aprobare.

— Mi-ar fi plăcut să te aduc aici sus cu maşina. Aşa cum meriţi să fi tratată.

Ne întorsesem la punctul de plecare, Muzeul Capodimonte, cel de-al doilea palat regal al oraşului. Era vopsit într-un roşu volubil care, între răsărit şi apus, când porţile erau deschise pentru public, semăna pe rând cu roşul decolorat al unei umbrele de plajă, cu sângele proaspăt, cu vinul vărsat. Iar în faţa muzeului era un imens gazon englezesc de un verde strălucitor.

Mi-am desfăcut cataramele sandalelor pentru a simţi sub tălpi acel covor plin de culoare. Era ceva ce nu mai făcusem de ani de zile. M-am întins pe spate şi l-am simţit pe Pietro care se scufunda în iarbă lângă mine. Iarba era proaspătă şi mi-am amintit că iarna, în copilărie, întinsă pe spate, desenam cu mâinile şi cu picioarele un *snow angel*, un înger de zăpadă, şi m-am întrebat dacă era posibil să faci un înger de iarbă. Cerul care se desfăşura deasupra noastră era limpede şi nesfârşit.

Dintr-odată ne-a ajuns la urechi o bubuitură joasă.

— Un tunet? am glumit.

— Jur că nu e stomacul meu.

În câteva secunde, acel tunet s-a transformat până când a devenit un zgomot denaturat, de parcă aerul ar fi fost absorbit cu putere în cer. Şi iată cum a apărut dintre palmieri un uriaş avion negru. Zbura la joasă altitudine, dar pentru că a zburat deasupra noastră parcă [u încetinitorul, am reuşit să văd trenul de aterizare coborât, dungile argintii pe burta neagră. Instinctiv, mi-am împins toată greutatea în iarbă, parcă pentru a evita să mă atingă.

— La dracul a exclamat Pietro. Ce naiba a fost ~~a~~la?

Am eliminat, emoţionaţi, câteva ipoteze, până când am conchis că fusese un avion militar.

— N-am fost niciodată cu avionul, a spus Pietro.

— Nici măcar o dată?

— Nu.

Am atins cu palma iarba insipidă.

— Crezi că o să mai treacă unul?

— Sper că da. Să mai aşteptăm puţin.

Suspansul era mare. Era ca şi când am fi aşteptat următoarea serie de focuri de artificii de Ziua Independenţei, era dorinţa de a ne juca periculos cu focul. Răbdarea ne-a fost răsplătită când, puţin mai târziu, a apărut un alt avion. Am simţind aerul sfâşiindu-se şi pământul cutermurându-se. De data asta am crezut că s-a terminat norocul şi că va urma o ciocnitură, poate cu acoperişul muzeului, şi am scos un urlet surd. Apoi nimic.

Am aşteptat ca parcul să se liniştească şi păsările să reînceapă să cânte.

— Ai putea să mă iei cu tine, a spus Pietro, să mă ascunzi la tine în bagaj.

— Şi unde ai vrea să mergi?

— Ce zici de America?

America avea multe faţete, dar cea care mi-a venit atunci în minte a fost cea a suburbiilor. Fugisem de acolo nu pentru că mi se întâmplase ceva au: adevărul era că acolo nu mi se întâmplase niciodată absolut nimic. Era o moarte lentă şi indoloră. M-am întors pe o parte şi m-am sprijinit pe un cot.

— Ştii, în schimb, unde mi-ar plăcea să merg?

— Unde?

— În Norvegia.

I-am povesti că, cu mulţi ani în urmă, când completam formularul la asociaţia pentru schimbul cultural, bifasem Norvegia ca fiind prima din trei opţiuni. Italia o trecusem pe ultimul loc. Văzusem într-un pliant fotografia unei căsuţe norvegiene cuibărite într-un peisaj acoperit de zăpadă, cu reflexe albăstrui şi cu ferestrele de un portocaliu chemător. Aşa gândisem eu la cincisprezece ani. însă, puţin înainte de a pune formularul în plic, i-l arătasem celei mai bune prietene a mea, Snezana, fiica unui scriitor disident bulgar. Ea a privit cu dezaprobare prima opţiune şi mi-a spus să schimb Norvegia cu Italia. Nu eram deloc convinsă, dar Snezana avea cearcăne negre şi fusese la Marea Neagră, aşa că-i urmaşem sfatul. La vremea respectivă, să şterg Norvegia şi să înlocuiesc cu

Italia mi s-a părut o alegere la nimereală şi fără consecinţe importante. Dar nu a fost aşa.

Pietro s-a întors spre mine cu părul ciufulit şi atât de frumos încât am sperat cu toate forţele mele că va uita de obişnuita lui atitudine reţinută în public şi mă va săruta.

— Atunci să mergem în Norvegia. Ştii că în Marea Nordului există petrol?

Am scos un *brrr*.

— Sau în Islanda, măcar au vulcani care să ne încălzească puţin.

— Atunci să fie Mexic. Au şi vulcani, şi plaje. Am putea să stăm unul lângă altul la malul mării şi să bem cocktailuri *margaritas* uriaşe.

— Sau în Fiji. întotdeauna mi-am dorit să ajung acolo, dar nu ştiu unde sunt.

Glumeam, desigur. Sau poate nu. Pietro a spus:

— Oriunde ar fi, te duc eu.

Şi, fără să-i pese de trecători, s-a întins să mă sărute reţinut, chiar acolo, pe iarba umedă.

Ne-am întins din nou ca doi îngeri ai ierbii, ţinându-ne de mână, abandonaţi fericirii. Nu era niciun nor. Era doar un albastru ciudat, un strat de verde şi noi doi în mijloc, ca nişte îngeri căzuţi. Mi s-a părut că văd simplitatea originară a lumii, a dragostei. Şi am avut senzaţia că, în loc să stăm lipiţi de pământ, ne dezrădăcinasem, că ne eliberasem chiar şi de gravitaţie. Ca nişte fulgi.

Pietro a suspinat:

— Şi când te gândeşti că eu, ca un fraier, mi-am aruncat paşaportul elveţian.

Mi-a explicat că a fost nevoit să renunţe la cetăţenia elveţiană la optsprezece ani, pentru a scăpa de serviciul militar.

— Dacă n-ar fi fratele meu, n-aş avea absolut nicio legătură cu acel loc.

— Dar nu l-am auzit niciodată vorbind despre Elveţia.

— Adevărul este că Gabriele vorbeşte mereu despre Posillipo1. Giampiero din Posillipo crede aşa, Pierluigi din

Posillipo crede invers…

În timp ce râdea, s-a ridicat ca să se încalţe.

— Nu mă refeream la Gabriele. Mă refeream la fratele meu Vittorio.

— Mai ai un frate?

— E cel mai mare, nu vorbim despre el aproape niciodată.

Vittorio, mi-a spus, era însurat cu o elveţiancă şi avea doi copii. Fusese muncitor în aceeaşi fabrică de produse lactate în care munciseră şi părinţii: lucra în tura de noapte şi când venea acasă, la cinci dimineaţa, îl trezea pe tatăl lor pentru că de la ora aia patul era al lui. Vittorio avea şaptesprezece ani când mama lor începuse să pregătească bagajele pentru întoarcerea definitivă la Vallesaccarda.

Cartier rezidenţial din Napoli (n. tr.)

— Ai mei s-au certat cu el, dar nu puteau să facă minuni. Nu mai voia să se întoarcă în Italia. Şi, oricum, tata avea să rămână acolo, la Zürich, pentru că trebuia să muncească în continuare pentru a trimite bani acasă. Aşa că mama, până la urmă, n-a mai avut niciun cuvânt de spus.

M-am gândit la existenţa unui alt bărbat care să semene cu Pietro şi mi-a venit în minte gândul că s-ar putea repeta la infinit, ca într-un joc al oglinzilor. Ideea delirantă se datora, probabil, postului negru pe care-l ţineam de multe ore.

De altfel, Pietro a spus:

— Mi-e o foame de lup, baby. Hai să mergem acasă.

Hai să mergem acasă. Ce vorbe dulci. Aş fi vrut să mi le şoptească la ureche de o mie de ori. *Hai să mergem acasă. Acasă*.

Dar Pietro era deja în picioare şi-mi întindea sandalele cu un gest aproape seducător, vrând parcă să-mi aducă aminte că, dacă nu aveam să mi le pun mai repede, aş fi pierdut şi ultima urmă de greutate care încă mă ţinea legată de pământ şi mi-aş fi luat zborul.

Luca era mereu cu un pas înainte, pentru că, atunci

când ne-am întors în Cartierul Spaniol, am aflat că se îmbarcase. Plecase în Grecia.

10

Nu reuşeam să găsesc un sens în plecarea bruscă a lui Luca. în mod cert, plecase în Grecia ca s-o revadă pe Roberta, dar dacă se dusese la ea cu intenţia de a o convinge să se întoarcă la Napoli, de ce acum şi nu cu şase luni sau cu un an în urmă? Angelo a spus doar atât:

— Când îţi cade un tavan în cap, îţi schimbi părerea despre multe lucruri.

Băieţii aveau informaţii sporadice despre plecarea lui şi n-aveau nicio idee când avea să se întoarcă. îmi doream atât de mult să fiu *acea* persoană, cea în care Luca avea cea mai mare încredere, dar ştiam că nu e aşa.

Cel mai probabil, Pietro avea să fie luat de lângă mine. Acasă la părinţii lui erau multe lucruri de făcut: copaci de tuns, utilaje agricole de reparat. Ar fi trebuit să fie o vizită scurtă, mai puţin de o săptămână, dar gândul mă panica oricum. în uşă, înainte de a pleca, Pietro mi-a spus:

— Ştii ce o să fac când o să-mi fie dor de tine? îţi trimit un mesaj. Şi atunci vei auzi bâzâtul unei muşte, sau o fereastră trântindu-se, sau o maşină frânând brusc şi vei şti că *ehi-la* sunt eu care-ţi amintesc că sunt lângă tine şi aici voi fi mereu.

Cum Pietro era plecat şi eu continuam să mă învârt prin casă, prezenţa mea acolo s-a consolidat. Coboram scările în pijama, spălam pe jos, schimbam două vorbe cu Madeleine, învăţam la biroul metalic al lui Pietro din mijlocul salonului. Dar indiferent ce carte citeam, efectiv nu mă puteam concentra.

Vecinii se certau ca pisicile. O dată sau de două ori pe zi, o femeie cu o voce pătrunzătoare ca o bormaşină implora Sfânta Fecioară şi condamna la chinuri eterne sufletele lui *chitemmuort* şi *chitestramuort1*. Orice răspuns pe care-l primea din curte nu făcea decât să-i aţâţe furia; uneori zbiera atât de tare încât eram nevoită să mă ridic de la birou şi să mă uit pe fereastră. Venise apocalipsa?

Zăream, în măruntaiele curţii, personaje în capot şi saboţi dezlănţuindu-se de la balustrada balcoanelor şi agitând pumnii în aer cu gesturi explozive şi grosolane. Din acele certuri în dialect foarte strâns reuşeam să prind doar câteva cuvinte: *scurnacchiato*, *tutta chelia fatica*, *tutte strunzat*, *ommo e merd*, *janara*[2930]. Piese disparate din care nu reuşeam să recompun nimic.

Mi-am dat seama că în toată viaţa mea, până în acel moment, nu mai simţisem niciodată lipsa unei persoane. Dimineaţa, când primele raze de soare îmi împungeau visele, deschideam ochii şi vedeam jumătatea lui de pat mototolită şi dureros de goală. La început încercam să petrec cât mai mult timp posibil departe de acea cămăruţă: îmi beam cafeaua pe acoperiş, sau ieşeam şi mergeam la universitate, sau la băcănie ca să cumpăr o sută cincizeci de grame (pardon, doar o sută acum) de speck[31]. Dar acel gol mă urmărea, la fel cum noaptea pare să te urmărească luna plină, privindu-te de după flecare colţ cu chipul ei de nepătruns, poate preocupat, poate încântat de angoasele tale. Curând mi-am dat seama că nu puteam fugi de el tocmai pentru că-l purtam în mine, un gol rotund precum luna, o groapă perfectă, o rană deschisă în burtă, dar care avea o greutate a ei. Semăna cu durerea viscerală pe care o simţeam înainte să-mi vină ciclul sau când intram într-o cadă cu apă prea fierbinte. Mă cuprindea o căldură greţoasă, însoţită de senzaţia că eram foarte sătulă şi, în acelaşi timp, măcinată de foame, că debordez de pasiune şi, în acelaşi timp, că mor de foame. Până la urmă am decis să nu mai încerc să evit de acea senzaţie. Acea lipsă era singurul lucru care-mi mai rămăsese după plecarea lui Pietro şi, având în vedere că pe el nu-l puteam avea, acceptam cu drag golul pe care mi-l lăsase. Am înţeles că

29 Marților și morții marților. în original» în dialect napoletan (n.tr.)
30 Cornutule, cât m-am chinuit, numai câte tâmpenii, om de rahat, vrăjitoare! în original, în dialect napoletan (n.tr.)
31 Produs alimentar preparat din pulpă dezosată de porc, sărată și afumată, originar din regiunile Trentino și Alto-Adige, cu origini în bucătăria sud-tiroleză (n.tr.)

suferinţa pentru lipsa lui era un privilegiu la fel de mare ca iubirea pentru el.

În mod ciudat, capitularea în faţa suferinţei a dus la atenuarea ei. Dimineaţa rămâneam în pat şi nu-mi mai luam privirea de la cutele întortocheate ale aşternuturilor. îl căutam pe Gabriele pentru a-i studia profilul, pentru a mă cufunda în sunetul vocii lui. Toate astea mă făceau să sufăr după Pietro, dar măcar îmi reaminteau de existenţa lui pe această lume. Pe de altă parte, dacă mă plimbam prin oraş, simptomele se agravau, poate pentru că erau mase de oameni peste mase de oameni care mergeau, vorbeau şi râdeau, dar nu era nici măcar unul care să fi semănat măcar puţin cu Pietro. Când mă plimbam pe străzile din centru, acel val cald de greaţă pe care-l cloceam în pântec prelua controlul şi se răspândea în tot corpul, dar fără să găsească vreodată o ieşire. Simţeam că mă cuprinde febra şi eram convinsă că aveam şi chipul stacojiu. Era un semn orbitor, ceva ce putea să vadă orice om cu care mă intersectam, de parcă aş fi umblat în timp ce eram devorată de flăcări. Eram, în mod evident şi dureros, îndrăgostită.

În tot timpul ăsta, cartierul meu părea să-mi plângă soarta, vărsând lacrimile pe care eu, din amor propriu, le înghiţeam. Cu o litanie îndurerată, vânzătorii ambulanţi îşi promovau marfa – coşuri cu struguri, nuci prăjite – în timp ce traversam străduţe înguste şi transpirate ca nişte îmbrăţişări de condoleanţe. Clopotele bisericilor cântau, melancolic, în registru minor. într-o zi, într-un *basso*, o fetiţă plângea (probabil din cauza unei jucării stricate) şi nu se mai oprea, iar adulţii, în loc să o certe, aşa cum cerea tradiţia, de data aceea i-au îngăduit doliul. Altă dată am simţit, de la un balcon deschis, aburii unui duş cu parfum de pin, un gel de duş de proastă calitate care a reuşit totuşi să mă emoţioneze la fel de mult ca un sărut adevărat de-al lui Pietro, aspru şi cu gust proaspăt şi amar, ca af tershave-ul lui. Un fel de halucinaţii pe care nu le mai experimentasem până atunci. în starea mea de delir febril, am început să mă gândesc că relaţia noastră neverosimil

de frumoasă, acum intangibilă, era izvorâtă doar din fantezie.

Într-o zi, în timp ce mă duceam la cursul de bulgară cu Iskra, abia ieşisem din Cartierul Spaniol, când am văzut pe strada Roma un om fără adăpost. La Washington erau foarte mulţi vagabonzi (majoritatea dintre ei bolnavi mintal), dar la Napoli nu. Da, străzile erau pline de ţigani care ori inspirau milă, ori aveau un comportament foarte teatral şi de dependenţi de droguri, pierduţi într-o plăcere egoistă. Dar ţiganii aveau taberele lor în care se întorceau şi, din câte ştiam eu, dependenţii de droguri nu trăiau pe stradă. Dar acel bărbat nu era nici ţigan, nici dependent de droguri, nici nebun de legat.

Stătea aşezat într-un scaun cu rotile în faţa unui bar, avea părul decolorat de soare, un chip bătătorit şi picioarele retezate de la genunchi. Lângă el, întins pe o pânză de neatins, era un câine vagabond cu caninii răsfiraţi în toate punctele cardinale. Tocmai datorită acelui câine urât m-am apropiat de stăpânul lui.

— E al dumneavoastră?

— *Bravo cane*[32], a fost răspunsul.

Bărbatul avea privirea fixă, de un albastru alunecos ca gheaţa şi mi s-a părut că identific, în acel *r* prea slab pronunţat, o urmă de accent. Gura era la fel de dazastruoasă ca a câinelui. Era greu să-i dau o vârstă anume. Nu avea niciun panou, niciun pahar cu care să ceară pomană.

M-am aplecat ca să mângâi blana unsuroasă şi încurcată a bietului animal.

— Vreţi nişte bani pentru îngrijirea câinelui?

— Da, mulţumesc. Mulţumesc mult.

Avea cu siguranţă un accent străin, cel mai probabil german. I-am dat ceva mărunţiş, după care mi-am continuat drumul. în ziua următoare am trecut intenţionat pe acolo şi am găsit bărbatul în faţa aceluiaşi bar la ora de vârf a dimineţii. Golul din stomacul meu nu avea nicio legătură cu foamea, astfel că am intrat în bar şi am

32 Câine cuminte. în original, în limba italiană (n.tr.)

comandat, dar nu pentru mine, un cappuccino şi un corn cu caise la pachet.

— Aveţi grijă. E cald, i-am spus.

Când i-am dat pachetul, mâinile lui înnegrite le-au atins pe ale mele, dar nu am simţit nici frică, nici repulsie. El, în loc să se înfigă în mâncare, a ridicat ochii şi m-a privit cu o expresie de durere. M-am ruşinat imediat pentru că-l jignisem, pentru că avusesem îngâmfarea de a presupune că e mort de foame, pe când, cel mai probabil, realitatea era alta. Cu toate astea, nu am zărit în ochii *ei* altceva decât compasiune *pentru mine*, ca şi cum condiţia lui de om singur şi handicapat nu ar fi fost o povară şi singura durere pe care o simţea era a mea, acea durere care-mi lua forţele de când plecase Pietro.

Am fost dezarmată şi m-am justificat confuz înainte să-i dau câteva monede şi să plec. Poate era doar un excentric care avea o casă la care să se întoarcă, un artist nebun, sau vreun unchi venit în vizită din Germania. Oricine ar fi fost, eram conştientă că, dându-i ceva de mâncare, pusesem în mişcare ceva ce nu puteam sau nu voiam să opresc.

Nu-mi venea să cred că Luca s-ar fi putut întoarce din Grecia, traversând Marea Adriatică şi diametrul întregii peninsule, înainte ca Pietro să se întoarcă de la ţară. Cu toate astea, nu era niciun dubiu că cel pe care îl zărisem era Luca Falcone, fragmente din el filtrate printre alte siluete în acelaşi du-te-vino din faţa Palatului Corigliano şi prin vălul lăsat de o ploaie uşoară. Nu a fost nevoie să-l strig, se îndrepta deja spre mine despicând mulţimea de studenţi, porumbei, scutere şi alunecând printre trupuri cu mersul liniştit al unui nomad, cu rucsacul pe un umăr şi perle de ploaie în păr.

Luca mi-a spus că se întorsese cu o seară înainte şi-şi petrecuse noaptea la mătuşa lui Barra, în zona industrială de la marginea oraşului. M-a rugat să-l însoţesc la vechea noastră casă şi, ca niciodată, n-am ştiut să-l refuz. în timp ce-l urmam prin Cartier, pe un Iraseu pe care numai el îl ştia, ne-am atins de câteva ori umerii şi, la fiecare

atingere, se elibera un miros de în ud. Am intrat în casă zdrăngănind cheile. Mirosea ca într-o pivniţă, mirosea a părăsit. Fără uimire, am constatat că lucrările nu începuseră încă.

— Nu contează, Heddi. Nici tu, nici eu nu ne vom mai întoarce să locuim în casa asta. Dar bănuiesc că ştiai asta deja.

L-am urmat pe Luca în camera lui cu paşi solemni. Patul nefăcut rămăsese încremenit în momentul căderii tavanului. O ceaşcă de cafea era încă pe noptieră, dar cărţile nu şi nici foile cu scrieri arabe, făcând şi mai evident tapetul învechit, cu motive florale şi pete de umezeală. Am încercat să nu retrăiesc amintirile cu noi toţi aşezaţi pe acel pat şi urmărind casete vechi.

— Te-ai bronzat puţin.

Luca n-a răspuns, în schimb, a scos din rucsac o sticlă de ouzo grecesc, eliberând în aerul stătut un parfum complex de anason şi cardamon. S-a aşezat pe pat şi a turnat puţin în ceaşca de cafea pe care mi-a întins-o. Era, în mod cert, o ofertă retorică şi, cum era de aşteptat, când am refuzat, l-a băut el. Stăteam acolo statuie, în picioare. Mă simţeam, poate fără dreptate, exclusă – de el, de motivaţiile lui, de familiaritatea lui cu forţele mai mari decât de noi.

Dar ouzo era o poţiune cu efect rapid şi curând Luca a început să vorbească:

— M-am dus în Grecia pentru Roberta. Nu ca să fim împreună, nu chiar. Voiam doar să o revăd, să văd ce mai rămăsese din ceea ce am fost. Şi acum am încheiat.

S-a ridicat iar în picioare şi mi-a lipit cu zgomot o sărutare pe frunte şi un *mmm* aproape imperceptibil. L-am interpretat ca pe o invitaţie de a nu vorbi, din respect. Luca a deschis dulapul, trecânq oglinda peste balamale şi aceasta, în timpul mişcării, a capturaţi cine ştie de unde, o rază de soare şi a adus-o în acea încăperi întunecoasă.

— Dar acum trebuie să plec iar, a spus. De data asta la Varese. Mama lui nu se simţea bine, iar el era singurul copil, mi-a explic cât în timp ce aşeza cămăşile pe pat. Mi-

am dat seama că-şi făcea bagajele.

— Faci bine că pleci, i-am spus, dar limba îmi era încleiată, deşi nu gustasem nici măcar o picătură de ouzo. Şi când o să te întorci, putem găsi o altă casă.

— Nu mă mai întorc la Napoli, Heddi.

Era o veste pe care aş fi putut s-o intuiesc şi singură dacă mintea şi sufletul meu ar fi fost în consonanţă. Ultimul fir care-l lega pe Luca de Napoli era susţinerea tezei de licenţă; după aceea urma să fie trimis cine ştie unde ca să-şi îndeplinească serviciul civil. Fără niciun avertisment, m-a tras spre el şi m-a cuprins într-o îmbrăţişare dură.

Am simţit cum îmi cedează genunchii. Asta era, deci? Asta era sfârşitul unei prietenii care îmi păruse mereu că nu se supune legilor timpului, ale destrămării? Cât de mult mă înşelasem! Cu toate astea, toate acţiunile mele din ultima vreme făcuseră astfel încât să grăbească acel sfârşit. Am închis ochii şi m-am strâns la pieptul lui Luca, dizolvându-mă în cămaşa lui aspră, în părul lui nearanjat, în bătăile calme ale inimii lui.

Am rămas aşa multă vreme, până când ploaia uşoară a devenit mai densă. Când am deschis ochii, am văzut imaginea noastră reflectată în oglinda dulapului, două persoane într-o îmbrăţişare abandonată. Chiar păream cei mai buni prieteni. Dar mai erau încă multe lucruri pe care nu i le spusesem.

Pietro mă suna în fiecare seară. în întunericul tot mai adânc, cu ochii închişi, vocea lui mă învăluia într-un univers numai al lui. o;are ăsta era acel *melas* grecesc despre care vorbise profesorul meu, acel negru lucios? Pietro îmi povestea despre micile munci pe care le făcea, despre porcul care se îndopa ca un rege până în ziua fatidică, despre monedele romane pe care le găsise pe câmp, despre camera lui de copil din care acum îmi vorbea în şoaptă pentru a nu deranja pe nimeni.

— Mi-ar plăcea să te aduc aici, mi-a spus într-o seară. Să-ţi arăt locurile astea.

Mi-am imaginat scene superbe. Ai lui ne strigau la

masă, o chemare luminoasă care se pierdea în vânt. Zăream casa printre spicele de grâu – terasa amplă, masa aşezată –, imagini ce deveneau tot mai clare pe măsură ce Pietro şi cu mine ne apropiam, traversând cu grijă câmpul auriu care ne gâdila ca o multitudine de cozi de pisică. Apoi ne aşezam cu toţii în jurul acelei mese mâncate de cari, sub filigranul ramurilor de măslin, bronzaţi şi obosiţi de soare şi de efortul muncii. Imaginile erau atât de reale, încât mi se părea că pot simţi mirosul de lămâi abia tăiate, de pâine proaspăt scoasă din cuptor. Mi s-a făcut pielea de găină din cauza unui puternic sentiment de apartenenţă.

— Heddi, n-am avut niciodată pe nimeni căruia să-i arăt locurile mele natale.

— Să nu-mi spui că n-ai adus niciodată o fată acasă.

— N-a fost nicio fată pe care să-mi doresc să o aduc acasă. în plus, ştii cum sunt părinţii aici în sud: aduci o fată acasă şi deja se apucă să brodeze lenjerie de pat pentru nuntă.

Am ezitat!

— Atunci eşti sigur că e bine să vin?

— Sigur că da. Iar tu nu trebuie să-ţi faci griji, baby. Fii tu însăţi şi o să vezi că te vor îndrăgi imediat.

— Tu n-ai emoţii?

— Deloc, a expirat, lung şi aspru, aerul, probabil la sfârşitul unei ţigări. Lângă tine mă simt invincibil. Ca Superman.

Am închis. Am mai rămas o vreme aşezată pe canapeaua din material sintetic, în liniştea apăsătoare. Apoi, deşi ştiam că e un gest egoist, am urcat şi am bătut la uşa lui Gabriele. Şi-a dres vocea şi mi-a spus să intru. Era aşezat la masa de desen, luminată puternic de o singură lampă, şi stătea înfofolit, de parcă n-ar fi ştiut ce anotimp e, într-un cardigan şi un fular din lână.

— Totul OK?

— Doar o răceală. Sau gripă. Sau boala vacii nebune, sunt nehotărât.

— Dacă vrei, am un remediu homeopat care s-ar putea să te ajute.

— Eşti foarte drăguţă, Eddie, dar pentru ce am eu există un singur leac, a spus, în timp ce făcea semn către prietenii lui fideli de pe podea: o sticlă de vin şi un pahar.

Am făcut ultimii paşi până la masă, încercând să ascund cât de familiarizată eram deja cu camera lui şi curiozitatea pe care mi-o trezeau toate acele mici comori împrăştiate peste tot.

— Ce desenezi?

— Nimic, un proiect pentru o structură care nu se va construi niciodată.

Gabriele mi-a făcut semn să mă apropii mai mult, până când am simţit căldura intensă emanată de lampa care lumina schiţa. Şi-a trecut cu un fâşâit degetele peste hârtie, arătându-mi acoperişul „aerodinamic, teoretic, ca o pasăre în zbor” şi apoi intrarea grandioasă şi o secţiune transversală de coridoare care se încolăceau către tavan „ca în turlele de la Sagrada Familia”.

— E foarte frumos, am spus, iar el a izbucnit într-un râs care i-a provocat un acces de tuse atât de violent, încât i s-au înroşit chiar şi urechile. A trebuit să aştept să-şi revină înainte să-l întreb ce fel de clădire proiecta pentru mama lui.

— Pentru mama? Aşa ţi-a spus Pietro?

— Scuze, nu trebuia să-mi spună?

— Din contră. Eşti iubita lui, trebuie să-ţi spună tot.

A cotrobăit printre schiţe rulate, a scos una şi a desfăcut-o.

— Nu e tocmai o clădire ce proiectez pentru mama.

M-am încruntat şi mi-am înclinat capul într-o parte.

— Ce este, un obiect de mobilier?

— Eh, este încă într-o fază incipientă. I-am spus de mai multe ori că e absurd să proiectezi aşa ceva. Am încercat în toate felurile să o fac să se răzgândească, dar ei i s-a pus pata.

În continuare nu înţelegeam. Gabriele a luat o înghiţitură din medicamentul lui, după care m-a privit cu atenţie, ca şi când ar fi făcut o prospecţie, căutând pe chipul meu urme ale acelui amestec de ironie dureroasă şi

amuzament zeflemitor pe care-l avea el.

— E piatra ei de mormânt.

De la: heddiǽɕyahoo˙com

Către: tectonictin˙it

Data: 29 februarie

Dragă Pietro, îţi mulţumesc pentru ultimul tău e-mail. Scrii atât de bine, din suflet. Sper doar ca răspunsul meu să fie la înălţime.

Sunt în Noua Zeelandă de patru ani, aici am inaugurat noul mileniu. Nicio legătură cu Anul Nou din Cartier (îţi aminteşti?), înainte de Anul Nou, aici, toţi erau emoţionaţi, mai ales pentru că această ţară mică avea să fie prima care va vedea soarele răsărind peste cel de-al treilea mileniu. Iar zona cea mai apropiată în absolut de graniţa fusului orar este un promontoriu care se numeşte East Cape. O zonă puţin locuită, mai mult de maori, acoperită de păduri tropicale şi plaje nesfârşite. Şi tocmai pe o astfel de plajă am mers, împreună cu o prietenă, să întâmpin acel răsărit istoric atât de plin de aşteptări. Mi-a fost greu să adorm: odată ce a apus soarele, nisipul foarte fin şi alb a devenit rece, aveam doar sacul de dormit şi niciun cort. Nu pot să-ţi explic câte stele au apărut apoi… formau un acoperiş. Zgomotul valurilor pe întuneric este asurzitor (şi îi spune Pacific?!), dar, cu toate astea, îmi era teamă că nu mă voi trezi la timp. Dar m-am trezit, am fost unul dintre primii martori ai răsăritului mileniului. Realitatea este că nu a fost nimic spectaculos, doar o mică lumină nou-născută, puţin roz, puţin portocalie, apărută timid de după norii de la orizont. Cu toate astea, mi-a dat curaj vederea acelei lumini, care nu ştie ce valoare are, care iese la vedere şi face ceea ce trebuie să facă, ceea ce face în fiecare zi. Şi ăsta a devenit viitorul meu: doar o nouă zi şi le iau pe rând. La prima vedere, Noua Zeelandă pare exemplul perfect de Lume Nouă: o ţară liniştită, modernă (cu o scurtă istorie colonială), cu tot confortul. Este aşa şi la Aukland, unde locuiesc într-o casă de lemn cu o doctoriţă nemţoaică, un funcţionar de la poştă şi o fată maori, care e şi ea profesoară de limba engleză. Dar

imediat ce ieşi din oraş, ceea ce eu fac în orice moment liber, şi mergi la vulcani şi pe plajă sau printre ferigile primordiale, îţi dai seama că Noua Zeelandă are o istorie, dar este una mult mai veche decât a noastră, a acestor mici fiinţe umane. Nu poţi să surprinzi cu aparatul foto priveliştile minunate pe care le găseşti la fiecare colţ. Fac aproape mereu fotografii cu funcţia macro: vinişoarele frunzelor, o pană albă pe nisipul negru, mă ştii cum sunt. Am avut de curând o expoziţie foto (nimic special, a fost într-un bar din centru), dar nu le am în format digital, aşa că nu ţi le pot trimite. îţi trimit, în schimb, acest instantaneu făcut de mine pe malul lacului Taupo.

Îţi promit că o să-ţi mai scriu. între timp, te rog să ai grijă de tine, h.

11

Pentru a ajunge în Vallesaccarda am mers cu autobuzul de la Napoli la Trevico, de unde am luat maşina unui unchi, care era parcată în faţa unei brutării cu cheile ascunse sub scaunul din faţă. Am trecut pe lângă magazinele şi casele din orăşel, până când nu mai era nimic, doar o întindere de pământ tern, vălurit, de un verde stins. Pietro mi-a spus că de acolo la Vallesaccarda mai erau zece minute, dar drumul cobora şi urca, cotea în sensul acelor de ceasornic şi invers acelor de ceasornic, ca într-o centrifugă, şi aveam impresia că nu avansăm niciodată.

— Eşti agitată? m-a întrebat Pietro, în timp ce schimba într-a treia şi apoi îşi aşeza degetele lungi pe coapsa mea. Stai liniştită, ai mei sunt în vârstă şi absolut inofensivi. Dacă te oferi să speli vasele, mama o să te placă instant.

Nu mai era suficient *să fiu eu însămi7* M-am întors ca să privesc afară pe fereastră. Ploaia părea o certitudine, dacă ne luam după multitudinea de nori negri. Mai rămânea doar o portiţă de cer albastru în mijloc.

— Ce e ↄ↤a? Ochiul ciclonului?

— Stai liniştită, baby. E doar puţină ploaie.

Pietro părea în elementul lui, avea o mână aşezată

uşor pe schimbătorul de viteze şi un cot pe fereastră. Curând, goliciunea pământului a lăsat loc unor pâlcuri de case şi, fără preaviz, casele au devenit tot mai dese până au căpătat forma unui sat.

— Bine ai venit la Vallesaccarda, în toată splendoarea ei rustică!

Maşina suia cu greu dealul abrupt care ne-a condus până în faţa unei măcelării, a unui bar, a unei pieţe. Dintr-odată, mi-a părut rău după drumul şerpuitor care nu părea să aibă vreun capăt sau să ducă undeva. Am luat-o pe un drum secundar. O bătrânică ne spiona de la fereastră. Un câine a lătrat. Maşina a scos din nou un geamăt, făcând eforturi să urce pe o alee de acces pietruită înainte să se oprească brusc în faţa unei case cu două niveluri.

— Am ajuns.

Când am ieşit din maşină, m-a izbit un frig umed. în aer, mirosul de lemn ars era cununat cu cel al pietrelor ude, o logodnă a ploii. Pietro a luat bagajele noastre din spate în timp ce o găină alerga isterică în spatele casei.

Când am trecut pragul, i-am găsit pe părinţi în bucătărie, tatăl era aplecat deasupra şemineului şi descărca un braţ de lemne. Crenguţe şi frunze uscate i-au rămas prinse de pulover, dar el nu părea să fi observat asta şi nici prezenţa noastră. Mama, în schimb, cu o basma înnodată la ceafă, stătea în picioare ca să ne primească, dar iară să spună un cuvânt.

— Ah, te-ai întors, copile, a spus apoi tatăl. Şi ai venit cu o prietenă.

Sau cel puţin asta am înţeles eu. Dialectul lor, deşi înrudit cu cel napoletan, mă scosese din joc.

— Tată, vreau să ţi-o prezint pe Eddie, a spus Pietro aproape urlând, în timp ce aşeza pe jos bagajele de parcă ar fi conţinut cupe de cristal. A fost un gest care mi-a atras atenţia pentru dificultatea lui înşelătoare, menţinerea unei astfel de gingăşii în mişcări şi, în acelaşi timp, injectarea unei asemenea forţe în voce. Sau poate că era o forţă cerută de însuşi dialectul lor. Am observat şi că Pietro

simplificase intenţionat numele meu pentru tatăl său în vârstă. Era, fără niciun dubiu, un gest izvorât din grijă şi respect.

— Încântat, a spus tatăl în italiană, cu volumul la maximum. Era pe jumătate surd sau era din cauza extrem de numeroaselor fire de păr care-i ieşeau din urechi. Mi-a luat mâna şi a strâns-o între ale lui, groase şi aspre precum scoarţa unui copac. A spus ceva, o învălmăşeală de dialect din care am înţeles foarte clar „fată frumoasă”, în timp ce-l priveam în ochii zâmbitori, măriţi peste măsură de lentilele groase şi încadraţi de riduri frânte precum crengile unui stejar bătrân.

Mama stătea încă nemişcată în picioare, ca o matrioşka, cu mâinile aşezate una peste cealaltă şi chipul înroşit de la prea mult vânt, de la prea mult soare. A scos o mână din şorţ şi mi-a întins-o moale. Am luat-o şi m-am apropiat pentru a o pupa pe obraz. Când mă saluta, am văzut în treacăt cerceii aurii, vestigii ale tinereţii, care ornau un chip puternic marcat de trecerea anilor.

— Mă bucur mult să vă cunosc, doamnă, am spus, în timp ce mai ţineam puţin acea mână, moale şi aspră ca o mănuşă de grădinărit. Locuiţi într-un loc minunat.

— E o plăcere să vă cunosc, a răspuns ea într-o italiană lentă şi studiată. M-a privit mai degrabă preocupată, apoi şi-a suflecat mânecile şi mi-a întors spatele ca să se ocupe de bucătărie.

— Vino cu mine, îţi fac turul casei, a spus Pietro.

Asta fusese tot? După tot stresul, ce era mai greu trecuse. Am urmat silueta înaltă a lui Pietro prin încăperile prea devreme întunecate. Jaluzelele lăsau să treacă doar picături de lumină reflectate de faţetele paharelor de whisky expuse frumos în sufragerie, un salon format din mobilă a anilor ⁊70, îndreptată către un televizor stins.

Printr-un hol şi mai întunecat, am ajuns la etaj. Coridorul era gol, cu excepţia unei ferestre care dădea spre câmpul devenit deja gri şi a unui telefon al cărui fir răsucit fusese întins şi aproape îndreptat de Pietro ca să ajungă până în cameră şi să mă sune în fiecare seară la

Napoli.

Dormitorul lui era zugrăvit în albastru glaciar. Erau acolo postere vechi, un pat mic, un birou şi deasupra lui o etajeră plină până la refuz cu pietre. Voiam să mai rămân în camera aia care aparţinuse băiatului pe care-l iubeam, dar la o vârstă pe care nu o cunoşteam, dar el mă conducea deja în subsol.

— Nu este încă un apartament separat, dar într-o zi va fi, a spus.

Era, mai bine spus, un demisol cu podea din ciment, nişte saci şi un scaun de lemn.

— Vezi aici? Aici îi place mamei să gătească.

Pietro îmi indica un vechi cuptor pe lemne. Mă întrebam la ce folosea să ai două cuptoare, dar n-am spus nimic, în timp ce ne întorceam la etaj, trecând de bucătărie şi de uşa de la intrare, ca să ajungem pe terasă.

Am respirat mirosul ~~ar~~la de pământ negru şi balegă de vacă.

— Aerul e ceva divin aici!

— De fiecare dată când mă întorc la Napoli, în primele zile mă ustură ochii din cauza smogului, a spus Pietro sprijinindu-şi coatele de balustradă. Ştii, Heddi, tatălui meu i-a plăcut de tine.

— Pe bune?

I-am întins mâna şi el a luat-o şi a băgat-o în căldura secretă a jachetei lui.

— Pe bune. Se vede.

A privit în depărtare.

— Vezi casa aia de acolo?

Pietro arăta dincolo de coteţele găinilor, pe alee, până la o stradă mică de pământ. După un pâlc de copaci abia răsăriţi erau nişte case.

— Te referi la aia din cărămidă?

— Casa din cărămidă e a mătuşii mele, Argentina. încă n-au reconstruit-o de tot după cutremur. Nu, ziceam de aia de mai departe, casa gri cu acoperiş din ţiglă.

Toate casele erau aşa. Acoperişurile portocalii se decupau strălucitoare pe norii întunecaţi şi mi-a părut rău

că lăsasem acasă aparatul foto. Pietro mi-a dat drumul la mână ca să scoată ţigările din buzunar în timp ce-mi spunea că acea casă îi aparţinea unchiului Stefano, cu care tatăl lui se certase cu cincisprezece ani în urmă din cauza unei datorii. De atunci, interzisese întregii familii să-i mai vorbească. îmi venea greu să-mi imaginez că tatăl lui Pietro, cu lentilele lui groase care-i măreau blândeţea privirii, era capabil de accese de furie, de genul celor napoletane, că se putea intoxica atât de tare.

— E incredibil. Ai mei au obsesia banilor. Celelalte lucruri nu contează deloc, vorbea ţinând ţigara strâns între buze. Vezi casa de alături, cea cu un pin mare în faţă? Aia e casa fetei cu care spune mama că ar trebui să mă însor.

A râs înfundat, poate că de jenă şi totuşi roşea.

Am vrut să par dezinvoltă.

— Adică un fel de căsătorie aranjată?

— Cam aşa cum a fost cea a părinţilor mei? Mai bine mor. Nu, eu şi fata asta ne ştim de când aveam opt ani. Când eram mici, eu şi Gabriele mergeam la ea acasă ca să ne căţărăm în bradul lor. Era o mare prostie pentru că sfârşeam mereu plini de zgârieturi de la acele de brad.

Privea fix în faţă pe ecranul amintirilor lui.

— Doar mama ta nu crede serios că o să o iei de nevastă.

— Daz, cine o înţelege pe maică-mea? Singurul motiv pentru care vrea să mă însor cu ea este că familia ei are nişte terenuri care se învecinează cu ale noastre.

Daz, unde era oare tot pământul acela pe care-l poseda familia lui Pietro? A trebuit să înţeleg repede evidenţa faptului că să trăieşti la ţară şi să ai câmpurile lângă casă erau două concepte incompatibile.

— Şi apoi, fie vorba între noi, e urâtă ca noaptea, a adăugat, îngropând ţigara pe jumătate fumată într-un vas cu flori.

Nu îmi părea rău pentru ghinionul genetic al acelei vecine şi, iară remuşcări, i-am atras atenţia că nu era obiceiul lui să irosească o Mariboro Light foarte bună. Mi-a spus că a trebuit să o stingă pentru că ai lui nu ştiau că

fumează. M-a pufnit râsul, având în vedere cât de evident era dreptunghiul din buzunarul cămăşii sale cadrilate.

— Să punem problema aşa, baby. Ei se fac că nu înţeleg că fumez. Prin urmare, din respect pentru faptul că se fac că nu ştiu, eu fumez afară.

— Dar e foarte complicat.

— De ce, tu n-ai nimic de genul ăsta, ceva ce vrei să ascunzi de familia ta? Sau eşti mereu sinceră? a întrebat iară răutate, mai degrabă cu uimire.

— Păi, când eram mică şi tata ne dădea să mâncăm carne, înainte să mă întorc la mama, mă spălam pe dinţi ca ea să nu se strâmbe din cauza mirosului.

— Un texan şi o vegetariană, a spus. La naiba, chiar o legătură binecuvântată în paradis.

— Şi iată că s-a încheiat cu un divorţ.

— Noi doi n-o să divorţăm niciodată.

Pietro a strâns din ochi şi a spus că se întoarce un pic în casă ca să-mi aducă o căciulă de lână. După care avea să mă ducă într-un loc pe care-l iubea.

Localitatea s-a topit din nou în câmpuri. Pietro conducea fără grabă. Coborârile şi urcările au devenit mai puţin dramatice; pe alocuri, drumul se îndrepta în tuneluri de copaci aflaţi la distanţe matematice unii de alţii, dincolo de care se puteau vedea vaci indiferente şi câmpuri cultivate cu lucruri neidentificabile. Norii nu se descărcaseră încă. Poate că, în fond, furtuna era doar în capul meu. A apărut chiar şi soarele, atât de strălucitor încât transforma acele tuneluri de copaci în cercuri de foc prin care treceam nevătămaţi. Dar soarele n-a durat mult, iar munţii au făcut din nou condusul mai greu şi au făcut să se ridice mâna caldă a lui Pietro de pe coapsa mea. în scurt timp, eram atât de sus încât botul maşinii tăia ceaţa.

Pietro a oprit pe iarbă. Am rămas în maşina care vibra; vântul se făcea simţit şi încă tare, deşi nu-l puteam vedea.

— De aici se vede superb valea. Dar, la naiba, astăzi, vizibilitatea e de rahat. îmi pare rău.

— N-are nimic. Am senzaţia că sunt în nori, ca şi

când aş fi în vârful lumii.

— Heddi, ador felul în care vezi mereu părţile bune ale lucrurilor. Mă faci să mă simt optimist în ce priveşte viaţa mea, viitorul meu.

Şi ne-am sărutat cu poftă şi cu un fel de suferinţă, de parcă în ultimele ore ne-ar fi fost interzis.

Când am ieşit din maşină, vântul ne-a izbit şi ne-a ciufulit părul.

— Ştiam eu că o să-ţi fie de folos căciula aia, a spus şi ne-am refugiat în maşină. Motorul a pornit cu o bolboroseală.

Eram încă tineri studenţi dependenţi economic de părinţi, nimic mai adevărat. Dar pentru scurt timp, pe când parcurgeam cutele pământului în maşina unchiului, pe care ne-o însuşisesm cu totul, doar noi doi, eu mângâindu-i ceafa, iar el strângându-mi interiorul coapsei, puteam foarte bine să fim şi căsătoriţi, iar maşina putea fi a noastră şi o aduceam acasă după o mică ieşire la ţară. Pietro zâmbea cu privirea fixă înainte, părea să facă un efort ca să nu o desprindă de la şosea, ca să nu văd cum îi străluceau ochii de mândrie. Poate că şi el avea visuri similare.

În seara aia am luat cina în bucătărie într-o tăcere întreruptă doar de dialogurile dublate care se auzeau din televizorul aflat în salonul alăturat. Era un film hollywoodian de proastă calitate şi încercam să nu-mi asum personal responsabilitatea pentru asta. Cu toate astea, părinţii lui Pietro păreau total absorbiţi de subiect, astfel că laudele mele aduse bucătăresei s-au pierdut în gol. Atunci am decis să aştept pauza publicitară pentru a începe o conversaţie. Dar mama lui profita tocmai de publicitate ca să se ridice de la masă – tăia pâinea sau învârtea cârnaţii în tigaie – şi tatăl se ridica din când în când ca să îngrijească de foc. Când aproape terminasem cina, am irosit ultima şansă de a vorbi când, în timpul unui spot foarte înflăcărat la un detergent de rufe, tatăl a început să vorbească {u voce apăsată, într-o succesiune de fraze în dialect adresate lui Pietro din care am reuşit să

înţeleg „pământ” şi „mâine-dimineaţă”.

Cu un astfel de accent, era clar că faptul cu înrudirea cu napoletana mă ajuta puţin spre deloc. îl ascultam pe tatăl lui şi m-am pierdut în gânduri fonologice. Dialectul lor irpin dizolva diferenţa dintre consoanele lichide, Lui şi r-ul, de parcă ar fi fost mandarină, în comparaţie cu napoletana, era mai puţin târşâit, mai puţin visceral, rezultatul fiind o limbă brută, uşoară, liniştită. Dar ceea ce m-a uimit cel mai tare a fost felul în care dialectul, în momentul în care a răspuns Pietro, îi modifica vocea: o cobora într-un mod incredibil, devenea altă voce. Mi-a apărut în minte o imagine a lui copil care, în prima lui zi de şcoală, nu rupea nicio vorbă în italiană.

S-au ridicat toţi lăsând masa acoperită de firimituri de pâine şi şerveţele de hârtie mototolite rotund. Pietro îmi părea la fel de nerăbdător ca mine să meargă la culcare, să decupeze un spaţiu doar al nostru. Dar înainte de asta, mi-am amintit că trebuia să o ajut pe mama lui să spele vasele. Le-am adunat unele peste altele şi l-am copiat pe Pietro în gestul lui de a arunca şerveţelele în focul insaţiabil. între timp, mama lui era în picioare la chiuvetă, învăluită de un nor de abur. M-am apropiat. De aproape, ea părea cea mărunţică, nu eu.

— Lăsaţi-mă pe mine, doamnă.

— Nu vă deranjaţi, mi-a răspuns cu o oboseală palpabilă, dar într-o italiană răspicată şi formală.

— Aţi pregătit o cină delicioasă şi sunt convinsă că trebăluiţi de azi-dimineaţă. Aşa că, acum, eu pot măcar să spăl vasele.

Dar mama era o mică statuie în faţa chiuvetei şi a spus cu o forţă surprinzătoare:

— Nu, acum mergeţi la culcare.

Pietro a ridicat din umeri. Speram că, în ciuda refuzului, oferta mea a îndeplinit formula magică pe care mi-o sugerase el. Pietro m-a condus pe canapeaua din sufragerie. Am rămas acolo, scăldaţi în luminile colorate ale televizorului: filmul se terminase şi începuse un program de verietăţi absolut vid. Doamne, ce frig era la

Vallesaccarda! Mi-am strâns mâinile îngheţate între genunchi în timp ce ascultam zgomotul de vase din bucătărie. Mi s-a părut că a trecut o eternitate până când Pietro a spus că a venit vremea să mergem la culcare.

Odată ajunşi în cameră, mi-a spus că la masă tatăl lui îl rugase să-l ajute a doua zi.

— Trebuie să-l ajut să ducem tractorul pe un teren de-al nostru. Trebuie să plecăm dimineaţa devreme.

— Pot să vin cu voi?

El deja dădea din cap în semn că nu, aşa că m-am grăbit să adaug:

— Nici n-o să ştiţi că sunt acolo, promit, o să stau acolo cuminte şi o să admir peisajul.

— Îmi pare rău, baby, e prea departe, ne ia o oră şi, în plus, nici nu ai loc. Uite ce e, fa aşa: îţi petreci dimineaţa cu mama sau te aşezi comod şi-ţi citeşti cartea. Simte-te ca acasă. Şi când mă întorc, ne petrecem restul zilei împreună.

Şi, de parcă cineva ne-ar fi supravegheat, m-a sărutat pe frunte.

Nu mă amuza ideea de a petrece o dimineaţă întreagă doar cu mama lui; pe de altă parte, m-am gândit, putea fi ocazia perfectă pentru a o cunoaşte mai bine. I-am spus că o să fac un efort. Pietro a părut mulţumit şi a scos din dulap o pijama de flanelă pentru mine.

— La ce-mi trebuie? Mă încălzeşti tu.

— Păi, eu dorm în camera lui Gabriele.

Văzând dezaprobarea mea evidentă, a adăugat:

— E cam ca povestea cu ţigările. Se fac că nu înţeleg că suntem împreună. După ei, doar cuplurile căsătorite de peste treizeci de ani pot să doarmă împreună fără să trezească suspiciuni. Nu uita că ai mei s-au născut în timpul ultimei glaciaţiuni.

Mi-am pus pijamaua şi am spus:

— OK, înţeleg, dar ăsta nu este oare un mod de a nega ceea ce este evident? Vreau să spun, la Napoli dormim în acelaşi pat.

— Heddi, ai mei nu ştiu că locuim împreună.

Mi-a scăpat un zâmbet. *Locuim împreună7* Asta făceam noi şi nu era vorba doar de faptul că mă găzduia o perioadă? Nu-l iubisem nicicând mai mult ca în momentul ~~ar~~ta. A fost o clipă de bucurie imensă, stricată doar de conştientizarea tot mai puternică a faptului că eram în probleme până la gât.

— Pietro, te rog…

— Uite, o să le spun. Dar nu chiar acum, când te văd pentru prima oară. O să te judece greşit.

Afară s-a auzit lătratul unui câine, iar Pietro mi-a aruncat un zâmbet strâmb în timp ce-şi lăsa apăsat greutatea pe piciorul preferat.

— E bine, viaţa mea?

Normal că era bine, era mai mult decât bine, era splendid de bine, iar acele vorbe de alint mi-au umput inima de bucurie. Deja îmi era dor de el, simţeam primele simptome şi în acel moment ar fi putut să-mi ceară orice şi i-aş fi răspuns *Bine* –, aş fi minţit, ba chiar aş fi trădat pentru el. Dar, din fericire, nu mi-a cerut aşa ceva: trebuia doar să evit în prezenţa alor lui subiectul legat de faptul că locuiam împreună.

Am tras de cuvertura foarte bine întinsă, pentru a mă băga în pat, iar Pietro a netezit aşternutul făcând să înflorească sub mâna lui florile galbene şi verzi de pe acea plapumă învechită, dar proaspăt spălată. Apoi, de afară, s-a auzit un bâzâit liniştitor. Ploaia sosise, în sfârşit.

12

A doua zi de dimineaţă, ploaia încă mai răpăia pe acoperiş. Dar de trezit, m-au trezit vocile trunchiate care se auzeau de la etajul inferior. M-am îmbrăcat în grabă şi am coborât în bucătărie. Acolo era Pietro, deja îmbrăcat şi cu o căciulă de lână neagră îndesată pe cap, care zăngănea cu linguriţa în ceaşca de cafea. Apariţia mea bruscă l-a făcut să întrerupă la jumătate o frază adresată părinţilor.

— Bună dimineaţa, mi-a spus. Ai dormit bine?

Am adresat un „bună dimineaţa” colectiv cu aceeaşi atitudine formală. Am observat că mama lui avea încă basmaua pe cap, de parcă nu şi-ar fi dat-o jos nici ca să

doarmă. I-am spus în şoaptă lui Pietro:

— M-am trezit târziu.

— E abia ora opt.

— *Lammo*, *guaglio*[33], l-a zorit tatăl pe un ton sever sau poate că era o impresie creată de dialect, pentru că ochii emanau o expresie veselă.

— Aşteptam să se oprească ploaia, dar se pare că trebuie să plecăm oricum, a spus Pietro în timp ce termina cafeaua dintr-o înghiţitură. Pe masă sunt nişte biscuiţi făcuţi de mama mea. Nu te formaliza.

— Mulţumesc. Nu mi-e foame.

Aş fi vrut să-l conduc măcar cu un pupic, dar nu mi-am permis să o fac în prezenţa părinţilor lui, aşa cum el nu-şi permisese să-mi spună *baby*.

— Mănâncă totuşi ceva, a insistat.

Apoi mama a bombănit ceva ce, în ciuda dialectului, am înţeles perfect:

— *Edda e troppu sicca*.

Interesant, m-am gândit, deci *edda* era echivalentul pentru *ea* din napoletană, iar cele două dialecte aveau în comun termenul *sicca1*. Doar într-un al doilea moment am înţeles sensul adevărat al frazei. *Ea e prea slabă*, spusese, folosind persoana a treia, lucru care m-a rănit mai tare decât judecata estetică. Vorbise despre mine de parcă aş fi fost atât de puţin cărnoasă încât deveneam inconsistentă, o respiraţie care se topea în aerul congelat al bucătăriei, un spirit, ca o fantomă.

Noi, femeile, ne-am aşezat reglementar una lângă cealaltă, în timp ce bărbaţii îşi puneau impermeabilele în pragul uşii. L-am privit pe Pietro cum se urca pe tractor iritat împreună cu tatăl lui. Chiar şi prin ropotul ploii era dureros de frumos, dar, dacă era să mă iau după zâmbetul lui jenat, ca de obicei, era complet inconştient de asta. La întoarcere aveam să-l rog să mă plimbe cu tractorul.

Mama a închis uşa cu o bufnitură înfundată.

---

33 Haide, copile. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

' Slabă. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

— Ce vreme urâtă, a mormăit în timp ce se aşeza în faţa flăcărilor languroase din sobă. Mâncaţi!

Faptul că îmi vorbea din nou cu dumneavoastră m-a întristat şi mai tare. Aveam gura uscată şi încă nici nu fusesem la baie. Cu toate astea, am tras un scaun ca să mă aşez lângă ea şi mi-am înfipt dinţii într-un biscuit cu migdale.

— Sunt foarte buni, doamnă.

A răspuns cu un geamăt de durere: poate că modul de preparare era unul complicat. Am întrebat-o cum i-a făcut.

— O nimica toată, a spus către foc. E doar o reţetă veche.

— Ia să vedem dacă reuşesc să ghicesc ingredientele, am spus cu o veselie prefăcută, când adevărul era că abia aşteptam să merg la baie.

— Deci, migdale, evident. Ouă se pun, sau nu?

Părea că nu a înregistrat întrebarea mea; pe de altă parte, pe mine nu mă interesa cu adevărat răspunsul. A frânt pe genunchi un vreasc şi l-a aruncat în foc. în locul unde fusese rupt au apărut imediat multe flăcări mici, dar devoratoare, ca muştele care se năpustesc peste o rană. Am privit o vreme cum cresc flăcările până când au cuprins cu totul ramura.

Mi-am dat seama că tăcerea era pe cale să se solidifice, aşa că am început să vorbesc despre nişte biscuiţi pe care-i făcea mama când eram copil, înlocuind zahărul cu melasă (deşi, grăbindu-mă să vorbesc, am pronunţat-o „molasă”) şi aşezând în mijlocul fiecărui biscuit o dungă de gem, ca o mică stradă. Din pricina asta, mama mea îi numise Jelly Roads, pe care i-am tradus cu „Străduţe de gem* şi chiar îi făcuse în scop comercial pentru un magazin de produse alimentare biologice.

M-am oprit brusc: aveam senzaţia că vorbesc prea mult din cauza emoţiilor. De ce oare alesesem o poveste atât de nepotrivită şi de dificilă din punct de vedere semantic? Ce mă apucase? Eram deja epuizată mental de efort şi mi-am impus să ajung cât mai repede la concluzie.

— Ce să mai se vindeau ca pâinea caldă. Dar cei cu diete macrobiotice mănâncă nişte prostii…

— Mai bine aşa, a spus mama lui Pietro fără vreo legătură evidentă şi fără să mă privească niciun moment în faţă.

Oare ce puteam să inventez ca să trezesc în ea, dacă nu entuziasm, măcar puţin interes? Mi-am stors creierul în timp ce rodeam din acel biscuit practic indestructibil. Apoi mi-a venit ideea.

— Pietro… am spus. Pare că se pricepe foarte bine să conducă tractorul. Face asta de mult?

— Da.

— Adică de când era copil?

A dat din cap în semn că da.

— E nevoie de permis?

— Ah, nu.

Acum băteam câmpii mai tare ca oricând, parţial din cauza vezicii, care, fiind întinsă ca un balon, îmi stârnea un soi de presiune psihologică. La un moment dat, am spus într-o doară că nu ştiam să conduc – slavă Domnului, nici ea. O lipsă era exact ceea ce ne putea uni, iar pipiul mai putea să aştepte. Am spus cu însufleţire, poate puţin teatral:

— Uneori mi se pare că e imposibil să schimbi vitezele şi să fii, în acelaşi timp, atent la drum. Oare cum reuşesc?

Am privit cu atenţie profilul ei ridat, căutând cel mai mic semn de complicitate, de sensibilitate faţă de faptul că-i mărturisisem o slăbiciune.

— Doar n-o fi aşa de greu.

După o vreme m-a informat că se ducea să mai aducă lemne. Când s-a ridicat, am remarcat că şorţul era, deja la ora aia, pătat de roşii şi de pământ. M-am oferit să o ajut: ea a dat din cap că nu. Speram ca în curând să-mi ceară să nu-i mai spun „doamnă”. Nici măcar nu ştiam cum o cheamă.

A fost şansa mea să merg la baie. Dalele din pardoseală mi-au îngheţat picioarele chiar şi prin şosete.

Era clar de ce stăteau toţi în bucătărie, era singura cameră mai călduţă din toată casa. Ascultând ploaia de sfârşit de primăvară care lovea acoperişul, mi-am privit îndelung imaginea pătată de zonele degradate ale vechii oglinzi ca să mă asigur de prezenţa mea în acea casă, oricât de vagă ar fi fost.

Când m-am întors în bucătărie, mama lui Pietro îşi desfăcea poalele şorţului ca să descarce lemnele şi vreascurile pe care le adusese, apoi s-a aşezat ca să le bage în foc. Am îndrăznit să aranjez câteva în formă piramidală, aşa cum învăţasem de la băieţi. M-a lăsat în pace. Focul s-a înteţit emanând o căldură plăcută.

— Ce faceţi cu grâul pe care-l culegeţi de pe câmpul dumneavoastră? am îndrăznit să întreb după o vreme.

— Îl măcinăm şi facem făină. Pe vremuri făceam pâine din ea.

— Şi de ce nu mai faceţi?

— E prea mult de muncă. Sunt bătrână acum.

Mi-a venit în minte proiectul pentru piatra de mormânt pe care mi-l arătase Gabriele. Nu, îmi spusese că nu era bolnavă. Poate că era doar bătrână şi obosită. Animată de scurtul schimb de cuvinte, am prins curaj şi am întrebat-o de recolta de măsline. Dar de data asta a răspuns monosilabic, privind mereu focul. Am întrebat-o de vie, dar rezultatul a fost la fel de slab. Cu toate astea, comentam, zâmbeam, mă comportam cât de bine puteam în situaţia dată, chiar dacă, în adâncul sufletului, mă simţeam cea mai cretină dintre cretine. Nu încercam să-i intru pe sub piele, să o descos în toate felurile ca pe o păpuşă rusească. Nu eram atât de ambiţioasă. M-aş fi mulţumit cu un simplu dialog, trei-patru cuvinte – la asta, în ciuda umilinţei, nu eram dispusă să renunţ.

— Am auzit că aveţi doi nepoţi frumoşi.

— Nu vorbesc limba noastră.

— Copiii învaţă repede.

— De unde să ştiu eu?

— Cred că vă bucuraţi să-l revedeţi pe fiul dumneavoastră cel mare, când vine din Elveţia.

— Vittorio? a spus ridicând glasul. Eeeiiihhhh…

A fost o exclamaţie enigmatică şi prelungă, urmată de un gest nervos, de parcă ar fi gonit un ţânţar. Apoi nimic.

Lumina de afară nu se schimba, fiind filtrată de nori care revărsau cascade de apă atât de compacte că păreau plăci de metal şi îmbibau totul cu apă. Era greu să-mi dau seama ce oră era. Timpul aluneca moale şi vâscos precum noroiul din curtea dezordonată. Dintr-odată, dintre toate lucrurile care mă puteau preocupa, m-a apucat tocmai grija pentru găinile de afară. Dacă potopul o prinsese pe vreuna afară sau dacă se inundase coteţul? Dar nu m-am dus la fereastră ca să verific. Mă încăpăţânam să rămân lângă mama lui Pietro, trecând de la un subiect la altul în mod dezlânat, digerând fiecare răspuns neprietenos. Uneori, ea nu răspundea nimic, privea focul şi atât. între o încercare şi cealaltă, priveam şi eu focul. După o vreme, am început să privesc focul ca pe un prieten, sau ca pe o ascunzătoare, un refugiu sigur unde puteam, măcar pentru puţin li m^2, să ies din joc.

Abia ulterior mi-a venit ideea genială de a mă îndepărta de vatră. Să mă retrag cu o carte în mână sub margaretele albe cu verde ale plăpumii până când Pietro avea să se întoarcă. Dar a fost o decizie foarte greu de luat şi a fost nevoie de un efort supraomenesc ca să mă ridic de pe scaun, să-l dau la o parte, să-mi îndrept genunchii.

— Doamnă, merg să citesc puţin.

— Unde mergeţi?

— La etaj.

— Staţi jos. La etaj e prea frig.

Eram ca prinsă într-o capcană. Nu reuşeam să înţeleg de ce mama lui mă voia lângă ea dacă nu dorea să-mi vorbească. îi plăcea, într-un oarecare fel, compania mea? Numeroasele încercări pe care le inventasem îmi secaseră de tot vorba, aşa că am cedat şi eu, în sfârşit, şi am privit cu atenţie focul.

Atunci mi-am dat seama că în sobă se petrecea un soi de poveste şi că flăcările erau la fel de fascinante ca

televizorul. Spuneau poveşti captivante, dar stranii şi imposibil de redat în vorbe. Flăcări mari şi portocalii cu nuanţe de roşu sângeriu în centru se umflau şi se dezumflau ca nişte aşternuturi întinse la uscat într-un vânt cald; pocneau, pârâiau. Flăcări mai mici şi galbene, jucăuşe ca nişte cârcei de viţă-de-vie, dansau, dădeau din fund, lingeau, şopteau, scuipau. Jarul fierbea într-un foc liniştit, cu o gelozie ameninţătoare. Din când în când, lemnele cedau şi declanşau o mică explozie, un moment de climax în care se degaja o căldură opulentă. în tot acest timp, nu m-am mişcat niciun centimetru. Am rămas acolo, cu mama lui Pietro, ca prinse într-o rugăciune: nu reuşeam să-mi desprind ochii de la foc nicio secundă, de teamă să nu pierd o replică, o răsturnare de situaţie, finalul.

Ploaia s-a înteţit, ştergând de pe hartă hangarul tractorului şi casele alăturate şi încă nu era nici urmă de Pietro sau de tatăl lui.

Nu ştiam câte ore trecuseră de când ne salutaseră de pe spatelq tractorului. Dintr-odată m-a străfulgerat un gând îngrozitor, pe care, odată ce-mi venise în minte, nu-l mai puteam alunga. Era posibilitatea ca ei să fi făcut un accident, ca bărbatul pe care-l iubeami să fi stat sângerând într-un şanţ la marginea drumului, sub o ploaid indiferentă. Şi când mă gândeam că ultimul lucru pe care i-l spusesem fusese *Nu mi-e foame*.

Nu-mi folosisem vocea de ceva vreme şi a ieşit răguşită:

— Plouă chiar tare.

Mama lui Pietro a mormăit aprobator şi am ridicat ochii s-o privesc. Adevărul era că şi ea avea o expresie încruntată. Poate că o judecasem greşit. Poate că nu avea chef de discuţii de complezenţă pentru că era îngrijorată pentru soţ şi pentru fiu. Pentru prima dată, am simţit că ceva ne leagă, nu o legătură afectivă, ci una din vremuri imemorabile, o dureroasă afinitate pe care doar două femei care aşteaptă o pot împărtăşi.

— Doamnă, dumneavoastră credeţi că sunt bine?

— Bineînţeles.

— Dar furtuna…

— Ce furtună? a izbucnit. Plouă, atâta tot.

Apoi, aruncând un vreasc în foc, a anunţat că era ora prânzului. Am mâncat resturile din ziua precedentă, chiar şi pâinea din ziua precedentă. Focul trosnea lângă masă ca un al treilea invitat. Când, la sfârşitul mesei, m-am aşezat în faţa chiuvetei ca să spăl vasele, fără să scoată o vorbă, mama m-a dat la o parte cu o mişcare de şold. Adevărul era că nu o făcusem cu prea mare convingere şi am cedat imediat terenul.

Când s-au întors Pietro şi cu tatăl lui în după-amiaza aceea, aveam obrajii înroşiţi de la foc. Au intrat, însoţiţi de o rafală de vânt şi, dacă aş fi putut, i-aş fi sărit lui Pietro în braţe, chiar dacă asta ar fi însemnat să-mi umezesc hainele la contactul cu haina lui şi cu mâinile lui ude. Nu ne-am spus niciun cuvânt, dar am înţeles, după chipul lui radios, că revederea noastră era o mare uşurare şi pentru el.

S-a întunecat brusc când a privit către mama lui şi a început să-i mitralieze în dialectul ~~s~~la aspru. La fel şi tatăl, uscându-şi ochelarii cu o cârpă, s-a alăturat poveştii călătoriei lor. Am prins cuvintele cele mai simple: „ploaie”, „nu se vedea nimic”, „tractor”, „maşină”. Am aruncat o privire afară pe fereastră şi am văzut o maşină mică albă, parcată în spatele maşinii unchiului. Probabil că o recuperaseră după ce lăsaseră tractorul pe câmp. Era un detaliu de care nu mă obosisem să întreb cu o seară înainte, nu ştiam nici ce cultivau pe acel câmp, poate că nimic, şi nici din ce motiv trebuiau să lase tractorul acolo.

Mama lui Pietro a început să pregătească ceaiul pentru bărbaţii uzi leoarcă, fără să mi-l ofere şi mie. în gestul ei de excludere era un soi de familiaritate, ca şi când, pe parcursul zilei noastre chinuite, am fi ajuns la o înţelegere. îi trecuse senzaţia iniţială de disconfort şi acum măcar nu mai era nevoie să se prefacă: să mimeze interes faţă de iubita fiului, să-şi ascundă adevăratele priorităţi.

Pietro a spus, făcându-mi cu ochiul, că trebuia întâi să se schimbe. Am mormăit ceva, cum că trebuia să merg să-mi iau cartea de sus şi l-am urmat pe scări. Nici nu

ajunsesem încă în camera lui, că deja mă săruta. în semiobscuritate, simţeam chipul lui care-mi congela faţa, gura lui care mă luase prin surprindere şi care ardea ca o scrisoare secretă de iubire.

— Îmi pare rău că a durat atât, a şoptit. Ploaia ne-a încurcat. Bătea din faţă şi abia dacă puteam să conduc.

— Mi-am făcut atâtea griji pentru tine. Credeam că faceţi o oră până acolo.

— O oră cu maşina. Trei cu tractorul. Bucata aia de pământ se întinde până în Puglia. Şi tot drumul nu m-am gândit decât la tine.

M-a sărutat din nou înainte să mă ducă de mână până în cameră. A scos hainele din dulap şi s-a schimbat în grabă.

— Cum te-ai înţeles cu mama?

— Nu prea rău.

Nu a cercetat mai mult. A spus că era obosit şi că avea mare nevoie de un pui de somn. Era ultimul lucru pe care voiam să-l aud, Voiam să mă scoată din casă, nu mă interesa că plouă. Puteam să mergem într-un bar din sat sau să stăm, pur şi simplu, în maşină şi să urmărim cum picăturile de ploaie alunecă pe parbriz, pe cărări nesigure şi personalizate. Orice, numai să ieşim din casă. Dar Pietro avea părul ud şi mâinile neîndemânatice din cauza frigului – se chinuia să-şi încheie nasturii de la blugi – şi m-a înduioşat. M-am apucat să aranjez patul pe care, în graba de a coborî, îl lăsase de dimineaţă nefăcut.

— Stai liniştră, baby. O să mă întind jos, pe canapea. Oricum e prea frig aici.

— Şi ar putea crede că cine ştie ce facem.

— Bravo! Ai nimerit-o, a spus cu un zâmbet jucăuş. i

Când s-a trezit, cina era deja pe masă. Ploaia continua să bâzâie., în timp ce mâneam pastele făcute în casă, neapărat cu televizorul pornit, mi-am permis luxul de a nu o băga în seamă pe mama lui. Era, pur şi simplu, mult prea greu să încerc să leg o conversaţie. Am încercat mai degrabă să mă comport ca Pietro, să tac şi să-mi reduc prezenţa atât de mult, încât să pară absolut normal faptul

că părinţii lui erau total dezinteresaţi de mine.

Încă o noapte şi dimineaţa următoare aveam să urcăm din nou în autobuzul care ne ducea înapoi la Napoli. Ideea plecării mă entuziasma atât de tare încât nu mi-a părut rău deloc că nu avusesem ocazia să căutăm sesterţi[34] pe câmp sau să ne plimbăm prin sat. Gabriele avusese dreptate: aerul proaspăt nu compensa frigul şi liniştea. Aproape că puteam să-mi imaginez expresia lui întunecată şi ironică de la reîntâlnirea cu noi. Probabil că aveam să ne întoarcem încărcaţi cu biscuiţi foarte tari cu migdale, de brânză maturată şi vin, la fel cum se întorsese şi el după recentul lui sejur. Acum înţelegeam că acea captură gastronomică era un soi de compensare pentru chinul suportat acolo.

În acelaşi timp, nu puteam să nu simt o doză de optimism la gândul că odată întoarsă în oraş – la cărţile mele, la patul nostru, la colecţia noastră abia începută de *Naţional Geographic* –, mi-aş fi încărcat bateriile. După aceea, cu siguranţă aş fi putut regăsi ambiţia necesară ca s-o întâlnesc din nou pe mama lui şi poate s-o cuceresc într-o manieră mai bine gândită. însufleţită de astfel de gânduri, n-am rezistat instinctului iraţional de a mă oferi, pentru a treia oară, să spăl vasele.

De la: tectonictin˙it

Către: heddiæɔyahoo˙com

Data: 2 aprilie

Dragă Heddi.

Te-ai mutat într-un loc foarte frumos, cu plaje şi palmieri, tocmai ca în *Naţional Geographic*. Mi te imaginez acolo ca o albină pej o floare. Sunt într-un fel mulţumit că, potrivit legilor haosului, am, contribuit cumva la stabilirea ta acolo, pur şi simplu, fugind de tine. Dar iar îmi vine greu să-ţi răspund… de unde să încep?

Vara trecută am avut iluzia unei vieţi normale, atât cât poate fi de normal să trăieşti într-un mic, pierdut şi infam orăşel din Vallesaccarda. Totul a început într-o

34 Monedă romană, inițial din argint, mai târziu din bronz, subdiviziune a dinarului (n.tr.)

noapte de la mijlocul lunii iunie. Am întâlnit, din întâmplare, într-un local, o femeie pe care o cunoşteam deja. Eu eram singur şi ea la fel. Am petrecut împreună doar o seară, dar mie mi s-a părut începutul unui nou drum… o fi fost efectul alcoolului împreună cu euforia dorinţei de o distracţie care să merite povestită. Câteva săptămâni mai târziu, în localul unde merg de obicei, am cunoscut o fată de aici care trăieşte de mulţi ani la Rimini. O ţipă ciudată, un soi de punkeriţă, simpatică, sociabilă, nimic mai mult. Şi atunci mi-am spus: ia să vezi că în vara asta merge totul bine! Greşit.

Nemulţumit, m-am dedicat renovării casei mele… m-am gândit eu: o să repar parterul pentru bătrânei, că le e mai comod şi se vor muta acolo… a doua greşeală.

Am trăit două luni de infern printre zidari şi moloz de toate felurile, dar bătrânii au ţinut-o pe a lor…

A venit toamna şi apoi iarna: vidul extrem, nu tu vacanţă, nu tu flirturi, absolut nimic…

Ce să mai o viaţă de rahat. Cel mai grav lucru este însă că mă obişnuiesc. Cred că deja s-au cicatrizat toate dezamăgirile, toate greşelile, toate regretele. Mă descriu ca fiind un bărbat aflat într-un exil voluntar, dar spiritul meu icneşte de greaţă… nu găsesc nici scăpare, nici căi de ieşire.

Pe de altă parte, în mod cinic şi meschin, îmi dau seama că multe dintre regretele şi angoasele mele sunt un cadou de la părinţii mei, care au complotat, împreună cu partea cea mai idioată din mine, să mă facă monstruos ca ei.

Însă n-aş putea niciodată să le vreau răul: sunt în vârstă, n-o să trăiască veşnic. Dar, pe de altă parte, trăiesc un ruşinos sentiment de aşteptare. Deşi mi-e ruşine şi nu pot să o recunosc, simt că viaţa mea aici va avea sens doar după o înmormântare. Proiectez în viitor dorinţele mele şi viziunea a ceea ce aş putea face… şi nu e rău deloc.

Chiar dacă-ţi vine greu să crezi, mă gândesc deseori la tine… cu ruşine. Ruşine faţă de destin, poate. Deseori mă gândesc cât de diferită ar fi fost viaţa mea. Am avut

şansa mea cea mare. Dar am primit-o prea devreme (chiar dacă, într-un fel, mi-o doream). A fost combinaţia aia proastă între multă tinereţe cu prea puţină experienţă, prea puţină independenţă… şi prea devreme chiar şi pentru regrete…

Ca de obicei, am senzaţia că delirez, dar sunt sigur că tu vei citi cu atenţie aceste rânduri, pentru că aşa eşti tu. Mie-mi ajunge asta, n-aş putea cere mai mult. Mă simt superior oamenilor pentru că te-am cunoscut pe tine. Pentru că păstrez amintirea iubirii tale imense. Pentru că am beneficiat de un privilegiu. Pentru că tu eşti termenul meu de comparaţie şi nu m-aş putea mulţumi niciodată…

Sper ca vorbele mele să poată într-un fel să-ţi contureze afecţiunea pe care ţi-o port. Pentru mine este suficient dacă nu le ştergi.

Al tău.

13

De fiecare dată când mă întorceam în Cartierul Spaniol, simţurile erau în asemenea măsură de suprasolicitate, încât sistemul meu nervos era supus unei aclimatizări accelerate. în ciuda cerului apăsător şi furtunos, Vallesaccarda oferea peisaje ample şi un aer atât de dulce că-ţi venea să-l mănânci. Dar cartierul nostru, cufundat mereu în umbră printr-un defect din naştere, îţi impunea o anumită formă de miopie, vederea se scurta şi te obliga să-ţi focalizezi privirea doar asupra dalelor din caldarâmul de sub picioare, una după cealaltă, fără să dai atenţie celorlalte lucruri din jur. Urechile erau nevoite să înveţe din nou sunete diverse, izolându-le pe cele utile şi blocându-le pe cele care nu reprezentau altceva decât zgomot de fond. Trebuia să-ţi aminteşti cum să respiri, scurt şi superficial, ca să nu te laşi invadat de toate mirosurile discordante care invadau şi stricau aerul. Cu toate astea, căldura străduţelor mi s-a părut, mai ales de data asta, primitoare şi m-am cufundat în ea ca într-un fotoliu vechi.

Am organizat o cină ad hoc. Cum apartamentul nostru dărăpănat nu mai era accesibil, singurul acoperiş

rămas la dispoziţie era cel al lui Pietro. Picioarele noastre, ca şi cele ale mesei, lăsau amprente efemere în bitum, precum urmele lăsate pe nisipul negru. Era o seară frumoasă şi aerul lipicios de sare făcea să clipocească luminile navelor din golf. Vezuviul era încă acolo, o siluetă abstractă şi întunecată, profilată pe un cer luminat artificial, dar încercam să nu-l privesc pentru că, în funcţie de cum era noaptea, vulcanul mă făcea să simt disconfort sau euforie, sau, pur şi simplu, nesemnificativă şi singură în univers. Trebuia să recunosc că-mi făcea asta de când aveam şaisprezece ani.

Au venit Angelo, Tonino şi Davide. Sonia n-a venit singură. Un tânăr înalt îi cuprindea talia cu o mână în timp ce în cealaltă ţinea strâns o sticlă de vin de marcă. Părul de culoarea mierii era pieptănat dramatic într-o parte, de parcă tocmai făcuse o plimbare pe faleză. Purta o haină din catifea reiată, care era foarte la modă şi chiar se asorta cu părul, dar care-i era strâmtă. Când a zâmbit, a dezvelit dinţii puţin strâmbi, un defect care a avut ca efect neaşteptat de a evidenţia farmecul său general.

— El e Carlo.

— Aha, deci voi sunteţi faimoasa gaşcă?

Sonia radia. I-am studiat comportamentul, evaluând relaxarea cu care gesticula şi amplitudinea zâmbetului, pentru a putea determina de cât timp erau împreună. Dezamăgirea faptului că nu-mi spusese nimic despre acest Carlo a fost rapid estompată de conştientizarea că, una peste alta, n-o aruncasem în cuşca leilor.

Îl urmăream pe Carlo căutând elemente care să mi-l facă simpatic. Nu a avut probleme în a socializa, ţinând paharul de vin de parcă ar fi fost un cocktail, un accesoriu atrăgător de care s-ar fi şi putut lipsi. Am tras cu urechea la discuţiile lui cu ceilalţi, suficient cât să aud că avea acel tip de pronunţie scandată şi aerată, cu vocale calde şi rotunde, care îl plasau în zonele înalte, la propriu şi la figurat, ale oraşului.

Am pus pe masă o cină încropită, inclusiv un preparat din cartofi care-mi era deseori solicitat, dar pe care,

sinceră să fiu, îl inventasem. Uşor-uşor, vinul ne lăsa fără inhibiţii, la fel cum noaptea rupea orele din cadranul ceasului, până când a părut din nou că, în ciuda evidentei absenţe a lui Luca, ziua de mâine nu avea să mai vină vreodată.

La un moment dat, Carlo, student la Politehnică, ne-a povestit despre construirea podului din Brooklyn, pe care mi-l aminţeam vag din perioada gimnaziului. A brodat o poveste despre ciocniri de feriboturi şi morţi din cauză de embolie gazoasă şi chiar despre inginerul-şef, Washington Roebling, care a rămas paralizat şi a fost nevoit să supravegheze lucrările de la fereastra unui apartament care dădea chiar pe East River. O poveste captivantă pe care cu siguranţă o spusese de mai multe ori, având în vedere pauzele bine alese, pronunţia hiperamericană şi modulaţiile teatrale.

— Incredibil, pare un film noir, a spus Sonia.

— Da, da, are un efect…

— Dar adevărata pasiune a lui Roebling erau mineralele şi rocile, a spus Pietro, dar nu în modul plin de respect şi delicat în care participase cu ceva vreme în urmă la relatarea lui Luca, ci parcă dorind să-şi contrazică interlocutorul, poate chiar să-l umilească.

M-a surprins cu atât mai mult cu cât a adăugat:

— De altfel, dacă mergi la Washington, D.C., o să vezi că aproape un întreg etaj al Muzeului de Istorie Naturală este ocupat de colecţia lui.

Carlo a zâmbit cu un aer amuzat şi a privit în altă parte.

Angelo a spus:

— Ce mişto ar fi să mergem o dată la Brooklyn şi să ne amuzăm cu Hells Angels[35].

— Să ne amuzăm, te-ai tâmpit? a răspuns Tonino. Da, da, ia du-te tu acolo şi spune-le că şi pe tine te cheamă

35 Hells Angels Motorcycle Club este un faimos club de motocicliști din Statele Unite ale Americii care conduc, în marea lor majoritate, motociclete Harley-Davidson și sunt încadrați, de către Departamentul American de Justiție, ca organizație de crimă organizată, (n.tr.)

Angel şi o să vezi că te primesc cu braţele deschise. Şi cu pantalonii în vine.

— Ce dracu, măi, Tonino.

— De fapt, cred că au sediul central la Manhattan, a spus Carlo scuturând de pe frunte ciuful blonziu cu o mişcare scurtă a capului. Nu-i aşa, Eddie?

— Eu? Habar n-am.

Sperasem că voi rămâne în afara acelei discuţii, care scotea în evidenţă câte lucruri nu ştiam despre ţara mea de baştină şi pe care ceilalţi păreau să le cunoască atât de bine. Pietro mai ales. Şi mă loviseră nu numai cunoştinţele lui istorice, ci şi mândria pe care o scosese ca pe un iepure din joben.

Am simţit o mângâiere a lui pe sub masă. Mă gândeam că mai târziu, în pat, aveam să rămânem treji, schimbând impresii despre alegerile amoroase ale Soniei. Aş fi spus că e simpatic, poate doar puţin cam exhibiţionist. Abia aşteptam să aud părerea lui Pietro, care era în stare să demonteze orice personaj mai bine ca un critic de teatru. Speram că mai apoi aveam să facem dragoste, înainte să adormim înlănţuiţi în crăpătura dintre saltele, pe care Pietro o botezase „crevasa”.

Mi-am dat seama că avea paharul gol, aşa cum era de altfel şi sticla, şi i-am întins paharul meu încă plin. Pietro mi-a spus:

— Noroc că te am pe tine. Eşti într-un fel rezerva mea personală de vin. Banca mea de vin.

— Bancă de vin? a repetat Davide. Unde găsesc aşa ceva?

Şi între timp a scos două jointuri şi i-a dat unul lui Angelo.

În momentul ~~a~~ la a apărut pe acoperiş Gabriele, roşu la faţă şi negru de furie – înjura certându-se cu el însuşi – din cauza gimnasticii pe care trebuia să o facă mereu urcând acele şase etaje. Chiar şi aşa, suflând din greu, a reuşit să taie aerul sărat spunând:

— Ia uite ce minunăţie, luaţi cina la lumina stelelor de parcă aţi fi la sărbătoarea ardeiului umplut în

Vallesaccarda.

— Văile cum? a spus Carlo.

Am alunecat pe genunchii lui Pietro pentru a-i face loc lui Gabriele care, fără niciun previz, îmi luase scaunul, aşezându-se cu picioarele încălecate, de parcă ar fi fost foarfecă, şi scoţând o batistă ca să-şi şteargă fruntea. Abia atunci a părut că observă prezenţa lui Carlo, aşezat faţă în faţă cu el şi că-şi aminteşte de bunele maniere. S-a aplecat în faţă ca să-i strângă mâna, dar a făcut-o cu o forţă lipsită de graţie şi exagerată care trăda faptul că, în ciuda prezentării impecabile, era foarte băut.

— Încântat. Gabriele. Deşi m-am născut la Zürich, am avut ghinionul de a fi descendentul unui trib neolitic originar dintr-un loc numit Saccarda Valley.

Din dragoste faţă de Pietro, m-am simţit obligată să apăr localitatea, aşa că i-am lăudat frumuseţile. Cu coada ochiului am văzut că Sonia mă privea perplexă. Ar fi trebuit să-i spun înainte că mersesem să-i cunosc pe părinţii lui Pietro, că legătura noastră căpătase această notă oficială. Faptul că ea descoperise toate astea aşa, în faţa tuturor, nu făcea decât să-i confirme că era prea târziu pentru orice fel de avansuri, din ambele părţi.

Pe de altă parte, Gabriele nu mă privea deloc pe mine, ci pe fratele lui. Avea ochii ca două ace incandescente. O fi de la alcool, m-am gândit. I-a spus şuierat:

— Ţi-am spus să nu o duci pe meleagurile noastre.

— Are dreptate fratele tău, Pietro, a spus Davide, la rândul lui originar din zona Avellino. De ce s-o duci acolo? E o plictiseală de moarte.

— Nu, voia să spună că mama mea poate fi uneori mai colţoasă, a precizat Pietro într-un mod care mi s-a părut sincer.

Atunci de ce-mi spusese că mama lui este inofensivă? Nu mă avertizase şi mă dusesem acolo nepregătită.

— Ah, mamele din Sud, a intervenit Carlo de parcă ar fi vorbit despre calităţile organoleptice ale unui vin D.O.C. N-ai ce să faci.

— În ce sens? am întrebat.

Carlo a explicat, în acelaşi mod fascinant, că viciul sau poate obligaţia unei mame meridionale era acela de a-i face zile fripte iubitei fiului ei. A comparat asta cu un ritual de trecere. Dar, până la urmă, era programată să fie mamă cloşcă şi sfârşea (în mod inevitabil) prin a o lua pe fată sub aripa ei ca pe o fiică.

— Cloşcă? a spus Sonia râzând. Aşa numeşti tu femeile acum?

— Şi ce, pentru bărbaţi nu e la fel? a intervenţi Tonino. Pentru un băiat e şi mai greu, trebuie să treci de tatăl ei. *A*la te supune la un interogatoriu – unde lucrezi, ce intenţii ai cu fata mea? — că-ţi trece şi cheful să te mai culci cu ea. După care, la naiba, îţi aruncă privirea aia de parcă ar avea raze x, ca să-şi dea seama câţi bani ai în buzunar sau cât de mari ai testiculele.

— E mai bine să nici nu ai testicule, a spus Davide.

— Drept cine ne iei, Tonino? a răspuns Angelo.

— Tu chiar vrei ca noi să te credem că o fată te-a prezentat pe *tine* părinţilor?

Au izbucnit hohote de râs, iar eu m-am strâns de trupul cald al lui Pietro. Un ritual de trecere, asta fusese. Nu o demonstraţie de reală antipatie din partea mamei, care abia dacă mă cunoştea, ci o probă necesară, o tradiţie adânc înrădăcinată în timp, un fapt care, văzut din unghiul ăsta, al studiilor antropologice, mi se părea acum ceva natural.

— Iubiţi în vizită la părinţi, deci? Voi doi nu pierdeţi timpul, a spus Angelo.

Şi au început toţi să ne ia, cu drag, peste picior.

Voiau neapărat să vadă un inel de logodnă, ne-au spus să nu facem copii bastarzi în afara sfintei taine a căsătoriei, voiau să ştie data nunţii ca să-şi pregătească ţinutele potrivite cu anotimpul.

Din când în când, simţeam mişcându-se afectuos piciorul lui Pietro, care, total nesperat, se lăsa luat la mişto în mod public cu bucurie şi am simţit o plăcere atât de intensă încât a trebuit să cobor privirea. Voiam să evit să

întâlnesc atât privirea Soniei, cât şi pe cea a celorlalţi prieteni ai noştri care sărbătoreau zgomotos şi cu cât mai multe vulgarităţi posibile dragostea noastră. Mă temeam că vor putea citi în ochii mei bucuria pentru turnura pe care o luase viaţa mea, o bucurie atât de mare încât risca să devină absurdă, o mulţumire atât de insensibilă faţă de condiţia noastră de studenţi săraci şi fără căpătâi încât părea aproape o trădare. Credeam că, dacă aş fi arătat acea fericire în privire, i-aş fi rănit şi că, dacă ar fi privit-o prea mult, dacă ar fi văzut-o cum era cu adevărat, în toată lumina ei strălucitoare, i-ar fi orbit. Atât de îndrăgostită eram.

— Iar pentru tine, tovarăşe, avem o frumoasă ţinută kaki, a sugerat Angelo, iar Tonino a reacţionat cu o grimasă.

Gabriele a spus:

— Pun pariu că ai noştri iubiţi părinţi s-ar prezenta îmbrăcaţi în negru.

— Gabrie, l-a admonestat Pietro printre dinţi, mai bine mergi şi-ţi faci o cafea.

— Haideţi să spunem lucrurilor pe nume, la nunţi te plictiseşti de moarte, a declamat Davide. Muzică kitsch şi foarte multă mâncare de zici că nu se mai termină…

Vorba i-a fost întreruptă de o bubuitură: ne-a tăiat respiraţia.

O vreme, singurul lucru care s-a mişcat a fost fumul din ţigări şi jointuri care se desfăşura spre cer ca nişte cobre vrăjite. Apoi s-a mai auzit o bubuitură jos, în stradă, urmată de un urlet.

— Un schimb de focuri, a strigat Angelo.

Am sărit cu toţii auzind vorbele sicilianului, care sigur se pricepea, dând scaunele la o parte în timp ce ne năpusteam la balustradă. Sub noi, străzile înconjurau blocul nostru precum şanţul din jurul unui castel. în lumina galben bolnăvicioasă a felinarelor, le vedeam pustii şi, pentru prima dată, plictisitoare. Apoi am auzit un roi de motociclete, scrâşnetul cu care au pornit în grabă, scârţâitul roţilor care se pierdea în depărtare – mai mult ca

sigur erau asasinii care fugeau. Putea să fi fost un atac asupra unui boss al mafiei sau un avertisment pentru unul care se credea prea şmecher. La fel ca jurnaliştii, probabil că nu aveam să aflăm niciodată adevărul. Orice ar fi fost, în aer plutea o evidentă beţie dată de faptul că eram atât de aproape de violenţă şi, în acelaşi timp, atât de departe, în siguranţă.

— Daz, să se omoare între ei dacă vor nenorociţii ăştia, a spus Tonino. E cea mai bună formă de selecţie naturală.

Drama părea că se încheiase. Băieţii au mai rămas o vreme sprijiniţi de balustradă ca să discute, iar Carlo, de lângă Pietro, le arăta ceva dincolo de golf. M-am întors la masă şi m-am aşezat lângă Sonia care-i privea cu aer melancolic.

I-am spus:

— E un tip interesant Carlo. E prieten cu toţi.

— Chiar aşa, a răspuns ea cu un oftat. E cu adevărat special.

În mod ciudat, privind din unghiul ăla, nu eram sigură că se uita la Carlo şi nu la silueta uscată a lui Pietro care se decupa pe strălucirea oraşului. Dar nici n-am apucat să-mi lămuresc acel gând, că luminile elicopterelor poliţiei se revărsau peste noi şi peste acoperişurile din jur, dar o făceau în mod aleatoriu şi prea puţin convins, de parcă şi ele ar fi ştiut că nu era mare lucru de făcut.

Eram tot mai fascinată şi mai tulburată de Madeleine care, precum oraşul meu adoptiv, scăpa din orice tentativă a mea de a o defini, de a o cataloga. Stătea puţin acasă, dar uneori, când se întorcea, ni se alătura cu plăcere râzând şi fumând veselă, alteori însă intra trântind uşa şi mergea direct în camera ei fără nici măcar un salut. Vorbea cu plăcere, chiar cu înflăcărare, despre arhitectură sau politică ţu Gabriele, pe când cu mine schimba câteva vorbe, nu de mare angajament, privindu-mă când curioasă, când ostilă, când maternă. Odată venită vara, Madeleine părea să sufere de cald şi se îmbrăca tot mai provocator, deşi în unele dimineţi, plângându-se de un frig imaginar,

îşi băga pe ea un pulover bărbătesc şi-şi zburlea cu o mână părul deja ciufulit de somn, de parcă ar fi vrut să mâzgălescă peste propria imagine, să o urâţească – dar nu reuşea. Nimeni pe lume nu ar fi putut să reziste frumuseţii şi farmecului lui Madeleine. Curând am învăţat să prevăd schimbările ei de dispoziţie luându-mă după prezenţa sau absenţa căştii de motociclist a iubitului ei, Saverio. Dacă dimineaţa casca era pe canapea, însemna că dormise la ea. Dacă nu vedeam casca, însemna că se certaseră şi că ea avea să se trezească ţu faţa la cearşaf.

Într-o dimineaţă când casca nu era, am găsit-o pe Madeleine în alertă, ţigara era un pai prin care trăgea viaţă, picioarele goale unul peste celălalt, piele peste piele, încălţată cu nişte şlapi model japonez cu care lovea golul de sub masă:

— Ce avem noi aici? mi-a spus cu un ton care era sarcastic şi seducător în acelaşi timp. Miss America, iar părul ei lung îi stă bine chiar şi dimineaţa. Sau trebuie să-ţi spunem Miss Napoli?

În ziua aia părea devorată de o nemulţumire care mergea dincolo de absenţa lui Saverio. M-am oferit să-i pregătesc o cafea. A acceptat şi a devenit generoasă. Mi-a promis că, la schimb, într-o zi o să-mi pregătească ficat cu ceapă în stil franţuzesc.

— De-abia aştept.

Avea Madeleine ceva ce te făcea să-ţi doreşti să minţi, chiar să minţi *pentru* ea.

Mi-am făcut de lucru în bucătărie, dar când am revenit la masă cu cafeaua fierbinte, ticul cu papucii se oprise, iar Madeleine îşi acoperea ochii cu o mână, de parcă ar fi apucat-o o migrenă.

— Nu te simţi bine?

— Eu mă simt bine. Chiar foarte bine a spus, dar vocea i s-a spart în mii de fărâme.

M-am apropiat de ea ca de un animal rănit. Dintr-odată, Madeleine a luat mâna de la ochi ca să mă gonească ţu un gest instinctiv şi i-am văzut ochii plini de vinişoare roşii de la efortul de a opri lacrimile. Acea privire

sălbatică, gata să izbucnească în lacrimi, m-a terorizat. Mă temeam că în spatele ei se afla ceva înspăimântător şi de neînfrânat, un haos pe care nu l-aş fi putut suporta. Atunci am încercat să-i distrag atenţia cu cafeaua, cu vorbe goale. A funcţionat.

Voiam să o înţeleg pe Madeleine, poate chiar s-o ajut, dar, sinceră să fiu, nu aveam timp. Aveam de învăţat. Abia începusem sesiunea de vară şi primul examen era la semiotică. Semiotica, ştiinţa semnificaţiilor, era materia mea preferată, ba chiar alesesem să o studiez al doilea an consecutiv, dar eram doar câţiva care o urmam cu atâta devotament: ba chiar, în ziua examenului, eram doi, eu şi profesorul meu.

Era evident, de la prima vedere, că Massimo Benedetti era un geniu – şi asta nu datorită uniformei lui obişnuite (cu tente politice), formată din tenişi albaştri, blugi şi hanorac albastru, ci datorită ochilor lui, genul de ochi pe care-i mai vezi doar în benzile desenate. Două sfere enorme, poate chiar de nebun, care ieşeau puternic în afară şi erau ţinute la locul lor doar de nişte lentile duble montate într-o ramă neagră. Pe lângă asta, cu accentul lui puternic milanez, divaga cu discuţii de genul:

— Şi tocmai în numărul trei găsim puterea magică a cunoaşterii umane, curajul de a emite ipoteze care să dea peste cap felul nostru de a înţelege lumea!

Cam aşa a vorbit şi în timpul examenului meu, cu o secundă înainte de a da o palmă puternică în catedră, făcând pixurile să danseze şi izbucnind într-un râs sonor care i-a dezvăluit incisivii în toată splendoarea lor.

Era examenul meu şi trebuia să vorbesc, mai devreme sau mai târziu. *Voiam* să vorbesc. Voiam să dau voce gândurilor mele încâlcite despre natura umană, să vorbesc astfel încât să nu mai existe o disonanţă între ce credeam şi ce spuneam. Voiam să mă simt genială la fel ca Benedetti sau Signorelli, să am încredere nezdruncinabilă în cunoaşterea academică. Dar nu reuşeam: alea nu erau întrebări, ci un fluviu de cuvinte în care mă chinuiam să mă ţin la suprafaţă.

Abia când Benedetti a scos cuvântul „terţitate” am putut să intervin şi eu dezvoltând conceptul aşa cum se regăsea în opera lui Charles Sanders Peirce şi, deşi se vedea că face un mare sacrificiu, profesorul meu nu m-a întrerupt. De la terţitate am trecut uşor la conceptul de secunditate şi apoi la primitate, adăugând că citisem undeva că Peirce extinsese modelul triadic al semnului şi prenumelor personale de la a treia, a doua şi prima persoană singular: el, tu, eu.

— Ne atrage în continuare lingvistica propriu-zisă, domnişoară? a spus cu o plăcere răutăcioasă, mărindu-şi ochii. Păi, pronumele sunt fascinante. Dialogul este un joc de putere fără egal.

Benedetti a început un nou discurs alambicat, din care s-a oprit doar când a aruncat un ochi la ceas – făcea naveta şi mai mult ca sigur trebuia să prindă trenul. M-a mai întrebat doar dacă mă hotărâsem la ce materie aveam să-mi scriu teza de licenţă.

— Am impresia că aveţi aplecare către semiotică. Gândiţi-vă pe parcursul verii şi apoi îmi spuneţi.

M-am ridicat ca să strâng mâna întinsă a profesorului, care mi-a strâns-o cu o vigoare total nedelicată. Abia atunci şi-a amintit de carnetul meu albastru, pe care l-a semnat cu o înfloriturăă nervoasă.

— Ah, câte formalităţi! Dar, na, trebuie să urmezi procedurile chiar şi atunci când pregăteşti o revoluţie!

Nu, nu eram un geniu, dar primisem treizeci cu felicitări. M-am întors foarte fericită acasă unde mă aştepta cireaşa de pe tort. Era o scrisoare din America, în care Barbara îmi propunea să ne întâlnim la sfârşitul verii în insulele greceşti Ciclade. Dar, înainte de a rezerva zborurile, ea şi cu tatăl meu voiau să ştie ce date mi-ar fi convenit mie – mai bine zis, nouă.

14

Imediat după examenul de semiotică, am început să mă pregătesc pentru cel de istoria teatrului. Un lucru începuse să-mi fie tot mai clar: importanţa diplomei de licenţă. Dar nu diploma de licenţă de tip abstract, aşa cum

mă gândisem la ea până atunci, ci aşa cum o descrisese Luca în acea zi în camera studenţilor, un papirus concret ce ne atesta valoarea în societate. Un alt moment în care Luca demonstrase că are dreptate. Lucrarea de licenţă era cheia tuturor visurilor noastre. Şi începeam să fiu conştientă de siguranţa şi de satisfacţia pe care mi-o dădeau paşii ce trebuiau făcuţi pentru a o obţine – adunarea semnăturilor în carnet, alegerea profesorului şi a subiectului tezei, să o scrii, să o susţii – pe scurt, *procedura* la care se referise Benedetti.

Atunci oare de ce oraşul încerca să-mi îngreuneze eforturile practice în direcţia asta? Cu cât aveam mai multă nevoie de linişte, cu atât era mai gălăgios şi nu era vorba doar despre certurile obscene care se desfăşurau zilnic în curte şi care păreau să aibă de-a face cu apa. Pentru locuitorii din Cartierul Spaniol, să urli însemna să vorbeşti. Intimitatea auditivă era constantă. Chiar şi în scurta moarte din timpul prânzului, se auzeau furculiţe ciugulind farfuriile şi actori de telenovelă care împărtăşeau întregului cartier adevărul teribil despre un testament, un pistol, un geamăn identic – lamentări melodramatice care se confundau cu cele reale ale lui Madeleine de fiecare dată când se închidea în cameră ca să plângă.

A avut loc încă una dintre nenumăratele greve ale gunoierilor. Curând, pungile au fost despicate şi pe dalele caldarâmului au fost împrăştiate toate secretele vecinilor noştri. Tampoane, oase de pui facturi depăşite. Duhoarea era peste tot. Străduţele din Cartier erau blocate de gunoaie, cele din centrul istoric – de trafic. Semafoarele erau deseori stricate, dar chiar şi când funcţionau, oamenii tot treceau pe roşu. Era ca şi când Napoli ar fi scuipat în ochii studiilor; mele de semiotică, de parcă ar fi înţeles chiar înaintea lui Peirce şi Saussure, poate chiar din Antichitate, că din regulile jocului făcea (parte şi un element arbitrar de fond, prin urmare nu avea niciun; respect pentru ele.

În tot acel haos, vagabondul tăcut şi plin de

demnitate de pe strada Roma era acolo. într-o zi, în timp ce mă îndreptam spre el ca să-i duc micul dejun, în loc să-l văd pe el, am văzut o mulţime de oameni în jurul lui. M-am strecurat printre ei. Acum se explica misterul: doi pui de căţel, născuţi cu siguranţă doar de câteva zile, se contorsionau pe pătura murdară de pe jos. Nici nu-mi dădusem seama că bietul căţel pe care-l avea era femelă, cu atât mai puţin de faptul că era gestantă.

O fetiţă a luat în braţe unul dintre pui, care încerca să se elibereze întorcând în sus burta umflată şi fără păr.

— *E chist cumm se chiam*?[36]

— Asta e băiat, a răspuns bărbatul. Asta e fată.

Zâmbea atât citate, că pielea părea făcută din hârtie creponată. Oamenii îi dădeau bani, mulţi, pe care el îi strângea între degetele murdare fără să ştie ce să facă cu ei. M-am aşezat pe vine ca să mângâi celălalt pui care emana un miros dulce de lapte şi pipi. I-am dat stăpânului mândru ultimii mei bani mărunţi şi l-am lăsat cu publicul lui adulator.

Eram în pat şi abia stinsesem lumina când l-am întrebat pe Pietro dacă voia să adoptăm un câine. Poate că mai mult decât un câine, îmi doream să am altă fiinţă asupra căreia să revărs o parte din sentimentul care se răspândea din noi doi, să-l ofer mai echilibrat şi să fac astfel mai uşor de suportat o dragoste care uneori îmi părea de nesuportat pentru cât era de puternică.

— Am deja un câine, a răspuns. La Vallesaccarda.

Din câte se părea, Geremia dormea în hangarul tractorului şi dispărea deseori, uneori zile întregi: de-asta nu-l văzusem.

— Dar aş vrea un câine adevărat, mi-a mărturisit. Unul pe care să-l lăsăm să doarmă în pat şi să-l scoatem la plimbare în parc. Sau în pădurea pluvială din Costa Rica.

— Sau pe o plajă din Thailanda, am suspinat resemnată. Da, ştiu, ar fi prea complicat să avem un câine la Napoli.

— Nu complicat, baby. Imposibil. Tot ce ţine de

36 Și pe ăsta cum îl cheamă? în original, în dialect napoletan (n.tr.)

Napoli e imposibil.

Riscam să cădem în vechea discuţie despre lipsa regulilor în oraş, cu aceleaşi adjective dintotdeauna. Cu toate astea, în seara aia, poate din cauza vecinilor care urlau unii la alţii chiar şi pe întuneric, nu am avut chef să fiu părtinitoare, să iau apărarea oraşului, să-l salvez încă o dată. N-au decât să spună că e groaznic, am gândit pentru o clipă.

— Oricum, în curând trebuie să mă întorc la Vallesaccarda. Pentru o lună de data asta.

— Pentru măsline, pentru recoltă? l-am întrebat agitată. Se culege recolta vara, sau nu?

Dar nu era tocmai aşa. Mi-a explicat că pentru a lua examenul de hidrogeologie trebuia mai întâi să sondeze apele din subteran – şi cel mai bun loc pentru a face asta era localitatea lui de baştină, pentru că acolo avea acces la mai multe terenuri agricole.

— Practic, acolo cunosc fiecare bărbat, femeie sau asin. Şi sunt, într-un fel sau altul, înrudit cu jumătate din ei. Nu şi cu asinii, însă.

Eram distrusă, dar am încercat să râd şi să fiu rezonabilă. Vara îmi fura toţi prietenii. Tonino plecase deja, fără măcar să încerce să dea vreun examen. De obicei plecam şi eu la Washington, ca să lucrez într-un bar sau restaurant şi să strâng bani pentru biletul spre Napoli şi cel de întoarcere, cu dată variabilă. Cu dată de întoarcere incertă. Dar de data asta, tatăl meu şi Barbara rezervaseră biletele pentru Atena la sfârşitul lui iulie: noi nu mai trebuia decât să rezervăm biletele pentru feribot. Eram sigură că o să găsim loc, dar mai întâi Pietro trebuia să abordeze subiectul cu ai lui.

Angoasa nu mi-a trecut de tot până când Pietro nu a alunecat în jos pe pat ca să-mi spună cu voce răguşită: j

— Vom fi despărţiţi doar o lună… şi doar de nişte amărâte de!

dealuri. Dar eu pentru tine aş traversa şi munţii pe jos, dacă ar fi; nevoie. Aş face-o şi desculţ, prin zăpadă; aş mânca iepuri şi corbi ca să supravieţuiesc. i

— Nu te opri, am murmurat.

— Aş trece mările pentru tine, atârnat de o plută, folosind drept velă tricoul meu, mâncând midii şi alte scârboşenii.

Am început să râdem.

— Serios… aş face-o cu drag, chiar dacă mi-ar lua cinci ani, dacă aş ști că în partea cealaltă mă aştepţi tu.

Înainte să plece, am reuşit să facem o excursie împreună, plecând de acasă de la Mamma Rita. Ea la tratat pe Pietro exact aşa cum mă aşteptam, ca pe încă un copil amărât care trebuia hrănit. Nu ne-a dat obişnuitele sfaturi părinteşti – tumultuoasa ei viaţă amoroasă oferea emoţii demne de un montagnes russes, dar nicio perlă de înţelepciune –, dar era evident că are sufletul împăcat văzând că mi-am găsit, în sfârşit, un băiat bun. De altfel, Rita mă sfătuise deja cu înţelepciune în toate celelalte aspecte ale vieţii mele. în adolescenţă mă învăţase să calc o cămaşă bărbătească, să curăţ o caracatiţă fiartă, să dansez salsa la barul Kalimera din Sorrento. Era obişnuită cu faptul că dispăream des şi tolera asta cu înţelepciune, la fel ca mama mea, aşa că nu a arătat vreo părere de rău pentru faptul că am rămas doar o noapte şi că a doua zi dimineaţă am pornit în jos pe Peninsulă.

L-am dus pe Pietro la o plajă pe care o descoperisem pe vremuri graţie găştii din Castellaminare, o bijuterie pe care cei de prin partea locului o numeau „Regina Giovanna”. Ne-am întâlnit cu Sonia şi cu Carlo în gara din Sorrento unde oprea *circumvezuviana1*. De acolo am mers mult pe jos, înainte să străbatem o livadă de măslini, caic mai târziu, în timpul verii, avea să se urâţească devenind o parcare. Dar deocamdată ne însoţeau pe drum doar păsările. Din când în când, spionam cu coada ochiului la oraşul Napoli. Avea o capă maro de smog de parcă, văzându-ne într-un loc atât de rupt de lume şi de idilic, s-ar fi umplut de veninul invidiei. Am simţit o neaşteptată părere de rău.

— Am mâncat odată o măslină direct din pom, am spus. A trebuit s-o scuip, atât de amară era.

— Cred şi eu, a spus Pietro trăgându-mă de părul prins în coadă. O cărare de pământ bătătorit cobora spre plajă. Umbra a dispărut şi aerul s-a umplut de sare. Am mers în şir indian până când am ajuns la resturile vilei romane eponime.

— N-a mai rămas aproape nimic, a remarcat Carlo. Pare un mor man de pietre. Am nişte dubii legate de povestea asta cu nu ştiu ce vilă de aici…

— Dacă tu nu ştii, Carlo, a spus Pietro, care zici că eşti inginer.

Lui Pietro îi plăcea să-l împungă aşa pe Carlo. îl deranja aerul lui pe care-l definea ca fiind de „chiattillo”, deşteptuţ burghez. Spunea:

— Lui îi lipseşte doar pronunţia fără vibraţii a lui R.

Iar eu trebuia să recunosc că atunci când Carlo râdea de Sonia din cauza originilor ei, aşa cum o făcea şi acum, reducând întregul patrimoniu al culturii sarde la un morman de megaliţi, nu o făcea cu delicateţea lui Angelo.

— Nuraghi[37] şi oi. Mai aveţi altceva?

În loc de răspuns, Sonia l-a lovit cu prosopul rulat.

— Ai grijă cum te porţi, că altfel vara asta nu te mai iau.

— O să mă ia feribotul, nu tu.

— Eşti foarte haios!

L-a mai lovit o dată şi au alergat în faţa noastră râzând. Pietro şi cu mine ne-am aruncat priviri uimite. în mod evident, nu eram singura care trecuse prin ritualul „vizita acasă”. Dar spre deosebire de noi, Sonia şi Carlo păreau că înfruntă acea vizită cu lejeritate. Nu ştiam dacă să fiu invidioasă pe atitudinea lor, pentru că mi-aş fi dorit-o şi eu, sau să o dispreţuiesc, pentru că banaliza experienţa mea, sau pentru că, într-un fel sau altul, apropia relaţia lor, ca intensitate şi implicare, de a noastră. în orice caz, m-a apucat teama de un fel de comparaţie între ei şi noi.

Am ajuns la plajă, un tort striat din piatră întunecată care se înclina până ajungea să fie udat de mare. Evitând

37 Rețea feroviară care deservește zona din împrejurimile orașului Napoli (ndr.)

crăpăturile, ne-am aşezat într-un loc drept şi ne-am schimbat pe sub haine. Piatra, lacomă de soare, ne-a încălzit imediat prosoapele întinse. Carlo a fost primul care şi-a pus costumul de baie şi a sărit în mare stropind spectaculos. Odată întors la suprafaţă, a urlat prelung. Apa era rece ca gheaţa, ne-a avertizat, scuturând din cap ca să-şi îndepărteze părul ud de pe frunte. Sonia s-a aşezat, în schimb, pe margine şi a băgat în apă doar picioarele.

— Intrăm şi noi?

— Fumez o ţigară mai întâi, a răspuns Pietro. Mă încălzesc puţin, ştii cum e.

Atitudinea solemnă cu care şi-a aprins ţigara, în timp ce-şi strângea genunchii şi privea sceptic marea, m-a făcut să mă gândesc că greşisem să-l aduc acolo. Atâta corvoadă pentru ce? Dar el m-a liniştit imediat mângâindu-mi picioarele bronzate (m-a numit prinţesa lui cherokee) şi spunându-mi că locul era frumos. Apoi a privit din nou marea strângând din ochi din cauza soarelui.

— Uite cum se joacă *ăia* doi, a spus.

Sonia intrase în apă şi scotea strigăte vesele în timp ce Carlo, rechinul alb, o urmărea stropind şi agitând apa în jurul ei.

— Par fericiţi.

— Îţi spun eu, Heddi, n-o să ţină.

— De unde ştii dacă o relaţie o să dureze sau nu?

— Noi doi> baby. *Ă*sta e punctul meu de reper.

Într-un final, comparaţia o făcuse el şi era strivitoare. Am scos aparatul meu Minolta şi am focalizat pe cristalele de sare, resturi ale unui anotimp mai vijelios, care urmau denivelările negre până la mare. L-am fotografiat pe Pietro care, văzut din profil şi cu ţigara între buze, era întruchiparea acelui Mariboro Man din campaniile publicitare. Avea un chip cu care nu reuşeam nicidecum să mă obişnuiesc. Dar, în timp ce-l priveam, s-a strecurat în suflet o îndoială. Folosise un ton autoritar şi dispreţuitor care nu-i era propriu – *n-o să ţină* – şi care acum, îmbinat cu atitudinea gravă de fumător, m-a tulburat.

Sonia s-a apropiat respirând din greu:

— E foarte rece, dar frumoasă şi curată.

Îi picura apă din cele două cozi lungi împletite şi s-a întins delicat pe prosop, iar în scurt timp a urmat-o şi Carlo, care s-a lungit ca o pleaşcă lângă ea. I-am strigat. îndată ce s-au întors, le-am făcut o fotografie în care se citea pe chipurile lor surprinderea şi bucuria faptului că prinsesem momentul. Sonia s-a întins din nou pe spate şi s-a lăsat gâdilată cu bucurie de Carlo, care a început să exagereze. Cu siguranţă, Pietro se înşela în ceea ce-i privea.

— Hei, voi ce mai aşteptaţi? ne-a îndemnat Carlo. Ce, vă e teamă că o să vă fie frig? Dacă nu e rece, nu e prima baie din sezon.

— Ar putea să fie şi ultima, la bafta mea, a murmurat Pietro, strivind ţigara pe piatră. Cenuşă din cenuşă, ţărână din ţărână[38].

L-am privit perplexă. Ce voia să spună cu *Ultima baie*?

— Ce să-i faci, la Vallesaccarda nu avem mare, a spus şi, parcă pentru a se scuza, m-a sărutat aproape transpus, într-un loc aproape public, în spatele unui cuplu aproape – dar deloc – ca noi.

— Ce, n-o să faci baie mai târziu, în Grecia? l-am întrebat.

— Ba da. Sunt convins.

Pentru el, aprobarea alor lui era ca şi primită.

Am sărit în picioare de fericire. Grecia chiar că ar fi justificat o despărţire de trei lungi săptămâni, ar fi fost remediul pentru tot. Piatra neagră mi-a ars picioarele în timp ce-l trăgeam pe Pietro spre mare. i

— Apa e fantastică… dacă nu aveţi probleme cu inima! a strigat!

---

38 Trimitere la locuțiunea latină „Memento, homo, qvia pulvis es, et in pulverem reverteris“, care se traduce prin „Amintește-ți că țărână ești și în țărână te vei întoarce“. Expresia este folosită în Biserica Romano-Catolică în Miercurea Cenușii, prima zi a Postului Paștelui, când preotul o rostește atunci când presară câteva fire de cenușă pe capul credincioșilor, (n.tr.)

Carlo în urma noastră.

Eu chiar aveam probleme cu inima, dar, dacă exista vreun leac, nu-l voiam. Am procedat cum o făcuse şi Sonia, m-am aşezat pe marginea stâncii şi mi-am înmuiat picioarele, albe şi străine, în apaz congelată, care era atât de rece încât a fost nevoie de tot curajul meu ca să intru cu totul.

— Atingi fundul? a întrebat Pietro de pe stâncă.

Doar am dat din cap: şocul termic îmi tăiase răsuflarea.

— Parcă ar fi Oceanul Arctic. Nu, mulţumesc, o să rămân aici. M-am scufundat sub apă şi am ieşit înapoi la suprafaţă lângă el.

— Mi se pare mai caldă acum.

— Nu insista, te rog. Nu intru în apă.

Pietro nu a mai spus nimic până nu m-am căţărat înapoi pe stâncă şi, în timp ce mă aşezam pe prosop, simţeam cum sângele mi se răspândeşte în vene ca o lavă fierbinte.

— Auzi, baby, a spus în şoaptă, atât de încet încât abia se auzea peste sunetul valurilor care loveau stânca, toată viaţa mea am trăit în mijlocul teritoriului. M-am născut la munte şi am trăit printre dealuri. Când eram mici, de vreo două ori, Gabriele şi cu mine, ne-am scăldat într-un pârâu. Atâta tot.

— Ce imagine frumoasă!

— Nu ai înţeles.

Vocea îi era atât de slabă faţă de zgomotul mării încât aproape că u trebuit să-i citesc pe buze când mi-a spus:

— Nu ştiu să înot, Heddi. Dacă sar în apă, mă duc la fund ca un pietroi.

După ce a plecat Pietro, am avut un vis. Am visat că eram în punctul cel mai înalt al insulei Ischia, un vârf de munte foarte înalt, aproape ascuţit, ca în desenele animate şi la fel de lipsit de riscuri. Priveliştea golfului mă învăluia, o eşarfă de mătase cu tuşe de soare mişcată de vânt. în larg se vedeau bărci şi, mai departe, insulele Capri şi

Procida.

Am ridicat aparatul foto ca să imortalizez toată frumuseţea aia într-un pătrat. Prin obiectiv, am văzut vulcanul. Cum de nu-l văzusem înainte? Poate că uitasem de existenţa lui. Am coborât aparatul şi am observat că la orizont fierbeau norii. Nu, nu erau nori. Vezuviul erupea cu nori gri care, încet-încet, ştergeau cerul, într-un mod brut, ca o gumă murdară de plumb care pătează, rupe şi distruge o capodoperă.

Mi-am dat seama că mă aflu într-un loc mult prea expus. Trebuia neapărat să cobor, dar picioarele nu se mişcau. Nu puteam decât să găsesc explicaţii pentru blocajul meu: mă aflam într-un loc sigur, mi-am spus, pe o insulă aflată de partea cealaltă a golfului, cu un aparat foto drept scut în faţa realităţii. însă în adâncul sufletului ştiam că să rămân acolo nemişcată era cel mai rău lucru pe care-l puteam face şi că să urmăresc în continuare acel măcel nu era nicio decizie sigură, nici bună, nici logică, ci una dictată de o lipsă de voinţă. Pentru că acel gest al vulcanului, crud, dar de o frumuseţe inegalabilă, era un spectacol pe care ochii mei voiau să-l vadă cu orice preţ, iar eu nu puteam să spun nu.

De la: heddiæ©yahoo˙com

Către: tectonictin˙it

Data: 12 aprilie

Dragă Pietro.

Nu am şters cuvintele tale. Din contră, le-am citit şi recitit: m-au emoţionat, derutat, mi-au trezit curiozitatea. Acum, dacă vrei, îţi voi spune şi eu o poveste…

Vrei să ştii cu adevărat de ce am venit în Noua Zeelandă? Din cauza ta, din cauza acelui telefon. Semnalul era foarte prost şi vocea ta suna metalic, aproape ca de robot, când îmi spuneai acele lucruri de negândit, de nesuportat, de coşmar. Nu mai ţin minte ce ţi-am răspuns, te-am implorat? Nu, nu vreau să ştiu.

După asta am simţit că mor. *Voiam* să mor: nu să-mi iau viaţa, ci să dispar în neant ca să nu mai am un trup supus suferinţei fizice. Durerea din vintre era sfâşietoare,

mi-a venit ciclul de două ori într-o lună, mi-au apărut două herpesuri la gură. Lacrimile ardeau şi nu secau niciodată. Din contră, au săpat şanţuri prin care să se scurgă toate cele pe care nu le vărsasem ani de zile din cauză de prea multă fericire.

De teamă că voi muri de foame şi de sete, într-o zi, tatăl meu mi-a bătut la uşă şi mi-a adus un frappé cum îmi făcea când eram mică, un „tiger milk", lapte de tigru îi spunea. L-am gustat numai ca să nu-l întristez. Nu am vrut să-ţi spun mai devreme, dar el nici nu mai vrea să audă de tine.

Îmi era ruşine de starea în care mă aflam, iar compasiunea familiei şi a vechilor mei prieteni nu-mi făcea decât rău. Aşa că am făcut ceea ce am ştiut întotdeauna să fac: bagajele. Am Scut o listă de trei locuri în care puteam să fug – departe de tine, dar şi de mine însămi. Pe primele două locuri se aflau Coreea şi Japonia, pentru oportunităţile de muncă pe care le-aş fi putut avea, pentru că sunt vorbitor nativ de limba engleză. Pe locul al treilea era Noua Zeelandă (nu cred că ştii că fratele Snezanei, Ivan, se mutase la Auckland cu ceva vreme în urmă). De data asta n-am avut nevoie de sfaturi ca să şterg de pe listă primele două locuri şi să fac alegerea mai puţin logică.

În afară de Ivan, nu ştiam pe nimeni aici. Era mai bine aşa, în felul ăsta nu eram obligată să vorbesc despre mine şi despre ceea ce era doar o mică dramă personală, în lumea asta vastă. în afară de asta, orice cuvânt era un efort: îmi folosisem ultimele forţe pentru a suporta zborul interminabil, a ajunge acasă la Ivan şi a-mi pune valiza într-un colţ. Din acel moment, am lăsat ca lucrurile să mi se întâmple, fără să opun nici cea mai mică rezistenţă. Şi uite aşa se făcea că, după două zile, mă aflam în Insula de Nord cu trei absolut necunoscuţi (doar unul dintre ei era prieten cu Ivan) care programaseră o călătorie desăvârşită cu bungee jumping, rafting, căţărări cu corzi şi carabine. Pe lângă ei, mă simţeam complet neîndemânatică, dar nu erau doar nişte înnebuniţi de sporturi extreme, ci

instructori, aşa că erau obişnuiţi cu oameni nepricepuţi şi lipsiţi de încredere. M-au făcut să mă implic în toate activităţile lor nebuneşti şi m-au învăţat, ce să vezi, tehnici de supravieţuire în natură. Cum să-ţi usuci hainele noaptea în sacul de dormit. Cum să găteşti o masă completă şi hrănitoare, într-o singură ceaşcă din aluminiu, pe o butelie de gaz. Am aflat că trekkingul îţi face poftă de mâncare, şi încă multă, şi că trupul vrea să trăiască, chiar dacă sufletul nu vrea. A fost începutul unei pasiuni pentru camping şi pentru natura sălbatică, pe care le-am transmis-o şi alor mei şi fratelui meu când au venit, mai târziu, să mă vadă (fratele meu a fost deja de două ori, a doua oară cu iubita lui, o fată din Trieste). Ăla a fost şi momentul în care am început să redescopăr micile plăceri ale vieţii – sau, mai bine zis, micile satisfacţii. Le voi fi mereu recunoscătoare acelor tre nebuni.

Nici nu ştiu de ce-ţi vorbesc aşa de liber la ora asta din noapte Poate pentru că mi se pare că vorbesc cu tine aşa cum o făceam pe vremuri. Dar îmi dau seama că eşti în cealaltă parte a lumii, iar eu chiar într-o altă emisferă, în alt anotimp.

E noapte şi la tine când citeşti rândurile astea? Gabriele e acolo cu tine? Mi-ar plăcea să mai vorbesc cu el. Am pierdut legătura aproape cu toţi. Singurul cu care am mai vorbit în toţi anii ăştia este, Luca, la puţină vreme după ce a murit mama lui. Aş putea să-i scriu, acum, să dau un semn; nu ştiu de ce nu o fac.

h.

15

În dimineaţa aceea, când autobuzul a oprit cu o pufăituri de uşurare la Trevico, Pietro mă aştepta cu mâinile adâncite în buzunare şi un zâmbet prost ascuns. Amândoi eram incapabili să vorbim şi n-am făcut decât să ne îndreptăm către maşină, ţinându-ne de mână, un singur pumn strâns ca să ne mărginim emoţiile. îl priveam pe ascuns când mergea cu geanta mea mare de umăr; îmi era foarte greu să-mi iau privirea de la el, dar când am reuşit, în sfârşit, am simţit cum privirea lui hoaţă mă sfredelea.

— Urcă, baby. Azi îţi arăt tot.

Îmi aminţeam maşina aia, a cărei portieră mi-o ţinea acum deschisă, era maşina albă pe care o luase în locul tractorului în ziua cu potopul universal. îndată ce a pornit motorul, am întins mâna ca să-l mângâi pe ceafa, unde era aproape transpirat. Am urmat faldurile drumului până am ieşit într-o autostradă.

— Nu-mi amintesc drumul ăsta.

A spus doar:

— Eh, sigur că nu.

Mai în faţă era o fabrică. Am ieşit de pe autostradă şi am mers spre parcare în umbra a doua sau trei hornuri. A oprit motorul. Nu era absolut nimeni, doar buruieni care străpungeau cimentul. Mi-a explicat că, pe vremuri, în fabrica aia se făcea oţel; oferise multe locuri de muncă, dar fusese abandonată de multă vreme.

Am coborât din maşină şi am pornit pe o cărare flancată de iarbă uscată care-mi zgâria gleznele. Am ajuns într-o pădurice unde Pietro s-a oprit şi mi-a luat chipul în palme de parcă ar fi fost un pocal din care să bea. M-a sărutat delicat, cu răbdarea plină de speranţă a unui prim sărut clasic, care între noi nu avusese loc niciodată. Cât de dulce era să fim, în sfârşit, singuri. în acea umbră dantelată, mirosul de brad s-a amestecat cu aftershave-ul lui, reţeaua de ramuri cu părul lui creţ şi întunecat.

— Tu eşti aerul pe care-l respir, mi-a şoptit. Eşti apa pe care o beau.

M-a luat de mână şi m-a dus într-o poiană. Cicadele[39] erau agitate, din cauza căldurii; din când în când, o pasăre emitea un strigăt de ajutor. De săptămâni întregi nu mai ieşisem din străduţele înguste din Napoli, aşa că nu mă deranja nici soarele nefiltrat, nici faptul că acea fâşie de pământ ars care se dădea drept natură se afla lângă o fabrică în paragină.

— Ai grijă la vipere.

M-am blocat puţin şi am privit în urmă, spre marele

39 Insectă cu corpul scurt și gros și capul mare, terminat printr-o proeminență ascuțită. Masculii emit un țârâit strident și monoton (n.tr.)

amuzament al lui Pietro.

— Stai liniştită, te apăr eu. Cunosc fiecare piatră, fiecare smoc de iarbă de aici.

Mi-a explicat că acolo venea pentru cercetările lui. Săpa, observa, măsura, apoi se aşeza, îşi aprindea o ţigară şi nota datele pe o hartă.

— Sub pomul ăla, în mod special, e o umbră foarte bună. Vino.

Sub „copacul bun" am uitat de vipere şi m-am lăsat cuprinsă de entuziasmul lui Pietro. în timp ce-mi vorbea despre acviferele poroase din munţi Apenini, îi studiam chipul auriu, ochii vii şi părul decolorat, aşa cum apărea într-o fotografie de când era copil şi pe care mi-o făcuse cadou. Văzându-l într-o formă atât de bună, m-am simţit electrizată. Am spus:

— Ce bine că munca nu a fost un chin.

— Eh, poate că puţin, da, dar îmi place să stau în natură – singur, departe de terenurile noastre, de părinţii mei. Aici mă simt precum Tarzan.

A bătut cu pumnul în piept.

— Mă gândesc să fac lucrarea de diplomă în hidrogeologie.

— Dar tu eşti pasionat de petrol. Sau ţi-ai schimbat părerea?

— Absolut. Dar pot oricând să intru în domeniu. Cine zice că într-o zi n-o să devin următorul JR? a spus zâmbind. Dar, spre deosebire de voi, lingviştii, noi, ca să pregătim lucrarea, trebuie să mergem pe teren, să ne murdărim pe mâini. Dacă aş face lucrarea despre petrol, cine ştie unde ar trebui să merg ca s-o pregătesc. însă dacă o fac în hidrogeologie, pot foarte bine să fac toate cercetările aici, în Vallesaccarda şi împrejurimi.

Am început să zgârii pământul cu o pietricică. Cum era posibil ca o lucrare de diplomă în hidrogeologie să ducă la o carieră în domeniul petrolier; apa să se transforme în benzină? Sau un orăşel pierdut în zona Irpinia să fie o trambulină de lansare către lumea vastă care ne aştepta? Zgâriam şi zgâriam, dar tot ilogic mi se

părea, ca o complicată problemă de matematică.

— Problema este că nu mai pot să stau fără tine, Pietro. înnebunesc.

— Şi crezi că ęu nu?

A spus că-i lipseam de dimineaţă, când mama lui îl trezea urlându-i numele, şi până seara, când se prăbuşea în pat, rupt de oboseală. De câteva ori găsise pe haine un fir de păr de-al meu şi-l păstrase între paginile unei cărţi sau într-un pachet gol de ţigări. Şi în timp ce-mi spunea toate astea mi-am dat seama că această mărturisire îl costa ceva din demnitate.

— Iată de ce vreau să fac lucrarea cât mai repede. După aceea mai trebuie doar să văd cum naibii rezolv cu serviciul militar.

Vestea asta a avut puterea unei palme care m-a făcut să cad pe spate în iarba casantă. Mai mult ca niciodată, serviciul militar mi s-a părut ceva criminal, o invenţie al cărei unic scop era suferinţa umană. Dacă era atât de dureros să fim despărţiţi câteva săptămâni, cum ar fi fost un an? Trebuia găsită o soluţie. Neapărat.

Am dezbătut multă vreme; Pietro a fumat chiar două ţigări. Ami luat în considerare cele mai aberante idei. Să depună actele pentru paşaport şi să fugim înainte să-l cheme la încorporare. Să pretindă că este gay şi astfel neadecvat. Să se prefacă bolnav, eventual cu of afecţiune psihică. Astfel, o vreme, psihoza maniaco-depresivă a părut soluţia tuturor problemelor noastre. Dar nu ne-a luat mult să; ne dăm seama că toate acele soluţii ar fi avut consecinţe foarte grave asupra oportunităţilor viitoare de muncă, chiar consecinţe legale. Amândoi eram incurabil de corecţi şi trist de sănătoşi, la trup şi la minte.

— Sau fac serviciul civil.

— Şi aşa ce eviţi? am obiectat. Din contră, îţi prelungeşti chinul.

— OK, dar… a răspuns Pietro deloc abătut. Dar ai putea să vii să mă vizitezi mai uşor decât în cazarmă. Aş putea să cer să fiu repartizat într-un loc aproape de tine, eventual pe lângă Napoli, şi astfel ar trebui să facem doar

un drum scurt cu maşina sau cu trenul ca să ne vedem în fiecare weekend.

Spusese dintr-o răsuflare un raţionament care nu avea nicio hibă. Deci nu era prima dată când se gândise la asta, chiar în cele mai mici detalii. Cred că tocmai acea premeditare, acea planificare secretă m-a durut mai tare decât propunerea în sine. Cu aceeaşi determinare veselă, mi-a spus că între timp am fi putut să ne organizăm cum trebuie: CV, bilete de avion, căutare de loc de muncă şi tot aşa.

— În felul ăsta, jur, în ziua în care am încheiat, le zic *sayonara*, *goodbye*, lua-v-ar naiba!

Am reînceput să fac acele raţionamente în timp ce zgâriam pământul. Nu aveam putere şi mi se uscase gura; aveam senzaţia că pot să gust uscăciunea acelui pământ vast care ne făcea să nu fim altceva decât două punctuleţe într-o poiană. Pietro mi-a dat părul după urechi, m-a sărutat, a murmurat *baby*, *baby* şi a început să cânte, puţin jenat, un vers din *Wild Horses*.

Avea dreptate. Nimic nu ne putea despărţi: nici caii nărăvaşi, nici chiar timpul. Ce era pentru noi un an şi jumătate? Nimic. Am simţit mâna lui pe sub rochie, o ramură de viţă-de-vie care-mi strângea coapsa goală. Am spus:

— Atunci ce aştepţi?

— Vrei să spui, aici?

— Nu e nimeni.

— Nu se poate… viperele.

M-a tras în picioare.

— Vino.

Ne-am întors la maşina parcată la graniţa dintre un ţinut sălbatic şi aşa-zisa civilizaţie. Am făcut dragoste pe scaunul pasagerului. Gâfâitul nostru şi scârţâitul scaunului erau atenuate de vuietul autostrăzii. Ne era puţin frică. Frică să nu fim văzuţi, poate de vreun şomer amărât care venise într-o plimbare deprimantă la fostul lui loc de muncă. Frică să nu murdărim maşina părinţilor. Frică să nu spargem ceva. Dar nu am încetat să ne iubim, încolăciţi

unul de altul, în spaţiul ~~a~~la îngust şi plin de margini. Din contră, frica n-a făcut decât să mărească plăcerea: deşi eram adulţi, trăiam un moment de disperare adolescentină pe care în curând n-am mai fi avut de ce – sau cum – să-l trăim.

Pietro a condus în sus şi în jos pe dealuri, pe care probabil că le-aş fi recunoscut dacă nu s-ar fi schimbat tableta de culori – nu mai erau tonuri de verde, ci culori palide şi tonuri de pământ, ale câmpurilor arse de soare şi bătute de vânt. Avea o ţintă precisă. A oprit cu naturaleţe lângă un smochin, probabil un alt copac bun pe care-l ştia el, şi m-a aşezat în umbra lui corpolentă. De acolo se vedea o panoramă frumoasă a câmpurilor înconjurătoare.

Pietro se organizase. Băgase în rucsac două sandviciuri, probabil ştiind că nu am fi reuşit să ajungem la părinţii lui până la ora prânzului. Mi-a întins unul înainte să deschidă o sticlă de vin de casă. Spunea mereu că vinul bun era ~~a~~la roşu (care face sângele bun), dar a recunoscut că, pe căldura aia, numai vinul alb se putea bea. Era, într-adevăr, un vin uşor şi alături de gustul picant al salamului şi de pâinea tare căpăta aromă de fructe mucegăite şi de lemn.

— Pământul ăsta, mi-a spus, aparţine familiei mele.

Mi-am plimbat privirea de-a lungul câmpurilor (cu grâu, bănuiam), dar nu-mi dădeam seama unde erau limitele cadrului. Şi asta nu era tot, a continuat. Mai era o bucată mare de pământ la jumătate de oră distanţă de mers cu maşina şi terenurile din Puglia, o livadă de măslini, o vie, o păşune aproape de casă… Aşadar, m-am gândit, proprietăţile de familie erau cu adevărat o adunătură de terenuri, dar de ce simţea nevoia să mi le înşiruiască pe toate? Mi s-a părut că înţeleg abia când Pietro mi-a spus că unul era pe numele lui.

— Geolog, bucătar şi proprietar de pământ, am glumit eu, dar el a rămas serios.

Odată licenţiat, mi-a spus, inclusiv pământul la care ne uitam noi, avea să fie trecut pe numele lui. într-o zi sau alta, toate proprietăţile familiei aveau să fie ale lui.

— De ce, Gabriele nu se pune?

— Stai tu liniştită, lui Gabriele o să-i dea un ditamai teancul de bani dacă şi când va hotărî să-şi ia diploma de licenţă. Dar el nu vrea să aibă nimic de-a face cu pământul.

În ce-l privea pe Vittorio, el renunţase la tot cu ani în urmă, când îşi luase tălpăşiţa.

Am rămas acolo să privim grâul şi să muşcăm din pâinea pe care o adusese. Am început să analizez ideea, pentru mine nouă şi necunoscută, de moştenire, încercând să înţeleg cum era gândită împărţirea bunurilor între cei trei copii. Unul urma să primească un teanc de bani, unul nimic şi unul *un loc*.

— Şi ce o să faci cu tot pământul ăsta?

— Păi, dacă ştii să-l valorifici, produce chiar mult. Dar, în mod evident, nu am nici cel mai mic motiv să o fac. Nici nu se pune problema.

A luat o gură de vin şi o muşcătură din sandvici.

— Ai idee cât valorează, cu totul, pământurile astea? Sute de milioane de lire, poate un miliard.

— Fă-mă să înţeleg, asta înseamnă că ai tăi sunt bogaţi?

— Pe hârtie, da. Dar în mintea lor sunt la fel de săraci ca în ziua în care au venit pe lume. Sapă grădina, fac pastele în casă. Nimic nu trebuie irosit. Hainele vechi nu le aruncă, le peticesc şi le poartă până când devin nişte zdrenţe.

Spusese toate astea cu dispreţ, dar apoi mi-a zâmbit cu subînţeles.

— Ştii ce o să fac cu pământul?

— Nu, ce?

— Îl vând.

Am privit parcelele cultivate care urcau şi coborau neobosite şi fără margini, ca o plapumă peste un uriaş adormit.

— Şi ai tăi n-o să spună nimic?

— Ce să zică?

Pietro susţinea că acel pământ nu-l luaseră pentru ei, ci pentru copii, ca să le asigure un trai. Vremurile se

schimbaseră; acum existau multe alte moduri de a-ţi câştiga traiul, pe lângă munca pământului.

— Altfel, de ce-şi imaginează ei că studiem eu şi Gabriele?

— Dintr-un moft, am spus sec în timp ce-i întindeam ce mai rămăsese din sandviciul meu. Era prea cald ca să mai pot mânca.

— E mâncare de săraci, ştiu… într-o zi o să-mi permit să te scot la masă ori de câte ori o să vrei. Te duc să bei rosso de Montepulciano[40], să mănânci friptură de struţ şi caviar – şi ce naiba mai e? O să am grijă să nu-ţi lipsească nimic.

— Nu vreau struţ şi caviar. Te vreau doar pe tine.

Banii nu mă impresionaseră niciodată. De când eram copil, purtasem cu mândrie hainele decolorate ale fratelui meu, mersesem fără probleme cu maşina noastră ruginită şi cu încălzirea stricată. Călătoriile, în Jamaica sau în Mexic, nu le făcusem cu rezervări la hotel, ci locuind la localnici, dormind pe saltele aruncate pe jos. Cu toate astea, faptul că descopeream că iubitul meu – un băiat din provincie, care avea pe numele lui cinci cămăşi şi un ciocan geologic – era, ce să vezi, un bărbat bogat şi mă eliberase de o greutate pe care o purtam pe umeri, fără să ştiu, încă din copilărie. Greutatea provizoratului: toate casele în care stătusem cu chirie şi toate şcolile noi, toate afacerile falimentate şi căsătoriile noi. Dar Pietro şi cu mine nu trebuia să suportăm greutatea dată de atâta libertate. Şi cu varza grasă în oală, şi cu slănina în pod. Da, a trebuit să recunosc, cu o doză de ruşine, că eram foarte fericită că apăruseră în peisaj banii ăia. Foarte fericită.

— Atunci înseamnă că îţi permiţi o călătorie în Grecia, am spus cu un zâmbet care nu ascundea nimic.

A zâmbit şi Pietro, descoperindu-şi dantura.

— Tatăl meu a fost deja de acord: oricum, n-o să fim singuri, ci cu părinţii tăi. Asta înseamnă că, mai devreme sau mai târziu, va ceda şi mama.

---

40 Vin nobil D.O.C. produs în regiunea Toscana, în zona orașului Siena (n.tr.)

Abia aşteptam. Aveam senzaţia că sunt atât de uşoară că aş putea să planez deasupra acelor câmpuri brăzdate de soare până în punctul lor cel mai îndepărtat, acolo unde acum degetul lui Pietro îmi arăta o clădire albă cu acoperişul din ţiglă. Mi-a spus că aia era biserica pe care o construise bunicul lui, împreună cu alţi localnici, folosindu-se doar de pietrele luate din râul din vale şi cărate la deal cu roabele şi cu mâinile goale.

— O să te duc acum acolo, a spus, în timp ce se ridica în picioare.

Pornind pe drumul cel mai puţin direct către Vallesaccarda, am desenat toată după-amiaza cu maşina un desen incert pe dealuri. Din când în când, îl rugam să oprească maşina ca să pot fotografia spicele de grâu ce păreau făclii aprinse în soarele amurgului. Pietro m-a dus în orăşelul unde, adolescent fiind, îşi făcuse prieteni nepotriviţi. Mi-a arătat câmpul pe care, cu mulţi ani în urmă, Gabriele aruncase cu un bulgăre în el. Zăpada se topise puţin în interiorul acelei sfere compacte de zăpadă, prin urmare, la impactul cu tâmpla lui, s-a transformat într-o bucată de gheaţă – dar Gabriele fusese cel care plânsese la vederea sângelui fratelui său care păta zăpada, aşa cum vinul roşu oferă botezul feţei de masă la prânzul de duminică. Mi-a arătat un sat rahitic în vârful unui munte, un loc care aducea atât de mult ghinion că nici nu puteai să-i pronunţi numele. Dacă locuitorii din zonă îi auzeau numele, se descătuşau într-o avalanşă de atingeri în părţile intime şi semne ce mimau coarnele[41]. Mi-a explicat că, dacă mergi acolo, sunetul paşilor răsună pe străzile pustii ca un tic-tac neaşteptat care face să apară în uşile caselor femei bătrâne şi tăcute, aşa cum ploaia scoate la suprafaţă râmele.

Dar apoi, în sfârşit, Pietro a luat mâna de pe schimbătorul de viteze ca să salute un domn în vârstă şi am recunoscut locul în care ne aflam: drumul la deal care ducea în centrul oraşului Vallesaccarda. Mi s-a pus un nod

41 Serie de gesturi ritualice, care au ca scop alungarea ghinionului (precum bătutul în lemn sau scuipatul în sân) (n.tr.)

în gât. Nu eram deloc pregătită să mă întâlnesc cu mama lui; nici nu mă gândisem la ce aveam să-i spun sau la cum aveam să mă comport. Singurul lucru pe care-l făcusem ca să mă pregătesc pentru această întâlnire fusese să-i cumpăr un cadou: o eşarfă de mătase de culoarea untului cu nuanţe de maro, delicată ca aripa unui fluture, pe care-o cumpărasem dintr-un magazin de pe strada Roma. Pietro îmi sugerase să i-l dau cu dezinvoltură, ca să nu se jeneze. Dar acum mi se părea absurd să-i fac cadou ceva ce ştiam că nu ar fi purtat niciodată.

Pietro, care-mi citea atât de bine gândurile, mi-a aşezat o mână liniştitoare pe coapsă.

— Nu te speria, nu mergem acasă. Nu încă. Aş vrea să te duc la barul din Piaţa Centrală. Ai chef?

Am făcut un semn generic că da.

— Adevărul este, a spus în timp ce parca maşina, că abia aştept să mă arăt acolo cu tine în rochia asta care-ţi vine atât de bine, frumoasă şi bronzată, ca să vadă, încă o dată, cât sunt ei de amărâţi. Să moară toţi pe loc de invidie.

Pietro a făcut un semn din cap unui bărbat mic şi îndesat din faţa barului. Un cod secret care ne-a permis accesul în interiorul întunecat al localului. Am simţit în spatele meu privirea transpirată a bărbatului care mă studia cu aprobare, în timp ce Pietro comanda, în dialect, două cafele, strângând mâna barmanului. De jur împrejur, bărbaţi aplecaţi deasupra meselor, strânşi unii lângă ceilalţi parcă formând grămezi de rugby, fumau, beau, jucau *scopa*[42]. în afară de Fecioara Maria, eram singura femeie din încăpere. în timp ce beam cafeaua, ochi negri străpungeau vălul de fum ca să mă mângâie, fără să facă niciun efort de a privi în altă parte, fără niciun strop de prefăcută galanterie, fără niciun comentariu. Acei bărbaţi nu doar că mă voiau pe mine, voiau să fie în locul lui. Am fost cu atât mai conştientă de hăul care-l separa de ceilalţi

42 Joc de cărți tradițional în Italia» care se joacă cu un pachet de 40 de cărți standard italienești, de către doi sau patru jucători, în pereche (n.tr.)

locuitori ai oraşului. Din punct de vedere psihologic, filosofic, intelectual, din toate punctele de vedere, Pietro nu aparţinea acelei lumi. Nici nu se născuse acolo.

Era evident, după expresia de pe chipul lui, că obţinusem efectul dorit şi i-am împărtăşit satisfacţia. în timp ce lăsa ceaşca pe bar, mi-a spus:

— Se face târziu. Ar fi cazul să ne mişcăm.

— Deja?

Locul era o groapă cu lupi, dar, chiar şi aşa, am fost dezamăgită.

— Altfel mama o să înceapă să creadă că am fugit la Las Vegas ca să ne căsătorim.

Să ne căsătorim? Ai lui încă nu ştiau nici că locuim împreună.

16

În maşină, în faţa casei lui Pietro, am încercat să păstrez acea senzaţie de suflet uşor pe care ziua petrecută împreună mi-o dăduse. Dar era lichidă precum o promisiune spirituală la ieşirea din biserică şi se scurgea cu fiecare pas pe care-l făceam spre uşă, până când, odată ajunsă în prag, nu mai rămăsese nimic.

— Gabriel, am spus.

Era acolo, în pragul uşii, de parcă s-ar fi teleportat în acel loc uitat de lume şi mi-a venit să-i sar în braţe ca semn de recunoştinţă.

— Bună, Gabrie, a spus Pietro în timp ce intra, cu o voce la fel de plată ca a televizorului care se auzea în casă. Unde-i mama?

Ea s-a materializat din întunericul holului ştergându-şi mâinile cu şorţul. Am pupat-o pe obraji.

— Bună seara, doamnă.

Numele ei de botez era Lidia.

— A întârziat autobuzul?

Din fericire, Pietro a răspuns în locul meu:

— Mamă, după ce am luat-o pe ea, a trebuit să mai rezolv nişte lucruri.

A trebuit să-mi înăbuş un zâmbet gândindu-mă la lucrurile pe care le rezolvasem împreună pe scaunul

pasagerului din maşina lor: sub rochie încă păstram cu gelozie durerile acelor momente.

Când tatăl l-a chemat *pe* Pietro afară, am cotrobăit în geantă după eşarfa. A luat-o cu mişcări lente şi a mormăit:

— Ce e asta, pentru cap?

Gabriele şi-a dat ochii peste cap. Am încercat să-mi amintesc că era doar deprimată. Pe fereastră l-am văzut pe Pietro care manevra tractorul ca să-l parcheze în hangar. Huruitului bestiei i s-a alăturat mârâitul unui câine, care purta un palton vechi maro, ca un eremit. Era mai mult ca sigur Geremia, câinele care nu era, de fapt, un câine adevărat.

Când m-am întors, am constatat că mă lăsaseră singură în bucătărie. M-am simţit pierdută, incapabilă să mă mai bucur de singurătate. Nu ştiam ce să fac, dacă să-l aştept pe Pietro sau să mă duc după Gabriele care se ascunsese în cea mai întunecoasă încăpere a casei. îi vedeam profilul, sever şi rafinat în acelaşi timp, conturat de lumina televizorului. Era chiar acolo pe canapea, la câţiva paşi de mine, dar nu m-am dus.

În seara aia, la cină, totul a fost însă diferit, cu toate că televizorul era comandat să meargă. Soarele era o lumânare care nu voia să se stingă. Aproape că puteam spune că e cald. Dar cea mai evidentă diferenţă era chiar existenţa unei conversaţii – o dezbatere politică pornită de Gabriele.

— Cei care emigrează din Italia realizează foarte repede că restul lumii ne vede, de fapt, aşa, a spus cu vocea tunătoare şi chipul înflăcărat, uitând să mănânce din farfuria lui de paste spiralate fusilli. Suntem toţi italieni şi atât, nu au nicio importanţă nuanţele culturale pe care noi le dezbatem aici. Din câmpia Padana, sicilieni, sarzi. Ce naiba, suntem încă înainte de Risorgimento1?

— Gabrie, tu vorbeşti mereu de cultură, de istorie. Daz, cu ce ne priveşte? a răspuns Pietro. Există un singur

factor: *esord*[43][44]. Este doar o chesţiune economică. Cei din Nord nu vor să plătească taxele dacă le încasează hoţii de la Roma. Nimic mai mult.

— *1 ha vota în Svizzera aggio conosciuto nufriulano1*, a intervenit tatăl mestecând şi a adăugat ceva de genul: Nu am înţeles o iotă.

— Tată, probabil că nici el n-a înţeles o vorbă din dialectul tău, a spus Gabriele cu încetinitorul şi ridicând vocea cu exasperare, înainte de a i se adresa din nou lui Pietro: După cum bine ştii, nu sunt şovin, dar cum se poate accepta ca un secesionist dement precum Bossi[45]să devină chiar senator, să pretindă că este purtătorul de cuvânt al Nordului Italiei.

Mama s-a ridicat de la masă.

— Cine mai vrea nişte paste?

Era mai mult o acuză decât o ofertă, dar era şi breşa în conversaţie pe care o aşteptam ca să spun – mânată de obiceiul meu enervant de a ţine la corectitudine – că pastele erau foarte bune. Gabriele a dat la o parte polonicul întins, cu un gest de enervare, în timp ce Pietro şi tatăl, fără măcar să ridice privirea, au lăsat-o să le mai pună. Mama s-a încruntat când a văzut că farfuria mea era încă plină cu porţia imposibil de mare pe care mi-o pusese şi s-a aşezat la loc cu o grimasă de nerăbdare. Oare cât avea să mai dureze iniţierea asta?

— Etimologic vorbind, Padania este un cuvânt foarte recent, a reînceput Gabriele. Aş putea spune chiar inventat.

Am privit-o pe Lidia, cu basmaua pe cap, care mânca pastele fără plăcere, cu privirea fixă în farfurie, parcă încercând să-mi blocheze vorbăraia bărbaţilor. A tinerilor. Am urmărit-o cum îşi ştergea sosul de pe buze cu dosul

---

43 Procesul social, politic și administrativ care a avut ca rezultat final unificarea statelor din Peninsula Italiană într-o singură națiune, în anul 1870 (n.tr.)

44 Bani. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

45 Odată, in Elveția, am cunoscut un tip din Friuli. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

aspru al mâinii. Ceva din gestul ăla mi-a provocat un val de compasiune. Chiar eram pe cale să-i luăm mare parte din acel pământ pentru care îmbătrânise?

Am apropiat paharul meu, practic neatins, de Pietro, care mi-a făcut cu ochiul doar mie, banca lui de vin. îmi dădeam seama că nu mai are răbdare cu fratele lui, care etala o dezaprobare morală exprimată în vorba tipică din Posillipo[46] şi potenţată de alcool. Pietrd răspundea acum doar prin pufăituri şi propoziţii scurte într-un amestec de italiană şi dialect, poate din respect faţă de tată, care însă nu mai emisese nicio opinie şi se scobea în dinţi cu un deget.

Şi totuşi, ce frumos era să fii în casa aia când era şi Gabrielel Nu numai că împreună eram trei – tinerii erau mai numeroşi decât cei bătrâni –, dar Gabriele se comporta exact cum o făcea când era cu Madeleine şi cu ceilalţi prieteni ai lor arhitecţi în jurul mesei noastre strâmbe din strada De De-o. îmi plăcea cum se înflăcăra pentru o chesţiune politică ce ne privea prea puţin, cum scanda fiecare cuvânt şi devenea polemic. îmi plăcea că reuşea să scoată de la Pietro păreri pe care nu le mai auzisem, că-l determina să aleagă o direcţie şi să-i susţină cauza cu ardoare. Chiar şi cu înjurăturile, înăbuşite din bună creştere, Gabriele nu numai că umplea golul acelei case de ţară, ci îi şi scuipa în faţă. Şi de fiecare dată când îi întâlneam privirea mi se părea că văd acolo, condensat sub o presiune plăcută, un mic diamant, secretul nostru, acela că locuiam toţi împreună la Napoli.

M-am simţit şi mai încrezătoare atunci când, după cină, Pietro m-a scutit de încă o propunere jenantă de a spăla vasele făcându-mi încă una dintre propunerile lui tentante:

— Vrei să vii cu mine să-l cunoşti pe vărul meu Antonio?

Sufrageria mătuşii Gina, unde am luat loc pe o canapea moale, semăna cu un magazin de bomboniere, era

46 Cartier rezidențial din Napoli, integrat din punct de vedere administrativ în oraș în anul 1925 (n.tr.)

plină de bibelouri şi porţelanuri în formă de păstoriţe, mori de vânt şi găini, fiecare pe milieul lui. Pe măsuţa cu intarsii din faţa noastră, mătuşa a aşezat un platou cu diverse feluri de biscuiţi cu unt. în decorul ~~ş~~la plin de zorzoane, fiul ei Antonio, stând în picioare lângă şemineu, părea aproape un intrus, cu barba neîngrijita care-i creştea în smocuri, cămaşa descheiată şi primele semne de burtă. Era cam cu zece ani mai mare ca noi şi avea nişte ochi înconjuraţi de riduri chiar şi când nu râdea, care aveau o expresie mereu vag amuzată.

— Mănâncă, sunt buni, mi-a spus, şi apoi a adăugat fără măcar să întoarcă privirea: Mamă, poate că preferă o ciocolăţică.

Am încercat să mă opun, dar mama lui sărise deja în picioare şi pornise, târşâindu-şi papucii până la bucătărie. Imediat ce ea a plecat, mi-a spus:

— Ce bine, Eddie, că ai venit în Vallesaccarda. Nu mai suportam să-l aud pe ăsta cum se perpeleşte din iubire. Gemea ca un câine bătut.

I-a făcut cu ochiul lui Pietro şi a schimbat tonul vocii:

— Ştiu şi eu puţin cum e să ai o relaţie la distanţă. Odată, acum câţiva ani, aveam o iubită nemţoaică, Karin.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Eh, până la urmă nu… eu n-am…

Mătuşa Gina s-a întors cerându-şi scuze că nu mai are bomboane de ciocolată cu gianduia[47]. în câteva clipe, măsuţa s-a umplut de dulciuri în asemenea măsură că aproape că nu mai avea loc tava cu cafea. M-a întrebat cât zahăr voiam în cafea.

— Pentru ea, o linguriţă, mătuşă, şi nişte lapte, ca să nu fie prea acidă, a spus Pietro lăsând să se înţeleagă că intimitatea noastră era una cotidiană şi poate invitând-o să sape mai adânc.

M-am uitat la Antonio care sorbea din cafea cu cotul sprijinit de poliţa şemineului. Gesturile şi tonul pe care le folosea cu mama lui sugerau că nu este un intrus, ci mai degrabă adevăratul stăpân al casei. Drept dovadă, el, şi nu

47 Ciocolată specială care conține în jur de 30% pastă de alune (n. tr.)

mătuşa Gina, a fost cel care a început să-mi pună întrebări despre Wahington, D.C. Nu m-au deranjat întrebările. Nimic din mediul ăsta nu mă deranja: creaturile fantastice din porţelan care mă vegheau, ciocolata care mi se topea în gură, coapsa lui Pietro care se apăsa simţitor pe a mea. Mătuşa s-a aplecat în faţă ca să asculte toate locurile comune pe care le spuneam despre capitală, din când în când mărea ochii cu o uimire autentică sau îmi întindea cutia cu bomboane de ciocolată, dar fără să-mi spună că sunt prea slabă şi că trebuia să mă îngraş. într-un final, l-a felicitat pe Pietro pentru că-şi găsise „o fată foarte frumoasă şi chiar şi deşteaptă", dar, în loc să-mi facă plăcere, acel compliment m-a făcut să mă gândesc cu amărăciune că poate era ceva dezacordat din punct de vedere cultural – chiar greşit – în atitudinea Lidiei.

Antonio a lăsat ceaşca goală pe poliţă.

— Ia veniţi afară. Vreau să vă arăt ceva.

Întunericul cuprinsese deja satul: greierii zgâriau aerul proaspăt, stelele perforau cerul. Pentru că nu avea trotuar, strada părea un zid lung: aproape toate clădirile erau noi, probabil construite după cutremurul din ź80. Mai rămăseseră în picioare doar câteva case vechi, pe care le recunoşteai după tencuiala degradată, luminile stinse şi buruienile crescute în streşini. Antonio ne-a condus tocmai la o astfel de casă, un fel de depozit aflat la parterul clădirii. A scos lacătul şi a deschis larg uşile din lemn de parcă ar fi tras cortina unei scene întunecate.

Pietro a exclamat:

— Incredibil, deci ai luat-o până la urmă!

— E o frumuseţe, a spus vărul lui intrând în garaj.

— Motor turbo, caroserie albastru închis, cd player cu ecran frontal detaşabil.

— Nu mi-ai spus nimic. Şi încă nici nu te-ai apucat de teza de licenţă, ce noroc pe capul tău.

Cei doi bărbaţi au vorbit despre cai-putere şi de transmisie trecându-şi degetele peste acel break de parcă ar fi fost o maşină a timpului. Antonio a deschis uşile cu telecomanda, ridicând larg portbagajul ca să ne arate cât

era de spaţios şi acel gest foarte simplu mi-a trezit o amintire foarte îndepărtată, eu şi fratele meu călătorind în portbagajul break-ului nostru, cocoţaţi peste o grămadă de genţi. Ce bine se vedea de acolo, dinăuntru: asfaltul alb al autostrăzii care se lungea ca o dâră, maşinile mari care ne urmăreau, America depăşită cu greu. Oare unde avea să ne ducă de data aia mama? E posibil să fi fost vorba despre momentul în care ne-am mutat de la Boston la Washington, pentru că în dreapta noastră vedeam soarele apunând deasupra New York-ului, un cer portocaliu care se topea ca una dintre acele îngheţate pline de coloranţi şi conservanţi pe care nu aveam voie să le mâncăm. N-am simţit nicio părere de rău că nu ne-am oprit, niciun regret pentru că plecam de tot, doar plăcerea călătoriei.

Când ne-am întors acasă la părinţii lui Pietro, am aflat ce se întâmplase cu iubita nemţoaică a vărului. Totul se stricase, mi-a povestit şoptit, când Antonio o lăsase baltă la Hamburg ca să meargă să aibă grijă de tatăl lui bolnav şi, dintr-un motiv sau altul – starea psihică a mamei lui, examenele de la Facultatea de Drept, eventualitatea morţii tatălui –, nu se mai întorsese niciodată. Dar asta nu era tot. Antonio ascundea un secret întunecat, pe care nu-l ştia nimeni în afară de Pietro: între timp, în Germania, se născuse fata lui. Mergea să o viziteze pe ascuns, fără să ştie mama lui sau familia extinsă… o făcea din când în când, atunci când slujba şi circumstanţele îi permiteau să o facă. I-am promis lui Pietro că Dumnezeu mă va trăsni dacă aveam să-i spun vreo vorbă despre asta lui Antonio când avea să vină, peste două zile, să mă ia pentru a mă duce la Trevico.

În dimineaţa plecării, mi-am făcut bagajul cu o urmă de melancolie şi uşurare, care refuzau să se amestece într-un sentiment definit. Pietro a apărut în cameră şi s-a dus direct la biroul lui din copilărie, mâzgălit cu pix albastru, un mic muzeu dedicat pietrelor. A luat ceva, apoi a venit la mine.

— Dacă tot n-am apucat să căutăm împreună monede romane… poftim.

Mâna i s-a deschis şi a apărut o mică sculptură din metal închis la culoare. îi lipseau capul şi braţele, fapt care scotea şi mai tare în evidenţă pieptul plin, atletic. O bucată de stofa care-i cuprindea bus! tul era legată în jurul taliei şi aluneca între coapse. Picioarele erai musculoase, puţin desfăcute şi îndoite, sugerând actul de a alerga Poate participa la o întrecere sau fugea de ceva. Figurina era suficient de mică pentru a fi o jucărie, dar prea bine proporţională diril punct de vedere anatomic şi mult prea grea – cel mai probabil era făcută din plumb. Poate era reprezentarea unui zeu sau mai degrabă o efigie de pe un altar de familie, un semn care să amintească de o persoană dragă care nu mai era.

— Nu pot, Pietro. E prea preţioasă.

Dar între timp mi-o aşezase deja în mână; am simţit greutatea ei rece cum mi se afundă în palmă.

— E doar ceva gunoi din Antichitate, am găsit-o pe păşune. în plus, ce e al tău e şi al meu, nu? Asta dacă nu te răzgândeşti.

— Să mă răzgândesc apropo de ce?

— Să vrei să fii cu altul.

— Hai, Pietro. O să port asta cu mine în fiecare clipă în care vom fi despărţiţi. îţi jur.

După ce a ieşit din cameră, am aşezat sculptura pe pat. înainte să plec aveam să o pun în buzunar: din cauza unei vechi şi sănătoase temeri de hoţi, nu aveam încredere să ţin acea comoară în bagaj, ca să mi-o transporte până în Cartierul Spaniol.

Antonio a ajuns mai devreme, iar Pietro a profitat de ocazie ca să studieze maşina la lumina zilei. Dar trebuia să amâne o plimbare cu maşina pentru că vărul lui, care deja aşezase bagajul meu în portbagaj, se oprea toată ziua la Trevico unde avea o mică slujbă într-un birou de avocatură. Nu-mi mai rămânea de făcut decât turul de salutări. Tatăl nu era, dar Gabriele da. Din uşă, cu ceaşca de cafea în mână, a strigat de parcă ei i-ar fi putut păsa:

— Mamă! Pleacă Eddie.

Lidia a apărut pe mica terasă. M-am apropiat ca să-i

strâng mâinile încă umede de la treburile casnice şi am sărutat-o pe obrajii mereu roşii.

— Mulţumesc pentru tot, doamnă.

— Pentru nimic, a răspuns cu amărăciune.

L-am salutat pe Gabriele. A fost o salutare caldă, ca de obicei, apoi a intrat în casă. Maşina era deja pornită şi afuma găinile. Am urcat în dreapta lui Antonio. Pietro a băgat capul pe fereastra pasagerului pentru ca mai apoi, la câţiva paşi de mama lui, să mă sărute pe buze, un sărut grăbit, dar nu mai puţin extravagant.

— Drum bun, baby, a spus, apoi a adăugat cu voce tare, în timp ce noi mergeam în marşarier pe alee: Ne vedem acasă!

Într-o primă fază, nu am dat importanţă acelor cuvinte atât de naturale, chiar banale. *Ne vedem acasă*. Am reuşit să le asimilez doar după câteva momente. Acum, noi trei formam un triunghi făcut din priviri laser. Eu n-o pierdeam din ochi pe Lidia, cu masca ci obişnuită; pe când ea, de pe terasă, îl privea pe Pietro, care avea o mână peste gură, parcă vrând să-şi ia înapoi cuvintele; la rândul lui, el mă privea cu ochi mari şi muţi. Din maşina în mişcare, îl vedeam tot mai puţin: devenea tot mai mic sau aleea se lungea ca un elastic, atât de întins încât risca să plesnească dintr-un moment în altul. Era evident că Pietro nu o spusese intenţionat, că nu fusese un act de eroism. Oare mama lui auzise? în momentul ~~a~~ la, adevărul era gol şi crud şi la fel deveneau şi minciunile, şi subterfugiile de care abia atunci îmi dădeam seama şi era clar pentru toată lumea, mai puţin pentru Antonio, care nu îşi dăduse seama de nimic, fiind concentrat să privească în oglinda retrovizoare pentru a nu călca cocoşul.

Am văzut-o pe Lidia cum se întoarce spre uşă, cu spatele puţin încovoiat, trecându-şi mâinile peste şorţ, parcă pregătindu-se fără chef să reia treburile domestice. Poate că nu auzise, sau auzise, dar nu trăsese încă nicio concluzie. Puii erau toţi în viaţă. Roţile erau acum pe asfalt, iar Pietro a dispărut după colţ.

Mi-a revenit răsuflarea. Maşina break de familie a lui

Antonio era ca un glonţ enorm care aproape că umplea străzile din sat, dar cu toate astea aluneca uşor, de parcă ar fi fost unsă cu ulei şi fără niciun zgomot – geamurile erau închise, aerul condiţionat pornit, în felul ăsta, satul părea doar o iluzie.

— Silenţioasă, nu? m-a întrebat Antonio.

— Da, aşa este.

Dar oare ce era atât de rău, m-am gândit, dacă ieşise adevărul la suprafaţă? Că doar nu comisesem nicio infracţiune. Oricum, mai devreme sau mai târziu, Pietro i l-ar fi spus. Şi, mai devreme sau mai târziu, mama lui ar fi trebuit să ia act de prezenţa mea. Era vremea. Poate că, până la urmă, acel lapsus fusese un lucru bun. Prin acel moment de neatenţie, destinul voise să ne ajute, să ne determine să mişcăm lucrurile. Acum începeam să simt o răcoare plăcută, care nu se datora doar aerului condiţionat.

— Şi cu tot confortul.

— E foarte comodă.

Senzaţia nu a durat decât câteva secunde. M-a apucat o senzaţie de rău greu de definit şi mi-am pipăit buzunarul. Am tresărit. Lăsasem efigia romană pe cuvertura din camera lui Pietro. M-am simţit o mincinoasă, incapabilă să menţin şi cea mai banală promisiune de dragoste. Mi-am cerut scuze faţă de Antonio şi l-am rugat să ne întoarcem; el a consimţit cu un:

— Nicio problemă, *Fräulein*[48].

Ba chiar a părut încântat că poate să-mi arate o întoarcere în U cu servodirecţie.

Maşina era o şoaptă pe drumul de întoarcere, până când cauciucurile au început să agite pietrişul din faţa casei. Aleea se golise de oameni şi de găini. Am coborât din maşină şi m-am dus în grabă la uşă. Era deschisă: am intrat. Nu era nimeni în bucătărie. Am înaintat strigând:

— Pietro? Gabriele?

Televizorul trăncănea fără public. Am mers în continuare pe hol. încă nimeni. în momentul ~~o~~ la m-am

48 Domnișoară. în limba germană (n.tr.)

gândit să urc repede în cameră, să înşfac statueta şi să mă strecor afară. Ca o hoaţă. Măcar aşa m-aş fi ferit de Lidia şi aş fi evitat alte salutări, alte drame. Cu toate astea, îmi bubuia inima în piept de la primele trepte. M-am blocat dintr-odată când am auzit voci venind din demisol.

— Mamă, dar de ce trebuie să faci o dramă din asta? Nu mai suntem în 1962.

Era vocea lui Pietro, joasă şi tensionată.

— Ai dreptate, s-a auzit vocea ei, dar cu o forţă de care nu o suspectasem. Mergi, mergi! N-ai decât să te întorci la Napoli cu fetiţa aia. Urcă-te într-o barcă şi mergi în Grecia sau unde ai chef. Nu mă interesează. Eşti cel mai rău dintre fiii mei.

Am luat sculptura romană şi, clătinându-mă ca o molie orbită de lumină, am ieşit pe furiş. Nu mă văzuse nimeni.

De la: tectonictin˙it

Către: heddiæɞyahoo˙com

Data: 16 mai

Dragă Heddi.

Iar mă apuc să-ţi scriu fără să ştiu de unde să încep. După ce am citit e-mailul tău de trei, patru, cinci ori, am avut o mie de lucruri să-ţi spun, fragmente.

Nu-ţi ascund că şi azi încă mai construiesc castele în aer. Mă gândesc la mine. Şi mă gândesc la momentul în care o să mă satur şi n-o să mai suport ceea ce mă înconjoară. Atunci voi reuşi să fiu liber. Să plec fără ţintă, fără o limită de timp şi poate că atunci voi avea curajul să te sun şi să-ţi cer adresa şi poate voi veni la tine, chiar şi doar pentru o zi, ca să te mai privesc o dată în ochi, ca să-ţi mai aud o dată vocea…

Mi-aş dori să fiu băiatul care eram acum cinci ani. Sau măcar ceva asemănător. Dar descopăr că sunt un adult (încerc să mă conving de asta), nu am probleme economice, desigur, nu sunt Donald Trump, dar îmi lipseşte restul. încă visez să lucrez în domeniul meu. Am trimis CV-ul unei firme australiene, nu se ştie niciodată.

Din când în când, încerc să mă îndrăgostesc, dar în

scurt timp îmi dau seama că mă mint singur. Am citit Coelho, dar nu mi-a schimbat viaţa, am făcut uz de droguri, dar cu acelaşi rezultat. Atunci am început să mă adaptez situaţiei, încerc să mă conving că tot ce am făcut, toate acţiunile mele au fost dictate de voinţa mea, de dorinţa mea instantanee. Problema de fond este însă pierderea memoriei istorice: nu-mi amintesc ce-mi doream în momentul în care am acţionat, dar sunt sigur că-mi doream ceva. Acum nu mai. un încredere în niciun instinct, nici în cel care-mi spune să-mi dau demisia şi să mă urc într-un avion. Oare voi găsi curajul să o fac? Şi chiar dacă-l voi găsi, vei mai fi acolo?

Te îmbrăţişez.

P

17

i

Oare visam? Pietro şi cu mine călătoream împreună spre Atena? * Atena în Grecia şi nu Athens în Ohio? Feribotul se legăna făcând să i se reverse piscina sărată din aer liber, o mică mare pătrată. în jurul piscinei, norvegieni, spanioli şi nemţi, cu vârste în jur de douăzeci de ani, în papuci ortopedici Birkenstock şi cu bandane în culori pastel, beau şi cântau la chitară ca să se pregătească pentru noaptea lungă care ne aştepta. Asta era chiar mediul potrivit pentru Luca, m-am gândit, dacă aşa fusese atmosfera şi când traversase el Marea Adriatică. îmi doream ca eu şi Pietro să mimetizăm cu acea mulţime şi, cel puţin în aparenţă, reuşisem. La fel ca ei, aveam pielea aurie şi perne improvizate, adică rucsacurile noastre, deja pătate de motorina care acoperea puntea şi îngreunaţi de proviziile cumpărate din hipermarketul din portul din Brindisi: un salam, două baghete, apă şi vin. Şi la fel ca ei, amânam somnul bând vin roşu direct din sticlă şi vorbind în engleză cu colegii noştri de pat.

Cu toate astea, în ciuda faptului că pentru mine scena nu era una nouă, mi-am dat seama că noi doi împreună nu ne puteam integra cu adevărat în acel grup. Pentru ceilalţi, Grecia nu era decât o etapă dintr-un

itinerar, unul dintre multele noduri de pe o frânghie mult mai lungă şi bine asigurată pe care aveau să coboare până în Turcia, sau cel mult în Egipt, înainte să urce înapoi la ziua lungă a Nordului, la civilizaţie, la normalitate. După Grecia, noi aveam să ne întoarcem în ghemul de străzi care era Napoli, care pentru unii dintre ei era probabil un alt nod din Lumea a Treia, dar pentru noi era *acasă*. Şi de fiecare dată când un nou coleg de călătorie ne întreba cu dinţii lui albi: Sǫ, *where de you come from*?, simţeam faţă de oraş un amestec milenar de mândrie şi jenă care-mi strângea stomacul. Dar probabil că era şi din cauza mirosului puternic de ţiţei, a frigului şi a mării agitate şi tot mai negre.

Cu toate astea, entuziasmul meu dădea pe dinafară la fel ca apa din piscină, îmi venea să urc în cel mai înalt punct al navei şi să urlu în cele patru vânturi[49]. Entuziasm izvorât nu doar din faptul extraordinar că Pietro primise permisiunea să plece în plin sezon de recoltă. Şi nici pentru mica aventură care ne aştepta, pentru chipurile dragi pe care aveam să le revăd curând. Era entuziasmul unei persoane care este pe cale să primească o recunoaştere mult aşteptată. în câteva ore, tatăl meu matematician şi mama mea vitregă psihoterapeut ar fi avut ocazia să ne vadă pe noi doi împreună şi să facă ceea ce nimeni nu reuşise să facă – nici prietenii noştri şi cu atât mai puţin părinţii lui, dar nici măcar Pietro şi cu mine într-o noapte întreagă de jurăminte. Eram convinsă că ei doi ar fi fost în stare să identifice acel lucru care ne consuma, dar fără de care viaţa nu mai avea niciun sens şi ar fi ştiut să-i dea *un nume*. „Iubire" sau „Pasiune" era prea puţin. Şi cu acel nume, oricare ar fi fost el, legătura noastră avea să capete, în sfârşit, o formă concretă precum bazaltul, precum alexandritul, a unui diamant negru. Pentru că, altfel, cine ar fi putut spune că nu fusese totul doar un vis, o stea care se stinge imediat ce soarele iese din Marea Ionică.

---

49 Aluzie la gestul făcut de profetul Daniel pe mare. Cele patru vânturi pot reprezenta cele patru puncte cardinale sau patru fiare, (n.tr.)

Am ajuns la hotel înaintea alor mei, care urmau să aterizeze, să-şi recupereze bagajele şi să treacă prin vamă. în sfârşit, am putut să ne spălăm, Pietro a ieşit din baie cu părul ud, un prosop în jurul taliei şi pieptul gol brăzdat de razele de lumină ce intrau prin jaluzelele închise. Am fi putut foarte bine să facem dragoste, pentru că rezervasem o cameră doar pentru noi.

— Şi dacă vin ai tăi? Ne facem de rahat. Nu-mi permit să fiu şi cel mai rău fiu, şi cel mai rău ginere. J

Eram prea încântată de alegerea lui semantică pentru a mă lăsaabătută de gândul la mama lui, de care ne despărţeau două mări. în ce-i privea pe ai mei, Pietro nu avea de ce să-şi facă griji, cu atât maij mult cu cât şi-au anunţat venirea ciocănind temători la uşă.

Barbara m-a înghiţit într-o îmbrăţişare plină de cercei clincănitori, cârlionţi de culoarea chihlimbarului, paiete şi pistrui. Ne-a scăpat un râs de uimire, de parcă ne-am fi întâlnit întâmplător în Atena. Oare făcusem la fel şi cu o vară în urmă în Turcia? Şi cu o vară înainte în Sardinia? Colecţionam, ca pe nişte amulete pe o brăţară a norocului, o succesiune de veri, începând cu prima, cea din Jamaica, atunci când aveam patru ani.

Ratasem prima întâlnire dintre Pietro şi tatăl meu, care acum studiau camera cu mâinile afundate în buzunare. Tatăl meu m-a strâns într-o îmbrăţişare lungă pe care a încheiat-o, aşa cum făcea şi cu pisicile, cu o serie de bătăi ritmice pe spate. M-am recompus şi am făcut prezentările. Barbara l-a îmbrăţişat pe Pietro de parcă era un prieten vechi.

— *Doyouguys want to go take a shower*? i-am întrebat, spunându-i apoi lui Pietro: Poate vor să facă un duş.

— Înţelesesem, a murmurat fără să-şi ia ochii de la ei, parcă de frică să nu piardă ceva.

— *First a coffee*, *please*! a exclamat Barbara cu o teatralitate intenţionată.

— Aş vrea să fac eu cinste cu cafeaua, dar mai întâi trebuie să cumpăr nişte drahme, a spus Pietro, însă

Barbara legăna deja seducător poşeta umflată şi pe jumătate desfăcută, în care se vedeau bancnote violete şi roşii mototolite, dar şi un colier cu închizătoarea ruptă, paşapoartele, un volum de poezii de Odysseas Elytis şi o singură şosetă portocalie.

Afară, firmele magazinelor şi plăcuţele străzilor erau toate într-un alfabet plăcut şi necunoscut. O zăpuşeală mătăsoasă umplea străduţele. Am simţit că Pietro era tensionat, dar o ascundea foarte bine şi oricum eram prea fericită ca să-mi pese. Am găsit un bar tapetat cu iederă şi cu măsuţe afară care se bălăngăneau pe dalele străzii. în timp ce beam o cafea nisipoasă şi dulceagă, Barbara l-a întrebat pe Pietro despre el, despre studii, despre fraţi. Erau toate întrebări respectuoase, dar alimentate de cofeină şi de curiozitatea inepuizabilă care-i caracteriza nu numai profesia, ci şi firea.

Eu făceam pe traducătoarea între ei doi, dar cu cât Pietro se obişnuia cu felul de a vorbi al Barbarei, cu atât mai puţin avea nevoie de traducere. Avea fruntea încruntată şi privirea vie ca atunci când repeta pentru examenul de sedimentologie, dar manevra limba într-un mod surprinzător, ca un îmblânzitor de şerpi. Nu-l mai auzisem vorbind în limba engleză fără întrerupere şi asumându-şi atâtea riscuri. Eram fascinată.

— *Ok ifl smoke*? a întrebat la un moment dat.

Barbara a făcut semn că da, spunând că atât ea, cât şi tatăl meu fumaseră aproape toată viaţa.

— Vente cinque ani. Camels[50], a spus, căutând în privirea lui Pietro confirmarea că pronunţase bine cifra: avea darul rar de a face pe oricine să se simtă în largul său, să-i facă pe toţi să-şi spună secretele. Iar Pietro era prea domn ca să o corecteze; a aprins ţigara cu un zâmbet sigilat, dar evident mulţumit.

Între timp, tatăl meu stătea în faţa ceştii goale, dând din cap când spre noi, când spre trecători şi lovind din

50 Douăzeci și cinci de ani. Camei. în limba italiană (n.tr.)

1 Opoșircă. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

picior cu aceeaşi cadenţă, parcă pentru a ţine tempoul uneia dintre bucăţile de Bach preferate. Era deja foarte bronzat: sângele indian provenea din partea familiei lui. Aproape că nu deschisese gura, nici măcar ca să spună cum era cafeaua, dar avea aerul mulţumit al unui bărbat care chiar din prima zi de vacanţă şi alături de familia reunită se bucură de umezeala care îi aminteşte de Texasul tinereţii lui. Ce rol avusese Pietro în acea ecuaţie a mulţumirii era încă neclar.

Pietro a fost chiar cel care i-a smuls primele cuvinte. I-a arătat către dalele de sub masa noastră şi l-a întrebat dacă, după părerea lui, erau de origine vulcanică. Tatăl meu a oprit metronomul piciorului şi a coborât privirea, dar întârzia cu răspunsul. Consimţământul Barbarei era subînţeles şi acum toţi trei îl aşteptam ca pe ace pe tatăl meu, de parcă nu ar fi trebuit să dea un simplu răspuns la o întrebare, ci o sentinţă irevocabilă de judecător. Şi-a încruntat fruntea ca o veche cizmă de cowboy, apoi a răspuns grav:

— Marmură, cred.

Odată pornită o discuţie bazată pe termeni latineşti despre geologie, chiar că nu a mai fost nevoie de serviciile mele de traducător. Vorbeau apropiat de parcă ar fi fost colegi. Pietro nu contenea să mă uimească: fusese în stare să intuiască, fără nicio indicaţie din partea mea, care era cheia către inima tatălui meu. Şi cheia îl făcuse să-i intre imediat în graţii.

Barbara şi-a sprijinit bărbia în mâini şi a răsuflat mulţumită.

— Ştii, Heddi, se vede imediat că tu şi Pietro aveţi o legătură specială. Se vede că e o relaţie solidă, onestă…

— Ah, da?

Iată-l, m-am gândit, cuvântul – *adjectivul* – care exprima ceea ce nu putea fi exprimat. Dar ea n-a adăugat altceva şi a trebuit să accept rapid că dacă Barbara, care trăia din cuvinte şi devora cărţile, nu avea o definiţie, atunci probabil că nici nu exista una.

Ea a întrebat cine mai voia o cafea grecească.

— *Na ciofeca*, a declamat Pietro, care nu folosea aproape niciodată dialectul napoletan când era cu mine. Tatăl meu avea şi el pe chip aceeaşi expresie de panică şi dezgust.

L-am liniştit spunându-i că-i adusesem o pungă mare din cafeaua lui preferată, cumpărată înainte de plecare dintr-un bar din spatele Pieţei Garibaldi. Un loc puţin frecventat şi dezolant: fără ferestre, cu un singur bec simplu, un bar franjurat din lemn fals şi un barman orb şi probabil mut. Dar proprietarii, doi fraţi în vârstă, prăjeau chiar ei acele grăunţe ce nu erau simple boabe de cafea, ci scarabei sacri care i-ar fi făcut invidioşi chiar şi pe cei de la Gambrinus – mulţumită chiar fratelui ciclopic, îmi plăcea să cred, care supraveghea procesul cu ochiul său bun (dar bun ca un al treilea ochi) şi stabilea când era atinsă perfecţiunea.

Stricasem surpriza cadoului, dar ai mei au fost oricum extaziaţi şi au izbucnit într-un Ura pentru Napoli care venise să ne salveze tocmai până la Atena. Văzând oraşul aşa, prin ochii lor, eram într-adevăr pregătită să-i iert tot. Scos din contextul lui, chiar şi dialectul aspru din Cartier putea să se transmute în ceva frumos: un cod secret, un joc între doi amanţi. Cu toate astea, am realizat, de la distanţa aia, că ce simţeam pentru oraşul acela nu era dragostea de odinioară, ci ceva mai asemănător cu gratitudinea pentru că mi-l dăduse pe Pietro. Napoli nu mai era protagonist, ci decor.

Am pornit spre hotel, ca două perechi ieşite la plimbare, Pietro şi cu mine ţinându-ne de mână, Barbara şi tatăl meu câţiva paşi mai în faţă. Ea s-a lipit de el şi şi-a lăsat capul pe umărul lui, aşa cum obişnuia să facă, şi mi s-a părut că-i aud cum respiră uşuraţi, de parcă lumea întreagă ar fi atins pacea simţurilor.

— Deci?

L-am întrebat pe Pietro. Era clar copleşit de senzaţii, dar mie-mi era suficientă una.

— Doamne, Heddi, ce familie ai, a spus emoţionat. Iar tatăl tău… n-am cuvinte.

Vreme de zece zile, am hoinărit de pe o insulă pe alta, stânci aride căzute în mijlocul mării şi biciuite de vânt, dar, surprinzător, locuite de oameni – în case vopsite în alb şi cu porţi şi jaluzele albastre, parcă impuse prin lege. Vântul estic din Ciclade, meltemi, împingea neobosit din nord, şi se pare că provenea din stepa euroasiatică. Ridica nisipul şi învolbura valurile, răsturna umbrelele de plajă şi vărsa sticlele de apă. Era de o tenacitate aproape comică, precum un câine care împinge cu botul în picior pe toată durata mesei, în speranţa că vei ceda. Deseori feriboturile erau anulate şi poate că ar fi fost bine dacă l-ar fi anulat şi pe cel pe care l-am luat din Păros spre los. Tot drumul, vântul a împins într-o latură a navei parcă vrând să oblige marea, deja agitată, să ne înghită. O fetiţă a vomitat. Scaunele, podeaua, totul era înclinat şi nu puteam merge pe punte fără să nu ne ţinem de ceva. Şi asta ni s-a părut comic. Vântul, literalmente, fluiera.

În tot acel vânt, în vârful insulei Păros, era o vale de fluturi nemişcaţi în copaci, de parcă ar fi fost adormiţi. Am făcut o excursie în Delos, locul de naştere al lui Apollo, o insulă nelocuită, cu excepţia dinozaurilor în miniatură, şopârle care treceau peste mozaicuri, peste chipurile statuilor. Când aveam chef, scoteam aparatul Minolta. Am mâncat prune şi iaurt şi uneori (numai ca să nu bem cafea) chiar şi Milko, laptele cu cacao pe care grecii îl iubeau şi care era servit în toate sătucurile unde ne aşezam să răsfoim ghidul Barbarei. Vedeam femei slabe înfăşurate în negru care traversau micile pieţe şi uneori îmi venea în minte Lidia. Mă întrebam dacă şi acele femei, deşi păreau atât de fragile din exterior, simţeau în sufletul lor aceeaşi ranchiună împotriva unei vieţi care le rupsese în două. La Mykonos, pe de altă parte, pieţele erau traversate de pelicani. Mascote ale insulei, acele păsări enorme se plimbau nestingherite pe străduţe, împăraţi romani cu mers legănat, cu labe de Donald Duck şi ciocuri supradimensionate. Când treceau pe lângă ei, localnicii îi mângâiau sau se făceau, în glumă, că le dau un şut, ca să aibă noroc. Deşi eram convinsă că nu mai am nevoie de

noroc în viaţa mea, am atins şi eu cu două degete unul. Avea gâtul moale şi de un roz decolorat, ca o gumă de căpşuni care şi-a pierdut aroma.

Efharisto, *petra*. Mulţumesc, pelicanule. Doar asta am învăţat în greacă. Dar nu aveam nevoie de mai mult pentru că, pe lângă răcoare, vântul aducea din nord şi limba engleză. O vorbeau turiştii olandezi şi australieni, o vorbeam şi noi. Pietro colecţiona cuvinte ca pe mici pietre şi le alinia în construcţii mereu noi, mai ales când vorbea cu tatăl meu. Cei doi priveau întinderile alea de piatră de parcă ar fi găzduit un mister şi era responsabilitatea lor să-l dezlege. Pe plajele pustii inspectau nisipul cu aceeaşi rigurozitate. De câteva ori l-am auzit pe tatăl meu strigându-l involuntar pe Pietro cu numele fratelui meu.

Atât de mare era legătura geologică între ei, că într-o zi, când Pietro m-a ridicat de pe prosop ca să-mi arate ceva, am crezut că este vorba despre o piatră. De fapt, m-a dus în apă, a intrat în apă până la mijloc, apoi s-a întins pe spate şi a ridicat picioarele. Din cauza contactului revigorant cu apa, mi-a luat câteva clipe să-mi dau seama ce făcea.

— Te ţine apa, Pietro! Faci pluta!

Mi-a zâmbit jenat şi s-a ridicat în picioare.

— Mai încet, baby. Ei nu trebuie să ştie că nu ştiu să înot.

— Păi, aproape că o faci. Şi, oricum, n-ai remarcat că nici tatăl meu nu ştie să înoate? De-aia nu intră în apă aproape niciodată.

Asta a părut să determine o creştere exponenţială a stimei pe care i-o purta. A aruncat o privire spre plajă.

— Tu crezi că-i sunt simpatic?

— Glumeşti? Sigur că da.

— De unde ştii?

— Păi, e evident.

— Să sperăm că ai dreptate.

Am recunoscut în glasul lui aceeaşi dorinţă de a fi aprobat pe care o simţisem şi eu, până de curând, în ceea ce o privea pe mama lui. Dar mi s-a părut că, spre

deosebire de mine, Pietro era stăpân pe situaţie.

Apa era un caleidoscop care exploda în nuanţe de albastru şi verde atunci când ne agitam mâinile sau trupurile. Fără să ţinem cont de pudoare, ne-am strâns unul lângă celălalt, ne-am încolăcit picioarele şi am alunecat tot mai adânc. Ne-am încredinţat mării, lăsând apa sărată să ne scape de obligaţia gravitaţiei şi să ne picure în grota caldă a gurii. Simţeam gustul visceral de sare şi mare curată, fără defecte şi fără secrete, trupul era uşor şi iubirea ne transporta ca un val, iar la orizont se afla înţelegerea că aveam toată viaţa înainte. Totul s-a contopit într-o fericire atât de perfectă, atât de cristalină, încât nu credeam că o pot suporta şi de altfel s-a zguduit când a apărut teama că se va sfârşi.

Ni s-a făcut pielea de găină şi am ieşit. M-am întins, cu picioarele încălţate în nisip, pe prosop lângă tatăl meu. Şi el, la fel ca Pietro, era foarte abil la cititul oamenilor şi eram atât de sigură că-l place pe iubitul meu, încât aş fi fost în stare să pariez totul. Dar rămânea totuşi un dram de îndoială.

Din proprie iniţiativă, a spus:

— Pietro e chiar un băiat bun.

— Crezi?

A făcut semn că da în direcţia mării, iar buzele lui desenau o linie satisfăcută.

— Şi dacă am vrea să ne căsătorim?

Tata mi-a aşezat o mână încălzită de soare pe genunchiul ud.

— Atunci invităm pe toată lumea şi facem un grătar.

Am izbucnit într-un râs de beţie. I-am aruncat o privire lui Pietro care stătea aşezat lângă Barbara şi-i punea întrebări despre romanul ei şi am încercat să-i prind privirea. Voiam să-i transmit cu ochii că nu mai avea de ce să se teamă, că acum beneficia şi el de aceeaşi susţinere de care beneficiasem eu încă de copil, fie că făceam lucruri înţelepte sau nebunii.

De la: heddiæ©yahoo˙com

Către: tectonictin˙it

Data: 27 mai

Dragul meu Pietro, îmi fac din nou griji pentru tine, pentru starea ta de spirit. Tu te-ai născut ca să faci lucruri măreţe, ca să escaladezi şi să studiezi munţii lumii. Şi, cu toate astea, eşti încă acolo, înconjurat de bunuri materiale care nu-ţi oferă nicio fericire.

De multe ori m-am întrebat ce este acest lucru care ne tot scapă, numit „fericire”. Nu ştiu. Am meditat, am făcut yoga, am ascultat cd-uri despre budism, tot felul de lucruri care ne învaţă că adevărata fericire se află în *echilibru*. Aşa o fi. Dar trebuie să spun că nu aşa îmi amintesc cele mai fericite momente din viaţa mea. Şi eu am încercat să mă îndrăgostesc. Povestea a început la puţină vreme după ce am ajuns aici şi a ţinut atât cât trebuia să ţină. Mi l-a prezentat Ivan, probabil sperând că o legătură amoroasă m-ar fi făcut să redevin eu şi am lăsat ca lucrurile să se întâmple. în plus, obiectiv vorbind, el era superb. Surfer, pe jumătate de origine samoană, pielea bronzată, înalt şi musculos, un bărbat chipeş pe care toată lumea (atât bărbaţi, cât şi femei) îl remarca pe stradă, dar a cărui frumuseţe era irosită cu mine. A fost foarte bun cu mine. M-a dus cu caiacul pe mare, cu placa pe zăpadă ca să facem snowboard, m-a dus chiar şi în Insulele Samoa şi cinci săptămâni am făcut turul plajelor şi al diverşilor unchi. Am făcut poze frumoase acolo, cu *lava lava*[51] înflorată, cu ananasul curăţat în spirală.

El avea o viaţă sănătoasă, numai yoga şi sushi, niciun pic de alcool sau ţigări, exact genul de bărbat pe care mama mea l-ar fi ales pentru mine. Dar împreună eram ca doi alcoolici la dezintoxicare: fiecare măcinat de o suferinţă ruşinoasă şi amândoi incapabili să avem completă încredere în cineva.

El m-a învăţar să conduc. Eşti mândru de mine? Sunt mândra proprietară a unei rable aurite şi, în plus, cu schimbător de viteze manual. Ţie îţi era atât de uşor să

51 Articol vestimentar purtat tradițional de polinezieni și alte popoare oceanice. Se compune dintr-o singură bucată de pânză, purtată ca fustă, (n.tr.)

conduci maşina alor tăi în sus şi în jos pe dealuri: conduceai cu o singură mână şi schimbai vitezele fără să priveşti. Dar adevărul este că durează să înveţi asta.

Era să uit adevăratul motiv din care-ţi scriu. Am o veste bună. Fratele meu şi iubita lui se căsătoresc! Poate că ţi-am mai spus că ea este originară din zona Trieste, dar trăieşte în America de mică. O să fie o primă petrecere la Washington, dar ceremonia o să aibă loc la Trieste, în august. O să fiu martor la nuntă. Şi sigur nu o să ratez ocazia ca să cobor la Napoli. Tu o să fii? Sper că n-ai acceptat vreo slujbă la vreo firmă australiană, că am fi ca două avioane care se intersectează în noapte.

h.

18

La sfârşitul verii, odată cu exodul studenţilor din alte localităţi (inclusiv Pietro şi Gabriele), Napoli părea un oraş-fantomă. Mulţi studenţi localnici rămăseseră în oraş, dar îşi făceau simţită prezenţa abia după ce soarele se rostogolea ca o bilă după partea înaltă a oraşului, ora la care toată acea omenire se revărsa din blocuri, proaspătă după duş, trează şi lacomă. Dar mare parte din zi locuitorii erau baricadaţi în casă, ferindu-se de căldură.

Zăpuşeala din Napoli nu era doar aer cald. Era *ceva*. Era o entitate palpabilă, aproape corporală, care expira sulf pe străzi şi-şi adâncea degetele lipicioase în gunoi pentru a ţi le aşeza apoi pe ceafă, pe sâni, în interiorul coapselor. Degeaba fugeai de ea, nu o puteai face să-ţi piardă urma. Se strecura neîngrădită la parter în *bassi*, dar şi în camera ta la etajul şapte, trecând fără niciun efort dincolo de fereastră şi alunecând în pat lângă tine, peste acel origami al cearşafurilor. în acele ore delirante de siestă, zăpuşeala îţi sufla pe ceafă şi îţi lingea părul şi nu te lăsa să dormi.

Încercam să studiez, dar nu-mi venea decât să mă duc pe plajă. Nici gând. Golful Napoli, a cărui apă nu era bună decât ca să hrănească midiile, strălucea acolo precum aurul nebunilor, făcând cu ochiul şi râzându-le în faţă celor care rămăseseră în oraş.

Am decis că aş fi suportat mai uşor aşteptarea acasă la Rita. Dar uneori, când ieşeam seara să ne plimbăm pe faleza de la Stabia, sau de la Sorrento, priveam golful, negru ca pecinginea cu excepţia luminiţelor galbene, ca nişte EKG-uri pe suprafaţa apei, şi din partea cealaltă Napoli mă fulgera cu privirea. înfăşurat într-o aură portocalie, părea că se consumă, uşor-uşor, în jăratecul unui vechi incendiu. Trebuia să mă întorc în oraş. Trebuia să fiu acolo la bine şi la greu.

Odată întors la Napoli, Pietro a dat examenul la sedimentologie şi nu l-a trecut. Asta avea mai puţină legătură cu cele două săptămâni petrecute în Grecia şi mai mare legătură cu munca agricolă şi cu teza lui în hidrogeologie. Dar n-a avut şansa să se justifice în faţa mamei lui atunci când a sunat telefonul.

— Alo? a spus el. Ai mâncat?

Mama lui nu a răspuns, doar a întrebat:

— Ai luat examenul?

— Nu.

Ea a închis telefonul.

Pietro a rămas pe canapea cu receptorul bălăngănindu-i-se în mână. Am coborât spre centrul istoric aproape fără să vorbim. îmi răscoleam memoria încercând să-l consolez cu o anecdotă asemănătoare de pe vremea când tatăl meu studia Geologia. Dar nu mi-a venit nimic în minte.

Străduţele din jurul universităţii se descompuneau deja în discuţii despre Descartes şi Derrida. Studenţii luaseră din nou în stăpânire oraşul. Iar asta însemna câştiguri nu numai pentru anticariate, ci şi pentru trattoria noastră preferată, La Campagnola, unde ne dădusem întâlnire cu Sonia şi cu băieţii şi unde meniul zilnic era o surpriză mâzgălită pe o tablă, iar nota de plată o aproximaţie mâzgălită pe hârtia pentru împachetat alimente. Locul arăta era o văgăună care fremăta de glume şi de calamari în ulei, iar damful de prăjeală îmbiba hainele clienţilor în mod democratic: jachetele de tweed ale profesorilor, salopetele muncitorilor pătate de

tencuială, cămăşile retro ale studenţilor.

— Să comandăm vin roşu pentru toată lumea, mi-a spus Pietro. *Even if their red wire sucks*.

Da, trecuse vremea de vin alb. Şi acum că revenisem în normalitatea noastră anormală, dialectul nu mai putea fi folosit pe post de limbaj secret.

Pietro i-a spus prin gesturi patronului să ne aducă două carafe.

— Măcar să rămân fără bani, a spus, având în vedere că, cel mai probabil, o să fiu dezmoştenit.

— E doar un examen. Poţi să-l mai dai o dată în sesiunea următoare.

— Dar voi fi oricum fiul cel mai rău.

— Ah!

Reuşisem cumva să mă conving că acele cuvinte spuse în legătură cu mine, *chelia guagliona*[52], mă jigniseră mai mult pe mine decât pe el. Cu toate astea, nu vorbele alea ne eliberaseră, absolvindu-l de orice responsabilitate şi permiţându-ne astfel să mergem în vacanţă împreună? Dar acum îmi dădeam seama că plecasem mai degrabă cu inconştienţă decât lipsiţi de griji. Nu era oare adevărat că mama lui îi închisese telefonul din cauza călătoriei în Grecia şi nu din cauza examenului, ca să i-o plătească? *Eşti cel mai rău dintre fiii mei*. Fusese o inconştienţă din partea mea să nesocotesc acele cuvinte pronunţate în italiană, de parcă el ar fi fost străinul, deoarece acum, reauzindu-le, mă şocaseră.

— Doar nu vorbea serios, Pietro, am încercat eu să nu dramatizez. A fost ceva de moment. Sau poate că e modul ei de a-ţi spune că nu ai gusturi bune când vine vorba de ales o iubită. Ştii tu, americanca aia foarte slabă.

Cert este că Lidia ştia să fie concisă. *Edda e troppu sicca*. Mi-am amintit cum acele patru cuvinte reuşiseră să mă încadreze, să mă izoleze şi să mă refuze dintr-o singură scatoalcă. Şi mi-am dat seama că mare parte din puterea lor se afla în folosirea acelui pronume, *edda*, a persoanei a treia singular… Şi iată cum, din nimic, îmi găsisem

52 Fata aia. în original, in dialect napoletan (n.tr.)

subiectul pentru teza de licenţă.

— Dar ea n-a înţeles nimic despre tine, Heddi. Eu nu ştiu ce am făcut ca să te merit. Poate ceva eroic într-o viaţă anterioară.

Fără prea multe formalităţi, vinul şi paharele au apărut pe faţa de masă din plastic. Pietro a turnat tuturor şi a băut cu aviditate, ştergându-şi buzele cu degetele lui lungi. Căzut pe gânduri, le-a lăsat acolo, de parcă şi-ar fi astupat gura.

— Am dreptate în ceea ce o priveşte pe mama ta sau nu? Nu mă înghite deloc.

Faptul că o alăturasem pe mama lui ideii de dispreţ m-a făcut să mă simt un pic exaltată, chiar transgresivă, ca şi când aş fi depăşit limita bunului-simţ.

— Nu-ţi scapă nimic, baby.

Pietro a aprins o ţigară ca să-şi adune gândurile.

— Aşadar, cum te gândeşti să rezolvi situaţia asta?

— Eu?

Îmi reproşa faptul că, spre deosebire de el, nu reuşisem să le cuceresc inimile?

— Dacă nu tu, cine?

— Tu, Pietro. Cum te gândeşti tu să o rezolvi?

Îmi simţeam obrajii îmbujoraţi cu toate că încă nu băusem nicio picătură de vin. Acum eram indignată.

Mi-a răspuns că făcea tot posibilul ca să fie respectat de părinţii lui, că le spusese că avea să mai revină acasă doar o dată până la Crăciun.

— O să le mai fac pe sclavul la culesul măslinelor, apoi gata. Să-şi semene grâul singuri. Mi-a ajuns până peste cap. Dar, baby, trebuie să faci şi tu ceva.

— Ce mai pot să fac, Pietro? Să mă ofer a n-a oară să spăl vasele?

— Ce vase?

A stins o Mariboro Light aproape nefumată şi mi-a strâns mâna cu putere, de parcă ar fi modelat lutul.

— Fii atentă, ai mei s-au prins ce se întâmplă. Ştiu că mai e puţin până la licenţă şi au început să strângă menghina. Am nevoie de ajutorul tău ca să-i determin să

mă mai slăbească puţin.

Mi-am tras mâna din strânsoarea lui.

— Fă-mă să înţeleg, eu ar trebui să te salvez pe ţine de familia ta?

Am zâmbit. Mă aşteptam să mă contrazică, dar n-a făcut-o. S-a uitat la mine cu ochi duri, care aproape că mă răneau, o privire mult prea lungă care a fost frântă de Angelo care apăruse în uşa trattoriei.

— La dracu, cât de dragi îmi sunteţi!

Cu desaga lui peruviană purtată pe umăr, Angelo a făcut turul trattoriei aglomerate ca să ne îmbrăţişeze în modul lipsit de delicateţe al oamenilor care au o sănătate de fier. S-a prăbuşit pe un scaun, şi-a turnat vin şi a început o poveste dezlânată despre cum fusese vara lui: concertele în aer liber de la Catania; aventura pe care o avusese la Filicudi cu o bunăciune israeliancă; cum învăţase să pescuiască {u harponul, din păcate într-o rezervaţie marină, şi amenda grasă pe care o încasase. Amintirea experienţei de la pescuit a părut să-i trezească apetitul şi a propus să comandăm măcar un platou de antreuri. N-avea sens să-l aşteptăm pe Tonino, care era încă ocupat să împacheteze cărţi, ne-a explicat deviind puţin de la subiect, dar am pierdut complet firul discursului când a început să vorbească despre grinzi.

— Trebuie să recunosc, efectul e cam de Frankenstein, a continuat tot mişcând scaunul. Dar după aceea trebuie acoperite grinzile cu pardoseală nouă şi nu se mai vede nimic. Singura diferenţă va fi că bucătăria o să fie mai ridicată cu jumătate de metru, dar ce mai contează la cât de înalt e tavanul. Şi imediat ce pun gresia nouă, o să putem să ne întoarcem să locuim acolo.

Abia atunci am înţeles, dar nu am apucat să mă scuz, că Angelo deja spunea că voiau să-i propună lui Davide să se mute cu ei în vechiul apartament. Noul apartament. Cum era posibil să nu simt puţină nostalgie pentru casa aia pe care o iubisem atâta, ci doar o oftică infantilă pentru că nu mă rugaseră să mă întorc?

A venit şi Sonia. în urma ei fluturau ca nişte aripi

pletele negru corb şi mânecile de liliac, dar cu pielea aia bronzată nu ai fi zis că e o fată gotică, îmbrăcată în negru. în timp ce mâneam, ne-a povestit despre plajele-bijuterie din Sardinia, unde fusese împreună cu Carlo. N-am îndrăznit să întreb dacă lui Carlo i se permisese să doarmă în aceeaşi cameră cu ea sau dacă vorbise cineva cu el la masă. Când au ajuns cu întrebările la noi, povestea despre minunata noastră aventură peste hotare, făcută din meltemi, temple şi pelicani domesticiţi, ne-a permis să lăsăm deoparte faptul că mare parte din vară se aflase sub semnul despărţirii.

Când, în sfârşit, Pietro s-a ridicat cel mai probabil ca să plătească nota pe ascuns, Antonio a început să cotrobăie în desagă în căutarea a cine ştie cărui obiect pierdut. în acel moment de neatenţie generală, Sonia s-a întors către mine ca să mă întrebe cum fusese întâlnirea cu părinţii lui Pietro. Era justificat să se aştepte la o îmbunătăţire, dar acum se crease o *situaţie* care îmi provoca o mică durere surdă. N-am putut să mint, nu pe Sonia.

— Haide, măi, Eddie. Cum e posibil ca mama lui să nu te placă *pe tine7*, a fost reacţia ei. Eh, oricum eşti cea mai norocoasă fată din lume.

— De ce?

— Pentru că e nebun după tine, aici nu există dubii, a spus coborând tonul vocii. Nu e ceea ce ne dorim cu toţii, să fim iubiţi aşa?

Nu eram deloc convinsă de faptul ăsta. Experienţa mea îmi spunea că *să iubeşti* era frumos. Să fii iubit era ceva secundar.

Nu m-a tulburat în niciun fel faptul că Pietro şi cu mine avuseserăm o ceartă între îndrăgostiţi, prima ceartă. Ieşiseră la suprafaţă nişte adevăruri care, cel puţin aşa mi se părea mie, ne întăreau legătura. Făceam dragoste cu o nouă însufleţire, parcă vrând să ne hrănim dintr-un nou şi impetuos izvor subteran. în orice caz, după mica noastră ceartă, Lidia s-a evaporat plăcut din discuţiile noastre. Aveam altele pe cap.

Începerea noului an academic era un vârtej de activităţi, format din examene, întâlniri cu Benedetti în calitate de coordonator al lucrării de licenţă, seminarii şi cursuri. Cu toate astea, la finalul acelor întâlniri academice, nu mai aveam chef să mă plimb pe străduţe cu capul în nori, cufundată în noţiunile ce tocmai îmi fuseseră predate. Acum mergeam cu capul în pământ şi-mi dădeam seama de ipocrizia raţionamentelor sau îmi dădeam seama cât erau de vagi sau de îngâmfate. îmi era greu şi să mă implic în dezbaterile cu Tonino, sau Gabriele, sau Madeleine despre diferenţa dintre socialism şi comunism sau avantajele şi dezavantajele locuinţelor sociale. Voiam să-mi iau examenele. Să fac cercetări pentru lucrare. Să-mi iau diploma de licenţă.

Alergam peste tot, plină de energie nerăbdătoare, mai ales în centrul istoric, unde locuia marea majoritate a studenţilor – de cele mai multe ori la comun, în camere urâte cu preţuri umflate. Acolo mă simţeam în largul meu. în zona aia, prezenţa numeroasă a studenţilor din afară, precum şi a acelor *vucumpră1*, atenua spiritul napoletan. Mai mult, traseele sale întortocheate erau un antidot imediat – Spaccanapoli, acel Decumanus Maximus[53] care împărţea vechea Napoli de la est la vest, de la un soare la celălalt, o linie dreaptă ca aceea lăsată de un bisturiu, trasată cu iubire rece de o mână abilă, fără ezitări, fără abateri. Toate străduţele din jurul universităţii, cele mai mici şi întunecate din oraş, străpungeau în ea mai devreme sau mai târziu şi astfel senzaţia de claustrofobie dispărea acolo, în strada aia care se deschidea ca o vedere panoramică. Dar nu oferea o vedere asupra golfului, sau a castelelor şi nici măcar a cerului. Era un culoar care se adâncea cât puteai vedea cu ochii în inima oraşului Napoli, fiind, în acelaşi timp, ameţitor ca priveliştea dintr-un

53 Termen răspândit în Italia în anii ’80 ai secolului XX pentru a-i defini în sens denigrator, amuzat sau rasist pe vânzătorii ambulanți de origine africană. Cuvântul a apărut prima oară în zona orașului Napoli și are la bază pronunțarea greșită a frazei „vuoi comprare?“, adică „vrei să cumperi?“ (n.tr.)

zgârie-nori. Te lua ameţeala dacă priveai Spaccanapoli dinăuntru, pentru că o puteai privi cât voiai tu până ţi se împăienjenea privirea şi tot nu puteai vedea unde se termină. Capătul ei, dacă exista, îţi scăpa mereu, se confunda cu umbrele şi se ascundea în spatele rufelor întinse, a scuterelor şi a mulţimii de persoane.

Tocmai în Spaccanapoli, am văzut într-o zi un anunţ scris de mână aşezat deasupra unei porţi legate cu un lanţ: „Napoli Subteran”. Nu-l remarcasem niciodată, poate că era nou. Să fi fost aia poarta de acces în grotele subterane despre care îmi povestise Gabriele? Mi-am promis că-i voi povesti. Poate am fi putut merge acolo într-o excursie, deşi nu-mi era clar cu ce scop. Ştiam doar că se reaprinde câteva scântei de pasiune pentru Napoli dacă-l tratam cum era – o haltă.

Dar nu prea-mi reuşea detaşarea aia, era ca un rol pe care îl interpretam prost. Oriunde mergeam prin oraş, mă însoţea acea melancolie pe care o cunoşteam din primul moment în care pusesem piciorul acolo, o tristeţe care rămânea insensibilă în faţa semnelor fericite ale unei regenerări urbane tot mai evidente. Nu avea sens să mai sufăr. Mă aflam într-un punct de sosire al vieţii (sau aproape) şi mai fericită ca niciodată – îndrăgostră, puternică, poate chiar inatacabilă. Aşadar, poate că nu era o melancolie generată de o realitate a mea interioară, ci mai mult un disconfort exterior care punea stăpânire pe mine, o depresie meteopatică apărută cu mult înaintea sosirii mele. O durere antică ce nu-mi aparţinea mie, ci oraşului.

Acea melancolie locuia în *Ospedale delle Bambole*[54] din strada Spaccanapoli, o veche îngrămădire de păpuşi stricate sau în curs de recondiţionare, atât de explozivă încât înghiţea aproape de tot bancui de lucru şi scaunul copleşitului „doctor”. Melancolia se afla în trupurile alea flasce, în machiajul lor strident, în părul lor încâlcit, în braţele întinse într-o îmbrăţişare neîmpărtăşită. Păpuşi

54 Spitalul Păpușilor» atelier de recondiționat și restaurat păpuși de colecție care fiincționează în Napoli de la finele sec. XIX (n.tr.)

Lolita cu chipuri superbe şi ilizibile, ca al lui Madeleine.

Melancolia trăia pe fiecare străduţă, la braţ cu două puştoaice în fuste mini care lingeau acadele: în lipsa copilăriei lor. Era în şomerii din faţa barului care-şi împărtăşeau rezultatele la fotbal şi în lamentarea râşniţei de cafea, obligată să repete aceeaşi rutină foarte veche, iară să isprăvească niciodată nimic. Era în femeia de vârstă mijlocie, vânzătoare ambulantă de cărţi pentru copii care, aşezată sub ochii tuturor pe treptele murdare ale unei mici biserici, se chinuia să silabisească textul poveştii *Cei trei purceluşi*. Era tristeţe în lipsa intimităţii şi a ruşinii. Era în acea ploaie măruntă de la jumătatea dimineţii, picături uşoare şi dezorientate precum fulgii de nea, şi în felul în care dalele abia udate se transformau într-o suprafaţă unsuroasă peste care trona căruţul cu melci de mare. Melancolia se auzea puternic în vocea vânzătorului (*Maruzziell*! *Maruzziell*! *Beli dresch maruzziell*![55]), un cântec îndurerat precum chemarea la rugăciune din minaret. Era în felul în care, după ce trecea, străduţa mirosea a peşte şi a bomboane, a ignoranţă şi a bune intenţii, a canalizare şi a tămâie.

Dar melancolia se afla mai ales în vulcanul din care nu se vedeau decât nişte fâşii din centrul istoric, dar numai în capătul anumitor străduţe: piese plate şi ambigue care nu reuşeau să recompună un puzzle întreg. Vezuviul nu venea la noi. Stătea acolo răbdător şi era în stare să aştepte chiar şi milioane sau mii de milioane de ani. Ambiţiile noastre, fricile noastre, iubirea noastră extraordinară – toate astea nu însemnau nimic pentru Vezuviu. înţelepciunea sa era la fel de profundă precum camera lui magmatică sau era doar indiferenţă? Greu de zis. Dar acum mă întrebam dacă ce mă speria atât de tare era posibilitatea ca vulcanul să fie indiferent faţă de noi toţi sau indiferent faţă de *mine*. Liniştea lui era ceva personal.

Secole la rând, la Napoli nu se schimbase nimic. Şi

55 Melcișori! Melcișori! Melcișori frumoși și proaspeți! în original, în dialect napoletan (n.tr.)

începusem să bănuiesc că acea ciudată melancolie, care era probabil ceva napoletan, însemna, de fapt, conştientizarea faptului că, orice s-ar întâmpla, viaţa merge înainte.

Adevărul era că viaţa mergea înainte fără Luca Falcone. Pe timpul verii, lipsa lui era ceva normal, dar acum, când toţi ceilalţi se întorseseră, era evident că plecase şi luase cu el magia sa. îi simţeam lipsa mai ales în Cartierul Spaniol. Luca ştiuse cum să se apropie de cartier, de parcă i-ar fi cunoscut mecanismele secrete, aşa cum probabil că le cunoştea şi pe cele ale omenirii întregi. Dar acum, fără perspectiva lui elevată, cartierul era prea evident şi-mi era imposibil să ignor aspectele neplăcute. Piei de iepuri atârnate la uşile măcelăriilor. Şobolani care în plină zi deschideau chirurgical pungile de gunoi. întunericul fără speranţă al străzilor lăturalnice, uşile deschise spre prostituţie şi trafic de droguri. Şi pe una dintre străduţele alea, cine ştie pe care, era mereu acel câine negru, care păzea zidurile de piatră şi schela, regele unui mic teritoriu care întrerupea reţeaua de străzi ca o parantează de metal. Şi apoi, peste tot în cartier, scutere care răgeau, oameni care zbierau, alarme auto care fluierau, pantofi care loveau caldarâmul, sute în acelaşi timp, ca într-un dans de step general. Dar ăsta nu era un film muzical.

Evitam tot mai des traseele mele memorizate. Dar într-o zi picioarele mi-au jucat o festă şi m-au dus către vechea casă. Pe drum m-am ciocnit cu Tonino, care dăduse o fugă ca să vadă în ce stadiu sunt lucrările. Brusc, l-am tras spre mine şi l-am îmbrăţişat tare, simţind cum mă înţeapă barba lui şi lăsându-mă învăluită în mirosul de prea multă cafea, de prea multe ţigări.

Tonino mi-a mărturisit că fusese treaz toată noaptea ca să înveţe pentru un examen.

— Sanscrită, în sfârşit! Să sperăm că iese bine.

— Baftă atunci!

— Eh, nu, mă tem că pentru examenul ăsta o să am nevoie de o mână mult mai bună.

— Atunci mă duc la biserică, am glumit, şi spun o rugăciune pentru tine.

— Da, da, roagă-te la San Gennaro, care-mi este dator cu un miracol.

— Bine, să vedem ce pot să fac…

— Şi dacă tot te duci, roagă-l să-mi facă şi penisul la fel de mare ca al Incredibilului Hulk.

Ce frumos. Râdeam prosteşte ca întotdeauna.

Apoi Tonino a spus pe un ton mai sobru:

— Şi dacă nu-l iau, mai-mai că las baltă gaura asta neagră de universitate şi-mi găsesc un loc de muncă, cum a făcut Luca.

— Cum adică *un loc de muncă*?

— Nu ştii, puştoaico? Nenorocitul ~~a~~la şi-a găsit un loc de muncă în armată, e *ofiţer*, mi-a explicat Tonino. într-un fel, Falcone e un geniu. Toţi ceilalţi şi-o iau în freză, fac serviciul militar pentru câţiva bănuţi pe săptămână care oricum nu-ţi ajung nici de ţigări. Dar ce i-a trecut lui prin cap? Le ia un car de bani ca să-i conducă pe cei slabi.

Un scuter ne-a evitat cu uşurinţă şi ne-a lăsat în norul lui sufocant. Cum era posibil ca unul precum Luca Falcone, fără doar şi poate un obiector de conştiinţă1 de bună-credinţă, să se înroleze de bunăvoie în armată? Luca, tânărul cu părul răvăşit, fan metal rock, caligraful, cititorul în tarot, cititorul de gânduri? Şi, oricum, toate astea nu trebuiau să se întâmple după licenţă?

— Ţi-a spus chiar el asta?

— Am aflat direct de la sursă. Sau de la frunte[5657]!

După acel joc de cuvinte, Tonino a izbucnit într-un râs răguş dar eu probabil că aveam o expresie gravă, dacă nu chiar tulburai pentru că înainte de a pleca a scos din portofel un bileţel cu număr de telefon al lui Luca de la Varese.

Eu am rămas acolo înlemnită, intoxicându-mă cu

---

56 Persoană care refuză să presteze serviciul militar la care este obligată conform legii, invocând motive temeinice de conștiință (nonviolența) sau religioase (n.tr.)

57 în italiană, fonte (sursă) / fronte (frunte) (n.tr.)

smog şi ţinâr încă în mână acea serie inutilă de cifre. Mai întâi fuga lui în Grecia apoi asta. Cum putusem să fiu atât de îngâmfată încât să cred că a o relaţie specială cu Luca, să mă cred capabilă să interpretez priviri lui hipnotice? Adevărul era că nu-l cunoşteam pe adevăratul Lu Falcone. Proabil că niciunul dintre noi nu-l cunoştea.

Singura certitudine era că Luca era un om independent păi la extrem. Sfida aşteptările celuilalt făcând exact opusul. După părinţii lui se salvaseră plecând în Nord, el revenise în Sud. în vren ce noi ceilalţi învăţam pentru examene, el se adâncea în studi runelor. După prăbuşirea tavanului, când noi căutam alte solu de cazare la Napoli, el plecase în Grecia. Şi în vreme ce Pietro şi e mine eram în Grecia, parcă urmându-i umbra, el îşi găsise deja i loc de muncă. El chiar dădea tiparele peste cap, ştia când era vremi să dea pagina, avea curaj să taie din rădăcină legăturile – cu locuri cu oamenii, *cu mine*.

Iar eu iată că eram încă aici, în Cartierul Spaniol.

19

Tot exersând, am devenit stăpânii timpului. Timpul ne asculta, se lungea la cerere şi se scurta dacă era necesar. Drumul pe care-lȝietro a trebuit să-l facă la Vallesaccarda s-a dovedit a fi într-adevăr scurt, iar după-amiezile de studiu erau tot mai bogate în minute pline de informaţii preţioase. Adunatul semnăturilor pe acel carnet preţios devenise o manie, precum colecţionarea de timbre. Cu toate astea, aveam timp berechet: pentru cinele cu prietenii, deseori în găşti amestecate cu cea a lui Gabriele şi a lui Madeleine; pentru mers cu bilete studenţeşti şi foarte ieftine la festivalurile de cinema; pentru concertele în aer liber organizate de asociaţia studenţilor. Eram, în mod special, stăpânii nopţii, cel puţin în centrul istoric. Piazza Bellini, cu iluminatul ei difuz, muzica exotică şi conversaţiile deocheate, gonea întunericul într-un colţ, îl pedepsea ca pe un copil neastâmpărat care nu şi-a câştigat dreptul de a rămâne treaz până târziu cu adulţii. Dar era un loc prea snob pentru gustul lui Pietro, care prefera Piazza San Domenico Maggiore, unde se deschisese de

curând un bar cu un orar de funcţionare potrivit pentru cei care pot să hotărască dacă să se trezească devreme dimineaţa sau să nu se trezească deloc.

Aveam atât de mult timp, încât îi ofeream fără probleme din el şi bărbatului fără adăpost din Via Roma. De câteva ori pe săptămână îi duceam micul dejun, iar el îmi mulţumea mereu cu mare amabilitate şi umilinţă. într-o zi l-am găsit postat în acelaşi loc, dar nu de dimineaţă, ci după-amiază. Am traversat strada intenţionat şi l-am salutat din obişnuinţă cu un bună ziua. Un zâmbet frumos i-a brăzdat chipul de numeroase riduri, dezvelind o dantură care nu-mi mai crea repulsie. Cu toate astea, era ceva diferit la el, la ora aia a după-amiezii…

— Doriţi o cafea, sau ceva de mâncare?

— Am mâncat. Mulţumesc, mulţumesc.

Am tras cu ochiul la pătura întinsă lângă el. Căţeluşa îşi clănţănea burta cu înverşunare, poate că avea râie. Puloverul mâncat de molii cu care o acoperise stăpânul ei, din cauza frigului care se apropia, alunecase jos. Apoi mi-am dat seama.

— Unde sunt puii?

— Plecat. Plecat.

Se vedea că ar mai fi vrut să adauge ceva, dar limba italiană se dovedea a fi o sârmă ghimpată imposibil de trecut. Când l-am întrebat dacă puii aveau un cămin, nu a răspuns nimic şi şi-a trecut o mână tremurătoare peste fruntea murdară.

— Ţi-e frig? l-am întrebat tutuindu-l brusc.

— Bine, bine. Eu seara mers centru de primire. Mâncare. Uneori duş.

Uneori, trupul reacţionează, în vreme ce mintea stă, pur şi simplu, să privească. Astfel că m-am trezit, de parcă m-ar fi lovit brusc oboseala, aşezându-mă pe caldarâm lângă scaunul lui cu rotile, chiar peste un maldăr ofensiv de gunoi urban. Din unghiul ~~ochi~~ la nu se mai putea ignora că era jumătate de om. Picioarele erau retezate deasupra genunchilor, o tăietură brutală ca de sabie. M-au speriat, între timp, prin faţa noastră treceau nepăsător pantaloni,

fuste, pantofi.

— Domnule, pot să te întreb ce ai păţit?

Bărbatul s-a întors spre mine cu o privire paternă sau poate era doar efectul unghiului de jos din care-l priveam.

— Eu?

— Da. De ce eşti aici?

Şi-a trecut palmele prin aer pe deasupra picioarelor, ca un magician care se pregăteşte să facă să reapară un obiect dispărut.

— Eu venit în Italia acum ani mult. Din Germania. Eu preot, înţeles?

Apoi a îndreptat un deget către piept, de parcă ar fi vrut să se acuze de ceva.

— Înainte erai preot?

El nu a răspuns nimic, în schimb şi-a îngropat privirea în traficul pietonal. Povestea părea să se fi sfârşit; acum era rândul meu să umplu golurile. Dar nu ştiam cum, nici măcar nu făcusem cursul de istorie a religiilor. Ce fel de preot renunţă la vocaţia lui? Unul care, dintr-un motiv obscur, renunţă să mai creadă tocmai în acel lucru miraculos în care era convins că poate lenevi, fericit, ca o pisică la soare, până la moarte şi chiar după?

Eram pe cale să mă ridic atunci când bărbatul a îndreptat din nou asupra mea privirea aia de un albastru ascuţit, dar care nu voia să îngheţe, ci să purifice.

— Apoi *catastrof*. Un mare *catastrof*.

— Ce s-a întâmplat, un accident?

— *Catastrof*. a repetat cu un urlet de disperare care m-a îngrozit. Dar nu era un acces de nebunie. Bărbatul fără adăpost nu a mai spus nimic, iar eu, cum nu mai aveam deloc mărunţiş să-i dau, m-am ridicat şi m-am întors acasă.

În Cartierul Spaniol nu era niciun copac şi nici suficientă lumină ca să poţi măsura trecerea anotimpurilor. Schimbarea se vedea mai degrabă după tarabele zarzavagiilor, după cum dovlecii luau locul pepenilor galbeni, prunele locul fructelor de kaki. Se vedea după ţinutele casnicelor din *bassi*: dispăreau saboţii din

lemn şi materialele uşoare în culori pastel şi apăreau papucii căptuşiţi şi deformate cardigane în culorile pământului. Se vedea după expresia resemnată de pe chipuri, trăsături antice care ştiu din timpuri imemorabile cum să accepte inevitabilul. După felul în care, imediat după ce se termina ora siestei, cerul întunecat te închidea ca într-o catacombă. După frigul umed care-ţi intra apoi în oase. Dar în strada De De-o 33.

Pietro şi cu mine nu prea sufeream de frig. Pe lângă soba cu gaze din sufragerie, între aşternuturile noastre era mai cald ca într-o căldare de alamă plină cu jar. De acolo, luminile portului păreau făclii îndepărtate care se consumau încet în noapte.

Niciunul din noi nu s-a mai întors să locuiască în vechea noastră casă şi astfel s-au fosilizat amintirile mele dragi din acel loc. Durata reparaţiilor se prelungise şi, între timp, proprietarii măriseră chiria, pentru că, după ce ar fi pus gresia nouă, locul avea să arate mult mai bine. Astfel, băieţii au decis să-şi găsească un loc de cazare în cartierul Sanità, împreună cu Davide. înainte de Crăciun ne-au invitat, pe mine şi pe Pietro, să luăm împreună prânzul într-o duminică. Nu aveam niciun dubiu, ba chiar speram că aveam să mâncăm paste alla puteanesca.

Drumul pe jos era lung şi afară era o căldură nefirească. Piaţa San Grigorio Armeno era plină cu scene ale nativităţii, iar celelalte străduţe din centrul istoric emanau miros de castane coapte şi lumina unor enormi fulgi de nea. Mai erau şi câteva femei cu haine de blană, cel mai probabil blană de iepure vopsită ca să pară de vizon, că doar dacă nu le purtau de Crăciun, când le puteau purta? Şi printre toţi oamenii aceia încălziţi a alunecat, glaciară şi silenţioasă, o maşină, cel mai probabil a vreunui interlop. A despicat mulţimea de parcă ar fi fost un coşciug, iar în geamurile ei oamenii nu au reuşit să vadă altceva decât propriile lor expresii de uimire şi neîncredere pentru că tocmai simţiseră că au trecut pe lângă moarte.

— Ce mai maşină! a spus Pietro.

— Dar e plătită cu sânge.

— Ştii ceva, baby, acum m-aş mulţumi şi cu una ca aia a lui Antonio. Mă omoară picioarele de durere de la hoinăritul ăsta ca ţiganii.

Nu am mai adăugat nimic. Era greu de spus ce maşină mă dezgusta mai mult, dacă armăsarul ~~a~~la negru îndopat cu steroizi sau break-ul albastru al lui Antonio, care din afară te ducea cu gândul la ceva practic şi la familie, iar în interior purta mirosul acela aspru al lucrurilor noi care şterge parfumul viselor. Acea maşină era răscumpărarea pentru o viaţă care nu fusese trăită, dar ştiam că Pietro nu vedea lucrurile aşa.

În cartierul Sanità, aproape că ne-am pierdut. Trecătorii ne priveau suspicioşi, chiar şi la băcănia cu gratiile pe jumătate coborâte, unde am intrat ca să cumpărăm pâine şi vin. Dar Pietro nu s-a coborât să ceară indicaţii şi doar murmura indicaţiile primite de la băieţi. într-un final, am găsit punctul de reper pe care ni-l dăduseră: scheletul unei Vespa incendiate. Şi, drept dovadă, chiar acolo era şi numărul corect al casei, 17, număr aducător de ghinion încă de pe vremea Greciei Antice[58] şi desenat în grabă cu vopsea roşie pe peretele blocului parcă vrând să-l însemneze cu o cruce.

Nu exista nici interfon, nici nume. Gândul că nu eram la adresa corectă ne-a părăsit abia la al cincilea etaj unde, printr-o uşă deschisă, ieşea mirosul sălbatic de marijuana şi sunetul de fond provenit dintr-un amplificator.

— Copii, a strigat Pietro în timp ce intra. Ce s-a întâmplat cu interfonul, au crezut că e un computer şi l-au furat?

Davide a stins amplificatorul, iar Angelo a pus deoparte chitara electrică pentru a ne întâmpina. Tonino a apărut din spatele aragazului cu ochelarii aburiţi.

— În zona asta e mai bine să rămâi anonim, a spus.

---

58 în Italia și în alte țări de origine greco-latină, numărul 17, mai ales dacă este asociat și cu ziua de vineri, este considerat unul cu ghinion în același fel în care, în țările de origine anglo-saxonă, este considerat numărul 13 (n.tr.)

— Da, alcoolicii anonimi, a spus Davide.

Râsete.

— Dar nu treaba cu interfonul e cea mai enervantă, a spus Angelo serios în timp ce se juca neînsemnat cu piercingul din nas. Cea mai mare problemă e telefonul. Cei de la Telecom nu vor să-l instaleze.

— Păi, de ce nu vor? am spus. Că doar sunteţi cetăţeni model.

— Pentru că ştii cum procedează ăştia aici în cartier? Sună pe toată lumea, unchiul, verişoara, bunicul, sora soacrei din Argentina, vorbesc ore întregi, după care, foarte firesc, uită să plătească factura. Şi cine-i mai dibuieşte în cotloanele astea?

— Paraziţi, a mormăit Tonino. Era mai bine în Cartier.

După un scurt tur al casei, ne-am aşezat la masă. De bine, de rău, relaţia mea cu băieţii se desfăşurase mereu în jurul mesei. Davide se potrivea bine în contextul ~~ş~~la, prin urmare, prânzul semăna aproape cu cele de pe vremuri din toate punctele de vedere. Angelo care îmi fura măsline din farfurie, Tonino care înjura din pricina unei chesţiuni politice, conversaţia care ajungea conform obiceiurilor masculine în mod inevitabil la digestie şi apoi la sex, vinul vărsat pe faţa de masă şi miezul de pâine folosit pe post de burete. N-am întrebat nimic de cursuri sau despre examenul la sanscrită al lui Tonino. Era evident că în casa aia se făcea orice numai de învăţat nu şi nu aveam chef să-i strunesc nici măcar în joacă.

După cafea am alunecat într-o tăcere comodă şi relaxată. Davide s-a ridicat, cam fără chef, ca să acordeze chitara electrică. Tonino a aprins o ţigară şi Pietro la fel, apoi mi-a tras picioarele la el în braţe şi mi-a desfăcut şireturile. Angelo a început să ruleze un joint, dar având în vedere claia de păr blond şi cu faţa aia, totul avea un aer absolut inocent. Afară, dincolo de uşile deschise ale balconului, era un soare superb. Dar oraşul dădea puţine semne de viaţă şi acel apartament risca să cadă şi el în coma de duminică. Era ca atunci când minutarul ceasului

se blochează şi face *tic-tac* înainte şi înapoi, dar nu înaintează, o imobilitate care te face să te scarpini. Aproape că nu mai ţineam minte: oare aşa fusese şi în casa veche? Cât timp pierdut! Am simţit nevoia să ies afară, să mă scutur de acea somnolenţă contagioasă şi să umblu.

— Şi voi ce faceţi de Crăciun? a întrebat Angelo în timp ce aprindea jointul.

Era un subiect pe care noi doi reuşisem să-l dăm deoparte până atunci, dar Pietro a răspuns:

— Eh, la Vallesaccarda, unde altundeva? Crăciunul se face în familie, nu?

— La naiba! a răspuns Tonino.

— Să petreci cea mai grea sărbătoare din tot anul acasă la viitorii socri. Poate mergeţi şi la slujbă la miezul nopţii. Distracţie, ce mai!

L-am auzit pe Davide din partea cealaltă a încăperii spunând:

— *Ti fa veni a guallera*[59].

— Dar Heddi e tare, s-a grăbit să adauge Pietro. Se descurcă ea.

Era, în acelaşi timp, o invitaţie şi un compliment, dar m-a luat cu inima. Am spus în şoaptă:

— De Crăciun nu, Pietro. Nu mi se pare potrivit.

Pietro părea jignit.

— Şi atunci unde te gândeai să petreci Crăciunul?

— E vorba doar de vreo două zile. Stau aici, la Napoli, învăţ. Sau, iată, mă duc la Castellaminare.

— Haide, baby, e Crăciunul. Trebuie să-l petrecem împreună. O să vezi, o să fie distractiv.

Când am privit în jur, am constatat că băieţii se îndepărtaseră, Angelo era pe canapea cu jointul, iar Tonino, în bucătărie, punea, cu mare zgomot, farfuriile unele peste altele. M-am ridicat ca să-l ajut.

— Ia loc, puştoaico, eşti musafir, mi-a spus.

S-a aruncat la rândul lui pe canapea, făcând pernele să se dezumfle şi murdărindu-le apoi cu încălţările.

---

59 Faci hernie, expresie populară. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

— În plus, aici, serviciile de gazdă le prestează Angelo.

Angelo a scos un geamăt de suferinţă. Din joint a ieşit un cârlionţ de fum care s-a desfăcut spre tavan, înainte de a lua forma unei ciuperci atomice care a rămas blocată în încăpere.

— Pot să încerc?

S-au întors toţi spre mine, chiar şi Davide, privindu-mă stupefiat. Tonino s-a ridicat şi s-a aşezat drept pe canapea.

— Poftim? a spus Angelo. Vrei să spui să încerci asta?

— Da, n-am încercat niciodată.

— Ştiu!

Angelo mi-a aruncat un zâmbet larg şi uimit, dar mulţumit şi mi-a întins jointul.

L-am apucat şi am încercat să-l ţin cum o făcea el, strâns între index şi degetul mare şi cu degetul mic pe post de contragreutate, în faţa ochilor mei, fumul şerpuia cu încetinitorul, alcătuind forme netede şi vâscoase. Ţipari de mare, dragoni în aer. Momentul avea calităţi onirice, dar era un vis lucid şi eu decideam fiecare pas.

— Ce trebuie să fac?

Angelo a adoptat tonul cald al unei învăţătoare.

— Ia un fum, unul mic. Apoi ţine-l puţin înainte să-l sufli afară.

Am aruncat o privire către Pietro care, cu o expresie de mirare, mi-a făcut un semn de încurajare. Oare de ce cerusem cuiul? Mă apucase curiozitatea după atâţia ani? Dar nu simţeam curiozitate. Şi nici teamă. Nu simţeam nimic. Oricum, era prea târziu ca să mă răzgândesc: ţineam deja strâns între buze acel sul subţire precum foaia de orez.

Am tras o dată. Fumul mi-a alunecat în gură ca un lichid, călduţ şi atât de lipsit de consistenţă încât mi-a fost teamă să nu dispară în neant. L-am ţinut cât am putut înainte să-l suflu afară cu buzele ţuguiate ca pentru un sărut, cum văzusem că făceau băieţii. Nările mi-au fost imediat agresate de mirosul de cauciuc ars, de henna udă.

— Deci? a întrebat Angelo.

— Nu ştiu. Nu simt nimic.

— Înseamnă că nu ai tras în piept, a spus Tonino tolănindu-se la loc.

Angelo a sugerat să încerc din nou, dar am refuzat şi i-am dat jointul înapoi. Vreme de o clipă înălţătoare, când reuşisem să capturez acea gură de fum, văzusem învârtindu-se în mine tot trecutul meu cu băieţii, alcătuit din petreceri lungi şi ore goale, ceaiuri calde şi glume deocheate, teorii ale conspiraţiei şi filme de categoria B. Dar fumul era efemer, oferea o plăcere impalpabilă şi nu reuşisem să-l ţin prea mult. N-avea sens să ne minţim. Era sfârşitul unei ere.

Poate pentru că zărise o latură a mea pe care nu o cunoştea, Pietro m-a privit fascinat şi mi-a spus din buze:

— Cât de dragă-mi eşti!

Asta era singura modalitate reală de a spune „te iubesc” la Napoli.

Mai erau câteva zile până la Crăciun când a sunat telefonul. Pietro a ridicat receptorul şi a spus monoton:

— Ai mâncat…

Nu era cu adevărat o întrebare, ci mai degrabă o formulă de salut cu numeroase semnificaţii stratificate, poate un obicei din zona Irpinia sau doar din casa lannace. Pentru mine, acele prime cuvinte adresate mamei lui erau semnalul că trebuie să părăsesc încăperea. Mi-am făcut de lucru în bucătărie suficient de mult timp înainte să revin în living. Pietro închisese deja telefonul, dar stătea încă pe canapea cu gura contorsionată într-o grimasă neobişnuită.

— S-a întâmplat ceva?

Cerceta pardoseala de parcă spera să găsească acolo o pepită de aur. într-un final, a spus:

— E vorba despre Crăciun.

— Adică?

— Vrea să-l petrecem în familie.

— Adică nu sunt invitată.

— Îmi pare rău. Pentru mine era de la sine înţeles.

M-am chircit pe canapea lângă el. Vinilinul a scârţâit

şi stomacul mi s-a strâns. Nu era doar efectul veştii proaste, ci senzaţia neclară că urma să se întâmple ceva foarte rău, la fel cum aveam senzaţia că urma să-mi iasă un hepres pe buza inferioară.

— Şi tu ce i-ai spus?

— Ce era să spun? Nu am contrazis-o. Dar, baby, sărbătoarea asta nu e altceva decât o scenetă. O serie de la mulţi ani încoace, la mulţi ani încolo, vizite la persoane pe care le vezi o dată pe an, pentru că realitatea este că în viaţa de zi cu zi n-ai nimic de împărţit cu ele, absolut nimic. Apoi nu din plăcere, ci din obligaţie, îţi oferă de băut şi de mâncat – şi vai de capul tău şi al familiei tale dacă refuzi. Numai porcării prăjite şi chestii foarte dulci. îţi jur că de Crăciun se îmbuibă de parcă ar fi foametea de după război. Mănâncă de parcă ar coborî lupii de pe munte ca să le ia mâncarea de la gură dacă nu se grăbesc. Crede-mă, aş prefera de o mie de ori să rămân aici cu tine.

Am rămas puţin interzisă de acea avalanşă de resentimente împotriva locurilor sale natale.

— Dacă e aşa un chin, atunci nu te duce.

— Dacă nu mă duc, a răspuns Pietro pe un ton grav, noi doi o să fim în rahat până la gât. Adică mama ar putea decide să mă renege. Aşa că, deşi mă scoate din minţi, ca să trăiesc în linişte, prefer să-mi muşc limba. Trebuie să o ţin blândă încă o vreme.

Am tăcut, ameţită de cantitatea de venin pe care o scuipase, acum chiar şi în direcţia mamei lui. Era doar o defulare sau proceda aşa ca să mă determine să fac ceva? Dar eu, cu două zile înainte de Ajun, găseam cu greu forţa necesară pentru o rebeliune. Deja purtam o bătălie mult mai intimă, cea a unui tip de victimizare pe care-l cunoşteam încă de mică. Un defect al Racilor, am încercat să ascund ce simţeam ca să-l îndepărtez, gândindu-mă că, în fond, eu nici nu voiam să merg la Vallesaccarda de Crăciun. Cu toate astea, rămânea faptul incontestabil că Lidia mă respinsese pe faţă, fără menajamente şi fără probleme, în contextul în care era perioada sărbătorilor şi eram departe de familie, iar asta nu o percepeam ca pe un

afront, ci ca pe o rană în piept care devenea tot mai vie. Mi s-a încleştat maxilarul şi a fost nevoie de toată puterea mea pentru a-mi înfrâna lacrimile.

Pietro mi-a cerut scuze din nou, aranjându-mi cu ezitare o şuviţă de păr. Mi-a spus că făcuse un pact cu ai lui potrivit căruia ar fi petrecut Crăciunul cu ei, dar s-ar fi întors la Napoli de Anul Nou.

— Doar sacrificiul ăsta şi apoi vom putea sărbători începutul vieţii noastre împreună.

Dar de ce vorbea mereu despre noi la viitor? Adevărul era că şi eu aveam acest defect. Pentru că toate proiectele noastre, toate visurile noastre ne deveniseră la fel de indispensabile precum aerul în care se născuseră.

Madeleine a plecat ultima. Era bine dispusă şi, cu siguranţă, asta se datora parţial faptului că Saverio o aştepta în stradă, călare pe calul neliniştit care era motocicleta lui, ca să o ia de acolo. în pragul uşii, mi-a făcut urările şi a adăugat cu o voce mică şi ochi mari:

— Îmi pare rău că te lăsăm singură aici. Biata de tine. O să-ţi păstrez puţin panettone[60].

I-am înfăşurat în jurul gâtului fularul în culorile curcubeului; nu voiam decât să plece. Ajunsesem să-i fac milă lui Madeleine? Mă laşi!

Dar, în momentul în care yala a făcut *clic*, casa şi-a pierdut vitalitatea, de parcă electronii din fiecare obiect al său ar fi încetat să se mai agite. Singura lampă aprinsă, cea de pe birou, se reflecta plat în fereastră, iar din curte urcau mirosurile şi zgomotele festive: datul prin făină şi prăjitul, ţipatul şi discuţiile de pregătire a mesei din noaptea Ajunului Crăciunului.

Nu mă obligase nimeni să rămân acolo, în Cartier. Nu mă dusesem la Castellanunare doar din orgogliu, ca să nu fiu nevoită să-i dau explicaţii Ritei, care ştia că sunt cu Pietro. în fond, ce mai era Crăciunul odată dispărută magia din copilărie? Doar un obicei, unul colorat şi simpatic, dar fără nicio valoare intrinsecă, o tradiţie arbitrară care putea

60 Tip de dulce tradițional din Italia care se mănâncă în perioada Crăciunului, similar cozonacului (n.tr.)

fi învinsă la fel de uşor cum se putea comanda un cappuccino după miezul zilei.

Atunci de ce aş fi aşteptat până dimineaţa ca să deschid cadourile, aşa cum era obiceiul american? Am luat pachetul pe care mi-l trimiseseră Barbara şi tatăl meu şi am tăiat scot[h-ul. în interior, pe lângă alte cadouri drăguţe, se găsea o pungă cu ardei iuţi şi uscaţi din New México şi o cămaşă din mătase pentru Pietro. Le-am apropiat de nas ca să inhalez parfumul casei din Washington pe care-l păstrau nealterat. Dar nu era momentul să mă las cuprinsă de dorul de casă. Nu în seara aia.

Am simţit pe buză arsura pulsantă a herpesului, care se instalse deja cu agresivitate. Am deschis cutia cu antivirale, având în vedere că lămâia şi leacurile naturale nu-şi făcuseră efectul, şi am înghiţit două pastile la chiuveta din bucătărie. Apa din Napoli avea mereu gust de calcar. M-am aşezat la biroul lui Pietro şi am tras lângă mine soba cu gaz ca să-mi încălzesc mâinile. Mai bine mă apucam să învăţ.

M-am apucat să studiez cartonaşele pe care-mi notasem unele citate care-mi puteau fi utile pentru lucrare. M-am oprit la unul în mod special, peste care mâzgălisem: „Persoana a treia este, în mod istoric, forma cea mai slabă a pronumelui… cunoaşte un puternic declin”.

El, *ea*, *ei*… Toate erau destinate, nu doar în limba italiană, ci şi în multe alte limbi, să evolueze, să se simplifice sau chiar să iasă din uz. în limba mandarină vorbită nu se făcea distincţia între el şi ea. în engleza colocvială, pentru a evita formula complicată de *he* sau *she*, exista tendinţa de a favoriza pronumele *they*, care nu specifica genul – astfel, cel puţin în limba vorbită, exista egalitate între sexe.

Cu toate astea, am simţit o doză de ingenuitate în acel citat care elimina complet persoana a treia singular: îi subevalua puterea subtilă şi poate tocmai pentru asta era încă vie după atâtea milenii. Pentru că îndată ce un interlocutor se referea la cineva cu *el* sau *ea*, îi punea

eticheta de *celălalt*. Era un mod de a susţine, cu o autoritate care nu admitea nicio discuţie, că celălalt nu-i semăna, că era un străin pentru propria comunitate, pentru propria familie, până când acesta nu mai avea trup, deşi era chiar acolo în faţa ochilor, în aceeaşi bucătărie.

Mi-am lăsat mintea să meargă acolo unde dorea de la început. La mama lui Pietro. *Edda*, la asta mă redusese. în acea primă dimineaţă, ar fi putut să nu spună nimic, dar dacă ţinea morţiş să o spună, ar fi putut măcar să mi-o spună în faţă: „Vai, ce slabă eşti, draga mea”. Pronumele ~~a~~la, *edda*, nici măcar nu era o necesitate gramaticală (verbul conjugat şi adjectivul la feminin erau suficiente), dar nu, Lidia dorise să-l adauge, voise să sublinieze faptul că nu eram decât o străină şi astfel să mă anuleze.

Acum, în tăcerea casei, încercam să-l reproduc cu fidelitate, dar limba mea se chinuia să redea pronunţia cocuminală[61]. *Edda*, *erda*, *era*. Nu, nu-mi ieşea. Era unul dintre sunetele alea imposibile, bolovănoase, din dialect. *Edda*. Acum, că mă gândeam, părea chiar numele unei femei, al unei femei în vârstă din sat, o văduvă îmbrăcată toată în negru şi adusă de spate, aşa cum erau multe pe străduţe. Cu siguranţă nu era un nume potrivit pentru caracterul meu, pentru câţi ani aveam şi pentru pofta mea de viaţă. Atunci de ce îmi dădeam seama abia acum că era corespondentul aproape perfect al numelui meu, cu tot cu deformarea lui.

Noaptea impregna tot mai mult casa, dar acolo, sub lampă, acel pronume era luminat foarte bine, pus sub interogatoriu, disecat. Acum, totul îmi era clar. Cum putusem să cred, chiar pentru o secundă, că Lidia avea să mă primească ţu braţele deschise ca să petrecem un tradiţional Crăciun în familie, ca să nu mai zic că era o sărbătoare catolică? Era o scenă atât de greu de crezut că

---

61 Consoane la a căror pronunție vârful limbii nu este doar ridicat, ci ușor îndoit în sus, în timp ce partea frontală a limbii este concavă spre interior (n.tr.) 1 „Dacă ochii nu văd» inima nu suferă“, aici cu referire la melodia cu același nume a rapperului și cantautorului italian Jovanotti (n.tr.)

mirosea a Hollywood, un final dulceag, chiar greu de digerat. Fără să vreau, un val de greaţă mi-a urcat în gât, poate totuşi din vina medicamentului pe care-l luasem fără să citesc contraindicaţiile.

Fusese, fără doar şi poate, un gest decăzut din partea ei să o excludă pe iubita fiului său tocmai de la masa de Crăciun, cu atât mai mult cu cât eram oficiali iubiţi şi în casă… din toate punctele de vedere. Asta însemna că, într-un fel, refuzul ei era şi un refuz al oricărei aşteptări sociale, o respingere a acelei scenete care presupunea bune maniere şi zorzoane. Era sătulă să se prefacă şi adevărul că şi eu eram la fel de sătulă. Astfel, francheţea absolută a gestului ei a sfârşit prin a-mi oferi un ciudat sentiment de linişte.

Iată că mă cuprindea din nou greaţa: nu mă aşteptasem. Am alergat în sus, pe scări, spre baie şi am ajuns la wc exact la timp. Aveam intoleranţă la ceva din pastilele alea. Sau poate trebuiau luate după masă? Am băut direct de la robinet înainte să mă întind pe gresia rece, tremuram, dar mă simţeam uşurată.

Occhio non vede, cuore non duole. îmi imaginam expresia satisfăcută a Lidiei la vederea faptului că la masa aşezată pentru sărbătoare nu se afla decât fantoma mea. Dar îşi făcea iluzii dacă se gândea că asta însemna că aveam să renunţ la fiul ei şi să mă întorc în America. Am fost nevoită să mă aplec din nou peste vasul wc-ului ca să vomit doar apă de la robinet. Gura îmi ardea, iar stomacul se strângea în gol. Nu mai aveam nimic de pierdut.

Era, cu siguranţă, într-o scenă demnă de toată mila: singură, în Ajunul Crăciunului, îmi vomitam sufletul. Dar în loc să-mi plâng de milă, cum ar fi vrut zodiacul, aproape că mă bucuram. Pentru că simţeam că am scăpat de o obligaţie, iar acum eram uşoară, gata să o iau de la capăt. Fie că avea sau nu o denumire, ceea ce aveam eu şi Pietro era incoruptibil, o legătură mai puternică decât oasele sau sângele. împreună nu eram doar unu plus unu, ci o înmulţire exponenţială, o forţă mai mare decât noi doi şi, prin urmare, mai puternică decât o a treia persoană,

deprimată şi obosită care spera să fie o piedică.

De parcă Universul ar fi vrut să-mi dea dovada faptului că am dreptate, în acel moment a sunat telefonul.

— Aici e un iad fără tine, a spus Pietro, măcinat de sentimentul de vinovăţie pentru ceea ce el a numit o „slăbiciune" a lui.

Nu, i-am spus, nu fusese slab. Din contră: el avusese dreptate: bătălia lui era şi bătălia mea şi aveam să o ducem împreună. Realitatea era că împreună aveam un avantaj nedrept.

De la: tectonictin˙it

Către: heddiæɞyahoo˙com

Data: 6 iunie

Dragă Heddi.

Chiar mi-ai dat o veste foarte bună. Abia aştept să te revăd. Voi fi la Napoli, nu-ţi face griji. Vin să te iau cu maşina, ce vrei tu. Să-mi spui datele imediat ce le ştii.

Mi-a făcut enorm de mult bine să primesc e-mailul tău şi te rog să mă scuzi că mi-a luat mai mult să-ţi răspund. De curând, viaţa mea a fost măcinată de nişte probleme de sănătate. în ultimele săptămâni nu am lucrat: am schimbat un loc de rahat (Marea Adriatică) cu alt loc de rahat (Vallesaccarda). Mă doare un genunchi din pricina unei accidentări cu care se pricopsesc sportivii, dar în cazul meu a fost mai degrabă de bătrânel rahitic. Nici nu-ţi povestesc pentru că-mi este ruşine.

În orice caz, genunchiul m-a tot durut sau poate că a fost doar o scuză ca să părăsesc munca mea mizerabilă de muncitor pe mare şi să-mi iau o perioadă de gândire… mereu îmi caut scuze. Cu ocazia asta am decis să merg la un medic, care mi-a spus că am nevoie de o „foarte mică" operaţie. Dar am înţeles din primul moment că lucrurile nu stăteau aşa cum trebuia: poate că am încăput pe mâini nepotrivite, două personaje care, când au chipul acoperit, au pretenţia să fie numiţi doctori, dar în realitate ar trebui să vândă castane coapte la colţul străzii.

Oricum, sunt teafăr şi nevătămat, în ciuda râurilor de transpiraţie care-mi curg de sub pansamente. Vremea tot

mai caldă îmbie la somn la orice oră. Nu e chiar o perioadă de gândire aşa cum mi-o imaginasem, e mai degrabă o perioadă de plictiseală alternată cu una de linişte sau pace a simţurilor.

Astăzi m-a sunat superşeful meu şi, cu o voce de actor, m-a întrebat care sunt planurile mele pentru viitorul apropiat. I-am spus că nu-i de mine să muncesc pe mare ca un sclav, că am (sau aveam) alte ambiţii, iar el – cu o voce seducătoare de parcă aş fi fost un copil în faţa unei vitrine cu îngheţată – a spus că nu este în intenţia lui să mă lase să mor pe mare şi că are alte proiecte pentru mine, pe care trebuie să le discutăm direct. Nu-mi fac iluzii, ştiu cum sunt astfel de personaje, dacă mă cheamă este pentru că e în rahat până la gât şi vrea să mă convingă să rămân… dar nu sunt dispus să mă vând pentru bani. Mi-e bine aşa, fără să fac nimic, cel puţin pentru moment; mai departe, la dracuz! Sunt încă tânăr şi pot să-mi inventez ceva de făcut. Mai am încă prea mult din lume de văzut.

Nu-i aşa?

P

20

Noaptea de Anul Nou era o frântură în timp care nu aparţinea nici vechiului an, nici celui nou, o zonă liberă ce nu se supunea regulilor economice obişnuite. Casa s-a repopulat cu piraţi – veniţi din Franţa, Sardinia, Sicilia, America, Irpinia – care, încă din noaptea de Ajun, scrijeliseră în lemnul mesei orele care-i despărţeau de acest moment, de acest cartier. Astfel, strada De De-o 33 devenea un port, o amforă, o noapte fără loc, fără timp. Totul redevenea posibil.

Am mers după cumpărături în ultimul moment şi nu eram singurii. Magazinele care se cocoţau pe strada noastră abruptă erau ultrapline de oameni care cumpărau provizii de parcă s-ar fi aşteptat la un atac aerian. Ca să ne mişcăm mai repede, ne-am împărţit. Sonia şi Carlo s-au dus la pescărie, în vreme ce Angelo, Davide şi sora lui, Silvia, la băcănie, Madeleine şi Gabriele la brutărie, iar Pietro şi cu mine la zarzavagiu, bătrânelul din capătul

străzii care punea mereu în sacoşă şi un măr putrezit sau o roşie storcită. Voia să ne prostească, iar noi îl lăsam pentru că-l consideram un amărât.

— O noapte bună pentru pocnitori, a spus, în timp ce arunca o privire la fâşia de cer limpede dintre blocuri şi-mi întindea o pungă cu scarola[62] fleşcăită.

Lăsând scarola la o parte, eram mulţumită. în seara aia era programat, în Piazza del Plebiscito, în faţa unei construcţii în formă de munte de sare din care ieşeau nişte cai din lemn (îi spuneau artă), un concert gratis şi un foc de artificii organizate de primărie. De ce să fi privit artificiile de pe acoperiş dacă aveam, în sfârşit, un motiv să coborâm în stradă.

— Aveţi grijă, copii, a adăugat zarzavagiul. După unsprezece noaptea se întâmplă tot felul de nebunii pe stradă.

Era deja ora opt şi jumătate când ne-am apucat să pregătim masa de revelion. în ciuda răzvrătirii noastre împotriva obiceiurilor, păstram totuşi un soi de loialitate faţă de reţetele tradiţionale de Anul Nou. Tradiţia se vedea şi în faptul că pentru a ne putea distra, trebuia neapărat să mâncăm. Cum am fi putut să sărbătorim, să polemizăm, să iubim fără mâncare?

Unii tocau, alţii prăjeau, alţii aşezau masa. Mie mi se dăduse sarcina de a pregăti (un lucru foarte important, având în vedere că de asta depindeau câştigurile din tot anul) lintea cu ciolan[63] – ca să facem economie, o făceam fără ciolan, dar cu rozmarin, aşa cum era reţeta în locul de origine al Silviei şi al lui Davide. Dincolo de uşile din sticlă, terasa se lungea ca un suspin lung şi rece şi, dincolo de balustradă, luminile optimiste ale caselor care se strângeau în jurul vulcanului. Cu un pahar de vin în mână

---

62 Tip de salată cu frunze netede sau creț, de culoare verde-deschis. Are o textură crocantă, cu gust ușor amar și numeroase proprietăți nutritive (n.tr.)

63 Preparat tradițional care se mănâncă în noaptea de Anul Nou, la ora douăsprezece noaptea, pentru a avea bogăție și belșug în noul an (n.tr.)

a intrat Gabriele care, puţin nesigur pe picioare, s-a aşezat pe treaptă ca să mă privească în timp ce găteam.

— Mai, mai că-mi vine să propun să rămânem toată noaptea aici şi să stăm de vorbă. Ce zici, Eddie, eşti de partea mea?

— Şi să ratăm artificiile?

Aşa cum se întâmpla în Cartier deja de nişte zile, şi-a făcut brusc apariţia o petardă, un fâsâit urmat de o moarte nedemnă.

— Haide, o să fie amuzant să ieşim.

— Fie, a răspuns Gabriele. Cum doreşti tu, scumpa mea cumnată. Dacă mi-ar fi spus-o oricine altcineva, ar fi sunat ca o bășcălie.

Dar Gabriele nu era oricine şi acel *scumpă cumnată* m-a emoţionat. în momentul ~~ar~~ la am fost sigură că multă vreme după ce toate celelalte zgomote – petardele, râsetele prietenilor, pufniturile de dezaprobare ale mamei – se vor fi oprit, aveam să rămânem tot noi trei. El, eu şi Pietro.

— Sărută-mă, a spus.

M-am conformat şi m-am aplecat ca să-mi apăs buzele pe obrazul lui; pielea era la fel ca a lui Pietro, şmirghel, mai ales pentru zona mai sensibilă a buzei, rămasă în urma herpesului. A fost un sărut plin, cu ochii închişi, ca pentru a pecetlui pentru totdeauna acea legătură.

— Nu aşa.

Mi-am îndepărtat chipul ca ars de cuvintele lui. Vreme de o clipă fragilă, atât cât am reuşit să-i susţin privirea, am văzut în ochii lui aceeaşi furie pe care i-o văzusem îndreptată spre Pietro, furie amestecată cu o dragoste aproape de nesuportat. Dar, de data asta, acea pasiune furioasă era îndreptată către mine şi vai cum ardea, ardea mai tare ca aburii care ieşeau din oala cu linte spre care în curând aveam să fiu nevoită să-mi îndrept privirea. Voiam să mă conving, încă o dată, că era numai vina alcoolului?

Fie că era alcoolul, fie că nu, aveam şi eu o vină,

eram sigură de asta. Cu acea cerere de sărut – un sărut *adevărat*, aici nu aveam dubii –, îmi reproşa acele momente intime de slăbiciune în care aproape că-l confundasem cu fratele lui? Voia să mă dea de gol, sau să pună sub semnul întrebării alegerile mele amoroase? în acel moment de reproş mi-am dorit, mai mult ca niciodată, să-i spun lui Gabriele cât de mult ţineam la el. Dar unele lucruri nu e nevoie să fie spuse. Ţineam unul la celălalt nu ca doi prieteni, ci ca doi indivizi care nimeriseră, în mod nefericit, în aceeaşi familie, dragostea curată şi stringentă pe care o simt doi oameni care au naufragiat pe aceeaşi insulă. începeam să-mi dau seama că Gabriele nu voia chiar o sărutare de la mine, ci un gest la fel de adevărat, la fel de riscant. Voia să sap mai adânc, poate ca să văd ceva ce nu voiam să văd, sau să fac ceva ce nu voiam să fac. Mi-a părut că citesc în ochii lui inflamaţi din cauza frustrării, a vinului sau a sulfului care vopseşte noaptea: *Nu-ţi face iluzii* că ar fi din cauza vinului, sau a sulfului care vopseşte noaptea.

Dar, înainte să reuşesc să prind sensul a ceea ce tocmai se întâmplase între noi, cu atât mai puţin să răspund, Silvia a intrat în mica bucătărie ca să cureţe peştele, iar Gabriele s-a ridicat ca să iasă.

Am terminat cina la zece şi jumătate. Afară creştea frecvenţa bubuiturilor, care sunau în urechile noastre ca nişte pop-corn, fluierături şi, din când în când, mici tunete care făceau să zăngăne ferestrele în cercevele. Cerul coborâse, un tavan de un galben forţat, precum luminile artificiale dintr-o grădină zoologică. Pietro a aprins o ţigară. A avansat ideea să nu mai coborâm deloc şi să ne bucurăm de spectacol din siguranţa oferită de terasa noastră. Angelo şi Silvia s-au opus vehement, iar Pietro a fost vizibil deranjat de faptul că cel mai tare îl susţinuse tocmai Carlo.

— Vă spun că am auzit nişte poveşti, a spus. Arsuri de gradul trei, amputări, de toate.

Toată lumea a amuţit.

Se pare că-l făcusem pe Gabriele să treacă de partea

mea, pentru că tocmai el a fost cel care a dat sentinţa:

— Cu siguranţă sunt exagerări, Carlo; din astfel de ştiri trăiesc ziarele. Oricum, ar fi bine să ajungem devreme în piaţă, ca să găsim un loc de unde să vedem bine scena.

Când am închis, în sfârşit, uşa în urma noastră, cu buzunarele paltoanelor pline de băuturi alcoolice, nu am îndrăznit să mă uit la ceasul de la mână. Pe scări era neobişnuit de întuneric. Poate că vecinii ieşiseră înaintea noastră, sau poate că stinseseră luminile ca să se poată vedea mai bine spectacolul de lumină. Ce spectacol?! Cerul de deasupra curţii noastre era un dreptunghi de lumină tremurătoare şi ceţoasă, ca un incendiu de pădure care cobora din grădina mănăstirii şi se apropia de noi. Nu era nimic de *văzut*: adevăratul spectacol era de *auzit* – melodrama bubuiturilor joase, panica în falset, suspansul liniştii. Iată de ce la Napoli focurile de! artificii se numeau mereu *botte1*: nu erau nişte flori strălucitoare, ci pumni, palme asurzitoare care îţi transformau capul într-o minge de fotbal, îţi ardeau ochii, te făceau să înghiţi praful de puşcă şi plasticul ars până regretai că ai ieşit din casă.

Gabriele a fost primul care a ieşit pe poartă, cu paşi fermi, sobru. L-am urmat şi imediat am călcat pe cioburi de sticlă. Era o farfurie. Ne-am acoperit gura ca să ne ferim de aerul bolnav, unii cu fularul! alţii cu reverul paltonului, şi am pornit călătoria spre strada RomaJ Era un drum cu obstacole din gunoaie incendiate, jachete sfâşiate „mobilă dezmembrată. Obiecte misterioase precum pene verzi şi; valetul de bâte[64] ni se lipeau de talpă. Ca să pot înainta, căutam negrul dalelor vulcanice de sub toţi şi toate.

Începea postul, dezintoxicarea. în timp ce noi luam cina, cartierul se elibera de toate obiectele stricate şi iremediabile cu toată furiaz, pe care o merită cine nu este dorit. Totul era aruncat jos, din balcoane, într-o regurgitare colectivă şi extaziată. Aproape că-ţi venea să te opreşti şi să cotrobăi, să le descoperi secretele murdare, dar, dintr-odată, un tunet puternic a zguduit străduţa cu

64 Lovituri. în limba italiană (n.tr.)

tot cu resturile ei şi cu noi, care deja făceam parte din ele. Era ca şi când ne-am fi aflat într-un glob cu zăpadă pe care cineva îl agita cu o plăcere răutăcioasă; cine ştie ce avea să mai pice. O serie de pocnituri trase lângă noi părea că vrea să ne avertizeze că ceva urma să se întâmple.

Am grăbit pasul. Când am ridicat ochii, mi-am dat seama că grupul nostru se despărţise. Nu-l mai vedeam pe Gabriele – sau poate era chiar la câţiva paşi de mine, dar ochii îmi lăcrimau. Mi se părea important să nu ne pierdem. Pietro m-a luat de mână. Nu se putea vorbi, nici măcar gândi, în aerul din jurul nostru care şuiera, se spărgea.

Am simţit că mi-a căzut ceva în păr, ceva care se sfărâma între degete precum cenuşa. Pietro m-a tras cu putere în partea cealaltă a străzii şi în urma noastră s-a auzit o pocnitură asemănătoare cu un accident de maşină. Ne-am întors brusc. Pe stradă era o maşină de spălat contorsionată; încă se mai clătina în urma căzăturii brutale de la balcon. Timpanele îmi vibrau în urma acelei bubuituri metalice şi simţeam degetele lungi ale lui Pietro care se împleteau şi le strângeau până la os pe ale mele, până când ne-am pus la adăpost sub un balcon.

A mai plouat cu diverse obiecte, unele cu mare viteză, cioburi probabil, altele cu un calm angelic, precum foile dintr-un caiet acoperite cu cine ştie ce mărturisiri. Pietro şi cu mine am rămas în refugiul nostru privind acea ploaie malefică şi intermitentă, la fel cum sunt toate lucrurile la Napoli. Aşteptam, dar era o furtună imprevizibilă. Stăteam cu spatele lipit de peretele din tuf vulcanic, umed şi friabil, al blocului şi încercam să-mi desprind detergentul de rufe din păr. Pietro mi-a spus la ureche:

— Eu înţeleg faza cu „ce e vechi afară, ce e nou înăuntru[65]”, dar ăştia sunt duşi cu pluta.

---

65 Conform tradiției, la Napoli, în noaptea de Anul Nou, oamenii aruncă pe fereastră toate obiectele vechi sau stricate ca simbol al renunțării la ceea ce este inutil și deteriorat pentru a face loc lucrurilor noi pe care le va aduce noul an (n.tr.)

I-am zărit şi pe ceilalţi. Madeleine, Davide, Silvia şi Angelo se aşezaseră sub un balcon al blocului din faţă. Puţin mai în faţă, Gabriele, Sonia şi Carlo se făcuseră afiş chiar pe clădirea noastră. Fără să vorbim, Pietro şi cu mine am decis să ne alăturăm lor. Am înaintat lipiţi de perete, dezarmaţi ca nişte corespondenţi de război, frecând cu jachetele afişele descojite şi uşa-baricadă a unui *basso* evacuat. Un pas după celălalt, până la urmă am ajuns la ei nevătămaţi. Sub balcon, Sonia era încovoiată de parcă înălţimea ei ar fi făcut-o mai vulnerabilă.

— Haideţi înapoi, băieţi! s-a auzit vocea lui Carlo în acea cacofonie de zgomote.

Tocmai acum, m-am gândit, după cât am mers? Am privit îij spate. De fapt, depăşisem *doar un bloc*, iar acum, blocul care ni apăra se termina brusc într-o intersecţie de străduţe.

— De aici mergem înainte, nu? a spus Sonia. 1

Carlo căuta aprobarea pe chipurile noastre!

— De ce vreţi să treceţi prin asta? a urlat.

Mica străduţă bubuia, părea să vibreze şi era traversată de stropi de foc, schije turbate prin care ar fi trebuit să trecem dacă voiam să ieşim din cartier şi să ajungem în Piazza del Plebiscite. Şi nu mai eram atât de sigură că-mi doream asta.

Pietro a spus:

— N-avem de ales. Trebuie să ne întoarcem.

L-am privit pe Gabriele, strivit şi el de tencuială; pieptul i se mişca respirând greu, cu toate că zâmbea, ochii îi străluceau. Era excitat de tâmpenia pe care eram pe cale să o facem sau era un efect prelungit al vinului? într-un moment de calm relativ, Gabriele a strigat:

— Acum!

Un ordin imperativ care nu permitea nici contraziceri, nici nesiguranţe, nici măcar gânduri, un apel la un instinct pe care îl credeam uitat.

Am zbughit-o. Am alergat sub cerul deschis, acoperindu-ne capul cu mâinile goale şi ne-am pierdut cu toţii din vedere unii pe ceilalţi. Alergam şi nu vedeam pe

nimeni în faţa mea şi nici în spate, nu vedeam decât picioarele mele care loveau strada. Strânsoarea lui Pietro se dizolvase, pierdusem mâna lui şi-l pierdusem şi pe el. Dar bubuiturile ştergeau orice sentiment şi alergam de parcă de asta ar fi depins viaţa mea.

Până la urmă ne-am regăsit cu toţii sub un alt balcon, fără aer şi extaziaţi. Dacă reuşisem să depăşim acea primă stradă perpendiculară, atunci însemna că aveam să le depăşim şi pe următoarele trei sau patru care ne mai despărţeau de siguranţa relativă oferită de strada Roma. Şi am pornit din nou, alergând fiecare pe cont propriu, orbeşte, euforic, depăşind o stradă după cealaltă, până când farfuriile sparte şi gunoaiele au lăsat locul resturilor de pocnitori şi sticlelor de Heineken, seninele unei petreceri de tineri.

— Ţi-am spus că trebuia să coborâm mai devreme, a spus Carlo îmbrăţişând-o pe Sonia cu o priză afectuoasă de wrestling. Ţăranii ăştia aproape că ne-au omorât.

— Hai, că a fost emoţionant, a răspuns ea.

— Emoţionant? A fost epic! a strigat Angelo, iar Davide a urlat precum un lup.

Silvia râdea, toată lumea râdea, până şi Carlo. Aveam cu toţii obrajii roşii de la adrenalină: singurul alb la faţă era Pietro. Şi-a ridicat reverul hainei şi a îndesat mâinile în buzunare mohorât. A numit misiunea noastră „antrenament pentru serviciile secrete” şi a scos o Mariboro Light înainte de a se întoarce cu faţa spre piaţă.

Seriozitatea lui m-a uimit. Dintr-odată, l-am văzut pe Pietro ca fiind singurul dintre noi cu adevărat matur şi responsabil, singurul conştient de pericolul prin care trecusem şi de ce s-ar fi putut întâmpla. Avea responsabilităţi reale – doar era proprietar de pământ, pentru numele lui Dumnezeu – şi asta pentru el nu era o joacă. M-am oprit brusc din râs. Furtunile şi viperele câştigaseră de mult respectul meu. Prin urmare, era ciudat că până în momentul ɔɿɐ nu luasem niciodată în considerare posibilitatea că şi Napoli, tot speriindu-ne, ne putea până la urmă răni. Poate că fusesem o naivă?

În Piazza del Plebiscito, concertul era în plină desfăşurare, dar nimeni nu părea să asculte muzica pop lansată de pe scenă: râsete, telefoane mobile, beri, jointuri, mult dialect. Era foarte aglomerat şi, odată ce am intrat în acel şifonier de paltoane şi haine de blană, am atins coafuri pline de gel şi bijuterii. Dacă asta era revitalizarea urbană, se pare că avea chiar prea mare succes. Ne-am aşezat lângă una dintre statuile ecvestre.

— Regele Carol al III-lea de Bourbon, ne-a lămurit Gabriele.

Pietro a întrebat:

— Deci tizul tău?

Dar Carlo nu l-a auzit.

Angelo şi Silvia vorbeau cu însufleţire. Madeleine fuma privind întunecată mulţimea: poate că se certase din nou cu Saverio. Nu l-a observat pe Davide, care o privea parcă înmărmurit de frumuseţea, ei sau poate că-l observase, dar era obişnuită să fie privită aşa. Pietro a scos o sticlă de whisky şi a pasat-o tuturor. Carlo o ţinea strâns pe Sonia, de parcă i-ar fi fost teamă să n-o piardă în mulţime, dar ei nu părea să-i displacă: afişa zâmbetul ei lunar, încadrat de părul lung şi negru, cu cărare pe mijloc.

Solistul trupei a anunţat că era aproape douăsprezece noaptea.

— E momentul, a spus Carlo cu respiraţia îngheţată. Cine a adus sticla de Moet & Chandon[66]?

— Bine, măăă, a spus Angelo, şi a scos o sticlă de vin spumant ieftin. „Să ciocnim pentru supravieţuirea noastră!”

Dar Gabriele desfăcuse vinul de casă, bombănind ceva despre vechile obiceiuri. Muzicienii de pe scenă se opriseră din cântat şi în spatele lor se auzea din nou Cartierul Spaniol în cursa lui către autodistrugere. Mulţimea din piaţă a început numărătoarea inversă, aruncau cu steluţe colorate, petarde şi sticle. *Opt*, *şapte*, *şase*... Angelo se blocase cu „nenorocita sârmă” de la

66 Referie ia șampania de lux produsă de vinăria franțuzeacă ce poartă același nume, Moet & Chandon (n.tr.)

dopul sticlei de spumant şi între timp se ajunsese la *unu*, moment în care izbucnirea de urale i-a smuls o avalanşă de înjurături în siciliană, iar cerul, deja înflăcărat, s-a umplut de culori.

De obicei, de Anul Nou eram puţin deprimată. Nu înţelegeam cum putea toată lumea să sărbătorească dispariţia unui întreg an din viaţă: nu merita să fie amintit, să fie plâns? Dar acum nu mă simţeam deloc aşa. Ploua cu scântei, cu urări, cu vin spumant ieftin şi aveam senzaţia că mă aflu în epicentrul acelei pieţe, înconjurată de unii dintre oamenii care-mi erau cei mai dragi pe lume.

Pietro s-a apropiat, am simţit cum barba lui nerasă îmi mângâie fruntea, respiraţia lui distilată îmi încălzea faţa. Mi-am încolăcit braţele în jurul gâtului lui şi, astfel, împreună, am creat o spirală caldă şi umedă numai a noastră, o insulă tropicală departe de focurile de artificii, de voci.

— E cel mai frumos revelion din viaţa mea, Pietro.

— O să fie anul nostru, iubita mea. Luăm examenul de licenţă şi plecăm. O să trecem dintr-o ţară în alta până când o să găsim un loc unde să vrem să rămânem, un loc în care să facem rădăcini.

— Da, rădăcini. Vreau să fac rădăcini cu tine.

Pe sub palton, am simţit degetele lui care-mi urcau pe spate.

— Te-am dezamăgit de Crăciun, a spus. Nu te-am apărat. Tot ce am făcut a fost să-ţi trădez încrederea. Am fost un idiot. Am îndrăznit să-ţi cer ţie să mă salvezi *pe mine*. Crezi că o să mă poţi ierta?

— Şi eu am fost slabă, Pietro. Dar nu voi mai fi. De azi înainte, vom înfrunta împreună orice obstacol.

— Să-ţi spun că te iubesc e prea puţin. Eşti aer pentru mine.

A închis strâns ochii.

— Am suferit ca un câine de Crăciun pentru că am fost departe de tine. Şi am avut în permanenţă o senzaţie foarte ciudată, de parcă aş fi fost sub apă, ţinându-mi respiraţia, şi aş fi privit în sus, spre lumină. Dar mă

consola gândul că în curând aveam să revin la tine şi, astfel, aş fi urcat să iau aer. Nu ştiu să-ţi explic foarte bine.

M-a fixat cu o privire decisă.

— Heddi, eu nu mai pot să tac şi să stau cuminte. Gata. îţi promit că de azi înainte nu o să mă mai las înduplecat. O să apăr dragostea noastră cu orice preţ.

La ce sunt bune stelele când pe cer strălucesc rubine şi smaralde? Pietro şi cu mine ne-am sărutat, acea sărutare de Anul Nou pe care doar îndrăgostiţi! o cunosc. Am simţit cum whisky-ul lui îmi încălzeşte gura, sincer şi plin, un răsărit lichid care mi-a umplut pieptul şi apoi a alunecat moale prin picioare, înmuindu-mi genunchii şi dezgheţându-mi picioarele în drumul său. Câtă iubire! Chiar trebuia să refacem drumul ~~a~~la distrus ca să putem să stăm, în sfârşit, îmbrăţişaţi în pat?

Am simţit în braţe o sticlă rece.

— Nu vă mai pupaţi atâta, a spus Angelo zâmbind şi întinzându-mi sticla de spumant. E Anul Nou, trebuie să vă pupaţi cu toată lumea. Sau aţi uitat?

Am băut şi am făcut schimb de urări cu ceilalţi. Intenţionat l-am lăsat pe Gabriele la urmă: nu mă simţeam pregătită, după sărutul lui Pietro, o bomboană care mi se topea în gură. Dar el m-a apucat, în felul lui, brusc şi afectuos, fără echivoc. Părea că se trezise din beţie şi că uitase ce se întâmplase între noi în bucătărie şi chiar şi eu am început să mă îndoiesc că se întâmplase cu adevărat.

Ne-am despărţit. Gabriele s-a apucat să-i explice lui Madeleine despre biserica de acolo care amintea de Panteonul de la Roma. Mi-a venit cheful să stau puţin de vorbă cu Sonia: în seara aia schimbasem puţine cuvinte. Şi am zărit-o, eliberată din strânsoarea lui Carlo. Era mai lungă acum, mai mândră, o balerină. Pietro era lângă ea şi râdea în felul lui, tăcut, o tăcere pe care am recunoscut-o chiar şi în gălăgia pieţei. Părea relaxat, fără griji, nu mai era un proprietar de teren, ci un tânăr fără probleme. Mi-aş fi dorit să fi fost eu persoana care să-l facă să râdă aşa, cu atâta spontaneitate şi transparenţă. Persoana care să spună un joc de cuvinte, un proverb, o observaţie subtilă

despre lumea care ne înconjoară. Persoana care să îi ia o greutate de pe umeri şi să îi lumineze chipul.

Eram pe cale să formulez un angajament pentru Noul An, dar m-am răzgândit. Aveam deja nişte noi promisiuni de ţinut şi erau suficiente doar alea, ca să nu mai vorbim de examene şi lucrarea de licenţă, care ajungeau să ne consume toate energiile.

Vinul spumant se terminase, la fel şi whisky-ul. În drum spre Cartier, Angelo îşi ţinea cu greu ochii deschişi, iar Madeleine fredona în franceză clătinându-se ca un marinar beat. Dintre noi toţi, Pietro părea singurul treaz.

Ultimele focuri de artificii păreau horcăitura unei maşini vechi care-şi dădea ultima suflare, iar de data asta, intrând pe strada De De-o, nu a mai fost nevoie să ne ferim. Cartierul arăta ca după război şi nu era clar dacă ieşise din el învingător sau învins. Din ce ştiam, am fi putut fi ultimii supravieţuitori: escaladam resturile unei linişti spectrale. Prin faţa noastră a trecut un câine şchiopătând.

— Bietul de el, am spus. O fi rănit.

— Pun pariu că e un câine vagabond.

Am observat că lui Pietro îi tremură o Mariboro între degete; pe lângă asta, felinarele din Cartier îi dădeau o paloare ciudată.

Imediat ce am intrat în casă, el a urcat treptele câte două. L-am auzind tuşind şi am alergat şi eu la etaj. L-am găsit în baie exact în poziţia în care stătusem şi eu cu o săptămână înainte, în genunchi pe gresie, ţinându-se de vasul wc-ului şi cu părul creţ care-i acoperea chipul. Pe durata întregii seri nu dăduse niciun semn de beţie. Cum naiba de nu mă prinsesem de cantitatea de alcool pe care o dăduse pe gât?

A mai vomitat o dată şi a gemut uşor; antebraţele îi tremurau de la strânsoare. M-a tulburat să-l văd atât de fragil. M-am chircit lângă el şi i-am aşezat o mână pe frunte. Nu ştiam de ce făcusem gestul ~~ş~~la; poate că doar încercam să-i susţin cumva capul şi, respirând greu, chiar s-a sprijinit puţin în palma mea. A reînceput.

— O să treacă, am încercat eu să-l liniştesc.

A dat din cap şi şi-a înfrânat greaţa cât să-mi spună cu glas pierdut:

— Lasă-mă.

A tuşit.

— Pleacă. Nu vreau să mă vezi aşa. Pleacă!

Mi-am retras mâna, încălzită de jena lui. Şi mie îmi era jenă pentru că încercasem să-l ajut când, de fapt, nu avea nevoie de ajutorul meu. Am ieşit din baie, dar am rămas pe coridor, în caz că ar fi căzut. Am auzit apa de la wc şi apoi robinetul pornit. Puţin mai târziu a ieşit şi Pietro legănându-se ca o barcă sau ca un cowboy mexican beat la Cinco de Mayo[67]. S-a prăbuşit pe patul nostru încă îmbrăcat cu hainele de afară; ar fi dormit aşa până dimineaţă dacă nu i-aş fi scos blugii şi încălţările.

21

M-am oprit ca să-mi suflec pantalonii şi am văzut cizmele acoperite de un strat subţire de praf dispersat. în jurul meu nu era niciun pom şi nici umbră; cerul era o foaie albastră mâzgălită ici şi colo de nori. Aerul era uscat şi fără mirosuri, dar aducea cu el acel praf, gustul vulcanului. Poate că era vară, cine ştie: soarele bătea puternic, aproape că mă orbea, dar mă atingea fără căldură.

Aveam senzaţia că merg deja de multe ore; cu toate astea, tot nu ajungeam la crater. Făceam parte dintr-o expediţie geologică (că doar aveam în mână un ciocan pentru prospecţii geologice), dar n-aveam idee ce anume căutam. Singurul lucru cert era că trebuie să mă urnesc în sus, tot mai sus, până când aveam să mă uit în acel castron săpat de giganţi sau de zei şi să-i văd fundul. Voiam să ajung acolo chiar dacă asta ar fi însemnat să merg până în toiul nopţii. Timpul şi efortul nu contau, ca şi când aş fi mers să-mi întâlnesc iubitul. Atunci de ce în dorinţa mea era ascunsă o picătură de teamă de nemărturisit?

Tot mergând, mi-au revenit în minte nişte detalii. Nu

67 Sărbătoare care comemorează victoria nesperată a armatei mexicane împotriva invaziei franceze în bătălia de la Pueblo, din 5 mai 1862 (n.tr.)

fusesem singură de la început: începusem expediţia cu un grup format din antropologi şi lingvişti. Abia apoi devenise o expediţie geologică, atunci când ceilalţi se hotărâseră să se întoarcă. Aflaseră că Vezuviul urma să explodeze pentru prima dată de la acea mică erupţie din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, dar de data asta ar fi fost una mare, cea de care se temeau toţi – şi pe care, în adâncul sufletului, şi-o doreau. Cu toate astea, eu continuam să înaintez spre crater pentru că mă gândeam: ce putea să mi se întâmple într-o zi atât de frumoasă?

Dintr-odată, cerul s-a întunecat şi vântul a început să sufle atât de puternic încât mi-a smuls ciocanul din mână. Vremea rea venise demascând vremea bună, subliniind minciuna soarelui. Fusesem o fraieră. M-am întors ca să merg înapoi pe propriile urme. Pe cărare, mici pietricele se agitau, vrând parcă să coboare şi ele în grabă de pe munte, dar şi eu, şi ele eram conştiente de inutilitatea demersului. Simţeam deja răsuflarea cenuşii în ceafa în timp ce coboram în grabă, dar îmi era prea frică să mă uit în urmă, să privesc în faţă acel nor fără suflet care tuna şi se îngroşa şi voia să mă înghită. Dar fără nicio supărare: eu nu eram decât o daună colaterală, o victimă întâmplătoare, o mică tragedie personală.

De parcă ar fi fost nişte mâini pe umeri, norul m-a împins cu putere şi mi-a desprins picioarele de pe terenul abrupt. Am închis ochii şi am căzut în gol. M-am prăbuşit atât de mult şi într-un întuneric atât de total încât am avut timp chiar să şi plâng puţin. Nu-mi era frică de moarte, aveam doar certitudinea morţii. Singurul lucru care mă speria, care, de fapt, mă teroriza, era secunda de durere fizică pe care aveam să o simt la impactul cu solul. Astfel că, în timp ce cădeam în abis, cu fundul căruia aveam să iau contact în curând, îmi contorsionam corpul, polemizând cu mine nu împotriva morţii, ci împotriva inevitabilităţii durerii.

Durerea m-a trezit dintr-odată. Aveam spatele arcuit, muşchii contractaţi: nu mai păţisem asta de când eram mică. Pietro era adormit lângă mine, cu cămaşa şifonată

rău. Mi-am relaxat spatele şi m-am ridicat pe coate ca să privesc afară pe fereastră.

Probabil că plouase peste noapte. Blocurile care coborau spre port căpătaseră o tonalitate mai închisă, culoarea pietrei ude. Cerul era încă încărcat şi părea să mărească doza dintr-un moment în altul. Şi, pe fondul ăla întunecat, vulcanul dormea acoperit de zăpadă.

Nu era doar pudrat: Vezuviul chiar era îmbrăcat de zăpadă. în toţi anii pe care-i petrecusem la Napoli şi în apropiere îl văzusem rareori aşa. Trăsăturile scabroase ale vârfului erau învăluite într-o mantie reală de un alb orbitor, probabil că aia era adevărata sursă a acelei lumini infernale, difuze. De altfel, era singurul soare din acel peisaj întunecat, singurul Dumnezeu. Nu puteai să nu-l priveşti. Semăna cu o veche reproducere a muntelui Fuji, precum cea întipărită pe un şerveţel pe care-l aveam de mult, dar vulcanul nostru, în carne şi oase, era de-a dreptul formidabil. Era maiestuos şi înfricoşător. Cu cât îl priveam mai mult, cu atât eram mai convinsă că doar se preface că doarme.

Un fior mi-a traversat şerpuit pe şira spinării. M-am întors sub aşternuturi şi m-am lipit de Pietro. Speram să-l trezesc, dar dormea adânc şi, trăgând cu ochiul la ceasul deşteptător, mi-am dat seama că ar fi fost un gest animalic să-l trezesc atât de devreme în prima zi a anului. M-am ridicat, mi-am tras un pulover pe mine şi am coborât la etajul inferior.

Madeleine părea că mă aşteaptă. Stătea parcă în apnee în faţa mesei abandonate în haos; îmbrăcată într-o pijama sumară, cu picioarele încrucişate şi papucul japonez care ţinea ritmul unei melodii pe care doar ea o putea auzi. în semiobscuritate, chipul ei părea o fotografie veche, înceţoşată de o ţigară uitată.

— Asta-i partea pe care o urăsc, a spus.

— Care parte?

Madeleine şi-a amintit de ţigară şi a tras din ea un fum plin de semnificaţie.

— A doua zi.

Am întrebat-o de ce se deşteptase cu noaptea în cap. Din câte se părea, vecinii o treziseră din nou. Eu nu auzisem nimic, aşa cum nici ea nu văzuse zăpada de pe Vezuviu. Reacţia ei a fost:

— Zăpadă, rahat. La Napoli nu trebuia să fie soare, mare, pizza? A izbucnit într-un râs forţat şi a pornit radioul.

Bucătăria era un coşmar de farfurii cu resturi întărite şi cozi de peşte pe foi de ziare unsuroase şi mi-am făcut curaj doar cât să salvez ibricul de făcut cafea moka. Prepararea cafelei era un ritual care mă relaxa. Am folosit apa dură de la robinet şi am presat delicat cafeaua, ascultând fără prea mare atenţie o melodie a lui Luca Carboni. Am stat multă vreme şi am privit flacăra albastră care şuiera. Din punctul ~~de~~ în care nu o puteam vedea pe Madeleine, dar îi simţeam prezenţa, faptul că avea o zi proastă şi că era dornică să spună mai multe – mult mai multe.

— Azi-noapte a fost o nebunie, am auzit vocea ei din living.

— Zici?

Am deschis frigiderul. Nu mai era lapte.

— Am fost nişte mari idioţi, Eddie. Era ca în război.

M-am întors la ea şi am aşezat două ceşti care abureau în dezordinea de pe masă. Sub privirea ei furioasă, m-am simţit vinovată, de parcă ar fi fost ideea mea să ieşim. Cu toate astea, nu eram convinsă că Madeleine vorbea doar despre asta. Am simţit că între noi începuse o joacă, deloc nouă pentru mine, dar căreia nu-i cunoşteam nici regulile, nici scopul.

— E doar încă o tâmpenie pe care să nu le-o povestim părinţilor, Madeleine. în fond, nu s-a întâmplat nimic.

— A fost doar şansă. E ca şi când am fi câştigat la ruletă. Dar putea să se întâmple o catastrofă.

Voiam să abandonez subiectul. Nu voiam să fiu constrânsă a mă gândi la preotul fără casă şi la misterioasa *catastrof* care-l făcuse praf. Cu toate astea, am simţit cum vorbele lui Madeleine mă rod pe dinăuntru

precum cafeaua pe stomacul gol. Era totul, într-adevăr, un joc de noroc, o chesţiune de noroc, sau ghinion? Nu voiam să-i cedez nimic şi am spus:

— Mă rog, după ce o să treacă cei de la salubritate, cartierul o să arate ca înainte.

— Era ca dracuz şi înainte. Un labirint nenorocit.

— Ce labirint, Madeleine? Cartierul Spaniol are o aranjare previzibilă, matematică, am spus, nu atât din dorinţa de a o contrazice, ci în încercarea de a o implica într-o discuţie cât de cât academică. Nu e altceva decât un reticul. Asta este termenul care se foloseşte în urbanistică, nu?

— Un reticul. Străzi care se intersectează în unghi drept, o planimetrie tipică urbană a oraşelor romane şi a unor aşezări din secolul al XVIII-lea, a spus sec.

— Zece cu felicitări.

A aşezat zgomotos ceaşca.

— Deci tu, Eddie, nu te-ai pierdut niciodată în Cartier? — Nu.

A scos încă o ţigară din pachet. Nu-mi dădeam seama dacă faptul că acceptase acea minciună însemna că scăpasem sau nu. Am terminat şi eu cafeaua şi am acceptat faptul că acel joc pe care noi două îl făceam avea ceva de-a face, dacă nu chiar totul, cu mândria mea.

Madeleine fuma, casa dormea, radioul umplea tăcerea. între timp încercam să-mi amintesc legenda clasică a labirintului, cel din Cnossos, pe care mi-o povestise profesorul meu de limba greacă în primul an de liceu la Castellaminare. Dacă-mi aminţeam bine, regele Minos al Cretei îi solicita în fiecare an regelui Atenei un tribut de paisprezece tineri, şapte băieţi şi şapte fete, pe care să-i trimită în labirintul atât de alambicat încât rămăsese captiv acolo însuşi arhitectul acestuia, Dedal. O încolăcire de galerii care se desfăceau şi se bifurcau sau duceau în fundături – totul într-un întuneric aproape total. în inima labirintului trăia sângerosul Minotaur, jumătate om, jumătate taur, care-i devora pe rând pe tinerii care se pierdeau în labirint. Ceva de film de groază. într-un final,

monstrul a fost ucis de către Tezeu, fiul regelui Atenei, de care se îndrăgostise nebuneşte fiica lui Minos. Ariadna, căci, aşa o chema, îi dăduse un ghem de lână pe care să-l desfacă în urma sa ca să poată regăsi ieşirea. La final, în ciuda gestului de dragoste făcut de prinţesă, Tezeu nu a luat-o cu el la Atena, ci a abandonat-o pe o insulă pe drumul de întoarcere, ridicând ancora în timp ce ea dormea.

Poate că şi Madeleine era prinsă în gânduri similare pentru că, la un moment dat, a declamat:

— Mai bine un labirint decât o reţea.

— Pe naiba.

— Serios. Pentru că într-o reţea toate străzile sunt asemănătoare. Prin urmare, tu crezi că eşti pe drumul cel bun şi apoi, dintr-odată, îţi dai seama că, la dracu, te-ai pierdut.

A reînceput să bată din picior într-un ritm fără nicio sincronizare cu noua melodie de la radio şi cu mai mare putere ca altă dată. Furia o prindea: ştergea totul şi scotea la iveală o frumuseţe care-ţi tăia răsuflarea, primordială, care mă făcea să mă simt, dacă nu urâtă, măcar mediocră. Prin ţigara aia, Madeleine sorbea gânduri de nerostit.

— Spune-mi, Eddie, tu de ce stai aici, în oraşul ăsta de rahat?

— E o poveste lungă, Madeleine.

— Ca să înveţi despre clădiri stupide? Ca să cunoşti un băiat şi apoi să te întorci acasă?

Mi-a luat o clipă ca să înţeleg că vorbea, de fapt, despre sine.

— La Napoli poţi oricând să te întorci.

— Ah, da, cum să nu, a spus Madeleine cu o grimasă ironică şi apoi a ameninţat că va trezi toată casa cântând refrenul din *Torna a Surriento*. Dar probabil că a greşit alegându-şi tocmai acea melodie, atât de plină de emoţie, pentru că sarcasmul s-a întors împotriva ei controsionându-i colţurile gurii şi umezindu-i ochii.

— Nu, nu, a spus dând din cap.

— Ar fi trebuit să fie o perioadă scurtă. O mică

paranteză şi apoi să mă întorc la viaţa mea. Şi la iubitul meu francez.

Trăisem mult prea mult timp la Napoli ca să mă mai şocheze infidelitatea. Dar o privisem mereu ca fiind un fenomen ce aparţinea altei generaţii, iar faptul că o fată tânără şi intelectuală şi pe deasupra străină ar fi putut să înşele sau să schimbe amanţii mi-a complicat şi mai tare imaginea pe care o aveam despre Madeleine.

— Eu o să plec în curând, a spus cu greu. Ce mă fac? Nici nu mai ştiu cine sunt. Nu mai ştiu nici să vorbesc franceză.

Totul la ea m-a emoţionat – tonul înfrânt, ochii umezi –, dar am reuşit să-i spun nişte cuvinte amărâte:

— Nu e sfârşitul, Madeleine…

— Nu ai înţeles, Eddie? M-am pierdut!

Părea că are ceva cu mine, dar apoi i-au ieşit lacrimile, frumoase ca picăturile de mercur şi nepăsătoare precum o ploaie pentru care ea nu avea nicio vină şi pentru care nu simţea nicio ruşine. Nici măcar nu a încercat să le şteargă. Jocul se terminase şi-l câştigase ea. Cu toate astea, singurul lucru pe care-l repeta era cât *pierduse*.

Nu eram suficient de implicată în viaţa ei napoletană sau în legătura ei cu Saverio ca să pot înţelege ce voia să spună cu acel franţuzism, *m-am pierdut*. Astfel că mi s-a părut o propoziţie ruptă de context, pe care am pus-o pe seama mahmurelii, sau a somnului, sau a vremii proaste. în acelaşi timp, aveam senzaţia că acea propoziţie epurată de lacrimi şi de vinul spumant de mâna a doua era purul adevăr şi, prin urmare, că era absolut logică şi evidentă şi că problema era a mea, pentru că nu reuşeam să o înţeleg în forma ei cea mai crudă şi fără scopuri ascunse, dacă nu acela de a fi şoptită ca o mantră. Ea plângea cu sughiţuri, iar eu stăteam acolo şi o priveam, incapabilă de compasiune, incapabilă de o reacţie.

— Stai puţin! a spus Madeleine dintr-odată şi a dat mai tare volumul radioului. Da, e melodia aia. Ţi-o aminteşti?

A sărit în picioare pălmuind podeaua cu şlapii japonezi şi unduindu-şi şoldurile pe ritmuri de samba. Era *Joe le taxi*, iar Madeleine o cânta cu o voce nu mai puţin seducătoare decât cea a Vanessei Paradis captivă în cei paisprezece ani ai ei, ridicând braţele în aer şi rotindu-le ca în dansul din buric. Am fost vrăjită ascultând-o cântând în limba ei natală, care o făcea şi mai senzuală. Apoi a întins braţele spre mine. M-a ridicat în picioare.

— Hai, dansează cu mine.

Am dansat fără chef şi fără graţie, îngreunată brusc de lipsa somnului. Dar nu o puteam lăsa să danseze singură, nu în prima zi din an şi cu lacrimile ca o pictură proaspătă încă pe obraji. Când s-a terminat melodia, Madeleine m-a orbit cu un mare zâmbet pe care l-am luat ca pe un compliment personal. Mi-a aruncat braţele în jurul gâtului şi m-a învăluit într-o dulce şi neaşteptată îmbrăţişare cu parfum de lapte şi a spus:

— Trebuie să vii în vizită într-o zi. Eu şi cu tine la Marsilia.

Pentru o clipă m-am simţit foarte flatată, dar am rezistat tentaţiei. Semănăm doar în aparenţă – eram de aceeaşi vârstă, amândouă departe de casă şi cu preocupări academice –, dar asemănările se opreau acolo. Eu nu aveam frumuseţea ei magnetică, precum o stea căzătoare, nici volubilitatea ei şi nu aş fi fost vreodată capabilă să iubesc alt bărbat. Poate că astea erau nişte lipsuri ale mele sau poate că nu. Dacă acum o strânsesem tare la piept era doar ca să grăbesc acea îmbrăţişare, spunându-i că mă duceam înapoi în pat şi sfătuind-o să pună un pulover pe ea pentru că altfel, cu tricoul ~~ala~~ şi cu frigul care era, s-ar fi pricopsit cu o răceală.

Joe le taxi nu avusese niciun efect asupra lui Pietro, care dormea încă, pe jumătate îmbrăcat, în poziţie fetală. M-am băgat în pat şi m-am încolăcit în jurul lui. De data asta s-a trezit şi m-a lăsat să-mi apropii picioarele îngheţate. I-am spus despre zăpada de pe vulcan, deşi el nici n-a vrut să se întoarcă să o vadă, i-am povestit despre visul meu, despre cum senzaţiile fuseseră atât de vii încât,

în somnolenţa mea, crezusem că erupţia Vezuviului era realitatea, iar schimbul de cuvinte himeric cu Madeleine, doar un vis.

— Crezi în visele premonitorii? l-am întrebat.

— Ascultă, baby, în momentul în care coşul ăla o să explodeze, noi doi vom fi deja plecaţi de ceva vreme din mizeria asta, îţi promit. A fost doar un vis.

Mă liniştisem, aşa că am scăpat o glumă:

— Atunci să jucăm la loto.

— Da, da. Frica, nouăzeci.

— Nenorocirea, şaptesprezece1.

— Ne îmbogăţim.

Mi-a apropiat mâna de gură şi mi-a sărutat degetele.

— Oricum, pare că pentru o vreme suntem asiguraţi, având în vedere că sângele lui San Gennaro s-a lichefiat[6869]. O *miracolo*![70]

Tonul lui sec m-a făcut să mă jenez de faptul că în realitate eram fascinată de magia acelui ritual religios.

— Şi ce se întâmplă dacă o dată nu se topeşte?

— O nenorocire, după troglodiţii ăştia. Au fost câteva dăţi în care nu s-a lichefiat şi apoi au urmat nişte dezastre, iar ăştia au făcut comod legătura a posteriori. Orice, numai ştiinţă nu.

— Dezastre cum ar fi?

— Cum ar fi cutremurul din Irpinia.

Mi-am apăsat chipul de lanţul coloanei lui vertebrale. Cuprinsă de adoraţie, am închis ochii şi am inhalat mirosul lui de pădure şi transpiraţie. Atunci am avut aproape o

---

68 Referire la tradiția napoletană numită „Smorfia“, „Strâmbătură“, conform căreia fiecărui lucru apărut în vis îi corespunde un număr de jucat la loto (n.tr.)

69 Referire la tradiția legată de lichefierea sângelui Sfântului Gennaro, patronul orașului Napoli, păstrat în Domul orașului, considerată un miracol și un semn de bun augur. Conform tradiției, dacă sângele sfântului nu se lichefiază în timpul slujbei de scoatere a cupei pentru a fi prezentată credincioșilor, acest lucru este prevestitor de mari nenorociri. în trecut, acest lucru a fost corelat cu izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial (n.tr.)

70 Un miracol! în original, în dialect napoletan (n.tr.)

experienţă extracorporală, o imagine a mea şi a lui Pietro dintr-un zbor de vultur… sau de porumbel.

Ne-am văzut pe noi doi, stând întinşi pe coate pe salteaua aruncată pe podea. Nu era o cameră, ci o debara şi nu era o casă adevărată, ci un etaj abuziv, unul dintre cele mai înalte dintr-o infinitate de etaje abuzive care, ca într-un turn Babei, se întreceau care va ajunge primul la Castel sunt Elmo sau chiar la noii grei. De sus, cartierul nostru îşi descoperea natura lui incontestabilă de labirint, de străzi identice şi fundături, de sensuri unice şi contradicţii, încă înecat în violenţa veselă din noaptea precedentă şi care, chiar dacă ar fi fost alungată, urma să se întoarcă mai devreme sau mai târziu. Pe toate astea vulcanul le vedea de pe tronul lui, dar fără să confirme sau să contrazică. Am fost surprinsă să remarc că, de la înălţimea aia, pământul care înconjura golful arăta ca o gură enormă, un pacman care voia să mănânce insulele, iar şi mai de sus, am văzut Marea Mediterană şi tot continentul Eurasie şi apoi tot globul, în aparenţă nemişcat, dar în realitate la cheremul unei logici ameţitoare.

Acum, pentru mine şi pentru Pietro era prima zi din an, dar alte locuri din lume, precum Sydney, Beijing, Hong Kong, inaugurau deja primele ore din ziua a doua, de mâine. Cine ştie ce avea să fie mâine. Cu siguranţă, lucruri grandioase, mi-am spus, frumoase şi moderne şi importante mai ales pentru că erau atât de vagi. Oricare ar fi fost acele lucruri mari, în acel moment mi-am dat seama că ţ̦u le pierdeam, că le pierdeam de ani de zile. Sute şi mii de zile de mâine pierdute, de oportunităţi aruncate. M-a lovit brusc o stare de rău, o senzaţie insuportabilă de imobilitate, un sentiment de pierdere iremediabilă. La Napoli, noi eram mereu cu un pas în urmă, fără scăpare, căzuţi în capcana unui ieri făcut dintr-o magie veche, o ştiinţă a sângelui. Ce naiba mai căutam încă acolo?

Mi-am dat seama că tocmai din cauza mândriei nu aveam să câştig niciodată acel ciudat joc de şah cu Madeleine, făcut din priviri şi vorbe cu dublu sens. Ea îmi

reproşa acea decizie luată, după primul an de schimb cultural, de a rămâne la Napoli, *acest oraş de rahat*, care te făcea să te pierzi şi-ţi dădea emoţii prea puternice. Pentru ea, Napoli era un zar măsluit, un joc de ruletă nereuşit. Prin urmare, mă obliga să-mi apăr decizia, să-mi justific toată adolescenţa şi tinereţea trăite acolo, *o treime din viaţa mea* şi faptul că nu ştiam să-i dau un răspuns adecvat mă amăra. Pentru că acum, de sus, reuşeam să văd Napoli aşa cum îl vedea restul lumii. Nu periculos, nu excesiv sau ameţitor de frumos, ci, pur şi simplu, alunecat în trecut. Dispărut. Uitat.

Am deschis brusc ochii. Mergeam pe drumul îngust al moţăielii, riscând să cad în acel delir cotidian care este somnul. Pietro m-a întrebat dacă eram încă trează, m-a întrebat dacă aveam chef să fac un drum până în Vallesaccarda. Venise frigul şi în curând se tăia porcul.

De la: heddiæ@yahoo˙com

Către: tectonictin˙it

Data: 21 iunie

Dragă Pietro, îmi pare rău pentru povestea cu genunchiul (chiar dacă mi-au plăcut descrierile colorate ale personajelor din povestirea ta). Sper să te fi vindecat până în august, atât din punct de vedere fizic, cât şi puţin psihologic. Nu ştiu la ce să mă aştept de la întâlnirea noastră, nu vreau să am aşteptări: cred că e un lucru bun faptul că acum nu am timp să mă gândesc…

Pe 22 iulie plec în Statele Unite, iar pe 6 august am avion spre Milano. Am luat deja legătura cu Luca şi o să ne vedem la Lago Maggiore, unde a cumpărat o clădire pe care o restaurează. După nunta de pe 10, la Trieste, vine să mă ia o prietenă din Noua Zeelandă, care s-a mutat la Londra acum un an: o să mergem împreună la Venezia, o să facem o mică escală la Roma şi apoi câteva zile de vilegiatură pură la Capri. Ar trebui să ajung la Napoli pe 18 august. Aşa că hai să ne vedem pe 20, dacă e OK şi pentru tine. Poţi să vii să mă iei de la Rita de acasă, eventual dimineaţa? în felul ăsta am avea toată ziua de petrecut împreună. îţi dau adresa în caz că nu ţi-o

aminteşti: Traversa Fondo D3Orto 47, la marginea lui Castellaminare, lângă Pompeii.

Sper ca întâlnirea asta să nu-ţi facă probleme cu munca, dar ar fi frumos să ne vedem. Sinceră să fiu, mi-ar părea foarte rău dacă nu ne-am vedea. Poţi să-i spui şi lui Gabriele, oriunde ar fi el? Eventual, dă-i adresa mea de poştă electronică. Ar fi frumos să-l revăd, dacă se poate.

Scuză-mă pentru e-mailul scurt, dar am încă multe detalii de pus la punct în perioada asta, în plus, e târziu şi încă mai am lucrări de corectat…

Te îmbrăţişez, h.

22

Când am ajuns noi, porcul fusese deja sacrificat. Era liniştea de după furtună. Când scoteam bagajele afară din maşina lui Antonio şi-l salutam, şi-a făcut apariţia pe terasă animalul, tăiat pe din două din cap până-n picioare şi atârnat cu capul în jos de o copită. Nu era un animal, era o secţiune transversală, o felie debitată la fierăstrău pentru a fi arătată studenţilor la biologie, nu era un porc adevărat, ci unul abstract. Cu toate astea, mi-a fost ruşine faţă de acel animal pe care nu-l cunoscusem în viaţă şi pe care acum îl vedeam într-o poziţie atât de indecentă, cu picioarele desfăcute şi cu cele mai intime detalii la vedere.

Copacii de lângă casă erau scheletici, iar soarele, trecând printre ei, ajungea incolor, dar tigrat în mod vesel. în jurul unei mese de lucru erau adunate în picioare nişte persoane în vârstă, bărbaţi şi femei, îmbrăcaţi în pulovere groase şi cu mânecile suflecate. Tăiau ceva. Aveau nişte mâini enorme, înroşite, cu bătături şi unghii rupte, mâinile uriaşului care l-a urmărit pe Jack în jos pe vrejul de fasole. Bătrânii vorbeau şi râdeau şi, din cauza aerului rece, ieşeau aburi din gurile lor ştirbe, la fel ca din carnea, rămasă caldă pe masă. Era tabloul de viaţă la ţară din imaginaţia mea, în care părea să fie Vallesaccarda şi încă mai putea fi, o scenă de muncă pitorească precum un presepe[71].

Când l-au văzut pe Pietro, l-au chemat cu zâmbete

71 Nume dat reprezentărilor tradiționale ale scenei Nativității (n.tr.)

largi care le reumpleau obrajii cu pulpă precum merele Armurca1. Când treceam prin faţa lor, mergând spre uşa de intrare, Pietro le-a adresat o serie de semne respectuoase din cap. Mi-a făcut impresia că-l cunoştea pe fiecare; probabil că unii îi erau rude. Apoi s-au pus din nou pe treabă, mânuind cuţitele mari de măcelar şi aruncând fâşii de grăsime într-o mare grămadă, precum nişte şosete la lucrurile murdare.

În casă mirosea a lemne arse. M-au trecut nişte fiori nu numai din cauza umezelii calcaroase care transpira din pereţi, ci şi pentru neobrăzarea de a intra neinvitată în bucătăria Lidiei. Dar nu ne-a întâmpinat nimeni: şi de această dată, bucătăria era goală. Şemineul era o cutie de cenuşă, pe chiuvetă fuseseră abandonate două ceşti de cafea. Cel mai probabil, părinţii lui erau şi ei pe undeva pe afară, prea absorbiţi de munca de măcelari ca să-şi dea seama că sosisem.

— Ce frumos, am spus. Toată lumea munceşte cot la cot ca o mare familie.

— Vezi?

Pietro a rupt o bucată din brânza maturată de pe masă şi a mâncat-o.

— Or să fie aici până diseară, ca să pregătească salamul *capocollo*[7273], cârnaţi şi tot ce mai trebuie. Trebuie să pregătească totul în cursul zilei, altfel carnea se strică.

M-am aşezat şi mi-am sprijinit picioarele aproape cu plăcere pe policioara de piatră a şemineului pe care îl cunoşteam atât de bine. Am răsuflat uşurată. Măcelarii voluntari aveau să rămână până la apus, anihilând astfel liniştea şi facilitându-ne discuţia cu Lidia. Ba mai mult: am fi fost un stadion întreg de martori care ar fi văzut că Pietro şi cu mine formam un cuplu. Vorba s-ar fi dus în tot satul şi mama lui nu ar mai fi putut să nege. Din păcate pentru ea, avea şi fie învinsă de toată acea viaţă care-i

72 Soi de mere italian premiat, din regiunea Campania (n.tr.)

73 Produs tradițional realizat din ceafă de porc sărată și condimentată, care se maturează vreme de 60 zile într-o zonă rece, bogată în păduri de stejar și vegetație mediteraneeană (n.tr.)

forfotea în jur.

Pietro şi-a scos haina şi a luat loc lângă mine.

— Sper că n-a fost prea urât pentru tine să vezi porcul în felul ~~ș~~la.

— Nici nu ştiu cum îl chema.

— N-avea nume, era doar b *puorc*[74].

A mai luat o bucată de brânză şi m-a hrănit. îmi era foame şi mi-a plăcut atât gustul brânzei, gust de răbdare veche care se intensifică uşor, uşor, până explodează, cât şi gestul lui iubitor. Mi-a spui că am avut mare noroc că am ajuns după tăiere, nu atât din cauzs băii de sânge, cât din cauza zgomotului. Mi-a explicat că porcul, chiar înainte de a vedea topoarele sau puştile, ştie când e pe cale se fie omorât şi începe să guiţe, să plângă ca un copil şi nu mai încetează până la final. Mulţi din localitate sacrificau porcii în aceeaşi zi, prin urmare, încă de la răsăritul soarelui, se auzeau în tot satul strigătele alea înspăimântătoare.

— Dacă ţi se întâmplă să te trezeşti aşa, nu-ţi mai iese din cap, a concluzionat, fiind vădit amuzat de efectul pe care mi-l făcea povestea lui.

Mi-a apropiat din nou brânza de buze. i

De unde ştia porcul când urma să moară? Asta rămânea un mister. Poate că era un lucru pe care îl purtau din negura timpurilor, cai o memorie atavică, în sânge.

— Buongiorno, a spus o voce slabă în spatele nostru.

Am sărit drepţi în picioare. Mama lui Pietro a afişat un zâmbet în timp ce-mi întindea mâna, o invitaţie, fără chef, să mă apropii. în mod ciudat, mă aşteptasem ca Lidia să mă primească într-un mod neplăcut, cu ostilitate evidentă. în fond, după toată povestea de la Crăciun, ce sens avea să ne mai prefacem? Dar iată că-mi întindea, mâna cu aceeaşi formalitate din dăţile trecute. M-am apropiat sperând că prezenţa mea neruşinată în carne şi oase la Vallesaccarda o va prinde pe picior greşit, că sărutul meu sfidător îi va însemna scoarţa cu un *x*, aşa cum se face cu castanele pentru a le putea descoji.

Acel zâmbet fals a dispărut în momentul în care i s-a

74 Porcul. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

adresat lui Pietro.

— *Guaglio, va a pigliaz, altra legna che cea per edda fa friddo*[75].

Apoi a adăugat că masa era gata într-o oră. Am remarcat încăpăţânarea ei în a folosi a treia persoană singular, dar de data asta a fost doar o observaţie semiotică ce putea să-mi fie utilă la teza de licenţă.

Mama a ieşit. Pietro s-a dus la mormanul de lemne de lângă uşă şi s-a întors cu buturugi şi vreascuri pe care le ţinea în braţe ca pe un bebeluş. L-am ajutat să aşeze lemnele mai mici. Absorbiţi în tăcere de acea ocupaţie domestică, din când în când ne-am aruncat priviri complice. Am aprins focul şi m-am bucurat de focul nounăscut, dar energic, care-mi mângâia faţa. Pietro se ridicase, dar nu se îndepărtase: îi simţeam căldura corpului în picioare, din spatele scaunului, un măslin în spatele meu.

După o vreme, m-a întrebat dacă voiam să merg afară să văd cum pregăteau bătrânii carnea. Mă încălzisem până la oase şi nu mai simţeam frigul. în capul mesei lungi, impregnate cu sânge roz, acum era tatăl lui Pietro care râdea zgomotos în timp ce inspecta prin ochelarii lui groşi feliile de carne de porc aşezate potrivit unei anumite logici. Aerul era înviorat de mirosul cremos al cărnii crude şi de loviturile surde ale cuţitelor de care pe bătrâni părea să-i lege o veche prietenie. Dădeau lovituri sigure, ferindu-şi degetele la momentul potrivit.

L-am urmat pe Pietro care făcea turul mesei. Era expansiv şi foarte respectuos cu toată lumea. La un moment dat, s-a oprit să vorbească ţu o femeie cu părul încă foarte negru. I-a adresat nişte întrebări de neînţeles pentru mine despre oase şi măruntaie, apoi m-a prezentat. Mi-a plăcut imediat de ea din pricina numelui: Mătuşa Argentina.

— Bună ziua, dragă, a spus. Te-aş pupa, dar sunt foarte mânjită.

---

75 Băiete, mergi să mai aduci niște lemne că e frig aici pentru ea. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

Avea, ce-i drept, urme de sânge pe tâmplă. Cu toate astea, era o femeie frumoasă, cu părul incredibil de negru, pielea extrem de albă şi gura ca un boboc de trandafir.

— *Portamela a casa rimani, hai capii, Piè1*? a adăugat, dar mă privea pe mine şi avea o privire care strălucea de ospitalitate.

— *Po vidimni şi ce sta b tiempo, zia. Vediamo*[7677], a spus el în timp ce-şi relua turul mesei.

Am zărit-o pe Lidia în apartamentul de la parter, care dădea spre alee. Amesteca într-o oală enormă aşezată pe nişte crengi aprinse direct pe ciment. M-am mirat să o văd gătind aşa, într-o manieră improvizată, câtă vreme avea nu numai un aragaz vechi chiar lângă ea, ci şi o bucătărie perfect funcţională jos. Părea că, mai mult decât să gătească, vrea să se chinuie. înconjurată de borcane de murături, saci de cartofi, crengi şi cenuşă, avea pe chip o expresie funebră în timp ce desfăşura o muncă pe care probabil că fusese nevoită să o facă toată viaţa ei.

După amabilităţile mătuşii Argentina, mă simţeam îndrăzneaţă, aşa că am parcurs cei câţiva paşi pe pietriş până la uşa deschisă.

— Ce pregătiţi, doamnă?

— O mâncare pe care o facem când tăiem porcul, mi-a răspuns fără să ridice privirea din oala care fierbea uşor.

— Şi cum se pregăteşte? am întrebat-o. Era o apucătură la care îmi era greu să renunţ, aceea de a încerca să-i intru în graţii, să-i arăt cât eram de bună şi de dornică să învăţ şi să-i demonstrez astfel, în acel mod de şcoală veche, că sunt demnă de fiul ei.

— Nimic complicat. Carne, cartofi, ardei gras. Se face cu o parte din porc care nu prea le mai place oamenilor în ziua de azi.

— Ce parte?

— Nu ştiu, a spus şi în mod cert voia să spună că nu

---

76 Să vii cu ea la mine acasă mâine, ai înțeles, Pietro? în original, în dialect napoletan (n.tr.)

77 Vedem dacă e timp, mătușă. Vedem. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

ştia cum se numeşte în italiană. Noi o mâncăm pentru că nu irosim nimic. Nu e precum carnea aia frumoasă pe care o găsiţi în măcelăriile din Napoli.

— Oricum, miroase frumos.

— Dar nu e ceva special.

Ca pentru a mă elibera, a lăsat lingura de lemn şi a început să-şi frece mâinile în cutele uzate ale şorţului. în timp ce mă îndepărtam, am auzit cum se frâng două crengi sub greutatea oalei.

În scurt timp, prânzul era pe masă. Bătrânii au intrat în casă, în acea sufragerie în care eu nu mâncasem niciodată. Televizorul era stins. Tatăl lui Pietro era aşezat în capul mesei; de o parte a mesei s-au aşezat bărbaţii, cu pălăriile pe cap, de cealaltă, femeile îmbrobodite. Cu toţii erau înfometaţi şi, fără prea mult preambul, a fost descărcată tocana Lidiei. Cerceii femeilor se mişcau în ritmul masticaţiei acelei cărni misterioase. Şi bărbaţii mâncau cu poftă şi zgomot, acceptând cu plăcere o a doua porţie şi vorbind tot cu poftă şi zgomot despre utilaje agricole şi bani. Acea gălăgie jovială, exclusiv dialectală, era suficientă ca să facă să vibreze paharele de cristal din vitrine, iar setea era atât de mare încât au dispărut ca nicăieri patru sau cinci sticle de vin.

Mama lui Pietro era aşezată în faţa mea, aparent ocupată să împartă pâine şi vin tuturor, dar cu un ochi mereu la farfuria mea, pentru a cerceta cât am mâncat. Era aceeaşi privire acră dintotdeauna, doar că acum, în toată acea petrecere, părea că şi-a pierdut din putere, mă ducea cu gândul la vigilenţa obosită a dealerului în timpul unui lung şi zgomotos joc de poker. Deşi nu tranşasem carnea împreună cu ceilalţi, simţeam că sunt parte din ceva. Din când în când, mătuşa cu părul negru corb îmi arunca un zâmbet, în vreme ce tatăl râdea în hohote. în mod incredibil, pe sub faţa de masă, mâna lui Pietro s-a aşezat pe coapsa mea. După cum prevăzusem, veselia generală dezamorsa comportamentul ciufut al gazdei.

Unul dintre bărbaţi, cu o umbră albă de barbă, i-a adresat lui Pietro o întrebare pe care eu n-am înţeles-o. în

răspunsul lui, Pietra a făcut referire la teza de licenţă, apoi l-am auzit spunând că în curând avea să fie licenţiat. Acea frază magică a ajuns şi la urechile altora care au început să sărbătorească vestea: un tânăr de la ei din sat avea să fie, nici mai mult, nici mai puţin, decât licenţiat! Unii voiau să ştie ce studia Gabriele, iar Pietro i-a informat concis, oftând cu dezamăgire paternă şi, cine ştie de ce, strângându-mi şi mai tarei coapsa.

— Şi fata asta frumoasă? a întrebat o femeie corpolentă, făcând cu bărbia un gest spre mine.

— *Edda studia lingue, e sicuro piglia a laurea prima e tutt quant*”. răspuns Pietro făcându-mi cu ochiul, apoi a adăugat, de dragul meu, în italiană: Are o inteligenţă unică.

Bărbatul cu barba albă l-a întrebat, cred, când urma să ne întoarcem în oraş, iar Pietro i-a răspuns în dialect: „Poimâine”. O femeie în vârstă l-a întrebat câte ore durează cu maşina drumul de la Napoli, iar Pietro părea că regretă să-i recunoască faptul că aveam să luăm autobuzul.

— *Ma ca macchina facite cehiu ambress*[78][79], a insistat ea, în mod evident neînţelegând că el nu avea maşină. Când, în sfârşit, a înţeles a spus: *E va buo, Piè, rropp a laurea po ta regalano*[80].

Fără un motiv precis, bătrânii au început să râdă. Mi-a venit în minte privirea uimită şi invidioasă a lui Pietro când văzuse maşina nouă a lui Antonio deşi el nu îşi terminase studiile. Era un fel de tradiţie nouă în sat de a cumpăra o maşină băieţilor care reuşeau să ia diploma de licenţă sau pe aproape?

Unul dintre bărbaţi l-a întrebat pe ce model pusese ochii.

— Un Ferrari! a răspuns cu voce tare un alt bărbat

78 Ea studiază limbi străine și sigur își ia diploma înaintea tuturor. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

79 Dar cu mașina cât faceți. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

80 Asta este, Pietro. Lasă că îți iei diploma și o să o primești cadou. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

de la acea masă unde toată lumea abia aştepta un nou pretext pentru râsete şi ciocnit de pahare.

— Nu.

Râsetele s-au oprit brusc, până şi vinul din pahare a încremenit.

— Nu, a repetat Lidia, şi apoi a adăugat într-o italiană care părea mai degrabă o mustrare:

— În mod evident, Pietro nu mai vrea maşină.

— Ce tot spui, mamă? a spus el. *E cutrime*, *nun a vogglio*? *1*

— *Non îi preocupare*![81] a tunat vocea tatălui. Tot ce a spus după aceea a funcţionat de minune, pentru că atmosfera de la masă a putut reveni la starea sa naturală de hilaritate. Tatăl a ridicat paharul în aer pentru un toast în cinstea fiului care era, în mod neaşteptat, student sau a porcului benefic sacrificat, înainte să-i golească conţinutul.

Apoi s-au întors cu toţii la muncă şi ne-au lăsat singuri, pe mine şi pe Pietro, la masa acoperită de seminţe de mandarine. Am strâns masa rapid, după cum învăţasem în experienţa mea de ospătar în verile petrecute la Washington. Şi nu doar eu aveam obsesia de a spăla farfuriile înainte să se întoarcă mama: şi Pietro părea să fi înţeles că o astfel de ocazie nu avea să mai apară. Am aruncat în foc şerveţelele folosite, care însufleţit focul, iar cojile de mandarine s-au întărit şi s-au înnegrit. Apoi am umplut chiuveta şi, încurajată de absenţa neaşteptat de lungă a Lidiei, mi-am cufundat mâinile în apa plăcut de caldă.

Eu frecam vasele şi Pietro le clătea. Munceam într-o linişte ce amintea de transa agnotică a atleţilor înainte de un concurs şi din când în când ne aruncam priviri uimite. Chiar spălam vasele în casa Lidiei? Am îndrăznit să sper că le lăsase nespălate nu dintr-o scăpare, ci pentru că începuse să dea înapoi. Că acea afecţiune gălăgioasă şi nepăsătoare, care se revărsase şi asupra mea, îi clătinase zidul de apărare. Că începea de azi să capituleze.

Pietro a clătit şi ultima farfurie. A privit în spate

81 Cum să nu vreau? în original, în dialect napoletan (n.tr.)

înainte să mă sărute chiar acolo, în bucătărie, apoi a adăugat:

— E rezolvată, baby.

Exact în acel moment a intrat mama care transporta cu greu o oală mare. Pietro a sărit în faţă.

— Dă-mi mie, mamă.

Ea nu a reacţionat şi nici nu l-a lăsat să o ajute. A urcat pe blat oala enormă care avea fundul negru de funingine. Din cauza mişcării, capacul a alunecat şi a lăsat să iasă aburii. Era apă fiartă. Fără măcar să arunce o privire spre farfuriile care se uscau lângă chiuvetă, Lidia a spus în italiană şi fără emoţie:

— În mod evident, asta nu mai serveşte nimănui.

— Am putea să o folosim ca să spălăm masa, a spus Pietro, referindu-se, în mod evident, la masa de afară.

Mama a bombănit ceva în dialect după care, de parcă nu ar fi găsit cuvintele potrivite, a agitat o mână în aer în timp ce ieşea cu paşi grei.

Pietro a ridicat din umeri:

— Dă-i pace.

Aşadar, Lidia avusese intenţia de a spăla vasele şi întârziase numai pentru că aşteptase să fiarbă apa pe jarul focului de afară. Pietro şi cu mine reuşisem să o batem numai datorită unui simplu boiler. Modernitatea câştigase împotriva vechilor ei obiceiuri din bucătăria sa primitivă, care nu concepeau să irosească nici ultimele urme de căldură din jar şi se încăpăţânau să facă totul în cel mai lent şi mai dificil mod posibil.

Pietro m-a scos pe terasă, care era suficient de mare încât să ne permită să urmărim feţele vesele ale măcelarilor, dar să ne şi ţinem departe de cadavrul animalului ce se bălăngănea şi care, din unghiul ~~a~~la, dădea impresia să fie încă întreg. Dealurile din depărtare erau pătate cu resturi de zăpadă veche, iar vântul aducea amintiri dulci de focuri ce nu existaseră niciodată.

Pietro a aprins o ţigară răsuflând cu uşurare. Mi-a luat mâna cu mâna lui încă umedă şi a strâns-o sub braţ. Fuma şi din când în când îmi pipăia buricele degetelor,

încreţite din pricina apei, de parcă ar fi fost harta topografică a unui tărâm necunoscut.

— Diseară mâncăm iar porc. Mai rezişti, iubirea mea?

— Pentru mine e OK. Tu?

— Eu? Sunt obişnuit.

A tras un fum.

— Ştii că în zilele noastre este interzis să omori porcul aşa acasă, fără niciun control? Dacă află autorităţile, am încurcat-o rău de tot. Dar oamenii continuă oricum să o facă.

Mi-am plimbat privirea peste acoperişurile din ţiglă încercând să identific casa unchiului pe care nu aveau voie nici să-l salute şi pe cea a fetei pe care mama lui se amăgea că Pietro o va lua de nevastă. Dar mi se părea că arătau toate la fel.

— Aşadar, care-i faza cu maşina? am întrebat, dar Pietro a dat din cap perplex.

— Femeia aia a spus că ai tăi o să-ţi dea o maşină nouă după licenţă. Sau am înţeles eu greşit?

— Ah, *acea* maşină.

Pietro mi-a confirmat ceea ce credeam: era un cadou de la sine înţeles din ziua în care se înscrisese la facultate.

— Dar n-ar fi mai frumos dacă am pune bani deoparte şi ne-am cumpăra împreună una folosită?

Aruncasem vorba aiurea, dar apoi ideea aceea romantică începuse să-mi placă şi m-am strâns de braţul lui.

— Ştii tu, un tomberon vechi şi ieftin.

— Vrei să spui un coş de gunoi vechi şi ieftin.

Mi-am ascuns jena privind din nou peisajul. Odată cu acea alunecare, care probabil că nu fusese decât o greşeală semantică, am avut senzaţia că-mi scapă ceva.

— Oricum, am nevoie de o maşină acum. Altfel cum o să fac să vin să te văd când o mă ia să fac serviciul civil?

Era un punct dureros şi, parcă pentru a se scuza, Pietro a scos din buzunar o castană coaptă şi mi-a pus-o în mână. în mod mecanic, am dat la o parte acea coajă frumoasă ca de mahon.

— Când o să vorbim cu mama ta, Pietro?

— Despre ce?

— Despre proiectele noastre. Despre noi.

Trebuia neapărat să fie în ziua aia, înconjuraţi de murmurul liniştitor ca de furnicar şi în vârful micului, dar importantului triumf al farfuriilor.

— Mai bine lăsăm faptele să vorbească, nu?

Mi-a mângâiat părul.

— Heddi, faptul că suntem aici împreună, în faţa a jumătate din Vallesaccarda, nu e un lucru mic. A fost o mişcare curajoasă din partea noastră. Şi o să ne netezească drumul pentru celelalte.

Avea cu siguranţă dreptate. Mi-am înfipt dinţii în castană. Nu reuşeam nicidecum să mă decid dacă-mi plăcea sau nu gustul castanelor. Cum putea un lucru atât de frumos şi dulce să lase un gust atât de amar?

— Dar acum, baby, lasă-mă să trag un pui de somn, a spus Pietro în timp ce intra înapoi în casă. Te rog, mor de somn.

Pietro se cufundase în canapeaua din sufragerie, aşa că eu m-am aşezat în faţa focului care abia mai pâlpâia, împingând din când în când cu vătraiul resturile carbonizate ca să mă bucur de căldura efemeră a flăcărilor mici. în liniştea din jur, am reuşit să identific un *toc toc* făcut de un cuţit, dar zgomotul nu venea de afară, ci din interiorul casei. Probabil că Lidia era în bucătăria de jos.

Mi-a venit cheful să cobor ca să vorbesc cu ea. De ce să-l aştept pe Pietro pentru asta? în fond, mama lui îl iertase pentru că o minţise despre faptul că locuiam împreună şi îngropase în uitare vacanţa noastră din Grecia. Nu mai avea niciun cont de reglat cu el, ci cu mine. Iar în ziua aia, când nu mă mai simţeam o victimă a situaţiei, era momentul să discutăm deschis.

Am sărit în picioare şi am pornit în jos pe scări fără să mă opresc şi să mă gândesc dacă impulsul meu era unul corect sau nu şi fără să am vreo idee despre ce aveam să spun când m-aş fi găsit faţă în faţă cu Lidia. Câteva trepte mai târziu îi vedeam deja şosetele de lână, îndesate în

nişte încălţări negre butucănoase ca două ghemotoace de ziare şi, pe jos lângă ea, un lighean cu carne de porc. Era prea târziu să mai dau înapoi.

— Bună ziua din nou, doamnă, i-am spus sigură pe mine şi tremurând doar din cauza diferenţei de temperatură.

Ea m-a salutat foarte moale fără să ridice ochii de pe tocătorul pe care mărunţea carnea.

— Ce pregătiţi?

— Salam *soppressata*.

Ce salt în trecut. Mi-am amintit de seara în care Pietro venise pentru prima oară la cină la mine acasă şi adusese *soppressata* făcută în casă. Mi-am dat seama că, în timpul acelei seri electrizante care schimbase cursul vieţii mele, eu gustasem şi înghiţisem ceva făcut de mâinile Lidiei. în schimbul ăsta mâini-gură era un soi de involuntară intimitate fizică, aproape o legătură căreia era imposibil să ne sustragem.

— Bună, am spus în timp ce mă aşezam pe un sac de făină sprijinit de perete, în lipsă de alte scaune.

— Asta e grâul nostru.

Am simţit muşcătura voalată de reproş și am aruncat o privire, dincolo de geamuri, la prietenii şi rudele de pe alee, o lume în sărbătoare şi îndepărtată. Bucătăria Lidiei era deja decorată cu salamuri proaspete care răspândeau un miros de carne crudă care îţi întorcea stomacul pe dos, iar eu simţeam deja slăbită hotărârea. Ce rezultat speram să obţin coborând acolo, cu atât mai mult că era teritoriul ei. Am dat să mă ridic.

— Grâul care provine de pe pământul nostru, a continuat Lidia. Pământul care, într-o zi, va fi al lui Pietro.

Părea vorbăreaţă. Mi-am reluat locul şi am îndrăznit o întrebare al cărei răspuns îl ştiam deja:

— Dar Gabriele şi Vittorio?

— Vittorio? Eeehhhhh…

A fost o lamentare stridentă, precum râsul unui corb, singura reacţie a ei pe care o auzisem vizavi de fiul cel mare. Apoi, de parcă ar fi lovit-o brusc o durere de măsea,

a scos un geamăt de durere în care a pronunţat numele lui Gabriele.

— Cine ştie când o să termine băiatul ăla studiile. Cere mereu bani, tot mai mulţi bani. Şi când te gândeşti că el a fost ăla bun la învăţătură.

— Adevărul este că e foarte bun, doamnă. I-am văzut schiţele.

— Desene? După atâţia ani, nu are decât desene…

— E nevoie de timp pentru o diplomă de licenţă.

— Ce ştiu eu? a spus în timp ce arunca nişte cuburi de grăsime în ligheanul de pe jos. Eu a trebuit să mă las de şcoală după numai patru ani.

Cu toate astea, m-am gândit, pentru o femeie care nu terminase nici măcar ciclul primar, vorbea o italiană destul de fluentă, în ciuda obiceiului ei de a cântări, fără plăcere, fiecare cuvânt. Şi m-am mirat de faptul că, deşi se încăpăţâna să nu-şi mute ochii de la ligheanul ei cu carne, Lidia împărtăşise totuşi cu mine o bucată din copilăria ei. Oare avusese dreptate Pietro încă de la început spunându-mi că spălatul vaselor era cheia pentru a-i forţa inima?

A reluat apoi cu suferinţă:

— Trebuia să muncesc pe pământul tatălui meu, să-mi câştig pâinea de zi cu zi. Erau vremuri grele, nu viaţa de lux pe care o duc tinerii din ziua de azi.

— Şi unde este pământul familiei?

— Nu contează. M-am măritat şi n-am mai călcat niciodată acolo. Chipul i s-a schimonosit de parcă ar fi simţit o durere neplăcută.

— Eram bătrână, aveam aproape treizeci de ani. Nu aveam alternative. Nu era ca în zilele astea când oamenii trăiesc în concubinaj şi alte chestii din astea.

Mi-am ţinut respiraţia, fiind convinsă că discursul ei avea să ia o turnură neplăcută. Dar mă înşelasem:

— Soţul meu nu avea pământ, a continuat ea să povestească. Aveam un copil mic şi nimic pe numele nostru. Şi atunci am plecat în străinătate… ca muncitori, şase zile pe săptămână vreme de cincisprezece ani.

— Cred că v-a fost greu.

Fără să răspundă, mama lui Pietro s-a ridicat. Părea că nu vrea să mă implice într-un dialog propriu-zis, ci doar să vorbească. Asta era deja mult. S-a dus într-un colţ al încăperii ca să cotrobăie printre borcane şi saci de iută. O urmăream în timp ce se apleca pentru a extrage ceva ba dintr-o sacoşă de pe jos, ba dintr-un borcan, mişcări care implicau pufnituri de efort şi care-i făceau basmaua să se lase în faţă, peste frunte. Mă străduiam să mi-o imaginez pe Lidia tânără, proaspătă mireasă, un chip cu pielea întinsă şi trăsăturile regulate, dar care ar fi putut să treacă neobservat. Dar într-un final n-am reuşit să o văd decât aşa cum era acum, în vârstă şi de o fragilitate extenuantă.

— Pot să vă ajut?

Întrebarea mea retorică a căzut în gol. Lidia s-a întors la masă scoţând din buzunarul şorţului pumni de sare grunjoasă şi de boabe de piper pe care le-a presărat peste carne şi grăsime. Odată amestecată, compoziţia a căpătat aceeaşi culoare roz palid pe care o aveau şi mâinile ei.

— Trimiteam banii acasă, ca să cumpărăm pământ, a reînceput ea. Am muncit toată viaţa pentru pământul ăsta, pentru casa asta.

De data asta, am avut înţelepciunea de a nu face comentarii Am cusut în minte diversele poveşti ale lui Pietro. La doi ani după ce reveniseră din Elveţia, într-o duminică rece din anul 1980, în timp ce la televizor se transmitea un meci dintre Juventus şi Inter, a avut loc un cuntremur. O mişcare violentă a faliei, care, în terminologia geologilor, a fost numită „de extensie” sau chiar „normală”, dar pentru ţăranii care o trăiseră fusese de parcă pământul s-ar fi transformat în mare. Un minut şi treizeci de secunde, o eternitate, în care pământul s-a ondulat, a huruit şi a înghiţit case, biserici, spitale şi chiar sate întregi. Aproape trei mii de morţi, nouă mii de răniţi, trei sute de mii de sinistraţi. Localităţile din jurul oraşului Avellino fuseseră cele mai afectate, iar aşa-numita capitală a cutremurului, Santangelo dei Lombardi, era la doar câţiva kilometri de Vallesaccarda. Casa lor scăpase pentru

că era construită recent, dar multe altele din sat nu au rezistat.

— Multe sacrificii au fost doar pentru ei, pentru copii.

Lidia a dat din cap făcând cerceii să se legene.

— Dar lor nu le pasă deloc de pământ.

— Dar Pietro vine des să ajute.

Ridică din sprâncene batjocoritor.

— Asta când are chef. Dar din ziua în care Domnul o să vrea să ne ia la el, n-o să mai fie nimeni care să îngrijească de pământul ăsta. Nimeni.

Mi-am mutat agitată greutatea de pe sacul pe care eram aşezată, pe pământ. Oare mama înţelesese deja că Pietro voia să vândă pământul bucată cu bucată? Parcă vrând să previn un atac la principiile morale ale bărbatului meu, am adăugat cu voce piţigăiată:

— Pietro face tot ce ştie mai bine.

— Eeeiiihhhh… a spus, un sunet care credeam că-i este rezervat cu exclusivitate lui Vittorio. Dacă făcea ce era mai bine, se însura cu fata aia cuminte.

O frică groaznică s-a aprins în mine, în ciuda greşelii sale gramaticale că nu folosise condiţionalul perfect, care, în mod normal, mi-ar fi dat un fals sentiment de superioritate şi în ciuda faptului că vecina era o alegere la fel de bună ca o moluscă.

— *Mo nun vede ragione1*, a bombănit Lidia de parcă ar fi vorbit doar pentru sine, *ma sta fase poi gli passa… Passerà*[8283].

Am coborât privirea spre pardoseala din ciment. *O să-i treacă*. Eu eram faza care, mai devreme sau mai târziu, avea să-i treacă, aşa cum trece febra sau o rană. O spusese fără răutate, cu acelaşi ton plin deprimat pe care-l folosise când vorbise despre propria viaţă. Cu toate astea, fraza fusese concisă şi finală ca o profeţie, aproape ca un blestem.

Venise momentul să spun ceva. O replică decisivă

82 Acum nu gândește. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

83 Dar faza asta o să-i treacă... O să treacă. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

care să sintetizeze iubirea noastră şi care să sublinieze faptul că nimeni şi nimic nu m-ar fi putut obliga să-l părăsesc. O frază pronunţată cu voce fermă, într-o italiană limpede, colorată pe alocuri cu termeni napoletani, pentru a-i da un aer de indiferenţă. Dar nu mi-a ieşit nimic de genul ăsta pe gură. Am inventat o scuză – farfuriile de şters, sau ceva de genul ăsta – şi am urcat din nou scările fără să mă uit în spate.

Focul se stinsese şi m-am prăbuşit pe canapea lângă Pietro. Dormea fericit. I-am aşezat uşor o mână pe piept, nu ca să-l trezesc, ci ca să-mi amintesc de soarta mea norocoasă. Mâna mea se mişca în sus şi în jos, în sintonie cu ritmul respiraţiei lui, în acelaşi fel hipnotic în care parcursesem împreună dealurile de lângă Vallasaccarda. Am simţit că acea dulce somnolenţă mi se transmite şi mie şi m-am gândit cât de frumos ar fi fost să mă abandonez somnului, să-l accept şi atât. Să accept totul.

Mi-am dat seama că eram cu adevărat obosită. Obosită de la efortul de a intra în graţiile Lidiei şi obosită deja de promisiunea nobilă pe care ne-o refăcusem abia de revelion. Acum era foarte clar că mama lui nu numai că nu avea să se lase cucerită, ci şi că avea să ne împiedice orice plan al nostru viitor. îşi bătuse gura să-mi povestească despre perioadele de sărăcie şi despre căsătoriile aranjate nu ca să-mi dea o şansă şi nici măcar ca să se descarce, ci ca să-mi demonstreze că antipatia ei în ceea ce mă privea era absolut justificată. Ne făcuserăm iluzii. Nu era niciun turnir cavaleresc de câştigat, pentru că adevărul era că Pietro şi cu mine eram învinşi din start. Nu mai rămânea de făcut decât un lucru: să abandonăm terenul de joc.

M-a străfulgerat o idee şocantă pentru cât era de tâmpită. Puteam să plec, să mă întorc la Napoli. Cine ştie de ce nu mă gândisem până atunci – poate pentru că încă mai speram sau poate că eram masochistă. Puteam să plec chiar în seara aia, chiar şi pe întuneric, să mă las legănată de mişcările autobuzului, să fac din fereastra lui o pernă înstelată. Doar gândul, şi am fost cuprinsă de un colosal sentiment de libertate, aproape definitivă, de parcă dacă

aş fi părăsit atunci Vallesaccarda, n-ar mai fi trebuit să mă întorc niciodată.

Pietro s-a mişcat şi eu i-am şoptit numele.

— Bună, baby, a spus în timp ce se întindea.

— Ai dormit bine?

— Cum să nu. Somnul celor drepţi.

Se pregătea deja să scoată pachetul de ţigări şi atunci m-am grăbit să-i spun:

— Auzi, Pietro. Ştiu că trebuie să mai rămânem aici două zile, dar mă gândeam să plec mai devreme.

— Când?

— Diseară. Mâine-dimineaţă.

— OK, a răspuns deloc surprins, aproape uşurat. E autobuz de la Trevico mâine la douăsprezece.

Promptitudinea lui m-a debusolat. Nici măcar nu voia să ia în calcul ideea de a veni cu mine? în momentul ~~a~~ la m-a privit mai degrabă nostalgic şi a spus:

— Uite ce e, Heddi. Dacă numai unul dintre noi se poate salva, atunci vreau să fii tu.

Mai târziu, în după-amiaza aceea, carcasa atârnată dispăruse. Singurele urme care se mai vedeau erau resturile de pe masa din lemn îmbibată cu sânge. Mulţi dintre locuitori se întorseseră acasă; cei rămaşi răzuiau oasele pentru a recupera şi ultima bucăţică de carne. Soarele atârna şi el de un fir, iar deasupra aleii începuseră să planeze frigul iernii şi obsesia risipei. Eram pe terasă şi mi-am tras fularul în sus pentru a-mi acoperi gura, unde păstram caldă surpriza plecării. Am călcat pe o ramură căzută şi ea a scos un *crac* satisfăcător.

Pietro m-a strigat de pe alee, purta pe cap acea căciulă de lână neagră.

— Mai ai chef să te plimbi cu tractorul?

— Cu plăcere.

A deschis larg uşile metalice ale hangarului. Geremia nu era; poate că plecase iar în căutare de noi aventuri sau se trăsese într-un colţ mai intim ca să roadă un os de porc. Pietro s-a urcat în tractor şi l-a pornit cu un huruit care a sunat ca o manifestare de revoltă. Se folosea de un utilaj

agricol într-un mod total neproductiv şi nu-i păsa deloc. Mi-a întins mâna şi mi-a spus:

— Ai grijă la picioare.

Cocoţată pe tractor, mă simţeam foarte înaltă şi expusă intemperiilor. Măcelarii rămaşi ne-au salutat cu veselie în timp ce coboram pe drumul accidentat. Am simţit că alunec, în scaunul de metal, în faţă spre Pietro, şi efortul de a-mi ţine echilibrul m-a făcut să râd.

— O să cad! am urlat, dar vocea mea depăşea doar cu puţin zgomotul motorului, iar răsuflarea mea a alunecat afară din fular şi s-a topit în aer.

— Nu o să cazi.

S-a întors Pietro spre mine ca să mă liniştească {u aceeaşi încredere caldă cu care îmi spusese pe drumul spre Vallesaccarda, acea primă dată – în timp ce lovea bila neagră a schimbătorului de viteze fără măcar să o privească, precum un jucător de biliard –, că nu ne aflam în ochiul ciclonului şi că nu venea nicio furtună.

Soarele asfinţea şi aerul mirosea a zăpadă pe măsură ce treceam prin faţa ferestrelor, grădinilor, porţilor. Un bărbat în vârstă ne-a văzut şi ne-a salutat cu un gest al mâinii. Am răspuns la salut în modul festiv în care saluţi când eşti parte dintr-o paradă, când ştii că nu te vei opri şi că pe acea persoană nu va trebui să o mai vezi niciodată. Ce scenă ciudată, m-am gândit: acel bătrânel cu salutul lui mut şi bestia noastră care-l depăşea huruind disproporţionat.

L-am privit pe Pietro care saluta la rândul lui. Avea un aer uşor amuzat, dar obosit, de parcă ar fi auzit a nu ştiu câta oară aceeaşi glumă.

23

Chiar nu credeam că aveam să-l mai văd vreodată pe Luca Falcone. Astfel că atunci când, într-o seară, m-am trezit cu el în faţa mea, la un concert gratuit în Piaţa San Domenico, am crezut că văd un miraj. în jurul meu, totul se unduia în ritm de reggae – codiţe şi dreaduri rasta, traiste de în şi sticle de bere Peroni –, iar eu eram acolo, în mijloc, nemişcată. Şocul fusese pus la cale de Tonino, care

organizase surpriza şi ne trăsese de mână pe mine şi pe Angelo până într-un punct de unde abia acum înţelegeam de ce se vede atât de prost scena.

— Heddi, a spus cu zâmbetul lui strâmb.

Eram atât de absorbită de totala asimetrie a chipului lui Luca, încât nici nu mi-am dat seama că avea braţele deschise. N-a fost o îmbrăţişare contactul cu jacheta lui din piele, ci o fantă în timp, un scârţâit de piele înmuiată pe care mi se părea că-l cunosc dintotdeauna, un miros cunoscut de lavandă uscată şi tutun. Cu toate astea, când ne-am desprins, m-a uimit înfăţişarea lui atât de schimbată. Părul, asta era. Dezordonata lui coadă de cal dispăruse (Angelo îi ciufulea acum părul foarte scurt) şi, odată cu ea, dispăruse şi aerul lui de puşti cu capul în nori. Eu chiar nu realizasem niciodată că Luca avea doar douăzeci şi şase de ani? Era de o tinereţe alarmantă.

Chiar şi băieţii îl priveau fascinaţi şi-l întrebau cât timp avea să se oprească la Napoli.

Rămânea doar câteva zile la mătuşa din cartierul Barra, ne-a explicat cu un accent deosebit de melodios: glasul lui pierduse orice urmă de beznă napoletană.

— Haide, l-a îndemnat Angelo. Povesteşte-ne despre viaţa în cazarmă. Trebuie să-ţi lustruieşti bocancii înainte de adunare?

— Pun pariu că dormi într-un pat suprapus şi ai pe perete un poster cu Monica Bellucci, a spus Tonino sec. Goală, desigur.

Luca a zâmbit parcă vrând să le cânte în strună. Nu locuia în cazarmă, ne-a lămurit, ci se întorcea în fiecare seară acasă, aproape mereu la timp ca să ia cina cu ai lui. Mare parte din munca lui consta în completarea de hârţogării aşezat la un birou. A aprobat că a pus pe el şi câteva kilograme. în fond, era ofiţer, şi încă unul bine plătit, un post de responsabilitate accesibil numai celor mai instruiţi.

Îl ascultam doar pe jumătate. încercam să-mi întipăresc în minte tot ce era legat de el: gesturi, felul de a se exprima. Cine ştie când aveam să-l mai revăd? Ştiam că

nu am dreptul să mă aştept la o altă întâlnire, deoarece nu-i eram o prietenă suficient de apropiată. Cu toate astea, îmi tot venea în minte faptul că pusese la cale, împreună cu Tonino, acea surpriză, poate pentru mine.

O fată blondă i-a îmbrăţişat pe Tonino şi pe Angelo şi le-a dat nişte beri. în acel moment de respiro am vrut să-l întreb despre sănătatea mamei lui. A fost, probabil, o greşeală pentru că Luca mi-a răspuns:

— Are cancer.

Dintre toate cuvintele din lume, ~~a~~la era şi poate că este dintotdeauna cel mai înfricoşător. Era căpcăunul din dicţionar, posibilitatea perfidă şi concretă ca niciunul dintre noi să nu fie premiat pentru bună purtare, simpatie sau o viaţă sănătoasă şi că, cel mai probabil, moartea îşi bate joc de noi şi-i ia pe cei mai talentaţi, pe cei mai simpatici, pe cei mai sănătoşi.

Cu toate astea, moartea se degrevează în final de orice responsabilitate, se spală pe mâini, pentru că o tumoare nu e un microb oarecare, ci trădarea propriului corp, care se dovedeşte capabil să clocească răul în sine, să convieţuiască [u el multă vreme fără să ştie, să se autodistrugă cu maximă inocenţă.

Am mormăit un soi de condoleanţe, pe care Luca le-a acceptat cu demnitate în timp ce scotea tutunul şi foiţele. în piaţă s-a auzit zgomotul unei sticle sparte. O vreme m-am prefăcut că ascult muzica, dar eram în permanenţă hiperconştientă de prezenţa lui nemăsurată, de colos, alături de mine. îmi era teamă să mai spun ceva, să nu cumva să frâng vraja şi să-l fac să dispară.

Luca a fost cel care a micşorat mica distanţă dintre noi până când am simţit, ca din întâmplare, pielea hainei lui lipită de umărul meu.

— Trebuie să-ţi spun ceva. E posibil să mă trimită în misiune.

— Ce fel de misiune?

— Nu ştiu sigur. Nu-ţi dau detaliile până când nu accepţi. Chiar şi ţara este o informaţie clasificată.

— Deci în străinătate, am spus eu, parcă resemnată

să trăiesc toată viaţa în umbra lui şi mi-a spus, pe ritmul tot mai frenetic al unui pas de conga, cuvintele fatale:

— Orientul Mijlociu.

Abia atunci am vrut să mă revolt:

— Nu, Luca, nu pe front…

— Nu m-aş duce în calitate de soldat. îi interesează cunoştinţele mele de limbă arabă.

Ţinea între buze ţigara rulată, un mic papirus pe care nu-l aprinsese şi probabil că nici nu avea intenţia să-l aprindă; era foarte posibil chiar să se hotărască să o bage înapoi în buzunar, să se întoarcă şi să dispară în noapte. Erau imposibil de anticipat mutările lui Luca Falcone care continua să uimească, chiar şi când era departe de Napoli. Reuşise să găsească o cale de a se folosi de cunoştinţele lui academice de nişă, dar afară din mediul universitar. Urma să meargă într-o zonă de război, dar în calitate de intelectual. Acolo, în piaţă, printre dreduri rasta mişcătoare şi piercinguri în buză, în mijlocul tribului *său* din primul rând, Luca ieşea în evidenţă cu părul lui periuţă, respectabil şi îmbrăcat la patru ace; era singura rebeliune adevărată pe drumul drept al unui om foarte tânăr. Niciodată nu fusesem atât de confuză şi de fascinată de Luca Falcone ca în acel moment.

— Plătesc bine, a adăugat. Şi n-aş avea cheltuieli.

— Aşadar, te duci.

Dacă vorbele îmi ieşiseră cu mai mare detaşare decât aş fi intenţionat era pentru că eu credeam că-l pierdusem deja pe Luca – şi cum poţi pierde pe cineva de două ori?

— Nu m-am hotărât.

Luca a dat, în sfârşit, foc creaţiei lui.

— Aş vrea să ştiu ce părere ai tu.

— Eu?

Ceva în mine s-a topit instantaneu, ca atunci când mă rugase să-l ajut cu textul melodiei. M-am simţit privilegiată, chiar aleasă.

— Eu cred că… ar trebui să faci ce-ţi spune inima, am răspuns puţin prea extaziată, deşi eram conştientă de cât de nepotrivit era sfatul meu, dar nu aveam alt răspuns, nici

măcar pentru viaţa mea.

Luca a întins mâna liberă şi mi-a zburlit părul ca un frate mai mare şi poate ca să mă facă să simt şi bătăturile de care nu scăpase, în ciuda muncii de birou. Mă simţeam mică şi totuşi importantă în timp ce-mi zâmbea şi fixa asupra mea privirea lui magnetică şi, ca de obicei, părea că vrea să mă captureze şi să mă dezbrace în întreaga mea ignoranţă.

Dar de data asta, am găsit curajul să-l privesc fix în ochi atât cât a fost necesar. Un lucru deloc uşor pentru oricine îl cunoscuse vreodată pe Luca Falcone, pentru că el nu ceda niciodată: prin urmare, în mine se luptau nehotărârea şi stângăcia de a-l privi într-un mod aproape romantic într-un loc plin de lume. Dar cu cât îndrăzneam să-l privesc mai mult, cu atât îmi învingeam teama, întrucât înţelegeam că, prin acea privire, Luca nu voia, de fapt, nici să-mi comunice, nici să mă înveţe nimic. Mă privea mai degrabă aşa cum te priveşte luna, acea baie de lumină care te face să simţi pentru un moment că nu eşti doar o fiinţă umană, ci o parte a ceva etern, poate divin. Acel zâmbet enigmatic care te face să înţelegi că întrebările sunt de prisos, că ai în tine deja toate răspunsurile.

Am văzut dintr-odată prietenia noastră cu o luciditate aproape dureroasă: toată pasiunea care ne lega – pentru cunoaştere, pentru viaţă, pentru oameni, *unul pentru celălalt* – comprimată într-un punct atât de mic încât devenea aproape invizibil, un fir de şofran care avea posibilitatea să descătuşeze o culoare inepuizabilă.

— Hei, cine vrea puţină supă din asta? a intervenit Tonino împingând o bere în mâna lui Luca.

— E caldă de zici că-i pipi, dar am luat-o oricum. Sunt un gendeman sau nu?

Prietena lor plecase şi ne lăsase pe noi patru singuri, ca în vremurile bune: lipsea doar Sonia. Luca a luat o gură de bere şi mi-a pasat sticla. Nu am refuzat. Nici măcar alcoolul n-ar fi putut atunci să-mi afecteze buna dispoziţie sau claritatea minţii.

— Trupa asta nu e rea, a spus Angelo.

Tonino şi-a aranjat ochelarii privind spre scenă, parcă vrând să-i ofere prezumţia de nevinovăţie.

— Eşti surd, blondule? O criză de diaree are mai multă muzicalitate.

După examenul de literatură italiană mai rămânea în carnetul meu albastru loc pentru un singur examen, cel de literatură rusă ÎI. Dar trebuia să aştept ca profesoara mea să se recupereze după un episod ciudat de amnezie. Se spunea că, şocată de vestea infidelităţii soţului, care era profesorul meu de limba rusă, pierduse memoria ultimilor treizeci de ani din viaţa ei. îşi recupera amintirile puţin câte puţin, în ordine cronologică – întâi de toate capacitatea de a vorbi limba rusă pe care o învăţase în tinereţe –, dar era încă departe de a-şi aminti numele studenţilor, prin urmare, avea să rămână o perioadă nedeterminată acasă, în convalescenţă. Eu, oricum, îmi pierdusem orice interes pentru acea limbă cu sunete păstoase precum cartofii fierţi. Limba rusă nu fusese altceva decât un flirt vag de pe vremea unei scurte faze dostoievskiene din adolescenţa mea.

Prin urmare, amnezică sau nu, în sala aia supraaglomerată, n-aş fi fost pentru profesoara mea altceva decât un chip fără nume.

Scirocco a revenit. Sufla pe străzile înguste cu determinare sălbatică, precum apa de ploaie care ţâşneşte spre canalul de scurgere. în trecerea lui, desfăcea jachetele şi se juca îndrăzneţ cu fustele. Se lua la harţă cu pescarii care împingeau bărcile în mare şi cu umbrelele de pe terasa cafenelei Gambrinus. îmi smulgea căciula de lână ca să se joace cu ea pe caldarâm, aşa cum se joacă o pisică maidaneză cu o pasăre amărâtă; îmi umplea părul de cretă. îmi mângâia ceafa şoptindu-mi în ureche: îţi aminteşti de mine? *îţi aminteşti când am fost împreună în Grecia şi am răsturnat bacurile şi apoi ne-am întors la hotel şi ne-am iubit*? Scirocco şoptea asta şi multe alte exagerări ca să nu recunoască faptul că, de fapt, în Grecia, el nu fusese niciodată, că venea în schimb din Sahara, din

Africa, unde, după multe păreri, Napoli trebuia să se întoarcă. „Marocani” ne numeau cei din Nord.

Vântul sufla, timpul zbura, singurul punct fix era Pietro. Tot ce era legat de el mă liniştea. Ochelarii în care se reflecta ecranul computerului, mâna cu care-şi acoperea gânditor gura când citea *Naţional Geographic* sau *în aerul rarefiat* de John Krakauer, alpinist care escaladase Everestul. Gesturile lui elegante, chiar şi atunci când lăsa din mână sacoşele de cumpărături, de parcă i-ar fi fost teamă să nu lovească pardoseala. Modul şoptit în care pronunţa de fiecare dată când vorbea despre fizică sau când era anxios din orice alt motiv, o gogoaşă pentru stres. Tatuajul mic şi nedefinit pe care-l avea pe interiorul antebraţului, simbolul yin şi yang trasat cu aceeaşi mână fermă cu care-şi incrustase numele pe mânerul ciocanului. Nasturii perlaţi ai cămăşii lui, mica vale din centrul pieptului. Mâinile lui ample, sarea de pe piele.

Făceam dragoste de parcă se pregătea să plece la război: dimineaţa, seara sau în inima nopţii, când ne trezea o atingere onirică sau o revărsare a lunii pe cuvertură. Ne adresam cu acele apelative intime care-i scârbesc pe cei care nu sunt într-o relaţie. Dar cel mai mult îmi plăcea să-l strig pur şi simplu Pietro. Să-i pronunţ numele era ca şi când aş fi afişat un mare zâmbet solar înainte de a-mi rotunji buzele într-un sărut şi de a i-l trimite în aer, o sărutare neîmplinită care se încheia cu acel *o1* închis, care era o concluzie foarte frumoasă şi puţin tristă.

Odată cu sosirea vântului din Africa, Sonia s-a despărţit de Carlo, iar Madeleine a plecat în Marsilia. în zilele dinaintea plecării ei, am evitat din răsputeri să-i întâlnesc privirea, mă temeam să nu văd acolo lacrimile sau o invitaţie mută la încă unul din joculeţele noastre. într-un final, momentul despărţirii a sosit fără inconveniente, marcat brusc de Saverio care a sunat de trei ori la interfon.

În uşă, Gabriele a luat-o în braţe şi a spus:

— Te rog, Madeleine, dacă faci aşa, mă faci şi pe mine să plâng. O să ne revedem. îţi promit că într-o zi o să

vin în vizită la Marsilia. Va fi ocazia perfectă ca să-mi exersez limba franceză, *mon petit chou*[8485].

— Şi tu o să-mi lipseşti, a spus ea, apoi şi-a luat rămas-bun de la Pietro, care a îmbrăţişat-o cu afecţiune circumspectă şi a reformulat oferta retorică de a o conduce jos în stradă.

Cu valiza aia grea, Madeleine părea să se clatine în prag, părea şovăitoare. Am tras-o spre mine, mai puternic ca niciodată: era atât de mică, atât de fragilă, că-mi era teamă să n-o strivesc. După o cacofonie de salutări, a plecat fără nicio vorbă, înghiţită de casa scărilor.

— Ce păcat că a plecat, a spus Pietro.

— Nimeni n-o să mai ştie să masacreze boilerul aşa cum o făcea ea.

— Păcat? E devastator, a răspuns Gabriele. Urăsc atunci când oamenii ies aşa din viaţa ta.

De îndată ce a urcat la el în cameră, m-am adresat lui Pietro.

— Când o să plecăm, va trebui să-l luăm cu noi.

— Pe cine?

— Pe Gabriele.

— Eh, pe naiba. Ne şi vezi, eu, tu şi Gabriele hoinărind prin Iun Ce mai trio! De unde le scoţi?

A sunat telefonul. Pietro s-a dus să răspundă şi, dându-şi ocl peste cap, s-a prăvălit pe canapea.

— Ai mâncat?

Mă îndreptam spre terasă ca să-i ofer intimitate, când am au: în spatele meu cuvintele:

— De Paşte? Sigur că vin!

Afară, cerul era incolor şi aerul inodor, dar scirocco avea zile numărate la Napoli. La fel şi noi. Dar să părăsesc oraşul nu mi mai părea o alegere. Pentru că printre miile de argumente obos aduse pentru a-l umple de noroi – auzite de la nord la sud, de napoletani şi de la noi – cel mai grav era defectul lui geografic, anume faptul că se găsea la o sută doi kilometri de Vallesaccarda.

---

84 Bacio, sărutare. în limba italiană (n.tr.)

85 Dulceața mea mică. în limba franceză (n.tr.)

De la: tectonictin˙it
Către: heddiǽɔyahoo˙com
Data: 15 iulie

Dragă Heddi, iartă-mă pentru lunga tăcere, dar deja mă ştii cum sunt făcut... Astăzi am fost la ţară. Am tăiat crengi de salcie ca să le folosesc la legatul viei, am plantat nişte copaci. Unuia i-am dat numele tău.

Recunosc că mă gândesc deseori la tine. Cred că sufăr de dublă personalitate, sau poate triplă, nu sunt sigur... ştiu că atunci când mă gândesc la tine mă văd diferit, total diferit de ceea ce sunt şi de ceea ce reprezint în viaţa de zi cu zi. îmi place să mă gândesc la persoana aia care poate că am fost sau poate că a fost doar o iluzie. Uneori, visez cu ochii deschişi şi-mi imaginez cum ar fi să te regăsesc aşa cum eram. Nu reuşesc să-mi dau seama cât te-ai schimbat, judecând după fotografia pe care mi-ai trimis-o, puţin pe dinafară... Păstrez vie amintirea ta şi n-o să te uit niciodată. Şi cu asta vreau să spun exact ce am spus: nu voi putea niciodată să te uit pe tine, nici pe cel care eram eu, nici toate lucrurile pe care le-am învăţat de la tine, nici felul în care te-am sacrificat... iar tu nu eşti în stare nici măcar să mă urăşti.

Sunt o fiinţă de rahat, dar sunt incredibil de uman. Te-am rănit, te-am minţit... chiar şi în acea convorbire telefonică fatidică. Ce altă femeie? Era doar o scuză ca să mă despart de tine. Sunt un laş. Niciodată n-am fost în stare şi probabil că nu voi fi niciodată să aleg drumul bun atunci când m-am aflat la o răscruce. De mai multe ori am crezut că secretul era să nu aleg, să nu mă gândesc deloc la consecinţe, să las totul pe seama destinului. Dar destinul este scuza nebunilor şi a celor slabi...

Bat câmpii, ştiu, dar aş vrea să-ţi pot spune tot ce simt şi tot ce gândesc. Şi vreau să fiu optimist: la horoscop au spus că anul ăsta o să se rezolve toate! Şi de ce să nu credem măcar puţin în horoscop?

În câteva zile o să pleci, îţi doresc drum bun. Ne vedem în dimineaţa zilei de 20 august în faţa casei Ritei. Să mă aştepţi...

P
24

De Paşte m-am dus la Rita la Castellaminare, o ieşire scurtă pentru că trebuia să lucrez la teză. Când Pietro şi Gabriele s-au întors în oraş, încărcaţi de sondaje hidrogeologice şi de mâncare săracă (care numai săracă nu era), am fost atât de entuziasmată încât i-am invitat pe amândoi în aşa-zisul Napoli Subteran. Pietro s-a scuzat spunând că-l interesau doar grotele naturale, nu alea artificiale.

— Sunt convins că sunt şi pline de greieri, a adăugat.

Oricum, mi se părea logic ca Gabriele să fie cel care să mă însoţească în meandrele oraşului. De îndată ce am intrat pe strada Roma, m-a luat de braţ şi nu s-a mai desprins de mine tot drumul. Aşa era Gabriele: îşi exterioriza afecţiunea prin gesturi de gentleman din alte vremuri, spre deosebire de fratele lui care, parcă de teamă să nu distrugă un secret divulgându-l întregului oraş, era tot mai atent la intimitatea noastră.

Pe drum mi-a spus cât de norocoasă fusesem pentru că nu trebuise să-mi petrec sărbătorile cu ai lor.

— Paştele la Văile nu e altceva decât o îmbuibare generală şi revoltătoare, mi-a explicat, căreia i-am supravieţuit cu greu.

Adoram felul în care Gabriele, care nu era deloc intimidat de satul natal, îi prescurta numele în *Văile*. Părea o localitate balneară din California.

Am găsit afişul scris de mână, lacătul era deschis. Mai era puţin până la pauza de prânz, iar uşa deschisă larg, ca şi cum ar fi căscat, emana un jet de aer cald cu miros de pământ, care a face să fluture afişele şi anunţurile de la mica intrare. Un custode tânăr şi bărbos a ridicat privirea dintr-o carte şi ne-a spus să ne grăbim dacă nu voiarr să ratăm ultimul tur ghidat din ziua aia şi care tocmai începuse. *A* adăugat, un exemplu perfect al artei napoletane de a înfrânge regulile, că puteam să plătim data viitoare. Ne-a arătat direcţia în care trebuia să mergem, nişte scări care coborau în inima pământului.

— Mergem, ce zici, Eddie?

— Un tur ghidat? Nu ştiu ce să zic…

Aş fi preferat, ca de obicei, să mă arunc în aventură, dar Gabriela nu se referea la turul ghidat, ci la coborârea întunecată pe care o aveam în faţă. Parcă pentru a-şi aduna toată voinţa, şi-a frecat energic capul proaspăt ras la zero ca să ascundă începutul de chelie.

— Staţi puţin. Luaţi astea, a spus custodele, în timp ce ne întindea două lumânări aprinse, genul de lumânări lungi şi albe care se folosesc la procesiunile religioase.

Am coborât. Cu o mână luminam cu o lumină tremurătoare treptele primitive, smulse cu forţa din piatră, iar pe cealaltă o ţineam lipită de peretele umed şi zgrunţuros ca să nu cad. Urmăream silueta lui Gabriele în faţa mea, umbra lui când grandioasă, când monstruoasă, proiectată pe peretele care mi se sfărâma între degete.

— Tuf vulcanic?

— Exact.

În capătul scărilor, am urmat vocile. O voce din acel Napoli bun, ca aceea a lui Carlo, dar feminină, spunea:

— Mai apoi, în al Doilea Război Mondial, au fost folosite ca adăposturi antiaeriene. Apropiaţi-vă! Vedeţi astea?

Galeria în care ne aflam ne-a scos într-o mică încăpere săpată în stâncă, unde şapte sau opt lumânări aruncau lumină pe peretele însemnat cu ceva ce semăna cu desenele morale neolitice.

— Ia uită-te aici, mi-a şoptit Gabriele. A apropiat lumânarea de un desen scrijelit în tuful vulcanic, un avion de bombardament şi sub el nori de distrugere. Era semnat „Enzo” şi datat 6 august, 1943.

— Bombardamentele Aliaţilor trebuie să li se fi părut locuitorilor oraşului o violenţă gratuită şi interminabilă, a spus ghidul, al cărui chip era doar o schiţă în lumina tremurătoare.

Potrivit celor spuse de ea, în timpul raidurilor aeriene – care durau zile, săptămâni, uneori chiar luni –, civilii refugiaţi sub pământ nu aveau altceva de făcut decât

„să-şi umple timpul cu rugăciuni şi să se exprime prin intermediul artei”.

— Pe scurt, graffiti, a spus un tip cu accent toscan. Napoli chiar are o veche tradiţie în privinţa asta.

— Cum vreţi să le spuneţi, a răspuns rapid ghidul. Dar nu uitaţi că Napoli a fost cel mai bombardat oraş italian.

— Vă rog, puţin respect, a intervenit un domn.

— Oamenii se căsătoreau aici, a continuat ghidul. Copiii se jucau şi creşteau.

Conform înscrisurilor, se părea că o anume Carmela Montagna adusese pe lume o fată, care însă murise câteva zile mai târziu din cauza une pneumonii provocate de frig şi de umezeală.

— O viaţă curmată înainte să fie mângâiată măcar o dată de soare.

Am ascultat-o impresionată de cuvintele ei, care nu păreau a fi ceva învăţat înainte… sau poate că da. Autentice sau nu, vorbele ei mi-au amintit de micul coşciug pe care-l văzusem la Cimitero delle Fontanelle. O picătură de apă a căzut, de nicăieri, pe obrazul meu. Am şters-o cu mâna.

La sfârşitul războiului, ne-a povestit ghidul, oraşul era îngropat sub dărâmături, dar trebuia ca viaţa să meargă cumva înainte – şi napoletanii se ridică întotdeauna. Cu toate astea, având în vedere că mijloacele de transport erau distruse, singurul mod pentru a descongestiona oraşul era să arunce dărâmăturile în peşterile subterane, umplându-le astfel.

— Poate că încercau şi să îngroape amintirile a ceea ce trăiseră aici. Drept dovadă că din anii ⁄60 nimeni n-a mai pomenit de aceste peşteri.

— Atunci de ce grota asta n-a fost umplută, a întrebat o fată.

— Trebuie să ţineţi cont că erau peste patru sute de astfel de refugii în tot Napoli. Aproape fiecare bloc avea acces intern la o astfel de cavitate. Şi, oricum, o singură generaţie nu ar fi putut niciodată să îngroape toată opera

de construcţie şi inginerie pornită încă de pe vremea grecilor. Pe aici, vă rog.

Eu şi Gabriele am rămas la coada grupului şi ghidul ne-a condus într-o grotă pătrată alăturată. Aproape întreaga suprafaţă era ocupată de un bazin cu apă, ceea ce transforma grupul într-un şir indian de lumânări alungite pe lângă perete. Un bec electric era atârnat deasupra piscinei, vopsind apa într-un verde chimic în care radiau picături de apă căzute din tavan. Făceau *pic*, *poc*, precum tastele unui pian prost acordat.

— Asta este o cisternă de felul celor săpate mai întâi de greci prin anul 470 înainte de Hristos, a explicat ghidul. Iniţial, adunau apa de ploaie, dar apoi sistemul de bazine şi galerii subterane a fost mărit prin realizarea apeductului realizat în vremea romanilor.

A început să ne povestească despre legătura strânsă care se crease între sistemul hidraulic subteran şi oraşul de la suprafaţă, într-un trecut nu foarte îndepărtat, toate blocurile din Napoli aveau în curte un puţ prin care locuitorii luau apă direct din astfel de cisterne antice subterane.

— De acolo s-a născut personajul din mitologia populară numit *munaciello*, care intră în casele oamenilor tocmai prin această reţea de galerii şi puţuri.

— Mă scuzaţi, dar ce este, mai exact, un *monaciello*? a întrebat o fată de clasa întâi.

— Potrivit unei legende străvechi, este un spiriduş îmbrăcat în haine de călugăr, care se strecoară noaptea în casă şi face năzbâtii: sparge farfurii, sare în pat, sună la sonerie, ascunde obiecte şi tot aşa. Iată de ce napoletanii cred şi în ziua de azi că atunci când te muţi într-o casă nouă trebuie să laşi pe jos nişte monede pentru *munaciello*, pentru ca astfel el să aducă noroc, şi nu ghinion.

A pronunţat ultimul cuvânt cu o voce suspinată şi sinistră, probabil intenţionat. Stătea la marginea bazinului şi avea chipul luminat doar de un joc de lumini reflectate în undele apei.

— Bazinul era şi o cale de acces la materialul de construcţii, a continuat. De altfel, blocurile fuseseră ridicate doar datorită faptului că tuful vulcanic fusese excavat imediat de acolo cu mâinile goale.

— Exact cum mi-ai povestit tu, i-am spus, puţin emoţionată, lui Gabriele, care însă nu părea să-şi amintească de conversaţia noastră îndepărtată.

Părea şi el captivat de turul pe care puţin mai devreme ezitam să-l fac.

— Încă din Antichitate, Napoli n-a simţit nevoia să ia din afară nici material de construcţii, nici mode, nici filosofii de viaţă, a rezumat ghidul nostru. Se poate spune că Napoli însuşi a fost un motor, s-a autofăcut şi, prin urmare, nu este dator nimănui cu nimic. Această autonomie, acest mod de a se raporta doar la sine, este intrinsec originilor sale, care îl leagă pe napoletan, în mod inevitabil, de pământul de sub picioarele lui.

Îi urmăream raţionamentul pe ici, pe colo; cu toate astea, chiar mi se părea că vorbeşte liber, lucru de care am fost şi mai convinsă atunci când a adăugat cu voce joasă, aproape pentru sine:

— Este acea legătură intimă dintre soarele de afară şi întunericul dinăuntru, dintre ceea ce este la vedere şi ceea ce este ascuns… între ceea ce este spus şi ceea ce este tăcut.

Nu a lăsat loc la întrebări pentru că şi-a şi aplecat capul şi a ieşit pe mica uşiţă din bazin. Am înaintat şi noi cu paşi reticenţi prin coridorul îngust. Acolo unde se lărgea, ghidul se oprea şi ridica lumânarea, îndemnându-ne să facem la fel, dar, chiar şi aşa, nu puteam vedea tavanul.

— Aici este prima poartă pe care am reuşit s-o deschidem în această parte a oraşului subteran. Era plină de gunoaie şi de dărâmături. Ne-a luat nişte luni numai ca să o eliberăm.

— Dumneavoastră aţi făcut asta? a întrebat un tip.

— Da, împreună cu cei din Asociaţie. Cineva trebuia să o facă. Pentru că dacă ar fi să aşteptăm primăria, ar fi

ca şi când am aştepta *ca b juorne sch* iar *a sera*[86], a spus cu o urmă de iritare dialectală care lăsa să se înţeleagă că nu era de glumit cu ea.

— Şi treptele coborau până aici?

— Scări? Nici vorbă. Am coborât cu frânghii, hamuri şi pioleţi.

Judecând după liniştea care s-a lăsat în galerie, părea că ghidul nostru tocmai câştigase un tip de autoritate care nu era numai una poetică. Urmând-o până la vechea piaţă grecească acum îngropată, am înaintat cu mare atenţie pe dalele stradale unduitoare. După o vreme, ea s-a oprit în dreptul unui tunel îngust, concluzionând cu fraze memorizate, dar nu pentru asta mai puţin însufleţite:

— Mai avem încă multe de făcut ca să restaurăm şi să redăm publicului oraşul subteran, care are o valoare inestimabilă atât pentru cunoaşterea arheologică a oraşului, cât şi pentru aprecierea sa din partea napoletanilor înşiși. Vă mulţumim pentru contribuţie. Ieşirea este în partea asta. Dar trebuie să vă întreb: suferă cineva de claustrofobie?

— Eu sunt ipohondru, mi-a şoptit Gabriele. E aproape acelaşi lucru.

— Nu vă pierdeţi unii de alţii, au fost ultimele cuvinte ale ghidului nostru înainte să se afunde din nou în întuneric.

Excursia se terminase. învăţasem nişte lucruri foarte interesante, dar, cu toate astea, mi-am dat seama că eram dezamăgită. Traversasem un filon antic al oraşului, care printr-un circuit întortocheat ajungea chiar în inima oraşului, dar, cu toate astea, nu eram mai înţeleaptă ca înainte. Din contră, eram şi mai străină. Mai turistă.

Gabriele şi cu mine am intrat ultimii în tunelul îngust care, prin natura lui, a subţiat grupul, transformându-l într-un şir dezlânat. în faţa mea, silueta lui Gabriele pulsa în ritmul flăcării, în timp ce tuful vulcanic galben se strângea tot mai mult şi ne frecam cu hainele de el. Pereţii din rocă, săpaţi cu ciocanul, dar netezi la atingere, se

86 Ca ziua să lumineze noaptea. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

ridicau până când dispăreau într-un întuneric atât de păstos că m-au durut ochii când am încercat să-l pătrund. Speram ca Pietro să se fi înşelat în ce privea greierii.

La un moment dat, pereţii s-au strâns atât de tare încât a trebuit să ne răsucim şi să înaintăm pe lateral. Am înaintat cu paşi caraghioşi, roca se freca de trupurile noastre într-un mod care amintea de îmbrăţişarea oportunistă a nelipsitului scirocco. Cu toate astea, am descoperit că mă simt aproape natural mergând ca un rac, supusă voinţei rocii.

Am simţit dintr-odată o scădere de tensiune, din cap până-n picioare, ca un reflux brusc al mareei, dar cu violenţa unei beţii (îmi imaginam) care te loveşte doar în momentul în care te ridici în picioare. Eram pe punctul de a cădea sau poate căzusem deja, iar pereţii din rocă păreau să fi prins viaţă şi să se mişte în vreme ce eu, prinsă între ei, eram doar o chestie inconsistentă, o cochilie.

Un cutremur?

Şi Gabriele se oprise.

— La dracu, ce idiot! a urlat privindu-şi mâna.

— Te-ai rănit?

— Nu prea tare, dar avea sânge amestecat cu granule de tuf vulcanic pe încheieturile degetelor.

Mi-a spus că s-a rănit încercând să nu scape lumânarea.

— Sunt bine. Hai să mergem, nu trebuie să ne pierdem de ceilalţi.

— Sângerezi, Gabriele. Ar trebui mai întâi să te curăţăm.

A protestat de formă pentru că deja întindea mâna spre mine. Coridorul era atât de îngust încât nu permitea mişcări naturale, aşa că m-am chinuit ceva ca să pasez lumânarea în mâna sănătoasă a lui Gabriele şi astfel să pot scoate din buzunar un şerveţel de hârtie. Era o zgârietură serioasă şi am încercat să tamponez şi să nu frec, din cauza nisipului, apoi am scos un alt şerveţel şi i l-am înfăşurat pe mână.

— Dă-mi-l, a spus arătând cu o ruşine evidentă spre şerveţelul folosit, îmbibat cu sânge.

— Gabriele, stai liniştit, că nu-mi repugnă. Sângele tău, sau al lui Pietro e tot aia.

A întors capul ca să mă privească şi stânca îi servea drept pernă. A spus:

— Înţeleg de ce fratele meu este atât de îndrăgostit de tine.

Ne-am privit în ochi. Lumina schimbătoare a lumânărilor accentua profilul acvilin al lui Gabriele, care era al lui Pietro. Stăteam umăr lângă umăr de parcă trebuia să susţinem împreună greutatea rocii, respiraţia mea şi a lui păreau că se sincronizaseră şi inhalam împreună acel miros de pământ necenzurat şi neînfrumuseţat. Credeam că uitasem acea cerere de sărut, *un sărut adevărat*, dar nu, încă mi-o aminţeam foarte bine, şi el la fel. M-a străfulgerat un gând prea viu, aproape o premoniţie, că Gabriele era pe punctul de a-şi duce mâna însângerată spre ceafa mea şi că avea să mă tragă spre el şi să-şi apese buzele peste ale mele. Am fost cuprinsă de o spaimă superbă.

El a fost cel care a frânt acea tensiune cu un mic suspin în timp ce cobora privirea.

— Fratele meu a avut mereu noroc în viaţă.

— Şi tu nu?

— Nu ştiu ce să zic, Eddie. Am mulţi prieteni şi multe cărţi… tot vinul pe care mi-l doresc. Când m-am mutat la Napoli, mi-am găsit, în sfârşit, un loc al meu. Ar trebui să fiu fericit, dar îmi lipseşte un lucru fundamental.

— Ce anume?

— Cineva care să mă iubească.

Această mărturisire mi-a făcut rău cumva, aşa că am mormăit stupid:

— Măcar în privinţa asta ai de unde alege. Napoli e plin de fete frumoase.

— Şi băieţi…

L-am privit confuză.

— Lucrul ăsta nu l-am spus nimănui niciodată, Eddie.

Toţi bărbaţii pe care i-am iubit, de la început şi până acum, într-un fel voiam să fiu cu ei şi cumva voiam *să fiu ei*: frumoşi, sofisticaţi… Nici măcar nu ştiu dacă e vreo diferenţă, nu am ideile prea clare… M-am îndrăgostit şi de femei, nebuneşte de fiecare dată, şi am sfârşit mereu în singurătatea cea mai desăvârşită.

— Îmi pare atât de rău.

— Înţelegi acum de ce Vallesaccarda nu e chiar un loc potrivit pentru unul ca mine? a râs cu amărăciune. Şi îi datorez lui Pietro faptul că am scăpat din locul ăla perfid. îi voi fi recunoscător toată viaţa.

— Recunoscător lui Pietro?

Cu siguranţă voise să spună contrariul. în fond, Gabriele fusese cel care insistase ca părinţii să-l lase şi pe fratele mai mic să meargă la studii. Pietro trebuia să fie cel îndatorat.

— Cum, nu ţi-a povestit niciodată?

— Nu, am minţit. Spune-mi.

Potrivit celor povestite de el, Gabriele înţelesese că singurul mod pentru a putea scăpa de limitarea gândirii celor din sat era să-şi ia diploma de licenţă. Pe de altă parte, Pietro nu voia să mai continue studiile după terminarea liceului şi se încăpăţânase în ideea asta. Dar Gabriele nu accepta ideea de a-l lăsa să putrezească în Vallesaccarda, aşa că îi anunţase pe părinţi, care se arătaseră mai mult decât încântaţi să scape de fiul cel mijlociu, că nu avea să plece fără fratele lui mai mic. Ştiind cât ţinea Gabriele la asta, Pietro se lăsase înduplecat şi s-a înscris şi el la facultate.

— S-a sacrificat pentru mine, pentru visul meu, a concluzionat Gabriele.

Era aceeaşi poveste pe care o ştiam şi eu, dar parcă văzută într-o oglindă deformantă. Gabriele se transformase în protagonist, eliminând complet pasiunea lui Pietro pentru geologie, precum şi determinarea care-l făcuse să meargă până la Roma. Prin urmare, conform povestirii lui, dacă fratele lui n-ar fi fost atât de încăpăţânat, Pietro ar fi ajuns precum unul dintre jucătorii de cărţi din acel bar plin

de fum, sau, în cel mai bun caz, precum vărul Antonio.

Refuzam să cred asta. Poate că era memoria selectivă a lui Gabriele sau un amestec între cei doi fraţi, o fuziune narativă şi emotivă a visurilor, motivaţiilor şi destinelor lor, până când nu se mai deosebea unul de celălalt. Am luat în calcul chiar şi posibilitatea răutăcioasă ca povestea să fi fost alimentată şi de resentimentele pe care le avea faţă de Pietro, pentru că era fiul preferat (sau cel puţin fusese) şi care în curând avea să termine facultatea, în ciuda faptului că o începuseră amândoi în acelaşi an. Cu toate astea, în lumina lumânărilor, chipul lui Gabriele nu trăda nicio urmă de ranchiună în timp ce rememora acel trecut comun cu fratele lui, ci doar o iubire imensă şi dureroasă.

— Sunt mulţumit că n-am renunţat la el. Uite ce rezultate excepţionale a obţinut.

Mi-a înapoiat lumânarea şi mi-a spus:

— Mergem? Că altfel ăştia ne închid aici.

— Da, mergem.

Mi-am dat seama că eram nerăbdătoare să las în urmă toate poveştile şoptite în întunericul acelor galerii şi să mă scutur de frământarea densă pe care mi-o lăsase acel sărut care nu avusese loc şi nici nu putea avea loc vreodată. Pentru că, da, trebuia să fiu sinceră cu mine, îmi dorisem ca viitorul meu cumnat să mă sărute, dar nu ştiam dacă acea dorinţă a mea, greşită din toate punctele de vedere şi înfricoşătoare pentru claritatea ei, era provocată de toate asemănările dintre el şi Pietro sau de toate calităţile care-l făceau diferit de el – independenţa împinsă până la emarginare, încăpăţânarea de a fi mereu coerent cu sine însuşi, cu orice preţ, focul care ardea în el şi pe care ar fi preferat mai degrabă să-l consume decât să-l lase să se stingă.

Din fericire, în scurt timp, tunelul îngust ne-a eliberat din strânsoare şi am pornit în sus pe scările care ne duceau înapoi în lumină.

În seara aia am auzit întâmplător la telejurnalul pe care-l urmărea vecinul că avusese loc un cutremur în

regiunea Campania. Când i-am spus lui Pietro, el a minimalizat, spunându-mi că fusese doar unul minor, cu epicentrul lângă Benevento şi că făcuse o singură victimă.

— Un bătrânel care a crăpat de infarct, a spus în timp ce sufla fumul afară pe hubloul camerei noastre minuscule.

— Poate că simţi mai tare un cutremur dacă eşti sub pământ?

A spus că nu, că un cutremur are, în subteran, o jumătate sau chiar o treime din efectul pe care-l are la suprafaţă. Undele seismice, mi-a explicat, sunt precum frecvenţele radio care, pe măsură ce traversează materiale stratificate, se amplifică. Prin urmare, se simt şi produc mai multe daune întotdeauna la suprafaţă.

Deci nu asta simţisem eu când eram în Napoli Subteran. Am rămas, în mod ciudat, dezamăgită. Dezamăgită pentru că nu ştiam cum se simte – şi, prin urmare, nici să recunosc – un cutremur, la fel cum nu ştiam şi nici nu aveam să ştiu cum este un bombardament sau alte dezastre asemănătoare, decât din poveştile unor terţe persoane. Nu era vorba că voiam să sufăr, din contră. Doar că am avut senzaţia că fericirea şi cunoaşterea adevărată se excludeau reciproc.

Probabil că Pietro a citit preocuparea în privirea mea încruntată, pentru că a adăugat:

— Stai liniştită, baby. Data viitoare când o să fie un cutremur la Napoli, noi nu vom mai fi aici. Nici măcar n-o să ne ajungă vestea în Outback, printre canguri, apoi a tras cu poftă dintr-o Mariboro Light. Dar, dacă o să fie vreodată un cutremur, tu ştii ce să faci, nu?

Am clătinat din cap.

— Să te aşezi sub tocul uşii. Dacă acolo este o grindă de susţinere, atunci este, în mod structural, cea mai solidă parte a casei. Trebuia să fi văzut unele dintre casele distruse în Vallesaccarda în ⁄80. în multe cazuri, singurul lucru rămas în picioare era tocul uşii.

Ca de obicei, ştiinţa lui reuşise să mă însenineze.

— Ştii atâtea lucruri. Eşti un adevărat om de ştiinţă,

am spus, dându-mi seama imediat că nu era, de fapt, un compliment, ci o motivaţie. Voiam să-mi reconfirme vechea şi încăpăţânata lui pasiune pentru geologie, voiam să-mi infirme povestea lui Gabriele.

— Nu sunt ceea ce crezi tu că sunt, mi-a spus el în timp ce stingea ţigara ca să mă poată lua în braţe. Fără tine sunt ca o lună fără soare. Eu nu strălucesc de lumină proprie.

Când Pietro m-a sărutat o dată, apoi încă o dată, pe gât, am ştiut cum avea să se încheie seara. în vreme ce-i întorceam sărutările, am văzut pe fereastră vulcanul cuibărit în lumină: casele abuzive care sfidau soarta în fiecare zi. Mai devreme sau mai târziu, Vezuviul avea să-şi piardă răbdarea, toată lumea ştia asta. Aşadar, toţi acei locuitori trăiau cu teama unei calamităţi sau în aşteptarea unui spectacol? M-am gândit că problemele de care ne temeam cel mai tare erau, de fapt, lucrurile pe care, în mod paradoxal, ni le doream. Era ca şi când partea cea mai primitivă şi fără nume din noi – poate amigdala, acea migdală impulsivă şi preverbală din creierul nostru – ar fi încercat să preîntâmpine dezastrul spunând: *Fă-o şi gata*, *măcar aşa îmi iau o grijă*.

De la: heddiǽɕyahoo˙com

Către; tectonictin˙it

Data: 27 august

Dargă Pietro.

M-am întors cu bine în Noua Zeelandă. Vezi că, până la urmă, nu aveai de ce să-ţi faci griji pentru zborul meu? M-am aşezat foarte comod şi mi-am citit romanul, m-am gândit, am visat cu ochii deschişi…

Acum îmi dau seama că nu eram deloc pregătită, din punct de vedere psihologic, pentru întâlnirea noastră. Tentativa mea de mă apăra cu zen-ul a eşuat lamentabil. Cum aş fi putut să rămân impasibilă la auzul vocii tale care mă striga din stradă? Când am privit în jos de la fereastră, m-am simţit de parcă aş fi căzut nu de la etajul al doilea, ci de la o înălţime exagerat de mare. Apoi, când am văzut inelul strălucindu-ţi pe deget, atunci m-am simţit eu ca o

trădătoare, pentru că-ţi restituisem, cu ani în urmă, soarele tău, eu cea infidelă pentru că abandonasem încrederea în destin. Dar poate că n-ar trebui să-ţi spun unele lucruri. Timpul petrecut împreună n-a fost o zi, ci o săptămână, o lună de viaţă. Câte confesiuni neaşteptate, câte senzaţii vechi şi noi… îţi ataşez fotografia pe care am făcut-o împreună la plaja Puolo. îmi cer scuze pentru culorile uşor voalate, sau poate că eram noi prea bronzaţi. Am uitat să-ţi spun că de acolo la băile termale din Regina Giovanna mai e foarte puţin, cel puţin pe mare. Mai ţii minte când am fost acolo cu Sonia şi cu Carlo?

După cum bine ştii, în ziua următoare m-am văzut la Napoli cu Gabriele. Acum stau şi mă întreb dacă intenţionat n-aţi vrut să vă întâlniţi. Tu venind cu maşina ta arătoasă (scuze pentru puseul de invidie) şi el ciufulit coborând din tren? Deja-mi era dor de tine şi i-am făcut imediat capul cât o baniţă vorbind despre tine. Sunt convinsă că Gabriele a crezut că sunt nebună, deşi nu mi-a spus nimic. Părea că înţelege nevoia mea de a mă descărca. I-am vorbit despre tine pe străduţele din centru, i-am vorbit despre tine la Campagnola. Am mâncat regeşte, am băut chiar şi eu, am eliberat, în sfârşit, toată acea energie latentă care-mi ardea capul. Gabriele mi-a povestit puţin despre el: mi se pare mie sau e şi mai abătut ca înainte? Dar poate că tu nici nu ştii lucrurile astea…

Napoli nu s-a schimbat. Poate că e adevărat că el e mereu la fel şi cei care se schimbă suntem noi. Şi, în fond, este ceva rău să nu te schimbi, să fii mereu coerent cu tine însuţi până la sfârşit? (Chiar dacă, în cazul lui Napoli, coerenţă înseamnă momente de incoerenţă, de imprevizibil, de nebunie?) Ca să poţi rămâne coerent cu tine însuţi, trebuie mai întâi să te cunoşti foarte bine, să ştii să te priveşti în oglindă, să te recunoşti…

Oricum, nici blocul nostru nu s-a schimbat, cel puţin nu pe dinafară. Gabriele a vrut să mă aştepte jos, la bar; a spus că el nu mai avea de gând să facă urcuşul ~~a~~la, că nu mai era în stare. Prin urmare, am parcurs strada De De-o singură: ce ciudat, nu mi-o aminţeam atât de abruptă. Ştii

că zarzavagiul hoţoman este încă acolo? Şi ştii că numărul 33 este în continuare numărul meu norocos? Probabil că a fost un lucru bun faptul că am găsit poarta închisă. Nu voiam să mă emoţionez, voiam să fiu puternică pentru Gabriele.

În seara aia am dormit într-o casă pe *Rettifilo*[87], a unui prieten de-al lui care era plecat în concediu. Era groaznic de cald chiar şi noaptea, am stins luminile şi am deschis larg uşile de la balcon ca să intre aer mai răcoros (deşi poluat). Am stat aşa, pe întuneric, şi ne-am uitat la un film vechi la TV. Gabriele a băut whisky. Scena era atât de familiară încât s-au prăbuşit peste mine toate amintirile dureroase şi n-am mai rezistat… Acum înţeleg de ce-mi spuneai că te ardeau ochii de fiecare dată când reveneai la Napoli, doar că la mine nu era din cauza smogului.

Trebuie să fug. Mă tot gândesc la tine, dar imaginile care-mi vin în minte nu mai sunt cele din trecut, ci cele de acum, de acum câteva zile. Deci nu eşti o nălucă. Eşti un om în carne şi oase…

Te îmbrăţişez, h.

25

Primăvara a zburat odată cu redactarea primei forme a tezei şi întâlnirile cu prietenii. într-o seară în care am ieşit cu Angelo şi cu Tonino (Pietro rămăsese acasă să înveţe), ne aflam pe strada Constantinopoli, mergând spre Piazza Bellini, când un motociclist s-a apropiat foarte mult de mine, mai mult decât era necesar având în vedere că, la ora aia, strada era goală. A încetinit. Cu o mişcare de balet, Vespa a executat un număr uimitor de control, încât i-am simţit răsuflarea, dar fără să mă atingă, moment în care conducătorul ei mi-a băgat o mână, ca un semn de carte, între picioare. *Ţac*. Apoi a accelerat, în timp ce băieţii fugeau după el revărsând în urma lui un râu de înjurături. Când am revenit acasă, nu i-am povestit lui Pietro incidentul. N-ar fi făcut altceva decât să-i

87 Corso Umbero I, cunoscută și cu numele de Rettifilo, este una dintre cele mai recente străzi istorice din Napoli, o arteră foarte importantă care leagă centrul orașului de gară (n.tr.)

alimenteze dezgustul împotriva oraşului, care se hrănea deja din poluare, străzi neasfaltate, şomaj şi corupţie. în ce mă privea, începeam deja să suspectez că şi renaşterea urbană, în care începusem, încet-încet, să credem, era un cadou ce ne putea fi luat în orice moment.

Într-un astfel de climat dominat de dubii, a venit şi ziua în care trebuia să susţin lucrarea de licenţă. Ca şi când ar fi fost o dimineaţă oarecare, mai întâi am trecut pe la bărbatul fără adăpost ca să-i duc micul dejun. La plecare, i-am spus:

— Aveţi grijă de dumneavoastră.

Am revenit la pronumele de politeţe pe care adevărata lui poziţie socială, cea de preot, o merita. Drept răspuns, el m-a salutat vesel agitând mâna, un gest pe care nu-l mai făcuse până atunci şi, prin urmare, l-am interpretat ca fiind un semn de bun augur.

Realitatea era că eram într-o uşoară panică şi semnele mi le cam căutam singură; mă agăţam de orice. Ca să nu-mi transmită starea lui de agitaţie, îl rugasem pe Pietro să nu mă însoţească la biserica profană din faţa Palatului Giusso[88]. Dar Mama Rita nu voise să asculte niciun argument. Părul ei blond platinat ieşea imediat în evidenţă în mulţimea de părinţi şi rude care aşteptau afară îmbrăcaţi în haine de duminică. M-am strecurat ca să iau loc pe bancă lângă Rita, care mirosea a parfum Fendi, vinete coapte şi ojă proaspătă şi care sigur nu-şi dorea să se afle acolo, ci la ea acasă să gătească şi cine ştie ce mai făcea ea acolo. Mi l-a arătat, cu unghia ei roşu aprins, pe fotograful pe care-l plătise ca să imortalizeze marele moment.

— Nu mai face faţa aia, drăguţă, a spus, prefăcându-se enervată, lucru care-i ieşea atât de bine. Că doar nu fac pentru tine pozele. O să le faci cadou tatălui tău şi Barbarei.

---

88 Palat ce datează din epoca Renașterii italiene, aflat în Piața San Giovanni Maggiore și în care își are sediul Universitatea din Napoli, departamentul de Studii Orientale, cea mai veche școală de sinologie și orientalistică de pe continentul european (fondată în 1732) (n.tr.)

Apoi mi-a desfăcut părul din cocul dezordonat şi a adăugat:

— Ce porcărie, puteai şi tu să-ţi aranjezi puţin părul ăsta. Parcă eşti un pui de găină ud, aşa erai şi în prima zi, când am venit să te iau de la gara din Castellaminare, în strada Nocera. Mai ţii minte?

— Cum aş putea să uit? am spus abia aşteptând să o aud povestind din nou acea istorioară pe care-i plăcea atât de mult să o spună.

— Ploua uşor şi tu aveai părul ud şi lipit de ceafă. Şi mai era şi Tanya, care cobora din Vezuviană împreună cu tine şi, deşi nu văzusem niciodată nici măcar o fotografie a ta, te-am recunoscut imediat. Mi-am spus: „Asta e Eddie a mea”. Mai ţii minte? Şi în spatele meu era vaca aia de Santina care spunea „Rita, de ce nu o iei pe Tanya, că n-o să se simtă bine acasă la Giusi. Ce mare filosofic, schimb hârtiile pentru AFSAI şi gata. Oricum, o americancă sau alta, tot aia e”. Şi eu i-am spus: „Pentru ultima dată, Santina, nu!

N-ai decât să le spui celor de la AFSAI că cu pe Tanya asta n-o vreau. Eddie o să vină cu mine. Am încheiat discuţia”.

Rita a început să râdă ca o fetiţă, nepăsându-i de seriozitatea şi orgoliile care ne înconjurau. Unii au întors capul să o privească, alţii s-au mulţumit să tragă cu urechea.

— Şi-ţi aminteşti că sora mea, Italia, nu reuşea niciodată să-ţi pronunţe numele, aşa că te striga Candy Candy, ca pe păpuşă?

Avea un râs contagios, care mă molipsea şi pe mine, pentru ca mai apoi să se realimenteze pe sine şi râzând făcea să zdrăngăne cerceii lungi, pe care-i făcusem eu cadou cu ani în urmă.

— Şi uite ce mare eşti acum. Aproape că ai terminat facultatea.

Burse, m-a cuprins iarăşi panica, mai ales în momentul în care a intrat în sală o procesiune de profesori care aveau să troneze de la acea masă de prezidiu lungă,

pline de teze de licenţă şi microfoane. O linişte sacră a cuprins întreaga audienţă atunci când prima candidată a fost chemată să ia loc în faţa comisiei. Făceam eforturi să mă concentrez asupra discursului fetei şi nu asupra ciocanului care-mi bătea în piept, dar cuvintele ei – care se auzeau trunchiat din cauza microfonului şi cu ecou din cauza boitei bisericii – au căpătat un aer ireal. în plus, mă ameţea flash-ul de la aparatul foto al fotografului profesionist care se învârtea în jurul ei ca un ninja.

Mi-am revenit abia în momentul în care bietei fete i-a fost adresată o întrebare şi cel care i-o adresase fusese chiar Signorelli, profesorul de glotologie care mă făcuse să încremenesc în fotoliu, dimineţi la rând, la cinematograful Astra. Alături de el l-am observat, cu bucurie, pe profesorul meu coordonator, Benedetti, arătându-se vădit amuzat de excesul de formalitate. în capătul mesei de prezidiu se afla profesorul meu de limba rusă, soţul infidel al profesoarei mele amnezice, care avea pe chip o expresie sumbră ce amintea de o mască funerară. Colţurile ochilor îi erau îndreptate în jos şi obrajii îi atârnau de parcă ar fi fost traşi chiar de gravitaţia Terrei. Să fi fost oare efectele plictiselii sau mai degrabă ale remuşcărilor?

După o rafală de flash-uri şi un ropot de aplauze, studenta nu mai era studentă, ci *dottoressa*[89] şi i-am auzit strigându-mi numele. Rita m-a lovit de câteva ori peste coapsă în semn de încurajare.

M-am ridicat şi am înaintat spre comisie ca într-un vis. Totul în jurul meu era înfundat şi se desfăşura cu încetinitorul. Am avut timp să-mi aranjez pantalonii, să arunc o privire asupra mulţimii de părinţi, asupra statuii lui San Marco îmblânzind un leu şi chiar asupra fotografului care introducea un film nou în aparatul foto. Şi tot nu ajunsesem la prezidiul profesorilor. Aveam

89 în Italia» titlul academic de dottore, cu echivalentul feminin dottoressa, este atribuit atât medicilor, cât și oricărei persoane care a obținut o diplomă de licență (spre deosebire de alte țări, printre care și România, unde un astfel de titlu academic este acordat, pe lângă medici, doar persoanelor care au obținut o diplomă de doctorat) (n.tr.)

picioarele ca de plumb şi am fost nevoită să le târăsc.

Când, în sfârşit, m-am aşezat pe scaun, lumea reală m-a inundat cu viteza şi cruzimea ei. Cineva din audienţă a tuşit puternic. Mi-a aterizat în mână microfonul mare şi încă umed de la transpiraţia candidatei precedente.

— Bună ziua, s-a auzit vocea mea amplificată şi străină.

Când Benedetti a ridicat în aer teza mea – legată în coperte albastre şi cu scris auriu – descriind-o în termeni excesiv de elogioşi, m-am trezit definitiv la realitate. Eram atât de bine fixată în momentul prezent, chiar împotmolită, încât am fost sigură că nu aveam să-mi amintesc nimic, indiferent de ce tâmpenie urma să spun. Am vorbit despre pronume şi despre *politicul coreciness*. Am scos din mânecă termeni pompoşi şi am gesticulat liber. Ba chiar l-am făcut pe Benedetti să râdă cu o replică ironică, iar el a bătut cu palma în masa făcând să sară în aer nişte pixuri. M-am poticnit doar când profesorul meu de limba rusă mi-a adresat o întrebare în limba rusă. în timp ce răspundeam cu dificultate, mestecând şi modelând cu gura vocalele impure, am sperat, cu toată fiinţa mea, că nu aveam să mai fiu vreodată obligată să vorbesc în limba rusă şi am fost conştientă că fiecare sunet al acelei limbi confirma faptul că luasem o mare ţeapă alegând să o studiez. în orice caz, profesorul a făcut un semn de aprobare şi m-am trezit în picioare, luminată, atât eu, cât şi comisia, de flash-urile aparatului foto. Benedetti mi-a strâns mâna agitând-o puternic şi m-a informat, cu vocea lui puternică din Nord, care reuşea să acopere aplauzele, că:

— O sută zece cu felicitări[90], *dottoressa*!

Aşadar, acum era săvârşită şi ultima mea travestire.

După mine a mai urmat o candidată şi cu ea s-a încheiat sesiunea de dimineaţă. Am ieşit cu toţii din biserică precum un râu care se varsă în mare. Afară, aerul

90 în sistemul academic de notare din Italia, nota maximă de promovare a examenului de licență este o sută zece cu felicitări, echivalentul unui zece cu felicitări în sistemul de notare din România (n.tr.)

stătut, de început de vară, m-a îmbrăţişat. Sentimentul de eliberare a fost atât de puternic încât a părut aproape fatal şi m-a cuprins o puternică stare de somnolenţă acumulată în lunile precedente în care revizuisem obsesiv lucrarea. Rita m-a strâns în braţe – nu-mi era clar dacă râdea sau tremura de emoţie – şi m-am abandonat la pieptul ei generos, peste părul ei friabil şi m-am lăsat acoperită de sărutările ei dulci şi pline de ruj. Mi-a spus:

— Drăguţă, sâmbăta asta te aşteptăm cu toţii la Castellaminare ca să sărbătorim. Să-ţi iei o rochie sexy, că după masă mergem să dansăm la Kalimera.

Încă îi făceam cu mâna când s-a apropiat de mine Benedetti sprijinindu-se de zidul scund. Am observat că, fidel principiilor lui, purta blugi şi în acea zi. Din spatele lentilelor groase, m-a privit cu ochii lui exagerat de mari şi mi-a zâmbit ştrengăreşte. Mi-a spus că ştia o mică editură, la care el publicase deja nişte lucrări, care ar fi putut fi interesată să-mi publice lucrarea de diplomă. Vedeam că Benedetti mişcă din buze, dar nu reuşeam să mă concentrez. Mi-am venit în fire abia când a spus ceva despre un doctorat.

— Am nişte cunoştinţe la Universitatea din Bari, spunea. Dumneavoastră aveţi mari şanse să obţineţi o ofertă pentru următorul an academic.

Spunând aceste vorbe, m-a lovit, prieteneşte şi colegial, pe umăr atât de puternic că aproape mi s-a tăiat respiraţia.

Eram onorată, dar nu. Ultimul lucru pe care mi-l doream era să continui studiile şi să mă transform astfel într-un Benedetti şi încă într-un loc care era chiar mai la sud de Napoli.

În seara aia, acasă, am sărbătorit licenţa mea până noaptea târziu. Au venit oameni pe care nu-i mai văzusem de mult şi alţii pe care nu-i văzusem niciodată – prieteni de-ai lui Tonino, sau de-ai lui Gabriele, sau poate prieteni ai unor prieteni – şi care păreau să n-aibă habar de adevăratul motiv al petrecerii. Era mai bine aşa. Am băut o bere şi jumătate de pahar de vin, am fost veselă şi

expansivă. Dar, într-un final, mi s-a făcut greaţă şi au a început să mă deranjeze muzica la volum foarte ridicat şi fumul de ţigară care-mi impregna hainele şi părul. M-am gândit să-i propun lui Pietro să ne fofilăm şi să mergem sus în cameră, dar nu reuşeam să-l găsesc. Am cercetat livingul şi bucătăria, m-am strecurat printre invitaţi ca să ies pe terasă. Şi iată-l acolo, într-un colţ slab luminat al acoperişului, stând de vorbă cu Sonia.

Stătea sprijinit de parapet şi avea picioarele uşor desfăcute. Fuma un joint şi o asculta absorbit; se arăta de acord cu ea şi zâmbea. Sonia părea agitată: gesticula şi râdea nervos. Era incredibil, dar văzându-i acolo împreună, retraşi pe acoperiş cu oraşul portocaliu în spatele lor şi surpriza marijuanei – care era, de fapt, singurul lucru secret din acea scenă –, am simţit că mă arde o mică flacără albastră, şuierătoare şi rece.

— Ah, bună, Eddie, a spus Sonia, cu tonul ei vioi, îndată ce m-a văzut. Pietro s-a întors spre mine şi i-a scăpat un surd şi jenat râset. Sonia, grăbindu-se să ne spună că era târziu şi trebuia să se întoarcă acasă, ne-a lăsat singuri pe bitumul ars la în care-mi părea că simt acum adunată toată căldura din acea lungă zi de vară.

— Nu te simţi bine? m-a întrebat Pietro.

— N-am nimic… poate că am bătut prea mult.

— Să ştii că ai putea să-ţi îngădui o mică beţie.

Am luat-o ca pe o critică – de parcă mi-ar fi spus că eu eram mereu aia care nu ştia să lase garda jos, să se lase luată de val, să se prostească. Dar, în mod evident, nu asta voise Pietro să spună.

— Mâine-dimineaţă nu trebuie să fii la cursuri, mi-a spus cu;

un amestec de admiraţie şi invidie. Nici mâine, nici altă dată. Eşti libera. Acum poţi să faci tot ceea ce-ţi doreşti.

Abia în acel moment am înţeles pe deplin realitatea extraordinară pe care, după două decenii de instruire neîntreruptă, mi-oi construisem. Şi că, din acel punct înainte, singurul lucru care mă mai lega de Napoli era

Pietro.

Încă de la răsăritul soarelui, o căldură umedă se ridica din cartier, ca o transpiraţie care se evapora la primele raze. Zăpuşeala revenise, era ca o respiraţie urât mirositoare emanată de dalele din caldarâm şi care se strecura întâi în *bassi*, pentru ca mai apoi să urce până la ultimele etaje. La ora opt şi jumătate dimineaţa, se târa deja în sud pe tencuiala deteriorată din curtea noastră interioară oprindu-se la fiecare balcon. Nu se grăbea: se întindea peste rufele întinse la uscat şi lingea funia de usturoi atârnată afară pentru ca mai apoi să intre (eventual, la o cafea. Abia după aceea urca până la ultimele etaje; târând după sine până la noi, de parcă ne-ar fi adus un paner plirf cu bunătăţi, toate mirosurile şi zgomotele blocului treaz şi fără chef? primele accese de tuse tabagică, primele duşuri, primii nervi.

Zăpuşeala favoriza o stare de iritare. Locatarii din strada Di De-o 33 izbucneau în crize de nervi tot mai dese şi la ore tot mai nepotrivite. Cel mai mult ieşeau în evidenţă o voce feminină cart scuipa flăcări (şi, cu toate astea, făcea mereu referire la acel al treflei alt element, apa) şi o voce masculină care-şi susţinea nevinovăţiaba se declara chiar în necunoştinţă de cauză. Dar el, dacă nu reuşed cu vorba bună să domolească acea alarmă antiincendiu, recurge) imediat la vorbele grele, umplând-o pe vecină cu cele mai explicite obscenităţi. Singurul motiv din care nu ajungeau la violenţă fizică era golul curţii care-i despărţea. Dacă nu reuşea căldura să mă trezească, văcarmul ăsta reuşea de fiecare dată. Acum, că nu mai trebuia să alerg la cursuri, zăpuşeala se distra deranjându-mă de la prima oră, mă privea în timp ce mă agitam, pe jumătate goală, printre aşternuturi, râdea de libertatea mea.

Într-o dimineaţă, am reuşit să-l desprind pe Pietro de computer ca să luăm micul dejun în oraş. Având în vedere că nu-i plăcea la Gambrinus, unde erau toţi „cu nasul pe sus”, i-am sugerat să mergem în barul iară pretenţii din stada Roma pe care-l frecventam eu.

— E un bărbat acolo în zonă, pe care aş vrea să-l cunoşti.

Dar n-am reuşit să văd, printre trecătorii ocupaţi, scaunul cu rotile al preotului. Am intrat în bar şi am comandat două cappuccino şi un croasant pe care să-l împărţim. Când am ieşit afară, mi-am aruncat din nou privirea spre spaţiul gol de pe trotuar. Poate că în ziua aia, în ciuda vremii frumoase, rămăsese la centrul de primire.

— Cine era tipul ăsta pe care voiai să-l cunosc?

— Lasă, poate altă dată.

— Ar trebui să fiu gelos?

Ca să ne plimbăm, am luat-o prin spatele palatului care adăpostea Banco di Napoli şi am ajuns în Piazza Municipio. Peste tot şi toate trona Maschio Angioino[91] şi, în spatele navelor ancorate, marea era doar o linie punctată. Cerul era de un albastru ca de cretă, care promitea o zi de căldură toropitoare şi, drept dovadă, în piaţă, câinii întinşi la umbra slabă a pinilor deja gâfâiau. Erau foarte slabi, cu nişte mamele moi ca nişte pungi de perfuzie care cu greu reuşeau să-i ţină în viaţă. Nu se simţea niciun fir de vânt.

— Pauză de ţigară? Fie-ţi milă, a spus Pietro în timp ce leşina pe o bancă. Azi chiar că o să ne coacem. De-abia aştept să ne luăm tălpăşiţa de aici. Chiar dacă asta înseamnă să urmez serviciul civil.

— Până una-alta, ai făcut cerere să fii repartizat la Napoli sau prin împrejurimi, de aici mai vedem.

Pietro n-a spus nimic şi a scos o ţigară din pachet. Chiar dacă nu se simţea nici măcar speranţa unui fir de vânt, a apărat, din obişnuinţă, flacăra brichetei cu mâna.

— Ai făcut cerere ca să rămâi la Napoli, nu?

Cu gura strânsă pe ţigara Mariboro, a murmurat ceva care nu era nici da, nici nu, dar care a reuşit oricum să mă tulbure.

---

91 Castel Nuovo» zis și Maschio Angioino, este un castel medieval construit între anii 1279-1282 și este unul dintre principalele repere arhitectonice ale orașului Napoli, precum și una dintre clădirile-emblemă ale acestuia (n.tr.)

— Oricum n-ar fi acceptat niciodată, baby. Nu funcţionează aşa în Italia. Aici încearcă să trimită toţi copiii de ţărani în Nord şi pe cei de muncitori în Sud. în felul ăsta, cel puţin în teorie, *terroni1* şi *polentoni*[92] învaţă să nu se ia la omor unii cu alţii. în felul ăsta, după *numai* o sută treizeci de ani, vom putea spune că am realizat unificarea Italiei. *Qui şi fa l3Italia o şi muore*[93].

Mi-am prins părul ud de transpiraţie. Nu-mi plăcuse abordarea lui pseudomilitară, de parcă i-ar fi plăcut să primească ordine.

— Şi ţie-ţi convine aşa?

— Îmi convine pe dracu2. Spun doar că asta este strategia lor şi că noi nu suntem altceva decât nişte pioni în joc.

Pietro fuma spre mare, scrumul avansa lent şi dincolo de ţigara lui traficul aluneca uşor pe strada de lângă port.

— Nu vrei să fii aproape de mine?

— Asta crezi tu? Dar tu n-ai nicio treabă cu asta.

A strivit cu piciorul ţigara pe jumătate fumată ca să mă privească în faţă.

— Nu sunt băiatul lui tata, precum Carlo, şi nici vreun pilos nenorocit, prin urmare, pot să-mi iau gândul de la un loc la Napoli sau împrejurimi. Dar chiar dacă aş vrea să provoc destinul şi aş face o cerere, ar fi ca şi când mi-aş da cu ciocanul peste mână.

— De ce?

— Pentru că să rămân aici înseamnă încă un an şi jumătate cu ai mei care-mi sufla-n ceafă. Pentru ei nu e nicio diferenţă dacă sunt la Napoli şi studiez geologie, sau

---

92 Epitet care descrie persoanele dintr-o clasă socială inferioară, cei „legați d^ pământ“ (în italiană „terra", pământ). începând cu jumătatea secolului XX; termenul s-a răspândit puternic în nordul Italiei, fiind folosit pentru a-i defini p^ locuitorii din sudul Italiei, într-o perioadă de înflorire a migrației acestora către orașele înstărite din nord (n.tr.)

93 “Aici, ori înfăptuim Italia (Unită), ori murim“, frază atribuită generalului GiuseppÎ Garibaldi, considerat, alături de Camillo Cavour, Victor Emanuel al II-lea șt Giuseppe Mazzini, unul dintre înfăptuitorii Italiei Unite (n.tr.) ț

joc tombola cu paraplegicii. Oricum, vor pretinde să merg în pelerinaj în fiecare weekend la Vallesaccarda ca să muncesc ca un câine.

— Ai mai putea să şi refuzi din când în când.

— Uşor de zis! Nu pot să-i refuz când sunt atât de aproape, ce crezi tu? E nevoie de spaţiu fizic între mine şi ei, de asta e nevoie. Spaţiu monumental, spaţiu topografic. La dracu, cer prea mult?

M-a tulburat să-l văd atât de iritat; părea că are ceva cu mine. Mi-am încolăcit braţul gol de al lui, creând astfel între noi o peliculă mătăsoasă de transpiraţie. „OK. Atunci să vorbim de topografie", i-am spus şi am început să enumăr fiecare vis al nostru în lume, un glob pământesc în mâinile noastre.

Cuvintele mele au părut să-i atenueze proasta dispoziţie, pentru că a strâns ochii şi a spus:

— Nu contează unde suntem, baby, important este ca noi doi să fim împreună. Cu tine aş trăi şi într-o valiză, în protbagajul unei maşini, în cala unei nave, într-un cort în deşert.

— … un iglu la Polul Nord…

Dovada faptului că Vallesaccarda era un loc neprimitor era tocmai faptul ca găseam mai realistă ideea de a trăi într-o maşină sau să

1 dormim direct pe gheaţă. Fără să ne pese de căldură şi de faptul că eram într-un loc public, ne-am sărutat. De pe străduţa de lângă noi a apărut o Vespa condusă de un băiat care, când a ajuns în dreptul nostru, a mimat un sărut bălos cu aspiraţie şi apoi a urlat:

— *Fatt fa pure ¿nu bucchino*! *1*

— *Te lo giuro*, *nun ce a facci cehiu*[94] – a spus Pietro în dialect în timp ce-şi mai aprindea o ţigară.

Nu era doar proastă dispoziţie, ci o problemă cu rădăcini mai adânci pe care nu le ştiam şi care m-au speriat. Oricare ar fi fos (chestia asta care-l măcina, trebuia să-l ajut să-şi revină. Am schimbat tactica vorbind despre paşii pe care trebuia să-i facem ca să ne punem în

94 Arde-o, mă ! în original, în dialect napoletan (n.tr.)

practică proiectele. Cu cât îmi veneau în minte mai multedetalii, cu atât mă entuziasmam mai tare.

Am propus ca, în timp ce el făcea serviciul civil, eu să-mi găsesc un serviciu şi să încep să pun deoparte banii pentru biletele de avion. între timp, Pietro putea să-şi redacteze CV-ul şi să se intereseze despre oportunităţile în legătură cu petrolul. în ce privea e eventuală carieră a mea (cuvânt adult şi greu), adevărul era că nu mă gândisem niciodată serios la ce aş fi putut să fac cu diploma mea, care era la fel de frumoasă şi de inconsistentă precum hârtia pe care era tipărită. Aşteptam ca destinul să-mi arate şi în acel aspect al vieţii mele drumul corect de urmat, să-mi dea un nou punct pe hartă măcar pentru început şi apoi, precum un cameleon, aveam st mă adaptez în noul scenariu. Asta ştiam să fac.

Dar nu-mi dădeam seama în ce moment destinul meu profej sional, precum şi cel geografic, s-ar fi legat total şi poate nedrepi de cel al lui Pietro. Mi-am dat seama că, aşa cum el avea nevoie d (mine ca să fugă de la Napoli, în aceeaşi măsură, eu aveam nevoii de el – ca să mă rup de oraş, să-mi gonesc fricile şi să nu privesc îij urmă. Stăteam acolo pe o bancă şi enumerăm cu încredere aspectelţ concrete ale marii noastre aventuri, dar în adâncul sufletului mă temeam că spun doar tâmpenii şi că, de fapt, nu sunt în stare să las faptele să vorbească. Mă temeam că sunt o persoană neconcludentă. Nu-mi era clar cum, dar în timp devenisem doar încă o visătoare într-un oraş plin de visători şi de false iluzii.

— Şi apoi o să fim liberi, am încheiat în mod puţin cam dramatic.

— Liberi…

Era un cuvânt frumos chiar şi doar de pronunţat: limba se arcuia pe cerul gurii ca şi când s-ar fi pregătit să-şi ia zborul. Dar asupra lui Pietro nu părea să fi avut vreun efect.

— Nu-ţi face plăcere?

— Mă simt obosit, baby. Sunt prizonierul familiei mele. Şi uneori mă simt şi prizonierul universităţii.

Cine ştie de ce, în momentul ăla m-am gândit la seara în care mi-a spus că era imposibil ca cu să fi simţit un cutremur în oraşul subteran. Avusese cu siguranţă dreptate, dar nu era la fel de adevărat că cu simţisem *ceva*, o senzaţie de rătăcire, de pierdere, de parcă fiecare celulă din corpul meu şi-ar fi pierdut raţiunea de a exista? Acum aveam aceeaşi senzaţie – poate o presimţire – de pierdere pe care nu o puteam nega, deşi sursa ei era o imposibilitate geologică.

— Pietro, tu mai ţii la mine?

— Mai întrebi?

După ce el s-a întors acasă ca să mai scrie la lucrarea de diplomă, m-am oprit într-o mică piaţă ca să-i cumpăr inelul de argint (argint mexican, potrivit vânzătorului), cel mai masiv pe care l-am găsit. L-am cumpărat fără să mă gândesc şi doar apoi mi-a venit ideea de a i-l oferi cadou în ziua în care avea să-şi ia diploma. Nu eram sigură că luasem mărimea potrivită pentru că, deşi erau mari, mâinile lui Pietro erau *mâini de domn*, după cum spusese Sonia.

De la: tectonictin˙it

Către: heddiæœyahoo˙com

Data: 7 septembrie

Draga mea Heddi.

Chiar aşteptam e-mailul de la tine. îmi făceam griji, dar ştiam că aveai să-mi scrii. Ce pot să spun… de fiecare dată când citesc cuvintele tale, simt că se micşorează distanţa dintre noi. Să te revăd a fost foarte frumos, de neuitat; această întâlnire va fi un capitol în sine în cartea pe care o voi scrie la bătrâneţe. Nu te-ai schimbat deloc, cel puţin ca aspect şi, din puţinul pe care l-am ascultat, nici ca mod de gândire.

O să încerc să fiu sincer. Mă aşteptam la mari noutăţi, mai ales din punct de vedere sentimental… poate că aşa speram. M-aş fi simţit puţin trist, ca un câine bătut, dacă ar fi trebuit să rememorez cât de idiot am fost că te-am părăsit… pe scurt, îmi doream, şi probabil că încă mi-o doresc, încă o doză din suferinţa mea. Cu toate astea, m-

am întors acasă cu o senzaţie şi mai puternică: simt că trebuie să fac ceva. Şi acel ceva este să las totul în urmă şi să fug, să vin după tine în Noua Zeelandă.

Desigur că între a spune şi a face e o distanţă de la cer la pământ, mai ales când e vorba despre mine. îmi petrec mult timp imaginându-mi scena întâlnirii noastre, locurile în care trăieşti, casa ta, prietenii tăi şi încerc să mă vizualizez în acele imagini. îmi place. Dar îmi dau seama că e posibil să confund, sau, cel puţin, cred că este foarte uşor să confund ceea ce simt pentru tine cu dorinţa mea de a avea o viaţă diferită de cea pe care o trăiesc acum şi care. probabil, mi-a fost hărăzită. Ce simt pentru tine? O afecţiune fără margini: o mare parte din mine îţi aparţine, a fost modelată şi plăsmuită de tine, de la modul în care mă îmbrac la modul în care gândesc, la dorinţa de a vedea lumea. îmi doresc să vin la tine acolo, dacă nu din alt motiv, măcar ca să-mi dau seama câte posibilităţi mai am şi ce se mai poate salva din ce am fost noi şi din ce puteam fi. Nu ştiu dacă o să reuşesc... cu siguranţă voi încerca.

Ştiu că nu e uşor de acceptat comportamentul meu, dar, indiferent din ce unghi l-aş analiza, nu reuşesc să-l schimb. Este o combinaţie proastă între caracterul meu, greutatea prinsă de gleznă pe care o reprezintă oamenii la care ţin şi averea, educaţia matriarhală şi patriarhală, lene şi teamă. Am senzaţia că, orice ar fi, trebuie totuşi să renunţ la ceva şi să renunţi înseamnă să pierzi... Nu prea ştiu ce să fac, cred că ţi-ai dat seama... sunt confuz şi speriat, dar nu vreau să greşesc din nou. Nu vreau să mă aştepţi. Vreau să te surprind...

Te strâng tare la piept.

P

26

Apoi a venit rândul lui Pietro să susţină teza, o chesţiune mult mai puţin formală decât fusese în cazul meu. în acea zi, la departamentul de Ştiinţe Geologice şi-au făcut apariţia, în mod firesc, şi Lidia cu Ernesto, însoţiţi de Gabriele. Stăteau, copleşiţi şi transpiraţi, în mijlocul

acelui văcarm urban care părea că vrea să doboare poarta curţii interioarare, precum nişte imigranţi proaspăt sosiţi de la Zürich. Mama lui în mod special, acum că nu mai avea basmaua şi dialectul ei care s-o apere, părea complet pierdută şi văzând-o m-am simţit din nou asaltată de acea senzaţie agasantă de compasiune care revenea ori de câte ori mă simţeam, în sfârşit, puternică.

La final, i-am adunat pe toţi sub o arcadă pentru o poză de familie. Am făcut o fotografie. Două. Trei. N-a existat nicio schimbare de expresie sau de poziţie a corpurilor de la un cadru la altul, era ca şi când ar fi pozat, rigid, în faţa unui aparat de daghereotipie. Toţi patru aveau mâinile încrucişate şi, în ciuda încurajărilor mele de a sta mai apropiaţi, rămâneau complet despărţiţi, de parcă ar fi fost nişte magneţi de poli opuşi care se respingeau prin forţa naturii lor. Speram totuşi că, odată tipărită şi înrămată, amintirea zilei în care Pietro absolvise facultatea ar fi putut să fie un cadou care merita măcar o privire, spre deosebire de acea eşarfă exagerat de feminină. Scăpasem de preocuparea de a le fi pe plac părinţilor lui, dar eram conştientă că un astfel de cadou, într-o astfel de zi, era lucrul cel mai corect de făcut. O ultimă dovadă de bună-credinţă înainte de a le răpi fiul.

Am aşteptat ca ei să plece pentru a-i face cadou inelul de argint, pe care Pietro l-a aşezat pe inelarul de la mâna stângă. A spus:

— E foarte frumos, baby. N-o să-l scot niciodată.

Reuşisem să-i ofer tocmai la timp acel simbol privat de iubire, care anunţa întregii lumi faptul că era într-o relaţie, pentru că la scurtă vreme după aceea a fost convocat pentru serviciul civil şi a plecat undeva pe lângă Roma, iar eu m-am dus să lucrez la negru în barul din Piaţa San Domenico. Era genul de slujbă frenetică şi umilă cu care eram obişnuită de la Washington, dar după serile de concerte gratuite trebuia să curăţ şi toaletele, care arătau de parcă ar fi fost scena unor crime. Nu am putut să nu remarc ironia faptului că ea, cu diploma mea de intelectuală, ajunsesem să-mi murdăresc mâinile într-un

mod atât de umilitor, pe când Pietro, cu diploma lui care aproape că-i impunea să se murdărească, ajunsese să lucreze, deşi neplătit, într-o bibliotecă.

Precum un alergător care şi-a ieşit din formă, autobuzul se târa la deal în zona Castelli Romani, iar peisajele, văzute prin fereastră, arătau ca o serie de cărţi poştale. Pietro îmi spusese la telefon că era aşa. Nişte *Presepi* le numise el. în jurul meu, pasagerii pălăvrăgeau cu acea relaxare a consoanelor, în acea cadenţă leneşă pe care romanii şi-o puteau permite după atâtea secole de fapte măreţe şi obositoare. în afară de fondul sonor, peisajul amintea de cel spre Trevico. O zonă deluroasă care-şi proteja cu zgârcenie aşezările locuite, un drum sinuos care ocolea şi vagabonda şi nu mai voia să ajungă la o concluzie.

Când, în sfârşit, autobuzul a ajuns la destinaţie, Pietro mă aştepta în piaţă, alături de încă patru sau cinci persoane, cu mâinile îndesate în buzunare şi un zâmbet pe care cu greu îl putea controla. Era bătălia lui profundă în numele unei atitudini reţinute în public, dar tot m-a emoţionat.

M-a sărutat şi mi-a luat geanta.

— Bine ai venit la Monte Prozio Catone, 1 227 de locuitori.

— Doar atâţia?!

— Mă rog, plus unul. Azi plus doi, a spus în timp ce pornea din loc. Monte Prozio Catone, 1 229 de locuitori.

Părea că-i face plăcere să tot repete numele oraşului; îl pronunţa în modul ~~a~~la târşâit în care-l pronunţau romanii şi pe care era clar că-l studiase din clipa în care ajunsese acolo. Avea chiar şi un aer proaspăt – ochii limpezi, tenul relaxat – care lăsa să se vadă câtă sănătate îl costase faptul că scrisese teza într-un timp atât de scurt.

— Te văd în formă. E clar că aerul proaspăt îţi prieşte.

— Aerul proaspăt e un drept sacru.

Strada care ducea la el acasă era o alee pietonală proaspăt măturată. Mă simţeam de parcă aş fi intrat într-

un pliant turistic: biciclete sprijinite de clădiri cu doar unu dau două etaje, muşcate ciclamen care atârnau de la balcoane, nu era nimeni la ferestre, nu era nimeni nervos, iar soarele acela imprecis, care putea să fie al dimineţii, dar şi al după-amiezii, după dorinţa fiecăruia. Părea un platou de filmare. Era ora siestei şi singurele zgomote care se auzeau erau paşii noştri pe dalele străzii, o serie de perniţe rotunjite pe care mi se mula talpa sandalelor. Mi-a venit ideea nebunească de a mă muta în acea localitate adormită numai pentru a fi alături de el.

— Ţine minte, a spus în timp ce lua cheile în mână, dacă te întrebă cineva, tu ai venit doar la o cafea. Dacă află supraveghetorul meu că am un oaspete peste noapte, sunt în rahat până la gât.

Ne-am oprit în faţa unei clădiri noi, „casa de vacanţă" i-a spus el. Alături era un teren de fotbal plin de bannere şi mese şi scaune pliante, iar dincolo de el zidurile oraşului. Traversasem toată localitatea în câteva minute.

— În weekendul ăsta o să aibă loc un concurs de frumuseţe pentru câini, mi-a explicat. Câini şi Castele. Este cel mai important eveniment estival din Monte Prozio.

— Un concurs de frumuseţe pentru câini? Hai să mergem!

— Dacă ai tu chef.

Apartamentul lui, aflat la parter, părea camera unui motel. Cu gresia şi zugrăveala în totalitate noi, cu un mic cuptor electric, o baie, un pat de o persoană şi o singură fereastră. Pietro a deschis-o făcând să intre în încăpere mirosul de iarbă proaspăt tunsă de pe terenul de fotbal.

— Deci, cum ţi se pare?

— Ce să spun, nu e nici pe departe cum mă aşteptam. E chiar primitor.

— Ştiu, chiar am avut noroc, a răspuns mulţumit. Sunt mereu singur, îmi petrec serile ca şi când aş sta în apnee, dar nu mai durează mult. Peste două sau trei săptămâni o să mai vină un alt amărât ca să-mi ţină de urât. Un calabrez.

— Un fel de unificare a Italiei, nu? am spus,

încercând să par relaxată în timp ce încă mă preocupa acea alegere semantică. *Noroc*? Localitatea asta, casa asta, de fapt, toată situaţia aia era doar ceva temporar, o mică deviere care intra în planurile noastre. Atunci de ce Pietro vorbea de parcă toate astea ar fi fost un punct de sosire?

I-am dat ultimul număr din *Naţional Geographic*, iar el a propus să ieşim să ne plimbăm. Când am trecut pe lângă terenul de sport, care era în mijlocul pregătirilor, câinii de toate taliile şi culorile – care se învârteau printre oameni mirosindu-se, rostogolindu-se în iarbă sau alergând după mingii de tenis – ne-au salutat cu o veselie absurdă. Pietro părea în largul lui: a ciufulit blana unora dintre ei, pe alţii i-a lăsat să-i muşte mâna în joacă.

M-a dus la şirul de ziduri care marca graniţa oraşului vechi. Ne-am aşezat, sprijinindu-ne în coate pe piatra aspră, ca să admirăm valea care abia se zărea prin ceaţa estivală.

— Aici sus mă simt de parcă aş fi – cum naiba era aia? — stăpânul destinului meu, căpitanul sufletului meu[95]…

— Locul e frumos.

Am înaintat pe cărarea de pământ care flanca zidurile. Cicadele râcâiau scoarţa copacilor, iar căldura prăfuită părea ca un văl pe care eram nevoiţi să-l dăm la o parte cu mâna. Am sugerat să mergem în centru, dar Pietro voia să ajungem acolo mai pe seară.

— Vreau să te scot la masă în oraş. E o tavernă care pare promiţătoare. De când am venit vreau să merg acolo, dar nu mai am mălaiul necesar ca să duc viaţa bună de odinioară.

— Am eu bani, am spus, dar a fost o răutate din partea mea să i-o spun tocmai lui Pietro, care voia să fie mereu bărbat.

— Păstrează-ţi banii, a răspuns încruntat în timp ce-şi privea pantofii care, pe căldura asta, nu-mi mai păreau la fel de comozi cum îmi păruseră în seara în care ne-am

95 Aluzie la poezia Invictus, scrisă de William Ernest Henley (n.tr.)

cunoscut.

— Oricum, aşteptam o ocazie specială ca să merg acolo. L-am invitat şi pe prietenul meu Giuliano împreună cu iubita lui, care e din Roma.

Acel Giuliano care-i fusese coleg la Sapienza şi care-l salvase de la un ştiu ce nebunie.

Se aventuraseră împreună până în capitală şi locuiau împreună, prin urmare, mă aşteptam să fie doi studenţi alternativi, chiar mai alternativi decât noi. Dar Giuliano nu era un băiat, ci deja un bărbat în toată regula. Era înalt, cu umeri lăţi, ochelari ca nişte mici televizoare care reflectau lumina din tavernă şi colăcei de grăsime pe talie.

Lucra deja parttime, deşi încă nu terminase facultatea. în timp ce se discuta despre roci felsice şi roci lavice, Pietro îl privea pe vechiul lui prieten cu o admiraţie aproape palpabilă.

Iubita lui, Rosaria, şi ea tot din Avellino, avea părul extrem de negru, şolduri pronunţate şi o voce caldă şi plăcută. Din partea opusă a feţei de masă în carouri, mă privea cu ochii mari în semn de evidentă disperare, până când a declamat:

— Băieţi, şi nouă ne plac pietrele – ce *naiba* –, dar ce-i prea mult e prea mult. Nu mai bine ne mai turnaţi puţin vin?

L-am lăsat şi eu pe Giuliano să-mi umple paharul, dar numai pentru a fi bancă de vin. Rosaria a spus:

— Eh, aşa e mai bine. Acum poate abordăm o discuţie la care să putem participa cu toţii. Ca de exemplu căsătoria.

Pietro s-a făcut roşu la faţă şi şi-a acoperit gura cu mâna.

— Nu a ta, puştiule, a precizat ea, a noastră.

Pietro a fost de acord şi le-a făcut urări de bine. Rosaria le-a acceptat prefăcându-se plictisită şi spunând că era şi vremea, după şapte ani de logodnă.

— În sfârşit, le putem spune părinţilor noştri că locuim împreună, a spus Giuliano.

— În niciun caz, nu înainte de nuntă!

Parcă pentru a sărbători acea veste, în momentul ăla a venit ospătarul aducând cu el *coda alia vaccinară*[96] şi anghinare la grătar. Ne-am năpustit pe mâncare – „preparate ţărăneşti” le numeau Pietro şi Giuliano – în timp ce discutam despre rochia de mireasă, biserică, locaţie. Aveau „doar” zece luni ca să se pregătească.

La toate discuţiile astea, Giuliano bombănea, dar cred că o făcea doar pentru că se simţea jenat. Şi el, la fel ca Pietro, era o persoană umilă şi fără pretenţii şi mai mult ca sigur nu-l încânta ideea de a fi o zi întreagă în centrul atenţiei. S-a întors către mine şi mi-a spus ironic:

— Vezi, Eddie, cum sunt femeile prin părţile noastre? Sunt maniacal de organizate. Rosaria ar fi un excelent manager într-o multinaţională, nu crezi?

— Ce să-i faci? a spus ea înţepând aerul cu furculiţa. Ştiţi cum se spune, să-ţi iei nevastă de la tine din sat…

Am izbucnit în râs şi Pietro a propus un toast:

— În cinstea celui mai frumos cuplu pe care l-am întâlnit vreodată.

Am băut. Giuliano ne-a spus că eram cu siguranţă pe lista de invitaţi.

— Şi să nu îndrăzniţi să veniţi cu un plic plin de bani. N-am accepta niciodată de la voi. Nu trebuie decât să veniţi, să mâncaţi şi să beţi.

— Deci să fim nesimţiţi? a spus Pietro vesel. Ar fi o onoare, Giuliano. N-aş rata nunta ta pentru nimic în lume.

Când bărbaţii au reînceput să discute despre pietre, am profitat ca să o mai descos pe Rosaria în legătură cu nunta ei în zona Irpinia, lucru care a părut să-i facă mare plăcere. Muzica, mărturiile, voiajul de nuntă: se îngrijise de fiecare detaliu. O astfel de nuntă, gândită ca o petrecere opulentă, nu făcea cu siguranţă parte din visurile mele, dar vorbind cu ea, am ajuns să cred că adevăraţii adulţi erau ei, nu eu şi Pietro – în ciuda faptului că aveam diplome, titluri academice şi porneam în viaţă cu cele mai bune premise… şi cu cele mai mari promisiuni. Ei

96 Specialitate tradițională din Roma preparată din coadă de vită la cuptor (n.tr.)

aveau picioarele bine înfipte în pământ şi, pe lângă ei, noi nu păream decât nişte umbre firave în spatele lor, forme alungite ale tinereţii.

Spre finalul cinei, am apropiat paharul meu de vin de Pietro, dar el a făcut un gest care mi-a părut aproape unul de enervare. A spus:

— Sunt bine aşa.

După cină ne-am întors în apartamentul aseptic. Dincolo de fereastră, terenul de fotbal luminat începea să se umple de siluete, prieteni cu patru picioare şi însoţitorii lor. Se auzeau voci, lătrături, râsete, muzică. Cerul era dublu: în partea de sus, noaptea care cobora, iar în partea de jos un apus ca o prună zemoasă.

În interiorul ~~a~~la spartan nu erau alte locuri de stat jos în afară de micul pat. Eu m-am aşezat pe margine, iar Pietro sprijinit de perete.

— Mi-a făcut mare plăcere să-i cunosc pe Giuliano şi Rosaria, am spus. Sunt foarte simpatici.

— Şi acum se şi aşază la casa lor.

— Ştii că în engleză se spune *ţie the knot*[7] Ca şi când căsătoria ar fi un nod care nu se mai poate desface.

— Mai degrabă o greutate legată de picior.

Am simţit cum mi se strânge inima.

— Un fel de-a spune, baby. Chiar sunt un cuplu frumos.

— Într-adevăr. Sunt cel mai frumos cuplu pe care l-ai întâlnit vreodată.

Auzind tonul vocii mele involuntar amar, Pietro s-a grăbit să spună:

— Noi doi suntem precum spaghetele şi sosul. Nu există termen de comparaţie.

Şi-a lăsat capul pe perete şi a închis ochii:

— Doamne, cât sunt de obosit! mai am puţin şi adorm.

— Şi concursul de câini?

Pietro părea că nu m-a auzit. Cum putea să fie obosit acum, când nu ne văzusem de şaisprezece zile? Aveam la dispoziţie doar patruzeci şi opt de ore şi stricasem deja trei

pe drum. Era adevărat că, de la venirea mea, el făcuse toate gesturile corecte – îmi cărase bagajul, îmi plătise cina, îmi dăduse certitudini, mă sărutase –, dar aveam senzaţia că fuseseră defazate, precum notele greşite într-o melodie cunoscută. L-am strigat pe nume, dar n-a reacţionat. O piatră. Oare se prefăcea că doarme?

— Pietro, am repetat ridicând vocea. E ceva în neregulă?

— Nu, nimic.

A deschis ochii şi s-a întins spre noptieră ca să ia pachetul nou de Mariboro Lights, pe care l-a bătut cu putere pentru a compacta tutunul şi a repetat de mai multe ori că nu era nimic în neregulă. Dar pe măsură ce o repeta, îmi dădeam seama că acel ceva era cu mult mai grav decât îmi imaginasem.

— Parcă nu eşti tu.

— E firesc, baby. Tu îţi dai seama în ce situaţie sunt?

A rupt cu violenţă celofanul de pe pachet şi a scos o ţigară.

— Sunt obligat să trăiesc singur în locul ăsta uitat de Dumnezeu şi muncesc în fiecare zi ca un câine – car cutii pline de cărţi care cântăresc enorm, *pune-le aici*, *pune-le acolo* – şi nici măcar nu mă plătesc. Deci am făcut cinci ani de facultate ca să fiu slugă. Şi mai trebuie să fac asta încă un an şi jumătate? La naiba, asta se numeşte sclavie, sau greşesc eu? Castelli Romani numai oază de linişte nu e. Să sperăm că tipul ăsta calabrez este aşa cum cred eu, pentru că numai foarte drogat poţi suporta o asemenea realitate. Că dacă nu, jur că facem *Evadarea din Alcatraz*[97].

Nu greşea în totalitate şi îmi aminţeam că odată Pietro îmi spusese că mai bine murea decât să se întoarcă la Roma. Am fost uşurată să descopăr că, până la urmă, atitudinea lui vizavi de stabilirea la Monte Prozio era asemănătoare cu a mea. Prin urmare, folosind termenul *noroc* se referise numai la locuinţă, atât de diferită de blocurile din Cartier. Era o casă nouă, fără istorie, un loc de trecere… un noroc.

97 Film din anul 1979» regizat de Don Siegel (n.tr.)

Cu toate astea, ceva continua să nu mă convingă. Pietro părea că nu poate găsi nicio consolare în viitor, era de parcă fatalismul lui geologic se transformase într-o descompunere personală. Pe lângă asta, era mult prea nervos pentru un weekend de relaxare. îmi părea aproape că nu avea atât o problemă cu inevitabilitatea serviciului civil, cât *cu mine*, de parcă locul, singurătatea şi munca degradantă ar fi fost, cumva, vina mea. Oare îmi reproşa decizia, luată de comun acord, de a nu face serviciul militar?

Noaptea cobora tot mai mult şi vopsea camera. Aproape că nu mai vedeam deloc chipul lui Pietro care a fost luminat slab abia când a aprins bricheta. Era inutil să căutăm scuze: într-adevăr, se schimbase. Dar oare era o schimbare survenită azi? Mi-am amintit cât de irascibil fusese în Piaţa Municipiului când scuza zăpuşelii nu era decât un detaliu al unei probleme mult mai profunde. Sau mai înainte, în noaptea de Anul Nou, când, aplecat peste vasul de wc, m-a gonit cu voce tunătoare. *Pleacă*! îmi spusese chiar aşa, fără menajamente.

— Eşti supărat pe mine?

— Hai, mă laşi? a murmurat în timp ce ţinea ţigara în colţul gurii precum un cowboy.

— Vezi, exact despre asta vorbesc! Cum te întreb ceva, cum sari. Ce ţi-am făcut? La dracu, spune-mi!

Mi-am pus mâna peste gură. Mi-am dat seama că, până în acel moment, nu ne certasem niciodată cu adevărat şi că acum pronunţasem ceva irevocabil, cuvinte mici, dar corozive, ca nişte mici fisuri într-un vas de porţelan. Am rămas acolo uimită, în timp ce-mi acopeream, în mod inutil, gura cu mâna care, mi-am dat seama, tremura incontrolabil.

— Ţi-e frig? Pe căldură asta?

— Nu.

Mi-am încrucişat braţele.

— Vreau doar să înţeleg ce ai cu mine.

— Îţi repet, nu am nimic cu tine, baby. Ce aş putea să am?

Afară, s-a auzit în boxe o melodie de dragoste la volum maxim. Câinii au început toţi să latre, iar oamenii să râdă: era un văcarm asurzitor. Mă simţeam, în mod ilogic, înfrigurată, cuprinsă de o emoţie înfundată care nu-mi permitea să gândesc, să leg cauzele de efecte, să trasez un fir logic al relaţiei noastre. Aveam senzaţia că, pronunţând acele cuvinte, făcusem o călătorie periculoasă prin fum, fără hartă sau repere şi, de altfel, fumul ţigării lui Pietro umplea încăperea şi era străpuns doar de furia lui, aşa cum vârful unui munte străpunge norii.

— Nu ştiu, am spus atunci când volumul muzicii a scăzut. Adevărul că nu văd ce ai putea avea.

M-am mai oprit puţin din tremurat, chiar şi câinii s-au calmat.

— Atunci vezi că noi nu avem de ce să ne certăm. Hai să ne băgăm în pat.

S-a ridicat ca să-şi desfacă nasturii de la cămaşă şi a adăugat:

— *Adda passd a nuttata*[98], după cum se spune la Napoli.

M-am întors cu spatele ca să nu-i văd pieptul gol, presărat de broboane argintii în lumina crepusculară. Nu voiam să-l doresc: voiam să fiu lucidă şi să analizez lucrurile. Oare furia lui se strecurase cu adevărat de Anul Nou, în Cartierul Spaniol şi nu înainte, de Crăciun, când fusese nevoit să meargă la Vallesaccarda fără mine? Nu, începuse chiar mai înainte. Era o furie caldă, *estivală*... Dintr-odată, mi s-a părut că intuiesc momentul în care se declanşase, cu două săptămâni înainte de călătoria în Grecia. *Eşti cel mai rău dintre fiii mei*. Acea frază nenorocită nu-i mai dăduse pace, ba chiar continuase să-l macine. îl consumase.

L-am privit în timp ce-şi desfăcea catarama curelei şi am fost cuprinsă de un val de îndrăzneală. Eram tentată să-i smulg blugii, să-l sărut pe fiecare centimetru de piele şi să-l fac astfel din nou al meu, dar şi să-i arunc vorbe scandaloase, să-i mărturisesc gânduri nemaiauzite. Era

98 Sd lăsăm să treacă noaptea. în original» în dialect napoletan (n.tr.)

acea creştere de temperatură care te cuprinde înainte de a lua lucrurile în piept, o febră a riscului. Dintr-odată, am încetat să mai tremur şi am spus cu voce fermă:

— Ba nu, Pietro. Există un motiv de ceartă, dar nu cu mine. îl ai în faţa ochilor de mai bine de un an. Dar tu nu vrei să agiţi apele.

— Aşa este, nu vreau să am probleme, nici cu tine, nici cu altcineva. Vreau să trăiesc în sfânta pace. Tu de ce crezi că fac serviciul civil în loc să învăţ cum să armez o mitralieră semiautomată?

— Eu cred că ar trebui să faci probleme din când în când, să te zburleşti puţin. Să te enervezi!

— Deci ar trebui să fac scandal? Şi cui ar trebui să-i fac, după părerea ta? Lui Gabriele? a spus, făcând ochii mari, iar eu, simţind privirea aia de războinic maori, am fost pe punctul de a mărturisi păcate comise doar cu gândul, pentru că am văzut dintr-odată prezenţa mea intrusivă în acea relaţie fraternă şi sacră ca pe ceva impardonabil.

Dar apoi Pietro a continuat spunând:

— Pentru că, de când eram mic, m-a făcut să mă simt ca un rahat lipit de pantoful lui? Sau ar trebui să mă enervez pe Luca, pentru ca numai când îi aud numele simt că-mi fierbe sângele de cât de apropiaţi sunteţi voi?

Am fost şocată, ţâşnise din adâncul lui gelozia – una neagră, ancestrală – de care nu-l credeam capabil. Şi dacă Pietro era gelos pe mine, însemna că este mai îndrăgostit de mine sau mai supărat pe mine decât credeam?

— Pe cine ar trebui să mă enervez, insista. Pe cine?

Şi-a smuls ţigara dintre buze de parcă l-ar fi ars.

— Pe mama ta, Pietro, tu nu vezi? Ar trebui să te enervezi pe mama ta.

— Tu nu înţelegi situaţia, Heddi.

— Ce e de înţeles? Ea face tot posibilul ca noi doi să ne despărţim.

Se întunecase şi Pietro s-a aplecat ca să aprindă lampa de pe noptieră.

— Mama mea are un metru patruzeci. E în vârstă şi

mai e şi incultă. Ce putere să aibă asupra noastră?

Aş fi preferat să nu fi aprins lumina care, dintr-odată, diminuase dramatismul momentului. în plus, afară, la Câini şi Castele, era o mare veselie. Cu toate astea, nu mai puteam suporta acel refren şi i-am spus:

— Dar tu o laşi să-ţi spună ce să faci.

— Bine, fie, ai dreptate, eu fac, în general, ceea ce vrea ea. Dar o fac în interesul meu. Aşa e. Dacă mă dau peste cap pentru a-i mei este pentru că aşa e mai bine pentru mine. Altfel pot să-mi iau gândul de la maşină.

Pietro nu dădea semne că ar fi vrut să-şi reia locul pe pat. Era agitat şi a tras puternic din ţigară în direcţia ferestrei închise.

— E groaznic de cald aici, iar ţânţarii…

— Mda, corect, am spus cu ironie. Tu vrei o maşină nouă şi strălucitoare precum cea a lui Antonio.

— Da, baby, evident că vreau. Ai văzut ce înseamnă să nu ai maşină aici. E ca şi când ai fi în exil. Pe când Giuliano, chiar cu rabla aia lui, şubredă, dar rezistentă, dacă are chef, poate să plece din Roma şi să petreacă o seară altundeva.

M-a înfuriat să-l ascult cum asociază, cu atâta superficialitate, un concept vid precum cel al unei seri altundeva cu simbolul concret al renunţării la visuri. I-am spus că Antonio renunţase la tot, chiar şi la fiica lui, ca să nu-şi supere mama, că maşina nu era o maşină, ci o capcană. *Capcană*, am folosit chiar acel cuvânt. Dar acum nu îmi mai era nici cald, nici frig şi nici teamă de a spune ceva deplasat, întrucât cuvintele însele îmi dădeau forţă şi nu invers. Nu mă interesa cum o lua Pietro şi, de altfel, a reacţionat aducând justificări slabe, ca de exemplu că ăsta era un film al meu, că ai lui erau oameni simpli şi deci incapabili să plănuiască curse, că până la urmă i-ar fi făcut cadou maşina. Refuzul lui de a-şi acuza mama – generalizarea şi *pluralitatea* persoanelor răspunzătoare – m-a făcut să-mi pierd răbdarea şi i-am spus tăios şi cu acelaşi ton sarcastic:

— Hai, încetează, maşina e o tâmpenie. Contează

mult, mult mai mult acele câmpuri cu grâne… alea chiar că sunt o momeală bună.

— Nu e aşa cum crezi tu, a răspuns printre dinţi. îmi joc şi eu cărţile. Nu trebuie să încep să fac probleme în momentul greşit.

Şi-a netezit părul cu mâna, inelul mexican s-a văzut ca o sclipire în părul închis la culoare. Fuma încordat şi, dacă mai devreme mă speriase furia lui, acum simţeam că vreau să o alimentez.

— Şi când o să fie momentul potrivit, Pietro? Ai absolvit facultatea, deci unde naiba sunt terenurile pe care ţi le-au promis? Măcar au deschis subiectul din ziua examenului de licenţă?

— La dracu, parcă suntem într-o saună aici!

A început să meargă înainte şi înapoi ca un animal în cuşcă.

— Am muncit până la sânge pe pământul ăla, mult prea mult ca să dau acum cu piciorul la tot. Am făcut o grămadă de sacrificii! Şi m-am plâns vreodată la ai mei? Nu!

Aşa cum îmi dorisem, ridicase vocea. Atunci, cu o maliţiozitate pe care nu credeam că o am, am mărit doza:

— Vezi că ai muşcat şi că eşti la degetul lor mic? Ei cred că-ţi doreşti pământul ăla atât de mult încât ai fi în stare să faci orice ca să ţi-l dea. Să-ţi părăseşti iubita, să te însori cu o urâtă, orice!

S-a oprit dintr-odată. A strivit ţigara în scrumieră până a aplatizat-o de tot.

— Nu sunt o marionetă, la dracu!

Reuşisem. Pietro vedea roşu înaintea ochilor. Dincolo de fereastră, un câine a scos un mârâit lung, primordial. Vorbisem cu atâta înflăcărare încât eram sigură că, mai devreme sau mai târziu, aveam să regret frazele prea riscante. Spusesem lucruri agresive şi nu iertasem pe nimeni. Dar în momentul ăla nu simţeam decât satisfacţia răbufnirii şi impulsul de a împinge lucrurile mai departe. Eram cuprinsă de o beţie a adevărului, un fel de *vino veritas* fără adjuvant, care mă făcuse să vărs deja atâta

sânge pe gresia aia extrem de albă încât nu aveam de ce să nu merg până la capăt, de ce să nu spunem tot adevărul?

M-am ridicat în picioare ca să-l privesc în ochi, în timp ce-mi repetam în minte să nu o fac, *să nu o fac*, dar între timp cuvintele curgeau.

— Tu nu vezi, Pietro? Ai tăi profită de disponibilitatea ta. Ce le pasă lor – sau nu, *ce-i pasă mamei tale* – de cariera ta, de realizările tale personale, de iubirea adevărată, de fericirea ta? Faţă de foametea pe care a îndurat-o după război, astea nu sunt nimic mai mult decât un lux, *mofturi*, care nu intră în modul ei de a gândi, pentru că, în lumea Lidiei lannace, singurele valori sunt munca, economisirea, sacrificiul, până la moarte! Şi o să-ţi ofere sprijinul ei şi poate chiar afecţiunea ei abia în momentul în care vei fi renunţat la viaţa ta, aşa cum a făcut şi ea!

Pietro a făcut ochii mari; părea răvăşit de ceea ce îndrăznisem să spun. Aproape că nici eu nu credeam că spusesem toate acele lucruri, dar de data asta nu aveam nicio intenţie să mă dezic de ele.

Consideram că am dreptate, că faptele vin în sprijinul meu. L-am privit fix în ochi şi de data asta el a fost cel care a mutat privirea-Apoi, încă la bustul gol, s-a sprijinit de perete; părea că se înmoaie şi; de altfel, genunchii au cedat până când, precum o perlă de ploaie pe o fereastră, a alunecat jos pe podea. Chircit pe podea, şi-a afundai faţa în palme.

— Nu, greşeşti, a spus cu vocea sufocată. Nu, nu… „i

Era genul ~~ș~~la de scenă care credeam că se întâmplă doar în filme; – momentul adevărului, o conştientizare dureroasă. Brusc, m-a pârâ –, sit ranchiuna şi m-am chircit lângă el. îl iubeam şi-l doream mai! mult ca niciodată şi un impuls mai vechi mă îndemna să-l mângâi „să-l liniştesc. Dar n-am făcut-o. Iubirea mea pentru el nu mai era un drog, nu mai era o nevoie de satisfăcut. Era esenţa a tot, Dumnezeul în care nu crezusem niciodată.

Am spus încet:

— Pietro, trebuie să înţelegi că a fi cu mine înseamnă să rişti să fii scos din testament.

Riscul era real. Fratele lui, Vittorio, care nu primise nici terenuri, nici bani şi nici măcar nu fusese menţionat în testament, nu fusese oare repudiat de-a binelea? Şi singura lui vină era cea de a se fi stabilit, împotriva voinţei Lidiei, departe de Vallesaccarda şi de a se fi căsătorit cu o străină.

Pietro nu spunea nimic, doar dădea din cap şi-şi masa tâmplele de parcă ar fi fost din cocă. Poate că era mai bine că nu-i vedeam chipul. Voiam să consume până la capăt adevărul dureros, dar nu eram sigură că am puterea să asist la aşa ceva.

— Şi apoi, la ce e bun tot pământul ăsta dacă tot ce vrei e să-l vinzi? am spus pe un ton mai blând. Avem nişte diplome, o să ne câştigăm noi banii. Vom fi săraci, dar fericiţi.

Şi-a descoperit chipul, care era roşu, dar fără semne de plâns, şi s-a întors în partea cealaltă. Cine ştie din ce motiv, câinii au început să urle, exact cum făceau noaptea în Vallesaccarda. Parcă erau lupi. I-am ascultat o vreme fără să vorbim, apoi Pietro a reînceput să-şi frece tâmplele cu şi mai mare înverşunare. Dar fără o concluzie, discuţia nu putea fi încheiată.

— Până la urmă, alegerea trebuie să fie a ta. Ce e mai important pentru tine: averea familiei sau libertatea ta?

Era o întrebare foarte simplă, poate chiar idioată, al cărei răspuns corect se baza pe nişte valori care nu erau numai ale noastre, ci ale întregii noastre generaţii. Dar Pietro nu a răspuns. în schimb, continua să-şi frece degetele de fruntea udă leoarcă de parcă ar fi vrut să se jupoaie de viu.

Singura lumină rămasă pe cer era la orizont, o licărire proaspătă şi verzuie, ca o bucată de sticlă scoasă din mare. începuseră să apară primele stele. Eu şi Pietro ne-am întins direct pe iarba umedă, dar undeva departe de oameni şi de reflectoarele care luminau acel teren exagerat de festiv.

Se auzeau râsete, muzică şi aplauze pentru nişte câini care aşteptau în dezordine la o linie de plecare, ţinuţi în lesă de stăpâni. Deci nu era doar un concurs de frumuseţe, era *un concurs*. „Trei doi…” s-a auzit o voce din microfon, dar cineva a furat startul, au urmat o serie de râsete şi multe tentative eşuate de a realinia animalele. Prezentatorul, amuzat de dezordinea creată, a reînceput numărătoarea şi, într-un final, a strigat: „Start!”, moment în care concurenţii au pornit în goană pe linia de iarbă fugărind, din câte se părea, doar aerul.

Mi-a venit să mă întorc spre Pietro şi să-i spun ceva legat de câini, dar nu ştiam ce. Ne aflam pe un fel de tărâm al nimănui, dincolo de cuvinte, dincolo de orice sentiment. Aşa că n-am spus nimic şi am rămas amândoi acolo pe jos, goliţi şi goi precum o cadă de baie.

Dar concursul nu se încheiase şi primii opt câini au fost aduşi pentru o nouă întrecere. încă o dată ghearele lor au zgâriat gazonul tot mai stricat şi urechile le-au fluturat în mod comic. Aproape că mi-a venit să râd, un impuls de veselie stopat imediat de amintirii celor întâmplate între noi. Cearta îmi apăsa pe suflet ca un bolovan Concurenţii s-au înjumătăţit. Printre cei patru câini rămaşi mi-a atras atenţia unul foarte mic. Era numai piele şi os şi de un gri spectral, semăna cu un ogar în miniatură. Era, cu siguranţă, o femelă, dacă era să mă iau după zgarda înzorzonată. Tremura ca o frunză şi probabil tot ca o frunză avea să fie răsturnată, dacă nu chiar strivită-Sărăcuţa. M-am gândit să privesc în altă parte numai ca să nu asist kţ înfrângerea ei, dar la puţină vreme după start am pierdut-o oricum din vedere şi doar după ce am văzut haosul de la linia de sosire ani înţeles că ajunsese prima. Intensitatea aplauzelor a crescut pentru că urma ultima întrecere, cea între cei doi Analişti.

Stăpânii îşi ţineau câinii înconjurându-i cu braţele pe pieptul proeminent. Micul ogar dădea din picioare şi se arunca înainte vrând să prindă prada artificială care, abia acum vedeam, le era agitată tentant în faţa ochilor. Apoi „Start!” şi au fost eliberaţi din îmbrăţişări. Căţeluşul era ca

o torpilă, dar momeala, precum cea din undiţa unui pescar nerăbdător, era agitată la stânga şi la dreapta. Adversarul nu a muşcat, dar ea da… şi a alunecat. Picioarele scheletice păreau că sunt pe cale să se desprindă de trup în timp ce micul câine se contorsiona într-o manieră de neînchipuit, aruncând în aei fire de iarbă şi bucăţi de pământ. Dar într-o fracţiune de secundă era din nou în picioare şi continua cursa, care acum părea mai degrabă o fugă disperată, un soi de „se salvează cine poate”.

A câştigat. Totul se încheiase într-o clipită printre aplauze, şi pământ frământat de gheare, şi lătrături care păreau a fi de bucurie. Pietro şi cu mine ne-am întors la apartament şi am făcut dragostefără aşternuturi şi fără cuvinte, sfidându-ne tot timpul din priviri, j

De la: heddiæɔyahoo˙it către: tectonictin˙it Data: 13 septembrie

Dragul meu Pietro.

Astăzi ţi-am citit scrisoarea la muncă. Nu ar fi trebuit, pentru că mi-a dat o stare foarte puternică şi foarte plăcută de agitaţie şi, câteva minute mai târziu, am trebuit să ţin un curs, care a fost, culmea, nici mai mult, nici mai puţin, decât despre condiţional. Apoi, în decursul după-amiezii, în timpul unei şedinţe, am aflat că vor concedia nişte profesori pentru că numărul studenţilor înscrişi a scăzut din nou. Dar şi mai surprinzător a fost impulsul meu (pe care nu l-am urmat) de a ridica mâna şi a mă oferi să fiu prima care pleacă.

Îmi revine în minte o excursie pe care am făcut-o, acum câţiva ani, eu şi colega mea de apartament nemţoaică, la Pakiri, o mică plajă la o oră de Auckland, unde se pot face, în grupuri mici, plimbări cu cai. Instructoarea ne-a pus să ne urcăm în şa şi să mergem pe o cărare îngustă până la o bifurcaţie. Ne-a întrebat apoi cine voia să continue spre pădure, o plimbare liniştită pentru începători, şi cine era mai obişnuit cu caii şi voia să meargă la galop pe plajă. Marea era acolo în faţă, se putea vedea întinderea aproape orbitoare de nisip alb. Prietena mea, care era mai experimentată, a ales plaja, eu, pădurea.

Dar calul meu nici gând să se mişte, nu voia să urmeze şirul indian pe sub copaci în ciuda micilor mele înghionteli: stătea acolo, nemişcat, dar agitat. Apoi, fără niciun preaviz, s-a întors şi a început să alerge spre mare. Am apucat strâns căpăstrul, dar era ca şi când aş fi fost suspendată în aer deasupra şeii; îi simţeai muşchii încordaţi de la efortul uriaş, copitele călcau peste smocuril de vegetaţie şi devastau dunele de nisip, coama lui îmi bătea în faţi Alerga la galop, exact ca în filmele western; doar printr-un mirace nu am căzut. A încetinit pasul abia când a ajuns lângă mare, când era aproape de iapa prietenei mele. Abia mai târziu am aflat că ei îndrăgostit de ea şi nu suporta să fie departe de ea.

Noua Zeelandă m-a ajutat să regăsesc plăcerea de a sta singur şi de a avea, în sfârşit, încredere în capacităţile mele. Dar, într-un fel, oricine trece pe aici o face fără să lase semne ale trecerii sale precum urmele pe nisip. Sosesc mereu noi imigranţi, iar cei născut aici, mai devreme sau mai târziu, pleacă să descopere lumea, inclusiv mulţi dintre prietenii mei. Am acceptat mereu cu graţie plecare lor şi i-am primit cu braţele deschise pe cei veniţi să le ia locul. Dar să fie tocmai tărâmul ăsta de trecere locul în care să-mi pot odihn: în sfârşit, picioarele mele nomade? Dar ce să fac apoi cu sufletul ăst napoletan pe care-l am?

Trebuie să-ţi spun că şi mie mi-e teamă – de sentimentele pe car ni le mărturisim, de fanteziile care ne vin… Nu o să-ţi ascund că ţ eu, în mintea mea, ne văd pe noi doi aici, urcând pe vulcani cu rucsa curile în spinare sau stând la masă cu prietenii mei, care au accentu ~~a~~la ciudat pe care l-ai înţelege greu la început. Te văd găsindu-ţi, q sfârşit, de lucru ca geolog şi pe noi doi petrecând în Italia două Iun pe an, vara, şi îi aud pe ceilalţi care spun „Ce bine de ei”, pentru ci am găsit modul de a învârti mapamondul între degetele noastre şi am făcut astfel încât ca pentru noi să nu mai existe iarnă şi vreme rest

Sper că îţi dai seama cât de greu îmi este să-ţi scriu

aceşti cuvinte. Ştiu că aşa risc să comit şi eu aceleaşi greşeli. Dar viaţa una singură… sau poate nu. Sper ca tu să simţi să pariezi pe cărţilj astea (să pariezi tot?) şi să vii să mă vezi la capătul pământului, chiaj şi doar pentru o scurtă vacanţă. Apoi mai vedem. i

Te îmbrăţişez, h. i

27

Mă simţeam uşoară. Picioarele uşoare care păreau să plutească deasupra cărării, ceaţa uşoară care mă învăluia ca într-un aşternut foarte fin. Era pentru prima dată când făceam o excursie fără aparatul foto, prin urmare uşoară avea să fie şi amintirea acestei drumeţii care nu lăsa amprente. Nu mă apăsa greutatea genţii, pe care o lăsasem în urmă, şi nici faptul că nu aveam idee unde mă aflu şi unde mă purta cărarea de pământ. Aveam în mână doar nişte foi despăturite de hârtie subţire.

Le-am privit. Erau însemnate cu mici vârfuri frenetice, precum cele de pe o electrocardiogramă. Păreau a fi nişte grafice importante, dar nu erau ale mele şi nu ştiam să le interpretez. Brusc, mi-am amintit că mi le dăduse profesorul de la observator. Le numise *semne premonitorii*. Şi iată-l acolo, jos, observatorul, un pătrăţel vopsit, precum muzeul din Capodimonte, într-un roşu care nu semăna cu nimic, construit într-un loc ferit şi destul de ridicat, astfel încât să fie la adăpost de valurile de lavă. O clădire veche care-şi ştia locul şi care, după atâtea secole, era încă în picioare. *Să nu porneşti spre crater*, mă avertizase profesorul. *Ai grijă*.

Dar, până una-alta, părea că aproape am ajuns la crater. Se înţelege după escaladarea terenului, care se fărâmiţa sub picioarele mele, şi după faptul că urcarea devenise tot mai greoaie. Se înţelege după ceaţă, care, de fapt, nu era ceaţă, ci un nor şi eu mă aflam în el, aproape de gura neclară a vulcanului, parcă pregătită să întâlnesc o himeră. Se înţelege după senzaţia de coşmar.

Vântul a început să bată şi mi-a deschis mâna în care ţineait strâns foile, eliberându-le în gol. Au plutit precum pescăruşii înainte tea unei furtuni, apoi au dispărut. Acum

eram cu adevărat singură Vântul a spulberat şi norul, scoţând astfel la iveală craterul franjo rat şi deşertic în toată dimensiunea lui teribilă. în soarele orbitoi puteam vedea, cu o limpezime aproape dureroasă, fiecare piatră mare sau mică, angrenată în inexorabila ei cădere spre fund. Şi jos doar resturi, roci pulverizate, un tărâm dezolant. Asta e tot? m-arr întrebat.

Craterul la care-mi dorisem atât de mult să ajung nu era nici un lucru, niciun loc. Era, pur şi simplu, *nimicul*, un gol făcut de planeta noastră pe care nu o vedeam capabilă să-l facă, un gol selenar care nu părea să aibă vreo speranţă să se îndrepte, vreo speranţă de viaţă Mi-am dat seama că există ceva cu mult mai rău decât o erupţie vulcanică.

Dar nu aveam nicio intenţie să cedez acelei senzaţii de trădare sau, cu atât mai puţin, ameţelilor, aşa că m-am întors brusc pentru a coborî de pe vulcan. Parcă pentru a mai râde de mine, vulcanii a început să se agite, să danseze într-o parte şi-n alta, până când m-am împiedicat. Am ajuns cu faţa pe cărare şi am gustat pământul roşiatic fără niciun gust. Am mijit ochii ca să blochez realitatea şi muntele continua să se onduleze sub mine de parcă ar fi fost o saltea cu apă. Mi s-a făcut greaţă. Deci ăsta era un cutremur?

M-am zbătut ca să mă ridic, dar era ca şi când aş fi avut picioarele prinse în ciment. M-am rugat cerului dureros de luminos să-mi dea o raţiune de a mă ridica de acolo, ceva în care să cred şi care să mă facă să fiu mai puternică decât trupul meu slab, decât spiritul meu firav. Dar cerul nu mi-a dat nimic. Simţeam conştientizarea groaznică de a fi singur şi incapabil şi totuşi nevoit să găseşti oricum puterea.

Soarele care-mi intra în ochi m-a trezit. Uitasem să închidem) jaluzelele şi, prin urmare, soarele dimineţii intra fără dificultăţi) dinspre terenul de fotbal. Stăteam înghesuiţi în patul de o singură persoană şi toată noaptea ţinusem, fără să-mi dau seama, picioarele foarte drepte din dorinţa inconştientă de a-i face loc lui Pietro. El încă

dormea. M-am întors pe partea cealaltă trăgând după mine aşternuturile şi abandonându-mă în îmbrăţişarea somnolenţei. Am pipăit distrată pandantivul de argint, sperând că voi adormi la loc.

Dar curând au început să reapară detaliile serii precedente: mersul înainte şi înapoi, vorbele necugetate, picăturile de sudoare şi întrebarea finală la care încă nu primisem răspuns: *Banii familiei sau libertatea ta*? Amintiri care, la lumina zilei, m-au răvăşit.

Am auzit vocea lui Pietro:

— Îmi dai ţigările? Sunt pe noptieră.

— Sigur.

S-a ridicat, cu spatele înţepenit lângă peretele gol. A luat pachetul într-o doară, strângând puternic ochii de parcă şi el fusese asaltat de realitate, de cumpăna în care se afla. Aproape că mă aşteptam să-mi spună că avea de gând să-i vorbească mamei lui chiar în acea zi. în schimb, a spus:

— Mă doare spatele.

— Unde?

— În mijloc, sau poate mai mult în partea stângă.

— Un junghi?

— Nu, e mai mult o durere surdă.

— Poate că ai dormit strâmb.

— Poate. Patul ăsta parcă e făcut pentru unul dintre cei şapte pitici.

Şi-a aprins ţigara.

— Nu sunt obişnuit să dorm atât de înghesuit.

Mi-am coborât picioarele goale pe gresie fără să-l sărut. A fost singurul mod în care i-am plătit-o pentru memoria lui selectivă. De câte ori dormisem împreună în acel pat de o singură persoană înainte să cadă tavanul? Mă îndreptam spre zona de gătit când Pietro mi-a spus că nu avea cafea şi nimic de mâncare. A propus să mâncăm în oraş.

— Într-un bar în centru?

— Nu, hai să mergem la hotelul de aici, din apropiere.

Ne-am îmbrăcat şi am pornit în sus la deal. Era duminică şi oraşul era încă adormit. După câteva minute, Pietro s-a oprit clătinându-se şi cu o expresie schimonosită.

— Spatele, a spus.

— Poate e o contractură musculară. Dacă vrei ne întoarcem acasă şi-ţi fac un masaj.

A refuzat, aşa că i-am spus că, cel mai probabil, muşchiul avea să se relaxeze în timpul zilei – asta dacă nu e vreo ruptură musculară.

Pietro a fost de acord. Poate că nici nu mă asculta şi adevărul era că şi eu aveam senzaţia că spun tâmpenii. în timp ce cotrobăia prin buzunare după o altă ţigară, a spus:

— Lasă-mă o clipă să-mi trag răsuflarea.

Strada nu era atât de abruptă şi epuizarea lui, lipsa lui de chef începuseră să-mi pună la dură încercare răbdarea. Sau poate era de la căldură. Cicadele dădeau alarma lor neobosită pentru a ne avertiza că urma o zi toridă. Deşi era puţin trecut de ora opt, deja se restabilise acea pâclă de căldură umedă pe toată valea, care nu se vedea bine, dar care trebuie să fi fost foarte frumoasă dacă-l făcuse pe Pietro să se simtă, măcar pentru o clipă, stăpânul propriului destin.

— Hotelul e acolo, a spus în timp ce-mi arăta capătul străzii.

A mai tras din ţigara Mariboro Light câteva fumuri profunde, de parcă ar fi respirat într-o mască de oxigen, apoi făcu o altă serie de paşi înainte.

— Haide, că pot.

Mai aveam cam douăzeci de metri până la destinaţie, dar ascultându-l pe Pietro, părea că nu e vorba despre un hotel, ci despre vârful unui munte foarte înalt, Everestul din cărţile noastre.

Dialogul nostru s-a restrâns tot mai mult până când, la micul dejun, am ajuns să avem doar un schimb de replici de complezenţă. Apoi Pietro m-a dus să-mi arate biblioteca unde avea să-i mai înţepenească spatele pentru încă o eternitate.

A spus doar:

— Iat-o.

Era închisă, aşa că am rămas să o privim de afară, de sub umbra unui copac. Nu ştiam ce să spun. Speram ca măcar vântul să fi suflat puţin astfel încât să facă un mic cor din frunzele de deasupra noastră – orice fel de zgomot care să distrugă această falsă senzaţie de calm dintre noi. Dar n-a venit nici măcar o adiere.

Pietro fuma în timp ce privea cu atenţie dalele de pe stradă.

— Ce cald e!

— Într-adevăr…

Adevărul era că, deşi era mai blândă decât zăpuşeala napoletană, căldura aia îmi lua şi mie orice fărâmă de vitalitate. Era ca şi când tocmai se încheiase o bătălie din care, la urma urmei, nu ştiam – şi nici nu aveam puterea să cercetez – dacă ieşisem învinsă sau nu. Eram confuză şi epuizată.

Am continuat să mergem în tăcere pe străduţe. Poate că el credea că-şi face datoria, având în vedere că, în după-amiaza precedentă, îl rugasem să ne plimbăm prin oraş. Dar după-amiaza precedentă părea acum că face parte dintr-un trecut îndepărtat şi plimbarea de acum era forţată. Nu era niciun semn de viaţă, magazinele erau închise şi, din când în când, Pietro trebuia să se oprească pentru a-şi trage suflul. Culoarea sănătoasă pe care o avusese în obraji cu o zi înainte dispăruse şi fuma fără încetare. Asta era efectul pe care-l avusese sosirea mea?

— Asta e piaţa.

— E drăguţă.

Mai mult decât o piaţă părea întâlnirea cazuală dintre o statuie, o bancă şi o cabină telefonică. Pietro a strivit chiştocul pe caldarâm şi a spus:

— Deci îţi place?

— Ce?

— Monte Prozio Catone.

Când l-am auzit pronunţând din nou numele temniţei lui atât de complet, într-un mod atât de tandru, am simţit cum mă cuprinde o furie mută şi i-am spus:

— De ce, ţie-ţi place?

Nu a răspuns nimic, însă a întins mâna ca să-şi mai aprindă încă o ţigară. Am simţit dintr-odată că nu mai pot tolera nicio Mariboro Lights, care numai *light* nu era, nici aceste dialoguri mizere care nu erau nimic altceva decât nişte tertipuri banale pentru a evita adevărata problemă. *Banii sau libertatea*? mi-a venit să urlu, dar cum aş fi putut să repet o întrebare care era, în fond, retorică, o întrebare care avea un singur răspuns posibil, un singur răspuns imaginabil?

— Chiar crezi că ar trebui să mai fumezi?

— De ce nu?

— Ce să zic, nu mi se pare că eşti tocmai în formă azi.

— E ultima, a adăugat sfidător. îmi dai voie?

Cu o mişcare de expert, a aprins bricheta şi m-a străfulgerat posibilitatea ca ęu să fi înţeles greşit adevăratul miez al problemei. Poate că, în realitate, nu era vorba despre a face alegerea, abstractă şi neancorată în timp, între bani şi *libertate*, ci despre a face alegerea, mult mai concretă şi imediată între bani şi *iubită*. Probabil că şi Pietro îşi dăduse seama de asta şi de-aia îmi evita privirea. Dar dacă ar fi, într-adevăr, asta întrebarea, m-am gândit, n-ar fi oare şi mai simplu de dat un răspuns? Nicio persoană cu puţin creier nu ar fi ales banii în locul fiinţei pe care jura că o iubeşte. Dar atunci, de ce întârzia să răspundă, de ce scotea numai vorbe de complezenţă şi fuma ca un turc? Era un teatru cu care nu mai aveam intenţia să-mi pierd timpul.

Am aruncat o privire plină de ură ţigării care-i aducea atât confort. încă de dimineaţă vorbise foarte puţin, dar atunci a făcut un gest mai elocvent decât orice cuvânt pe care l-ar fi putut spune: mi-a întors spatele şi a traversat piaţa singur. într-o primă fază, am rămas acolo încremenită, privindu-l pe Pietro, care era un gentleman din naştere, cum mă lasă baltă acolo şi se îndepărtează cu o atitudine grosolană demnă de Cartierul Spaniol. Apoi mi-au venit gânduri nebuneşti. Că nu avea să se oprească aici,

că avea să înainteze fără mine până la marginea oraşului, că avea să treacă dincolo de ziduri şi să dispară fără urmă. Că nu aveam să-l mai văd niciodată.

Mi-a fost teamă… Am alergat după el, nu fără o doză bună de dispreţ faţă de propria-mi persoană, urmând dâra lui de fum toxic pe strada şerpuită. Probabil că Pietro a simţit că mă apropii pentru că s-a oprit ca să-mi permită să recâştig teren. Am interpretat gestul ca pe un semn de pace şi l-am ajuns din urmă plină de speranţă, chiar dacă el nu-mi oferea niciunul şi nici măcar mâna pe care o ţinea la piept cu o expresie abătută. Am redevenit întunecată.

Am reînceput să mergem, de data asta împreună, dar cine ştie în ce direcţie şi, după o vreme, el s-a blocat din nou şi apoi din nou, cu o sufocare care nu mai avea legătură cu strada, care acum cobora. Era tot mai cald şi mi-am dat seama că nu era o căldură normală de vară, cea a unei zile noi, ci o căldură statică şi ameninţătoare, precum cea a unui nor de furtună care n-a explodat. Nici durerea de spate a lui Pietro nu era ce crezusem, având în vedere că acum îl durea şi pieptul. Dar eram atât de amărâtă încât credeam că exagerează durerea pentru a-mi stârni compasiunea şi pentru a descoperi nu numai pe mine, ci şi problema care ne urmărea oriunde mergeam.

Curând am ajuns în piaţa unde mă lăsase autobuzul cu o zi înainte. Nu trecea nicio maşină şi Pietro a traversat strada ca să se sprijine de zidul de apărare al oraşului, dincolo de care nici el, nici centrul vechi nu avea voie să treacă. L-am urmat.

— Aici e mai mult aer, a spus. Mai devreme aveam senzaţia că mă sufoc.

Am înţeles aluzia – că eu eram cea care-l sufoca – şi am fost indignată.

J

— Drept cine m-ai luat, Pietro? Să ştii că eu nu sunt una dintre) acele iubite enervante… alea geloase care nu te lasă să ieşi cu prietenii, care vor inel, casă şi măritiş numai ca să dea bine. Să ştii că eu nu sunt o greutate prinsă de picior.

— N-aş fi cu tine dacă tu ai fi ca toate celelalte.

— Atunci lămureşte-mă şi pe mine, eşti sau nu cu mine?

— Ce întrebare e asta?

— Vreau să ştiu ce decizie vei lua tu la final.

Pietro mi-a întors spatele. S-a aplecat peste zidul de apărare al oraşului şi a studiat dealurile neclare, un văl dincolo de care era, pe undeva, Roma. Apoi a tras adânc din ţigară, înainte să spună:

— Ce decizie?

— Ce decizie, am murmurat exasperată în timp ce-mi apăsam palma peste frunte. Deci Pietro se făcea în continuare că nu s-a întâmplat nimic, iar efectul era acela de a mă obliga să exprim, în vorbe clare şi crude, o alternativă care-mi provoca repulsie, o alegere care reducea relaţia noastră la ceva cu adevărat vulgar. O iubire pervertită. Dar, numai pentru a ieşi din criza asta, am spus-o clar şi răspicat:

— Ori eu, ori banii.

Linişte. Simplul fapt că Pietro nu respinsese ideea a fost confirmarea devastantă a faptului că pusesem punctul pe i. într-un final, a bombănit:

— Ce să-ţi spun, baby. Mă doare tot.

— Dacă răspunsul nu-ţi vine automat, atunci…

Pietro s-a întors brusc:

— Atunci ce?

— Atunci…

Oare de ce-mi revenea mereu mie rolul de a spune lucrurile pe care el nu avea bărbăţia să le spună? De ce trebuia să mă mânjesc eu mereu de cuvinte?

— Atunci înseamnă că ai deja totul clar în minte. Ai ales banii? OK. Eşti mulţumit?

O spusesem, dar nu o credeam. Era doar o acuză falsă menită să-l scuture, să-l scoată din apatia lui. Căutam o reacţie. Voiam să mă cert, să mă împac, să fac dragoste. Dar Pietro a răspuns sec:

— Adevărul este, Heddi, că nu-mi permit să… rup legăturile cu familia mea şi să mă trezesc în stradă.

Am simţit cum aerul dens mă împinge înapoi. Dumnezeule! El nu numai că ştia care era adevărata întrebare, dar ştia precis şi care era răspunsul lui. Prin urmare, faptul că nu răspunsese încă din seara precedentă fusese doar un mod de a tergiversa, aştepta momentul propice ca să mă distrugă. A fost o tăcere conştientă, o tăcere mincinoasă. Iar acum, în timp ce mă dădeam în spate cu un pas, doi, trei, am simţit cum totul se prăbuşește peste mine şi în picioare nu mai aveam sandale uşoare, ci două cizme de cauciuc ce se umpleau rapid de noroi şi moloz.

— Tot ce a fost în Grecia, am spus, înţelegând prin *tot ce a fost* acea călătorie împreună, faptul că făcuse parte dintr-o familie adevărată, că fusesem atât de absurd de fericiţi. N-a însemnat nimic pentru tine?

— Ah, Grecia… a spus el cu o dureroasă suspinare de fum, parcă amintind un moment care, în loc să fi însemnat începutul unui lucru minunat şi important în vieţile noastre, era ceva ce se încheiase. O foarte frumoasă parantează.

— Toate planurile noastre… să ne căsătorim, să călătorim prin lume… chiar ţi le-ai dorit cu adevărat?

— Nici eu nu mai ştiu ce naiba vreau.

Am mai făcut un pas în spate târşâindu-mi picioarele. Cunoşteam foarte bine această senzaţie de coşmar: refuzul de a accepta înfricoşătoarea realitate, dar şi incapacitatea fizică absolută de a o schimba – sau de a mă trezi.

— Trebuie să plec, am spus cu voce slabă şi mergând cu paşi nesiguri.

Am întins mâna ca să mă sprijin, dar, negăsind zidul, am străpuns aerul.

Trebuie să fi făcut un pas greşit pentru că Pietro a aruncat ţigara şi a ţâşnit, cu spatele puţin încovoiat, ce-i drept.

— Unde pleci?

— Nu pot să rămân aici cu tine dacă tu nu mă mai vrei.

— Dar unde pleci? a repetat el simplu, oprindu-mă.

Nici eu nu ştiam. Am continuat să merg cu spatele, pe mijlocul străzii, pentru că era cea mai la-ndemână cale de scăpare. Pietro devenea tot mai mic. Am zărit, cu coada ochiului, într-o parte silueta ireală a oraşului Castelli în miniatură, iar în partea cealaltă, liniştea fantomatică a pieţei de unde pleca autobuzul. Aş fi urcat în primul autobuz, asta aş fi făcut, fără să-mi iau lucrurile, fără să am măcar bani de bilet. Aş fi plecat rătăcită şi nomadă, numai să nu mai rămân nici măcar o secundă în faţa unui bărbat care nu mă iubea, care probabil că mă dispreţuia. Aveam aceeaşi senzaţie de libertate totală pe care o simţisem când plecasem singură din Vallesaccarda după sacrificarea porcului. Acum înţelegeam că aia nu era, de fapt, libertate, ci un hău care se căsca. Era senzaţia că pământul îmi fugea de sub picioare.

— Unde te duci? i-am auzit vocea ca venind de foarte departe. Ce faci?

— Plec?

— Unde?

— Napoli, Roma, oriunde.

— Dumnezeule, a spus pe un ton mai ridicat ca de obicei. Mă… mă părăseşti?

M-am oprit ca să-l pot privi mai bine. Pietro stătea acolo, palid şi cu palmele îndreptate în sus, de parcă ar fi aşteptat să-i plouă ceva din cer. Inima mea a început să se zbată ca o pasăre în cuşcă în timp ce-l priveam în faţă pe bărbatul care voia să vândă dragostea noastră, un chip aproape străin, dar pe care buzele mele îl cunoşteau în cele mai mici detalii. L-am privit atent încercând să-l recunosc, să dau deoparte, unul câte unul, diferitele straturi emoţionale contrastante de pe chipul lui, încercând să scot la iveală iubirea lui. Mă iubeşte, nu mă iubeşte, *mă iubeşte*. Da, era cât se poate de clar că Pietro era zdruncinat şi înfricoşat. Se vedea în ochii lui că gândul de a mă pierde îl adusese în pragul disperării. Cum aş fi putut să-l las aşa?

Astfel că, deşi ştiam că singurul mod în care puteam remedia situaţia cu integritate morală şi rezultat pozitiv

era să-mi duc până la capăt ultimatumul – să merg în continuare cu spatele, ca un rac, dacă era necesar, şi să iau un autobuz sau să fac autostopul cine ştie până unde – şi, cu toate că instinctul îmi spunea *Dacă te întorci*, *vei muri*, aşa cum visasem prima dată când făcusem dragoste că Vezuviul erupsese, iar eu aveam singura barcă, în ciuda tuturor acestor lucruri şi în ciuda faptului că eram absolut convinsă că aveam să distrug totul pentru totdeauna, m-am întors la el. M-am întors.

— N-am putut, i-am spus umilită.

Pietro m-a îmbrăţişat şi s-a abandonat în braţele mele, afundându-şi faţa în părul meu. Am simţit căldura respiraţiei lui şi căldura lacrimilor adânc în piele.

— Nu mă părăsi… te rog, a şoptit. Fără tine sunt singur pe lume.

Poate că amândoi eram singuri pe lume. Câtă vreme a durat acea îmbrăţişare, aproximativ în mijlocul străzii, nu a trecut nicio maşină, nicio fiinţă. Pietro tremura şi eu la fel, şocată pentru că fusesem la un pas de un abis, dar îngrozită şi de lipsa mea de caracter. Când ne-am desprins, el a rămas aplecat, aproape frânt în două.

— Chiar aşa de rău te doare spatele?

— E ca şi când m-ar străpunge un cuţit… dintr-o parte… în cealaltă.

— Din spate şi până unde?

— Până în suflet. Heddi, aproape că nu reuşesc să… respir.

Drumul de la marginea oraşului şi până în centru parcă nu se mai termina niciodată. Lui Pietro îi era greu să meargă la deal: se oprea la doi, trei paşi şi nici nu mai încerca să fumeze. Ne-a luat o eternitate să ajungem în mica piaţă, care era încă nepopulată în mod inexplicabil. Poate că toţi oamenii pe care-i văzusem la sărbătoarea câinilor veniseră din alte oraşe, poate că toţi locuitorii din Monte Prozio erau în vacanţă sau poate că oraşul nu era decât o carte poştală. Pietro s-a prăbuşit pe bancă. S-a aplecat pe genunchi acoperindu-şi faţa cu degetele lui lungi şi slabe.

— Poate că ar trebui să cerem sfatul unui medic, i-am spus. Trebuie să fie o farmacie pe aici.

— Este… dar sigur e închisă, a spus în timp ce arăta spre o străduţă.

— Nu se ştie niciodată.

Am pornit pe mica stradă cu pas regulat. Dar imediat ce am dispărut din raza lui vizuală am început să alerg şi m-am oprit abia când a fost evident că gratiile farmaciei erau ferecate. începuse să mă cuprindă panica, dar când m-am întors la Pietro mi-am luat intenţionat un ton dezinvolt.

— N-are nimic. Poate reuşim să găsim un doctor.

Am parcurs cei câţiva metri până la cabina telefonică. Pietro renunţase deja la orgoliu: fiecare pas era însoţit de o grimasă de durere. în mod clar, cauza durerii era una mai serioasă decât o noapte dormită prost. Interiorul cabinei era umed şi foarte mic şi, în timp ce răsfoiam cartea de telefoane, puteam vedea foarte de aproape greutatea cu care respira Pietro şi faptul că avea dureri atât de mari încât îşi muşca buzele. Era un singur medic în oraş și, în timp ce introduceam moneda strălucitoare ca într-un aparat de jocuri mecanice, mi-am dorit ca în acea duminică doctorul să nu fie în vacanţă sau să nu se refacă după o beţie cu Fernet Branca şi să răspundă imediat. Dar telefonul a sunat în gol de cinci, şase, şapte, opt ori. Am închis.

— Bine, am spus cu un calm tot mai firav. Să încercăm să găsim un doctor într-unul dintre oraşele din zonă. Cum se numeşte oraşul cel mai apropiat?

Pietro a dat din cap şi mi-a amintit că oricum nu aveam maşină. A spus:

— Îl sun pe Giuliano.

Cu o grimasă de durere, s-a întors ca să scoată din portofel foaia pe care avea notate toate numerele de telefon importante. Eu am introdus monedele în aparat. Probabil că răspunsese Giuliano şi nu Rosaria pentru că a vorbit direct în dialect, cu voce joasă şi monosilabică şi a pus receptorul în furcă iară să spună măcar un „ciao”.

— Vine să ne ia, mi-a spus.

— Foarte bine, aşa poate să ne ducă el în cel mai apropiat oraş.

— Mergem… la Roma.

— O idee foarte bună. La Roma trebuie să fie mulţi medici de gardă.

— Nu, mă duce la spital.

— La spital? am spus tresărind şi trădând astfel toată grija mea pentru el. Pentru noi.

Pietro a părut că înţelege asta pentru că a adăugat parcă justificându-se:

— Mă simt de parcă m-aş… îneca. Dar nu e nicio mare.

28

Am călătorit pe autostradă, dreaptă şi inevitabilă ca toate drumurile care duc la Roma[99]. Şi Rosaria, care era aşezată lângă mine, l-a bătut la cap tot drumul:

— Eşti sigur, Pie? Sigur nu te-ai lovit de ceva şi nu ţi-ai dat seama?

— Cum dracu' poţi să te loveşti de ceva fără să-ţi dai seama? a răspuns Giuliano, aplecat peste volanul acelui Fiat Uno care-l făcea să pară un uriaş.

— Ai o coastă ruptă, ascultă-mă pe mine.

Aşezat lângă prietenul său, Pietro nici măcar nu încerca să-l contrazică: ţinea ochii strânşi şi-şi mototolea cămaşa cu degetele. Din când în când, de pe bancheta din spate, eu îi aşezam o mână pe umăr şi el mi-o strângea slab. Căutam afară, prin geam, un semn de bun augur, un semn din partea universului că totul avea să se încheie cu bine şi chiar am văzut o maşină roşie care avea la număr cifra 33 şi un panou publicitar cu un copil zâmbitor care le făcea semnul OK, cu două degete ridicate, biscuiţilor Mulino Bianco. Eram conştientă că mă agăţ de orice şi că, în felul ăsta, goleam de semnificaţie orice semn cu adevărat propice pe care l-aş fi putut primi.

---

99 Cu referire la expresia He viae ducunt homines per saecula Romani“ din care s-a format proverbul „T ate drumurile duc la Roma“ (n.tr.)

În sfârşit, am ieşit de pe autostradă pentru a intra sub epiderma Romei, până am ajuns la un spital dărăpănat. După ce Giuliano a parcat sub un pin şi a oprit aerul condiţionat, căldura din miezul zilei ne-a cotropit. La fel ca la Monte Prozio, locul părea că este locuit doar de cicade, de parcă inclusiv bolnavii îşi luaseră concediu. Infirmierii din faţa spitalului aşteptau cu mâinile în sân şi s-au năpustit asupra lui Pietro imediat ce Giuliano i-a deschis portiera din dreapta. L-au ajutat să ajungă pe picioarele lui la intrarea în spital şi ne-au spus în grabă să-l aşteptăm afară.

— Pun pariu că e o compresie a unui nerv, a spus Rosaria cu mâinile în şold în umbra franjurată a pinului. Sau o hernie de disc…

N-am contrazis-o. Rumegam drama care ne lovise vieţile în decursul unei singure zile. Când ajunsesem eu, Pietro nu avea nicio problemă de sănătate. Oare chiar fusese nevoie să fiu atât de dură? Aveam cumva senzaţia că-l stricasem.

După o vreme, a ieşit susţinut de doi infirmieri. Am ştiut că e ceva grav chiar înainte să-l întindă pe targă şi să înceapă să pregătească ambulanţa. îmi dădusem seama după privirea lui, fixată în gol, şi după trupul lui atât de rigid încât nu mai putea nici măcar să tremure.

— Heddi, a şoptit întins pe spate, iar acel *H* l-a costat mult efort. Trebuie să mă opereze.

— Să te opereze? De ce?

— Am un pneumo… pneumotorax.

— Un pneumo ce?

— Un plămân e… în colaps.

Acum, că mă şi privea, era chiar mai rău. I se citea în ochi nedreptatea care-i fusese făcută şi o vulnerabilitate pe care nu aveam puterea să o privesc.

Am încercat să-i întreb ceva pe infirmieri, dar erau prea ocupaţi. Am reuşit doar să smulg informaţia, de la unul care venise să-i pregătească targa, că îl mutau la spitalul Carlo Forlanini. Dar nimeni, în afară de personalul medical, nu avea voie să meargă împreună cu el în

ambulanţă.

I-am strâns mâna. Pietro a făcut la fel cu o asemenea forţă încât i s-au albit degetele. Dar nu era suficient de puternic pentru mine. Voiam să simt aceeaşi durere pe care o simţea el, să fac din durerea lui durerea mea şi astfel să-l scap de ea. M-am aplecat ca să-l sărut pe obraz.

— Nu-ţi face griji, Pietro, o să fie totul bine, am spus. O să aibă grijă de tine.

— La dracu, baby… mi-e frică.

Cu mare greutate, a scos portofelul, cheile şi ceasul şi mi le-a dat; îi spuseseră să le lase pe toate înainte de intervenţie.

— Şi inelul?

Mi-a zis:

— Nu, ţi-am spus, a zis Pietro. N-o să-l scot niciodată.

Când l-am revăzut, era întins pe nişte perne albe, cu pieptul gol acoperit doar de un pansament pătat de sub care ieşea un tub subţire şi lung.

— Hei, puştiu, a spus Giuliano. A fost totul în regulă. Doar că au fost nevoiţi să efectueze şi o castrare…

— Tu eşti ~~o~~-la care dă rateuri, a spus Pietro, chiar zâmbind puţin.

Am simţit că-mi revine inima la loc. Trecuseră douăzeci şi patru de ore de când nu-l mai văzusem surâzând, cu atât mai puţin glumind. Dar Rosaria a spus:

— Doamne, ce faţă ai! Parcă eşti complet drogat.

— Sedativele sunt un drog bun, nu? l-a întrebat Giuliano.

— O nebunie.

Stăteam cu toţii în picioare în jurul patului, trupurile noastre sănătoase erau singurul lui paravan în acel salon verzui. Celor aproximativ zece pacienţi internaţi li se mai adăugau încă un număr impresionant de rude care veniseră aducând cu ele caserole de paste, cuvinte încrucişate, cărţi de joc. Un miros de spirt albastru elimina toate celelalte mirosuri de râgâi[100], mănuşi de plastic, flori

100 Sos pentru rețeta de paste bolognese, preparat din carne tocată, suc de roșii și arome specifice (n.tr.)

putrezite.

— Arăţi bine, i-am spus în timp ce netezeam aşternuturile cu mare grijă să nu-l ating.

— Dar orice respiraţie… mă doare.

— Asta e doar din cauza sondei toracice pe care ţi-au montat-o, a intervenit infirmiera care se afla în spatele nostru. Nu am apucat să o întreb la ce folosea o sondă toracică şi nici cât avea să dureze recuperarea pentru că ea deja bătea din palme şi ne anunţa că programul de vizită se încheiase. Vizitatorii şi-au strâns picnicurile improvizate, iar eu m-am întors în micul apartament al lui Giuliano şi al Rosariei de la periferia Romei.

Aia doi chiar că ştiau să se comporte în situaţii de stres. Rosaria a scos o pijama curată pentru Pietro, un tricou de-al lui Giuliano pe post de cămaşă de noapte pentru mine şi două periuţe de dinţi încă nedesfăcute – bunuri de primă necesitate de folosit până când Giuliano avea să se poată întoarce la Monte Prozio Catone, poate marţi după serviciu, ca să ia lucrurile noastre. Eu nici măcar nu realizasem că nu aveam să ne mai întoarcem acolo.

Giuliano a întins o hartă pe masă şi a început să-mi indice cu degetul venele şi capilarele capitalei. Ca să ajung la spitalul Forlanini, trebuia mai întâi să traversez centrul cu tramvaiul şi cu autobuzul, trecând de-a lungul apeductului şi Colosseumului, pe lângă oameni îmbrăcaţi după ultima modă şi maşini strălucitoare, totul sub un soare vesel. M-a întristat gândul că acest traseu avea să înceapă ca o excursie frumoasă şi să se încheie la spital.

M-au lăsat să-i dau un telefon interurban lui Gabriele pentru a-i povesti tot ce se întâmplase. Se pregătea să plece la Vallesaccarda şi nici nu a adus vorba despre posibilitatea ca el să vină la Roma: nici nu se punea problema. Toţi îmi dăduseră mie sarcina de a avea grijă de Pietro. Era ceea ce-mi doream şi era şi o recunoaştere publică a faptului că aveam o relaţie serioasă. Ironic însă, acea recunoaştere atât de aşteptată venea la câteva ore după ce eu şi Pietro fusesem cât pe-aci să distrugem totul.

În seara aia, Rosaria a făcut chiftele. Nu puteam să mănânc, dar ea a insistat:

— Trebuie să le guşti, Eddie, să vezi cum le facem noi aici.

În ciuda drumului întortocheat şi a spitalului care părea o caracatiţă, am ajuns cu mult înaintea orei de vizită şi am găsit închisă uşa de la coridorul pe care se afla camera lui. Am ieşit. în faţa secţiei era un parc umbrit cu nişte bănci din ciment. Nu adusesem cu mine nicio carte sau orice altceva care să-mi ocupe timpul, aşa că am stat acolo, privind faţada spitalului şi întrebându-mă oare care era fereastra lui. Din pini, cicadele anunţau începutul anotimpului dragostei, într-o aşteptare fermă.

Am intrat după trei sferturi de oră. Era o zi de luni şi camera se golise de rude. Bolnavii erau cu toţii întinşi în paturi, cu feţele ridate şi bărbile neîngrijite. Cei care nu dormeau au observat intrarea mea cu slab interes. Pietro nu mai era în patul în care-l găsisem cu o zi înainte, ci într-unul aproape de balconul deschis.

— O cameră cu vedere[101], am spus, pe cel mai călduros ton posibil.

— Eşti aici, baby, mi-a spus schiţând un zâmbet.

— Şi unde altundeva ar trebui să fiu?

M-am aşezat pe marginea patului vechi şi l-am sărutat pe buze. Avea buzele uscate şi emana un miros de soluţie antiseptică ce-mi amintea de detergenţii pe care-i foloseam ca să curăţ băile barului din piaţa San Domenico la finalul serii.

— O să rămân aici cât timp va fi necesar. Şi dacă şefului meu nu-i convine, o să-mi dau demisia.

— Urăsc faptul că ai acceptat slujba aia. Ar trebui… nu ştiu… să predai limba engleză, de exemplu… Ai fi foarte bună la asta.

În timp ce vorbea, şi-a dat seama că trăgeam cu ochiul la tubul toracic şi s-a grăbit să-mi explice: servea doar ca să permită aerului să iasă. Din cauza

101 Referire la titlul romanului A Room With a View al scriitorului și criticului literar englez Edward Morgan Forster (n.tr.)

pneumotoraxului, aerul pătrunsese între pleură şi plămân, determinând astfel plămânul să se dezumfle. Ca tratament de urgenţă, îi introduseseră un ac în piept, pe care apoi îl înlocuiseră cu acel tub.

Un ac în piept. Aproape că am reuşit să simt şi eu împunsătura şi apoi senzaţia dată de intervenţia invazivă. Şi, indiferent de ce era pleura, am înţeles că, în ziua precedentă, la Monte Prozio, el respira cu un singur plămân. Se descurcase cam cu jumătate din cantitatea de oxigen de care avea nevoie şi aproape că nici nu se plânsese.

Acum, cu toată bunăvoinţa din lume, am înfruntat urâţenia acelui tub. Părea să-i iasă direct din inimă, pentru ca mai apoi să coboare unduitor până la un recipient din sticlă, aşezat pe jos. Semăna cu cele folosite pentru îmbutelierea uleiului (şi, de altfel, chiar conţinea un strat de lichid gălbui), nicidecum cu un dispozitiv medical, ci mai degrabă cu ceva încropit într-o cabană din vârful muntelui. Nici nu ştiam ce mă impresiona mai tare: firul care-l ţinea în viaţă sau acel dispozitiv rudimentar care-l obliga să rămână în pat.

— Deci, odată ce a ieşit aerul, îţi dau drumul acasă?

— *Che ne sacci*[102], un răspuns reflex, în dialect. O să mă lase să ies atunci când n-o să mai fie spaţiu în plus în cavitatea pleurală.

Spaţiu pleural? Mai tare ca niciodată, glotología nu mă pregătise deloc pentru viaţa reală. Nu aveam instrumentele lexicale sau psihologice ca să-i ofer alinare, mai ales atunci când a adăugat cu faţa încruntată că, dacă acel tratament nu funcţiona, trebuiau să-l supună unei intervenţii şi mai complicate. Am reuşit să bâlbâi doar:

— O să funcţioneze. Trebuie să funcţioneze.

— Pe bune, chiar trebuie să mi se întâmple toate mie? De parcă nu-mi ajungea câte probleme aveam, acum s-a adăugat şi un pneumotorax spontan, la dracu'.

Termenul *spontan* şi-a pierdut instant orice conotaţie amuzantă Doctorul îi spusese lui Pietro că pe plămânul lui

102 De unde să știu? în original, în dialect napoletan (n.tr.)

fusese o bulă de aer; poate că stătea acolo cuminte de ani de zile. Apoi, din senin, se spărsese şi-i perforase plămânul.

— Ba chiar se pare că pneumotoraxul meu a fost unul serios!

exista riscul să intru în şoc… să fac stop cardiac – ochii lui au devenit umezi dintr-odată şi vocea i s-a frânt. îţi dai seama, Heddi? Dacmai aşteptam puţin, puteam să mor. i

Mi-am lipit obrazul de al lui, nu doar pentru a-l consola pe el care acum plângea cu lacrimi fierbinţi şi cu sughiţuri, ci şi ca să mă consolez pe mine. Nu-l văzusem niciodată plângând şi acel plâns de copil pierdut mi-a făcut foarte rău. Mă autoflagelam. Dacă Pietre) era ţintuit la pat şi viaţa lui atârna de un fir de păr, era din cauzai mea, acum eram sigură de asta şi nicio părere a unui medic – niciq ştiinţă – nu m-ar fi putut convinge de altceva. Pentru prima dată ani simţit că detest cuvintele, uram cuvintele *mele* tăioase. îl strânseseră cu uşa şi pretinsesem de la el un curaj de care eu însămi nu eram capabilă şi în felul ăsta pusesem în pericol totul. Totul. Şi încă o dată; precum în anii petrecuţi împreună la Roma, îl salvase Giuliano, ml eu.

Acea îmbrăţişare stângace era singurul gest de apropiere pe care-l puteam face fără să-i ating pieptul fragil. Apoi ochii lui roşii păreau să ardă în căutarea umilinţei. Aproape că mă aşteptam să-mi spună *Pleacă*! *Nu vreau să mă vezi aşa*. Dar nu a spus nimic.

— Sunt aici pentru tine… nu o să te părăsesc, i-am spus. Te iubesc. Pietro s-a întors cu faţa spre balcon ştergându-şi ochii şi nasul.

— Asta iubeşti tu? Bărbatul ăsta stricat?

Continua să privească afară, aşa că am făcut la fel. Pe lângă aleea asfaltată care se cocea sub soare, era parcul în care aşteptasem eu mai devreme. Privind de sus, era imposibil să nu remarci că toate băncile erau îndreptate cu faţa spre spital. Stăteau acolo, în faţa pavilionului, numărau orele, îşi ispăşeau păcatele. Era singura loi raţiune de a fi.

Curând, una dintre acele bănci a devenit a mea: mă duceam direct acolo, între o oră de vizită şi cealaltă. În mod ciudat, nu citeam niciodată. îmi încrucişam picioarele, ca o călugăriţă în timpul rugăciunii, priveam fix balconul lui Pietro şi respiram adânc, nişte respiraţii care semănau cu acel *Om* jenant pe care-l scotea mama mea cu ani în urmă când o surprindeam în timpul meditaţiei. încercam să invoc însănătoşirea trupului, pentru Pietro şi puterea, pentru mine. Cu toate astea, sufeream. Am realizat că adevărata nefericire nu înseamnă să fii departe de persoana iubită, ci să fii foarte aproape de ea, aproape să o poţi atinge şi totuşi să nu o poţi cuprinde.

Napoli părea foarte îndepărtată, atât în spaţiu, cât şi în timp. De la distanţa aia, părea imposibil ca pe lume să existe un loc atât de dezlânat, atât de extenuant şi *exagerat* – plin de frumuseţi incredibile şi urâţenii impardonabile în acelaşi timp. Priveam în jurul meu parcul gol. Oare unde se duceau restul rudelor şi al prietenilor în pauza dintre vizite? Cu siguranţă că acasă pentru că, cel mai probabil, asta era Roma pentru ei.

Acasă. Cuvântul ăsta continua să-mi dea ameţeli, să-mi facă părul să se zburlească. Acasă este locul în care te naşti sau cel în care toată lumea vorbeşte limba ta? Sau este doar locul în care te hotărăşti să prinzi rădăcini sau locul care-ţi este destinat? Cum era posibil ca, după atâţia ani petrecuţi la Napoli, să nu fi înţeles încă sensul adevărat al acelui cuvânt? Cu ceva vreme în urmă, iubisem acel oraş cu atâta forţă încât simţeam că mor, până când altceva pusese stăpânire pe inima mea… într-o după-amiază m-am gândit că poate dificultatea mea de a înţelege conceptul de „acasă” provenea tocmai din efortul meu continuu de a-l secţiona, de a-l analiza în mod academic. Fusesem mioapă: vedeam degetul care-mi arăta, dar nu şi luna. Iar acum, stând singură pe o bancă într-un colţ dintr-o periferie anonimă a Romei, aveam senzaţia că, în sfârşit, înţelegeam.

Acasă nu era un *loc*. Şi nu fusese niciodată.

Într-o zi nu l-am găsit pe Pietro lângă balcon. Am

aşteptataşezată pe arcurile scârţâitoare ale patului lui până când am început să-mi fac griji. A trebuit să facă de urgenţă cealaltă intervenţiei într-un final, s-a întors, cu mersul târşâit. Ţinea sticla de mâner» pieptul era evident concav şi constituţia lui foarte slabă era accen-i tuată de pijamaua XL a lui Giuliano. Fusese la baie: era prima dată când infirmierii îl lăsau să meargă singur. îi luase mult timp să se ducă şi să se întoarcă, deşi baia era după colţ.

— Foarte bine, un pas mic pentru om[103]... am încercat eu să-i glumesc.

— Şi un copil de trei ani poate să meargă singur la baie, Heddi. Ce ar crede tatăl tău despre mine dacă m-ar vedea aşa?

L-am ajutat să se aşeze în pat, dar tubul ne încurca. Apoi am scos un exemplar din ziarul *Repubblica* şi câteva romane pe care le adusesem de la casa lui Giuliano cu intenţia de a citi cu voce tare, aşa cum văzusem că făceau ceilalţi vizitatori. Dar Pietro nu avea chef; S-a scuzat, spunându-mi că dormise foarte prost din cauza medicamentelor pe care i le dăduseră peste noapte şi, în plus, în salon unii sforăiau, alţii se foiau în pat. Era obosit.

A închis ochii şi am profitat de momentul de respiro ca să-l studiez. Era un chin că nu-l puteam atinge. Genele lui dese, linia pieptului neted, muşchii braţelor bronzate, mâinile... Faţă de ceilalţi bolnavi, el era întruchiparea sănătăţii. Dacă nu luai în seamă pansamentul şi tubul, în poziţia aia, Pietro părea un tânăr în vilegiatură... Pentru o clipă, boala lui nu a mai părut a fi ceva real, ci doar o păcăleală, o înşelătorie în stil napoletan. Cu o vară înainte, mi-am amintit, nu se gândise oare să facă exact aşa, să inventeze o boală, ca să scape de serviciul militar? Acum era o scuză foarte bună, nu chiar o boală, dar totuşi o afecţiune oarecare, scrisă, negru pe alb, în actele medicale pentru a putea solicita un concediu pentru aşa-zisa convalescenţă. Două, trei luni. Oare speram prea mult?

---

103 Referire la celebra frază rostită de astronautul Neil Armstrong când a păşit pentru prima oară pe lună: „Un pas mic pentru om, un salt uriaș pentru umanitate“ (n.tr.)

L-am trezit pe Pietro, care poate nu dormea cu adevărat, ca să-i spun ce idee îmi venise, deşi mă temeam să nu par ingenuă sau să nu-l jignesc, pentru că el era un bărbat de cuvânt, îndemnându-l încă o dată să înşele statul.

— În momentul în care m-am îmbolnăvit, a spus fără pic de emoţie, serviciul meu civil s-a încheiat. O să mă trimită acasă. în plus, doctori îi spuseseră când aveau să-l externeze, cel mai probabil. Vineri.

Cuvintele lui au avut un efect magic, ca o vrajă care a transformat verdele spălăcit al pereţilor în câmpuri vaste. Am făcut ochii mari. Deci viaţa noastră putea să-şi reia cursul – şi asta nu peste un an şi jumătate, ci *peste trei zile*. Am fost cuprinsă de un sentiment de fericire. Nici nu ştiam cui să-i mulţumesc: destinului, ca unui joc de noroc în care credeam doar atunci când se demonstra a fi îndurător, sau iubitului meu care, pentru a obţine o asemenea graţiere, îşi sacrificase un plămân. Oricum, ar fi fost de prost gust să emit o asemenea mulţumire, aşa că nu am spus decât:

— E incredibil!

Pietro nu a răspuns nimic, privea cu o familiaritate preocupată sonda toracică.

— Nu te bucuri?

— Cum să nu? Dar a fost o mare răsturnare de situaţie pe scenă, nu ţi se pare? Aş vrea să stau puţin de vorbă cu nenorocitul ăsta de regizor care a decis să mă scoată din joc într-un mod atât de meschin.

Erau doar încă trei zile, dar se scurgeau cu o lentoare lipicioasă. Roma, oraşul etern. Cea mai mare parte a zilei nu mi-o petreceam cu Pietro, ci cu banca mea. Nici nu m-am gândit să fiu turist între orele de vizită. Nu voiam să mă îndepărtez de spital şi, dacă picioarele mele aveau nevoie de mişcare, mă limitam la o plimbare prin zonă.

Drenajul funcţiona după aşteptări: spaţiul pleural se micşora şi plămânul se umfla la loc. însă cel care se dezumfla era Pietro, care devenea tot mai abătut în fiecare

zi. Reacţia mea a fost să-l încurajez, să fac o sărbătoare din orice semn de înzdrăvenire. îmi luasem rolul de majoretă, aşa cum făcusem pe vremuri cu băieţii din şcoală, doar că acum nu mai era vorba de un joc, ci de o sarcină foarte serioasă – una pentru care, în realitate, nu aveam niciun talent. Deseori» Pietro nu răspundea deloc: îşi masa barba şi îşi muta privirea. în toate discuţiile noastre era ceva nespus, dar nu voiam să sap mai adânc. Mă temeam că dacă-mi va mărturisi exact cum se simte după o săptămână în spital, nu aş mai fi putut să-mi menţin detaşarea care era indispensabilă pentru optimismul meu. îmi era teamă că aveam să mă identific cu el, că aveam să privesc în abisul lui. Dar mai era şi teama, puţin infantilă, să nu înceapă să plângă din nou.

Într-o zi, i-am dat un tricou de-al lui, adus de Giuliano de la Monte Prozio şi spălat (cred că şi călcat) de Rosaria, şi era menit să fie purtat în ziua externării.

— Am nevoie de aer, a răspuns. Mă ajuţi?

I-am ridicat sticla ca să-l însoţesc, cu paşi mici, până la balustrada balconului. Privind fix într-un punct de pe stradă, Pietro m-a întrebat dacă-l văzusem pe „tipul ~~a~~la”. Nu unul din lumea de afară, a precizat el, ci pe tipul din patul aflat faţă în faţă cu al lui. Am aruncat o privire rapidă către băiatul care dormea. Era frumos. Avea părul despletit, ca un evantai pe pernă, castaniu şi ondulat ca al lui Pietro, dar ceva mai lung. Sosise cu o seară înainte, mi-a spus, după ce-l operaseră la plămân.

— Şi el tot cu pneumotorax?

— Nu, cancer.

Pietro privea în continuare afară, cu o concentrare excesivă, de parcă ar fi încercat să numere pinii din parcul meu.

— Dar operaţia n-a decurs bine. Ştiu asta pentru că am stat puţin de vorbă cu el. E un tip de treabă, are doar douăzeci de ani. N-a fumat o ţigară în viaţa lui. A mers la şcoală, nu a consumat droguri. N-a făcut nicio mişcare greşită.

— E groaznic.

— E o nedreptate, asta este, a spus Pietro înflăcărat, în timp ce-şi trecea o mână prin păr. Viaţa lui abia începea şi acum nu o să aibă şansa să o trăiască. Spune-mi tu de ce un astfel de băiat merită soarta asta?

Nu am ştiut ce să răspund şi am atins pandantivul ca într-un gest ritualic. Dacă soarta putea fi atât de inumană, nu însemna că şi eu sunt la fel de inumană pentru că mă încredeam în ea chiar şi atunci când îmi convenea? Afară, pe balcon, căldura mă înfăşa din cap până ia picioare şi am simţit cântecul vibrant al cicadelor în gât. Nu mai puteam să fug de gândul respingător pe care de zile întregi refuzasem să-l iau în seamă. Gândul morţii. Oare câte ore, câte *minute* mai erau până când Pietro avea să facă un infarct? Cât de aproape fusese de moarte? De data asta scăpasem ca prin urechile acului, dar, mai devreme sau mai târziu, moartea avea să aibă ultimul cuvânt. Aşa era întotdeauna. Şi în faţa ei noi nu eram nimic. Resturi de munte, cenuşă, praf de stele.

Într-o după-amiază am remarcat că de sub pansament nu se mai vedea ieşind tubul sondei. Pietro era eliberat acum, dar continua să se mişte cu foarte mare grijă. Mă gândeam că e din cauză că se obişnuise să se mişte aşa sau de teamă să nu se desfacă proaspăta cusătură de pe piept. Explicaţia adevărată m-a şocat:

— Nu sunt încă în afara oricărui pericol.

— Ce tot spui? Te-ai vindecat.

— M-am vindecat pe dracu’! aproape că a urlat.

Apoi, cu o voce mai puţin stridentă, a început să reverse afară toate acele gânduri, ascunse până atunci, într-o avalanşă de furie, alternând cu mare abilitate termenii medicali cu înjurăturile în dialect. Mi-a spus că pneumotoraxul lui nu se datora unui traumatism, cum ar fi o explozie sau un accident auto, ci unei îndrăzneţe bule subpleurale. Un fenomen destul de rar, care-i afecta pe cei care aveau neobrăzarea să fie înalţi şi slabi, de sex masculin şi sub patruzeci de ani. A spus că mai puteau fi alte bule nemernice pe marginea plămânilor şi că se puteau sparge şi acelea într-o zi – poate chiar *mâine* – şi

poate data viitoare n-ar fi afectat doar un plămân, ci ambii.

— Cine ţi-a spus toate astea?

— Chirurgul.

Acum, eu eram aia enervată, dar m-am abţinut. M-am enervat pe doctorul care-i aruncase informaţii incomplete ce riscau să mineze toată speranţa pe care mă luptam, cu unghiile şi cu dinţii, să o construiesc în Pietro. M-am enervat pe statistici. M-am enervat până şi pe băiatul frumos care îndrăznea să moară de cancer sub ochii lui.

— Un ghinion absurd, clasicul „Mergi la închisoare fără să mai treci pe la start", din jocul Monopoly, a continuat Pietro. Abia începusem, nu zic să călătoresc, dar măcar să mă îndepărtez de punctul de plecare şi… *pacl* M-a pocnit imediat. Ce porcărie, am reuşit să ajung doar până la Roma… Ce mai tur al lumii ce am făcut.

— Grecia nu se pune?

— Tu îţi dai seama că mi se putea întâmpla acolo? Şi dacă o păţeam în insulele Ciclade, cine mă salva, veterinarul pelicanilor? îţi imaginezi ce s-ar întâmpla dacă aş păţi-o când suntem în fundul lumii, în vreun sătuc din Thailanda? Cel mai probabil, acolo, singurul chirurg cu ceva experienţă e unul care în timpul zilei e măcelar.

După tonul vocii lui mi-am dat seama că devenise anxios. L-am privit în ochi şi i-am spus că o puteam lua de la zero şi reevalua toate planurile noastre. Am subliniat că nu mă interesa unde aveam să mergem, important era să fim împreună, l-am luat mâna şi am strâns-o cu toată puterea mea, încercând să-i şterg din memorie acel moment de la Monte Prozio, când aproape că reuşisem să-l fac să creadă că aş fi în stare să-i întorc spatele. Acum, toate problemele – mama lui, banii – trecuseră pe planul doi. Nici nu mai eram sigură că astea erau adevăratele probleme. Mă cuprinsese gândul că, arătând cu degetul către Lidia, către o mică doamnă cocoşată, îmi scăpase ceva mai mare. Mult mai mare.

— Şi până când nu ne limpezim minţile, până când îţi revii, am spus, putem să rămânem în Cartier.

— Nu, am încheiat-o cu Napoli.

— Şi eu.

Răspunsesem fără să gândesc, dar acel şi eu s-a transformat într-o replică eliberatoare şi trădătoare în acelaşi timp, un adevăr urât spus din laşitate doar pe jumătate. Dar acum mă simţeam pierdută. Unde aveam să locuim dacă lumea largă ne era inaccesibilă pentru moment? Vallesaccarda nici nu intra în discuţie şi, având în vedere că aşa era şi Napoli, ce alternativă ne rămâne? Poate că Pietro avusese dreptate de la început, America părea alegerea cea mai logică…

— Nu-mi doresc altceva decât să-mi petrec restul vieţii cu tine, baby, a spus. Dar nu e vorba că nu vreau să călătoresc, ci că nu *pot*. Medicul mi-a spus că trebuie să evit să urc la altitudini mari pentru că mai mult ca sigur se va repeta acelaşi lucru. Cum pot să călătoresc prin toată lumea dacă nu pot să merg cu avionul?

Gata. Am decis că înainte să se externeze trebuia neapărat să vorbim cu chirurgul ca să lămurim toate neclarităţile şi să-i demonstrez lui Pietro că era un alarmist. Poate că aş fi reuşit să-l fac să treacă de partea mea: aveam nevoie de cineva în halat alb, ba mai mult, bărbat, care să susţină convingerea mea că Pietro avea să-şi trăiască viaţa din plin. Pietro mi-a spus că avea să solicite o întâlnire, dar m-a avertizat că era un om foarte ocupat, pentru că era şeful secţiei.

Ne-am întâlnit cu medicul, dar încă din primul moment n-a fost aşa cum mă aşteptam. Doctorul nu era profesorul rece şi lipsit de tact pe care mi-l imaginam, ci un tată de familie, bronzat şi luminos, cu o vorbă degajată şi cu un puternic accent roman. Biroul lui nu era plin de cărţi şi de schelete, ci aerisit şi cu pereţii goi (cu excepţia unei rame cu fotografia soţiei şi a copiilor), în concordanţă cu natura lui democratică şi cu apetenţă pentru contactul cu oamenii. Ne-a invitat să luăm loc şi l-a întrebat imediat pe Pietro dacă-i place vinul Greco di Tufo.

— Îl prefer pe cel roşu, a răspuns jenat, cel mai probabil pentru că nu putea să recunoască faptul că, deşi era un vin local, el nu şi-l putea permite. Văd că vă

pricepeţi.

Medicul a lăudat salamul *capocollo* produs în zona Avellino, înainte de a se apropia pentru a examina o ultimă dată incizia.

— Bine, a spus şi apoi a trecut la o discuţie despre castanele din Irpinia.

Era foarte clar că problema lui Pietro nu era un caz rar şi niciuna care să merite o atenţie deosebită. Am presupus că Pietro se legase de vreo observaţie făcută în treacăt de medic şi apoi o umflase. Poate că aşa, ca un adevărat om de ştiinţă, cercetase prea mult şi găsise vreo statistică în plus. Cert era că frica făcuse ca totul să capete dimensiuni giganteşti. Dar trebuia să recunosc că, în ciuda faptului că doctorul nu dramatiza deloc şi ne tutuia, mă intimida şi pe mine. El era omul care-i deschisese pieptul iubitului meu, şi cu acele mâini îl cususe. L-a privit înăuntru, îi salvase viaţa.

Dar înainte ca doctorul să tragă cu ochiul la ceasul de la mână şi să ne trimită la plimbare, trebuia să găsesc o modalitate ca să-i adresez întrebările necesare pe care nu i le-ar fi adresat Pietro, care era duşat şi îmbrăcat de drum şi răsfoia hârtiile de externare cu pixul în mână, pregătit să semneze.

— Asta e tot? am întrebat. Nu trebuie să mai revină la spital pentru un control?

— Nu, nu.

Medicul ne-a explicat că era suficient să meargă la medicul de familie ca să-i schimbe pansamentul. Firele aveau să fie resorbite de organism. Apoi a adăugat zâmbitor:

— De altfel, nu mai vreau să-l văd pe tânărul ăsta niciodată.

— Deci nu există pericolul să se mai producă un alt pneumotorax.

— În viaţă e posibil orice. Dar ascultaţi-mă pe mine, domnişoară, nu vă mai gândiţi… Sunteţi tineri: mergeţi la mare, mâncaţi, beţi. A trecut printr-o sperietură zdravănă, dar acum e sănătos ca un taur, nu vedeţi? Poate să-şi reia

activităţile obişnuite, poate să facă şi surf, dacă vrea. Singurul lucru care ar putea să reducă riscul unui nou episod ar fi să se lase de fumat.

Pietro a ridicat privirea din documente de parcă ar fi fost trezit brusc. Şi eu am fost la fel de şocată. Cum aş fi putut să uit simbioza dintre Pietro şi o ţigară Mariboro Light, felul meditaţiv în care o ţinea în mână? Aşadar, o săptămână întreagă, cât fusese în spital, Pietro se luptase nu numai cu durerea şi cu frica, ci şi cu o criză de abstinenţă. Acum, totul căpăta sens: schimbările bruşte de dispoziţie, furia, disperarea.

— În afară de asta, poate face orice… chiar şi să meargă cu avionul, nu?

— Bineînţeles.

— Şi cum rămâne cu altitudinea mare? a întrebat Pietro, care era acum numai ochi şi urechi.

Medicul a construit un mic templu cu degetele lui aurii şi ne-a confirmat faptul că riscul era crescut la altitudini mari pentru că aerul era mai rarefiat.

— Aşa că să nu-ţi treacă prin minte să escaladezi Everestul sau alte prostii de genul ăsta.

Doctorul a luat documentele semnate şi ne-a strâns mâinile cu putere şi simpatie şi ne-a urat să ne bucurăm de vară şi să încercăm Greco di Tufo. Una peste alta, întâlnirea mersese foarte bine, dar odată ajunşi în coridorul pustiu, Pietro avea aerul mohorât. M-am gândit că-l abătuse vestea legată de ţigară, care mi-ar fi lipsit şi mie şi, ca să dau dovadă de compasiune, i-am spus:

— Dar e cam nasoală treaba cu ţigările.

— Nu asta mă deranjează, ci treaba cu Everestul.

— Doar nu aveai de gând să-l escaladezi cu adevărat?

— Cine ştie, a spus privindu-şi pantofii. Cine ştie ce aş fi făcut cu viaţa mea.

Se oprise pe coridor în poziţia aceea asimetrică a lui, o figură de aşteptare – sau de nemişcare – care-mi era atât de cunoscută. Cu toate astea, pentru o clipă, mi s-a părut că nu-l recunosc. Cine era acest bărbat căruia-i era frică să călătorească într-o cabină presurizată, cu aer condiţionat

şi biscuiţi la dispoziţie, dar care îşi dorea, în acelaşi timp, să cucerească acoperişul lumii, înarmat cu târnăcop şi carabine? Cine era acest bărbat care punea preţ mai mare pe judecata tatălui iubitei lui decât pe a ei? Cine era bărbatul pe care-l iubeam?

De la: tectonictin˙it

Către: heddiæɞyahoo˙com

Data: 25 octombrie

Dragă Heddi, îţi mulţumesc pentru frumosul tău email. Chiar aveam nevoie de puţină căldură… Cu o noapte înainte, un dihor a omorât toţi iepurii şi o parte din găini. Un spectacol îngrozitor. Tatăl meu plângea ca un copil. Şi eu la fel.

Nu ţi-am scris de ceva vreme: o să încerc să-ţi explic de ce. De mai multe ori mi-ai spus că scriu bine, sper să nu te dezamăgesc. Nu mă simt bine. Mai ţii minte problema mea la genunchi? Nu s-a rezolvat, din contră, s-a agravat. O dată la douăzeci de zile, revine durerea. Poate că e o inflamaţie sau poate că „doctorii” au tăiat ceva ce nu trebuia să taie. Nu ştiu, e un coşmar. Când am o astfel de criză, nu pot să merg, nu pot nici măcar să stau la masă, tot ce pot să fac e să stau întins pe canapea. Heddi, sunt în rahat şi am senzaţia că nu e prima oară. Poate că asta e starea mea naturală şi mă bălăcesc în ea ca o broscuţă într-un iaz. Poate că-mi place. Nu ştiu ce să zic.

Am rezervat un bilet de avion spre Auckland, pe 19 februarie, via Hong Kong, 1 250 de euro, un preţ acceptabil dacă nu iau în calcul orele de zbor (circa 26). Dar simt că vreau să o fac. Pentru tine. Pentru ochii tăi. Pentru pielea ta, părul tău, vocea ta. Pentru toate lucrurile pe care le-am învăţat de la tine. Pentru poveştile tale, familia ta, căldura corpului tău. Pentru tot ceea ce ştii şi pentru tot ce încă nu ai învăţat. Suntem atât de departe unul de celălalt, din toate punctele de vedere, şi nu pot să mă iert pentru lucrurile pe care le-am făcut. Dar numai un masochist ar putea să repete acele greşeli.

De curând, o fată mi-a ghicit în cărţile de tarot. Şi te-a văzut pe tine, regina de monede, şi pe mine, regele de

cupe, despărţiţi de şaptele de bâte. Oare însemnă ceva? Cine ştie, vrăjitoarea n-a ştiut să-mi spună… După cum ştii, am foarte puţine certitudini în viaţă. Dar sunt foarte sigur că tu ai fost singura persoană din lume care m-a făcut să mă simt bărbat, în accepţiunea cea mai largă a termenului. Mi-am dat seama că tu ai fost şi vei fi întotdeauna singura femeie cu care mi-ar fi plăcut să am copii… nişte mici Pietro. Cred că sunt prost şi crud să te fac părtinitoarea gândurilor mele, dar, crede-mă, sunt gândurile mele cele mai intime… nu te supăra pe mine.

Sunt un visător prost, chiar dacă mi-e puţin ruşine şi încerc să mă pierd în muncă (cel puţin atunci când mă simt bine). Am terminat de renovat apartamentul de la parter, chiar dacă ai mei se încăpăţânează să-l folosească doar ca depozit. Celelalte două etaje ar trebui să fie, teoretic, doar pentru mine. Dar tot spaţiul ~~ăla~~, tot chinul nu au niciun rost – deşi cunosc mulţi oameni, sunt un om foarte singur. îmi lipseşte o parte din mine. Şi, nu-ţi ascund, visez la noi doi petrecând aici câteva luni pe an, în locul ăsta de rahat, unde nimic nu primeşti de-a gata, decât ceea ce reuşeşti să apuci, dar unde se află rădăcinile mele de neclintit… apoi mă gândesc la Crăciunul petrecut cu o familie adevărată, ca a ta, într-un loc minunat cum e SUA şi călătorind în fiecare an. Cam astea sunt fanteziile mele, n-am ce-i face… sunt un fatalist mizerabil şi, cu toate astea, sper mereu că lucrurile se vor schimba în bine.

Ştiu, nu merit decât să mă scuipi în faţă, dar te-am iubit cu adevărat. Şi încă te mai iubesc. Chiar dacă, aşa cum sper, de altfel, vei găsi bărbatul potrivit, eu, Pietro lannace, un nenorocit pe care nu te poţi baza, nu voi putea niciodată să mă lipsesc de tine. Cel puţin în visurile mele. Mereu voi visa să pot fi pentru tine ceea ce tu eşti pentru mine. Poate că peste ceva vreme, deşi speriat şi dezorientat (asta se întâmplă deseori atunci când ai probleme de sănătate), voi suci minţile vreunei fetişcane. Dar nimeni nu va putea înlocui ceea ce ai însemnat tu pentru mine şi ce vei fi pentru mine şi locul pe care tu l-ai ocupat în existenţa mea… Nu ştiu cum să ţi-o zic, dar tu

eşti tatuată pe inima mea. Chiar dacă nu-ţi place, aşa este.

Şi poate că voi reuşi, la ora asta târzie, să-mi deschid sufletul, pentru că-mi este frică… Mi se întâmplă să mă gândesc la moarte şi la durere şi să las totul în urmă, chiar şi mult iubita mea maşină. Ştiu foarte bine, chiar dacă încerc să o ascund, că alerg pe gheaţă. Am avut şansele mele. Am avut momentele mele în care aş fi putut face tot. Şi credeam că pot să cuceresc lumea, să o modelez după dorinţele mele (unii ar spune că a fost o greşeală a tinereţii)… iar acum şchiopătez prin casă ca un bătrânel. Ce mai imagine, nu? Ce mai roman…

Acum te las. Mâine-dimineaţă, devreme, trebuie să merg să fac faină pentru pui – cu tractorul, desigur – şi apoi la spital, în căutarea unui „măcelar" dispus să mă taie şi să-mi explice în ce fel vrea să mă vindece.

Te îmbrăţişez tare, ca niciodată şi, în ciuda dorinţei tale, vei fi cu mine până la sfârşitul zilelor…

P

29

Mergeam de parcă aş fi trăit într-un vis. Deşi lipseam doar de o săptămână, Cartierul Spaniol nu corespundea cu nimic amintirilor mele. Strada De De-o era, în mod special, incredibil de îngustă şi de întunecată, iar senzaţia era înrăutăţită de o neobişnuită cantitate de aşternuturi şi feţe de masă întinse la uscat, care furaseră şi ultimele perle de cer opac. Blocurile fuseseră mereu ameţitor de înalte? Ca să nu-mi pierd echilibrul, am coborât privirea, dar chiar şi dalele străzii mi se păreau diferite. Erau mai uzate decât mi le aminţeam, foarte negre şi uleioase, ca pielea unui senegalez. Zăpuşeala trona peste toate ca un paşă şi lipsea, în mod ciudat, gălăgia, de parcă toţi cei care ar fi putut-o provoca ar fi fugit.

— Unde au dispărut cu toţii? l-am întrebat pe Pietro când treceam pragul curţii.

— Ştii cum e aici în jur de 15 august. Jumătate din oraş pleacă. Iar cealaltă jumătate se consolează îmbuibându-se.

Era, într-adevăr, ora prânzului şi vecinii noştri făceau

parte dintre săracii care nu-şi permiteau să plece la mare. Din cauza căldurii, erau nevoiţi să ţină uşile de la intrare deschise şi, parcă s-ar fi aflat într-o întrecere, din fiecare apartament ieşeau mirosuri gastronomice care mai de care mai plăcute – la etajul doi, mâncare de peşte prăjit, la etajul trei, brânza provolone[104], cea mai afumată, cu ruccola cea mai picantă, la etajul cinci, cea mai grasă mâncare de vinete cu parmezan. Dacă gătitul era o întrecere, atunci mâncatul era un fel de rugăciune. Singurele zgomote care se auzeau erau sfârâitul uleiului, sau gânguritul unui copil, apa de la robinet curgând sau câte o replică din *Tânăr şi neliniştit*. Poate că tocmai din cauza acestor zgomote înfundate, precum şi a faptului că nu aveam deloc poftă de mâncare, aveam senzaţia că visez, că m-aş putea trezi în orice clipă şi aş putea face totul să dispară. Nu trebuia decât să mă decid să o fac.

— Simt deja în ochi, s-a auzit ecoul vocii lui Pietro în timp ce intra în casă.

— Ce anume?

— Smogul. Deja mă ustură ochii.

A aşezat uşor rucsacul pe gresia din salon. Am privit în jur. Iată din nou realitatea noastră incontestabilă – cărţile şi cd-urile noastre, computerul, o ceaşcă uitată pe masa denivelată – care mi-a provocat o stare amestecată de confort şi melancolie. Mirosea a aer închis şi m-am grăbit să deschid ferestrele şi balconul.

— Vino să-ţi văd ochii la lumină, i-am spus lui Pietro când m-am întors lângă el. Ai dreptate, sunt puţin roşii, dar prognosticul meu este o însănătoşire rapidă.

— Vă mulţumesc, doamna doctor.

Fără să mai spună nimic, Pietro m-a luat de mână şi m-a dus în cameră unde am făcut dragoste. Obloanele erau încă închise. Totul a fost foarte delicat: diamantele de lumină, cartierul tăcut, sărutările uşoare. Aveam mare grijă să nu-i ating rana: mă speria ideea că aş putea să-l rănesc din nou. Am adormit epuizaţi.

---

104 Brânză maturată cel puțin patru luni, originară din Casilli, lângă vulcanul Vezuviu (n.tr.)

M-am trezit cu părul îmbibat de transpiraţie. Pietro nu era. Am coborât în chiloţi: oricum eram doar noi în casă. L-am găsit aşezat pe canapea, cu receptorul lipit de ureche. Era aşezat cu un picior peste celălalt şi dădea din unul nervos: poate că murea de poftă să fumeze o ţigară.

— Bine, bine, spunea pe tonul ăla repezit pe care-l avea de flecarei dată când vorbea cu fratele lui, de parcă l-ar fi sictirit foarte tare. A închis telefonul:

— Gabriele îţi transmite salutări.

— Ce face?

— Plin de angoase, ca de obicei.

M-am aşezat lângă el.

— Şi pe mine mă dor ochii, nu ştiu dacă de la smog sau de la somn.

— Cert este că tot acest smog bine nu face. Chirurgul mi-a interzis să mai fumez, dar a respira o zi întreagă aerul ăsta toxic ca şi când ai fuma jumătate de pachet.

— Zici?

— Şi scările astea? După o săptămână de stat la pat, te pălesc fix în moalele capului.

Părea că face introducerea pentru altceva şi, drept dovadă, înainte ca eu să apuc să răspund, Pietro a concluzionat:

— Poate că ar fi mai bine să mă întorc o vreme în Vallesaccarda.

Aha, deci despre asta vorbise la telefon cu Gabriele. Poate că era deja totul aranjat.

— Dacă asta e problema, o să cobor eu la cumpărături. O să gătesc eu. Tu poţi să te odihneşti, să citeşti… nu va trebui să mişti un deget.

— Baby, eşti cea mai dulce infirmieră din lume, dar nu tu eşti problema. Problema e blocul ăsta, cartierul ăsta, nebunia asta de oraş! Nu-l mai suport. Dacă trebuie să mai rămân numai o zi, înnebunesc.

Am realizat că repulsia lui faţă de Napoli, indiferent dacă era corectă sau nu, era doar vârful aisbergului acelei crize care rămânea ascunsă şi nerezolvată. Ca să-l mai destind, am spus:

— Bine, cum vrei tu.

După tot ce se întâmplase, cum puteam să-l învinuiesc? Dacă aş fi fost în locul lui, probabil că şi eu aş fi dat fuga acasă la părinţi. De fapt, poate că avea să-i facă bine aerul de munte.

— Ai putea să vii în vizită, a spus.

Abia atunci am râs sec, pentru că el ştia foarte bine că aş fi înfruntat orice şi aş fi băut orice otravă numai ca să-l revăd.

— Mâine-dimineaţă o să vină să mă ia Antonio, cu maşina nouă, din faţa blocului, aşa a zis. Mă rog! în orice caz, o să profit de maşina lui ca să mai duc nişte lucruri de-ale mele: cărţi şi alte lucruri grele. O să fie nişte cutii de carton prin casă…

— OK, am spus, adăugând mecanic. Te ajut.

Una spuneam şi alta simţeam. Mă simţeam complet pierdută. Pietro îşi făcea bagajele şi pleca şi era clar că nu avea să se mai întoarcă niciodată ca să locuiască în acel apartament. Nici nu era nevoie să o spună. Şi nu pleca din cauză că, în câteva ore mai puţin animate, Cartierul l-ar fi împins la capătul răbdării, ci pentru că eu nu ştiusem să-i fiu un sprijin în momentul cel mai greu al lui, pentru că nu fusesem capabilă să-i propun, imediat, o alternativă mai bună decât Vallesaccarda. Dar nu aveam soluţii, nu aveam planuri (nici măcar pentru mine care, în viitorul apropiat, aveam să rămân fără locuinţă), nu aveam nimic altceva de oferit decât dragostea mea amărâtă.

Mi s-a părut că şi Pietro era cuprins de aceeaşi senzaţie de rătăcire pentru că a adăugat din senin:

— Heddi, fără tine sunt ca o frunză purtată de vânt.

N-am înţeles.

Când a ajuns Antonio pe strada De De-o 33, în jurul break-ului său s-a adunat o mică mulţime de curioşi care nu aveau nimic de făcut. Nu doar pentru că era duminică, ci pentru că în Cartierul Spaniol era la ordinea zilei să-ţi bagi nasul în treaba altora.

Copii cu unghiile murdare întrebau:

— *Etui cumm te chiam*? *1*

Bărbaţi în maiou şi femei în capot apăreau la balcoane şi se uneau refrenului general:

— Cine e?

Unii dintre ei, deranjaţi de acea prezenţă străină, aruncau priviri strâmbe: proprietara basso-ului în faţa căruia parcase Antonio; cel care oprise scuterul chiar în faţa maşinii, de parcă ar fi vrut să-i pună coarne cu ghidonul numărului de înmatriculare, şi care bombănea înjurături şi se prefăcea că nu are dexteritatea necesară pentru a se strecura pe lângă ea.

Cu toţii studiau maşina strălucitoare în timp ce o încărcăm, unii chiar o atingeau. Cu aceeaşi lipsă de pudoare îl priveau şi pe avocatul Antonio: cu pantofii lui lustruiţi şi ceasul opulent, cămaşa scrobită şi mulată şi barba demodată care-l făcea să pară mai bătrân. în acea scenă de degradare urbană ieşea în evidenţă precum provincialul bonom şi rotofei care e pe cale să fie ţepuit în vreun fel. Era atât de provincial încât putea părea că vine chiar dintr-o suburbie americană.

— *Lamrno*, *ja*![105] a spus Pietro agitat în timp ce-i dădea lui Antonio ultima geantă, dar, îndată ce a urcat în maşină, i-a trecut starea de nervozitate.

L-am sărutat scurt prin geamul deschis şi l-am salutat pe Antonio cu un gest al mâinii. Am adăugat, cu siguranţă fără rost:

— Mergeţi încet.

Maşina a înaintat uşor la deal pe strada De De-o care devenea tot mai abruptă, până când, ceva mai sus, se transforma într-o serie de trepte.

— Nu se poate trece pe acolo! am urlat în urma lor.

Oamenii m-au privit: evidenţa faptului că nu vorbisem în dialect mă demascase şi riscam să devin şi eu, la fel ca Antonio, o ţintă. Nu ştiu dacă m-a auzit sau nu, dar a cotit la dreapta pentru a schimba sensul de mers, din mai multe manevre, şi a coborât spre strada Roma. Câţiva puradei au alergat în urma maşinii de parcă ar fi fost o acadea uriaşă. Cu mai multă reţinere, dar cu aceeaşi

105 Și pe tine cum te cheamă? în original, în dialect napoletan (n.tr.)

foame insaţiabilă, am urmat-o şi eu. Apoi i-a înghiţit strada şi nu i-am mai văzut.

Nu mai aveam niciun motiv să ies pe stradă, nu mai aveam nici cursuri, nici ture la serviciu, nici vizite la spital. în ciuda faptului că, din obişnuinţă, eram într-o permanentă stare de aşteptare, în realitate nu exista un ritm precis, nu aveam niciun scop anume pe care să-l urmăresc. Cu toate astea, picioarele mele aveau o legătură aparte cu străzile din Napoli. Aş fi putut să merg şi legată la ochi şi ele tot m-ar fi dus la destinaţia pe care nici eu nu ştiam că o am.

Aşa se face că m-am trezit la câţiva paşi de locul unde stătea bărbatul fără adăpost. Ca să-i duc un cappuccino şi un croasant, iată de ce mă aflam acolo. Poate că aveam să mă aşez din nou pe jos, lângă căruciorul lui, şi de data asta picioarele lui amputate nu m-ar mai fi speriat. Şi dacă aş fi aşteptat suficient, m-am gândit, poate că mi-ar fi spus povestea lui şi motivul pentru care, după acea *catastrof*, rămăsese la Napoli.

Dar preotul nu era. în locul lui era un curios gol pătat, ca un desen din cretă care fusese şters în grabă. Am intrat oricum în bar şi am comandat un cappuccino. Am întrebat-o pe casieră:

— Mă scuzaţi, îl ştiţi cumva pe bărbatul care stă de obicei aici, afară, cu câinele lui? Cred că este neamţ.

— Dacă-l ştiu? Cum să-l uiţi pe unul ca el? Pute atât de tare că se simte până în Piazza del Plebiscito, a răspuns.

lanărul barman a început să râdă împreună cu ea.

— Să ştiţi că cu adevărat un om cumsecade, i-am spus acelei femei care purta câte un inel din aur încastrat cu un curcubeu de pietre pe fiecare deget, mai puţin pe degetul mare.

Ce putea ea să ştie despre viaţa de pe stradă?

— Ştiu, se vede că e bun ca pâinea caldă, chiar dacă nu se înţelege nimic din ce spune.

— Dar l-aţi văzut în ultima vreme?

— De unde să ştiu eu, domnişoară, eu sunt mereu aici

înăuntru şi trudesc. Chiar şi duminica, chiar şi în august…

I-am mulţumit şi am pus pe tejghea bonul şi două sute de lire. Chiar aşa, cum de nu mă gândisem până acum? Aici nu era ca la Washington. Nu se putea ca un om fără adăpost să se aşeze lângă un bar în fiecare dimineaţă şi să ceară (sau să aştepte) pomană fără acordul proprietarilor. Ca să supravieţuieşti la Napoli, trebuia să cunoşti oamenii potriviţi şi acest lucru era valabil şi pentru un străin invalid care vorbea o italiană pocită. Era anarhie, ce-i drept, dar avea regulile ei… şi umanitatea ei. Mi-a părut rău pentru că o judecasem rău pe casieră care, de fapt, doar îl ajutase fără să aştepte nimic în schimb.

Barmanul mi-a pus cana cu cafea în faţă.

— Oricum, nu l-am mai văzut prin jur de ceva vreme pe boschetarul ~~a~~la. Eu cred că a plecat. Dar cine era, un conaţional de-al tău?

Sosirea unor alţi clienţi m-a scutit de la a da un răspuns. Cafeaua şi-a făcut efectul imediat şi puternic. Cu fiecare strop, inima îmi bătea într-un ritm tot mai frenetic. Când îl văzusem ultima oară pe preot? Poate chiar în ziua examenului meu de diplomă. Mi-am amintit că în acea dimineaţă mă salutase cu un gest al mâinii, un gest neobişnuit… poate chiar un adio.

Îmi plăcea să cred că găsise un loc stabil la adăpost sau că-l primiseră călugării ca oaspete. Sau, şi mai bine, că cineva din trecutul lui, un frate sau un nepot, cineva care în decursul anilor îl căutase prin toată lumea, reuşise să-l găsească. îmi plăcea să cred că fugise din Napoli pe un covor zburător.

Dar în optimismul meu era ceva ce nu cadra. Happy-endul ţi-l garantează doar Hollywoodul. în lumea reală, un băiat tânăr şi nefumător putea să moară de cancer la douăzeci de ani, cu atât mai mult i se putea întâmpla ceva sinistru – un infarct, o agresiune – unei persoane cu dizabilităţi, malnutrită şi în vârstă. Nu puteam să exclud nici că ar fi decis să-şi încheie socotelile cu viaţa, din cauza marginalizării sociale şi a singurătăţii cu care se luptase în fiecare zi, în ciuda faptului că era un om al bisericii. Şi

acum, că nu mai era, cine avea să-şi mai amintească de el? Nici măcar nu avea un nume.

Într-un flash am revăzut groapa comună din Chiesa delle Fontanelle – femururile, coastele şi craniile anonime – şi mi s-a strâns stomacul. Ce făcusem eu pentru omul ~~a~~ l-a bun, în afară de faptul că-i dădusem ceva mărunţiş şi că-i dusesem micul dejun atunci când asta se încadra în programul meu zilnic? Nu mă comportasem cu nimic mai bine decât cei care-i dăduseră atenţie doar atunci când avea puii de căţel, cu toate că ştiam (şi probabil eram singura) cine era cu adevărat – nu un boschetar nebun, ci un om al lui Dumnezeu. Dar acum era prea târziu.

A plecat. M-a cuprins o mare agitaţie a cărei cauză nu putea să fie doar cafeina şi poate că nici simpla dispariţie a preotului. M-a învăluit o senzaţie mult mai mare de pierdere a controlului asupra situaţiei. M-am simţit abandonată, poate pe bună dreptate. Luca fusese primul care plecase definitiv de la Napoli, apoi Madeleine. Iar acum plecase şi Pietro, îşi luase cărţile lui, ca nişte cărămizi, ciocanul geologic, cămăşile cu nasturi, toate obiectele impregnate de mirosul lui unic. Era foarte cald şi spaţiul în barul aglomerat devenea tot mai strâmt, râşniţa de cafea răcnea, aparatul de aburi al espressorului fluiera. Trebuia neapărat să ies de acolo şi să o fac repede.

Poate că jumătate din populaţie era în vacanţă, dar era suficientă cealaltă jumătate ca să mă împiedice să găsesc o cale de scăpare. Pe strada Roma era un flux de pietoni pe două sensuri care depăşea marginea trotuarului şi mă învăluia cu mirosuri şi parfumuri contrafăcute şi dulciuri de cofetărie. Aglomeraţia mă purta cu ea, nu reuşeam să mă agăţ de mai şi în scurt timp m-a cuprins panica, mă trăgea la fund. Dar, la un moment dat, mulţimea a părut că mi-a intuit nevoia şi m-a proiectat într-o stradă laterală din Cartier, tapetată cu anunţuri funerare. M-am ascuns sub un balcon şi am izbucnit într-un plâns patetic.

Dar la Napoli nu eşti singur nici pe străduţa cea mai neînsemnată şi ascunsă. Vărsasem câteva lacrimi fierbinţi

când în spatele meu a venit un grup de fete. Erau fardate strident şi cu bluze foarte decoltate, gata pentru promenadă şi pentru agăţat băieţi, dar tot ele s-au uitat strâmb la mine. Mi-am uscat lacrimile şi, fără un motiv precis, am revenit pe strada De De-o.

De la: heddiǽɞyahoo˙com

Către: tectonictin˙it

Data: 8 noiembrie

Dragă Pietro.

Ce frumos este să-ţi citesc gândurile, să-ţi aud vocea, chiar şi de la distanţă. Dar îmi pare rău pentru starea ta de sănătate: nu poţi să mergi la un specialist sau te-ai gândit la medicina alternativă?

Ştii că sunt, în mod oficial, şomeră? Mi-am dat demisia acum două săptămâni. Pot să rezist şi două sau trei luni cu banii pe care i-am pus deoparte, pentru că am cheltuieli mici, pretenţii mici. Sunt fericită că mi-am redobândit libertatea, mai ales acum că vara bate la uşă. Acum pot în orice moment să mă urc în maşină şi să merg să descopăr un colţ nou al pădurii care se află imediat în afara oraşului. Acolo e plin de păsări care cântă foarte frumos şi ciudat – unele seamănă cu un sughiţ, altele cu un strănut, altele cu nişte râsete – şi vegetaţia e atât de deasă încât nu te udă chiar dacă plouă. Aş vrea să te duc acolo… dar mai întâi trebuie să te faci bine!

M-ai întrebat odată dacă am vreun tatuaj. Nu, nu am, dar nu din cauză că mi-ar fi frică de durere. Tatuajele sunt pentru totdeauna: în ce simbol, în ce concept aş putea să cred *pentru totdeauna*? Nu ştiu. Acum ceva vreme, am cunoscut o fată maori care era originară dintr-un mic sat numit Tu ai, într-o zonă pierdută pe malul lacului Waikaremoana. Ne-a spus că, dacă ne vom afla vreodată prin locurile alea, să întrebăm de unchiul lui ei, care, la un preţ redus, ne va împrumuta caii lui ca să mergem să explorăm pădurea aproape virgină. Fata ne-a povestit că, atunci când avea doar doisprezece ani, bunica ei o chemase, spunându-i doar „Vino cu mine”. Nu ştia unde voia să o ducă până când un bărbat nu o pusese să se

întindă pe un pat şi începuse să-i tatueze ceva pe spate. Era arborele ei genealogic, astfel încât să nu-l poată uita niciodată. Fusese nevoie de multe şedinţe ca să-i tatueze trunchiul şi ramurile. Şi înainte de fiecare şedinţă ea plângea, dar de fiecare dată bunica o ţinea nemişcată pe pat. Fata nu ne-a arătat tatuajul, dar ne-a explicat că-i acoperea aproape tot spatele, cu excepţia unor mici porţiuni de piele pe care ar fi trebuit să le completeze mai târziu. Dar ea nu avea nicio intenţie să-l completeze şi se mutase în Australia.

Scriu la întâmplare, ştiu, dar am senzaţia că, prin intermediul scrisorilor noastre, mi-am amintit limbajul pe care noi doi l-am folosit mereu şi nu mai vreau să-l uit…

A ta, h.

30

Am încercat să mă ţin ocupată. Mi-am făcut o adresă de e-mail şi am schimbat câteva e-mailuri cu Snezana. Am început să împachetez şi eu cărţile în cutii de carton ca să le trimit acasă la Barbara şi la tatăl meu, încercând, în tot acest timp, să ignor infernul care izbucnea în curte o dată sau de două ori pe zi. Seara mă suna Pietro. Vorbeam până târziu, stând pe canapeaua care, încet-încet, devenea pat, iar receptorul pe care-l ţineam apăsat de ureche devenea, încet-încet, scoică ce-mi şoptea marea.

N-avea o clipă de linişte în Vallesaccarda. Tatăl lui urla în permanenţă la el dându-i ordine: să strângă lemnele, să-l ducă undeva cu maşina, să mute sacii de făină sau lăzile de vin de casă. La masă se vorbea mereu despre bani – cine, cât şi cui datora –, un subiect pe care nu-l putea întrerupe decât televizorul. Prezenţa lui Gabriele ajuta puţin spre deloc pentru că, poate din cauza căldurii sau a vinului, era extrem de sictirit. Nu avea chef să discute nici măcar despre politică: se ridica de la masă cu paharul în mână şi se retrăgea în salon ca să citească Proust şi să zappeze la televizor, picior peste picior, „ca un marchiz”, spunea Pietro.

— Îţi jur, parcă ar fi ei o-ia bolnavi, mi-a spus într-o seară şi a făcut apoi o pauză lungă ce amintea de un fum

dintr-o Mariboro.

— Cum e fără ţigări?

— E greu, baby, e chiar greu. Poate că de-aia nu mai suport să-l am pe Gabriele mereu în faţa ochilor. Fumează ca un turc!

— Fumează în casă, în faţa alor tăi?

— Da, în casă… dar, a adăugat, depărtarea de mine era adevăratul supliciu. Şi de parcă uşurând singurătatea mea şi-ar fi uşurat-o şi pe a lui, mi-a sugerat să mă văd cu băieţii sau cu Sonia.

Ştiam că Sonia e în Sardegna. Iar despre Tonino, Angelo şi Davide nu ştiam nimic: Telecomul încă nu le instalase telefonul fix şi cel mai probabil nici nu avea să o facă vreodată. Dar cred că ęu nici nu-mi doream să văd pe nimeni, pe nimeni în afară de Pietro la orele alea târzii, intra pe fereastră un zumzet monoton de scutere, precum şi lumina nemişcată a felinarelor. Napoli ştia cum să ţină departe nu numai Telecomul, ci şi noaptea, cu aura ei hepatică ce avea să rămână până dimineaţa. în seara aia, în mod special, lumina aceea ciudată se juca urât cu mintea mea. Lumina străduţele şi noctambulii cu radiaţia ei gălbuie, care părea aproape de pl altă planetă, nu era nici lumină, nici întuneric. Era o culoare care precum lumina roşie din camera obscură, aplatiza atât urâţenia, că şi frumuseţea şi crea o atmosferă de suspans; dar, spre deosebire di suspans, din atmosfera asta nu ieşea nimic magic.

— Baby?

— Sunt aici.

— Am o poveste frumoasă să-ţi spun.

— Spune-mi.

Mi-am desprins privirea de la oraş şi m-am cufundat şi mai tare în vinilinul scârţâitor şi lipicios. Da, chiar voiam o poveste fru? moaşă, aveam nevoie de un basm.

Mi-a povestit că găsise un pui de căţel. îl văzuse lângă un pom în mijlocul câmpului. Era numai piele şi os, părea că nu mai mâncase de când fusese înţărcat şi era plin de purici mari ca nişte gândaci. Pietro îl dusese acasă

şi-l spălase într-o găleată, după care îl hrănise cu nişte lapte şi un rest de paste.

Mi-a trecut brusc somnul şi m-am ridicat mai sus pe canapea:

— Eşti sigur că a fost abandonat? Poate că doar a fugit de acasă.

— Foarte sigur. Ştii ce fac oamenii de aici cu animalele pe care nu le vor? Le pun într-un sac şi le aruncă într-un loc uitat de lume… dar cel mai des într-un râu.

Dar ăsta, m-a asigurat Pietro, se salvase. Chiar în timp ce noi vorbeam, dormea în hangar cu Geremia, care-i ţinea de urât; a doua zi avea să-l ducă la veterinar.

— Să începi să te gândeşti ce nume vrei să-i pui, a zis, pentru că o să fie câinele nostru.

Câinele nostru, câinele *adevărat*, nu doar un destinatar ocazional al afecţiunii noastre, ci acea a treia fiinţă care mi se părea tot mai necesară pentru a păstra relaţia noastră. M-am simţit jenată amintindu-mi de lacrimile infantile pe care le vărsasem pe străduţa îngustă. în mod surprinzător şi în ciuda lucrurilor care voiau să-i pună sănătatea în primejdie, faptul că schimbase aerul îl vindecase cu adevărat. Pietro îmbrăţişa din nou viaţa la fel ca înainte. Iar acum, în mod neaşteptat şi prematur, noi doi eram stăpânii unui câine foarte mic, cu blană maro cu alb şi bot roz. Conta prea puţin că nu aveam un loc în care să-l ţinem. Eram tineri şi sănătoşi şi îndrăgostiţi nebuneşte, iar ~~ş~~la era doar un detaliu logistic ce putea trece în planul secund.

Pietro avusese dreptate: Sonia se întorsese la Napoli. A bătut la uşă într-o după-amiază atât de fierbinte încât se topea bitumul de pe acoperiş. Ne-am aşezat chiar acolo, afară, sub un soare nemilos, şi ne-am pus la punct cu evenimentele din ultima lună. Din săptămâna petrecută în spital am evitat să-i dau detaliile crude şi momentele de vulnerabilitate (precum şi adevărata cauză ce declanşase boala, cearta noastră), pe de o parte, pentru că nu voiam să le retrăiesc şi, pe de alta, pentru că nu voiam să stric imaginea pe care Sonia o avea despre Pietro. Ca să nu fiu

nevoită să-i spun că să iubeşti un bărbat înseamnă să-i iubeşti slăbiciunile.

— Cred că a fost un adevărat coşmar, a spus într-un final, cu ochii ei enormi ca nişte castane şi care păreau capabili nu numai să comunice, ci şi să asculte. Şi când se va putea întoarce Pietro k Napoli?

Mi s-a părut o întrebare-capcană şi nu am fost în stare să dau un răspuns satisfăcător.

— Atunci va trebui să-i transmiţi tu salutările mele.

— Pleci din nou?

— Vai, Eddie, sunt atât de fericită că te-am găsit astăzi, pentru că abia aşteptam să-ţi spun! a spus, agitându-şi braţele osoase în aerul îmbâcsit al Cartierului. Plec în Portugalia! Un an întreg. Am câştigai o bursă Erasmus, îţi vine să crezi?

Nici ei nu părea să-i vină să creadă: îşi întindea capul în direcţia vulcanului, de parcă nu-l putea vedea şi, de altfel, Vezuviul era abifl) vizibil prin vălul zăpuşelii.

Un schimb cultural în străinătate. Mă bucuram pentru ea. Chia mă bucuram. Aşadar, faptul că mă simţeam puţin agitată se datora cel mai probabil alarmei unei maşini care pornise undeva în cartieţ şi acum continua să urle în zadar.

Mi-a spus că primise de ceva vreme scrisoarea prin care i se confirma primirea bursei, dar că nu ştiuse dacă să accepte sau nu.

— Eu nu sunt un călător neînfricat, ca tine. Eu sunt genul de! persoană care trebuie să evalueze o situaţie din toate punctele de vedere înainte să ia o decizie. Ştii că i-am cerut părerea şi lui Pietro? L-am bătut la cap cu asta chiar în timpul petrecerii tale de absolvire! Pe tine nu te-am întrebat pentru că ştiam deja ce m-ai fi sfătuit să…

Şi Pietro ce o sfătuise să facă: să plece sau nu? Faptul că nu eram capabilă să ghicesc ce răspuns îi dăduse mi-a făcut capul să pulseze în ritmul stresant acelei alarme auto. *Să rămână sau să plece*? Şi a trebuit să recunosc faţă de mine că, atunci când i-am găsit izolaţi pe balcon, pentru o clipă am simţit o gelozie viscerală.

Mi-a venit în minte o amintire adânc îngropată din acel prim an de schimb cultural prin intermediul AFSAI. Printre fetele străine găzduite de familiile din localitate era şi o fată daneză, în vârstă de şaisprezece ani. Cred că o chema Inga. Ea a fost cea care mi-a spus într-o zi, în timp ce se dădea cu rimei în camera Ritei, că noi două puteam părea surori. Am privit imaginile noastre în oglindă. Era foarte posibil chiar să fi avut şi ceva sânge de viking, pentru că asemănarea era izbitoare – acelaşi nas subţire şi aceiaşi pometi puternici, aceleaşi buze cu marginile în jos şi maxilarul pătrat, aceiaşi ochi deschişi la culoare şi sprâncenele ca aripile de pescăruş – cu marea diferenţă că ea era mult mai frumoasă ca mine. Nu numai, dar era şi mult mai stăpână pe sine, mult mai extravertită şi mai independentă. Nu se lăsa impresionată, nu se poticnea, nu-şi cerea mereu scuze, aşa cum făceam eu. Era o persoană charismatică şi senină. Nu despica fiecare fir în patru, dar nici nu urma orice impuls nebunesc. Inga era versiunea mea mai reuşită. La sfârşitul acelui an petrecut la Castellaminare, şi-a umplut valiza cu toate experienţele utile şi s-a întors în Danemarca. N-am mai ştiut nimic de ea.

Ce aveam eu special? Eram un călător neînfricat? Asta era doar o iluzie. Mi-am amintit de fetele scandinave pe care eu şi Pietro le întâlnisem pe feribot în drum spre Atena, cu paşapoartele lor pline de ştampile şi coliere din piele tip chocker şi picioarele lungi bronzate, şi m-a lovit brusc o senzaţie de ameninţare, un sentiment primitiv teritorial pe care nu-l puteam stăpâni. Mi-am dat seama că nu era gelozie ceea ce simţisem cu o lună în urmă acolo, pe acoperiş. Adevărata gelozie era *asta*, această teroare şi această cruzime, care apăruseră de nicăieri şi erau îndreptate nu către o singură femeie, ci către câteva zeci, sute, mii, *milioane* de femei pe care nu le cunoşteam şi care vorbeau limbi pe care eu nu le studiasem. Era înfricoşătorul adevăr că exista o planetă întreagă de femei, femei adevărate, toate mai frumoase, mai îndrăzneţe şi mai solare decât mine, care-l puteau face pe Pietro să-şi

piardă capul, şi care puteau să-şi treacă mâinile peste pieptul lui, şi să-i cuprindă sexul, şi să intre în posesia secretelor gurii lui… şi ale sufletului lui. Era ca o injecţie rece şi dureroasă de venin care se răspândea în tot corpul meu şi nu mă lăsa să respir.

Într-un final, sunetul alarmei s-a oprit. Încet-încet, gândurile negre s-au evaporat, precum dispare un coşmar la ivirea zorilor, şi m-am lăsat cuprinsă de entuziasmul Soniei, care-mi vorbea despre pregătirile de plecare. în fiecare zi, la acea oră, urca până la acoperiş mirosul de pâine proaspătă de la brutăria din apropiere. Aerul era cald şi primitor, aproape comestibil, cu toate că-mi făcea poftă să fug la mare. Şi iat-o acolo, marea, se întrezăreau aşchii din ea, dincolo de antenele TV.

— O să mă întorc în Italia de Crăciun, a spus Sonia. O să încerc să fac un salt şi la Napoli, mai vedem. N-am reuşit să-mi iau rămas-bun de la băieţi…

Tonino era încă în Puglia, mi-a spus, dar se părea că Angelo se întorsese deja în oraş pentru că se amorezase de o fată duţ Mergellina, cu siguranţă genul de fată pe care Pietro ar fi numit-o *„pereta*[106]*”*.

— Auzi, Sonia, daz, ce s-a întâmplat până la urmă cu Carlo?

A oftat privind spre golful îndepărtat.

— Nu ştiu… devenise prea posesiv. Sau poate că problema a fost că nu-l iubeam cu adevărat. Oricum, imediat ce i-am dat papucii, s-a culcat cu colega mea de apartament… chiar la mine în casă.

Apoi a adăugat, în mod surprinzător pentru ea care era mereu atât de reţinută.

— Un sex de răzbunare!

S-a ridicat şi şi-a scuturat cu mâna pantalonii plini de praf.

— Pleci deja?!

— Da, trebuie să eliberez camera şi să-mi trimit toate lucrurile la ai mei, în Sardegna. Chiar dacă n-aş avea scuza bursei, tot nu m-aş putea întoarce în casa aia…

---

106 Țoapă. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

Dintr-odată mi-am dat seama că aveam cu Sonia o legătură pe care n-aş fi putut să o am cu nicio altă prietenă şi era deja la uşă când m-a cuprins o teamă teribilă că aş fi putut să o pierd. Doar planurile (că ea şi Pietro aveam să mergem să o vizităm în Portugalia şi tot aşa) m-au împiedicat să mă gândesc la faptul că poate nu aveam s-o mai văd vreodată. Fusesem o prietenă groaznică şi aş fi dat orice pentru încă o şansă, să am ocazia de a o lua de la capăt şi să trăiesc mai conştient toate zilele şi nopţile petrecute mâncând şi filosofând şi riscându-ne viaţa şi sănătatea. în prag, în loc să ne sărutăm pe obraz, ne-am luat în braţe, iar eu am strâns-o la piept mai mult decât era social acceptabil.

La următoarea întâlnire telefonică, el stând întins pe micul pat din camera lui de copil, iar eu întinsă pe canapea, Pietro m-a amuzat cu multele lui poveşti colorate. Zilele de foc, taurii pe câmp, serbările câmpeneşti de sfârşit de vară (la care el nu participa), precum sărbătoarea aşa-numitului *zenzidero*[107], care nici el nu ştia ce este.

— Şi căţelul? am întrebat la un moment dat. Ce nume îi punem?

La celălalt capăt al firului a fost o pauză în care puteam să jur că a fost un fum de ţigară.

— Baby, voiam să-ţi spun… îmi pare rău, dar a trebuit să renunţ la el. L-a găsit mama în hangar.

M-am ridicat în capul oaselor:

— Dar trebuia să-l duci la veterinar, am spus, dar parcă aveam limba înnodată şi cuvântul *veterinar* a ieşit pocit. I-ai spus asta?

Pietro spunea că a fost ca şi când ar fi vorbit cu pereţii. Şi pe lângă asta, cu o gaură în piept şi una mai mare în buzunar, nu era deloc în poziţia de a se impune în faţa nimănui. Dar până la urmă, cu vocea subţire şi sugrumată, precum firul telefonic care ne lega, a renunţat la orice scuză pentru a căuta iertare.

---

107 Brânză dulce, de tip ricotta, folosită în diverse preparate și paste umplute (n.tr.)

— Mă simt o cârpă, baby. Chiar un rahat. Nu pot să mănânc, nu pot să dorm…

— Poate putem remedia situaţia… poţi să-l iei înapoi. Cui l-ai dat?

— E prea târziu.

Am sărit în picioare:

— Cum adică târziu? Abia s-a întâmplat!

Voiam să rămân calmă şi pragmatică, dar chiar şi eu îmi dădeam seama că vocea mea, amplificată de receptor şi invadată de inflexiuni dialectale, începea să se descompună pe măsură ce-mi aminţeam cum scăpau oamenii locului de animalele pe care nu şi le doreau.

— Unde, Pietro? Unde l-ai dus?

— Departe de aici. L-am închis într-o cutie şi l-am pus în maşină. Am mers mult pe un drum de ţară.

— Şi apoi ce ai făcut?

Am început să merg înainte şi înapoi atât cât îmi permitea firul telefonului.

— Spune-mi!

— La naiba, ce rău îmi pare, baby. Nici mie nu-mi vine să cred ce am făcut.

Oprise maşina la marginea străzii, lângă un câmp de grâu. Căutase umbra unui copac şi lăsase acolo cutia de carton, una dintre cutiile în care-şi transportase cărţile de la Napoli. Era o fermă în apropiere: tocmai din motivul ăsta hotărâse să oprească acolo, în speranţa că puiul de căţel avea să reuşească să ajungă acolo singur sau că aveau să-l găsească proprietarii când veneau să lucreze pe câmp.

— Sunt sigur că şi-a găsit o casă… Deci nu s-a întâmplat nimic. Doar pisicile se ataşează de locuri. Pentru câini, o casă e egală cu cealaltă.

— Dar aşa e şi mai rău.

— În ce sens?

— Pentru că puiul ~~s~~-a se ataşase de *tine*.

A fost încă o tăcere lungă. Şi Pietro fuma, eram aproape sigură de asta.

— Ştiu, a spus într-un final. Şi m-am urât în timp ce o

făceam. Când l-am pus jos şi am deschis cutia, avea o faţă atât de drăgălaşă… cu limba scoasă, botul umed şi doi ochi mari. Chiar se bucura că mă vede, dar era evident un pic nedumerit pentru faptul că era acolo, în mijlocul pustietăţii. Nici nu mă puteam uita la el, mi-a fost îngrozitor de ruşine. M-am urcat înapoi în maşină şi am fugit înainte să mă răzgândesc.

— Îţi mai aminteşti pe unde e câmpul ăsta? Am putea să mergem să-l căutăm. Mai ştii exact unde l-ai lăsat?

Pietro a oftat obosit şi mi-a spus că era ca şi când am fi căutat acul în carul cu fân şi că trebuia să-mi iau gândul. în acel moment am hotărât că nu mai puteam să rămân şi că, înainte ca soarele să mai apună încă o dată la orizont, aveam să iau pentru a patra (şi probabil ultima) dată autobuzul spre Trevico, cu riscul de a-mi face sânge rău.

De la: heddiæ©yahoo˙com

Către: tectonictin˙it

Data: 22 decembrie

Dragă Pietro, îţi scriu dintr-un camping, de pe computerul vechi cu internet de la ei, un fel de serviciu pe fise. Realitatea este că voiam doar să văd dacă mi-ai răspuns, dar nu. Te-ai operat până la urmă? N-am nicio veste de la tine de două luni, tăcerea ta esta mai exagerată decât de obicei. Poate nu ai chef să vorbeşti…

Am printat şi am păstrat ultimul tău e-mail, ca pe toate celelalte. Poate că într-o zi o să-ţi fie de folos pentru romanul pe care vrei să-l scrii… Dar nu poţi încă să-l scrii pentru că nu se cunoaşte finalul.

Acum ani de zile, pe când eram la Napoli, relaţia noastră mi se părea perfectă, ca şi când ar fi fost mâna destinului, şi era de neconceput pentru mine să ne despărţim. Da, îmi era teamă că te voi pierde, din cauza unui accident sau a vreunei boli. Ce fraieră am fost: nu-mi dădeam seama că destinul (care, teoretic, ne ţinea împreună) şi moartea (care ne putea despărţi) sunt acelaşi lucru nenorocit. Eram prea prinsă de chesţiunile cosmice sau poate prea îndrăgostită ca să iau în considerare factorul uman.

Aş vrea să-ţi ascult vocea până în zori şi să mă strângi în braţe precum o panglică învăluie un cadou. Dacă tu nu vrei acelaşi lucru, te rog să-mi spui acum. Luna februarie e aproape: e începutul primului semestru[108] şi am găsit un nou loc de muncă, la o universitate. Ca să nu mai vorbim despre faptul că ai rezervat bilet de avion tot în februarie... Nu sunt deloc sigură că vei urca în acel avion. De altfel, nici nu te mai aştept, deşi tu m-ai rugat să o fac (sau aşa cred). Dar, dacă până la urmă vei decide să nu treci oceanul pentru mine, voi accepta asta şi voi înţelege că destinul nu e scris în viitor, ci în istorie.

Cu drag, h.

31

— Bună seara!

Acel salut a ieşit amestecat din gura mică a Lidiei, ca o treabă gospodărească deosebit de neplăcută pe care trebuie să o faci din când în când. Şi pentru mine era greu să joc din nou acel teatru, eu afişând un mare zâmbet neatent şi ea care-mi spunea *bună seara* (pentru numele lui Dumnezeu, era abia ora două după-amiaza) şi-şi scotea o mână din şorţ ca să mi-o întindă ca pe un cadou pe care nu voia să mi-l facă.

— Mă bucur să vă revăd, doamnă.

Am pupat-o. De aproape se vedea că obrajii ei nu erau roşii din cauza intemperiilor, ci a capilarelor rupte, un alt semn al bătrâneţii. Credeam că am devenit, în sfârşit, imună la tentativele ei inconştiente de a-mi trezi mila, dar am realizat, încă o dată, condiţia ei umană şi mi s-a strâns inima. Asta avea o mică legătură şi cu bănuiala mea tot mai solidă că exagerasem, în capul meu şi în războiul meu verbal cu Pietro, rolul ei în destrămarea fericirii noastre. Dar senzaţia n-a durat mult. în fond, disconfortul fusese doar o durere fizică. Un junghi pasager.

— Mamă, a spus Pietro în timp ce lăsa geanta mea pe podeaua bucătăriei, *Va a pigliaz, cheile carte per l3avvucat*

108 în emisfera sudică, anul universitar începe în luna februarie sau cel târziu la începutul lunii martie (n.tr.)

1.

— *E mo vai? Chillo sta ancora chius*[109][110].

— *Tu vammele a piglia ca po ci pens io*[111].

Abia când mama lui a ieşit din bucătărie, Pietro mi-a spus în şoaptă:

— Nu-ţi face griji, e doar un pretext ca să ieşim. Mergem să dăm o tură cu maşina. Ai chef?

Adevărul era că de-abia aşteptam. De data asta ne făcusem datoria şi venisem direct acasă de la autobuz. Dar nu bătusem tot drumul până la ca s-o înfrunt pe Lidia în bucătărie, ci pentru a-l apropia pe Pietro de mine, ca să-l iau în braţe într-un luminiş, ca să fie al meu. El m-a sărutat în grabă înainte de a spune că nu inventase treaba cu actele: trebuia să ducă la un birou de avocatură (dar nu cel al lui Antonio) nişte acte referitoare la un teren.

— Ce teren?

— Cel din Puglia, unde am fost eu şi tata cu tractorul, mai ţii minte?

Dar înainte să am timp să cutez a mă gândi la o schimbare de proprietar de la Ernesto la Pietro lannace, a adăugat:

— Ai mei vor să fie siguri că e pe numele nostru.

— Păi, nu e deja al vostru?

Pietro şi-a trecut o mână prin păr.

— E puţin mai complicat. îţi explic mai târziu.

Nu am apucat să întreb unde era Gabriele că s-a întors mama lui, cu paşi grei, aducând un dosar cu acte.

— *Fa ambress*[112], a spus şi apoi a continuat cu o litanie în dialect din care am reuşit să înţeleg doar pronumele *ea*.

Abia afară, când urcam în maşină, l-am întrebat:

---

109 Adu-mi actele pentru avocat. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

110 Acum te duci? E încă închis la avocat. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

111 Tu adu-mi-le că mai departe mă ocup eu. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

112 Să vii repede. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

— Ce a spus mama ta despre mine?

— Nimic, se prosteşte.

— Hai, poţi să-mi spui. Sunt tare ca piatra.

Era o minciună evidentă, dar părea că a funcţionat, pentru că Pietro a spus:

— A spus că în seara asta trebuie să mergi devreme la culcare, pentru că altfel mâine iar o să te trezeşti târziu.

Fără să vreau, mi-am dat ochii peste cap.

— N-o lua în seamă… aşa e ea. După cum se spune pe aici, mai întâi vorbeşte şi abia apoi conectează şi creierul.

Nu părea. Dar am hotărât, în timp ce maşina strivea în marşarier pietrişul de pe alee, că pe subiectul mama lui era mai bine să-mi muşc limba. Şi poate şi pe alte subiecte.

Ne-am plimbat fără ţintă printre dealuri. Părea că toată căldura estivală se acumulase în ultima lună ca să-şi facă ieşirea triumfal. Am scos capul pe fereastră: vântul cald era ca o plapumă de puf care-mi aluneca din mâini. Peisajul era galben şi însetat, de o frumuseţe austeră.

Pietro a tras pe dreapta şi a oprit motorul. Afară, cicadele sărbătoreau căldura în limbajul lor ciudat, făcut din şoapte şi pocnituri. M-am întrebat dacă era adevărat că cicadele trăiesc sub pământ vreme de şaptesprezece ani, aşteptând în tăcere să iasă la suprafaţă şi să trăiască un singur anotimp, un singur anotimp glorios, pe acest pământ.

Ne-am aşezat pe capota caldă a maşinii.

— Doamne, cât eşti de frumoasă! a spus Pietro, în timp ce-mi întindea sticla de apă.

Apa avea aromă de plastic încălzit, dar mi s-a părut bună oricum. Voiam să-i văd rana, i-am făcut semn să se apropie. A început să-şi descheie cămaşa cu un zâmbet complice, sudoarea proaspătă curgându-i pe piept. Cât timp mai aveam până când trebuia să fim la avocat?

— A început să se vindece. Dar o să am o cicatrice frumoasă.

Incizia, care a stat deschisă vreme de patru zile, lăsase în urmă o linie de piele roz, strânsă ca brazda dintr-o grădină. Am întins mâna ca să o ating, dar părea atât de

delicată, aşa că i-am luat mâna în schimb, cea pe care purta inelul de argint. I-am apropiat-o de gură, întorcând-o ca să-i sărut palma, un gest izvorât din cea mai pură pasiune, din cea mai pură supunere. Avea gust de sare, praf… şi încă ceva.

— Te-ai reapucat de fumat.

— Din când în când, a spus retrăgându-şi mâna.

— Dar în spital deja te lăsaseşi de fumat. Se spune că după o săptămână dependenţa fizică scade.

— Doctorii spun o grămadă de tâmpenii.

— Poate există vreun specialist în acupunctura în zonă…

Pietro a spus că era exclus, dar a folosit un ton mai puţin sec, aproape entuziast, când a răspuns la sugestia mea de a cumpăra nişte plasturi cu nicotină. S-a ridicat spunând că probabil că i-am fi găsit în farmacia din Vallesaccarda. La gândul că trebuia deja să ne întoarcem în oraş mi s-a strâns pieptul, la fel ca mai înainte când o pupasem pe mama lui, dar de data asta senzaţia n-a cedat. La următoarea respiraţie am simţit ceva asemănător cu o descărcare electrică şi mi-am adâncit degetele în piele.

— E totul în regulă?

— Da. Ne mai plimbăm puţin?

— Unde vrei să mergem?

— Oriunde, am spus, dar odată urcată în maşină m-am răzgândit. Ai putea să mă duci pe câmpul unde ai lăsat puiul.

Pietro mi-a pus grijuliu o mână pe umăr:

— Te rog, baby, aşa nu ne faci decât rău… la amândoi.

Respiram superficial în timp ce înaintam pe drumul sinuos, flancat de spice de grâu uscate şi zburlite precum părul ars de soare. Spasmele din piept erau tot mai frecvente. Evitam chiar şi să întind mâna, aşa cum făceam de obicei, ca să-i mângâi ceafa lui Pietro în timp ce conducea. M-am întrebat dacă Pietro simţise genul ăsta de durere când se trezise în acea dimineaţă la Monte Prozio Catone. Oare simţeam şi eu acelaşi lucru? Mă simţeam

falsă. Dar nu era nimic fals în acea durere ascuţită care, ca vârful unui ac, îmi traversa cu precizie trupul.

Ca să-mi distrag atenţia, l-am întrebat:

— Care-i povestea cu terenul din Puglia?

Pietro şi-a început povestirea încântat, privind mereu drumul care dispărea sub roţi ca un covor rulant. Mi-a explicat că acel pământ fusese cumpărat de părinţii lui în anii ‚60, când guvernul demarase o serie de reforme pentru a susţine dezvoltarea rurală în sudul Italiei. La vremea respectivă, Sudul era încă prins în sărăcia şi foametea de după al Doilea Război Mondial, aşa că multă lume profitase de acele finanţări pentru a ieşi din sărăcie. Lidia şi Ernesto au apucat prilejul şi au cumpărat un teren, chiar dacă era departe de sat. în realitate însă, alea nu erau nişte finanţări complete, fără obligaţia de a le restitui: era mai degrabă vorba despre o coproprietate împreună cu statul.

— Din câte se pare, ai mei nu au citit toate clauzele din contract înainte să semneze.

Să semneze cu un x? m-am întrebat.

— Şi ce trebuie să facă acum: să returneze banii guvernului?

— Nu se ştie niciodată. îţi dai seama de câţi bani o să fie nevoie?

— De ce, e vorba despre multe hectare? am spus, folosind acel termen al cărui înţeles nu-l cunoşteam cu adevărat.

Pietro a râs.

— Nici vorbă. E doar o mică parte din proprietăţile noastre… Nu, practic, statul italian era coproprietar al acelor terenuri doar pe hârtie; nu avusese niciodată intenţia să le cultive, să le vândă sau să le exploateze în vreun fel. Ideea era că, după toţi anii ‚ia, s-a luat decizia de a se renunţa la orice drept de proprietate asupra terenurilor care au fost cumpărate cu respectivele subvenţii. Dar nu că cedează, pur şi simplu: trebuie să faci tu cerere. O mie de formulare de completat, o mie de documente de legalizat, la naiba, te lasă nervii. în plus,

după cum se întâmplă mereu în Italia, chestiile astea le anunţă în mijlocul verii, când toată lumea e în concediu şi pun data scadentă la distanţă de câteva săptămâni.

— Atunci să sperăm că reuşiţi să faceţi cerere în timp util.

— O să reuşim. Trebuie! a spus pe un ton grav, că dacă nu, o să fie sfârşitul lumii acasă.

Pietro luase foarte în serios chesţiunea asta birocratică legată de un mic teren îndepărtat care nici măcar nu era pe numele lui. Ba mai mult, trata totul cu o pasiune pe care nu o mai văzusem la el de luni de zile. Eram perplexă. De ce-i păsa atât, având în vedere că – mai devreme sau mai târziu, într-un fel sau altul – avea să lase totul în urmă şi să pună la pământ totul în urma lui? Am spus puţin amuzată:

— Sfârşitul lumii pentru atâta lucru?

— Nu e chiar nimic, Heddi.

O vreme, am privit peisajul. Mă înţepa pieptul la fiecare respiraţie. La un moment dat, m-a străpuns un junghi atât de violent încât faţa mi s-a schimonosit de durere şi mi-am apăsat pieptul cu degetele.

— Ce ai, baby?

Iniţial, am încercat să minimalizez, dar când l-am văzut cu adevărat îngrijorat, i-am spus adevărul. Schimbând întâi direcţia de mers şi apoi strada, Pietro a spus calm şi decis că mă va duce la medicul de familie ca să fim liniştiţi. M-a şocat inversarea de roluri şi am încercat să nu compar starea mea cu a lui. în orice caz, sufeream prea mult ca să comentez sau să mă împotrivesc. Eram deja în drum spre Trevico.

Iniţial, vizita medicală a decurs cum mă aşteptam. Cabinet aseptic, stetoscop îngheţat, medic în vârstă cu mâini hidratate. M-a palpat, mi-a ridicat braţul. într-o italiană cadenţată, potrivită pentru dialogul cu o străină, mi-a adresat întrebări despre tipul de durere şi respiraţie; m-a întrebat de cât timp eram împreună cu Pietro şi dacă-mi plăcea la Napoli. A părut mulţumit de răspunsurile mele şi a spus:

— E totul în regulă.

Eram puţin ruşinată pentru că fusesem declarată perfect sănătoasă şi că stăteam acolo în şutien. Medicul s-a îndreptat către Pietro pentru a-i examina rana.

— În regulă, a repetat în vreme ce eu îmi puneam bluza şi mă pregăteam pentru mulţumiri şi salutări.

Dar medicul a făcut ceva ce m-a uimit. S-a întors din nou spre mine şi, privindu-mă cu ochi blânzi, mi-a spus:

— Pietro a suferit de un pneumotorax de toată frumuseţea şi tu…

— Iar eu, în mod evident, nu, am răspuns eu anticipând.

— Aşa este, dar ai unele simptome. Nu te-ai întrebat de ce?

— Nu, i-am aruncat o privire lui Pietro care era încruntat.

— După părerea mea, suferi de ceea ce se numeşte o *somatizare* a bolii lui Pietro. înţelegi ce înseamnă? Sunt dureri psihosomatice.

Am rămas interzisă. Era genul de chestie New Age pe care ar fi spus-o Barbara, nu un medic de modă veche dintr-un loc şi mai de modă veche. Nu mi-a plăcut acel diagnostic similar unei şedinţe de psihoterapie, care reducea suferinţa mea la nimic altceva decât la o imaginaţie bogată. Ba mai mult, mă făcea mincinoasă în faţa lui Pietro, lăsându-l să înţeleagă că puterea interioară pe care i-o arătasem în spital la Roma fusese doar o aparenţă, că, în adâncul sufletului, fusesem la fel de descurajată şi speriată ca el în acea săptămână.

— O să-ţi scriu o reţetă pentru analgezice, a concluzionat medicul. în fond, indiferent de cauză, este totuşi o durere.

— Mai am Voltaren acasă, a spus Pietro. Mi-aţi dat reţetă pentru o cantitate industrială.

— Ah, fata asta frumoasă locuieşte chiar la voi acasă? Baftă, e totul în regulă atunci. Transmite-i salutările mele tatălui tău… şi, Pietro, te rog, încearcă să te odihneşti puţin. Teoretic, eşti încă în convalescenţă.

Am urcat din nou în maşină. După ce ne-am oprit la avocat în Vallata, ne-am întors direct la Vallesaccarda.

Am luat cina tot; cinci împreună. De data asta, prezenţa lui Gabriele nu a faci. cu nimic seara mai uşoară. A ciugulit din mâncare, a băut mult, dar n-a deschis nicio discuţie, s-a limitat la mici pufnituri adresate când şi când televizorului. Mai mult decât o absenţă, tăcerea lui era o prezenţă apăsătoare. Era tăcerea folosită ca un protest, era greva foamei. După masă, când Pietro a urcat în cameră ca să-mi aducă medicamentele, m-am aşezat şi eu pe canapeaua din living, lângă Gabriele, care se retrăsese ca să privească la televizor. Nu a spus nimic, doar mi-a făcut un semn cu capul.

Nu mă oferisem să spăl vasele. Rămasă singură în bucătărie, mama le spăla de parcă ar fi vrut să le pedepsească. O priveam din spate: părul alb care ieşea ruşinos de sub basma; constituţia ei comprimată, de parcă ar fi fost strivită de o nedreaptă forţă de gravitaţie; spatele cocoşat de la muncile cele mai umile care nu aduc nicio satisfacţie pentru că trebuie făcute şi refăcute în fiecare zi de la Dumnezeu; devotamentul ei orb faţă de o lume pe cale de dispariţie. Foarte trist. Era atât de în vârstă, nefericită şi dureros de singură în propria ei casă. Am înţeles dintr-odată că ceea ce eu interpretasem ca fiind o tactică de manipulare menită să-mi provoace mila era, de fapt, ceva cu totul involuntar. Lidia inspira cu adevărat milă. Aşadar, faptul că o vedeam în toată fragilitatea ei nu era o concesie din partea mea, ci modul cel mai crud de a o dezarma. Astfel, ea a pierdut, poate pentru totdeauna, orice putere asupra mea.

Era o victorie în van. Pentru că dacă mama era neputincioasă, dacă, în fond, ea *n-avea nicio legătură*, atunci de ce se încăpăţâna Pietro să rămână acolo? Mă simţeam amorţită şi nedumerită. De când sosisem, nu reuşisem să-i dau de cap. Nu reuşisem nici să recuperez puiul, nici să-i redau speranţa bărbatului meu, nici să pun în practică un plan pentru viitorul nostru. Gabriele trecea absent de la un canal la altul, singurul care vorbea era

televizorul. Slavă Domnului. Realizam mai tare ca oricând că limbajul nu ajută la schimbarea în bine a lumii: cuvintele ori zboară, ori rănesc. Aveam să mă întorc în oraş cu mâinile goale şi cu aceste inutile dureri psihosomatice cu efect întârziat. Doamne, oare de ce eram capabilă doar *să simt* şi nu *să acţionez*?

Gabriele sorbea din whisky privind tot înainte, cu chipul luminat doar de televizor şi atunci m-a luat prin surprindere când am simţit, pe întuneric, mâna lui aşezată peste a mea. Nu o făcuse niciodată şi avea mâna moale şi foarte caldă, de parcă ar fi strâns în pumn, vreme îndelungată şi fără să se plângă, un cărbune încins.

Gestul lui mi-a transmis o plăcere atât de intensă încât am şoptit confuză:

— Pare că aproape ai avea febră.

S-a întors ca să mă privească:

— Ce am eu este un fel de febră, dar nu mi-aş permite niciodată să o transmit unei alte persoane. Mai ales persoanei pe care o iubesc.

Nu am înţeles. Părea supărat şi şi-a retras mâna. L-am întrebat:

— Eşti cu adevărat bolnav?

— Nu, nu sunt bolnav. N-am fost niciodată. Şi nici Pietro n-a fost, în continuare nu înţelegeam ce voia să spună, dar am simţit cum ceva din mine se prăbuşește, o conştientizare rece, mică dar foarte importantă, ca o cheie care-mi aluneca printr-o gaură din buzunar.

A oftat şi s-a mai înmuiat.

— Nu noi suntem de vină, Eddie, ci locul. Meleagurile astea te îmbolnăvesc. Şi, dacă o să rămâi, o să te îmbolnăveşti şi tu. Fugi, fă-o pentru cât ţin la tine, şi ţin foarte mult… nici nu-ţi imaginezi cât. Fugi şi nu privi în urmă.

A privit din nou către ecran şi eu am făcut la fel. Mi-a revenit în minte o imagine din acea după-amiază, în maşină, când ne întorceam de la medic. Observasem cu uşurare că localitatea se dizolvase lăsând loc dealurilor aprinse de soare. Pietro mă mângâia pe coapsă; părea

mulţumit şi liniştit cum nu-l mai văzusem de multă vreme… cum nu-l văzusem în multe locuri. Am văzut, în trecere, câmpuri, tufe, nişte ruine de ţară, nişte capre legate la marginea drumului. Prin fereastra deschisă intra mirosul de salvie şi zgomotele driadelor, multe în acelaşi timp, precum clopoţeii unei brăţări la glezna unei ţigănci. Voiam să nu se termine niciodată drumul acela care, urmând terenul unduitor, se desfăcea, se căţăra, cobora. Şi noi la fel, în maşină, ne supuneam formei terenului care, din cauza deselor schimbări de viteză, ne obliga să scurtăm mângâierile furate, dar care ne şi legăna cu ritmul lui neregulat. Sus, jos, sus, jos, pământul se umfla în urcuşurile fierbinţi şi se golea în văile răcoroase, urca şi cobora precum ritmul inspiraţiilor şi al expiraţiilor. Din cauza durerii, eu nu puteam să respir cu plămânii plini – plămânii aceia care aproape că-l omorâseră pe Pietro –, dar pământul da. Pământul *respira*.

De la: tectonictin˙it

Către: heddiæœyahoo˙com

Data: 14 ianuarie

Draga mea Heddi, iartă-mă pentru tăcerea atât de lungă: computerul meu a prins un virus şi mă chinui cu el de mai bine de o lună. în plus, zilele astea ne-a lovit o furtună siberiană, aşa că avem zăpadă de jumătate de metru.

Ar trebui să mă consider norocos… operaţia a mers bine de data asta. Mi-au spus că în curând o să pot escalada munţii, dar e clar că, pentru a escalada un munte nu ajung două picioare sănătoase.

E adevărat tot ce spui despre povestea noastră, sau, mai bine zis, sunt lucruri pe care nu le pot contrazice. Nimic din ceea ce spui nu este departe de adevărul absolut. Te-am iubit, ba mai mult, te-am adorat, ba mai mult, te-am venerat… şi încă o fac…

Dar nu ştiu dacă visurile, proiectele, posibilele scenarii mai fac parte din viaţa mea. Aş vrea să fiu o persoană diferită. Aş vrea să fiu fericit, dar nu sunt. Aş vrea să fiu liber, dar nu sunt. Aş vrea să fiu sănătos ca un

taur, dar nu sunt. Aş vrea să fiu cu tine, dar stau în Italia.

Uneori (des) mă gândesc pentru o clipă la cum va fi când voi rămâne singur în mod definitiv, când ai mei nu vor mai fi. în acea clipă mi se pare că întrevăd posibilităţi mai bune pentru mine. Dar e un gând care mă oripilează, aşa că-l consider ca pe unul dintre flashurile alea pe care le ai când eşti în autobuz în mijlocul traficului, cu privirea fixă şi care dispar imediat ce ai clipit... Ce să-ţi spun, Heddi, cum să-ţi spun? Eu mă gândesc la tine foarte des, chiar dacă nu o spun... dar cum pot să scap de tot şi de toate? Aici, lucrurile nu mai stau în picioare, pentru că eu am fost mereu convins că voi reuşi în tot ceea ce-mi doresc, dar în cazul ăsta, indiferent din ce unghi aş privi, nu văd decât obstacole... Mă gândesc zilnic la Noua Zeelandă, la tine, la vară când aici e frig. Dar încă n-am cumpărat biletul de avion şi nu pot să-ţi promit nimic. Nu pot decât să sper că voi avea o mână norocoasă când îmi voi arunca zarurile în februarie şi că tu mă vei aştepta încă acolo. Chiar m-am gândit şi să vin acolo şi să te iau cu mine. Oare voi reuşi?

Ar fi totul atât de diferit dacă noi doi am face parte din aceeaşi lume sau măcar dacă punctele noastre de atracţie – rădăcinile, originile – ar fi mai apropiate... pentru că noi, aici, nu suntem obişnuiţi cu mutările. Tu poate că mai ai ceva din sângele tău indian, obişnuit cu mişcările în prerie, fără necesitatea unui punct de sosire...

Mă gândesc des la tine. Ştiu că asta nu te ajută. Dar eu nu pot să ajut pe nimeni.

Îţi trimit o sărutare îngheţată.

P De la: heddiæœyahoo˙com

Către: tectonictin˙it

Data: 17 ianuarie

Dragă Pietro, îţi mulţumesc din nou pentru că ţi-ai deschis inima. înţeleg că eşti într-o situaţie complicată, deşi nu este în totalitate una nouă... Uneori mă gândesc dacă nu ar fi totul mai uşor dacă nu ai avea nimic pe numele tău, dacă ai pierde tot. Aşa ai putea să o iei de la capăt.

Nu ţi-am povestit ceva ce mi s-a întâmplat când am fost în acea primă călătorie cu cei trei dependenţi de adrenalină. Mă puseseră să fac o căţărare extremă, pe un perete abrupt deasupra mării şi cu puţine puncte de sprijin: mă agăţam de peretele de stâncă literalmente cu vârfurile degetelor. Mi-a fost atât de frică încât am realizat că aveam o viaţă care poate că merită sălvată.

După ce am terminat coborârea, m-am aşezat pe o stâncă. Marea strălucea. Nu observasem mai devreme, dar locul era foarte frumos. Am scos aparatul meu Minolta ca să fac o poză, dar l-am scăpat în apă. L-am recuperat din apa sărată şi am deşurubat obiectivul ca să-l deschid: era ca şi când aş fi golit o ceaşcă plină. A fost un moment foarte dur. în sfârşit, pierdusem *tot*. Aveam doar câteva cârpe cu care să mă îmbrac, câţiva bani şi niciun loc de muncă, nicio iubire, niciun viitor. în plus, acum nu mai aveam nicio posibilitate de a fotografia măruntele lucruri frumoase din lume, era ca şi când mi-aş fi pierdut vederea. Trebuia să iau totul de la început, nu puteam să mă întorc înapoi. Luni la rând am plâns după acel aparat de fotografiat, chiar şi după ce noii mei prieteni au fost atât de generoşi încât au pus mână de la mână şi mi-au cumpărat unul nou. Mai bine de doi ani am păstrat acel cadavru ruginit într-o cutie de pantofi pentru că nu reuşeam să-l arunc.

Sunt convinsă că acum îţi impun alegerile mele de viaţă şi nu e corect. Dar chiar îmi doresc să te revăd.

h.

32

Cartierul se reanimase. Poporul se întorsese în masă şi în aer era o electricitate ce amintea de entuziasmul academic care sosea punctual la sfârşitul fiecărei veri. Era începutul unui nou sezon promiţător şi productiv, o deşteptare aproape biologică de care organismul meu încă nu se dezobişnuise. Dar care nu reuşea totuşi să mă implice în totalitate.

Acum, că revenise la viaţă, cartierul mi se părea şi mai ireal. Chiar teatral. Comercianţii îşi lăudau marfa cu

ton declamator şi gesturi măreţe. Copiii plângeau, probabil lacrimi false; casnicele îşi făceau vânt. Tot mai neîncrezători în interfon, locuitorii de pe străduţe coborau panerul, sau strigau unii la alţii în dialect din *bassi*, din balcoane, din stradă – mesaje criptate şi deseori pline de furie, care, dacă ar fi putut fi vizualizate, ar fi creat o reţea de raze laser ca în *Misiune imposibilă*. Mi s-a părut că recunosc nişte interlopi pe care-i văzusem în ziar, ţipi lucraţi la sală care umblă cu lanţuri de aur şi pieptul umflat. Era un soi de aroganţă a celor care sunt în faţa reflectoarelor, ca un flash mob în care un număr mare de persoane execută o coregrafie de negândit, într-un loc public, doar din plăcerea de a se da în spectacol. Oricum, toată acea curvăsărie îmi oferea şansa de a mă plimba prin mijlocul ei efectiv singură, cu gândurile mele.

Mă gândeam deseori la acel moment; începea deja să mă obsedeze. Acel moment de lângă zidurile din Monte Prozio, când Pietro spusese: *Dumnezeule*, *mă părăseşti*? O clipă ca o răscruce, o mică breşă în legile spaţiului şi ale timpului în care totul se oprise în loc: cicadele se opriseră din cântat, picioarele mele se oriseră din mers, în acel moment aveam puterea în mâinile mele, aveam şansa de a schimba relaţia noastră, de a ne schimba destinele. Dar, într-un final, alesesem calea cea mai uşoară, calea de întoarcere. Şi iată-mă aici, singură, în faţa porţii noastre de pe strada De De-o 33.

Am urcat rapid scările. Abia ajunsesem la etajul întâi, când am auzit acele strigăte de femeie, într-un dialect pur, răspândindu-se în curtea îngustă ca o pâlnie. Au urmat nişte scuze firave, o voce de bărbat blând, dar care se putea transforma într-o bestie în orice secundă… erau cele trei puncte de suspensie care precedau răbufnirea lui de reproşuri. Am recunoscut vocile: era obişnuita ceartă legată de apă. Urcam treptele încet şi cu grijă, de parcă pentru a ajunge acasă n-ar fi trebuit să trec prin faţa unei femei, ci a unui pitbull liber. îmi simţeam inima în gât; cu fiecare pas, eram tot mai aproape de acea sirenă care-mi spărgea timpanele. Când am ajuns la etajul trei, m-am

întors şi am fost, pentru prima oară, faţă în faţă cu sursa acelui sunet.

Era atât de mică acea femeie, dar nu şi în lăţime şi care urla agitând în aer o lingură de lemn murdară de sos de roşii. Mi-am amintit brusc de o ciufuleală zdravănă pe care o încasasem pe la nouă sau zece ani – o bătrână imigrantă, roşie la faţă, care striga la mie cine ştie ce în limba italiană din pragul uşii în cartierul nostru de periferie altfel foarte liniştit şi abia acum înţelegeam că trebuie să fi fost vorba despre o napoletană. Femeia care se afla acum în faţa mea, înarmată cu o lingură, era o femeie fără vârstă: putea foarte bine să aibă douăzeci de ani, cum putea la fel de bine să aibă şi cincizeci. Lumina neonului, necesară chiar şi în miezul zilei din cauza bucătăriei întunecate, îi scotea în evidenţă fiecare grimasă de nemulţumire de pe chip. Era atât de furibundă încât aproape că scotea fum; sau poate că nu, era doar aburul care se ridica dintr-o oală aflată în spatele ei.

Imediat ce m-a văzut, mi-a aruncat un zâmbet viclean.

— Bună ziua, domnişoară, a spus cu o voce siropoasă, dar, o clipă mai târziu, zâmbetul i s-a topit şi sprâncenele, negre şi bogate, s-au încruntat: *Vulite vere ca hafatt chillbmmemerd*? *Venite co me, accussi virite cull uocchie vuost*! *1*

Nu aveam nicio şansă să refuz invitaţia, pentru că, între timp, femeia mă apucase de mână, cu degetele ei scurte şi încreţite, şi mă trăgea la ea în bucătărie. în trecere am văzut o fetiţă aşezată în scaunul special şi sosul răgii pe foc, care fierbea de atâtea ore încât uleiul se făcuse negru[113][114]. Strânsă în acea prinsoare, am fost târâtă mai departe, prin coridorul împodobit cu fotografii cu bunici şi alţi sfinţi, până în baie. Acolo, femeia s-a oprit.

---

113 Vreți să vedeți ce a făcut omul ăsta de rahat? Veniți cu mine, așa o să vedeți cu ochii dumneavoastră! în original, în dialect napoletan (n.tr.)

114 Conform tradiției, sosul ragîi trebuie să fiarbă la foc mic minimum 2 ore (n.tr.)

A dat drumul mâinii mele, dar nu şi lingurii, care ameninţa să picure roşul sosului pe acea gresie incredibil de albă.

— *Chisto bagno e tutt nuovo, signorí*[115].

— E… foarte frumoasă.

Am regretat imediat remarca mea. S-a înfuriat şi mai tare în timp ce ţipa în spaţiul acela foarte îngust:

— *Bello*? *Accussi dite*? *Guardate nu poco lângoppa*![116], arăta cu lingura însângerată către tavan. Se puteau vedea pete negre de umezeală şi vopsea albă umflată şi desprinsă.

— *Na schifezza, tutt ammuffit, tutt ruinat. Eammo miss a nuovo da poco. L3ira di dio ce ha custat*! *E mo guardate cumme l ha ridotto isse*![117]

— El cine?

— *E chi, chí*? *Chillu strunz ca abita al quarto piano*! *Ogni votaz că se va na doccia, tutta l3acqua scende cea abbascio da nuie. Ma ch*illz *nun să ne fott proprio*.[118]

— Poate că ar trebui înlocuite ţevile, am sugerat eu.

Sfatul meu umil a făcut-o să se enerveze şi mai tare. Mi-a spus că schimbaseră ţevile când făcuseră lucrarea. Aşadar, responsabilitatea era a vecinului. Dar ea şi soţul ei nu aveau acum bani să facă reparaţia. S-a întors brusc spre mine cu o figură melancolică de Pulcinella[119] şi mi-a mărturisit disperată:

— *Nun ce rimast nient, e sorde se fernute. Tinimmo ste creaturi da sfamare, ma b pane b porta a casa sulo mi-o*

---

115 Baia asta e toată proaspăt renovată, domnișoară! în original, în dialect napoletan (n.tr.)

116 Frumoasă? Ziceți? Ia uitați-vă puțin acolo sus! în original, în dialect napoletan (n.tr.)

117 £ o porcărie, e totul plin de mucegai, totul distrus. Abia am renovat. Ne-a costat ochii din cap. Și acum uitați-vă în ce hal a adus-o ăsta! în original, în dialect napoletan (n.tr.)

118 Cine, cine? Nenorocitu' ăla de la etajul patru! De fiecare dată cândface un duș, toată apa vine jos la noi. Da ăluia nu-i pasă deloc. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

119 Personaj teatral născut în comediile din secolul al XII-lea, care reprezenta vocea poporului (n.tr.)

marito. *Cumme cazz amma fa*?[120], vocea i s-a subţiat până a ajuns un falset care m-a impresionat. *Ce lafaccio paga a chillu, quante vero dio*![121]

Am privit încă o dată, cu solemnitatea necesară, tavanul distrus.

— Îmi pare rău, doamnă, am spus şi, nici eu nu ştiu cum, m-am strecurat din baie înapoi pe coridor. în timp ce mă grăbeam să ajung din nou pe casa scărilor, m-am străduit să-mi înfrânez un zâmbet pentru acel aspect tragicomic al oraşului Napoli, pe care mi se părea că-l văd abia atunci, după atâţia ani. Pentru intensitatea furiei, a *pasiunii* irosite pentru ceva ce era, în fond, un obstacol uşor de depăşit, dacă nu chiar banal. Pentru contrastul puternic, precum cel creat de strălucirea fluorescentă care exagera trăsăturile brute ale vecinei mele, între o aparenţă atât de dură şi realitatea atât de mică şi crunt de umană.

În pragul uşii, având încă lingura în mână, femeia mi-a aruncat încă un zâmbet, dar unul autentic de data asta, de parcă mă vedea pentru prima dată.

— *Ma tu şi 1 americană*?[122]

Începusem deja să urc treptele când m-a întrebat. Ar fi trebuit să neg, dar apoi m-am răzgândit:

— Da, sunt americanca.

M-a privit cu o expresie parţial interzisă, parţial prudentă, înainte să-mi întoarcă spatele pentru a merge să amestece în sos.

Bizara întâlnire cu vecina mi-a oferit subiectul unei poveşti savuroase pentru Pietro, în seara aia la telefon. A izbucnit în râs, spunând:

— Nici mai mult, nici mai puţin. în fiecare zi, de un an încoace, *o*-ia se otrăveau pentru o asemenea tâmpenie? Era suficient să cheme un instalator…

---

120 Nu ne-a rămas nimic, banii s-au terminat. Avem copii de hrănit, dar numai soțul meu aduce bani in casă. Cum dracu să facem? în original, în dialect napoletan (n. tr.)

121 Dumnezeu știe dacă o să pot să-l plătesc pe ăla. în original, în dialect napoletan (n.tr.)

122 Tu ești americanca? în original, în dialect napoletan (n.tr.)

Mi-a spus că nu-i era deloc dor de Napoli, dar că-i era foarte dor de mine. Mi-a spus că Gabriele avea să se întoarcă săptămâna următoare. Apoi a început să-mi povestească despre grâul pe care-l vânduseră la un preţ foarte avantajos şi despre alte chesţiuni agricole şi alte sacrificii pe care le făcuse pentru părinţii lui. De data asta nu s-a plâns prea mult. M-a informat că cererea pentru terenul din Puglia fusese depusă la termen.

— Slavă Domnului. Acum nu mai trebuie decât să aşteptăm.

Să aşteptăm. Acum, că eram din nou departe unul de celălalt, căzusem iarăşi într-o stare de aşteptare. Şi de data asta depărtarea se simţea. Simţeam fizic fiecare dintre cei o sută doi kilometri care ne despărţeau: fiecare pas pe strada Roma şi drumul drept până la gara centrală; fiecare zdruncinătură a autobuzului care trecea prin infernul zonei industriale înainte de a dispărea în spatele vulcanului; fiecare huruit de efort când înfrunta primele urcuşuri. Şi simţeam fiecare kilometru călcat, fiecare kilometru împăturit din acea întindere de catifea care ne despărţea. Ne iubeam, de asta nu trebuia să mă mai îndoiesc. Atunci de ce nu eram împreună?

— Când se termină convalescenţa, Pietro?

— Habar n-am. Momentan, mă simt bine, dar tot la mâna destinului suntem…

A urmat o pauză lungă în care puteam să jur că am auzit sfârâitul jarului de la o ţigară.

— Fumezi în casă.

— Da, dar ai mei nu ştiu.

— Dar *eu* ştiu. Şi-mi fac griji, Pietro… griji pentru sănătatea ta. Ar trebui să mai cauţi plasturii ăia. Poate că se găsesc la Avellino.

— Vrei să încetezi? a spus fără furie.

Era, mai degrabă, o rugăminte.

— Să încetez cu ce?

— Să încerci să schimbi lucrurile care nu pot fi schimbate.

Din curte urcau zgomotele de la ora cinei. Cum naiba

puteau să mănânce ceva atât de gras şi consistent la ora aia? Auzeam ţigara lui Pietro şi zgomotul de tacâmuri lovind farfuriile, fumatul şi mâncatul mecanic şi satisfăcătoarea absenţă a dialogului; îl auzeam pe el şi oraşul cum se îndepărtau, cum se deprindeau de mine şi deveneau decor, scenariul vieţii mele. Şi ceea ce rămânea în întuneric eram eu, o entitate de fum şi poroasă, dar, cu toate astea, înzestrată cu o voce bine definită, făcută din acel amestec unic între precizia anglosaxonă şi relaxarea meridională, care acum spunea, prin intermediul receptorului:

— Cred că o să mă întorc la Washington.

Pietro a încetat să mai scoată fumul, poate şi să mai respire. M-a rugat să repet, mi-a spus nu, m-a întrebat de ce. Nici eu nu ştiam, dar am încercat să-mi iau un ton încrezător şi i-am spus că a doua zi aveam să sun la United Airlines ca să văd ce zboruri sunt disponibile. Am devenit chiar vorbăreaţă şi de o veselie care nu-şi avea locul. I-am spus că biletul meu de întoarcere avea să expire în curând dacă nu-l foloseam repede. Că voiam să-mi văd familia. Că rămăsesem aproape fără bani şi că trebuia să-mi găsesc un loc de muncă, eventual nu la negru. Că voiam să-mi rescriu lucrarea, în caz că s-ar fi ivit cu adevărat posibilitatea de a o publica într-o zi. Toate astea erau lucruri adevărate, dar fără nicio valoare pentru mine. Cu toate astea, cu cât vorbeam mai mult despre ele, cu atât impulsul devenea un proiect, iar proiectul devenea realitate.

— Înţeleg că trebuie să-ţi vezi familia. Adică, faci bine. Dar chiar trebuie să pleci acum? Dacă rămân aici fără tine, îmi pierd minţile.

— Să ştii că ai putea să vii cu mine.

— Aşa din senin şi cu o gaură în plămân? Şi cu nişte probleme legale încă nerezolvate?

— Ce vrei să-ţi spun…

Abia atunci am înţeles ce eram pe cale să fac. încercam să recreez acel episod de la Monte Prozio Cantone: mă îndepărtam de el, mergând orbeşte cu spatele şi nu o făceam ca să-l părăsesc, ci ca să-l trezesc, ca să-l

oblig să-şi reevalueze priorităţile. Iubirea şi banii, libertatea şi responsabilităţile… viaţa şi moartea. Dar de data asta finalul avea să fie altul.

Se auzeau nişte câini urlând sau poate că era doar Geremia, iar Pietro a trebuit să ridice tonul ca să-mi spună ceea ce ştiam deja: că nu avea nici paşaport şi nici bani ca să-şi cumpere un bilet de avion şi că părinţii lui nu i-ar fi dat niciodată banii necesari.

— Poate că aş putea jefui o bancă, a spus râzând. Sau să jefuiesc bătrânele în faţa poştei, sau să fur găini. Aş face orice pentru a veni după tine, viaţa mea.

Am stins lumina şi m-am întins pe canapea cu receptorul la ureche. Afară s-a auzit scârţâitul roţilor unei motociclete, cineva l-a chemat acasă pe Gennaro: Lumea Veche se întorcea şi, sub lumina unui apus galben fără sfârşit, se pregătea de culcare.

Am avut un vis. Marea, sticloasă şi de un albastru superb, aproape ireal, se mişca uşor sub barca mea cu vâsle. Ce zi însorită superbă! Razele de soare erau atrase către fundul apei, precum nişte pene aurii. Le-am privit o vreme fascinată.

Unde mă aflam? Am ridicat privirea. Dacă era să mă iau după versantul din stânga mea, o spumă de măslini care părea să urce din mare, trebuia să fiu aproape de Sorrento. în dreapta mea, insulele – Ischia, Procida, nu ştiam sigur, cu toate că păreau mai degrabă nişte stânci pustii şi nu nişte oaze de vilegiatură. Aşadar, acolo, în dreapta insulei Procida, trebuia să pot vedea oraşul Napoli. Asta era busola mea.

Dar Napoli nu se vedea. Tot mai cuprinsă de panică, am cercetat cu mai mare atenţie ce mă înconjura. Acel teren abrupt nu era acoperit de măslini, ci de arbuşti, aglomerări înverzite specifice Mediteranei care puţin mai departe lăsau loc stâncilor, pereţilor stâncoşi, ce se deschideau ca nişte răni proaspete făcute de o mare care nu era mereu atât de inofensivă. Şi insulele alea nu erau Ischia şi Procida, ci *faraglioni* de la Capri[123], monoliţi care

123 Formațiuni stâncoase de coastă și oceanice, întâlnite în

răsăreau din valuri blocând razele soarelui şi transformând marea într-un labirint.

Am realizat. Mă îndepărtasem cu barca mai mult decât credeam: mă aflam la Punta Campanella, punctul cel mai îndepărtat de pe Coasta Amalfi, punctul final al Golfului Napoli. Dincolo de asta nu mai era decât marea.

Câţiva metri mai departe, apa se întuneca precum cerneala de sepie până la orizont, acea linie fără început şi fără sfârşit unde cerul şi marea se puteau, în sfârşit, reuni. Era însăşi cusătura lumii şi asta m-a speriat de moarte. Nu înţelegeam cum de putusem să plutesc aşa în derivă. Plecasem să pescuiesc şi apoi am adormit legănată de ritmul dulce al apei care clipocea sub barcă?

Ah, iată care putea să fie motivul din care mă îndepărtasem. Vezuviul, care abia se zărea dincolo de nelipsita ceaţă din golf, erupea, dar fără niciun zgomot. Deasupra vulcanului, cerul înflorea în tonuri de gri, ca o fotografie alb-negru în vasul cu revelator. Priveam acel film mut fără nicio emoţie. Nu îndrăzneam să privesc golul din spatele meu, către care mă purta barca mea, deşi dădea impresia că rămâne prinsă în acelaşi punct. într-adevăr, curentul mă purta în larg, dar o făcea încet, astfel încât acea despărţire să nu fie dureroasă.

De la: tectonictin˙it

Către: heddiæɔyahoo˙com

Data: 30 ianuarie

Dragă Heddi.

Ador să citesc e-mailurile tale, ca şi când ai fi în aceeaşi încăpere cu mine, îţi simt mirosul de iaurt, sarea de pe piele. îmi lipseşti enorm. Nu mă pot opri din a mi te imagina. Nu pot să mă gândesc nici la cele mai mici lucruri ale mele fără să găsesc o legătură cu tine.

Starea mea de sănătatea s-a îmbunătăţit. Mă aşteptam ca, odată ce aş fi redobândit sănătatea fizică, să-mi limpezesc şi ideile. Dar acum mi se pare doar că văd

---

apropierea coastelor mai multor regiuni ale Italiei. Două astfel de formațiuni, devenite atracție turistică, se află în Golful Napoli, în apropierea insulei Capri (n.tr.)

clar adevărata complexitate a problemei mele.

Dau mereu târcoale în jurul adevăratului subiect. Partea superficială este reprezentată de părinţii mei. în mod evident, dacă aş pleca spre o altă lume fără bilet de întoarcere, nu i-ar face fericiţi şi nici indiferenţi. Nucleul central al problemei sunt proprietăţile. Din cauza educaţiei pe care am primit-o sau poate a felului în care am fost determinat să gândesc, eu nu pot să-mi imaginez că sunt stăpân doar al cărţilor şi al cd-urile mele. Mi-au dat o casă, cea în care locuiesc, şi mi-au făcut cadou nişte terenuri, care mie-mi oferă un mic câştig anual: cu multă muncă şi organizare, acele terenuri îmi permit să fiu sigur că voi putea supravieţui şi în caz de război atomic. Pământul constituie rădăcinile mele cele mai profunde. A fost al strămoşilor mei din vremuri imemorabile. Şi nu pot să-l părăsesc pentru totdeauna sau, mai rău, să-l vând. Trebuie să fiu la doi paşi sau, cel puţin, ceva mai aproape decât în Noua Zeelandă.

Am ajuns la concluzia că, pentru a elimina fără prea mari dureri acea parte superficială a preocupărilor mele (familia), ar trebui să rezolv nucleul central al problemei (proprietăţile). Ce să fac?

E o sarcină grea... Acum vei spune că te dau pe tine la schimb pentru nişte proprietăţi materiale, pentru nişte lucruri... nu e chiar aşa de simplu. Eu aş vrea să stau cu tine şi să trăiesc viaţa pe care mi-o imaginam acum ceva vreme: să cutreierăm lumea, să vedem locuri noi până când îl vom găsi pe cel de care să nu ne mai putem despărţi. Dar nu mă simt în stare, sau, mai bine zis, nu-mi doresc suficient de mult să iau frâiele destinului meu. Pot doar să sper că o să ies din toate astea repede şi, dacă se poate (dar partea asta îmi iese cel mai puţin), fără daune prea mari.

Poate că la sfârşitul romanului pe care-l voi scrie, cititorii (sau poate chiar eu) vor înţelege că nu sunt altceva decât un laş, că nu am apărat dragostea mea pentru tine şi deci nici amorul propriu, dintr-o laşitate mascată în frică şi lene (bună combinaţie, nu crezi?). De multe ori am

încercat serios să trec cu vederea, să alung în vreun fel acea bucată din viaţa mea pe care am împărţit-o cu tine. A fost inutil şi nu am făcut decât rău. E ca şi când ai fi în sângele meu. Nimic din ceea ce fac sau din ceea ce simt nu este străin de ceea ce am învăţat de la tine. Din contră, cu tine m-am comportat ca un fel de parazit. Am supt tot ce puteam din viaţa ta.

Eram tineri şi nevinovaţi. Eu eram nevinovat şi tu erai la fel. în felul meu, te-am iubit enorm, aşa cum, în felul meu, nu am încetat niciodată să te iubesc. Dar blestemul, moştenirea genetică, mediul m-au făcut să iau doar alegerile greşite. Mă las învăluit de inerţie, mă las purtat de curent. Ceea ce mi-am dorit la un moment dat mai mult decât aerul pe care-l respir devine, dintr-odată, insuportabil. O fi pentru că sunt o fiinţă umană, dar nu mi se întâmplă des să întâlnesc oameni cu aceeaşi atitudine stupidă ca a mea.

Acum sunt puţin obosit, obosit după zilele trecute şi după ce am lovit tastele unui computer idiot (poate că prefer să scriu cu pixul şi nu mi-am dat seama niciodată)… sunt obosit de tot.

Sper ca aceste câteva rânduri să te poată lămuri, dar sunt aproape sigur că nu, spun asta fără să subevaluez inteligenţa ta care mă uimeşte mereu. îmi doresc să te revăd curând şi să mai citesc gândurile tale.

Îmi eşti dragă.

Pietro

33

Rita a inventat o scuză la serviciu ca să mă poată însoţi la aeroport. Mi se părea logic să fie tocmai ea cea care să mă însoţească l-ai plecare, având în vedere că fusese prima persoană care mă întâmpinase la gară cu mulţi ani în urmă. Am umplut valiza până la refuz, gândindu-mă că acele ultime două cărţi sau acea pereche de blugi1 pe care le lăsam în urmă le putea aduce Pietro mai târziu.

Lăsasem lângă ceasul deşteptător statueta romană ca să dorm lângă ea. Speram să nu mă aresteze la aeroport

pentru trafic de vestigii arheologice. M-am gândit că nu doar statueta aia era plină de istorie: la fel erau şi toate cadourile de la Pietro, începând cu acea casetă cu melodii. Eu, în schimb, îi făcusem mereu cadouri noi. Eu însămi eram nouă, deşi poate că era doar o imagine falsă, la fel ca preparatul meu din cartofi, care avea origini neclare, dar cu siguranţă modeste şi pe care-l reinventam de fiecare dată în funcţie de ingredientele pe care le aveam la dispoziţie. Şi nu mai eram convinsă că ăsta era un punct în dezavantajul meu.

Golită de lucrurile noastre, încăperea a revenit la dimensiunea ei minusculă, neverosimilă: tavanul jos, deschizătura minusculă care cu greu putea fi numită fereastră. Portul era scăldat de soare. Era încă după-amiază, dar aveam deja senzaţia de apus.

Îmi târâm valiza spre uşă când ceva mi-a atras atenţia. De sub saltea se vedea ieşind o bucată de hârtie. Pe ea era scris, cu grafia şleampătă a lui Tonino, numărul de telefon al lui Luca de la Varese. Probabil că-mi căzuse cu ceva vreme în urmă din geanta în care purtam cărţile. Am luat-o în mână, i-am netezit cutele şi am luat-o cu mine la etajul de jos împreună cu valiza.

Mai aveam un singur lucru de făcut: să merg să-l caut pe Angelo în cartierul Sanità, pentru că era singurul mod în care puteam să-mi iau rămas-bun de la el înainte de plecare. îmi era dor de băiatul ~~ș~~la. Poate că aveam şi chef de o plimbare.

Probabil că lucrătorii de la salubritate erau încă în grevă pentru că strada De De-o era plină de mizerie. Gunoaiele ieşeau din pubele şi aerul era dens şi mirosea a jumări de porc şi resturi de cafea. Am văzut câţiva şobolani. Vânzătorii şi clienţii de pe strada mea păreau indiferenţi în faţa acelei frenezii vizuale şi olfactive, dar eu am decis să o iau pe o scurtătură.

Soarele începea să abandoneze Cartierul: acum era un privilegiu doar al etajelor superioare. La nivelul străzii, cum era cea anonimă pe care mă aflam acum, rămânea doar blestemul întunericului. Pantofii mei bocăneau pe

dalele străzii, mari şi pătrate precum o imensă tablă de şah. Bătea un vânt neplăcut. într-un *basso*, o femeie care-şi dădea cu ojă unghiile de la picioare mi-a aruncat o privire strâmbă. Mi s-a făcut brusc teamă. Nu aveam niciun motiv special, nu era nimic neobişnuit nici pe strada îngustă, nici în atitudinea femeii. Era o teamă generică, o prudenţă pe care o recomandă ghidurile turistice atunci când vorbesc despre Napoli, atunci când pomenesc despre străzile înguste din centru: ţine geanta strâns, fii cu ochii în patru sau, şi mai bine, nu te adânci prea tare.

Am intrat pe altă străduţă. Oare mai fusesem vreodată pe acolo? Greu de zis: chiar şi după ani de zile trăiţi acolo, tot păreau toate la fel. Am înaintat fără să las să se vadă nesiguranţa mea, nici în ochii mei, nici, cu atât mai puţin, în ochii băieţelului cu papucii jegoşi, mai mari cu multe numere, care mă urmărea cu privirea. Aveam două variante: să urmez una dintre acele străzi drepte care mă duceau în strada Roma sau să urmez una dintre străzile perpendiculare care m-ar fi scos în piaţa Carità. în fond, Cartierul Spaniol era construit într-o simetrie matematică.

Picioarele mele au ales strada din dreapta. Dar imediat după colţ m-a lovit o lumină puternică precum cea a unui reflector: a trebuit să închid ochii. Un întreg grup de blocuri fusese demolat sau poate că se prăbuşise, lăsând în urmă un crater în cartier. Soarele avea cale liberă, dar nu era un spectacol frumos de privit. Poate pentru a-i ţine departe pe puradeii cu mingile lor de fotbal murdare, perimetrul fusese îngrădit cu un zid acoperit de numeroase graffiti. Am fost şocată de spaţiul acela deschis şi mort în acelaşi timp, care încălca legile geometrice ale Cartierului. în pragul unui atac de panică, m-am aruncat pe una dintre străzile de pe stânga.

Un singur lucru era cert, mă îndepărtasem destul de mult de strada De De-o: nici măcar nu-i mai auzeam zumzetul liniştitor. Auzeam doar apa trasă într-o toaletă dintr-unul din blocuri, apa care curgea prin conducte, sângele care-mi pulsa în tâmple. Mă pierdusem, dar am

mers în continuare. Singurul pericol era dacă mă opream.

Mi-am plimbat privirea în sus, pe faţadele blocurilor. La ultimul etaj, ultimele raze de soare erau ca un suc de portocale băut printr-un pai. începea să fie târziu, iar eu trebuia să ajung în strada Roma. Rapid, am grăbit pasul către următoarea cotitură, hotărâtă să găsesc o cale dreaptă, oricare ar fi fost ea, care să mă ducă la vale. Şi iată una.

Imediat după colţ, m-am oprit brusc. Cunoşteam locul ~~ş~~la. Suita de ziduri joase care blocau drumul, schela care susţinea piatra sfărâmicioasă, haremul de guguştiuci şi tricliniul[124] de carton pe care stătea întins ca un general neînfrânt, uriaşul câine negru.

Şah mat.

Păsările, speriate şi ele de apariţia mea bruscă, au zburat dezordonat. A trebuit să cobor capul ca să mă feresc, dar am simţit oricum suflul degajat de aripi, iar penele ca de hârtie mi-au ridicat părul şi mi-au atins fruntea. Abia atunci am fost singură, faţă în faţă cu acea bestie cu o privire fără suflet, două perle negre în loc de ochi.

Am rămas paralizată. îmi era teamă că, dacă aş fi făcut o mişcare în orice direcţie, s-ar fi năpustit asupra mea ca să mă muşte cu dinţii ~~ş~~ia tari şi galbeni. Eram sigură că ar fi fost în stare de asta, dacă era să judec după trupul ~~ş~~la ce părea trecut prin multe, după pielea brăzdată de cicatrice în care se reflectau ultimele raze de lumină. Şi era cu siguranţă mai rapid ca mine. Am tras cu ochiul în stânga şi în dreapta în căutarea unei căi de scăpare cât mai sigure. Dar nu am luat în calcul să mă întorc pe acelaşi drum, asta era exclus.

Am remarcat că spărtura din primul zid, ~~ş~~la folosit pe post de uscător de rufe care era chiar în spatele câinelui, acum nu mai era blocată, ca data trecută. Prin spaţiul ~~ş~~la putea să treacă la limită un scuter... prin

124 încăpere a casei în care se mănâncă și care cuprinde trei bănci așezate pe trei laturi ale mesei. Băncile erau construite fără spătar, cu extremitățile laterale ușor ridicate (n.tr.)

urmare, un om ar fi putut trece fără probleme. Am observat că toate zidurile aveau astfel de mici deschizături. Mă arunc? M-am gândit.

Am privit din nou câinele şi cicatricele lui care se dilatau la fiecare respiraţie. M-am simţit curajoasă şi am făcut un pas spre el, dar pentru că nu mă uitam pe unde merg am lovit cu zgomot o sticlă de plastic. Câinele şi-a arătat colţii şi eu m-am retras. Dar ceva din mine, poate tocmai acel parior, mă împingea înainte spre bestia aia care, în ciuda căldurii, nu gâfâia, ci respira cu nările precum un taur. Nările lui din piele neagră se lărgeau mirosind aerul, adulmecând mirosul meu de om care-i invadase teritoriul şi chiar şi ochii lui stinşi se mişcau căutând parcă un hoţ în noapte.

Apoi am înţeles. Câinele îmi simţea mişcările, mirosul, dar nu mă vedea. Era *orb*.

Mi-am pus toată speranţa prostească în acea intuiţie şi, cu respiraţia tăiată, am făcut câţiva paşi în direcţia lui. Am ajuns atât de aproape încât puteam simţi căldura degajată de corpul lui, aburul fetid care-i ieşea pe nări. Capul lui musculos şi tatuat de cicatrice se mişca în dreapta şi în stânga, încercând să-şi dea seama unde mă aflam, dar nu i-am dat timp să afle. O injecţie de adrenalină în picioare m-a făcut să sar în spatele câinelui prin spărtura din zid. L-am auzit tresărind în spatele meu pe carton, dar am mers mai departe, neîndrăznind să privesc înapoi în timp ce treceam dintr-o spărtură în alta, până când am traversat toată porţiunea de cartier în continuă consolidare. Cine ştie de ce, odată ieşită în partea cealaltă, m-a pufnit râsul.

Am pornit pe altă stradă care părea promiţătoare şi, drept dovadă, m-a dus în siguranţă până în strada Roma, unde anarhia din Cartierul Spaniol părea doar un vis ciudat. Dar în loc să merg înainte spre cartierul Sanità, m-am întors în strada De De-o. Nu aveam cum să fiu sigură că-l voi găsi pe Angelo acasă şi nici că voi recunoaşte blocul lui şubred, care era în picioare doar dintr-un miracol. Apoi, sinceră să fiu, eram şi obosită.

După o convorbire de mai bine de o oră cu Pietro, m-am dus în pat cu un număr din *Naţional Geographic*. Pe lângă teama că aveam să nu aud ceasul de dimineaţă, aveam şi sufletul împăcat pentru că ştiam că în curând (după spusele lui Pietro, două sau trei luni) am fi început să trăim viaţa pe care o visam de atâta timp. Stăteam sprijinită de perete, răsfoind paginile lucioase şi colorate ale unui articol despre populaţiile islamice din China, când am simţit.

Peretele m-a îmbrâncit ca îmbrânceala unui nesimţit la un concert şi a fost atât de puternică încât a mutat chiar şi salteaua. într-o primă fază, am crezut că venea din camera lui Gabriele; am fost pe punctul de a-l striga, deşi eram conştientă că sunt singură în casă. Peretele m-a împins din nou, dar mi-am dat seama că, de fapt, nu zidul împingea, ci salteaua pe care stăteam se lovea de perete. Precum o barcă în derivă, salteaua a alunecat şi mai mult şi, de data asta, peretele şi salteaua s-au lovit unul de altul de mai multe ori şi foarte rapid precum un clănţănit de dinţi. Am avut, efectiv, senzaţia că cineva mişca patul. *Munaciello*! M-am gândit. Răutăciosul ~~a~~ l-a de spirit se răzbuna pe mine pentru că nu-i dădusem nişte monede când mă dusesem să locuiesc acolo. A fost o fracţiune de secundă de curată nebunie. Abia apoi, când am văzut geamul zăngănind în ramă şi noptiera lovind peretele, am înţeles.

Un cutremur. Am aruncat de pe mine cearşaful şi revista şi m-am năpustit desculţă în jos pe trepte, am traversat salonul până la uşa de la intrare. Nu am deschis-o. Am rămas în prag, învăluită în întuneric, cu inima care-mi bubuia în piept şi neştiind dacă era sfârşitul sau doar începutul.

Aşteptam. M-am lăsat pe jos, în chiloţi, şi mi-am trecut o mână prin păr. Tremuram, dar eram mândră că-mi amintisem sfatul lui Pietro de a mă adăposti sub tocul uşii şi, în plus, pentru că îl alesesem pe cel mai solid din casa noastră abuzivă fără să mă gândesc. Dar nu era ceva ce făcusem conştient, ci un instinct, ca o reminiscenţă a

rădăcinilor mele nomade pe care o purtam în mine dintotdeauna.

Casa era nemişcată acum. Cum era posibil ca vecinii să nu dezbată asta urlând în curte? Poate că dormeau sau erau mult prea prinşi de polemicile lor ridicole ca să-şi dea seama că pământul se mişcase sub picioarele lor. Oricum, fusese un cutremur mic şi de scurtă durată. Nu mă puteam considera dezamăgită, dar mi-am dat seama că-mi dorisem să trăiesc experienţa unui cutremur sau a unei erupţii. Sau, mai bine zis, îmi doream să trăiesc ceva cu adevărat mare şi puternic – o descărcare de energie latentă, o explozie de adevăr.

Aş fi vrut să-l sun pe Pietro şi să-i povestesc ce se întâmplase şi să mă las din nou învăluită în catifeaua acelui „noapte bună”. Dar dacă aş fi sunat la ora aia riscam să-i trezesc pe ai lui. Mi-am plimbat privirea prin salonul în penumbră şi am zărit foaia mototolită cu numărul lui Luca Falcone.

Într-un impuls (sau poate nu), l-am luat şi am format rapid cifrele, înainte să mă pot răzgândi. în timp ce telefonul suna, am privit afară pe fereastră şi am văzut pe cer, dar foarte jos, de parcă sursa ar fi fost Cartierul Spaniol însuşi, o rază subţire de lumină, fragilă ca un ciob de sticlă, dar orbitor de frumoasă. Era luna, regina mareelor şi singurul martor al faptului că nici timpul geologic nu este liniar, ci un cerc ce se închide şi că pentru fiecare adio există mereu o întoarcere.

Vechiul meu prieten a răspuns la telefon; i-am recunoscut imediat vocea senină. Dar, având în vedere că nu aştepta un telefon de la mine, i-am spus:

— Sunt eu. Heddi.

De la: heddiæyahoo˙com către: tectonictin˙it Data: 8 februarie

Dragul meu Pietro.

Scrii atât de frumos. Datorită e-mailurilor tale, am înţeles, în sfârşit, că ţii la mine exact în accepţiunea napoletană a termenului. Dar mai ştiu ceva: nu o să vii în vizită şi nici ca să mă iei cu tine. Aveam adevărul în faţa

ochilor de mult timp… cum de nu l-am văzut mai devreme? Tu ai încercat să-mi spui în toate felurile, acum şi cu ani în urmă, dar dragostea e încăpăţânată…

Mi-au povestit că atunci când primii englezi au sosit pe aceste ţărmuri neozeelandeze, au încercat să cumpere terenuri de la diferitele triburi maori – erau terenuri inaccesibile: numai junglă deasă şi mlăştinoasă. Le-au oferit în schimb bani şi bunuri, pe care indigenii le luau râzându-le în faţă. *Râdeau*. Ce lucru absurd, se gândeau ei, să crezi că poţi cumpăra pământul! Pentru că, în accepţiunea lor, pământul nu ar putea niciodată să aparţină omului: omul aparţine pământului. De altfel, numele pe care şi-l dau maori este *Tangata whenua*, care înseamnă, literalmente, „oameni ai pământului”. Noi doi o să ţinem mereu unul la celălalt, Pietro, vom ţine enorm unul la celălalt, dar tu aparţii pământului tău, iar destinul meu este să fiu aici. Ah, destinul… Am hotărât: dacă voi dori vreodată să-mi fac un tatuaj, ştiu ce va reprezenta. Nu va fi o imagine, ci un cuvânt. Şi nu ar fi nici *destin*, nici *cunoaştere*, ci cuvântul maori *aroha*. *Aroha* este ideea de iubire supremă: cuprinde generozitatea şi puterea creatoare a spiritului, ce însumează nu doar inima şi mintea, ci toate cele cinci simţuri… şi poate că şi acel al şaselea simţ care te-a adus până la mine.

Nu vei veni aici şi e corect să fie aşa. Nu o să mă supăr pe tine din cauza asta, n-aş putea, pentru că tu m-ai făcut să cunosc o dragoste pe care puţine persoane pe lumea asta au privilegiul să o cunoască şi pentru asta îţi voi fi mereu recunoscătoare.

A ta.

Heddi

De la: iannacegabrieleæ@yahoo˙com

Către: heddiæ@yahoo˙com

Data: 27 noiembrie

Draga mea.

Sper că eşti bine şi că ai parte de zile senine. Te rog să mă ierţi că nu am mai dat niciun semn de viaţă, să nu fii supărată pe mine. Ia tăcerea mea ca pe o dovadă a cât de

mult ţin la tine şi faţă de care cuvintele sunt insuficiente.

După ce ne-am revăzut, am rămas cât de mult am putut la Napoli. Nu ştiu dacă mai ţii minte, dar era foarte cald: toamna a venit târziu, oamenii îndrăgostiţi de mare au putut să meargă la plajă până la sfârşitul lui octombrie. Pe când eu mi-am petrecut zilele plimbându-mă fără ţintă pe străzi şi gândindu-mă la acei ani atât de greu de şters din memorie. Am regretat doar faptul că în acest oraş fără copaci nu m-am putut bucura de schimbarea culorilor, de zgomotul, vesel pentru mine, al frunzelor uscate, de mirosul proaspăt al pământului.

Nu e vorba că-mi lipseşte Vallesaccarda, asta niciodată. După cum cred că ţi-am menţionat în timpul întâlnirii noastre scurte dar intense, după licenţă am reuşit să fug definitiv. Primul pretext a fost un stagiu la Marsilia, unde am lucrat în acelaşi studio de arhitectură ca Madeleine. (Ea a făcut un copil cu iubitul ei francez, dar relaţia n-a durat... spune că-i lipseşte foarte mult Napoli). Apoi am urmat un curs intercultural de perfecţionare despre migraţia din ţările Mediteranei, în speranţa mea ingenuă că asta îmi va aduce posibilităţi de angajare. M-am întors pentru scurt timp la Napoli, unde am făcut o muncă infectă şi foarte prost plătită, după care am plecat din nou spre Nord... Acum trăiesc la Torino şi predau la un liceu. Sunt deja total desprins de lumea arhitecturii şi de cea artistică.

Însă am găsit bucurie şi alinare lucrând (gratis, evident) la un proiect cu o fostă colegă de facultate din Salerno, care s-a mutat în Austria. Ca să câştige o pâine, ea este arhitect, dar, în realitate, e pictoriţă. Mi-a propus o colaborare pentru o mică expoziţie de pictură, care se desfăşoară zilele astea la Viena. Practic, ea pictează şi eu scriu. Tablourile ei foarte frumoase şi textele mele foarte scurte (şi probabil nesemnificative) sunt expuse împreună. îmi este puţin jenă, dar îmi face totuşi plăcere să-ţi trimit un exemplu pe care-l vei găsi ataşat la finalul acestui mesaj. Dar trebuie să recunosc că în mod special această „poezie” m-a făcut să mă gândesc la tine.

Starea mea de sănătate nu e strălucită (aceleaşi obişnuite probleme de hipertensiune et[.), mai ales în urma rarelor, dar obligatoriilor vizite acasă. Acum vreo două luni, am decis să mă tratez cu ajutorul homeopatici. Medicul homeopat mi s-a părut în regulă, vrea mai întâi să mă facă să-mi înfrunt teama nejustificată de boli. Dar foloseşte un limbaj aparte: mi-a pus diagnosticul a ceea ce el numeşte „foc interior”.

Cât priveşte vindecarea, vom vedea.

Te las acum. Dă-mi curând veşti despre tine. Mă gândesc la tine. Vei avea pentru totdeauna, în fiecare zi şi mereu, toată afecţiunea mea.

Al tău.

Gabriele

Dă-mi un pat

Pe cineva cu care să-l împart

Dă-mi multe zile

Topeşte-mă în mirosul acru al multor pieţe

21 martie

Dragă Pietro.

Ce mai faci? îţi scriu cu pixul pe hârtie, aşa cum probabil ai preferat dintotdeauna, cum poate că prefer şi eu. N-am veşti de la tine de o viaţă. A trecut un an de când ţi-am spus că urmează să mă mărit (şi că ne cumpărasem o casă); îţi mulţumesc din nou pentru sinceritatea urărilor. Nici nu ştiu dacă ai primit vreodată scurta mea scrisoare trimisă din Vietnam sau pe cea pe care ţi-am trimis-o din Cambodgia (am călătorit împreună cu Barbara, tatăl meu, fratele meu şi soţia lui)… nu ai răspuns. Simt ca un gol în suflet dacă nu am veşti de la tine din când în când.

Ne-am căsătorit pe plajă, în luna februarie. O să vezi din poze că am avut parte de o zi frumoasă de vară – ba, mai bine spus, de patru zile, pentru că atât am sărbătorit. Scăldat în mare, muzică şi multă mâncare. Tatăl meu s-a ocupat de grătar, Mamma Rita, de spaghetele cu fructe de mare. Au venit mulţi oameni din toate colţurile lumii, inclusiv Ivan şi Snezana şi – n-o să-ţi vină să crezi – Luca Falcone! Câte amintiri m-au lovit dintr-odată când l-am

văzut ieşind din mulţime cu aceeaşi dezinvoltură dintotdeauna, de parcă ne întâlneam în Piaţa San Domenico, şi nu la capătul lumii. în stilu-i caracteristic, a rămas doar două zile… Dar nu voiam să-ţi povestesc doar despre nunta mea. Mai ţii minte romanul pe care voiai să-l scrii la bătrâneţe? Ei bine, l-am scris eu… Sper că n-o să te deranjeze foarte tare şi că o să ai chef să-l citeşti. Până la urmă, mi-am amintit tot; se pare că amnezia mea era doar ceva trecător.

Dă-mi veşti despre tine, că altfel încep să-mi fac griji.

Sper că tu ai găsit sau că vei găsi în curând tot ceea ce-ţi doreşti, tot ceea ce meriţi şi că-ţi vei putea aminti fără regrete povestea noastră care (atât în roman, cât şi în viaţa reală) începe şi se încheie cu tine.

h.

De la: tectonictin˙it

Către: heddiæcyahoo˙com

Data: 16 aprilie

Dragă Heddi.

De unde să încep? încep cu lucrurile banale. Azi am primit scrisoarea ta. Nici nu pot să-ţi explic cum mi s-a strâns inima când am văzut-o pe şemineu atunci când m-am întors de la muncă. Dar trebuia să mă aştept pentru că azi am fost martorul unui fenomen foarte straniu. Puneam sculele în dubă în locul în care-mi petrec majoritatea timpului. Puţin în afară de Vallesaccarda, pe dealurile din jur, într-o zonă nelocuită, unde găseşti doar monştrii uriaşi (morile de vânt). Eram singur, absorbit în gânduri complet inutile. Am auzit foarte aproape de mine nişte sunete emise clar de un animal. Vocea unui animal. Câteva secunde mai târziu, am văzut o mică cucuvea albă aşezată pe un stâlp de oţel. Mă privea şi scotea sunetele ei specifice. M-am gândit cât de ciudat este să vezi o cucuvea ziua, într-o după-amiază înnorată şi umedă, şi m-am gândit la vechii greci, la ceea ce credeau ei vizavi de cucuvele: cum că ar fi fost mesagerii zeiţei Minerva. Eu, pe de altă parte, m-am gândit doar la banalul fapt că poate acea mică pasăre avea ceasul stricat şi confundase ziua cu noaptea.

Dar ea era, de fapt, un mesager!

Nu-ţi ascund, dar, cumva, simţeam că voi primi veşti de la tine… aşteptam asta. Nu te-am mai căutat pentru că, deşi locuim la miliarde de kilometri distanţă, am vrut să te las în pace… Mă bucur că nunta a decurs cum trebuie. Crede-mă, sunt foarte fericit pentru tine. Privind pozele pe care mi le-ai trimis, nici n-aş putea să nu fiu. Chiar sunt foarte fericit.

Nu-ţi face griji în ce priveşte romanul. Sunt entuziasmat şi puţin emoţionat la ideea că voi putea citi, probabil odată cu nişte milioane de persoane pe care nu le cunosc, ceea ce am trăit noi, unde, când şi, poate, de ce… Eu supravieţuiesc în această haită de lupi. Am trecut de toate grupările mafiote din zonă şi am reuşit să găsesc un loc de muncă acum vreo şase luni. Aşa cum s-a mai întâmplat, nu profesez chiar ca geolog. Poate că nici nu-mi mai place ca pe vremuri.

Lucrez ca tehnician electrician pentru o firmă de mori de vânt. Au construit un complex de energie eoliană în câmpurile de lângă Vallesaccarda, iar eu sunt responsabil de buna lui funcţionare. Când ceva se strică, eu trebuie să repar… deseori mi se întâmplă să urc pe morile de vânt (au peste 80 de metri înălţime) şi să petrec acolo mult timp… sunt cele cincisprezece fete ale mele de la Moulin Rouge… E puţin ciudat, dar primul lucru pe care-l văd când mă trezesc dimineaţa sunt ele, pe fereasta scărilor. Mă asigur că se învârtesc, că totul e în regulă. în felul ăsta pot să mă relaxez şi să-mi beau cafeaua în linişte. Munca mea îmi dă satisfacţii o zi da şi una nu, poate doar pentru că este vorba despre o slujbă atipică, periculoasă, grea, chiar modernă. Nu cred că aici este locul meu. E doar un punct de tranziţie, o provocare, poate o joacă.

În ultimul an am fost o vreme în străinătate, o lună în nordul Germaniei, aproape în Olanda, pentru un training. Am învăţat multe lucruri de la oamenii de acolo. Apoi o lună în sudul Spaniei, în Mancha lui Don Quijote, unde am învăţat ceva serios. Acolo am învăţat şi limba spaniolă. Şi bine. Dar trebuie din nou să-ţi mulţumesc ţie, pentru că tu

m-ai purtat de mână prin lume. Nu aş fi ieşit niciodată din Vallesaccarda dacă nu te-aş fi cunoscut pe tine, dacă nu m-aş fi îndrăgostit de tine... ca să nu mai vorbesc despre limba engleză. N-o să-ţi vină să crezi, dar, deşi au trecut atâţia ani, încă o vorbesc, o scriu, o citesc acceptabil.

Gabriele trăieşte la Madrid, predă într-o şcoală italiană, dar îi este greu să se integreze printre oamenii de acolo (eu l-am prevenit). Părinţii noştri îmbătrânesc. Dar în ciuda vârstei venerabile, nu o duc rău... bombăne încontinuu şi nu renunţă la obiceiurile lor...

Am găsit o fată. Sau cred că e mai corect să spun că ea m-a găsit pe mine. Nici nu i-a fost greu: locuieşte la cincizeci de metri de casa mea. E absolventă de limbi străine (tot Universitatea Orientală şi ea, să fie o coincidenţă?). Cred că mă iubeşte. Mă suportă foarte bine. Are foarte multă răbdare cu mine şi cu ciudăţeniile mele. îmi tolerează plecările... cred că ţin la ea. Dar nu reuşesc să o iubesc aşa cum ar trebui. Cum ar merita.

Ar trebui să-i spun. Dar, ca de obicei, mă aştept din partea ei la înţelegere, la o înţelegere totală, poate imposibilă. Nu ştiu, cred că e ceva legat şi de frica de singurătate.

Cât m-am bucurat să văd fotografia voastră pe verandă. Dar am impresia că buganvillia[125] din spatele vostru are nevoie de ceva îngrijire! Nu mi-o lua în nume de rău, scriu lucrurile astea pentru că scrisoarea ta, aici în faţa mea, are aerul unei vieţi pe care mi-o doresc şi ştiu că n-o voi putea avea niciodată. Mă simt aproape ca un prizonier, dar nu al unui loc, nu al unor oameni, ci al caracterului meu deja iremediabil format. îmi place să ştiu că exişti, chiar dacă la o distanţă geografică enormă.

Ai făcut bine că ai fugit acolo. Dacă ai fi fost în orice alt loc, probabil că aş fi venit deja să te văd. Chiar cumpărasem biletul pentru Noua Zeelandă. Chiar voiam să vin la tine. Dar cel mai probabil am făcut bine că nu m-am

125 Originară din zonele tropicale, Brazilia, este o plantă ornamentală cățărătoare care se remarcă prin mai multe perioade de înflorire pe cursul anului. Inflorescențele sunt sub formă de ciorchine, (n.tr.)

aventurat. N-aş fi făcut altceva decât să-ţi stric echilibrul şi viaţa pe care ţi-ai construit-o. Probabil că aş fi jucat o vreme rolul îndrăgostitului, poate până la vremea semănatului, după care, ca un laş, aş fi fugit. Cred, până la urmă, că iubirea noastră chiar este un roman.

Ce să-ţi spun, Heddi? Tu ai fost minunată cu mine. Mi-ai dat toate şansele, şi nu doar o dată… dar eu mă simţeam obosit, depăşit de evenimente, speriat şi având în faţa mea o viaţă mult prea diferită de cea pentru care fusesem construit. Dar am în faţă o viaţă întreagă să mă gândesc la asta şi să-mi pară rău. Accept toate astea, nici n-aş putea altfel, având în vedere că ştiu ce am sacrificat.

Ce să mai spun, nu voi putea trece niciodată peste acei ani, peste acea perioadă, peste acele persoane şi peste tine… Cum voi putea să te fac vreodată să înţelegi cât din inima mea, din pielea mea, din viaţa mea îţi aparţin şi vor fi pentru totdeauna ale tale, deşi vieţile noastre se mişcă prin lume în direcţii opuse? Oare ţi-am spus deja că vreau să-mi fac un tatuaj cu numele tău? Cred că o să-l fac la vară. Sunt fericit pentru tine. Şi sunt, cumva, fericit şi pentru mine. Nu ştiu de ce… e cumva ca şi când aş fi primit o permisie, startul către noi obiective (care, din păcate, încă nu există)…

Îmi eşti dragă. Să nu mă uiţi niciodată, te rog.

P-PS: Am o pisică gri care a avut trei pui: doi negri cu lăbuţele albe şi unul tigrat.